MASTER
NEGATIVE
NO. 94-82098- 9

Author:
Oudshoff, W.

Title:
Volledig theoretisch en practisch handboek...

Place:
Amsterdam

Date:
1876

94-82098-9
MASTER NEGATIVE #

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DIVISION

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

ORIGINAL MATERIAL AS FILMED - EXISTING BIBLIOGRAPHIC RECORD

Oudshoff, W
Volledig theoretisch en practisch handboek voor het Italiaansch- of koopmans-boekhouden, waarin alles tot deze wetenschap betrekkelijk uitvoerig en op het duidelijkst ontwikkeld wordt, door W. Oudshoff. 6. druk, op nieuw bewerkt en aanmerkelijk vermeerderd door A. van Otterloo ... Amsterdam, Brinkman, 1876.
vi, 444 p. fold. forms. 27 cm.

RESTRICTIONS ON USE:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 12:1 IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB

DATE FILMED: 5-25-94 INITIALS: KB

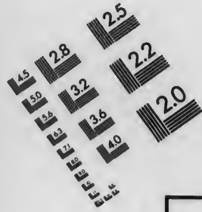
TRACKING # : MSH 01164

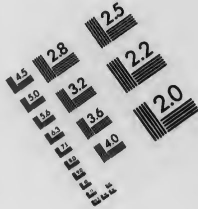
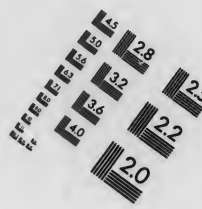
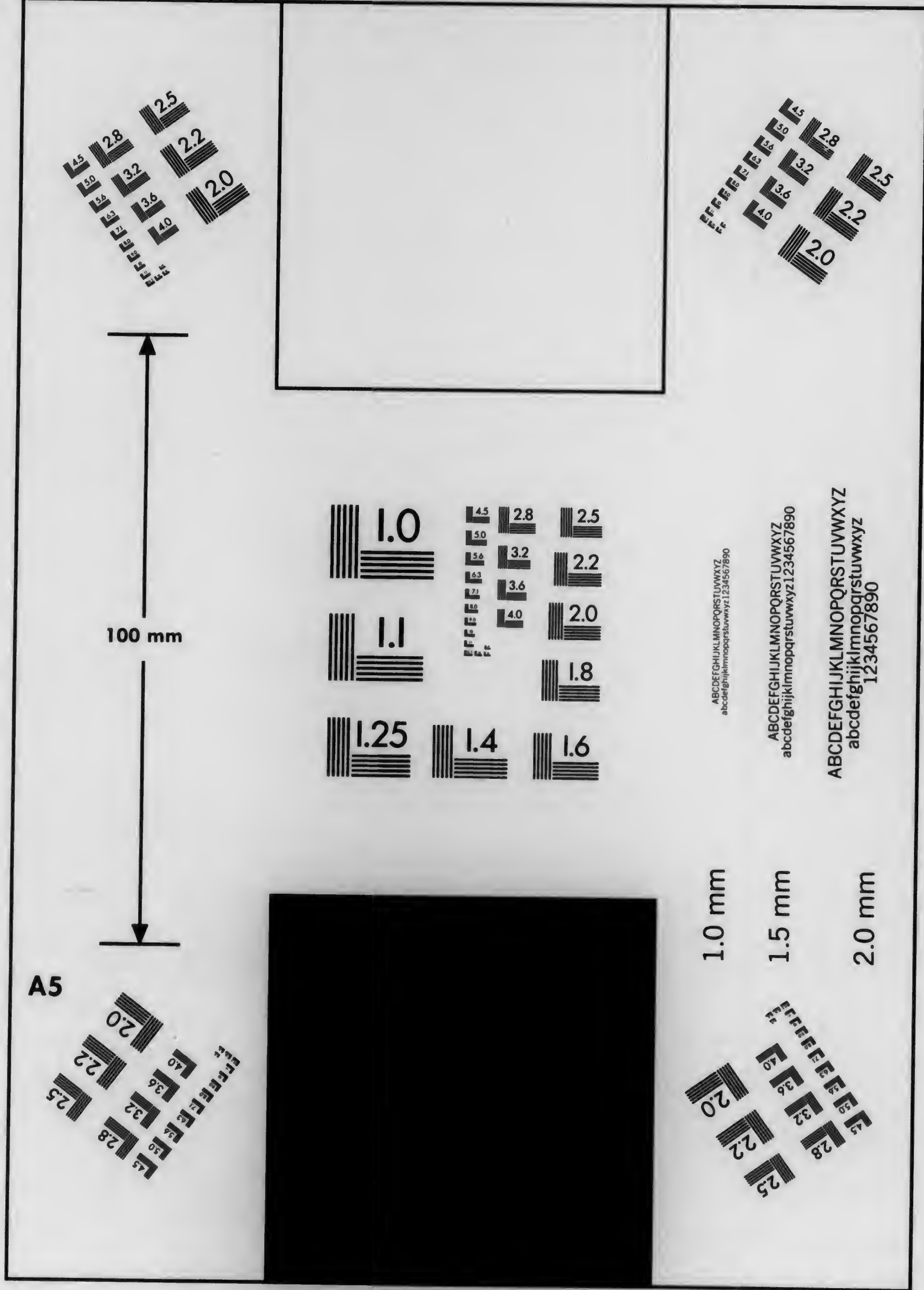
FILMED BY PRESERVATION RESOURCES, BETHLEHEM, PA.

2.0 mm
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

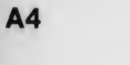
1.5 mm
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

PM-MGP 13"x18"
METRIC GENERAL PURPOSE TARGET
PHOTOGRAPHIC

PRECISION℠ RESOLUTION TARGETS

Century

1303 Geneva Avenue
St. Paul, MN 55119

4.5 mm
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890

3.5 mm
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

VOLLEDIG THEORETISCH EN PRACTISCH

HANDBOEK

VOOR HET

ITALIAANSCH- OF KOOPMANS-BOEKHOUDEN,

WAARIN ALLES TOT DEZE WETENSCHAP BETREKKELIJK

UITVOERIG EN OP HET DUIDELIJKST ONTWIKKELD WORDT,

DOOR

W. OUDSHOFF.

ZESDE DRUK.

OP NIEUW BEWERKT EN AANMERKELIJK VERMEERDERD

DOOR

A. VAN OTTERLOO,
Leeraar in het Handelsrekenen enz. aan de Openbare Handelschool, te Amsterdam.

TE AMSTERDAM, BIJ
C. L. BRINKMAN.
1876.

VOORBERICHT VAN DEN VIJFDEN DRUK.

Het zal wel niet noodig zijn bij den VIJFDEN *Druk van* W. OUDSHOFF's Handboek voor het Italiaansch- of Koopmans-boekhouden *iets te zeggen tot aanbeveling of tot verdediging der daarin gevolgde methode. De mij dikwerf door praktische boekhouders geuite klacht over eene te groote uitvoerigheid, beantwoord ik liefst nog met de woorden van den waardigen* OUDSHOFF *in zijn Voorbericht van den Eersten druk: „Men behoort zich, om volledigheid te bereiken, geheel en al in den geest des onderwijs behoevenden leerlings te verplaatsen; doch men onderstelt gewoonlijk — een gebrek dat vele wetenschappelijke Leerboeken aankleeft — te veel kunde bij dezen, en maakt daardoor alleen geschikte Handleidingen, die den Onderwijzer-zelven voor den gang van zijn onderwijs dienstig zijn, maar, om derzelver korte of ingewikkelde voordragt, den leerling niet tot* zelfoefening *verstrekken kunnen. — Zoolang aan dit vereischte niet werd voldaan, bleef er immer aan een zoodanig Leerboek eene wezentlijke behoefte bestaan, en ik besloot eene proeve te nemen tot derzelver vervulling. Ziedaar de aanleidende oorzaken tot de zamenstelling van dit Werk opgegeven. Ik erken, dat ik, om mijn doel te bereiken, dikwerf in eene uitvoerigheid heb moeten vervallen, die op zich-zelve wel niet behagelijk is, maar* echter onvermijdelijk *wordt, wanneer men in de ontvouwing van eenigzins ingewikkelde of afgetrokkene denkbeelden tot het bevattingsvermogen van den minstkundigen afdaalt. Die uitvoerigheid moge dan al ongevallig zijn aan hen, die, of reeds eenigzins met een en ander bekend, dezelve niet behoeven, of met een oppervlakkig begrip der zaken gewoon zijn zich te vergenoegen; maar dezelve zal voorzeker hun aangenaam en welkom zijn, wien het om eene grondige kennis te doen is, en overtuigd zijn, dat deze alleen door een gezet letterblokken en het doordringen tot in de minste bijzonderheden, hoe gering van beteekenis die soms* schijnen *mogen, verkrijgbaar is. Denzulken zal dan ook, vertrouw ik,* mijne *wijze van voorstelling en uitwerking in dit Werk geenszins vervelen, maar allezins eigenaardig en doelmatig voorkomen.*"

Ik heb dan ook gemeend dezen Vijfden druk geheel in denzelfden geest te moeten inrichten, en zulks wel te meer, omdat ik sedert de uitgave van den vierden druk een tal van brieven ontvangen had, waarin mij inlichtingen en aanwijzingen gevraagd werden, omtrent bijzonderheden, die naar de meeningen der vragers niet uitvoerig *genoeg in het Handboek behandeld waren. Het was mij leed, dat mijne menigvuldige werkzaamheden het mij* onmogelijk *maakten die vragen, hoe beleefd ook gedaan, allen opzettelijk te*

beantwoorden, maar ik houd mij verzekerd, dat een en ander de beantwoording zijner aan mij gerichte vraag in deze nieuwe uitgave zal vinden.

Eene belangrijke wijziging in het practisch gedeelte van het werk is de veranderde inrichting van het tweede MEMORIAAL *enz. met het daarbij behoorende* REKENING-COURANT-BOEK *en* MAANDELIJKSCHE JOURNALISEERING, *maar ik twijfel niet, of het Handboek, zoo in overeenstemming gebracht met de tegenwoordige praktijk, zal daardoor in volledigheid en bruikbaarheid gewonnen hebben.*

AMSTERDAM, December 1863. A. VAN OTTERLOO.

VOORBERICHT VOOR DEN ZESDEN DRUK.

Een ieder zal lichtelijk begrijpen dat de bezorging van eene ZESDE UITGAVE *van het werk van* OUDSHOFF *voor mij eene aangename taak was.*

Eerstens omdat mij daaruit kon blijken, dat de oude degelijke methode, waarop dit werk berust, nog altijd door velen gewaardeerd wordt, en ten tweede, omdat ik daardoor gelegenheid had in het practisch gedeelte die wijzigingen te maken, welke eensdeels door den veranderden gang in onzen handel, anderdeels door de veranderingen in rekenmunten en wisselkoersen noodzakelijk waren geworden.

Wat de methode betreft meen ik alleen te moeten opmerken, dat men altijd verschil moet weten te maken tusschen de theorie en de practijk, en tusschen eén leerboek over het boekhouden en de werkelijke boekhouding op een of ander handelskantoor. Wat in de laatste reëel is, — wat daar gezien en beleefd wordt, staat in het eerste den leerling alleen in abstracto voor oogen, en behoeft dus meermalen eene andere rangschikking, eene andere volgorde, dan die de werkelijkheid oplevert.

Zonder nu hetgeen andere leerboeken in dit opzicht leveren, te willen afkeuren, meen ik er toch op te mogen wijzen, hoe reeds in het oorspronkelijke practische gedeelte door OUDSHOFF *op deze bijzonderheid gelet is. Om dit met een enkel voorbeeld op te helderen, wijs ik op de posten van 12, 15 en 17 October, over eene partij Goederen in consignatie ontvangen. In de werkelijkheid zal eene dergelijke zaak niet zoo spoedig afloopen, maar deze korte opeenvolging maakt den leerling de voorstelling der zaak zoo veel te duidelijker. Eerst dan toch als eene zaak geheel is afgeloopen zal de boeking door den leerling begrepen kunnen worden, en door dien afloop dus in het kortst mogelijk bestek bij elkander te zien, zal hij zooveel te eerder tot het juiste inzicht komen. Ditzelfde geldt van verschillende andere posten, en al moge men de opmerking daartegenover stellen, dat dergelijke zaken in de practijk een geheel ander verloop hebben, dan is toch in een leerboek voorzeker het juiste begrip van te veel belang, om dit niet op den voorgrond te stellen. De geheele gang van het practisch gedeelte heb ik dan ook onveranderd gelaten, ofschoon er enkele zaken tusschen gevoegd zijn, die in de vroegere uitgaven niet voorkomen, maar die tegenwoordig van te algemeenen aard zijn, om thans in een leerboek achterwege te kunnen blijven. Evenzoo heb ik gemeend in de inrichting van sommige posten eenige wijziging te moeten brengen, die echter geen van alle van ingrijpenden aard zijn, evenmin als de veranderingen die voortvloeien uit de*

wijzigingen die in verschillende landen in de muntnoteeringen en wisselkoersen zijn gebracht. Ofschoon deze veranderingen voor de boekhouding zelve van geen belang zijn, waren zij toch noodig, om het werk ook voor het tegenwoordige geslacht bruikbaar te doen blijven.

Dat die veranderingen en tusschenvoegingen mij veel moeite hebben veroorzaakt, zal ieder gemakkelijk begrijpen, maar gaarne heb ik mij die moeite getroost, om daardoor een werk, dat reeds zoovele proeven mocht doorstaan, de waardige plaats, die het eenmaal heeft ingenomen, te doen behouden.

Aan het slot zijn nog een aantal voorstellen toegevoegd, die het practisch nut van het werk zullen verhoogen, en waarvan de oplossing en uitwerking aan vele beoefenaars van het Boekhouden eene aangename en hoogst nuttige uitspanning kan verschaffen. Vooral zal dit het geval kunnen zijn voor diegenen, die het werk of een gedeelte daarvan tot zelf-oefening hebben doorgewerkt, en zich zelven nu het bewijs willen geven, dat zij alles goed hebben begrepen.

Moge een en ander strekken, om dezen zesden druk even welkom te doen zijn, als zijne voorgangers dit waren!

AMSTERDAM, Juni 1876. A. VAN OTTERLOO.

ERRATA.

Op bl.	79	1e post	staat	*f* 13570	lees	*f* 13470.
" "	"	5e	" "	$98\frac{1}{8}$	" "	$99\frac{1}{8}$.
" "	80	8e	" "	975.75	" "	975.65.
" "	84	2e	" "	156.95	" "	156.75 enz.
" "	85	7e	" "	T. DE VOS	"	T. DE VOS 40/4 vat boter,
" "	86	2e	" "			40/4 vat boter.
" "	94	4e	" "	*f* 277.40	"	*f* 277.70.
" "	97	7e	" "	1668.65	" "	1668.75.
" "	101	8e	" "	587,50	" "	837.50.
" "	101	8e	" "	835.—	" "	1085.—.
" "	192	regel 8 v. b.	staat	*f* 29231.12	lees	*f* 29731.12.
" "	241	post Sept. 8	" "	800	" "	300.
" "	428	1e post	staat	aan z/o	lees	voor z/r.
		3e	" "	*Crediteuren*	lees	*Debiteuren*.
		en id.	"	van	"	aan.

N.B. Zij, die het practische gedeelte uitwerken, zullen wel doen deze verbeteringen onmiddellijk op de plaats zelve te noteeren.

INHOUD

C. *Eenige Bijzonderheden die tot de afsluiting van eene en andere Rekening betrekking hebben.*

VIJFDE HOOFDSTUK.

Verscheidenheden.

ZESDE HOOFDSTUK.

Het eenvoudig boekhouden.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Opgaven tot eigen oefening.

EERSTE HOOFDSTUK.

HET BOEKHOUDEN IN HET ALGEMEEN; — HET KOOPMANSBOEKHOUDEN IN HET BIJZONDER; — ALGEMEENE GRONDBEGINSELEN.

---

§ 1.

Verdeeling van het Boekhouden in twee hoofdsoorten.

Er bestaat tweeërlei soort van Boekhouden:

1. Het Eenvoudig en
2. Het Italiaansch of Koopmans-Boekhouden, ook wel het Dubbel-Boekhouden genaamd.

§ 2.

Het Eenvoudig Boekhouden.

Het eenvoudig Boekhouden strekt zich enkel uit tot de voorstelling der betrekkingen, waarin men staat tot de personen met wie men Handel drijft; met andere woorden: het behelst eene min of meer ordelijke aanteekening van hetgeen men van anderen te vorderen heeft en wat men aan anderen schuldig is, zonder daarbij in aanmerking te nemen, welke verandering daardoor een ander deel van onze bezitting lijdt. Niemand, wiens zaken van eenige uitgebreidheid zijn, kan het verkieslijk achten, zich van deze manier van Boekhouden te bedienen, daar zij niet van onvolledigheid en gebrek is vrij te pleiten, en hem niets van den gang en stand zijner zaken te aanschouwen geeft. Wel tracht men zich hieromtrent schadeloos te stellen door het opmaken van een Jaarlijkschen Inventaris, en het vergelijken van den laatsten met den voorgaanden, om daaruit den staat zijner zaken, en haren vooruit- of teruggang te ontdekken, doch dit biedt op zijn hoogst een algemeen en oppervlakkig overzicht aan, en laat de billijke weetgierigheid omtrent een aantal veranderingen in, — en wetenswaardige bijzonderheden van — onzen handel ten eenemale onbevredigd.

Voor Kooplieden echter, wier zaken weinig uitgebreid zijn, zoo als voor Kleinhandelaars en Winkeliers in grootere of kleinere steden, alsmede voor Fabrikanten en Landbouwers is het voldoende en zeer geschikt, en het is daarom dan ook, dat na de behandeling van het Dubbel of Italiaansch Boekhouden, in het achter dit werk geplaatste Aanhangsel enkele aanwijzingen voor het Enkel of Eenvoudig Boekhouden gegeven zijn.

§ 3.

Het Koopmans-Boekhouden in het algemeen.

Hoe meer eene zaak aan het doel beantwoordt, hetwelk men zich daarmede voorstelt, des te meer aanspraak op volkomenheid mag men daaraan toekennen. Die vol-

komenheid bezit het Italiaansch of Koopmans-Boekhouden in den hoogsten graad, daar het op zulke hoogst eenvoudige, maar tevens onomstootbare grondregelen gebouwd is, dat het zonder tegenspraak altijd eene voorname plaats in de rij der nuttigste wetenschappen bekleeden zal. Welk doel toch stelt men zich daarbij voor? Dit: Men verlangt niet slechts te weten, van welke personen en hoeveel men heeft te vorderen, en aan wie en welke sommen men schuldig is; men vergenoegt zich niet alleen met te onderzoeken, in hoeverre ons vermogen na een zeker tijdsverloop is toe- of afgenomen, maar men begeert ook te weten *van welken aard deze vermeerdering of vermindering is.* In dit opzicht kan ons het Eenvoudig Boekhouden niet bevredigen; dit toch biedt, gelijk wij in de voorgaande § gezien hebben, slechts algemeene, en ten aanzien der nauwkeurigheid onzekere uitkomsten aan, maar het Italiaansch Boekhouden beantwoordt ten volle aan het voorgestelde doel, door ons de vermeerdering of vermindering onzer bezitting niet slechts *in het algemeen*, maar ook in hare *bestanddeelen* op het zekerst te doen kennen. Bij eene volledige voorstelling van de rekeningen der personen, met welke wij in handelsbetrekkingen staan, omvat het al de gedeelten onzer bezitting, en geene beweging of verandering kan er in eenig deel daarvan plaats hebben, of het geeft daaromtrent de duidelijkste aanwijzing. En waardoor verkrijgt nu het Italiaansch Boekhouden deze volkomenheid? Terwijl het Eenvoudig Boekhouden slechts over personen gaat, heeft het Italiaansch Boekhouden met *personen* en met *zaken* tevens te doen. Er worden daarin, behalve aan personen, ook aan de verschillende voorwerpen, die de bezitting van den Koopman uitmaken, rekeningen gegeven. — Men geeft aan die rekeningen van *zaken* opschriften, welke ons personen voorstellen of vertegenwoordigen, die deze voorwerpen in onze plaats beheeren, en behandelt die in het algemeen ook, zoo als rekeningen van personen. Zoo wordt, b. v. voor het Geld, hetwelk de Koopman bezit, eene rekening geopend onder de benaming: CASSA en stelt men zich bij deze rekening een persoon voor, die over den ontvang en de uitgaaf rekening en verantwoording moet houden; — zoo ook verkrijgen de Koopmanschappen eene rekening, onder de benaming GOEDEREN, en lichtelijk stelt men zich hierbij een Magazijnmeester voor, die de ontvangst en aflevering der Goederen aan den Koopman moet verantwoorden.

§ 4.

Algemeene grondregelen.

Volgens het beredeneerde in § 3, worden er in het Italiaansch Boekhouden niet enkel aan personen, maar ook aan levenlooze voorwerpen rekeningen gegeven, die als zoovele levende personen beschouwd worden, welke den Koopman, zoowel voor zijne bezitting in het algemeen, als voor ieder deel daarvan in het bijzonder, vertegenwoordigen; van wie hij *ontvangt* en aan wie hij *geeft*, en die dus *gedebiteerd* of *gecrediteerd* moeten worden. Deze inrichting is de *allereerste grondslag* dezer wetenschap, en dit is zij inderdaad, want daaruit vloeit de voorname kenmerkende eigenschap van het Italiaansch Boekhouden voort, namelijk, dat iedere handeling of post *dubbel* geboekt moet worden. Dat zulks uit den aard dezer inrichting van zelf voortvloeit, zal weldra kennelijk worden. Moet de Koopman in zijne boeken een volledig tafereel aanschouwen, niet slechts van zijne bezitting in het algemeen, maar ook van al hare deelen in het bijzonder, alsmede van al de veranderingen, die er telkens in ieder deel zijner bezitting voorvallen, met één woord, van al zijne zaken; — wordt hem het ontwerpen van een zoodanig tafereel alleen mogelijk gemaakt door aan ieder dier voorwerpen eene rekening te geven,

en zich onder deze een levend persoon voor te stellen, met wien hij handelt, en die aan hem rekening en verantwoording van zijn bedrijf geven moet; — zoo volgt noodwendig, dat iedere handeling met personen, waaruit een Debet of Credit voortspruit, in aanraking komen moet met die onpersoonlijke rekeningen, welke het een of ander deel der bezitting van den Koopman voorstellen, want bij iedere handeling met personen ondergaat die bezitting, hetzij enkel *quantitatief* of ook *qualitatief* eene verandering, welke behoort aangeteekend te worden, indien het eenmaal ontworpen tafereel ons voortdurend de beschouwing van iedere beweging of verandering in onzen Handel zal kunnen aanbieden. Mocht deze redeneering nog niet duidelijk genoeg zijn, men bedenke dan, dat wanneer de persoon A Credit moet worden wegens een inkoop bij hem gedaan, de gekochte Goederen door den Magazijnmeester *Goederen* (zie § 3) ontvangen worden, en die rekening dus natuurlijk de tegenovergestelde Debiteur moet zijn van den Crediteur of Verkooper A. — Betaalt men naderhand aan A, hetgeen hij voor gemelden inkoop te vorderen heeft, en waarvoor hij dus tot zoo lang Credit bleef, dan wordt hij voor die betaling gedebiteerd, en zijne rekening daardoor tot sluiting gebracht. Maar er wordt hierbij Geld door den Koopman gegeven, en voor het Geld is eene afzonderlijke rekening in het boek geopend, *Cassa* genoemd, die als een levend persoon, b. v. een Kassier, wordt aangemerkt. — Van alle ontvangst en uitgaaf van gelden behoort op die rekening eene nauwkeurige aanteekening te geschieden, en hoe kan het dan anders of men moet, wanneer men A voor de betaling aan hem gedaan, debiteert, de Kasrekening voor dat uitgegeven geld als een Crediteur stellen? — Nog een ander voorbeeld tot opheldering. — Men kan aan iemand eenige Goederen verkoopen, en daarvoor dadelijk bij de levering het bedrag in specie ontvangen. Alsdan kan de persoon aan wien men verkocht heeft geheel buiten boeking blijven, indien men althans geene overtolligheid begaan wil; want op hetzelfde oogenblik, dat men hem voor den verkoop debiteerde, zou men hem voor de betaling moeten crediteeren, en eene rekening die sluit, of aan beide zijden even groot is, is zoo goed als of zij niet bestaat. Toch heeft er eene verandering in een tweetal deelen van des Koopmans bezitting plaats gehad; er zijn Goederen afgeleverd of uitgegeven, en er is Geld daarvoor in de plaats ontvangen. Van beiden, zoowel van Goederen als van Geld, zijn er rekeningen in het boek, waarop alle plaatshebbende veranderingen moeten aangeteekend worden; die zaak moet dus tusschen den denkbeeldigen Magazijnmeester *Goederen*, en den imaginairen Kassier *Cassa* afgedaan en geboekt worden, en hoe anders, dan dat de *Cassa* als ontvangende gedebiteerd, en de *Goederen* als uitgevende gecrediteerd worden? Immers toen in het eerstgenoemde voorbeeld, bij den vermelden inkoop, de verkooper A natuurlijk *Credit* werd, waren de *Goederen* van zelven, als ontvangende, de tegenovergestelde *Debiteur*, en hoe kan het dan anders, nu er die *Goederen* verkocht en afgeleverd worden, dan dat de *Rekening-Goederen* daarvoor Credit wordt? Die Magazijnmeester toch behoort verantwoording te doen van al de Goederen, die hij ontvangt en aflevert; indien hij nu die Goederen, welke in het pakhuis komen, op de linker of *Debet*-zijde aanteekent, zoo moet hij die, welke verkocht worden, op de tegenovergestelde rechter- of *Credit*-zijde brengen, want eerst na dit verricht te hebben, kan hij door vergelijking en aftrekking der Credit- van de Debet-zijde aantoonen, welke Goederen hij nog onverkocht in zijn magazijn heeft.

§ 5.

Debiteur en Crediteur.

Op de stelling, welke in de voorgaande § breedvoerig en duidelijk betoogd is, heeft men dezen algemeenen hoofdregel gebouwd:
De persoon die ONTVANGT, *of de rekening van het voorwerp, dat men* ONTVANGT, *moet* GEDEBITEERD *en de persoon die* GEEFT, *of de rekening van het voorwerp, dat men* UITGEEFT *of* LEVERT, *moet* GECREDITEERD *worden;* de eerste wordt dus Debiteur, de tweede Crediteur genoemd. (1) De juistheid dezer stelling kan niet betwijfeld worden, als men slechts in aanmerking neemt, dat niemand eene zekere som schuldig of *Debet* kan worden, tenzij hij de waarde daarvan *ontvangen* heeft; en dat niemand eene som van ons moet hebben, of *Credit* zijn kan, tenzij hij ons de waarde daarvan, waarin het ook besta, *gegeven* of *geleverd* hebbe. — Dit is de hoeksteen, waarop het gansche gebouw van het *dubbel* Boekhouden rust; de spil, waarom ieder post zich beweegt; het middelpunt, waarin zich al het wetenschappelijke dezer kunst vereenigt. Wat toch is de Handel in al zijn bedrijf anders, dan een gedurig ontvangen en geven — geven en ontvangen in allerlei gedaanten en vormen? Wat anders dan eene voortgaande beweging en verandering in de bestanddeelen der bezitting van den Koopman, tot welker duidelijke en onderscheidene aanschouwing de beschrevene *dubbele* boeking alleenlijk leiden kan? Men begrijpt nu lichtelijk, dat het wèl kennen en onderscheiden van den waren Debiteur en Crediteur in iederen post, de hoofdzaak is, waarop het aankomt. Indien men zich dus tot het boeken van een post zet, is het eerste dat men te onderzoeken heeft, wie de persoon is, die de som of waarde *ontvangt*, welke men boeken moet, ten einde hem daarvoor te kunnen *debiteeren*, en wie het is, die deze zelfde som of waarde *geeft*, ten einde hem daarvoor te kunnen *crediteeren;* of, welk het voorwerp is, dat men *ontvangt*, of dat men zelf *levert*, ten einde die rekening, welke voor die soort van voorwerpen in het boek geopend is, te kunnen debiteeren en crediteeren. Na dit voorname is al het overige van een post slechts eene duidelijke en eenvoudige beschrijving van de zaak, welke men te boek stelt.

TWEEDE HOOFDSTUK.

A. DE VERSCHILLENDE REKENINGEN EN HAAR GEBRUIK.

---

§ 6.

Verdeeling in twee hoofdsoorten.

Daar men in het Italiaansch of Dubbel Boekhouden, gelijk wij gezien hebben, niet alleen aan personen, maar ook aan levenlooze voorwerpen rekeningen geeft, zoo verdeelt men deze in *a) Persoonlijke*, en *b) Onpersoonlijke* rekeningen, welker afzonderlijke behandeling, met al wat tot haar gebruik behoort, ons een ruim veld van beschouwing aanbiedt.

NB. Niet door eene bloote lectuur van hetgeen omtrent de genoemde onderwerpen hier volgen zal, kan men het bedoelde nut trekken; integendeel, wanneer men dit werk, buiten eene werkelijke beoefening, als in één adem, achtereenvolgende wilde aflezen, zoude men, wegens de velerlei zaken, die er in voorkomen, eerder duizelig worden en in verwarring komen, dan tot recht begrip er van geraken. Indien men een wezenlijk nut uit dit werk trekken wil, zoo ga men — na zich de tot dusver beredeneerde algemeene grondregelen eigen gemaakt en na alvorens de §§ over het Journaal en Grootboek gelezen te hebben, — dadelijk tot de uitwerking van het hierachter geplaatste Memoriaal over, en raadplege dan telkenreize hetgeen in het nu volgend theoretisch gedeelte van dit werk, tot opheldering daarvan gezegd wordt. Om dit met gemak te kunnen doen, is bij iederen post in het Memoriaal het getalmerk der paragraven aangewezen, alwaar men, tot recht verstand van zulk een post, de noodige inlichting bekomen kan.

§ 7.

Nadere verdeeling van de eerste soort van rekeningen.

De Persoonlijke rekeningen kunnen verdeeld worden in:

1. Enkele, } rekeningen.
2. Verzamel- of Collectieve } rekeningen.

§ 8.

De enkele persoonlijke rekeningen.

Men opent eene rekening voor een persoon, door in het Grootboek eene geheele bladzijde of een gedeelte daarvan voor hem te bestemmen, al naarmate men denkt vele

of weinige zaken met hem te doen. Men verstaat door ééne bladzijde de beide zijden van het boek, zoo als het opengeslagen ligt. Men schrijft den naam van den persoon in het midden; de linkerzijde dient om hem daarop voor al hetgeen hij schuldig wordt, te debiteeren, en de rechterzijde om hem voor al wat hij van ons te vorderen krijgt, te crediteeren. Dit voorloopig in het oog houdende, hetwelk bij de opzettelijke behandeling van het Groot- of Schuldboek nader blijken zal, is de tegenwoordige afdeeling meer bijzonder geschikt om aan te toonen, dat één en denzelfden persoon dikwijls verschillende rekeningen kunnen gegeven worden. De gevallen, waarin dit plaats heeft, zijn van onderscheiden aard. Eenige daarvan volgen hier.

a.) Wanneer men aan iemand voor een bepaalden tijd gelden op interest of à déposito geeft, tegen eene bekentenis of onderhandsche obligatie, is men gewoon zulk eene zaak niet op de gewone rekening, die zoodanig persoon wegens handelszaken in het boek heeft, te brengen, maar daarvoor eene afzonderlijke rekening te openen, onder den titel: *N. N. zijne rekening à déposito.*

b.) Indien men met een buitenlandschen vriend, behalve Handel, veel in Wisselzaken doet, door hem, b. v. vreemde Wisselbrieven over te maken, met oogmerk om daarvoor retouren in binnenlandsch of ander papier van hem te ontvangen, zoo kan men, des verkiezende, deze soort van de andere afscheiden, door eene afzonderlijke rekening daarvoor te openen, waaraan men het opschrift geven kan: *N. N. mijne Rekening.*

c.) Wanneer men om redenen verkiezen mocht, sommige zaken van een bijzonderen aard, die men met iemand doet, van zijne gewone rekening af te zonderen, onderscheidt men zoodanig eene rekening van de gewone, alleenlijk door de benoeming *N. N. rekening* B.

De genoemde voorbeelden, die nog met andere zouden kunnen vermeerderd worden, mogen, voor een deel althans, enkel van verkiezing afhangen; ééne bijzonderheid echter moet nog als volstrekt noodzakelijk vermeld worden. Zij bestaat hierin:

d.) Dat men aan buitenlandsche vrienden vaak twee onderscheidene rekeningen in het Grootboek geven kan en moet; de eene onder de benaming *N. N. zijne rekening,* of *hunne rekening:* bij verkorting z/r en h/r, en de andere *mijne rekening*, of *onze rekening;* bij verkorting m/r of o/r. Op de eerstgenoemde wordt alles gebracht, wat wij voor die vrienden inkoopen, verkoopen en verrichten, met één woord, alles waarvan zij de waarde in Nederlandsch geld aan ons moeten voldoen of van ons ontvangen; op de andere rekening brengt men alles, hetgeen zij voor ons in- of verkoopen, enz., en waarvan men de waarde in vreemde munt met hen te verrekenen heeft. Men behoort derhalve op zulke rekeningen, m/r of o/r mede nauwkeurig de vreemde specie aan te teekenen; deze toch maakt er de hoofdzaak van uit, en tot dat einde haalt men aan weerszijden nog drie binnenlijnen, vóór de roode lijnen, en plaatst daartusschen de vreemde specie, met vermelding van den koers; (zie onder anderen, Grootboek F°. 11.) — Dit beredeneerde kan op zich zelf reeds volstaan, om te leeren onderscheiden, op welke van deze beide rekeningen eene transactie, met een buitenlandschen vriend moet geboekt worden; doch daar men het soms nog niet geheel begrijpen mocht, waarom men deze tweeërlei rekeningen voor buitenlandsche vrienden behoort te bezigen, willen wij dit nog met een voorbeeld ophelderen. — Wanneer men met iemand binnenslands Handel drijft, kunnen die zaken alle op éene en dezelfde rekening geboekt worden, omdat alles in dezelfde munt berekend is, maar dit is niet alzoo met een buitenlander. Stel eens: Wij hebben aan A te Londen eene Factuur gezonden, ten behoeve van *f*.1200, voor welk beloop wij tegen den koers van *f* 12 per £ st. een Wissel op hem trekken

van £ 100 sterling; — indien nu de koers op *f* 12,10 stond, zoude onze Traite, om de gemelde *f* 1200 te kunnen bekomen, £ 99. 3/6. d. sterling bedragen, en ware de koers *f* 11,90, dan zoude er £ st. 100 16/10. d. uit voortkomen. Daar wij nu, hoe verschillend de Wisselkoers ook zijn moge, voor onze Traite altijd de ronde som van *f* 1200 ontvangen, zoo kan die hoogere of lagere stand des Wissels alleen voor onzen vriend te Londen voordeelig of schadelijk zijn, omdat hij, gelijk wij zagen, tot betaling van die *f* 1200 — meerder of minder specie, moet tellen, naarmate de koers, waarvoor op hem getrokken is, hooger of lager was. Bezien wij nu de zaak van eene andere zijde: Stel dat wij aan denzelfden vriend eenige Goederen besteld hebben waarvan hij ons eene Factuur zendt, ten bedrage van £ 100 st. Om hem die te voldoen, koopen wij een Wisselbrief op Londen van dezelfde som, doch nu kunnen door den hoogeren of lageren stand van den Wisselkoers deze £ 100 st. ons meerder of minder Nederlandsch Courant kosten, hetwelk eeniglijk een voordeel of schade voor ons is, en waarmede onze buitenlandsche vriend niets te maken heeft, daar deze met de aan hem geremitteerde £ 100 st. geheel voldaan is. Men begrijpt nu lichtelijk, dat in de buitenlijnen van zoodanig eene rekening, m/r of o/r, door de telkens afwisselende koersen, een verschil tusschen het Debet en Credit van het Nederlandsche geld kan plaats hebben, ofschoon het bedrag der vreemde specie in de binnenlijnen over en weder sluit of gelijk is, hetwelk dan, zoo als gezegd is, eene Winst of Verlies voor ons is, omtrent welker afsluiting te behoorlijker plaats zal gehandeld worden.

§ 9.

De Verzamel- of Collectieve Rekeningen van Personen.

Het hoofddoel dezer soort van rekeningen is te vermijden, dat het Grootboek, door aan ieder persoon een hoofd of rekening daarin te geven, te spoedig vol worde. Met voorbijgang van andere manieren, waarop bij sommigen die rekeningen gehouden worden, bepalen wij ons alleen tot de beschrijving der wijze bij de voornaamste Kantoren in gebruik.

Men opent eene rekening onder den titel: *Debiteuren* en eene onder dien van *Crediteuren*, en boekt daarop alle Inkoopen en Verkoopen, die men gewoonlijk door Makelaars sluit, en waarvan de personen geene vaste klanten zijn, welke eene doorgaande loopende rekening hebben. Na het overdragen eener maand, stipt men over en weder met een potlood, de door wederzijdsche ontvangst of betaling afgeloopene posten aan, en kan dusdoende bij de jaarlijksche afsluiting der boeken, gemakkelijk het *specifieke* saldo der rekening vinden.

Volgens de boven gegevene beschrijving, vindt men alles wat op die beide rekeningen behoort, in het Grootboek zelf geheel afgehandeld, doch op niet weinige kantoren heeft de gewoonte plaats van daarop, bij verkorting, slechts de *totalen* eener maand uit het Journaal over te dragen, terwijl men alsdan ook in het *Rekening-Courant Boek* eene rekening van *Debiteuren* en *Crediteuren* opent, om ze aldaar gespecificeerd te boeken.

§ 10.

De Onpersoonlijke rekeningen in het algemeen, en hare verdeeling.

De Onpersoonlijke rekeningen kunnen verdeeld worden in twee soorten, te weten:

1. *Hoofdrekeningen*
2. *Toevallige rekeningen.*

Wij zullen eerst over de reden dezer onderscheiding spreken; hierop eene algemeene opgave laten volgen, welke rekeningen tot ieder dezer soorten kunnen gebracht worden; voorts bij elk dezer in het bijzonder stilstaan, en het gebruik als ook de behandeling er van met de meeste duidelijkheid voorstellen.

§ 11.

Onderscheiding der rekeningen.

De voorwerpen, tot welke de werkzaamheden eens Koopmans voornamelijk betrekking hebben, en die in iederen Handel, hoe uitgebreid of hoe klein hij wezen moge, hoofdzaak zijn, en nimmer kunnen gemist worden, zijn:

a.) Geld, bestaande in werkelijke specie van zilver, of in Bankbiljetten, Kassiersbriefjes, Muntbiljetten, en in sommige plaatsen Coupons, welke als klinkende munt beschouwd worden. Dit staat hier op den voorgrond, omdat gelijk het spreekwoord zegt: *het Geld de ziel is van den Handel.* Zal nu dit onmisbare hoofdmiddel om Handel te kunnen drijven voordeel aanbrengen, zoo moet het worden omgezet, met andere woorden, er moeten zaken mede gedaan worden. De voorwerpen, waarmede deze zaken gedaan worden, of die omzetting van het geld plaats heeft, zijn noodzakelijk: *b.*) Goederen. Ten einde dit onderling verkeer in den Handel, voornamelijk met andere landen gemakkelijk te maken, heeft men *Wisselbrieven* uitgevonden, welke men, ter nauwkeurige onderscheiding in de Boekhouding, in twee hoofdsoorten verdeelen kan: 1°. in Wisselbrieven waarvoor men geld betaalt, of *c.*) Traites; en 2°. in Wisselbrieven waarvoor men geld ontvangt of *d.*) Remises. — Bij gevolg zijn *Geld*, *Goederen*, *Traites* en *Remises* de hoofdbestanddeelen, waarin voornamelijk de bezitting eens Koopmans bestaat, en het einddoel, hetwelk hij zich met al de bewegingen en veranderingen, welke daarin plaats hebben, voorstelt, is *e.*) Winst.

§ 12.

Hoofdrekeningen.

Ten einde omtrent de hier boven opgegevene vijf voorwerpen een juist overzicht te hebben, verbeelde men zich onder deze benamingen even zoo vele onderscheidene levende personen, aan wie men het beheer van iedere zaak afzonderlijk toevertrouwt, en er komen, dientengevolge, de volgende rekeningen voor:

1. Kassa-rekening.
2. Goederen-rekening.
3. Traite-rekening.
4. Remise-rekening.
5. Winst- en Verlies-rekening.

Deze vijf rekeningen noemt men *Hoofdrekeningen*, vermits die te allen tijde aanwezig behooren te zijn, wanneer men regelmatig wil Boekhouden. Alle overige Onpersoonlijke rekeningen kan men *Toevallige rekeningen* noemen: want gelijk het enkel van de omstandigheden afhangt, of men den personen, A, B, C, enz., eene afzonderlijke rekening in het boek geven, dan wel meerdere personen in ééne rekening vereenigen wil, even zoo hangt het van de omstandigheden af, of men met vreemde Wisselbrieven, Effecten, enz., zaken doet; of men Huizen, Vaste Goederen, Schepen, enz. bezit. De bovengenoemde vijf Hoofdrekeningen zijn daarom als Geslachts-rekeningen *(Genera)* te beschouwen, doch de overige, die er in den loop der zaken ontstaan, als soorten *(Species)* omdat men die gevoegelijk als onderdeelen van de vijf Hoofdrekeningen kan aanmerken.

§ 13.

Toevallige Onpersoonlijke rekeningen.

Buiten de vijf genoemde Hoofdrekeningen, waarvan het gebruik in iederen Handel onmisbaar is, kan men zoo vele andere Toevallige rekeningen in het boek openen, als de voorwerpen, waartoe zij betrekking hebben, verschillend zijn. Het bepaalde getal en de benamingen van allen op te geven, is niet doenlijk, omdat haar ontstaan louter van omstandigheden en willekeur afhangt, en zij dus schier tot in het oneindige kunnen vermenigvuldigd worden. Daar echter deze Toevallige rekeningen, gevoegelijk als *onderdeelen (Subdivisiën)* der vijf algemeene Hoofdrekeningen kunnen beschouwd worden, zoo willen wij, om eene geleidelijke orde in acht te nemen, opgeven, welke Toevallige rekeningen uit de genoemde vijf Hoofdrekeningen, als onderdeelen, voortvloeien.

HOOFDREKENINGEN.	TOEVALLIGE REKENINGEN.
1. Cassa	Deze rekening is voor geene onderverdeeling vatbaar.
2. Goederen-rekeningen	A. *Goederen-rekeningen* over bijzondere artikelen.
	B. *Goederen* voor eigene rekening van buitenslands ontvangen.
	C. *Goederen* voor eigen rekening naar buitenslands gezonden.
	D. 1. *Goederen* in Commissie voor anderen, of Ingekochte Goederen in Commissie.
	D. 2. *Goederen* in Commissie van anderen, of Geconsigneerde Goederen.
	E. *Goederen* in Compagnie.
3. Traite-rekening. / 4. Remise-rekening. . .	F. *Wissel-rekening.*
	G. *Disconto-rekening.*
	H. *Beleening-rekening.*
	I. *Bodemerij-rekening.*
	K. *Hypotheek-rekening.*
	Met één woord, alle zoodanige zaken, welke uit eene schriftelijke acte of verdrag voortvloeien.

5. Winst- en Verlies-rekening
- L. *Onkosten-rekening.*
- M. *Huishouding- of Particuliere-rekening.*
- N. *Assurantie-rekening.*
- O. *Provisie-rekening.*
- P. *Interest-rekening.*

Alle zoo vele takken van de ééne algemeene Hoofdrekening; Winst en Verlies.

B. DE VIJF ONPERSOONLIJKE HOOFDREKENINGEN IN HET BIJZONDER.

§ 14.

Cassa.

Deze rekening wordt gedebiteerd of Debiteur, zoo dikwijls men Geld ontvangt, en gecrediteerd of Crediteur, zoo dikwijls men Geld uitgeeft.

§ 15.

Goederen.

Deze rekening wordt gedebiteerd of Debiteur, zoo dikwijls men Goederen ontvangt, dat is, inkoopt; en — gecrediteerd of Crediteur, wanneer men Goederen uitgeeft, dat is, verkoopt. Zij kan ook buiten een inkoop nog als Debiteur voorkomen, wanneer er ten laste van de Goederen, welke in haar Debet gesteld zijn, eenige onkosten zijn betaald, waardoor die Goederen gerekend kunnen worden zoo veel duurder te staan te komen; en buiten een eigenlijken verkoop kan deze rekening ook Crediteur worden, wanneer men, b. v. op Goederen in haar Debet gebracht, van den verkooper eenige vergoeding of rafactie ontvangt. — Gewoonlijk worden alle ongelden, welke er ten behoeve der Goederen worden uitgegeven, zoo als Pakhuishuren, Courtage en Arbeidsloonen, enz., in het Debet der *Onkosten-rekening* (2) geboekt. Dit behoort eigenlijk niet alzoo; iedere rekening moet belast worden met datgeen, wat daartoe regelrecht betrekking heeft, en schoon men ook al ter vermijding van uitvoerigheid voor de genoemde ongelden de Onkosten-rekening belasten moge, zoo bestaat er echter een middel om op eene korte en gemakkelijke wijze het verkeerde in dezen te herstellen, door, bij het einde des jaars, slechts in één post, de Goederen te debiteeren, en de Onkosten-rekening te crediteeren voor zooveel als blijken zal aan onkosten op de overgeblevene goederen te behooren. Men kan zich anders ook van een *Onkostboek* met dubbele kolommen bedienen, de eene waarin al de Onkosten tot de Goederen, de andere die tot enkel *Onkosten* betrekkelijk zijn, geboekt worden.

Een zeer nuttig Hulpboek, dat bij het houden eener algemeene Goederen-rekening ook niet gemist kan worden, zal men later beschreven vinden, terwijl hetgeen wat nog verder omtrent deze rekening kan gezegd worden, eene betere plaats vinden zal dáár, waar over de jaarlijksche opmaking of afsluiting daarvan gehandeld wordt.

§ 16.

Traites.

Wanneer iemand een wisselbrief op ons trekt en wij dien accepteeren, zoo wordt, ofschoon de vervaltijd van den Wisselbrief nog verwijderd is, de trekker terstond gedebiteerd en de Traite-rekening gecrediteerd; (3) daarentegen wordt de Traite-rekening gedebiteerd, als de op ons getrokkene Wisselbrieven betaald worden. De credit-zijde dezer rekening wijst derhalve aan de sommen, die op ons getrokken zijn; de debet-zijde die, welke door ons betaald worden, en door op zekere bepaalde tijden de afgeloopene Traites met een potlood op die rekening over en weder aan te stippen, ziet men met een opslag van het oog, welke Traites op ons nog loopende zijn.

Indien er op zicht, of korten tijd, op ons getrokken wordt, kan men gevoegelijk deze rekening voorbij gaan, en den trekker eerst bij de betaling aan de Kas-rekening debiteeren.

§ 17.

Remises.

Wanneer er binnenlandsche Wisselbrieven aan ons geremitteerd worden, zoo wordt terstond de Remise-rekening gedebiteerd, en de remittant gecrediteerd, ofschoon de vervaltijd der Wisselbrieven nog ver verwijderd is. Wanneer deze ten vervaltijde ingecasseerd zijn, wordt de Kas-rekening gedebiteerd en de Remise-rekening gecrediteerd. De debet-zijde dezer rekening wijst dus aan welke Wisselbrieven aan ons zijn overgemaakt, en de credit-zijde die, welke zijn ingekomen, en door op zekere bepaalde tijden de aan ons betaalde Wisselbrieven met een potlood op die rekening over en weder aan te stippen, ziet men dadelijk, welke Wisselbrieven men nog in portefeuille moet hebben. — Nog ordelijker kan men te werk gaan, door bij de ontvangst van iedere Remise aan deze een nommer te geven, b. v. den eersten Wisselbrief, welke men in het jaar ontvangt, nummert met rooden inkt, N⁰. 1, en zoo vervolgens; bij het overdragen in het Grootboek plaatst men ook die nummers in eene daartoe bestemde lijn. Na de incasseering der Wisselbrieven, wanneer zij in de credit-zijde der Remise-rekening overgedragen worden, stelt men de nummers ook in eene afzonderlijke lijn, en bij het hiervoren genoemde pointeeren moeten de in de debet-zijde onaangestipt geblevene nummers dezelfde zijn, als die der Wissels, welke nog in portefeuille berusten.

Remises, welke op zicht getrokken zijn, of slechts weinige dagen te loopen hebben, brengt men niet altijd op deze rekening; sommigen boeken die eerst na dat zij geïncasseerd zijn, door alsdan de Kas-rekening te debiteeren en den remittant te crediteeren.

Bij het ontvangen van Remises op de plaats alwaar men woont, boekt men die niet eerder, dan na dat zij door de betrokkenen geaccepteerd zijn. Indien de Wisselbrief soms mocht geprotesteerd worden, bespaart men langs dezen weg de moeite eener Contraboeking, en heeft alsdan alleenlijk de protestkosten te noteeren.

Wanneer men zelf op iemand op de plaats of binnenslands wonende trekt, zoo veranderen deze *Traites* ten opzichte der Boekhouding in *Remises*, en moeten dus op de Remise-rekening geboekt worden, en geenszins op de Traite-rekening, op welke rekening nimmer andere Traites geboekt worden dan die, welke door *anderen op ons*

getrokken zijn. Door zulke eigene Traites op binnenlandsche personen op de Remise-rekening te brengen, blijft de Wisselrekening uitsluitend voor Wissels in *vreemde* plaatsen bestemd. Het is toch in het wezen der zaak eenerlei, of wij wissels in portefeuille hebben, die door ons zelven of door anderen getrokken zijn, daar wij voor beide Wissels geld moeten *ontvangen;* — beiden kunnen derhalve als Remises behandeld worden. (4)

§ 18.

Nadere aanmerkingen over Traite- en Remise-rekeningen.

Het spreekt van zelf, dat door het maken van de in § 16 en 17 beschrevene rekeningen van *Traites* en *Remises* eene dubbele boeking ontstaat, waardoor het schrijfwerk vermenigvuldigd wordt; bij het bericht toch, dat er op ons getrokken is, wordt de Trekker gedebiteerd en de Traite-rekening gecrediteerd, en bij de betaling der Traite komt de Traite-rekening als Debiteur en de Kas-rekening als Crediteur voor. Met de Remises heeft hetzelfde plaats, ofschoon in eene omgekeerde betrekking. Om deze uitvoerigheid te vermijden, zijn er velen, die zich in hunne boeken geheel van eene Traite-rekening onthouden, en dezulken, die op hen getrokken hebben, eerst dan debiteeren, als men hunne Traite betaald heeft, terwijl zij degenen, van wie zij Remises ontvangen, eerst na de incasseering crediteeren. Intusschen komen zij, die deze kortere manier volgen, toch dikwijls in het geval, om eene Traite-rekening in hun boek te moeten openen, namelijk op het einde van een jaar, wanneer men van zijne buitenlandsche vrienden m/r (§ 8 *d.*) Rekening-Courant ontvangt, waarin zij ons gecrediteerd hebben voor Traites, door hen in het oude jaar op ons afgegeven, doch die eerst in het volgende jaar komen te vervallen. Om nu de rekening dier personen in ons boek, overeenkomstig met de door hen gezonden Rekening-Courant te kunnen afsluiten, en het saldo daarvan eensluidend op nieuwe rekening te kunnen transporteeren, moet men noodwendig hen ook voor die Traites debiteeren, waarvoor zij ons gecrediteerd hebben, en men heeft dus in dit geval geen anderen Crediteur, dan de *Traite-rekening.* — In hetzelfde geval komt men ook niet zelden ten opzichte der Remises, schoon men anders gewoon is, zich aan de hierboven vermelde kortere manier te houden; dan namelijk, wanneer men bij het einde des jaars aan zijne correspondenten Rekening-Courant zendt, waarin gewoonlijk ook die Remises in het Credit gebracht worden, die nog niet vervallen zijn. De tegenovergestelde Debiteur kan dus hier alleen de Remise-rekening zijn, en naderhand, bij het incasseeren dezer Wisselbrieven, wordt de Kas-rekening gedebiteerd en de Remise-rekening gecrediteerd.

Daar in § 12, de Traite- en Remise-rekeningen onder de onmisbare Hoofdrekeningen gerangschikt zijn, en intusschen zoo velen zich van deze rekeningen onthouden, willen wij hier het nut en de noodzakelijkheid dier rekeningen aantoonen, en haar gebruik tegen een paar bedenkingen verdedigen.

Wanneer men nauwkeurig en naar den regel Boekhouden wil, moet men te allen tijde een volledig overzicht van al zijne zaken en betrekkingen met personen, uit zijne boeken kunnen nemen, waaruit van zelf volgt, dat de beide genoemde rekeningen, *Traites* en *Remises*, tot dat einde onontbeerlijk zijn, en het niet gebruikmaken daarvan niet anders genoemd kan worden, dan eene opoffering van de noodzakelijkheid aan het gemak. Het maakt toch nog al eenig onderscheid, of men aan iemand eene som gelds schuldig is, dan of men zich door handteekening verbonden heeft, die op

een bepaalden tijd te betalen. De aanwezigheid eener Traite-rekening in ons boek doet ons, of, bij onze ontstentenis, onzen rechtverkrijgenden, als met een oogopslag kennen, welke door ons geaccepteerde Traites nog te onzen laste loopende zijn, en wanneer die zullen moeten voldaan worden; hiervan verkrijgt men, bij het gemis eener Traite-rekening, althans uit het Hoofdboek, in het geheel geene kondschap, en intusschen maken toch loopende Traites een voornaam hoofdbestanddeel uit van het *passieve* vermogen eens Koopmans, hetgeen zijn boek behoort aan te wijzen. — Zoo ook bij *Remises.* — Men kan eene portefeuille vol goede geaccepteerde Wisselbrieven bezitten, die men des noods zou kunnen disconteeren, doch waarvan, bij het gemis eener Remise-rekening, niets hoegenaamd uit het boek blijkt, maar bezigt men deze rekening, zoo moet ten allen tijde de inhoud der portefeuille (een wezenlijk bestanddeel van het *actieve* vermogen des Koopmans) met hetgeen de Remise-rekening meer Debet dan Credit is, ten nauwste overeenstemmen. De noodzakelijkheid der rekeningen van *Traites* en *Remises* en hare rangschikking als *Hoofdrekeningen*, zal dan nu wel niet kunnen ontkend worden; doch men brengt hiertegen in, dat een trekker eerst dan als een Debiteur kan beschouwd worden, als men de Traite betaald heeft, en de remittant van een Wissel eerst dan Crediteur wordt, als zijne Remise ingecasseerd is. Wij beweren het tegendeel en stellen, dat hij, die een Wisselbrief op ons trekt, van het oogenblik, dat wij zijne Traite geaccepteerd hebben, onze Debiteur is, daar alsdan ons niets meer van de verbintenis tot betaling ontslaan kan; ja zelfs is een zoodanig trekker in nog veel sterker zin onze Debiteur, dan hij die Goederen op crediet van ons ontvangen heeft, vermits wij zijne Traite punctueel op den vervaldag betalen moeten, terwijl de betaling der Goederen, wanneer daarvoor niet getrokken is, meer aan de willekeur van den kooper blijft overgelaten. Stel eens daarenboven, dat wij den op ons getrokken Wisselbrief lieten protesteeren, zoo zal de trekker ons niet in rechten vervolgen voor de boekschuld, waarvoor wij bij hem Debet werden, maar hij zal, uit kracht onzer acceptatie, tegen ons ageeren, en het Wisselrecht omtrent ons doen gelden, zoodat het van zelf spreekt, dat hij voor de boekschuld, waarvoor hij in ons Credit stond, moet gedebiteerd worden, zoodra hij voor het beloop daarvan een Wisselbrief op ons trekt. — Niet minder is hij, die ons een Wisselbrief remitteert, bij het ontvangen daarvan terstond onze Crediteur: eensdeels, omdat hij voor de goede inkomst van den Wissel aansprakelijk blijft; anderdeels, omdat hij bij het remitteeren met ons als zijne Debiteuren handelt, die wij ook werkelijk zijn. De wederzijdsche boeking nu tusschen personen, behoort te allen tijde onderling overeen te stemmen, zoodat wanneer iemand ons debiteert, wij hem in onze boeken moeten crediteeren, en omgekeerd.

Nog eene andere bedenking moeten wij uit den weg ruimen. Er zijn er, die op een beslissenden toon het als onvoegzaam houden, om den trekker van een Wisselbrief, op het bloote advies, dat er op ons getrokken is, te debiteeren, want — hierop rust hunne oordeelvelling — *„het strijdt tegen alle beginselen van het Boekhouden, iemand*, (den trekker) TE CREDITEEREN *die niets uitgeeft*". De bewering, dat iemand, die een Wisselbrief trekt, niets ontvangt, verraadt eene geheele onbekendheid met Wisselzaken: de Traites immers worden door den trekker veelal terstond vernegotieerd, en wordt dus door hem niet dadelijk het beloop in specie *ontvangen?* en zoo hij verkiezen mocht den Wisselbrief, wanneer deze op tijd en aan eigen order getrokken is, nog eenigen tijd in portefeuille te houden, dan komt hij toch door het trekken in het bezit van een document, dat voor hem waarde heeft, en waarvoor hij de On

persoonlijke rekening, WISSEL-REKENING, als *ontvangende*, debiteert, terwijl hij in beide gevallen den betrokkene crediteert. Maar nu de *Traite-rekening*, hoe kan deze gezegd worden *uit te geven*, en dus de algemeene regel *„wie* of *wat uitgeeft is Credit"* hierop toegepast worden? Blijkbaar zijn zij, die de genoemde tegenwerping maken, met het denkbeeld van *ontvangen* en *uitgeven* in de war. Zij redeneeren aldus: Eene rekening kan niet *uitgeven* of gecrediteerd worden, als zij niet vooraf iets *ontvangen* heeft, of gedebiteerd is geworden; doch bij eenig nadenken zal het duidelijk blijken, dat door het crediteeren der Traite-rekening, wanneer er op ons getrokken wordt, het algemeene beginsel van het Boekhouden wel degelijk van toepassing is. Men stelle zich slechts bij de *Traite-rekening* een onzichtbaren persoon voor, die voor ons, of in onze plaats, bij het accepteeren van iederen Wisselbrief, ten behoeve van den trekker, eene schriftelijke verbintenis *(Acceptatie* of *Promesse)* afgeeft *(uitgeeft)* en die dus kan geacht worden, dat hij de sommen, in het Credit gesteld, van ons te vorderen heeft; terwijl wij, bij het betalen der Traites gerekend kunnen worden deze aan dien denkbeeldigen persoon, *Traite-rekening*, te voldoen, die alsdan daarvoor gedebiteerd wordt. (5)

§ 19.

Winst- en Verlies-rekening.

Deze rekening is eene der belangrijkste in het Grootboek der dubbele Boekhouding, daar toch het behalen van voordeel het einddoel is, hetwelk de Koopman bij al zijne ondernemingen op het oog heeft. Zij wordt gedebiteerd voor alle Verliezen, en gecrediteerd voor alle Winsten, en speelt eene voorname rol bij het afsluiten der boeken, daar zij al de Winsten en Verliezen der verschillende rekeningen, welke daarvoor vatbaar zijn, overneemt, en daarvan de algemeene Verzamelplaats uitmaakt. Met andere woorden: zij is de *éene* groote hoofdrivier, waar de verschillende kleinere stroomen en beekjes, die Winst of Schade kunnen aanvoeren, henenvloeien en zich in ontlasten. Om zich een juist denkbeeld omtrent deze rekening te vormen, doet men best zich daarbij een onzichtbaar levend persoon voor te stellen, die ten behoeve van den Koopman werkzaam is, en aan de verschillende andere rekeningen, hetzij dan Persoonlijke of Onpersoonlijke, de Winsten uitdeelt, en de Verliezen overneemt. Stel eens — om het gezegde met een voorbeeld op te helderen, — dat er op de Goederen *ƒ* 1000 gewonnen is. Waaruit blijkt dit? Hieruit, dat de Credit-zijde dier rekening zooveel meer bedraagt dan de Debet-zijde: — men verbeelde zich nu, dat die rekening haar overschot of Winst van de Winst- en Verliesrekening, als den uitdeelenden persoon, ontvangt; de Goederen worden dus, als die Winst ontvangende, gedebiteerd, en daardoor te gelijk tot sluiting gebracht, en de gever of uitdeeler, *Winst en Verlies*, wordt gecrediteerd. Heeft er op eene rekening Verlies plaats, zoo is het meerdere beloop der Debet-zijde daarvan het bewijs: de denkbeeldige persoon, *Winst en Verlies*, wordt verondersteld dat verlies over te nemen of te ontvangen, en alzoo wordt de genoemde rekening gecrediteerd en daardoor tot sluiting gebracht, terwijl de Winst- en Verlies-rekening, als ontvangende, daarvoor gedebiteerd wordt.

De ondervinding leert, dat het voor vele leerlingen inzonderheid moeielijk is, den algemeenen regel: *„Al wie ontvangt is Debet, en wie uitgeeft is Credit"*, bij de boeking van posten op de Winst- en Verlies-rekening toe te passen. Niet zelden treft men er aan, die, wanneer zij een Winstpost moeten boeken, de Winst- en Verlies-

rekening daarvoor wilden gedebiteerd hebben, in stede van deze te crediteeren, en zij verdedigen hunne meening met te zeggen: *„Alle Winsten worden op de Winst- en Verlies-rekening geboekt, en daar ik nu eene Winst* ONTVANG, *moet immers, als een wettig gevolg, deze rekening daarvoor gedebiteerd worden?"* Om derhalve over dit onderwerp, waarover later meer, eenige duidelijkheid te verspreiden, willen wij deze zaak nog uit een ander oogpunt beredeneeren, waardoor men den aard der Winst- en Verlies-rekening des te beter zal leeren kennen. — Met iedere Winst, dit staat vast, wordt de bezitting van den Koopman vermeerderd; met ieder Verlies daarentegen verminderd. — Er is eene rekening in het boek, die den Koopman voor zijne geheele bezitting vertegenwoordigt, KAPITAAL geheeten; op deze rekening zou men dus, des verkiezende, onmiddellijk alle Winsten en Verliezen kunnen boeken, en de Winst- en Verlies-rekening geheel kunnen voorbijgaan of weglaten; maar nu bezigt men die toch, en waarom? enkel om alle Winsten en Schaden, gedurende een jaar, onder *één* bepaald gezichtspunt te hebben. Wanneer die allen daarop gebracht zijn, wordt de Winst- en Verlies-rekening gesloten, door haar Saldo op de Kapitaal-rekening over te brengen. Wat is dus de Winst- en Verlies-rekening uit haren aard? Niet anders dan eene *Tusschen-rekening*, die men dus met al hare onderdeelen, voor een oogenblik geheel wegdenken kan. Wij hebben dan in onze beschouwing alleen met de Kapitaal-rekening te doen: doch nu blijft dezelfde vraag over: hoe kan deze rekening voor eene Winst Credit worden? Eenvoudig omdat zij daarvan de geefster is; als de denkbeeldige persoon, Goederen, gewonnen heeft, is immers dat voordeel door den invloed van het Kapitaal verkregen, dat in den handel gecirculeerd heeft. Ondergaat men eenig Verlies, de *passieve* staat van ons vermogen wordt daardoor vermeerderd, en dat Verlies moet derhalve in tegenstelling van onze *actieve* bezitting gebracht worden, met andere woorden: de Kapitaal-rekening wordt alsdan gedebiteerd. De Winst- en Verlies-rekening derhalve — om daartoe na deze niet onbelangrijke uitweiding terug te keeren — vertegenwoordigt den Handelaar zelven, voor zoo verre zijne Winsten en Verliezen aangaat, en dit in aanmerking nemende, wordt alle Verlies als eene Schuld beschouwd, waarvoor de Koopman moet gedebiteerd, en iedere Winst als eene Vordering, die hem toekomt en waarvoor hij dus gecrediteerd moet worden.

C. DE TOEVALLIGE ONPERSOONLIJKE REKENINGEN IN HET BIJZONDER.

Daar wij, § 13, gezien hebben, dat de Hoofdrekening CASSA voor geene onderverdeeling vatbaar is, gaan wij deze voorbij, en zetten ons nu tot eene uitvoerige beschouwing van al de onderdeelen, welke de Hoofdrekening, GOEDEREN, ons aanbiedt.

§ 20.

A. *Goederen-rekening over bijzondere artikelen.*

De Goederen-rekening, gelijk wij, § 15, gezien hebben, is onder de Onpersoonlijke rekeningen eene onmisbare *Hoofdrekening*. Somtijds verkiest men, in plaats van eene algemeene Goederen-rekening, op welke al de Goederen, die men voor eigene rekening in- en verkoopt, gebracht worden, voor ieder bijzonder artikel, zooals Koffie, Suiker, Tabak, Thee, enz., eene rekening te openen. Zoodanige rekeningen, welker aantal eeniglijk van willekeur afhangt, kan men gevoegelijk onder de *Toe-*

vallige Onpersoonlijke rekeningen rangschikken. In vroegeren tijd deed men dit laatste schier algemeen. Daar zulks echter de hoofden in het Grootboek en het schrijfwerk niet weinig vermeerdert, is men daarvan teruggekomen, en heeft men vrij algemeen eene algemeene Goederen-rekening daarvoor in de plaats gesteld. Een ieder handele intusschen naar verkiezing en omstandigheden. Op vele Zeehandelaarskantoren handelt men op de volgende wijze: men geeft aan eenige weinige hoofdartikelen, waarmede men zijn voornaamsten Handel drijft, afzonderlijke rekeningen in het Grootboek, b. v. Koffie, Suiker, Tabak, Thee, Katoen, enz., terwijl men dan voor andere min voorname artikelen, welke zoo zeer geene hoofdzaak in onzen Handel uitmaken, ééne algemeene rekening opent, onder den titel: GOEDEREN. Omtrent de behandeling dezer afzonderlijke Goederen-rekeningen in de Boekhouding valt weinig te zeggen; zij staat met die der algemeene Goederen-rekening, § 15, volkomen gelijk; ieder wordt gedebiteerd voor alles wat ingekocht, en gecrediteerd voor alles wat verkocht wordt. Zij moeten mede, zal men op iedere rekening afzonderlijk de zuivere Winst of het Verlies kunnen vinden, bij het einde des jaars gedebiteerd worden voor al de Onkosten, welke in den loop van het jaar, te haren behoeve gemaakt zijn, en om zulks op eene gemakkelijke en zekere wijze te kunnen doen, bediene men zich van het Bijboek, welks inrichting men later zal beschreven vinden. Wat de afsluiting dezer rekeningen aangaat, zij geschiedt op dezelfde wijze als dit met de algemeene Goederen-rekening plaats heeft, en er valt dus niets meer van te zeggen, dan dat men, om over haren *quantitatieven* inhoud een duidelijker overzicht te verkrijgen, daarop in daartoe bestemde lijnen, zoo in Debet als Credit, de hoeveelheid der vaten, kisten, balen of ponden, die ingekocht zijn en afgeleverd worden, aanteekent, met bijvoeging van die zaken of omstandigheden, die noodig zijn, om ons de juiste hoeveelheid der goederen te doen kennen. Zoowel door het gebruiken van een *dubbel gelijnd Onkostboek* (zie § 15), als van het later te beschrijven *In- en Verkoopboek*, zal men, gelijk daar gezegd is, spoedig het beloop der Onkosten kunnen opmaken, waarvoor de onderscheidene *Goederen-rekeningen* bij de afsluiting nog moeten belast worden. Voor hen echter, die verkiezen mochten eene menigte van zoodanige rekeningen in hunne Boeken te hebben, willen wij nog eene manier opgeven, die hun dit werk aanmerkelijk zal verlichten. Om dit recht duidelijk te stellen, nemen wij tot voorbeeld een Graanhandelaar; deze heeft, daar hij van ieder artikel de afzonderlijke uitkomst weten wil, de volgende rekeningen in zijn Grootboek:

Tarwe, *Rogge*, *Gerst*, *Boekweit*, *Zaden en Peulvruchten*,

allen met binnenlijnen, om de hoeveelheden der Lasten, Hectoliters en Liters daarin te plaatsen. — Bij de opmaking der boeken op ultimo December, moet ieder dier rekeningen, voor al de Onkosten gedurende den loop van het geheele jaar daarop gevallen, gedebiteerd worden. De Boekhouder vindt die spoedig en gemakkelijk tevens door een zeer eenvoudig middel, hierin bestaande: men bedient zich van een *klein Langetboek*, in hetwelk aan ieder der genoemde rekeningen een hoofd gegeven wordt; de onkosten, welke dagelijks op de verschillende Granen betaald worden, boekt men intusschen dadelijk in het gewone algemeene Onkostboek, en nu is het de taak van een der bedienden, om iederen avond uit dat Boek de onkosten op elk der afzonderlijke artikelen in het genoemde Langetboekje te noteeren. De *Onkosten-rekening* is dus het geheele jaar er de Debiteur van; bij de afsluiting der Boeken, wordt ieder der hoofden in het bijboekje opgeteld, en er komt een post in het Memoriaal en Journaal, luidende:

DE VOLGENDEN aan ONKOSTEN-REKENING.
Voor overschrijving der onkosten van de laatste op de gedebiteerde rekeningen.

Tarwe	*f* . . .
Rogge	" . . .
enz.	

§ 21.

B. *Goederen voor eigen rekening van buitenslands ontvangen.*

De Goederen, in het hoofd dezer afdeeling uitgedrukt, zoude men evenzeer op de algemeene Goederen-rekening kunnen brengen, als die, welke men binnenslands heeft ingekocht. Wanneer men echter bij het koopen van eenige Goederen van buitenslands zulk eene onderneming als eene bijzondere speculatie mocht beschouwen, waarvan men den eindelijken afloop afzonderlijk begeert te weten, zoo opene men daarvoor eene eigene rekening, zooals b. v. *Salpeter van Londen*, (zie het Memoriaal op 23 October). Daar zulk eene behandeling enkel van willekeur afhangt, ziet men terstond, dat deze soort van rekeningen, in den volsten zin des woords, onder de *Toevallige* gerangschikt moet worden. Wij laten hier twee wijzen volgen, op welke de boeking van dergelijke zaken geschiedt.

Volgens de eerste moet op zoodanige Goederen-rekening alles in drie regels afloopen; 1°. door te debiteeren voor het beloop van den Inkoop, of der ontvangene Factuur; 2°. door die te crediteeren voor het netto provenu, of de zuivere opbrengst, na aftrek van alle Onkosten, ingevolge eene daarvan opzettelijk gemaakte Verkoop-rekening; en 3°. door de overboeking van de Winst of het Verlies, om die Goederen-rekening te doen sluiten. Om deze manier te kunnen volgen, moet men alles, wat er met die Goederen, na de boeking van den Inkoop tot aan den eindelijken afloop, voorvalt, op *Tusschenrekeningen* afdoen. Betaalt men, na de aankomst der Goederen, daarvan de vracht en inkomende rechten, zoo debiteert men voor die betaling niet de Goederen zelven, maar provisioneel de Onkosten-rekening, verkoopt men ze, dan wordt de Kooper gedebiteerd en de tegenovergestelde Crediteur is — mede provisioneel — de algemeene Goederen-rekening. Dit vloeit uit het hierboven aangenomen beginsel van zelf voort; wij moeten den Kooper debiteeren, en tevens, naar den aard der dubbele boeking, een Contra-Crediteur hebben. De natuurlijke Crediteur is nu wel niemand anders dan die Goederen, welke verkocht zijn, en waarvoor eene afzonderlijke rekening in het boek geopend is; maar daar alleen het netto provenu, na aftrek van alle Onkosten in het Credit gebracht wordt, kan dit niet geschieden, dan nadat men met de Verkoop-rekening gereed is. — Deze is thans, nu wij den Kooper moeten debiteeren, nog niet opgemaakt, en bijgevolg moeten wij tot zoolang eene Hulp-rekening bezigen, die ons voorloopig tot Crediteur, of, als ware het, tot eene bergplaats verstrekt. Wanneer eindelijk de Verkoop-rekening is opgemaakt, dan heeft de, als Crediteur te hulp geroepen, algemeene Goederen-rekening ons hare dienst bewezen, en wij zien ons bij het boeken der Verkoop-rekening in staat gesteld, alles te brengen daar, waar het eigenlijk behoort. De algemeene Goederen-rekening, die te voren bij het boeken van den verkoop gecrediteerd is geworden, wordt nu, bij het boeken der Verkoop-rekening, voor het bruto provenu der Goederen gedebiteerd, en daardoor, ten aanzien dezer zaak, tot sluiting gebracht; terwijl dan de tegenovergestelde Crediteuren in dien post zijn: 1°. de afzonderlijke Goederen-rekening voor het netto provenu, en 2°. de

Onkosten-rekening voor al de Onkosten, waarvan zij, als te voren in haar Debet gebracht zijnde, mitsdien geheel ontlast wordt. (Zie tot nadere opheldering, de Journaalposten omtrent de rekening, *Salpeter van Londen*, sub 23, 24, 25 en 26 October.)

Volgens eene tweede manier geschiedt de boeking van den Inkoop geheel op dezelfde wijze als bij de eerste. — Bij het betalen der vracht en rechten wordt de *Salpeter van Londen* daarvoor gedebiteerd; — bij den Verkoop crediteert men onmiddellijk dezelfde rekening. Nu kan men geene Verkoop-rekening daarvan opmaken, althans die niet, als een afzonderlijk stuk, in haar geheel boeken, daar reeds te voren een gedeelte der Onkosten, die in de Verkoop-rekening van het bruto provenu der Goederen moeten afgetrokken worden, in het Debet der *Salpeter van Londen* gebracht zijn. Men moet zich dus vergenoegen met eene nota der overige, nog niet geboekte, Onkosten op te maken, daarvoor de *Salpeter van Londen* te debiteeren en de *Onkosten-rekening* te crediteeren, en dit een en ander op de rekening *Salpeter van Londen*, in het Grootboek overgedragen zijnde, zal de Winst of het Verlies eveneens blijken, als bij de eerste manier.

Onder de hier behandelde rubriek kunnen ook geplaatst worden zoodanige Goederen, welke men van buitenslands ontvangt, in betaling voor de opbrengst van aldaar voor onze rekening verkochte Goederen, die men tot dat einde derwaarts gezonden heeft, en over welke in de naastvolgende afdeeling zal gehandeld worden. Men opent voor zoodanige Goederen eene afzonderlijke rekening, ten einde daarvan de Winst of het Verlies op zich zelf te kunnen weten, en benoemt die gewoonlijk naar de plaats van waar die Goederen aan ons gezonden worden, b. v. *Retouren van Suriname*. De wijze, waarop men hierover boekhoudt, is in alles gelijk aan hetgeen hierboven in deze afdeeling beschreven is. Evenwel is men niet overal eenstemmig in de wijze der afsluiting in deze soort van rekeningen. In plaats van de Winst, die men daarop vindt, op de Winst- en Verlies-rekening (§ 19) over te brengen, wordt die door sommigen in het Credit gebracht dier Goederen-rekening, welke tot het afzenden van die retouren aanleiding gegeven heeft, en alzoo de Winst op die retouren beschouwd als uit die eerste Goederen-rekening te zijn voortgevloeid. Gevoegelijker is het zoodanige zaken op zich zelven te behandelen, en de Winst of het Verlies er van op de Winst- en Verlies-rekening over te brengen.

§ 22.

C. *Goederen voor eigene rekening naar buitenslands gezonden.*

Wanneer men voor eigene rekening Goederen naar buitenslands ten verkoop afzendt *(consigneert)* zoo maakt men, in een tot zulke ondernemingen bestemd boek, daarvan eene Factuur op, in welke men al de Onkosten, assurantie, enz., tot aan boord, berekent, om zoodoende juist te kunnen weten, hoeveel eene zoodanige onderneming ons kost. — In het genoemde Factuur- of Consignatieboek laat men de tegenovergestelde bladzijde in blanco, om naderhand de Verkoop-rekening, die men van zijn buitenlandschen vriend zal ontvangen, daarop te boeken, en dus zoowel den inkoop als de opbrengst, in al hunne bijzonderheden met een opslag van het oog te kunnen overzien. Nadat men eene zoodanige Factuur gemaakt heeft, stelt men daarvan een post in het Memoriaal, zoolas men in dit werk, sub 29 October, vindt, van dezen inhoud:

„Gezonden aan *George Hill* te Londen, 10 vaten Meekrap om voor mijne „rekening te verkoopen, bedragende volgens Factuurboek F°. 5, als volgt:

10 vaten Meekrap	*f* 3550,65.
Onkosten	„ 35,45.
	f 3586,10.

Om kort te gaan: men opent voor zoodanige ondernemingen eene rekening onder de benaming, b. v.: MEEKRAP ONDER *George Hill* TE LONDEN, welke men voor het beloop der opgemaakte Factuur debiteert, en nu voorts in zulk eene zaak geheel lijdelijk zijnde, wacht men het ontvangen der Verkoop-rekening van *George Hill* af, wanneer die vriend, op m/r (§ 18 *d.*) voor het netto provenu gedebiteerd, en de genoemde rekening, Meekrap onder *George Hill* daarvoor gecrediteerd wordt. — Wie zijn nu de Crediteuren in zoodanig een post? Als het Goederen zijn, voor welke bij den Inkoop de algemeene Goederen-rekening, § 15, is gedebiteerd geworden, dan wordt deze nu, voor zoo ver de Goederen alleen betreft, daarvoor gecrediteerd: die Goederen toch worden van die rekening afgenomen, omdat daaraan eene afzonderlijke rekening gegeven is, en dus is het ten hunnen opzichte eveneens als of die verkocht waren. Daar nu de Meekrap onder *George Hill* niet enkel voor haar beloop, maar ook voor de Onkosten tot aan boord belast is, zoo is voor die Onkosten de *Onkosten-rekening* de Crediteur; men moet toch vaststellen, dat voor al die Onkosten, toen zij betaald zijn, de Onkosten-rekening is gedebiteerd geworden en mitsdien nu daarvan moet worden ontlast.

Wij hebben in § 21 gezien, dat het geven eener afzonderlijke rekening aan *Goederen van buitenslands ontvangen* min noodzakelijk is, daar zoodanige Goederen als voor eigene rekening geordonneerd zijnde, even goed op de algemeene Goederen-rekening kunnen gebracht worden; doch met *Goederen naar buitenslands gezonden*, in deze afdeeling behandeld, is het volstrekt noodzakelijk, daarvoor eene afzonderlijke rekening te openen: eensdeels, omdat zoodanige Goederen, bij hunne verzending, in het Pakhuisboek, waaruit men den jaarlijkschen Inventaris der overblijvende Goederen opmaakt, moeten afgeschreven worden; anderdeels, omdat het te allen tijde uit het Grootboek moet kunnen blijken, welke Goederen, ons toebehoorende, er buitenslands, en onder wie, nog onverkocht liggen.

§ 23.

D. 1. *Goederen in Commissie voor anderen, of Ingekochte Goederen in Commissie.*

Indien men ten oogmerk heeft om het beloop der Goederen te weten, welke men gedurende een geheel jaar in Commissie heeft ingekocht en verzonden, zoo kan men daarvoor eene afzonderlijke rekening openen, onder den titel, zooals het opschrift boven deze Afdeeling aanwijst. Het is echter beter, zoodanige Goederen maar op de algemeene Goederen-rekening (§ 15) te brengen, omdat daardoor in menig geval veel moeite en omslag wordt bespaard. Stel eens: men heeft eene zoodanige afzonderlijke rekening geopend, en ontvangt eene Order op Goederen, die men gedeeltelijk uit zijn eigen voorraad effectueert, en gedeeltelijk van anderen moet Inkoopen; nu is men verplicht voor die eerstgemelde Goederen de rekening van *Ingekochte Goederen in Commissie*, als ontvangende, te debiteeren; en de algemeene Goederen-rekening, welke aflevert, te crediteeren; deze dubbele boeking ontgaat men, als men voor dergelijke zaken slechts de algemeene Goederen-rekening, § 15, bezigt. Bij het zenden der

Factuur wordt die rekening voor het *enkel* beloop der Goederen gecrediteerd. Wij zeggen met opzet: *voor het enkel beloop der Goederen*, en dit leidt ons van zelf tot de noodige verklaring der posten in het hier achter geplaatste Memoriaal, sub 6 en 8 October, welke op de behandeling van alle soortgelijke zaken toepasselijk is; hetzij dat men die op de algemeene Goederen-rekening brengt, of daarvoor eene afzonderlijke verkiest te gebruiken. — Zien wij eerst den post in op den 8sten October. — Hier wordt Factuur gezonden aan *John Rae* over vier vaten Drogerijen. Het is de gewoonte zoodanig een post dus te boeken, dat men *John Rae* z/r. (§ 19 *d.*) voor het volle bedrag der Factuur debiteerende, de Goederen crediteert. voor het enkel beloop daarvan; voorts de Onkosten-rekening voor al de Onkosten, en de Provisie-rekening voor de Provisie. De leerling, dit onder de aandacht houdende, sla dan het oog op den voorgaanden post van den 6den October: *„Gekocht van Johannes Klein, enz.”* en hij zal omtrent de boeking, bij gevolgtrekking, dus redeneeren: De aldaar aan mij berekende onkosten, ten bedrage van *ƒ* 7,10, moeten geacht worden gebracht te zijn onder de *ƒ* 61,55, welke in de Factuur aan *John Rae* berekend zijn geworden. Wordt nu, bij het boeken dier Factuur, de *Onkosten-rekening* van Onkosten ontlast of daarvoor gecrediteerd, zoo spreekt het van zelf, dat in dezen post, voor die *ƒ* 7,10, de Onkosten-rekening moet belast of gedebiteerd worden; hield men dit niet in het oog, maar wilde men voor dien geheelen Inkoop van *ƒ* 1872,60, de Goederen-rekening alleen debiteeren, zoo zoude alles verkeerd uitkomen. Het zoude den schijn hebben, alsof men op die Goederen verloren had, daar de Koopmanschappen, bij het boeken der Factuur, slechts voor *ƒ* 1865,50 gecrediteerd zijn, en intusschen heeft men, daar men zich als Commissionair enkel met zijne Provisie vergenoegt, die Waren, zonder eenige winst, even zoo aan *John Rae* overgedaan, als men die van *Joh. Klein* gekocht had, zooals uit de onderlinge vergelijking der beide posten blijken kan. Deze opmerking stelt den regel voldoende in het licht, dat men, *bij het inkoopen van goederen in Commissie, de Goederen-rekening alleenlijk voor het beloop der Goederen op zich zelven moet debiteeren, daar zij, bij het boeken der Factuur, mede slechts voor het enkel bedrag gecrediteerd wordt.*

§ 24.

D. 2. *Goederen in Commissie van anderen*, of *Geconsigneerde Goederen.*

Wanneer door buitenlandsche vrienden Goederen ter verkoop voor h/r aan ons gezonden *(geconsigneerd)* worden, moet men eene algemeene rekening openen, geschikt om daarop alle dergelijke zaken, van al zijne vrienden, te brengen. Men kan daaraan het opschrift geven: GOEDEREN IN COMMISSIE of GECONSIGNEERDE GOEDEREN.

Wij zullen 1°. den aard dezer rekening leeren kennen; 2°. haar gebruik onderscheidenlijk aantoonen door eene ontwikkeling der voorbeelden, welke men in het hier achter geplaatste Memoriaal vindt opgeteekend.

1°. Wat den aard dezer rekening betreft, zij kan voor niets anders dan eene bloote *Hulp-* of *Tusschen-rekening* gehouden worden, hetwelk door het aanvoeren van een voorbeeld ten volle blijken zal. — Wanneer men voor een buitenlandschen vriend eenige Goederen verkocht heeft, zendt men hem daarvan eene Verkoop-rekening, ingevolge welke men hem voor de zuivere opbrengst of het netto provenu der Goederen

crediteert. Stel nu eens, dat men zoodanig eene Verkoop-rekening op denzelfden dag, dat men de Goederen verkocht heeft, konde opmaken en boeken, zoo zoude deze geheele zaak in één post kunnen afloopen, waarin namelijk de Kooper als *Debiteur* en de man, wiens Goederen men verkocht heeft, als *Crediteur* zoude voorkomen, en dus doende zou eene rekening van *Goederen in Commissie* geheel kunnen gemist worden. Maar stel nu het geval, zoo als dit meestal plaats heeft, dat men die Goederen, óf slechts gedeeltelijk verkocht heeft, óf dat men op denzelfden dag, dat men den Kooper moet boeken, nog geene Verkoop-rekening kan opmaken, dan moet men bij het debiteeren van den Kooper, naar den onveranderlijken grondregel der dubbele Boekhouding, toch een tegenovergestelden Crediteur hebben, ofschoon men den afzender der Goederen, bij gebrek eener Verkoop-rekening, nog niet als zoodanig in aanmerking nemen kan. Die Crediteur nu, is niemand anders dan de rekening van *Goederen in Commissie*, welke bij voorraad de plaats van den waren Crediteur, den afzender der Goederen, zoolang inneemt, tot dat de Verkoop-rekening zal opgemaakt zijn.

2°. Om de manier der boeking van dergelijke zaken te leeren kennen, zal het best zijn, de voorbeelden, hiertoe betrekkelijk, in het Memoriaal voorkomende, te ontwikkelen. Onder anderen bieden de drie achtereenvolgende posten, op den 12, 15 en 17 October daaromtrent een volledig overzicht aan.

(12 *October.*)

1°. Het eerste, dat bij dergelijke zaken voorvalt en eene boeking vordert, is, dat men van zoodanige Goederen, nadat zij aangekomen en gelost zijn, de *Vracht en Inkomende rechten* betaalt. Verkiest men nu van zulk eene betaling, gelijk hier, een afzonderlijken post op het Kasboek te maken, waarbij de rekening *Cassa* als uitgevende *gecrediteerd* wordt, dan is de vraag: wie is hier de tegenovergestelde *Debiteur?* Menigeen zou hierop antwoorden: „niemand anders dan de afzender en eigenaar dier Goederen, want die betaling is, eigenlijk gezegd, een voorschot voor zijne rekening gedaan.” Maar als men de zaak in haar geheelen samenhang beschouwt, en op den eindelijken afloop daarvan let, zal men al spoedig ontwaren, dat hier noodwendig een ander als Debiteur moet optreden. Men heeft reeds in het begin dezer afdeeling gezien, dat men, na den geheelen Verkoop der Goederen, aan zijn vriend eene Verkoop-rekening zendt; deze is zoodanig ingericht, dat daarin al de te voren door ons betaalde Onkosten van het bruto provenu der Goederen worden afgetrokken, en onze vriend dus alleen voor het netto provenu, of zuiver overschot, gecrediteerd wordt. Is dit zoo, dan spreekt het toch wel van zelf, dat men hem bij de betaling der vracht en rechten niet kan debiteeren, maar daarvoor een provisioneelen Debiteur in de plaats moet nemen, en dit is de *Onkosten-rekening;* niet omdat die Onkosten eigenlijk daarop behooren, maar omdat zij slechts aangemerkt is als eene *Hulp-* of *Tusschen-rekening*, die dan ook, bij het boeken der Verkoop-rekening, weder daarvan ontlast wordt, gelijk uit de beschouwing van den derden post, op den 17den October, nader blijken zal.

Van zulke betaalde Vrachten en Rechten behoeft men geene afzonderlijke posten op het Kasboek te maken; men kan volstaan met die betalingen op het Onkostboek aan te teekenen, waarvan het maandelijksch beloop, in één regel, als uitgaaf op het Kasboek gebracht wordt. Men heeft toch nu reeds leeren zien, dat de Onkosten-rekening als provisioneele Debiteur voor dergelijke uitgaven gehouden wordt. (6)

(15 *October.*)

2°. Als de Goederen verkocht zijn, wordt de Kooper gedebiteerd en de *Goederen in Commissie* gecrediteerd. Na hetgeen er bij de beschouwing van den aard dezer rekening hiervoren gezegd is, zullen wij dit wel niet verder behoeven te verduidelijken. Zij komt, als *Tusschen-rekening*, provisioneel in de plaats van den eigenlijken Crediteur, den afzender der Goederen, voor, omdat deze eerst na de opmaking der Verkoop-rekening als zoodanig kan te voorschijn treden. Alleenlijk moeten wij bij dezen post nog opmerken, dat wanneer, gelijk hier, in de rekening aan den Kooper nog onkosten van weegloon enz. gesteld worden, er dan in zoodanig een post twee Crediteuren voorkomen: de eene is *Goederen in Commissie* voor het *enkel* beloop der Goederen, en de andere is de *Onkosten-rekening* voor de genoemde Onkosten. Waarop grondt zich dit? Hierop: als afleveraar der Goederen betaalt men aan de wegers het *geheele* weegloon, boekt dit in het Onkostboek, en de Onkosten-rekening wordt dus voor dat geheele weegloon gedebiteerd; doch nu brengt men aan den Kooper de helft daarvan in rekening; de Onkosten-rekening behoort dus daarvan weder ontlast te worden, en dit geschiedt met haar daarvoor als Crediteur te stellen.

(17 *October.*)

3°. Hier, bij het boeken der gezondene Verkoop-rekening, volgens welke de afzender nu als Crediteur, op z/r (§ 8 *d.*) voor het netto provenu verschijnt, hebben de te voren gebezigde Tusschen-rekeningen ons hare hulp of diensten ten volle bewezen, en wij zien ons in staat gesteld, om alles weder te brengen waar het behoort. — Welk een dienst heeft ons de Tusschen-rekening, *Goederen in Commissie*, te voren betoond? Deze, dat zij bij het boeken van den Verkoop, toen wij den afzender nog niet als Crediteur behandelen konden, tot provisioneelen Crediteur verstrekt heeft; — dit houdt nu op, daar thans, in dezen post, de ware Crediteur, de afzender der Goederen, als zoodanig werkelijk optreedt; zij wordt dus voor hetzelfde bruto provenu der Goederen, waarvoor zij te voren gecrediteerd was, gedebiteerd, en alzoo tot sluiting gebracht. — Welke hulp bewees ons tot dusverre de *Onkosten-rekening*, als eene Tusschen-rekening aangemerkt? Zij nam al de betaalde Onkosten op die Goederen voorloopig in haar Debet op, omdat wij die aan onzen vriend eerst in rekening brengen, als wij ze in de Verkoop-rekening van het bruto provenu der Goederen aftrekken, en hem dus in mindering daarvan crediteeren. Ook zij wordt dan nu, bij het boeken der Verkoop-rekening, van die Onkosten ontlast, terwijl voorts voor de berekende Provisie ook de Provisie-rekening gecrediteerd wordt. Alzoo maken de drie Crediteuren, in dezen post voorkomende, namelijk *John Rae* z/r (voor het netto provenu): de *Onkosten-rekening*, en de *Provisie-rekening*, met elkander het *bruto* provenu der Goederen uit, waarvoor, gelijk getoond is, de rekening van *Goederen in Commissie* als Debiteur verschijnt.

Zie verder het Hoofdstuk, VERSCHEIDENHEDEN aan het einde van dit Werk.

§ 25.

E. *Goederen in Compagnie.*

Het gebeurt niet zelden dat men, ofschoon alleen voor eigene rekening Handel drij-

vende, aan anderen, hetzij binnens-, hetzij buitenslands, in eene partij Goederen aandeel geeft, of die van anderen ontvangt. Men kan hierin op tweeërlei wijze verkeeren: *bedrijvend* of *lijdelijk*. In het eerste geval kan men *of* zelf den Inkoop en Verkoop der Goederen bezorgen, *of* ook wel enkel met den Inkoop of met den Verkoop belast zijn. In het tweede geval heeft men noch met den Inkoop, noch met den Verkoop iets te doen, maar boekt men slechts de In- en Verkoop-rekening, die men van zijn deelgenoot ontvangt, terwijl men voor de betaling van het bedrag van zijn eigen aandeel zorg draagt.

Zoo ergens, dan zeker in dergelijke gevallen is het, dat men onregelmatige, en met het gezond verstand strijdige manieren van boeking aantreft. Sommigen zijn gewoon alle zoodanige zaken in hunne boeking te behandelen, alsof zij hun alleen aangaan, zonder hunne mede-geïnteresseerden eenigszins daarbij in aanmerking te nemen, dan voor zooverre zij eenige gelden van hen ontvangen, of aan hen betalen. Alles loopt bij hen op de gewone algemeene Goederen-rekening af, en als de Goederen verkocht zijn, maken zij daarvan eene Verkoop-rekening op, en crediteeren of debiteeren hun deelgenoot voor zijn aandeel in de Winst of het Verlies, terwijl zij daarvoor, hetzij de *Goederen*, of de *Winst- en Verlies-rekening* tot tegenovergestelden Debiteur of Crediteur stellen. Dat men, schoon ook al afzonderlijke nota's daarvan houdende, bij zulk eene wijze van behandeling groot gevaar loopt, om in verwarring te geraken, behoeft geen betoog. Zoo lang de boeken gehouden worden door iemand, die met den afloop der zaak ten volle bekend is, kan dit nog terechtkomen, maar bijaldien dit werk tusschenbeiden aan een ander wordt opgedragen, of bij het onverwacht overlijden des Koopmans, wanneer deze zijne boeken zelf gehouden heeft, zal men, zoo doende, zich in een doolhof wikkelen, waarvan men den uitgang niet lichtelijk zal kunnen vinden. Hetzij hier, gelijk in alle gevallen, een hoofdregel: *De boeken moeten in de plaats van den Koopman duidelijk spreken, en elk zijner betrekkingen met anderen aanwijzen.*

Anderen, ofschoon zij ook al voor dergelijke ondernemingen afzonderlijke rekeningen in hunne boeken openen, behandelen de boeking daarvan op eene wijze, welke evenmin den toets van het gezond verstand kan doorstaan: met één woord, er worden in het boeken van soortgelijke zaken dikwerf zeer grove fouten begaan, en wij hebben, evenals bij de Goederen in Commissie, aan het einde van dit werk eene afzonderlijke afdeeling er aan toegewijd, om die afwijkende manieren van boeking op te geven en te beoordeelen.

De manier, welke wij voor de beste houden, is die, welke men gewoonlijk de *Separate Methode* noemt. Volgens deze stelt men het zich ten onveranderlijken grondregel, om nimmer van iets anders dan van zijne *eigene zaken* boek te houden. Men opent dus rekeningen in het boek *alleenlijk van die aandeelen, welke men in zoodanige Koopmanschappen heeft*, terwijl men dat gedeelte, hetwelk aan onzen deelgenoot toebehoort, beschouwt en behandelt alsof het Goederen zijn, die men van hem *in Commissie* heeft. — Na den Inkoop geboekt te hebben, maakt men, als alles verkocht is, daarvan eene Verkoop-rekening op, en voor al hetgeen wat er met die Goederen tusschen deze beide uitersten voorvalt, bedient men zich van *Tusschen-rekeningen*, op gelijke wijze als zulks hiervoren reeds meermalen is voorgekomen.

Om alles wat hiertoe behoort duidelijk voor te stellen, zal weder eene stukswijze ontwikkeling van eenige posten uit het hier achter geplaatste Memoriaal het voegzaamste zijn. Bepalen wij ons eerst bij het geval,

§ 26.

(a. *Als men met den In- en Verkoop der Goederen belast is;*

Wij leggen daartoe de posten op den 7, 20 en 23 December voor ons. blz 90.91.92

(6 *December.*)

1°. Men koopt, na voorafgegane overeenkomst, met *P. Bert* en *J. Klein*, van *J. Brouwer*, voor gemeenschappelijke rekening met de beide genoemde personen, Goederen ten bedrage van *f* 1874,40. — Het eerste dat men in dergelijke gevallen, naar den regel behoort te doen, is, dat men, terstond na het ontvangen der Inkoop-rekening van den Verkooper, daarvan aan ieder der geïnteresseerden een afschrift zendt, op hetwelk het beloop onderaan *getierceerd* is, met deze bijvoeging: *Is voor* $^1/_3$, *waarvoor U debiteere f* 624,80. — Daar wij den Verkooper voor het geheele beloop der rekening crediteeren, en slechts voor *één* derde aandeel in die Goederen hebben, zoo spreekt het van zelf, dat voor de overige twee derde-gedeelten *P. Bert* en *J. Klein onze* Debiteuren zijn, die, ten behoorlijken tijde, aan ons die sommen betalen moeten, en door hen alzoo, van het oogenblik af dat de Inkoop geschied is, voor hun aandeel te debiteeren, wijst het Boek, (bij leven of sterven) duidelijk aan, dat die personen in eene zoodanige partij Goederen, die geheel onder onze berusting en beheer zijn, geïnteresseerd, en dus voor den eindelijken afloop daarvan aansprakelijk zijn. Terwijl men dus *J. Brouwer* voor het geheel als Crediteur stelt, zijn er drie Debiteuren, namelijk *P. Bert* voor zijn $^1/_3$ aandeel in den Inkoop, *Joh. Klein* voor zijn $^1/_3$ aandeel, en voor het $^1/_3$ aandeel, ons toebehoorende, wordt eene rekening, als Debiteur, geopend, onder den titel: *Goederen in* $^1/_3$ *rekening met P. Bert en Joh. Klein.* (8) (Zie Journaal op 6 December.)

(20 *December.*)

2°. Hier worden de genoemde Goederen verkocht aan *L. de Vriend*, voor *f* 2330,20; die deze contant betaalt. In het debiteeren gaat men dus den Kooper voorbij, maar stelt daarvoor de Kasrekening, als die som *ontvangende*, in de plaats; doch wie is hier de Crediteur? — Hiervoor de rekening van *Goederen in* $^1/_3$ *rekening met P. Bert* en *Joh. Klein* te bezigen, ofschoon zulks door velen alzoo gedaan wordt, — kan niet. Eene rekening toch, welke slechts voor het *één derde* gedeelte, dat ons aangaat, is gedebiteerd geworden, kan niet voor het *geheele* beloop der Goederen gecrediteerd worden; dit — alhoewel men het naderhand weder te recht kan brengen door diezelfde rekening, bij het boeken der Verkoop-rekening voor $^2/_3$ van het netto provenu te debiteeren aan de deelhebbers, — is toch uit den aard der zaak iets tegenstrijdigs, en dus onregelmatig. Wat dan? De eigenlijke Crediteuren zijn wel, de rekening van Goederen in $^1/_3$ enz., voor ons één derde-part en *P. B.* en *J. K.*, ieder voor hun één derde aandeel; doch men houde onder het oog, dat het crediteeren van deze rekeningen eerst te pas komt bij het boeken der Verkoop-rekening, als wanneer ieder hunner voor een derde in het netto provenu zal goedgeschreven worden. Er moet dus hier eene *Hulp-* of *Tusschen-rekening* worden uitgedacht, die provisioneel tot Crediteur genomen wordt, en die naderhand bij het boeken der Verkoop-rekening gedebiteerd, en daardoor na haren dienst bewezen te hebben, weder tot sluiting gebracht wordt. — Men zoude nu wel voor zoodanig eene Tusschen

rekening de algemeene rekening *Goederen*, (§ 16), kunnen bezigen; doch het is ordelijker, om voor zaken, welke men in gemeenschap met anderen heeft, eene afzonderlijke Tusschen-rekening te openen, welke uitsluitend voor dergelijke zaken geschikt is, en die den naam kan dragen: *Goederen in Compagnie.* Deze is dus, bij den Verkoop der Goederen, de provisioneele Crediteur. (Zie Journaal, 20 December.) (7)

(23 *December.*)

3°. Na den afloop dezer zaak, de Verkoop-rekening gemaakt zijnde, wordt deze post geboekt door de voornoemde rekening, *Goederen in Compagnie*, te debiteeren voor het bruto provenu der Goederen, en ieder deelhebber voor hun $^1/_3$, alsmede de Goederen in $^1/_3$ rekening met *P. B.* en *J. K.* voor ons $^1/_3$ aandeel in het netto provenu te crediteeren, gelijk mede de Onkosten-rekening die voor de Onkosten in de Verkoop-rekening van het bruto provenu zijn afgetrokken. (Zie Journaal, op 23 December.)

§ 27.

(b. *Als men enkel met den Inkoop en niet met den Verkoop belast is.*

Men is in dergelijke gevallen alleen *bedrijvig*, ten opzichte van den Inkoop of de afzending der Goederen, van welke men eene rekening of Factuur opmaakt, met bijvoeging van al de Onkosten, die men daarop heeft voorgeschoten, ten einde alzoo het juiste beloop eener zoodanige onderneming te kunnen weten. Men debiteert zijn medegeïnteresseerden ieder voor hun aandeel in het beloop daarvan, en voor zijn eigen aandeel opent men eene afzonderlijke rekening, welke men daarvoor belast, terwijl de algemeene *Goederen-rekening*, indien de Goederen bij den Inkoop daarop gebracht zijn, benevens de *Onkosten-rekening*, de tegenovergestelde Crediteuren uitmaken. Voorts is men hierin geheel *lijdelijk*, en wacht men de Verkoop-rekening af van hem, die met den Verkoop is belast geweest, om hem, ingevolge daarvan, voor ons aandeel in het netto provenu te debiteeren, en de voor deze onderneming geopende rekening daarvoor te crediteeren. Meer is niet noodig hieromtrent tot onderricht te zeggen. Men zie, ten overvloede, de posten in het hier achter geplaatste Memoriaal en Journaal JENEVER IN HALF, ONDER *J. Rae* TE LONDEN, op 30 October en 19 November.

§ 28.

(c. *Als men enkel met den Verkoop belast is.*)

Na alles wat er tot dusverre over dit onderwerp gezegd is, zal het voldoende zijn aan te merken, dat men, bij het ontvangen der rekening of Factuur van zijn medegeïnteresseerde, hem crediteert voor ons aandeel in de Goederen, voor welk aandeel men eene afzonderlijke rekening opent, welke men daarvoor debiteert. Voor het overige is de behandeling hiervan tot den eindelijken afloop in alles gelijk aan de manier, welke § 26 breedvoerig beschreven is. Men vergelijke tot nadere opheldering de posten in het Memoriaal en Journaal, welke hierop betrekking hebben, als:

KATOEN VAN LONDEN VOOR HALVE REKENING MET *George Hill* ALDAAR, sub 2, 4, 8 en 14 December, als mede:

TABAK VOOR $^1/_3$ REKENING MET *J. Merchant* TE LONDEN EN *G. Händler* TE HAMBURG, sub 6, 7, 16 en 22 December.

§ 29.

(d. *Als men den Inkoop noch den Verkoop verzorgt.*

Wanneer men de Inkoop-rekening van den mede-geïnteresseerde ontvangen heeft, crediteert men hem voor ons aandeel in het bedrag der Goederen en opent eene rekening voor dat aandeel, welke men daarvoor debiteert. Verder heeft men alleen den eindelijken afloop, en dientengevolge de toezending der Verkoop-rekening *lijdelijk* af te wachten, om onzen vriend voor ons aandeel in het netto provenu te debiteeren, en de genoemde rekening goed te schrijven.

§ 30.

F. *Wissel-rekening.*

Wij hebben, § 16—18, de *Traite-* en *Remiserekeningen* beschouwd als *Hoofdrekeningen*, welke in geen Handel van eenig aanbelang kunnen gemist worden; doch de *Wissel-rekening* rangschikten wij onder de *Toevallige Onpersoonlijke* rekeningen; en waarom dit? Omdat (zie § 12) het enkel van de omstandigheden afhangt, of men met *vreemde* Wisselbrieven zaken doet. De Wissel-rekening is derhalve als een onderdeel (subdivisie) der Traite- en Remise-rekeningen aan te merken, en men bevroedt nu reeds, dat die *uitsluitend* voor buitenlandsche Wisselbrieven, welker waarde in vreemde munt gesteld is, bestemd blijft. De naam *Wissel-rekening* geeft dit wel niet duidelijk te kennen, en van hier dan ook, dat velen niet alleen deze soort van Wisselbrieven, maar ook alle Traites, Remises, gedisconteerde Wissels, enz., op de Wisselrekening brengen, doch er is daarvoor in de Nederlandsche, zoo min als in de Fransche taal geene meer onderscheidende benaming in gebruik; de Engelschen duiden de beteekenis dezer rekening duidelijker aan door die te noemen *foreign bills*, in tegenstelling van *inland bills*.

Daar deze rekening dus enkel bestemd is, om daarop vreemde Wisselbrieven te brengen, uit welker afwisselende koersberekening Winst of Verlies kan voortspruiten, zoo valt het reeds van zelf in het oog, dat de behandeling dezer rekening in alles met die der Goederen-rekening, § 15, gelijk staat. *Wisselbrieven* kunnen, als papieren documenten, niet gevoegelijk onder *Goederen* of *Koopmanschappen* gerekend worden; van hier alleen, dat daarvoor eene afzonderlijke rekening gevorderd wordt, schoon er anders, even als met Goederen, een handel in gedreven wordt, welke voordeel of schade kan aanbrengen.

In tweeërlei opzicht is de Wisselrekening van gebruik:

1°. Wanneer men Wisselbrieven op speculatie inkoopt, met het uitzicht om die, vóór den vervaltijd tot een hooger koers te verkoopen, (vernegotiëeren). Men *debiteert* deze rekening bij den inkoop der Wisselbrieven, voor zoo veel zij ons kosten, en crediteert die voor de opbrengst van den Verkoop, en het verschil tusschen Debet en Credit zal het voordeel of de schade op zoodanige ondernemingen aantoonen.

2°. Men debiteert deze rekening voor *Eigene Traites*, aan eigen order getrokken, wanneer men namelijk bij het trekken van den Wisselbrief den betrokkene tegen den koers, hem bij het geven van het advies gemeld, moet crediteeren, maar intusschen verkiest, den Wisselbrief nog eenigen tijd in portefeuille te houden. — Als men dien naderhand vernegotiëert, wordt de *Kas-rekening*, bij het ontvangen van het beloop, of de persoon aan wien men den Wisselbrief remitteert, gedebiteerd, en de *Wisselrekening* gecrediteerd.

Aanmerking. Indien men iemand eenige Wisselbrieven remitteert, met oogmerk om die voor ons te vernegotiëeren, zoo is men verplicht bij het boeken van een zoodanigen post de som van het Nederlandsche geld zoo lang in *blanco* te laten staan, tot dat men van zijn Correspondent opgaaf ontvangen heeft, tot welken koers die Wisselbrieven vernegotiëerd zijn, om het provenu dan naderhand in te vullen. Sommigen hebben de gewoonte voor de Wisselverschillen, welke op de rekeningen van *Particulieren m/r* of *o/r* voorkomen, bij de afsluiting, de Wisselrekening te debiteeren of te crediteeren. Dit is verkeerd: deze rekening behoort uitsluitend de Winst of het Verlies aan te wijzen van die Wissels, welke daarop geboekt zijn; de genoemde Wisselverschillen moeten op de Winst of Verliesrekening worden overgebracht, of indien de posten op de rekeningen van Particulieren bepaaldelijk tot transactiën in *Goederen* betrekking hebben, zoo kan zulks op die rekening geschieden.

Bij sommige groote Wisselkantoren of Bankiers is het veelal in gebruik, om van iedere soort van buitenlandsche Wisselbrieven afzonderlijke rekeningen te openen, b. v. *Wissels op Londen. — Parijs. — Hamburg*, enz.

§ 31.

G. *Disconto-rekening.*

Het gebeurt niet zelden, dat iemand wegens te doene betalingen gebrek aan genoegzame klinkende specie heeft, schoon hij in het bezit is van eene met goede geaccepteerde Wisselbrieven wèl voorziene portefeuille, waarvan hij echter geen gebruik maken kan, daar die Wisselbrieven nog niet vervallen zijn. In dit geval kan hij die wissels verkoopen, onder korting van den Interest, gerekend van den dag dier betaling tot den vervaltijd dier Wisselbrieven; dit is hetgeen men *disconteeren* noemt. — Zij nu, die van dit Disconteeren veel hun werk maken, en begeerig zijn te weten, welke voordeelen hun dit afzonderlijk opbrengt, openen daarvoor in hunne boeken eene *Disconto-rekening.* Deze rekening wordt gedebiteerd voor zoo veel men, na aftrek der interesten, (Disconto genoemd) voor den ontvangen Wisselbrief uitbetaalt; zoodanig echter, dat men in de binnenlijnen der rekening het volle beloop van den Wisselbrief stelt, in een volgenden regel het Disconto daarvan aftrekt, en het restant of de uitbetaalde som in de buitenlijnen uittrekt. Wanneer de Wisselbrief op den vervaltijd geïncasseerd is, wordt de Disconto-rekening voor het volle beloop gecrediteerd, en alzoo zal het verschil tusschen het Debet en het Credit dezer rekening ons het voordeel, met het Disconteeren behaald, aanwijzen. Men zie zoodanig een post in het Memoriaal en Journaal, op den 6den November en den 14den December, en vergelijke daarmede de *Disconto-rekening* in het hier achter geplaatste Grootboek. (9)

Indien men slechts zelden Wisselbrieven disconteert, zoodat het der moeite niet waardig is, daarvoor eene afzonderlijke Disconto-rekening aan te leggen, zoo kan men de gedisconteerde Wisselbrieven voor hun volle beloop in het Debet der *Remise-rekening* brengen, en daar tegenover als Crediteuren stellen de *Kas-rekening*, voor zooveel men daarvoor uitbetaalt, en de *Interest-rekening*, voor het gekorte of genoten Disconto. — Verkiest men zulke posten in hun geheel op het Kasboek te brengen, zoo stelt men als uitgaaf het volle bedrag der Wissels, en maakt daartegen over een Ontvangpost voor het beloop van het Disconto.

Men zal nu wel niet verlegen zijn, om deze soort van zaken in het omgekeerde geval te boeken, waarin men zelf de remises, die men in portefeuille heeft verkoopt of disconteert. Men begrijpt toch dat, zoo men voor een Wisselbrief, die nog te loopen heeft, geld ontvangt, de *Remise-rekening* moet gecrediteerd worden, terwijl men tot Debiteuren stelt de *Kas-rekening* voor de ontvangene gelden, en de *Interest-rekening* voor het Disconto, dat men laat korten. Boekt men den geheelen post in het Kasboek, zoo stelt men als ontvangst het volle bedrag des Wissels, en maakt daartegenover een uitgaafpost voor het beloop van den Interest.

Het is tegenwoordig veel in gebruik, dat de Buitenlandsche vrienden verlangen, dat hunne remises bij de Ned. Bank gedisconteerd worden, om daardoor minder interest schuldig te worden dan bij de berekening in de Rekeningen-Courant, welke men hun toezendt, plaats vindt. In het eerste geval werdt de *Interest-rekening* debet voor het toegestane disconto, in het tweede geval crediteert men de buitenlandsche vrienden alleen voor het netto provenu der wissels of remises.

§ 32.

H. *Beleeningrekening.*

Wanneer men aan anderen, tegen zekeren interest, gelden uitbetaalt, en met bepaling van den tijd der teruggave, daarvoor Goederen of Effecten tot onderpand ontvangt, heeft er plaats, wat men eene *Beleening* of *Prolongatie* noemt. Den persoon, wien men op dien voet gelden uittelt, kan men daarvoor niet wel als Debiteur stellen, omdat men van hem rijkelijk de waarde der geleende som, tot waarborg, onder zich heeft; men opent dus daarvoor eene *Beleening-rekening*, welke men voor de uitbetaalde som *debiteert*, terwijl de *Kas* voor de uitbetaalde gelden wordt gecrediteerd. De Beleening wijst dus aan, welke beleende Goederen of Effecten van anderen men als pand onder zich heeft. Bij het terug ontvangen der geleende som wordt de *Beleening-rekening* daarvoor, alsmede voor de ontvangene interesten *gecrediteerd*, en het meerdere Credit der rekening zal dus het voordeel, uit de beleening spruitende, te kennen geven. — Zie deswege een voorbeeld in het Memoriaal en Journaal, sub 26 October en 26 December.

Beschouwen wij, duidelijkshalve, deze zaak nog van eene omgekeerde zijde, en nemen wij tot voorbeeld iemand, die 200 balen Koffie bezit, doch uit hoofde van geldgebrek, 100 daarvan beleent. Voor de 200 balen staan de *Goederen* in zijne boeken gedebiteerd. — Nu is hij gehouden die 100 balen koffie uit zijn eigen pakhuis in dat van den Geldschieter te doen overbrengen. Die Koffie echter, daar zij slechts tot onderpand gegeven is, blijft nog altijd zijn eigendom, en de Goederen-rekening alzoo nog steeds daarvoor belast. Maar, gelijk in alle opzichten de boeken eens Koopmans in zijne plaats moeten spreken, en al zijne betrekkingen nauwkeurig behooren aan te wijzen, zoo ook in dit geval; nu toch moet het daaruit blijken, waar die 100 balen Koffie, waarvoor de Goederen-rekening nog Debet staat, en die echter in het pakhuis niet gevonden worden, gebleven zijn, en wat daarmede gebeurd is. Dit nu heeft plaats wanneer men, in dit geval, mede eene *Beleening-rekening* opent met het bijvoegsel O/G, dat is: *Opgenomen Geld*, in welk geval men de andere Beleening-rekening het bijvoegsel geeft, U/G, dat is: *Uitgegeven Geld.* — Men *debiteert* dan de *Kas-rekening* voor de ontvangene som, en *crediteert* de *Beleening-rekening* O/G, — voor de tot onderpand gegevene 100 balen Koffie. Wanneer men, bij de terugbetaling van de hoofdsom met de interesten, weder in het bezit zijner Goederen geraakt, wordt de

Beleening-rekening O/G daarvoor gedebiteerd, en de *Kas-rekening* gecrediteerd, en het meerdere Debet der eerstgenoemde rekening zal het verlies aanwijzen, hetwelk men daaronder ondergaan heeft.

§ 33.

I. *Bodemerij-rekening.*

Deze rekening wordt bij het uittellen der gelden gedebiteerd, en wanneer de som met den interest of de premie terug ontvangen is, daarvoor gecrediteerd. Het meerdere Credit dezer rekening zal dus het voordeel aanwijzen, dat men daarmede genoten heeft. Zie een voorbeeld in het Memoriaal en Journaal, sub 24 October.

Bodemerijbrieven kan men, even als Wisselbrieven, aan anderen endosseeren en ter incasseering remitteeren. In dit geval wacht men gewoonlijk het bericht van zijn Correspondent af, of hij de penningen geïncasseerd heeft, om hem daarna voor die ontvangst te debiteeren, en de *Bodemerij-rekening* te crediteeren.

Ingeval het schip mocht vergaan, en het Contract dus als nul moet beschouwd worden, behoort men de *Winst- en Verlies-rekening* te debiteeren voor dat Verlies, en de *Bodemerij-rekening* te crediteeren, om die te sluiten.

Wanneer men geld op Bodemerij opneemt, opent men mede eene *Bodemerij-rekening*, die men voor de hoofdsom met den interest van den Bodemerijbrief crediteert, en daarentegen stelt men als Debiteuren de Kas-rekening voor de ontvangene som, en de rekening van het schip of de *Reederij-rekening* voor den interest. — Als het schip terugkomt, en aan de Geldschieters het kapitaal met den interest terugbetaald is, wordt de *Bodemerij-rekening* gedebiteerd en de Kas-rekening gecrediteerd.

Ingeval het schip mocht vergaan, wordt de *Bodemerij-rekening* gedebiteerd en de rekening van het schip gecrediteerd.

§ 34.

K. *Hypotheek-rekening.*

Wanneer men Hypotheken, gevestigd op Huizen, of Onroerende Goederen, koopt, of indien die ten onzen behoeve, als daarop gelden verstrekt hebbende, gepasseerd worden, wordt deze rekening daarvoor gedebiteerd. Voor de aflossing en interesen die men ontvangt, wordt zij gecrediteerd; alles wat bij de jaarlijksche afsluiting dezer rekening behoort inachtgenomen te worden, zal te behoorlijker plaatse beschreven worden.

In het omgekeerde geval, wanneer men een Huis bezit, hetwelk met eene Hypotheek bezwaard is, opent men daarvoor mede eene afzonderlijke rekening, welke voor het beloop der Hypotheek gecrediteerd en voor de aflossing gedebiteerd wordt; voor den interest, dien men daarvan betaalt, wordt de *Interest-rekening* belast.

Alzoo worden bij deze drie rekeningen, *Beleening-rekening* (§ 32) *Bodemerij-rekening* (§ 33), en *Hypotheek-rekening* (§ 34) aan de personen, welke in de zaken daarin vermeld betrokken zijn, geene rekeningen in het boek gegeven. Men heeft toch voor de sommen, die men van hen te vorderen heeft, door onderpand of schriftelijke acte reeds de noodige zekerheid verkregen, en daarom worden de voorwerpen zelven, die den aard onzer betrekking met die personen nauwkeurig doen kennen, in hunne plaats gesteld.

§ 35.

L. *Onkosten-rekening.*

Deze rekening wordt *Gedebiteerd* voor alle Onkosten, die men betaalt, of welke door anderen aan ons berekend worden. Zij wordt *gecrediteerd* voor die Onkosten, welke door anderen aan ons vergoed worden, of die wij aan hen in rekening brengen, en bij het einde des jaars wordt het Saldo, dat gewoonlijk Verlies is, op de Winst- en Verlies-rekening overgeboekt.

Wanneer men eene *zuivere* Onkosten-rekening houden wil, moet daarop niet anders gebracht worden, dan hetgeen inderdaad *Onkosten* zijn, zoo als salarissen van bedienden, knechtsloonen, kantoorbehoeften, enz. Wanneer men deze rekening belast met Onkosten, welke tot onze Goederen in betrekking staan, en zulks niet naderhand terugboekt, zou zij te veel bezwaard worden; gewoonlijk echter wordt dit, om uitvoerigheid te vermijden, alzoo gedaan en gelaten, doch er bestaat een eenvoudig middel om deze rekening naderhand van hetgeen, waardoor zij aldus ten onrechte bezwaard is, te ontlasten en tot haar zuiveren stand terug te brengen. Men leze daartoe hetgeen reeds vroeger, (§ 15) daaromtrent gezegd is, en leere het middel zelf kennen door hetgeen later over deze rekening gezegd zal worden te raadplegen.

Op vele kantoren bedient men zich van eene *Kantoor-Onkostenrekening*, waarop uitsluitend salarissen, knechtsloonen, onkosten van agenten, reiskosten ten behoeve der zaak en kantoorbehoeften geboekt worden. Om die rekening dus afzonderlijk te houden, behoeft men in het *dubbel gelijnde Onkostboek* geene *derde kolom* te liniëeren, maar die uitgave in de kolom Onkosten opteekenende, plaatse men slechts voor iedere zoodanige uitgave eene kleine kapitale K, en na die posten bijeengeteld te hebben, boeke men bij het Journaliseeren van het Kasboek aldus:

De volgenden aan Cassa,

Goederen	voor Onkosten,	de Goederen bezwarende	*f*
Onkosten-rekening	〃 〃	in deze maand	〃
Kantoor-onkostenrekening	〃 〃	ten laste dezer rekening	〃

Op deze wijze verkrijgt men eene geheel *zuivere* Onkosten-rekening in het Grootboek.

Meer dan ééne bijzonderheid komt, ten aanzien der *Onkosten-rekening*, nog in aanmerking, doch daar zulks tot het afsluiten der boeken betrekking heeft, vindt dit in het vervolg van dit werk zijne rechte plaats.

Voor het overige herinnere men zich uit het vorige van dit werk, dat de *Onkosten-rekening* meermalen als eene enkele *Tusschen-rekening* gebezigd wordt; zie de behandeling der *Goederen voor eigen rekening van buitenslands ontvangen* (§ 21), *Goederen in Commissie* (§ 24), en *Goederen in Compagnie* (§ 25), enz.

§ 36.

M. *Huishouding-rekening.*

Deze rekening wordt *gedebiteerd:* (a. Voor alle gelden, welke men tot bijzonder gebruik of tot bestrijding der Huishoudingskosten uit de Kas neemt; (b. Voor den aankoop van Meubelen, die weinig waarde hebben en aan gedurige slijting of breking onderhevig zijn; (c. Voor alle personeele belastingen; (d. Voor den huur van het huis, dat men bewoont, om het even of men het in eigendom bezit of van anderen huurt. (Zie in het Memoriaal en Journaal den tweeden post op 31 December); (e. Voor den huur en

kosten van het onderhoud eener buitenplaats of tuin, enz.; en ingeval men iemand bij zich heeft inwonen, van wien men kostgelden ontvangt, zoo wordt deze rekening daarvoor, bij tegenstelling, *gecrediteerd*. Bij het einde des jaars wordt het altijd nadeelig Saldo dezer rekening op de Winst- en Verlies-rekening overgebracht; alvorens men dit echter doet, behoort men naar een paar bijzonderheden onderzoek te doen, welke vooraf dienen geregeld te worden, doch dit, als tot de afsluiting der boeken betrekking hebbende, zal later vermeld worden.

Sommigen, de benaming *Huishouding-rekening* in een Koopmansboek min voegelijk vindende, verkiezen liever daarvoor in de plaats te stellen: *Particuliere rekening*, of *N. N. loopende rekening.*

§ 37.

N. *Assurantie-rekening.*

Deze rekening wordt *gecrediteerd* voor alle premiën, die men ontvangt of geniet, voor gedane verzekering aan anderen: zij wordt *gedebiteerd* voor avarij-gros of schadevergoeding, die men, in betrekking van Assuradeur, verplicht is aan Geassureerden, bij het vergaan der schepen, of het bederf der Goederen, uit te keeren, en bij het einde des jaars wordt het voor- of nadeelig saldo dezer rekening op de *Winst- en Verlies-rekening* overgebracht.

Bij het *restorneeren* eener geslotene Assurantie, wanneer men de premie ontvangen en dus de Assurantie-rekening reeds gecrediteerd heeft, wordt bij het terugbetalen daarvan, onder zekere korting van het bedrag der premie, de *Assurantie-rekening* voor die betaling weder gedebiteerd.

Daar deze rekening als een onderdeel of tak der *Winst- en Verlies-rekening* moet beschouwd worden, komt zij eeniglijk te pas in het geval, dat men zelf Assuradeur is, hetwelk men zijn kan, *en* voor anderen, *en* voor zich zelven. — Dit laatste verdient eenige opheldering. Wanneer men namelijk vele schepen bezit, of dikwijls Goederen over zee ontvangt, en men verkiezen mocht de risico daarop zelf te loopen, zoo kan men zich zelven assureeren, door iedere scheeps-rekening bij de afreize, of de Goederen bij het boeken eener Factuur te debiteeren voor de premie, die men zoude moeten betalen, ingeval men dat schip of die Goederen, door anderen liet verzekeren. Stelt men hiervoor de *Assurantie-rekening* tot Crediteur, dan verkrijgt men in het boek langzamerhand een fonds bijeen, dat tot eene reserve verstrekt bij onverhoopte verliezen; ondergaat men die werkelijk, zoo wordt de *Assurantie-rekening* daarvoor gedebiteerd, en de verongelukte voorwerpen gecrediteerd. In stede van deze rekening, bij het einde des jaars geheel af te sluiten, kan men die, om een zoodanig fonds bij voortduring te behouden, voor een zekere som, naar welgevallen, op nieuwe rekening overbrengen. Schoon dit een en ander, in het wezen der zaak, louter denkbeeldig blijft, is zulk eene handelwijze echter niet af te keuren, daar men, bij eene aanzienlijke schade, langs dezen weg, niet op éénmaal eene belangrijke som als Verlies behoeft af te schrijven. Het bovengezegde blijft dus waar: *dat de Assurantie-rekening* EENIGLIJK *te pas komt als men zelf Assuradeur is:* ofschoon er velen zijn die, bij het *laten* verzekeren, hetzij van eigene Goederen of van die van anderen, de *Assurantie-rekening* daarvoor belasten en den Makelaar, die de Assurantie gesloten heeft, of de *Kas* bij het betalen der premie crediteeren. In ieder geval wanneer men lijdelijk is, of anderen voor ons verzekeren, moet de *Onkosten-rekening* voor de premie gedebiteerd en de Makelaar of de

Kas gecrediteerd worden, terwijl men dan voorts zijne eigene Goederen, en zijne Vrienden en de Facturen, die men hun zendt, onder de berekende Onkosten daarvoor debiteerende, de genoemde rekening als de eenige Crediteur stelt; zoo doende blijft de *Assurantie-rekening* zuiver hetgeen zij is, een onderdeel of tak der *Winst- en Verlies-rekening*.

Om de boeking, welke bij de thans zoo talrijke *Maatschappijen van Assurantiën* in gebruik is, te beschrijven, zouden wij in te vele details moeten treden; het is genoeg te melden, dat daarbij eene menigte rekeningen voorkomen, als: *Kapitaalrekening*, *Rekening der Actiehouders*, *Premie-rekeningen der Assurantie-Makelaars*, *Premie-rekening*, *Restorno-rekening*, *Restitutie-rekening*, *Schade-rekening*, *Cassa-*, *Effekten-*, *Beleening- en Disconto-rekeningen*, en bij de afsluiting: *Onafgeloopene Premiën; Onafgeloopene Schaden*, *Reserve-rekening*, *Uitdeeling-rekening*, *Winst- en Verlies-rekening*. Het zal zonder verdere redeneering wel genoeg in het oog vallen, waartoe men al deze rekeningen behoort te bezigen.

§ 38.

O. *Provisie-rekening.*

Deze rekening wordt alleenlijk aangelegd, ten einde afzonderlijk te weten, welke voordeelen men met het bedienen zijner vrienden, als Commissionair verkregen heeft: hetzij voor het bezorgen van In- en Verkoopen, het doen van Assurantiën, het expediëeren van Goederen, het vernegotiëeren of betalen van Wisselbrieven, enz. Zij wordt dus voor alle Provisie of Commissie, aan anderen berekend, gecrediteerd; voor vergoedingen en het aandeel dat de Agenten in Provisie verkrijgen gedebiteerd, en bij het einde des jaars het Saldo als loutere Winst, op de *Winst- en Verlies-rekening* overgebracht.

Men ziet uit het bovenstaande, dat de *Provisie-rekening* slechts een tak der *Winst- en Verlies-rekening* is, en alleenlijk te pas komt, wanneer men zelf als Commissionair handelt of bedrijvig is.

§ 39.

P. *Interest-rekening.*

Deze rekening, een tak der *Winst- en Verlies-rekening* uitmakende, wordt *gecrediteerd* voor alle Interesten, die men wegens à déposito geleende gelden ontvangt, of die men aan zijne buitenlandsche vrienden in de rekeningen-courant, welke men hun toezendt, berekent; alsmede voor de Interesten van gedisconteerde Wisselbrieven, *indien men daarvoor geene afzonderlijke Disconto-rekening houdt*, zie § 31. Zij wordt *gedebiteerd* voor de Interesten, die wij om bovengemelde redenen betalen, of die anderen in hunne rekeningen-courant aan ons berekenen. Ten einde zoo wel eene geheel zuivere *Interest-rekening* als *Goederen-rekening* in het Grootboek te hebben, beschouwen velen de kortingen, welke men voor contante Inkoopen *geniet*, en voor Verkoopen *geeft*, als in het Debet en Credit der Interest-rekening te moeten geboekt worden, terwijl alsdan op de Goederen-rekening het enkel beloop daarvan voorkomt.

Naarmate het Saldo het meerder genotene of gegevene aanduidt, worden in het eerste geval de Goederen gedebiteerd en de Interest-rekening gecrediteerd, en in het tweede geval omgekeerd.

Velen brengen in het Credit dezer rekening, de Interesten van Effecten, de hu-

ren van Huizen en Landerijen, enz.; terwijl zij bij tegenstelling de betaalde belastingen en reparatie-kosten van de Panden in het Debet dezer rekening stellen.

D. OVERGANG TOT DE BEHANDELING VAN NOG EENIGE TOEVALLIGE ONPERSOONLIJKE REKENINGEN.

§ 40.

Q. *Effecten-rekening.*

Wanneer men Effecten of Staatspapieren koopt, of door erfenis verkrijgt, wordt daarvoor eene rekening geopend, welke gedebiteerd wordt voor hunne waarde, alsmede voor de interesten, die daarop verloopen zijn, en die men bij den inkoop tevens betaalt. — *Bij het ontvangen van de interesten der Effecten, moet de* EFFECTEN-REKENING *en niet de Interest-rekening daarvoor gecrediteerd worden;* (8) zoo ook wordt deze rekening gecrediteerd bij den Verkoop van Effecten, zoowel voor de hoofdsom als voor de daarop verloopen interesten.

Indien men vele verschillende Staatspapieren bezit, kan men, des verkiezende, aan iedere soort eene afzonderlijke rekening geven, b. v. $2^{1}/_{2}$ % *Ned. Werkelijke Schuld*, 5 % *Oostenrijksche Metallieken*, enz.

Hetgeen er bij de jaarlijksche afsluiting dezer rekening moet in acht genomen worden, vindt men in het Hoofdstuk over de afsluiting der boeken aangeteekend.

§ 41.

R. *Huizen.*

Wanneer men een of meerdere Huizen bezit, wordt voor ieder daarvan eene afzonderlijke rekening in het boek geopend, b. v. *Huis en Erve op de Heerengracht; Huis en Erve op den Amstel*, enz. Deze rekeningen worden gedebiteerd:

1°. Voor de kooppenningen van het Huis, alsmede voor de kosten der overdracht, registratie, enz.

2°. Voor de betaalde jaarlijksche grondlasten en brand-assurantie;

3°. Voor de kosten van verbeteringen en reparatiën;

en gecrediteerd:

1°. Voor het beloop der huurpenningen, welke men daaruit trekt, of, naar begrooting, zelf daarin verwoont;

2°. Voor zooveel men mocht goedvinden, wegens vermindering van waarde, daarop af te schrijven;

3°. Voor het beloop van den verkoop.

Het hier gezegde is grootendeels ook toepasselijk op Landerijen, Buitenplaatsen, Tuinen, enz., waarvoor men mede afzonderlijke rekeningen opent.

§ 42.

Nadere aanmerkingen omtrent de rekeningen van Effecten en Huizen.

Bij de behandeling der *Interest-rekening* (§ 39) maakten wij er reeds met een woord melding van, dat velen de interesten van Effecten, benevens de lasten en inkomsten van Huizen of Onroerende Goederen, op die rekening boeken. Uit de beide voorgaande afdeelingen, § 40 en 41, heeft men gezien, dat wij die liever op de rekeningen der Effecten en Huizen zelven willen gebracht hebben: dit is ordelijker en vollediger. Wat vertoont ons

het Grootboek van hem, die naar de eerste manier te werk gaat? De rekeningen van Effecten en Huizen komen daarin voor als zoo vele *doode* voorwerpen, waarmede niets omgegaan is, terwijl datgeen, wat er mede is gebeurd, op de Algemeene Interest-rekening geboekt en onder zoovele andere posten verspreid is, dat het moeielijk wordt, het daarmede voorgevallene nauwkeurig na te gaan. Iedere zaak of voorwerp, waarvoor eene rekening in het boek geopend is, moet niet alleen de waarde aanwijzen, maar ook met een opslag van het oog doen zien wat daarmede heeft plaats gehad, en in hoeverre dat voorwerp, in den loop des Handels, tot het voor- en nadeel van den Koopman heeft bijgedragen, daar er anders eene gaping is in de juiste rangschikking der deelen van het tafereel, dat iedere bijzonderheid, tot de bezitting en het bedrijf des Koopmans behoorende, duidelijk behoort voor te stellen.

Het eenige geval, waarbij men, ten opzichte van Huizen, eene zoogenaamde algemeene *Huur-rekening* kan toelaten, is, wanneer men zulk een groot aantal dier panden bezit, dat het te wijdloopig zoude worden, om alles wat tot ieder Huis betrekking heeft, op eigene rekening over te dragen.

§ 43.

S. *Schepen.*

Ingeval men eigenaar is van geheele Schepen, wordt aan ieder eene afzonderlijke rekening gegeven, b. v. *Het Schip* MERCURIUS; bezit men aandeelen in verschillende Schepen, zoo kan men, *of* voor ieder aandeel eene afzonderlijke rekening bestemmen, zoo als: $^1/_4$ *Aandeel in het Schip* DE VREDE, $^3/_8$ *Aandeel in het Kofschip* DE VRIENDSCHAP, enz., *of* die verschillende aandeelen te zamen op ééne rekening brengen, onder den naam SCHEEPSAANDEELEN, op welke rekening de naam van ieder Schip in het bijzonder moet zijn uitgedrukt. — Sommige bijzonderheden, tot deze soort van rekeningen behoorende, vorderen eene afzonderlijke afdeeling, om alles wat daartoe betrekking heeft duidelijk te kunnen uiteenzetten; voor het tegenwoordige zij het genoeg alleen op te merken, dat deze rekeningen moeten worden gedebiteerd:

1°. Voor den koopprijs of de waarde van het Schip;
2°. Voor ons aandeel in de betaalde kosten der uitrusting tot eene reis, ingeval een der mede-geïnteresseerden Boekhouder (9) van het Schip is;

en gecrediteerd:

1°. Voor den verkoop van het Schip;
2°. Voor ons aandeel in de uitdeeling wegens gemaakte vrachten, wanneer men die van den Boekhouder ontvangt;
3°. Is men Eigenaar van een geheel Schip, of bij het bezit van een aandeel als Boekhouder werkzaam, zoo moet de Scheeps-rekening voor de *netto* opbrengst der gemaakte vrachten gecrediteerd worden.

§ 44.

T. *Reederijrekening.*

Deze rekening moet enkel als eene Hulp- of Tusschenrekening beschouwd worden. Zij komt vooral te pas en is onmisbaar dan, wanneer men, slechts een zeker aandeel in een Schip hebbende, als Boekhouder daarvan werkzaam is, en dus over de geheele uitrusting enz., het beheer heeft. Daar het voor den Boekhouder van een Schip verbazend omslachtig zoude zijn, om iedere betaling, die hij ten behoeve van het Schip doet, en zich vaak tot kleinigheden uitstrekt, terstond te verdeelen, en ieder der Deelhebbers, benevens zijn eigen Scheepsaandeel, telkens voor zijn gedeelte te debiteeren, bedient hij zich van de *Reederijrekening*, om alle uitgaven, tot de uitrusting betrekkelijk, in het Debet te brengen. Eerst wanneer het Schip uitgezeild is, geeft de Boekhouder aan zijne mede-reeders rekening over zijne uitgaven, waarbij hij hun debiteert voor hun aandeel in *het geheel* der gemaakte kosten, en zijne rekening van *Scheepsaandeelen* ook belast voor zijn eigen aandeel, terwijl alsdan de *Reederij-rekening* daarvoor gecrediteerd en dus gesloten wordt. Even zoo gaat de Boekhouder te werk bij het incasseeren der vrachtpenningen; de *Reederij-rekening* is daarvoor de provisioneele Crediteur, welke, wanneer alles daarop gebracht is, eindelijk gedebiteerd of gesloten wordt, door tevens iederen Deelhebber, gelijk ook zijn eigen Scheepsaandeel, te crediteeren voor de aandeelen in de gemaakte vracht.

Minder noodzakelijk kan het gerekend worden zich van de *Reederij-rekening* te bedienen, wanneer men een geheel Schip bezit. In dat geval zoude men alle kosten der uitrusting en naderhand het beloop der vrachtpenningen, onmiddellijk op de rekening van het Schip zelve kunnen boeken; evenwel is het ook dan raadzamer daartoe eene *Reederij-rekening* te bezigen: eensdeels, omdat het min voegzaam is een zoo groot aantal posten op de rekening van het Schip te brengen; anderdeels, omdat men bij het gebruik maken eener *Reederij-rekening* de kosten en de opbrengst van iedere reis afzonderlijk overzien kan. Men opent toch niet alleen voor ieder Schip eene op zich zelve staande *Reederij-rekening*, maar die rekening zelve wordt, na den afloop eener reis, geheel gesloten en bij iedere volgende reis op nieuw geopend. — De gezegde sluiting der *Reederij-rekening*, ingeval men Eigenaar van een geheel Schip is, geschiedt door het saldo op de rekening van het Schip over te brengen.

Men ziet uit de bovenstaande beschrijving eener *Reederij-rekening*, dat zij *eeniglijk* te pas komt, wanneer men Boekhouder of Uitruster van een Schip is. In ieder ander geval, als men slechts *lijdelijk* is, zoodat men alleen zijn aandeel in de kosten der uitrusting betaalt, of zijne portie der uitdeeling ontvangt, moet de rekening der *Scheepsaandeelen* daarvoor gedebiteerd of gecrediteerd worden.

§ 45.

U. *Kapitaalrekening.*

Hetgeen iemand als zijn wettig eigendom kan beschouwen noemt men zijn *actief* vermogen; datgene daarentegen, wat hij aan anderen schuldig is, wordt met den naam van *passief* vermogen bestempeld, terwijl datgeen wat er overblijft, wanneer het laatste van het eerstgenoemde is afgetrokken, het *zuiver* Kapitaal geheeten wordt.

Ten einde nu zoodanig eene voorstelling van het *zuiver* Kapitaal des Koopmans in zijn boek kunne gevonden worden, is het een allereerst en onmisbaar vereischte, dat er, bij het begin des Handels, of bij het aanleggen der boeken naar de *dubbele methode*, een nauwkeurige *Inventaris* gemaakt wordt van al hetgeen de Koopman bezit, en wat hij anderen schuldig is.

Ingevolge den genoemden Inventaris, wordt de *Kapitaal-rekening* gecrediteerd voor dat alles, wat de Koopman als zijn eigendom kan aanmerken, en de verschillende voorwerpen, waarin die bezitting bestaat, worden, ieder naar hun aard, afzonderlijk gedebiteerd. Dit nog een weinig op te helderen zal niet ondienstig kunnen gerekend worden. De *Kapitaal-rekening* vertegenwoordigt den persoon des Handelaars zelven, en inderdaad heeft men dezen hier als het Hoofd of den Chef des Handels te beschouwen, die — zinnebeeldig gesproken — een aantal onderhoorigen aanstelt, hun

de plaatsen, voor hen bestemd, aanwijst, en ieder hunner een gedeelte zijner bezitting ter beheer en verantwoording *overgeeft*. De persoon des Koopmans, of nu de KAPITAALREKENING in zijne plaats, is dus *Gever* of *Crediteur;* de genoemde onderhoorigen die van hem ontvangen, hier bij persoonsverbeelding beschouwd, zijn de deelen zijner bezitting: *Cassa*, voor de *Specie; Goederen*, voor de *Koopmanschappen*, *Huizen*, *Schepen*, *Meubelen*, *Personen die aan hem schuldig zijn*, enz: welke allen dus de tegenovergestelde Crediteuren zijn. (10)

Ingeval er bij het begin des Handels, of het aanleggen der boeken naar de *dubbele methode*, een *passief vermogen* bestaat, — of met andere woorden, wanneer de Koopman aan anderen schuldig is, spreekt het van zelf, dat deze de Crediteuren zijn, terwijl de *Kapitaal-rekening* daarvoor bij tegenstelling Debiteur is. In dit geval zal, wanneer het Debet van het Credit afgetrokken is, eerst het *zuiver Kapitaal* te voorschijn komen.

Een zoodanige Inventaris als hierboven beschreven is, zonder welken men den staat der bezitting niet weten kan, of de *Kapitaal-rekening* niet zoude kunnen geformeerd worden, moet ieder jaar, bij het afsluiten der boeken of het opmaken der *Balans*, van nieuws zorgvuldig gemaakt worden: dit zal te behoorlijker plaats nader aangetoond worden.

In den verderen loop des Handels kan de *Kapitaal-rekening* nog Credit worden voor aanzienlijke vermeerderingen der bezitting, hetzij door Erfenis, Legaat, Loterij of op andere wijze verkregen; dit geld, schoon het als *Winst* moet worden aangemerkt, wordt dadelijk in het Credit der *Kapitaal-rekening* gebracht, als een aanwas van het vermogen, op eene buitengewone wijze veroorzaakt, daar de *Winst- en Verlies-rekening* enkel gehouden wordt voor de voordeelen, welke bepaaldelijk uit den *Handel* voortspruiten. De *Kapitaal-rekening* wordt almede gecrediteerd voor de zuivere Winst, die bij het jaarlijksch afsluiten der boeken, of bij het opmaken der Balans, bevonden wordt gemaakt te zijn.

Zoo ook kan, bij tegenstelling, de *Kapitaal-rekening* Debet worden, door vermindering der bezitting, veroorzaakt door ongelukken van brand, diefstal, enz. Zij wordt mede gedebiteerd voor het Verlies, dat men, na de jaarlijksche opmaking der Balans, mocht bevinden geleden te hebben; met één woord: de Debet-zijde dezer rekening zal steeds de *passieve* bezitting, — de Credit-zijde daarentegen het *actief* vermogen aanwijzen; en het saldo zal dus, zoowel bij het begin des Handels, als bij de jaarlijksche afsluiting der boeken, het *zuiver Kapitaal* des Koopmans voorstellen, hetwelk te allen tijde, ten nauwste met den gemaakten Inventaris moet overeenstemmen.

DERDE HOOFDSTUK.

OVER DE NOODIGE BOEKEN, HUNNE INRICHTING EN GEBRUIK.

---

§ 46.

Verdeeling in Hoofd- en Bijboeken.

Wij hebben in het voorgaande van dit Werk, Hoofdstuk 1, § 1—6, het Dubbel- of Koopmans-Boekhouden in zijne natuur en grondregelen leeren kennen; het daarop volgende Tweede Hoofdstuk, § 7—45, was gewijd aan eene uitvoerige beschrijving der rekeningen, zoo Persoonlijke als Onpersoonlijke, daarbij in gebruik. Thans gaan wij over tot de beschouwing der *Boeken*, welke tot het beoefenen dezer wetenschap vereischt worden. Deze worden in het algemeen verdeeld in

HOOFDBOEKEN, en
BIJ- OF HULPBOEKEN.

Het getal der Hoofdboeken bepaalt zich bij eenigen tot drie, bij anderen tot vier, te weten:

A. HET MEMORIAAL.
B. HET JOURNAAL.
C. HET GROOT- OF SCHULDBOEK EN
D. HET REKENING-COURANTBOEK.

§ 47.

A. *Het Memoriaal.*

In de beschrijving van dit boek zullen wij letten:

1°. Op zijne algemeene eigenschap en vereischte,
2°. Op zijne verschillende vormen en inrichting.

1°. De algemeene eigenschap van het Memoriaal is eene eenvoudige, duidelijke en volledige beschrijving der zaken, zoo als deze zich hebben toegedragen, zonder de minste bijzonderheid, die tot het wezen van den post kan gerekend worden, daarbij achterwege te laten, in aanmerking nemende, dat dit Boek, beschouwd als den allereersten grondslag der beschrijving van het gebeurde, van alles eene nauwkeurige opheldering moet geven. Het Memoriaal is, uithoofde van deze volledigheid, de hoofdbron van alles, werwaarts men zich wendt, wanneer men het een of ander in de bijzonderheden wil nazien, terwijl men zich daarbij in het beschrijven van het Journaal en Grootboek in vele opzichten aanmerkelijk kan bekorten.

Tot bevordering der genoemde duidelijkheid is het een vereischte, om in de beschrijving der posten al aanstonds aan het hoofd daarvan het wezen der gebeurde zaak uit te drukken, b. v.: *Gekocht*, *Verkocht*, *Ontvangen*, *Betaald*, *Factuur gezonden*, *Verkoop-rekening ontvangen*, enz.

2°. Het Memoriaal kan op verschillende wijzen worden ingericht:

(*a*. Men kan het houden als een boek, dat eene volledige verzameling van al het

voorgevallene in den handel bevat, waarin dus al de zaken, ondereengemengd, alleen naar de volgorde der datums aangeteekend worden, op dezelfde wijze als het hier achter voorkomende Memoriaal van 1° Julij tot ult° December is samengesteld.

(*b.* Eene tweede manier, waarop het Memoriaal, op voorname kantoren althans, gehouden wordt, is deze:

Zonder een Boek aan te leggen, dat daartoe alleen en opzettelijk dient, beschouwt men al de Bij- of Hulpboeken ieder als een gedeelte van het Memoriaal, zoodat men deze, bij ~~het dagelijksch of~~ maandelijksch journaliseeren, naar eene vastgestelde volgorde ter hand neemt. In dier voege kan men, b. v. eerst al de posten uit het *Inkoopboek* onder één hoofd in het Journaal brengen; voorts die uit het *Verkoop-*, *Factuur-*, *Verkooprekening-*, *Expeditie-*, *Remise-*, *Traite-*, *Wissel-*, *Kas- en Kassiersboek*, even zoo in afzonderlijke rubrieken laten volgen, en ten slotte die uit het *Memoriaal* of de *Prima Nota*, waarin alleen zoodanige posten geboekt worden, welke gevoegelijk niet in een der genoemde Bijboeken kunnen voorkomen. Wij hebben daarvan een voorbeeld gegeven in de hier achter volgende Boekhouding naar de maandelijksche methode van 1° Januari—1° April.

(*c.* Eindelijk wordt op sommige kantoren het Memoriaal geheel in den vorm van een Journaal gehouden, zoodat het eigenlijke Journaal voor niets anders dan voor een net afschrift van het Memoriaal kan gehouden worden.

§ 48.

B. *Het Journaal.*

In de voorstelling van dit Boek en zijn gebruik zullen wij overwegen:

(*a.* De hoofdeigenschap daarvan;

(*b.* De regelen, die men bij het journaliseeren moet in acht nemen;

(*c.* De verschillende wijzen, waarop dit Boek kan gehouden worden.

(*a.* Daar het Memoriaal, gelijk wij hierboven gezien hebben, slechts eene eenvoudige en duidelijke omschrijving van het voorgevallene behelst, onderscheidt zich het Journaal voornamelijk hierin, dat het bij iederen post de Debiteuren en Crediteuren, die er — hetzij enkel- of meervoudig — in voorkomen, kennelijk aanwijst, om vervolgens uit dit Boek de posten geregeld, op hunne verschillende rekeningen, in het algemeen Schuldregister of Grootboek te kunnen overdragen. — Daar het uit de beschouwing van het Eerste Hoofdstuk dezes werks gebleken is, dat het in het dubbel Boekhouden er voornamelijk op aankomt, om den waren Debiteur en Crediteur in iederen post recht te kennen en te onderscheiden, begrijpt men lichtelijk, dat in het beschrijven van dit Boek de wetenschap van het Boekhouden zich als in één middelpunt vereenigt, en het kan daarom niet wel voor eene noodelooze herhaling gerekend worden, zich hier nog eens kortelijk den algemeenen regel te herinneren, die als de spil kan aangemerkt worden, waarom iedere post zich wentelt. Men hebbe dan gedurig, bij het journaliseeren, dit onder de aandacht:

1. *Debiteur* is de persoon die ontvangt, — of de rekening van die zaak of dat voorwerp, hetwelk ontvangt, — of die Persoonlijke of Onpersoonlijke rekening, tot welker laste iets gegeven wordt.

2. *Crediteur* daarentegen is de persoon die geeft, — of de rekening van die zaak of dat voorwerp, hetwelk gegeven wordt, — of die Persoonlijke of Onpersoonlijke rekening, tot welker bate men iets ontvangt.

3. Er kan geen Debiteur zonder Crediteur, of Crediteur zonder Debiteur zijn, waaruit volgt dat beiden, Debiteuren en Crediteuren, in het Journaal moeten aangewezen worden, en iedere post dus uit twee deelen bestaat.

(*b.* In het stellen van een post in het Journaal zijn eenige weinige vaste regelen in acht te nemen. Zij zijn de volgende:

1. Wordt, in middelsoort schrift, de naam van den persoon, of der Onpersoonlijke rekening, welke *Debiteur* is, uitgedrukt.

2. Hierop volgt het woordje *aan*, gevende te kennen dat de genoemde Debiteur schuldig of Debet is *aan* den daarop te volgen Crediteur.

3. De naam van den persoon of der rekening, welke *Crediteur* is.

4. Eene in gewoon schrift gestelde beschrijving der zaak, waaruit dat Debet en Credit voortspruit. Men vereenige hier beknoptheid, zonder nu alle bijzonderheden van gewichten, prijzen of conditiën, die in het Memoriaal voorkomen, over te nemen. Vaste regelen zijn er, voor het overige, omtrent dit gedeelte der samenstelling van een post niet op te geven, daar zulks van ieders bijzonderen stijl afhangt; alleenlijk legge men zich er op toe, om dit in den gebruikelijken Koopmansstijl te doen, en make zich dus met de daarbij gewone termen gemeenzaam.

5. Hierna wordt de som in de buitenlijnen uitgetrokken.

6. Eindelijk stelle men in het Memoriaal een teeken bij den post, welken men in het Journaal geboekt heeft, b. v. *Geb. Jl.* F°. 1. of enkel, *Geb.*

7. Wanneer er in een post één Debiteur en verscheidene Crediteuren zijn, die met elkander zoo veel als de ééne Debiteur uitmaken, schrijft men, b. v.:

Cassa aan de Onderstaanden voor ontvangen als volgt:

(11)	Aan *A.*	*f* 500,00
	—— *B.*	„ 500,00
		f 1000,00.

8. Wanneer er in een post verscheidene Debiteuren zijn en maar één Crediteur voorkomt, schrijft men b. v.:

De Volgenden aan Goederen voor verkocht en geleverd, volgens Verkoopboek F°. 1.

A. voor 30 balen Koffie	*f* 1410,00
B. voor 15 dito dito	„ 890,00
	f 2300,00.

9. Wanneer in een post verscheidene Debiteuren en Crediteuren voorkomen, die, schoon de sommen verschillen, toch met elkander even zooveel Debet als Credit zijn, stelt men aan het hoofd van den post: *Diversen aan Diversen*, of liever, *de Volgenden aan de Onderstaanden*, waarop men eerst de Debiteuren, en daarna de Crediteuren afzonderlijk laat volgen. In deze soort van posten, gelijk mede in N°. 8 en 9, wordt de beschrijving van het gebeurde meestal het gevoegelijkst in de inleiding van den post te zamen gevat, om bij ieder verschillenden Debiteur en Crediteur tot geene noodelooze herhalingen te vervallen, of de zaken stuksgewijze te moeten voorstellen.

Bij vergelijking van het hier achter geplaatste Journaal, zal men de hier opgegevene regelen in iederen post toegepast vinden.

Men zij voorts oplettend op het juiste optellen van de verschillende gedeelten van een Journaalpost, daar het geringste abuis in dezen het evenwicht verbreekt, en een lastig en langdurig zoeken ten gevolge zou kunnen hebben.

(c. Het Journaal kan op drie verschillende wijzen gehouden worden, namelijk:

1°. Kan men ieder post op zich zelven, zoodanig als die in het Memoriaal voorkomt, naar de volgorde der datums, journaliseeren; op deze wijze is zulks in het eerste gedeelte van het hier achter geplaatste Journaal geschied.

2°. Wanneer men maandelijks journaliseert, en het *Memoriaal* is ingericht zooals § 48, litt. *a*, worden alle gelijksoortige posten onder één hoofd of rubriek vereenigd. Vooral is deze tweede wijze van journaliseeren in gebruik op die kantoren, waar men het *Memoriaal* houdt, zoo als in § 48, litt. *b* gezegd is, tot het boeken van die posten, welke niet gevoegelijk in een der andere kunnen gebracht worden.

3°. Kan men maandelijks alle boeken tot één post vereenigen.

In het derde gedeelte van het uitgewerkte Journaal zijn deze drie manieren vereenigd in toepassing gebracht. De volgorde der boeken daarbij is: het *Memoriaal*, het *Inkoopboek*, het *Factuurboek*, het *Verkoopboek*, het *Verkooprekening-* of *Consignatieboek*, het *Remiseboek*, het *Kassiersboek*, het *Kasboek* enz.

Wij willen van de journaliseering van ieder dezer boeken eene korte aanwijzing geven, en nemen eerst:

a). *Het Factuurboek*,

waar wij b. v. in de maand Januari vinden:

3 Januari.	*G. Brand* te *Hamburg*,		
	per *Maria*, kapitein *de Boer*, gezonden		
	100 balen Java-koffie wegende:		
	Bruto . . 6440 KG.		
	Tarra 3 % 193 "		
	Netto . . 6247 KG. à 40 Cts. per ½ KG .	*f* 4997.60	
	Veilingskosten 1 %	" 49.98	
		f 5047.58	
	af 1½ % . .	" 74.97	
		f 4972.61	
	Onkosten (specificatie)	" 44.45	
		f 5017.06	
	Commissie 1½ % .	" 75.25	
			f 5092.31
10 Januari.	*D. Wessels* te Keulen,		
	per Rijnschip N°. 2, gezonden		
	40 balen Campêchehout wegende:		
	Netto 6000 KG à *f* 6.50 per 50 KG . .	*f* 780.—	
	Korting 2 % . .	" 15.60	
		f 764.40	
	Onkosten (diverse)	" 15.60	
		f 780.—	
	Commissie 1½ % . .	" 11.70	
			f 791.70

15 Januari.	*J. Brandsteede* te *Antwerpen*,		
	per schipper *G. D. Willems*, gezonden		
	20 vaten Surinaamsche suiker, wegende		
	Netto 8560 KG à *f* 38 per 100 kilo . . .	*f* 3252.80	
	af 2 % . . .	" 65.06	
		f 3187.74	
	Onkosten (specificatie)	" 36.18	
		f 3223.92	
	Commissie 1½ % . . .	" 48.36	
			f 3272.28

Dit wordt op de volgende wijze in het Journaal gebracht:

31 Januari.

De Volgenden aan Onderstaanden
voor diverse facturen volgens Factuurb., fol. 1, 2.

G. Brand, te Hamburg z/r.		
den 3den voor 100 balen Java-koffie	*f* 5092.31	
D. Wessels, te Keulen z/r.		
den 10den voor 40 balen Campêchehout	" 791.70	
J. Brandsteede, te Antwerpen z/r.		
den 15den voor 20 vaten Surinaamsche suiker . .	" 3272.28	
	f 9156.29	
Aan Goederen		
voor diverse	*f* 8924.75	
" Onkosten		
voor diverse	" 96.23	
" Commissie		
voor diverse	" 135.31	
		f 9156.29

b). *Het Inkoopboek*.

Bestaan de gekochte goederen alleen in artikelen, die men onder het algemeene hoofd *Goederen* houdt, dan zijn de *Goederen* het Debethoofd, en worden de verkoopers allen onder het hoofd *Crediteuren* gebracht; aldus:

Goederen aan Crediteuren.

Voor diverse verkoopen en specificeert daaronder de Verkoopers bij namen en bedragen.

Is onder de gekochte artikelen één, waarvan men, misschien als Speculatie, eene afzonderlijke rekening in het Grootboek wil houden, dan zijn er twee Debethoofden en men journaliseert:

De Volgenden aan Crediteuren.

Bevindt zich onder de Verkoopers een, met wien wij in Rekening-Courant staan, dan is de boeking in het eerste geval:

Goederen aan de Volgenden.

en in het 2e geval:

De Volgenden aan Onderstaanden.

Ook het hoofd Onkosten, als die ons bij een inkoop berekend worden, kan een der Debethoofden uitmaken.

c. Het Verkoopboek.

Hierin is het hoofd meestal DEBITEUREN aan GOEDEREN.
en bij meerdere Credithoofden:
aan de ONDERSTAANDEN.

De journaliseering hiervan kan ook zeer goed bij die van het Factuurboek opgenomen worden.

d. Buitenlandsch Verkoopboek.

De Goederen, die wij in consignatie ontvangen, kunnen onder een afzonderlijk hoofd, b. v. Goederen, of den naam van het artikel zelf, voor N. N. of onder het hoofd *Goederen* gebracht worden. De verkoop daarvan vinden wij in het Factuur- of Verkoopboek.

Uit het Buitenlandsch Verkoopboek wordt nu gejournaliseerd:

De GOEDEREN aan de ONDERSTAANDEN.
voor de bruto opbrengst. . . . . *f*
Aan de EIGENAREN
voor het netto Provenu . . . . *f*
" ONKOSTEN . . . . "
" COMMISSIE . . . . "

e. Remise-Rekening-Boek.

Uit dit boek wordt gejournaliseerd:

REMISE-REKENING aan de ONDERSTAANDEN,
voor het totaal der remises . . . . *f*
Aan A. . . . . }
" B. . . . . } Remittanten,
" C. . . . . }
en omgekeerd:
De VOLGENDEN aan REMISE-REKENING,
voor het totaal der remises . . . . *f*
D. . . . . }
E. . . . . } de Geremitteerden.
F. . . . . }

Is bij deze of gene remise voor plaatsverlies gekort, dan worden voor het bedrag daarvan aan het einde van den post de *Onkosten* gecrediteerd.

f. Kassiersboek.

De Kassier wordt (bij name) gedebiteerd aan die hoofden van Rekening, waarvan wij hem de incasseering hebben laten bezorgen door Wissels en Assignatiën. Voor de eersten wordt de *Remise-rekening*, voor de laatsten het hoofd *Debiteuren* gecrediteerd.

Hij wordt gecrediteerd voor de sommen, die wij op hem disponeeren.

g. Het Net-Kasboek.

De ontvangsten maken de Kas Debiteur, doorgaans aan verscheidene hoofden dus:

CASSA aan DE ONDERSTAANDEN.
en evenzoo, daar de Uitgaven verschillende Crediteuren maken,
omgekeerd:
De VOLGENDEN aan CASSA.

§ 49.

C. *Het Groot- of Schuldboek.*

Staan wij, bij de beschouwing van dit boek, stil bij
(*a*. De noodzakelijkheid en hoofdeigenschap daarvan;
(*b*. De wijze om de posten uit het Journaal daarin over te dragen;
(*c*. De verschillende manieren, waarop men dit Boek houden kan.

a. Schoon in het Journaal van al de gebeurde zaken de rechte Debiteuren en Crediteuren zijn aangewezen, staat echter aldaar alles onderéén verspreid; men kan derhalve uit dit Boek nimmer een geheel overzicht omtrent onze betrekking met personen of zaken, *in het bijzonder*, verkrijgen, maar moet tot dat einde een ander Boek aanleggen, voor iederen persoon, gelijk voor elk voorwerp, dat tot onze bezitting of tot onzen handel behoort, eene rekening in Debet of Credit geopend wordt. Een zoodanig Boek nu, welks noodzakelijkheid uit het gezegde genoegzaam blijkt, is het Groot- of Schuldboek, hetwelk men dus kan beschrijven als te bestaan in eene verzameling der gelijksoortige Debet- en Credit-posten, voorgedragen op twee tegenover elkander staande bladzijden, waarvan de *linker* de Debiteuren, en de *rechter* de Crediteuren bevat.

Al hetgeen dus, wat tot elkander behoort, maar in het Journaal verspreid is, wordt in het Grootboek onder één gezichtspunt gebracht. Iedere rekening in dit boek (en zie hier zijne hoofdeigenschap) maakt alzoo een *geheel* op zich zelf, maar tevens *deel* van het geheel uit. De grondwet in het Italiaansch Boekhouden is: *het volmaakte evenwicht;* dit is in het Journaal bij iederen enkelen post zichtbaar, in het Grootboek vertoont het zich in de sommen der Debet- en Credit-posten te zamen genomen.

b. Beschouwen wij nu, in de tweede plaats, hoedanig eene rekening in het Grootboek geopend wordt, en de posten uit het Journaal daarop moeten overgedragen worden.

De twee tegenover elkander geplaatste bladzijden in het Grootboek zagen wij, dat te zamen slechts ééne folio uitmaken, waarop, naarmate van de groote uitgebreidheid der zaken, ééne of verscheidene rekeningen kunnen gesteld worden; de linkerzijde is voor de Debet-, de rechterzijde voor de Credit-posten bestemd. Na aan beide de uiteinden het getalmerk van het folio geplaatst te hebben, schrijft men aan het uiteinde der linkerzijde, in middelsoort schrift: *Debet*, of bij eene meervoudige firma of zaak *Debent*, en aan het uiteinde der rechterzijde, *Credit*, of *Credunt*. (12) Voorts wordt op de linkerzijde, in groote letteren, de naam of het hoofd der rekening geplaatst, terwijl op de rechterzijde, in kleiner schrift, de woonplaatsen der personen kan gesteld worden. Dit verricht hebbende, schrijft men den naam en het folio der alzoo geopende rekening in een — liefst van het Grootboek afgescheiden — Alphabet of Index.

Alvorens met overdragen te beginnen, plaatse men de folio's der rekeningen van het Grootboek vóór de posten in het Journaal, tusschen twee daarvoor bestemde lijnen; men doet dit zoodanig, dat men eerst de folio's van de Debiteuren vóór hunne namen stelt, hierop een dwarsstreepje trekt en daaronder de folio's van den Crediteur of der Crediteuren plaatst.

De volgende regelen moet men bij het overdragen in acht nemen:

1°. Men stelt vooraan het jaartal, daaronder den naam der maand, en tusschen de twee eerste lijnen den datum.

2°. Als men eene rekening moet debiteeren, schrijft men, in daarvoor bestemde tusschenruimte, achter de lijnen der datums, den naam van den tegenovergestelden Crediteur, met het woordje *Aan* vooraf.

3°. Moet men eene rekening crediteeren, zoo stelt men, ter zelfder plaats als boven, den naam van den Contra-Debiteur, voorafgegaan door het woordje: *Per.*

4°. Zijn er, bij het boeken van een post, verscheidene Debiteuren of Crediteuren, zoo kan men die allen niet opnoemen, maar stelt daarvoor in de plaats: *Aan* of *per Diversen.*

5°. Hier laat men de beschrijving van den post zelven volgen, en neme daarbij deze twee bijzonderheden in acht:

(*a.* Men gebruike daartoe nimmer meer dan één regel. Is de zaak, die men beschrijft daartoe te uitgebreid of te ingewikkeld, zoo gedraagt men zich aan het Journaal, door te schrijven: *Zie Journaal* F°.

(*b.* Men behandele iedere rekening overeenkomstig haar hoofdkarakter. Stel eens — om hetgeen wij hiermede bedoelen op te helderen — dat men uit het Journaal dezen post moet overdragen:

CASSA aan GOEDEREN *f* 890.00. Voor van *D. Nemer* ontvangen, voor 15 balen Koffie aan hem à Contant verkocht . . . . *f* 890,00.

Dan boeke men niet op de *Kas-rekening:*

AAN GOEDEREN . . . Voor 15 balen Koffie . . . . . *f* 890,00.

noch op de *Goederen-rekening:*

PER CASSA . . . Voor van *D. Nemer* ontvangen . . . *f* 890,00.

Maar men stelle op de *Kas-rekening*, aldus:

AAN GOEDEREN . . Voor van *D. Nemer* ontvangen . . *f* 890,00.

en op de rekening *Goederen:*

PER CASSA . . . Voor 15 balen Koffie . . . . . . *f* 890,00.

6°. Hierop plaatst men tusschen twee nauwe lijnen, vóór die welke voor de sommen geschikt zijn, het folio van den tegenovergestelden Debiteur of Crediteur, en zoo deze meervoudig in getal zijn, stelt men in de plaats daarvan een — (13). Voorts wordt de som in de buitenlijnen uitgetrokken.

7°. Na aldus den post in zijn geheel te hebben overgedragen, stelt men, tot een teeken daarvan, in het Journaal, vóór het folio der rekening, een tittel of punt.

8°. Op de rekeningen der buitenlandsche vrienden m/r. hale men, met roode inkt, nog lijnen, vóór die welke in het Grootboek reeds aanwezig zijn, ten einde daar tusschen het vreemde geld te plaatsen. Zie § 9 *d.*

9°. Wanneer eene rekening op de eene bladzijde volgeschreven is, brenge men die op eene andere over, door de rekening aan beide zijden op te tellen; vóór de opgetelde sommen plaatst men: *Transporteere* F°. — en begint de nieuwe bladzijde met die sommen, over te schrijven *Aan* en *Per Transport. van* F°. —

10°. Als een Grootboek volgeschreven is en er een nieuw wordt aangelegd — iets hetwelk meestal bij de jaarlijksche afsluiting plaats vindt — zoo worden de rekeningen in het nieuwe Grootboek dus geopend.

Aan of *Per Balans, volgens Grootboek* A, F°. . . . . *f*

Zoo vele, tot in kleinigheden afdalende, bijzonderheden moeten wij aanvoeren, omtrent eene werkzaamheid, die in zich zelve louter werktuigelijk is. Alles wat het Boekhouden tot eene wetenschap maakt, is, gelijk reeds vroeger gezegd is, binnen den omtrek van het Journaal vereenigd. Het overdragen in het Grootboek is eene hoogst eenvoudige zaak, die door ieder, al bezit hij geene kennis van het Italiaansch Boekhouden, kan verricht worden, zoo hij slechts de hierboven opgegevene regelen inachtneemt. Met dit al is het van het grootste aanbelang, dat zulks in orde en zonder abuizen geschiedt, en een tweetal van zaken zijn daartoe onmisbaar namelijk en *netheid in het schrijven*, en *eene bijzondere oplettendheid.*

(*c.* De hierboven beschrevene manier om de posten uit het Journaal in het Grootboek over te dragen, is van ouds op de Hollandsche kantoren meest gebruikelijk. Tegenwoordig komt evenwel eene andere manier meer en meer in gebruik. Volgens deze is het Grootboek niets anders dan eene opgave van getallen, zonder eenige beschrijving der zaken; met andere woorden: bij het boeken van een post stelt men slechts den datum en den tegenovergestelden Debiteur of Crediteur, benevens de som en volstrekt niets meer, zoodat de middelruimte van het Boek, anders voor de beschrijving der zaken geschikt, geheel in blanco gelaten, en slechts door tittels aangevuld wordt.

§ 50.

Proeve omtrent de juiste boeking, en de onderlinge overeenstemming der drie beschrevene Hoofdboeken.

Wanneer een post uit het Journaal in het Grootboek is overgedragen, is er, wat de hoegrootheid der sommen betreft, in het laatste Boek evenveel in de Debet- als in de Credit-zijde gebracht, onverschillig op welke rekening dit geboekt zij, en of de sommen al dan niet zijn verdeeld geworden, b. v.: als men van drie verschillende personen, *A*, *B* en *C*, ieder *f* 100 ontvangen heeft, zoo is bij het overdragen in het Grootboek, de rekening *Cassa* gedebiteerd voor *f* 300, en ieder der genoemde personen op eene verschillende rekening met *f* 100 gecrediteerd; bijgevolg stemt de Debet- en Credit-optelling van het Grootboek volmaakt overeen. — Men kan dus dit Boek eigenaardig vergelijken bij eene schaal of balans, welker evenaar nimmer naar den eenen of anderen kant overslaat, maar steeds in het midden staat. — Geldt dit gezegde nu omtrent één post, zoo is dit mede ten aanzien van al de posten bij elkander genomen van toepassing; of met andere woorden: wanneer alles uit het Journaal in het Grootboek is overgedragen, moet de algemeene optelling aan beide zijden volmaakt dezelfde uitkomsten opleveren. — Door zoodanige optelling eens per maand, of immers zeker om de drie maanden te doen, kan men zich, bij eene gelijke uitkomst, verzekerd houden, dat alles zonder abuizen geboekt is, en dit wordt geheeten eene *Proefbalans* te maken.

Schoon nu hieruit de juistheid van het Grootboek op zich zelf blijkt, is het de vraag, of deze werkzaamheid dan mede ten bewijze verstrekt, dat alles uit het Journaal in het Grootboek *correct* is overgeboekt? en deze vraag moet men ontkennend beantwoorden. Het zou toch kunnen plaats hebben, dat men, bij het overboeken een geheelen post had vergeten over te dragen; in dit geval nu zou de genoemde Proefbalans even goed kunnen uitkomen, daar alsdan uit het Grootboek, zoowel in de Debet- als Credit-zijde, eene even groote som was weggelaten. Het is noodig zich dienaangaande te verzekeren; en deze zekerheid nu kan men wel door het gewone, maar gewis zeer lastige en vervelende *pointeeren* (14) verkrijgen; doch het is verkieslijker, om de onderlinge overeenstemming van het Journaal met het Grootboek langs een korteren, maar niet min zekeren weg aanschouwelijk te maken. De bereiking van dit doel hangt eeniglijk af van het gebruik maken van een zeer eenvoudig middel, en wel, dat men ook het Journaal optelt, de optelling van iedere bladzijde op de volgende transporteert, en dit maandelijks afsluit. Wanneer men nu tijdens het opmaken der

Proef-balans uit het Grootboek, eene recapitulatie der maandelijksche optellingen van het Journaal maakt, spreekt het van zelf dat de optelling van Journaal en Proef-balans nauwkeurig moet overeenstemmen. Alhoewel van dit middel weinig gebruik gemaakt wordt, is het echter zeer doeltreffend en gemakkelijk tevens, en om daarvan hier eene proeve te geven, is het hier achter geplaatste Journaal op die wijze ingericht.

Maar is men nu, bijaldien Journaal en Grootboek zoodanig onderling overeenstemmen, van de juistheid der boeking *geheel* verzekerd? Verre van daar, ofschoon men gewoonlijk het alzoo daarvoor houdt, en het daarbij laat berusten. Wanneer in het Journaal eene som verkeerd geplaatst, of een post geheel is overgeslagen, zoo kan dit Boek met het Grootboek overeenstemmen, ofschoon er nochtans grove abuizen zijn: het is dus van belang, dat men ook het Memoriaal, of de Bijboeken waaruit het is samengesteld optelle. Deze optelling nu moet met die van het Journaal geheel conform zijn, (15) en alsdan heerscht er tusschen het Memoriaal, Journaal en Grootboek eene volmaakte eenstemmigheid, en is men verzekerd van in de boeking volstrekt *niets* te hebben overgeslagen. (16).

De optelling van Memoriaal, Journaal en Grootboek levert voorts nog dit nut, dat bijaldien er een verschil in de Proef-balans op zich zelf plaats heeft, en men ziet dat eene der optellingen, hetzij dan Debet of Credit, met die van het Journaal niet accordeert, men zich slechts tot het opsporen van het abuis, door pointeeren behoeft te bepalen tot die zijde van het Grootboek, waar zich, volgens de Proefbalans, de fout voordoet.

§ 51.

Over het herstel van begane abuizen in het Journaal en Grootboek.

De meest mogelijke oplettendheid in het houden der Boeken waarborgt wel tegen het *gedurig* begaan van abuizen; de geoefendste Boekhouder echter is nimmer *geheel* daartegen beveiligd. Men ontdekt die gewoonlijk bij gelegenheid van het nemen der in de vorige Afdeeling beschrevene proeven, en zij moeten, gevonden zijnde, behoorlijk worden te recht gebracht. Dit mag echter nimmer door middel van uitschrappen of doorhalen geschieden. Orde en netheid verbieden dit, terwijl men, bij het in rechten vertoonen van een Boek, waarin zoodanig iets werd opgemerkt, terstond alle geloofwaardigheid verliezen zoude.

De abuizen die men, zoowel in het Journaal als Grootboek, begaan kan, zijn menigvuldig. Ofschoon eene onderscheidene opgaaf daarvan, met de wijze waarop men die herstellen kan, niet zonder eenigen omslag kan geschieden, willen wij echter, om der volledigheid wille, hier de voornaamste opgeven.

§ 52.

Over de abuizen in het Journaal.

In het Journaal kan men *vier Hoofd-abuizen* begaan; ook kunnen daarin nog verscheidene bijsoorten van abuizen gemaakt worden.

De vier Hoofd-abuizen zijn:

(*a.* Wanneer men in een post een verkeerden Debiteur of Crediteur gesteld heeft.
(*b.* Wanneer men aan iemand te veel of te weinig in rekening gebracht heeft.
(*c.* Wanneer men in de plaats van den Crediteur een Debiteur gesteld heeft.
(*d.* Wanneer men een post in het Journaal gebracht heeft, welke aldaar in het geheel niet behoort.

Bij het verhelpen van al deze abuizen moet men eerst nazien of de post, waarin het abuis plaats heeft,

1°. nog niet in het Grootboek is overgedragen:
2°. of hij reeds daarin is overgebracht.

§ 53.

Wanneer de post nog niet in het Grootboek is overgedragen.

In dit geval wordt op den rand, ter plaatse waar gewoonlijk de folio's van het Grootboek en het teeken der overdraging gesteld worden, de abusieve Journaalpost door het teeken ÷ of het woord *Nihil* geannuleerd of vernietigd; en wanneer men een opgeteld Journaal houdt, moet dan tevens het beloop van den aldus vernietigden post, onder aan de bladzijde, van de opgetelde som afgetrokken worden, of indien het abuis ontdekt wordt, wanneer reeds volgende bladzijden opgeteld en getransporteerd zijn, blijft er niets anders over dan die som aan het einde der maand van de algemeene optelling af te trekken, met daarvoor te stellen: b. v.: *af de op den — dezer vernietigde post* — —

§ 54.

Wanneer de post reeds in het Grootboek is overgebracht.

In dit geval moet de abusieve post steeds door een *Contra-post* verholpen worden, gelijk uit de volgende Voorbeelden, toegepast op de vier Hoofd-abuizen, in § 52 opgegeven, blijken zal.

(a. *Wanneer men in een post een verkeerden Debiteur of Crediteur gesteld heeft.*

Voorbeeld I. Men heeft aan *Jan van Loon* eenige Goederen voor *f* 200 contant verkocht en het beloop als zoodanig ontvangen, waaruit volgt, dat de *Cassa* had moeten gedebiteerd en de *Goederen* gecrediteerd worden; doch stel dat men abusievelijk dezen post aldus had gejournaliseerd:

Jan van Loon aan GOEDEREN *f* 200.

dan zoude men dit abuis door den volgenden Contra-post moeten herstellen:

CASSA *aan Jan van Loon f* 200. *Voor de door hem op den — dezer gekochte Goederen, welke hij contant betaald heeft, doch waarvoor hij abusievelijk is gedebiteerd geworden, hetwelk hiermede Contrapassere* . . . . *f* 200,00.

Voorbeeld II. Men heeft van *Philip Jung* voor *f* 600 aan Goederen gekocht, zoodat de *Goederen-rekening* gedebiteerd en de *Verkooper* had moeten gecrediteerd worden; doch stel, dat men door abuis in plaats van den waren Crediteur een verkeerden, die in naam en woonplaats eenige overeenkomst met den anderen had, genomen, en den post dus geboekt heeft:

GOEDEREN *aan J. de Jong f* 600.

dan zoude men dezen post aldus moeten Contra-passeeren:

J. de Jong aan Philip Jung f 600. *Voor de, op den — dezer gekochte Goederen, waarvoor abusievelijk de eerste in plaats van den laatsten, is gecrediteerd, hetwelk hiermede terugbrenge* . . . . . *f* 600,00.

(b. *Wanneer men aan iemand te veel of te weinig in rekening gebracht heeft.*

Voorbeeld III. Men remitteert uit zijne portefeuille aan *J. Sigrist* te Rotterdam een Wisselbrief, groot *f* 420; doch noteert daarvoor abusievelijk *f* 520; de post wordt gejournaliseerd:

J. Sigrist aan Remises *f* 520.

en wordt als volgt hersteld:

Remises *aan* J. Sigrist. *Voor hem, den — dezer gedebiteerd f* 420, *waarvoor hij abusievelijk met f* 520 *is gedebiteerd geworden, weshalve voor het verschil de* Remise-rekening *hiermede belaste en* J. Sigrist, *crediteere met f* 100,00.

Voorbeeld IV. Men ontvangt van *Louis Falsan te Lyon* Factuur over eenige Goederen, groot *fr.* 3000, die men tot den koers van *f* 56 met *f* 1400 Nederl. Ct. berekend heeft; men boekt den post dus: Goederen aan *Louis Falsan te Lyon* m/r *fr.* 3000 à *f* 56 . . . . . *f* 1400; doch ontdekt naderhand, dat de Franschman zich, tot zijne schade vergist heeft, daar de Factuur, goed berekend, *fr.* 3100 had moeten bedragen. Dit wordt dus verholpen: Goederen *aan* Louis Falsan *te Lyon m/r f* 46.66. *Voor zooveel de gecrediteerde zich in zijn Factuur van — dezer, tot zijn nadeel vergist heeft, hetwelk hiermede wordt gerectificeerd, fr.* 100 à *f* 56 is *f* 46,66.

Voorbeeld V. Indien daarentegen het abuis in bovengenoemde Factuur tot ons nadeel ware begaan, zoo zou zulks dus moeten gecontra-passeerd worden:

Louis Falsan te Lyon m/r aan Goederen *f* 46,66. *Voor* enz.

(c. *Wanneer men in de plaats van den Crediteur een Debiteur gesteld heeft.*

Voorbeeld VI. Men heeft aan *D. Nemer* voor *f* 446 aan Goederen op tijd verkocht, en den post aldus in het Journaal gesteld:

Goederen *aan* D. Nemer *f* 446,00.

dan moet men dit dus Contra-passeeren:

aan Goederen *f* 892,00. *Voor zooveel wij hem debiteeren voor het dubbel der aan hem in — dato dezer geleverde Goederen, waarvoor hij toen abusievelijk is gecrediteerd en* Goederen *alzoo verkeerdelijk zijn belast geworden f* 892,00.

(d. *Wanneer men een post in het Journaal gebracht heeft, welke aldaar in 't geheel niet behoort.*

Voorbeeld VII. *A. Waller* zendt Goederen aan ons ten Verkoop in Commissie, met eene bijgevoegde Factuur, groot *f* 1000—; (dienende enkel om ons in den Verkoop tot richtsnoer te verstrekken); doch men maakt daarvan abusievelijk een post luidende:

Goederen *aan* A. Waller *f* 1000, enz.

Dit wordt dus gecontra-passeerd.

A. Waller aan Goederen *f* 1000. *Voor hem, in dato — dezer abusievelijk gecrediteerd voor eene partij Goederen, door hem aan ons in Commissie geconsigneerd, hetwelk dus hiermede terugbrenge* . . . . *f* 1000.

Wanneer er te veel of te weinig opgeteld is.

Voorbeeld VIII. Men heeft de *Kas-rekening* aan 24 Crediteuren met *f* 22674,18 gedebiteerd, doch bevindt naderhand, dat deze 24 rekeningen *f* 22684,18 bedragen, en men bij gevolg te min heeft opgetrokken.

Om dit abuis, zonder uitschrappen, te herstellen, komt vooral in aanmerking, of men *niet* dan *al* een opgeteld Journaal houdt.

Houdt men geen opgeteld Journaal, zoo geschiedt de verbetering aldus:

Men voegt in het Journaal, boven in het hoofd van den post, en beneden onder de algemeene optelling, deze *f* 10 nog bij, b. v.: Cassa aan de volgenden *f* 22674,18. *Voor van de onderstaande ontvangen als:*

Aan *A* . . . . *f*

〃 *B* enz. . . . . 〃

f 22674,18

Bij, wegens te min opgetrokken . . . . 〃 10,00

Houdt men nu een opgeteld Journaal, en is de bladzijde, waarop die post geboekt is, nog niet opgeteld, zoo kan men dit geheel als hierboven verhelpen; is zij reeds opgeteld, maar nog niet getransporteerd, zoo geschiedt zulks door de voorn. *f* 10 van onder bij de opgetelde som te voegen; doch reeds getransporteerd zijnde, voegt men dit verschil eerst aan het einde der maand bij de generale optelling, door in beide gevallen, te schrijven:

Cassa *Debet f* 10. *Voor een abuis in optelling van den Ontvangpost van — dezer f* 10. Indien deze post nog niet in het Grootboek is overgedragen, spreekt het van zelf, dat men in eens de rechte som op de Kas-rekening overboekt. Om dit te kunnen doen, moet men, indien de verbetering van het abuis, wegens de optelling en het transport der sommen, aan het einde der maand geschied is, op den rand der bladzijde daarvan melding maken, en naar de plaats dier verbetering verwijzen; doch indien dit abuis eerst na de overdraging in het Grootboek ontdekt, en als boven in het Journaal hersteld is, boekt men dit verschil in het Grootboek nog door op de Kas-rekening in het Debet te stellen:

Cassa aan de Volgenden. *Voor op — dezer deze rekening te weinig gedebiteerd* . . . . *f* 10,00

Voorbeeld IX. Gesteld dat men bij bovenstaanden post van *f* 22674,18 tien cents te veel opgeteld had, zoo geschiedt de herstelling van dit abuis, door het verschil onder de hoofdsommen te plaatsen en daarvan af te trekken; men neme daarbij, even als in het voorgaande voorbeeld, inacht, of men het Journaal *al* dan *niet* gewoon is op te tellen, om de aftrekking hetzij onder den post zelven, of onder dezelfde bladzijde, of ook wel aan het einde der maand te doen.

Indien de verkeerde som reeds in het Grootboek is overgedragen, zouden de te veel opgetrokkene 10 centen op de Kas-rekening in het Credit moeten gebracht worden, dus:

Abusievelijk in de opgetelde som in het Journaal . F°. *f* —,10.
Maar zoo daarentegen de verkeerde som nog niet in het Grootboek overgedragen is, spreekt het van zelf, dat men alleen de rechte som daarin overboekt.

§ 55.

Over de abuizen in het Grootboek.

De abuizen, die in het Grootboek kunnen voorkomen en veranderd behooren te worden, zijn voornamelijk weder van vierderlei soort, als:

(*a.* Wanneer men datgeen, hetwelk in het *Debet* had moeten gebracht worden, in het *Credit* eener rekening stelt; of omgekeerd, als men hetgeen gecrediteerd moest zijn, gedebiteerd heeft.

(*b.* Wanneer men den een te veel en een ander te weinig op rekening gesteld of gecrediteerd heeft.

(*c.* Wanneer eene verkeerde rekening in plaats van de ware gedebiteerd of gecrediteerd is geworden.

(*d.* Wanneer men eene reeds bestaande rekening nog eenmaal opent, en dus op twee rekeningen brengt, hetgeen slechts op éène staan moest.

§ 56.

Als men abusievelijk gedebiteerd of gecrediteerd heeft.

Voorbeeld X. Men heeft de rekening Goederen aan Cassa met *f* 685 gedebiteerd, terwijl de eerstgenoemde rekening had moeten gecrediteerd worden, als:

Debet	Goederen	*Credit.*
Aan Cassa . . . *f* 685,00.		Per restorno van nevenst. post *f* 685,00.
		Per Cassa . . . . „ 685,00.

Voorbeeld XI. Men heeft de rekening Goederen per Cassa gecrediteerd met *f* 350,00 terwijl de eerste rekening moest gedebiteerd worden.

Debet	Goederen	*Credit.*
Aan restorno van nevenst. Erreur. *f* 350,00		Per Cassa . *f* 350,00.
Aan Cassa. . . . . „ 350,00.		

§ 57.

Als men voor te veel of te weinig heeft gedebiteerd of gecrediteerd.

Voorbeeld XII. Men heeft *P. Wagner* slechts met *f* 120 in plaats van met *f* 210 gebebiteerd.

Debet	P. Wagner.	*Credit.*
Aan Cassa . . . . *f* 120,00.		
Aan naboeking wegens hem den— dezer te min gedebiteerd . . . . . . „ 90,00.		

Voorbeeld XIII. Men heeft de *Cassa* per *Goederen* voor *f* 720, in plaats voor *f* 270 gecrediteerd.

Debet	Cassa.	*Credit.*
Aan vergissing, wegens de overstaande *f* 720, hetwelk *f* 270 moet zijn . . . . *f* 450,00.		Per Goederen. . *f* 720,00.

§ 58.

Als men eene verkeerde rekening heeft gedebiteerd of gecrediteerd.

Voorbeeld XIV. Men heeft de *Goederen in Commissie* in plaats van *Goederen* met *f* 840 gedebiteerd.

Debet.	Goederen in Commissie.	*Credit.*
Aan Cassa. . . *f* 840,00		Per Goederen, voor nevenst. post op die rekening behoorende . *f* 840,00.

dan verder op de rekening Goederen.

Debet.	Goederen.	*Credit.*
Aan Goederen in Commissie. . . *f* 840,00.		

Voorbeeld XV. Men heeft *P. W. Levie* per *Cassa* met *f* 168 gecrediteerd, waarvoor echter zijn Broeder *W. P. Levie*, had moeten goedgeschreven worden,

Debet.	P. W. Levie.	*Credit.*
Aan *W. P. Levie*, voor nevenst. post op die rek. behoorende *f* 168,00.		Per Cassa . . . *f* 168,00.

En verder:

Debet.	W. P. Levie.	*Credit.*
		Per *P. W. Levie*, per Cassa. . *f* 168,00.

§ 59.

Wanneer men eene reeds bestaande rekening weder opent.

Hier omtrent komen de volgende vragen voor:

(1. Of men bij de laatst geopende rekening slechts het enkele *hoofd* der rekening gesteld, en dus nog niets in het Debet of Credit daarop heeft overgedragen?

(2. Of men reeds werkelijk op deze laatst aangelegde rekening in het Debet of Credit heeft overgedragen?

In het eerste dezer gevallen, wanneer slechts het enkele hoofd in het Grootboek gemaakt is, laat men dit maar, — of het soms nog eenmaal te pas mogt komen, — alzoo ongebruikt staan, en indien er geene waarschijnlijkheid bestaat, dat dit hoofd in het vervolg kan gebruikt worden, opent men daaronder eene andere rekening.

In het andere geval, moet de oudste of de vorige rekening, op welke reeds de meeste posten zijn overgedragen, gesaldeerd of afgesloten, en het saldo op de nieuw aangelegde rekening getransporteerd worden.

B. v., de eerste rekening stond aldus:

Debet.		H. Arends.		*Credit.*
Aan Goederen	*f* 396,11.		Per Cassa	*f* 350,00.
„ Goederen in Commissie.	„ 471,09.		„ „	„ 51,00.
„ Onkosten	„ 5,22.		„ Goederen	„ 216,00.
			„ nieuwe rek. getransp. op F°	„ 255,42.
	f 872,42.			*f* 872,42.

De andere of de laatst aangelegde rekening, op welke reeds *f* 357 voor Goederen in het Debet gebracht zijn, zoude dan aldus staan:

Debet. H. Arends. *Credit.*

Aan Goederen . . . . *f* 357,00.
" oude rekening, transport van F°. . " 255,42.

§ 60.

Nog eenige opmerkingen over het herstellen der abuizen in het Grootboek.

Voor het overige is nog op te merken dat, ofschoon het herstellen der abuizen in het Grootboek zoo wel bij Onpersoonlijke als Persoonlijke rekeningen geschieden kan, echter voorzichtige Kooplieden dit gewoonlijk slechts doen bij die abuizen, welke in Onpersoonlijke rekeningen plaats vinden. Bij rekeningen van Personen gebruike men liever het Journaal, om den Contrapost daarin te boeken, vermits men zich daarin breedvoeriger en beter kan uitdrukken, dan zulks door enkel *bij-* en *afschrijven* in het Grootboek kan geschieden, zooals dan ook bij het gerechtelijk vertoonen van het Grootboek een dergelijke gerestorneerde post aan een Rechter of Pleitbezorger, die in het Koopmans-Boekhouden onbedreven is, lichtelijk verdacht kan voorkomen, hetwelk van een duidelijk omschreven post in het Journaal niet zoo licht te vreezen is. Over het algemeen echter verstrekken alle abuizen, hoe net ook verholpen, of gecontra-passeerd, het Grootboek tot geen sieraad, waarom men zich met de meeste zorgvuldigheid daartegen behoort te wachten.

§ 61.

Het Rekening-Courantboek.

Dit Boek, waarin slechts aan personen rekeningen gegeven worden, is in het wezen der zaak *een tweede Grootboek*, geheel ingericht naar de wijze der *eenvoudige Boekhouding* § 2, zoodat, bij het overdragen daarin, van geene tegenovergestelde Debiteuren of Crediteuren gewag gemaakt wordt.

Het gebeurt niet zelden, dat het voor een Koopman van veel belang is, *oogenblikkelijk* te weten, hoedanig de rekening van een zijner Correspondenten staat. Is het daarbij niet om het saldo der rekening, maar om de bijzonderheden daarvan te doen, dan kan hij dit volledig overzicht niet verkrijgen door de rekening van zijn vriend in het gewone Grootboek op te slaan, en dit wel om verschillende redenen:

1°. Is men gewoonlijk met het Grootboek ten minste eene volle maand ten achteren, indien men namelijk, gelijk veelal gebeurt, het Journaal maandelijks houdt.

2°. Wanneer het Journaal op de zoo even genoemde wijze gehouden wordt, en alle gelijksoortige posten daarin bijeengevoegd worden, vindt men in het Grootboek wel eene verzameling van getallen, maar geene uiteenzetting van iederen post op zich zelven. Voorts is het

3°. Op vele kantoren nog steeds in gebruik, geene Traite- of Remise-rekeningen te houden, daar men den trekker eerst bij de betaling der Traite belast, en den remittant niet dan na het incasseeren zijner Remise crediteert. Traites en Remises intusschen komen zeer in aanmerking, wanneer men den juisten stand eener rekening weten wil.

Derhalve ziet men duidelijk, dat in een uitgebreiden buitenlandschen Handel, een

boek, waarin alles wat de personen, met wie men handelt, aangaat, dadelijk en zooals men zegt, *à jour* wordt bijgeschreven, hoogst belangrijk, ja onmisbaar kan genoemd worden; doch het genoemde is niet de eenige nuttigheid, welke dit Boek aanbrengt: het heeft een tweede voordeel, door namelijk bij het jaarlijks opmaken der Rekeningen-Courant een groot gemak aan te brengen; tevens, bij het afsluiten der Boeken, tot eene *Contrôle* of proeve op het Grootboek te dienen. — Bij het afsluiten der personeele rekeningen is het noodzakelijk, dat de saldo's in het Grootboek geheel met die van het Rekening-Courantboek overeenkomen; dit zal al aanstonds plaats hebben, als men in het Grootboek rekeningen van *Traites* en *Remises* houdt; doch dit niet doende, zal het saldo der rekening in het Rekening-Courantboek dikwijls met dat van het Grootboek verschillen, om reden, dat in het eerste Boek de Traites en Remises dadelijk worden ingeschreven. Men is dus, bijaldien er nog onvervallen Remises in portefeuille zijn, of nog Traites ten onzen laste zijn loopende, verplicht tot het maken van een post, zooals men, § 19, in het begin beschreven vindt; op die wijze alleen is genoemde overeenstemming teweeg te brengen.

Men zal gewis door al het bovenstaande van de noodzakelijkheid en het nut van dit Boek nu wel volkomen overtuigd zijn; maar zal het in waarheid eene juiste proeve of *contrôle* op het Grootboek kunnen genoemd worden, zoo moet het geheel *doelmatig* zijn ingericht, en dit is het alleen dan, wanneer het hoofdzakelijk uit eene geheel andere bron dan het Grootboek wordt samengesteld; anders toch worden er, lichtelijk dezelfde onnauwkeurigheden begaan. Neen, gelijk de rekeningen in het Grootboek uit het Journaal haar oorsprong ontleenen, wordt er in het Rekening-Courantboek voornamelijk uit de correspondentie geput; (16) de manier, waarop dit geschiedt, en de orde hierin te houden, verdient eenige breedere ontwikkeling.

Het is bekend, dat het in de briefwisseling der Kooplieden eene vaste gewoonte is, het bedrag der sommen van Wisselbrieven, Facturen, Verkoop-rekeningen, enz. ook in de brieven zelven uit te drukken, waarin deze documenten worden ingesloten, met het verzoek, daarvoor te crediteeren of te debiteeren; bij gevolg kan men uit de onderling gewisselde brieven de rekening van zijn buitenlandschen vriend geheel samenstellen. Hij dan, wiens taak het is het Rekening-Courantboek te houden, neemt de aangekomen brieven, terstond nadat zij door den Patroon zijn ingezien, schrijft van buiten op dezulken, waaruit iets te boeken valt, „Rekening-Courantboek, F°. ," en legt die dan ter zijde. Na allen dus gelezen te hebben, neemt hij den eenen brief na den anderen, en boekt de posten in het Rekening-Courantboek; geven zij advies van Traites, of zijn er Remises ingesloten, zoo berekent hij den vervaltijd, en stelt dien zoowel buiten op den brief, als bij den post in het Rekening-Courantboek. Na de posten aldus te hebben overgedragen, plaatst hij een of ander teeken in den brief bij den geboekten post, en schrijft buiten op het folio der rekening in het Rekening-Courantboek. — Dit werk terstond na de aankomst der Post te verrichten, is het best, daar anders de brieven verspreid geraken, en de boeking lichtelijk het geheugen ontsnapt.

Hierop geeft de Houder van het Rekening-Courantboek de brieven over aan hem, die met het houden van het Traite- en Remiseboek belast is, die mede de vervaldagen narekent, en in die Boeken aanteekent. — Even zoo moet de Houder van het Rekening-Courantboek al de afgaande brieven nauwkeurig nalezen, en wat daaruit te boeken valt, dadelijk in zijn Boek overdragen, of immers in een Noteerboekje aanteekenen, om na het vertrek der post, het terstond in het net te stellen; dit is

beter dan zulks uit het Brieven-Kopieboek over te nemen, daar men zich vaak op dit Boek niet geheel verlaten kan, vermits het niet zelden door jonge lieden gehouden wordt, wier oplettendheid nog niet behoorlijk gevestigd is. (Bij het thans in gebruik zijnde *afdrukken* der brieven vervalt deze aanmerking.) — Tusschenbeiden, bij ledigen tijd, kan men, om zich van de juistheid van het Rekening-Courantboek te verzekeren, dit post voor post met het Journaal vergelijken, en de accoord bevonden posten met een potloodstip teekenen.

Het Rekening-Courantboek is op de Debet- en Credit-zijde als volgt geliniëerd:

Datums.		Vervaldagen.		Dagen.	Cijfers.	Sommen.
	Aan					*f*

Aan de beide zijden begint men met den datum; beschrijft dan het waarvoor verschuldigde of het waarvoor te Crediteeren; daar achter in de beide eerste kolommen de maand en den dag, waarop de post vervalt, en in de laatste kolom het bedrag; over de tusschenlijnen spreken wij straks.

Is alles in het Debet en Credit met de vervaldagen geboekt, dan rekent men hoeveel dagen er sedert den vervaldag nog komen tot den dag der afsluiting der Rek. Ct. doorgaans den 31sten December, en vult dat getal dagen, (de maand op 30 dagen gerekend) in de kolom naast die van den vervaldag in, vermenigvuldigt daarna de dagen met de som in Guldens (50 cents of daarboven neemt men voor een geheelen Gulden) en plaatst het daaruit voortspruitende getal, na afsnijding der beide achterste Cijfers, in de nog open zijnde kolom — zijn de afgesneden cijfers 50 of daarboven, dan worden de in te vullen nommers met één vermeerderd.

Is dit geschied, dan telt men de nommers aan beide zijden op en trekt die beide sommen van elkander af; het daardoor overblijvende getal of Saldo der nommers wordt gedeeld, ingeval de Interest loopt à 5 % door 72, à 4 % door 90 en à 3%, dat echter zelden voorkomt, door 120, waaruit dan de verschuldigde of te goed hebbende Interest voortvloeit, die aan de Debet- of aan de Creditzijde aan het hoofd *Aan* of *Per* Interestcijfers bij de andere bedragen in de Rekening-Courant geboekt wordt. Intusschen komen er soms posten in het Debet en ook in het Credit voor, waarvan de vervaldag eerst in het volgende jaar, dus na de afsluiting der Rekening-Courant voorkomt; in zulke gevallen wordt in de kolom van de dagen, het getal dagen, die na 31 December komen met roode inkt ingevuld, en ook zoo de uitkomst der nommers met roode inkt geschreven, waarna de roode nommers naar de andere zijde overgebracht worden, met vermelding, AAN of PER roode nommers in het Debet of Credit. Die nommers worden bij de overbrenging weder zwarte en moeten als zoodanig bij de andere opgeteld, waarna men weder handelt als hiervoor omschreven is. Door met de roode nommers aldus te handelen, dat is: de personen voor de rente van 't geen eerst in het volgende jaar vervalt, nog in 't oude jaar te debiteeren of te crediteeren reguleert zich het Saldo juist op 31 December. Enkele malen komt het voor, dat tweeërlei Interest gerekend wordt b. v. in het Debet 5 % en in het Credit 4 %; alsdan worden de nommers aan beide zijden opgeteld en het Totaal van het Debet door 72 en dat van 't Credit door 90 gedeeld, waarna men de quotienten

van die uitkomsten aan de Debet-en de Creditzijde in rekening brengt. Na op deze wijze den Interest berekend te hebben, moet men nog debiteeren voor briefport en het viseeren der Remises, welke kosten uit het zoogenaamde Porto-boekje, waarin elke Correspondent eene rekening heeft en waarin men dagelijks de porto's en visa's noteert, worden overgenomen. Ten slotte wordt ook nog Commissie berekend, meestal $^1/_3$ %, ingeval de Correspondent Wissels op ons trekt, of bij ons domicilieert (betaalbaar stelt). Dit geschiedt echter slechts dan, als die Traites tegen Remises valideeren en niet zijn het bedrag van de voor dusdanigen persoon verkochte Goederen of Effecten, van welken verkoop door ons op de Verkooprekening reeds Commissie berekend is.

§ 61.

Over de Bij- of Hulpboeken in het algemeen.

De Bij- of Hulpboeken, waarvan een Koopman zich bedienen moet, zijn meer of minder, naar gelang van den aard en de uitgebreidheid zijner zaken. Zij staan tot het *Italiaansch-* of *Dubbel* boekhouden alleenlijk in zooverre in betrekking, dat zij, *of* te zamen vereenigd het Memoriaal uitmaken, *of* dat men, in het houden van het Journaal, kortheidshalve, zich vaak daarop beroept.

De meest voorkomende bijboeken zijn: het *Inkoopboek*, het *Factuurboek*, het *Verkoopboek*, het *Buitenlandsch-Verkoopboek*, het *Remiseboek*, het *Kassiersboek*, het *Kasboek*. Van ieder dezer willen wij eene korte beschrijving geven.

§ 62.

Het Inkoopboek.

Dit boek bevat de juiste kopieën van de rekeningen, die wij over de ingekochte Goederen ontvangen, nadat zij nagerekend en accoord bevonden zijn. Men noteert daarbij ook den naam des Makelaars, door wien de koop gesloten is, om bij het ontvangen der Courtage-rekeningen het nazien daarvan gemakkelijk te maken.

§ 63.

Het Factuurboek.

Dit boek bevat de kopieën der Rekeningen van de Goederen, die wij (bijv. als Commissionairs,) voor rekening van derden inkoopen en aan hen of op hunne order aan anderen verzenden, of die ook wel te hunner dispositie blijven liggen. Bij die rekeningen (Facturen) worden Onkosten en Commissie berekend. Voorts komen in het onderhavige boek nog voor Rekeningen van bezorgde Assurantiën en Expeditiën, bij welke wij ook Onkosten en Commissie te berekenen hebben.

§ 64.

Het Verkoopboek.

Ook wel Debiteuren-Boek geheeten, omdat daarin de rekeningen voorkomen der Goederen, die wij aan Personen, geene Correspondenten zijnde, 't zij binnen de stad, of binnenslands leveren, en waarbij geene berekening van Commissie en Onkosten voorkomt, dan alleen de Onkosten voor scheepbrengen of verzending.

§ 65.

Het Buitenlandsch-Verkoopboek.

Dit boek bevat de juiste Kopieën der rekeningen, die wij verzenden voor in Consignatie ontvangene en verkochte Goederen.

Het gemak, hetwelk dit Boek aanbiedt, is veelzijdig:

1°. Men kan nu geheel volstaan met voor alle Goederen, die aan ons geconsigneerd worden, van al onze vrienden te zamen, slechts ééne algemeene rekening in het Grootboek te houden, onder den titel: *Goederen in Commissie*, zie § 25.

2°. Men vindt al de Onkosten, op iedere partij Goederen voorgeschoten, onder één gezichtspunt gebracht, en behoeft die dus niet uit het Onkostboek bijeen te zoeken, en alzoo heeft men

3°. In de samenstelling der Verkoop-rekening slechts de Pakhuishuur, Courtagie, Commissie en *Delcredere* (*) daarbij te voegen, om de Verkoop-rekening uit dit boek geheel te kunnen afschrijven.

§ 66.

Het Remiseboek.

Dit boek bevat alle Wissels of ander papier van geldelijke waarde, dat ons geremitteerd wordt met vermelding:

1°. van den datum van Ontvangst;

2°. van den naam des Zenders (remittant);

3°. den naam van den betrokkene of welk papier het is;

4°. den Vervaldag; en

5°. de Som, waarvan, zoo de Wissel op eene andere plaats is, de Onkosten (plaatsverlies) moeten afgetrokken worden.

Behalve dit bestaat er ook nog eene Remise-Rekening, die echter niet algemeen gebruikt wordt, en ook geen volstrekt vereischte is. Intusschen heeft het toch zijne nuttige zijde.

Op de Debetzijde worden al de Wissels geboekt, die men in eene maand ontvangt, en op de Creditzijde, die welke geincasseerd zijn; allen in volgorde der Vervaldagen. Op den laatsten van de maand zoekt men het totaal van het plaatsverlies, en brengt deze som dan in het Debet, om bij de optelling het totaal der Remises te verkrijgen, en omdat in de Creditzijde de Wissels ook voor het totaal worden uitgeschreven. Geeft men de wissels aan den Kassier, dan crediteert men de Remise-rekening per dat hoofd; incasseert men zelf de Wissels, dan crediteert men per Cassa. Bij disconteeringen crediteert men per de Ned. Bank of wie de Wissels anders mogt disconteeren, terwijl men eindelijk bij eventueele terugzending door non-acceptatie of non-betaling dengenen crediteert, aan wien de Wissel teruggezonden wordt. — Bij het einde der maand worden Debet en Credit opgeteld, en het Saldo, dat meestal bestaat en natuurlijk een Debet is, moet het bedrag uitmaken van die Wissels, die nog in portefeuille zijn en dus nog geincasseerd moeten worden. Het Rem. Rek. Boek stelt dus eene goede Contrôle daar.

(*) Borg blijven voor de koopers.

§ 67.

Het Kassiersboek.

Dit boek heeft eene Debet- en eene Creditzijde. In het Debet brengt men alles wat men aan den Kassier ter incasseering b. v. Wissels en Assignatiën, en ook nu en dan in geld geeft. In het Credit stelt men alle quitantiën, waarmede men op hem disponeert; voorts het hem verschuldigde plaatsverlies, uitbetalingen op buitensteden, die door zijne tusschenkomst mochten geschieden en eindelijk Remises, die wij van hem wegens non-acceptatie of non-betaling terug krijgen.

De afsluiting vau dit boek geschiedt meestal slechts bij het einde des jaars.

§ 68.

Het Kasboek.

Op de Debetzijde worden datumsgewijze al de Ontvangsten, en van wie of voor welke rekening ontvangen, geboekt met specifieke vermelding van datgene, waarin de betaling bestaat, alsmede de quitantiën bij welke men op den Kassier disponeert; op de Creditzijde boekt men in dezelfde orde de betalingen, met dezelfde bijzonderheden als in het Debet. Op het einde van elke maand worden de Debet- en Creditzijde opgeteld, en het Saldo daardoor ontstaande (immers, als niet toevallig de Uitgaven met de Ontvangsten mochten gelijk staan) moet overeenkomen met de voorhanden gelden. Is dit zoo, dan wordt de Kas aan de Creditzijde per *Saldo* met dat bedrag afgesloten en op den eersten der volgende maand weder aan *Saldo* geopend. — Dit nazien noemt men de Kas opmaken, hetgeen om de maand of om de week, ja bij grooten omgang van zaken ook wel dagelijks geschiedt.

§ 69.

Het Net-Kasboek.

Dit is eenigermate eene kopie van het vorige, met dat onderscheid, dat hier geene specificeering der geldwaarden bijgevoegd wordt, en dat alle ontvangsten of betalingen, die tot één hoofd behooren, op den laatsten van elke maand, bijeengebracht en gespecificeerd vóór de guldenslijn geplaatst en het totaal buiten uitgetrokken wordt. Dit geschiedt aan de Debetzijde met de *Debiteuren*, de *Remise-Rekening* en den *Kassier* en met de *Crediteuren* aan de Creditzijde. De Optelling en de Afsluiting komen overeen met die van het Kasboek.

§ 70.

Eenige opmerkingen over het houden van het Kasboek.

1°. Daar het Kasboek net en ordelijk behoort geschreven te worden, en het, te midden der bezigheden van ontvangen en betalen, daartoe aan den noodigen tijd ontbreekt, doet men best een *Scontro* of Klad-Kasboek aan te leggen, waarin men alle ontvangsten en betalingen, van welken aard ook, dadelijk aanteekent; hierbij kan men eene specifieke nota voegen der specie, die men geeft of ontvangt, waardoor, bij het opmaken der Kas, een soms ingeslopen abuis dikwijls spoedig kan ontdekt worden.

2°. Daar het moeielijk en tevens onvoegzaam zijn zoude alle kleinigheden, die

men betaalt, uitvoerig in het Kasboek te brengen, bedient men zich van twee Boeken, die als onderdeelen van het Kasboek kunnen beschouwd worden, namelijk het *Onkostboek* en het *Briefportenboek* of *Portoboek;* het beloop van het laatstgenoemde Boekje wordt bij het einde van iedere maand, in één regel als uitgaaf op het Onkostboek geschreven b. v.: *Aan briefporten in deze maand f* , terwijl dan voorts het Onkostboek zelf opgeteld, en het maandelijksch bedrag in het Kasboek als uitgaaf geboekt wordt, dus: *„Aan verschillende uitgaven in deze maand volgens Onkostboek f* ." Wanneer deze beide Boeken door den Kashouder zelven gehouden worden, dan kan hij al de uitgaven, die op het Onkostboek moeten komen, voorloopig maar op het hiervoor genoemde Klad-Kasboek aanteekenen; doch indien een ander bediende deze Boeken houdt, wordt hem eene zekere som ter hand gesteld, die hij met het einde der maand moet verantwoorden.

3°. Dagelijks, wanneer de bezigheden geëindigd zijn, moet het Kasboek en het Onkostboek, en het genoemde Klad-Kasboek in het net bijgeschreven worden.

4°. Tot meerder gemak bediene men zich van twee *liassen:* de eene om daaraan bepaaldelijk die Quitantiën te rijgen, waarvoor bijzondere Personen of rekeningen in het Grootboek moeten gedebiteerd worden; men geve dezen *lias* het opschrift: *„Quitantien per Cassa,"* de tweede dient om Quitantiën van Onkosten, die niet in het Kasboek, maar in het Onkostboek worden opgeschreven, daaraan te hechten, zoo als Weegloonen, Vrachten, Aangiften, enz.; het opschrift van dezen lias is enkel *Quitantiën.*

5°. Men zorge dat men alle posten kort, maar tevens zoo duidelijk in het Kasboek stelt, dat van al de hoofdomstandigheden melding gemaakt worde. Dikwijls vergenoegt men zich om eene betaalde Traite in dezer voege daarin te schrijven; *„Aan Traite van N. N. dato* 3 *dezer,* 8/*d zicht, f* 1000.—", zonder meer. Na verloop van geruimen tijd begeert men te weten, *wie* het geld voor die Traite ontvangen heeft, en nu is men genoodzaakt om die onder honderden van Traites en Quitantiën uit te zoeken, ten einde op het briefje zelf te zien, wie zulks het laatste geteekend heeft. Dergelijke moeite kan men vermijden, door het tot een regel te stellen, om, bij het betalen eener Traite, in het Kasboek ook den naam van den laatsten houder, die het geld ontvangen heeft, te vermelden.

6°. Wanneer bij het opmaken der Kas, deze niet uitkomt, met andere woorden, indien de voorhanden specie niet met het saldo in het Kasboek stemt, ontstaat zulks veelal, doordien men eenige ontvangst of uitgaaf vergeten heeft aan te teekenen. Hoe oplettend men over het geheel ook zijn moge, niemand is tegen dergelijke verzuimen geheel beveiligd; om hiertegen echter zoo veel mogelijk gewapend te zijn, neme men dezen vasten regel aan, *dat men bij betalingen den post te boek stelle, alvorens men het geld uittelt, en bij ontvangst de penningen niet in bezit neme, vóór dat men die in het Kladboek opschrijft.* (17)

De genoemde zes bijzonderheden hebben betrekking tot het houden van het Kasboek op zich zelf. Wij moeten nog van eene gewagen, welke de Boekhouder zich ten regel behoort te stellen.

Wanneer deze zich aan het journaliseeren van het Kasboek zal begeven, neemt hij den lias van de *Quitantiën per Cassa* bij zich. Bij iederen betaalpost, dien hij uit het Kasboek in het Journaal brengt, zoekt hij de origineele Quitantiën of Traite op, stelt daarop een nummer met roode inkt, en plaatst dat nummer mede vóór den post in het Kasboek. De genoemde Quitantiën, Traites, enz. worden van tijd tot tijd van den lias afgenomen, en als documenten van aanbelang, naar de volgorde der nummers, weggelegd en zorgvuldig bewaard. Dat door dit gebruik een groot gemak veroorzaakt wordt, om een betaalden Wisselbrief of eene Quitantie dadelijk te vinden, wanneer men die te eenigen tijd in origine moet vertoonen, behoeft geen betoog.

§ 71.

Wisselboek.

Daar in het *Remiseboek* alleen de Wisselbrieven op Binnenlandsche Plaatsen geboekt worden, en het *Traiteboek* uitsluitend dient, om daarin Traites *van anderen op ons*, of ook *Promessen*, die wij betalen moeten, te boeken, zoo is het *Wisselboek* geschikt om daarin *eigene* Traites op Buitenlandsche Vrienden, of Wisselbrieven op vreemde Plaatsen, door ons genegotiëerd, op te nemen. — Den vorm der *drie* genoemde Boeken, onderstellen wij genoeg bekend te zijn; de kolommen, waarin het Jaartal, de datum, de namen der Remittanten, der Trekkers, de vervaltijden der Wissels en op welke wijze daarover gedisponeerd is, gesteld worden, bieden een gemakkelijk en volledig overzicht aan.

§ 72.

Vervalboek van Traites en Remises.

Dat in groote Handelshuizen, waar men dikwijls betrokken wordt en vele Remises ontvangt, een Boek, waarin de betaaldagen der Traites en Remises aangeteekend worden, zeer noodzakelijk is, zal wel niemand ontkennen. Men zou het intusschen noodeloos kunnen achten iets te zeggen over de inrichting van zoodanig Boek, dat toch uit zijn aard zoo eenvoudig is, en door een ieder, — al ware het slechts in een met wit papier doorschoten Kantoor-Almanak, — zonder aanwijzing kan gehouden worden. Wij willen echter een en ander mededeelen, over:

1°. de doelmatigste inrichting en het gebruik van dit Boek;

2°. zijn nut, en

3°. het groot aanbelang, om het met de stiptste opmerkzaamheid te houden.

1°. Men laat een Boek, tamelijk groot en breed, in langwerpig folio, binden, waarvan men de bladzijden aan de linkerhand voor de op ons afgegevene Traites, en de bij ons gedomiciliëerde Wisselbrieven, bestemt, en de rechterzijden voor Remises, voor Acceptatiën van anderen, en de door ons gedisconteerde Wisselbrieven afzondert. — Ieder dezer bladzijden splitst men in 2, 3, 4, of nog meer afdeelingen, al naarmate meer of minder Wisselbrieven voorkomen; boven ieder dezer afdeelingen, stelt men een datum; doch daar er vele Wisselbrieven zijn, die eerst na twee en drie maanden, of zelfs nog later vervallen, moet men deze afdeelingen steeds voor verscheidene maanden vooraf in gereedheid brengen. — Wanneer men nu bericht ontvangt, dat er op ons getrokken is, zoo moet men, vóór alles, den betaaldag bepalen, en dan eerst de hoofdpunten der Traite, in de afdeeling, die voor dien betaaldag bestemd is, inschrijven. — Eveneens handelt men met de bij ons gedomiciliëerde Wisselbrieven. — Is er een Wissel betaald, zoo trekt men vóór de som eene kleine dwarsstreep, tot een bewijs dat de Wissel, hetzij dan eene Traite of Remise, betaald en dus afgeloopen is.

Indien er *op zicht* op ons getrokken is, zoo kan men den betaaldag der Traite niet uit den Adviesbrief bepalen; zoo ook kan men Wisselbrieven, welke 3, 4, of meer

dagen *na zicht* op ons getrokken zijn, niet eerder inschrijven, dan nadat men die geaccepteerd heeft, vermits de betaaldag van den dag der Acceptatie afhangt. Ten aanzien nu van zulke Wisselbrieven, doet men best voorloopig, op de achterste bladzijden van dit Boek, afzonderlijke *nota* te nemen, en ze na gedane Acceptatie, in die afdeeling in te schrijven, welke den juisten betaaldag aanwijst.

2°. Dit Boek, op de vorenstaande wijze gehouden, verschaft de volgende voordeelen: Men kan terstond weten, welke sommen men iederen dag te betalen en te ontvangen heeft, en de posten, die men betalen moet, vooraf reeds afpassen, of in gereedheid brengen. — De Chef van het Kantoor ziet uit dit Boek met één oogopslag, welke Remises hij dag aan dag uit zijne portefeuille nemen, teekenen, en ter incasseering aan den Kassier of bediende moet overgeven.

3°. Dat het van het grootste belang is, dit Boek met de stiptste opmerkzaamheid te houden, duidt zijne bestemming op zichzelve reeds aan; anders toch zoude er groot nadeel uit kunnen ontstaan; b. v.; eene Traite van eene aanzienlijke som vervalt op den 3 Augustus, doch de betaaldag is verkeerd uitgerekend, en dien ten gevolge de Wissel in de afdeeling van den 10 Augustus, of den 10 September, ingeschreven. Intusschen wordt de Traite op den juisten vervaldag, den 3 Augustus, gepresenteerd, en de Koopman heeft zijne schikkingen zoodanig gemaakt, dat het daartoe benoodigde geld eerst den 8 of 9 Augustus of September in de Kas zal komen. Indien er nu niet zooveel gereed geld voorhanden is, als de Koopman tot betaling der Traite behoeft, dan zoude hij, zoo er geen Reservefonds aanwezig was, in groote verlegenheid kunnen geraken, om het geld zoo spoedig bijeen te brengen. — Hetzelfde geval kan met verkeerdelijk ingeschrevene Remises plaats vinden, b. v.: De Chef van het Kantoor ziet in het Remiseboek, dat er den 20 September eene Remise van eene groote som moet inkomen, en zich op de juistheid der aanteekening verlatende, sluit hij een Koop of eene Transactie, welke op dien dag eene welvoorziene Kas noodzakelijk maakt; doch naderhand bespeurt hij, bij het onderzoeken zijner portefeuille, dat de Remise verkeerd is genoteerd, en eerst later betaalbaar is. Zal hij, in dit geval, niet in verlegenheid geraken? Men doet dus zeer wel, om het tot eene vaste gewoonte aan te nemen, de vervaldagen der Remises en Traites steeds door twee personen te laten berekenen.

Zoo hebben wij, na in het *Eerste Hoofdstuk* van dit Werk over de grondregelen van het *Italiaansch Boekhouden* — en in het *Tweede* over de verschillende rekeningen en haar gebruik gehandeld te hebben, nu in het *Derde Hoofdstuk* de overweging van de Hoofdboeken, en eenige voorname Hulp- of Bijboeken, ten einde gebracht. Overeenkomstig het doel, hetwelk wij ons, tot het meest nuttig gebruik van dit Werk, hebben voorgesteld, vertrouwen wij dat de leerling, naar den wenk in § 7 gegeven, nu reeds in de beoefening zoo verre zal gevorderd zijn, dat hij het hierachter geplaatste Memoriaal gejournaliseerd, en de posten uit het Journaal in het Grootboek zal overgedragen hebben; billijk verlangt hij dan nu de uitkomst van alles te leeren kennen, en wij gaan dus over tot het afsluiten der Boeken en het opmaken der Balans, waartoe het volgende Hoofdstuk bestemd is.

VIERDE HOOFDSTUK.

HET AFSLUITEN DER BOEKEN EN HET OPMAKEN DER BALANS.

---

§ 73.

Inleiding tot de behandeling van dit Onderwerp.

Het zoude weinig nut aanbrengen in het spoor der Boekhouding onafgebroken voort te gaan, zonder immer een rustpunt te kiezen, ten einde den afgelegden weg te overzien, en te onderzoeken in hoeverre men, door dien te bewandelen, nader aan het voorgestelde einddoel gekomen is. — Het doelwit van al de verrichtingen eens Koopmans is *Winst*, of vermeerdering zijner bezitting; in hoeverre hij dit doel bereikt heeft, kunnen hem zijne Boeken aanwijzen, want hij heeft er al zijne zaken in voorgesteld. Tot de ontdekking hiervan wordt een bepaald tijdstip — gewoonlijk het einde van ieder jaar — gekozen, en het middel, waardoor men die kondschap verkrijgt, is: *het afsluiten der boeken*, of *het opmaken der Balans*.

Er ligt zeer veel aan gelegen, om eene juiste en klare bevatting te hebben van den aard en de hoedanigheden eener *Balans*, daar deze, gelijk men zegt, de proef op de som kan genoemd worden. Wij zullen dus:

A. Hiervan eene alleszins duidelijke beschrijving trachten te geven;

B. Van eenige voorbereidselen gewagen die het opmaken der Balans noodwendig dienen vooraf te gaan;

C. Over eenige bijzonderheden spreken, die tot de afsluiting van eene en andere rekening betrekking hebben.

A. DE AARD EN DE HOEDANIGHEDEN EENER BALANS.

§ 74.

Het opmaken van den Inventaris.

Wij hebben hierboven, bij de beschouwing der *Kapitaal-rekening* gezien, dat het bij het begin eens Handels, of het aanleggen der Boeken naar de dubbele Methode, een onmisbaar vereischte is, vooraf een juisten inventaris te maken, van alles wat men bezit en te vorderen heeft; dat men hetgeen men aan anderen schuldig is, daarvan behoort af te trekken, en dat het overschietende het zuiver Kapitaal kan genoemd worden. Men leze thans de genoemde Afdeeling nog eens over, en men zal instemmen met den aldaar gegeven wenk, dat een zoodanige *Eerste* Inventaris eigenaardig eene *Eerste* of *Ingaande Balans* kan genoemd worden. De *Debetzijde* zal ons onze bezitting in geld, uitstaande pretentiën, enz., met één woord, ons *actief* vermogen doen kennen; de *Creditzijde* zal ons hetgeen wij aan anderen schuldig zijn, of ons *passief* vermogen voorstellen, terwijl het saldo, om de Credit- met de Debet-zijde te doen overeenstemmen het *zuiver Kapitaal* zal aanwijzen, niet zoo als het oorspronkelijk was,

bij het begin des Handels, maar zooals het, door de gemaakte Winsten vermeerderd, nu geworden is. Bijgevolg is eene zoodanige gespecificeerde Balans, zinnebeeldig gesproken, een *Panorama* over de resultaten die de Handel, in eene zekere tijdruimte, heeft opgeleverd, of, met andere woorden, een uit de grondstellingen van het dubbel Boekhouden ontwikkelde, nauwkeurige *Inventaris*.

§ 75.

Over de wijze van samenstelling eener Balans.

De Boekhouder, zijn Grootboek geheel bijgeschreven, en zich, door het maken eener Proefbalans, van de juistheid zijns werks verzekerd hebbende, zal dan nu overgaan tot het afsluiten der Boeken. Hierin heeft hij met een tweetal *denkbeeldige Personen* te doen, die hem tot hulp en medewerking verstrekken; de eene heet *Winst- en Verlies-rekening;* de andere draagt den naam van *Balans.*

De Persoon *Winst en Verlies* bewijst den Boekhouder in het onderhavige werk dezen dienst, dat hij de Winsten en Schaden der onderscheidene rekeningen, welke die opgeleverd hebben, overneemt. — Wij hebben reeds de *Winst- en Verlies-rekening* leeren kennen als de algemeene verzamelplaats van alle Winsten en Verliezen, werwaarts die als in eene groote hoofdrivier te zamen vloeien. Ontmoet men nu eene rekening, welke Winst heeft opgeleverd, zoo ontdekt men zulks daaruit, dat het bedrag van de Credit-zijde dat der Debet-zijde overtreft. — De gezegde Winst, of dat meerdere Credit kan nu, zal het door de *Winst- en Verlies-rekening* overgenomen worden, niet op de Winstgevende rekening blijven staan; zij moet dus afgesloten, of gelijk gemaakt worden, en hoe? Eenvoudig: door haar voor de Winst, of het Verschil, te debiteeren, en de *Winst- en Verlies-rekening* te crediteeren. — Eene rekening, waarop verloren wordt, en wier saldo dus meerder Debet dan Credit is, wordt tot afsluiting gecrediteerd, en de *Winst- en Verlies-rekening* gedebiteerd. — Deze werkzaamheden intusschen geschieden bij het opmaken der Balans niet zoo aanstonds, na de ontdekking der Winsten en Verliezen, in het Boek, maar men neemt een blad papier, en geeft daaraan het opschrift: *Nota van Winsten en Verliezen;* verdeelt het in twee kolommen, de eene voor de Verliezen, de andere voor de Winsten, en telkens wanneer men eene rekening ontmoet, welker saldo een Winst of Verlies aanwijst, wordt zulks op deze nota, met den naam en de folio der rekening, aangeteekend.

Terwijl alzoo de Persoon *Winst en Verlies* met het werk voor hem geschikt bezig is, blijft intusschen de andere Persoon, *Balans* geheeten, niet werkeloos. Zijne taak is het om de saldo's van al de rekeningen, welke Schulden, of nog in voorraad zijnde Gelden of Goederen enz. aanwijzen, over te nemen. Om dit wel te begrijpen, verbeelde men zich, dat al onze Debiteuren het saldo, hetwelk zij ons schuldig zijn, aan dien ingebeelden Persoon uitbetalen, zoodat hij dus, als *ontvangende* Debet wordt, terwijl de gezegde Debiteuren gehouden worden alles *uit te geven*, en derhalve Credit worden, waardoor hunne rekeningen — *doch slechts voor een oogenblik* — geheel gesloten zijn. Verbeelden wij ons verder, dat wij al de voorhanden specie aan dien imaginairen vriend uitbetalen; voorts dat wij al onze in voorraad hebbende Goederen, Huizen, Schepen, Effecten, aan hem verkoopen, en al de in portefeuille zijnde Remises en Wisselbrieven aan hem endosseeren; het gevolg hiervan zal zijn, dat hij, daar hij al deze voorwerpen *ontvangt*, daarvoor gedebiteerd wordt, terwijl de rekeningen, welke die voorwerpen voorstellen, voor het denkbeeldig uitbetaalde, verkochte en

geëndosseerde, gecrediteerd, en dus almede gesloten worden. — Beschouwen wij nu de zaken van eene omgekeerde zijde, als betrekking hebbende tot ons *passief* vermogen. De genoemde denkbeeldige Persoon wordt aangemerkt, alsof hij al onze schulden voor ons betaalde, en alzoo wordt hij daarvoor gecrediteerd, terwijl de personen, die te voren onze Crediteuren waren, nu door hem voldaan zijnde, gedebiteerd en daardoor tot sluiting gebracht worden; de Traites, welke nog ten onzen laste loopen, en waarvoor dus de Traite-rekening nog Credit staat, worden almede door hem met betaling gehonoreerd, waarvoor hij dus gecrediteerd, en de genoemde rekening gedebiteerd, dat is: gesloten wordt.

De Balans is dus niets anders dan eene Hulp- of Tusschen-rekening, alleenlijk dienende om het Grootboek geheel af te sluiten, en haren grond vindende in de regelen der dubbele Boekhouding, welke geen Crediteur zonder tegenovergestelden Debiteur, noch Debiteur zonder Crediteur toelaten. Intusschen geschiedt er, door het gebruikmaken dezer rekening, nu toch iets *wezenlijks:* het gevolg der beschrevene bewerking is, dat de Balans de saldo's van al de openstaande rekeningen in haar Debet en Credit opneemt, en alzoo komt er aan het slot een geheel nieuwe en volledige Inventaris te voorschijn, waardoor de Koopman als met één oogopslag den geheelen staat zijner zaken, in een beknopt tafereel, kan overzien.

Wanneer nu de saldo's van al de openstaande rekeningen, behalve dat der *Kapitaal-rekening* in het Debet en Credit der Balans zijn opgenomen, treedt de denkbeeldige medehelper *Winst en Verlies* andermaal te voorschijn, en doet aan den hoofdpersoon, *Kapitaal* genoemd, verslag van de uitkomst zijner verrichtingen, door op te geven hoeveel hij in het afgeloopen jaar zuiver heeft mogen winnen, en, ofschoon hij met betrekking tot de overige rekeningen, welke voordeel hebben opgeleverd, de gever en uitdeeler daarvan geweest is, en daarom tot dus verre daarvoor gecrediteerd is geworden, erkent hij nu echter, dat hij al het vermogen daartoe eeniglijk aan den hoofdpersoon, *Kapitaal*, heeft te danken, en derhalve alle Winst, als van dezen ontvangen beschouwende, wordt de *Winst- en Verlies-rekening*, naar den regel: *„Al wie ontvangt is Debet"* voor haar batig saldo gedebiteerd, en dus tot sluiting gebracht, terwijl de *Kapitaal-rekening*, als gever voor de Netto-Winst gecrediteerd wordt.

Ingeval de persoon *Winst en verlies* in de noodzakelijkheid mocht verkeeren, om aan den hoofdpersoon *Kapitaal* het onaangename bericht te brengen, dat de uitkomst der zaken nadeelig geweest, en er meer verloren dan gewonnen is, moet de laatstgenoemde dit verlies voor zijne rekening overnemen, en er den eerstgenoemde van ontlasten; dien ten gevolge wordt de *Kapitaalrekening* voor de schade gedebiteerd, en de *Winst- en Verlies-rekening* tot sluiting gebracht, door haar daarvoor te crediteeren.

De persoon *Winst- en Verlies-rekening* alzoo geheel van het tooneel afgetreden zijnde, komt de persoon *Balans*, die hier in alles de hoofdrol speelt, weder te voorschijn, en daar deze tot hiertoe al het *actief* vermogen des Koopmans ontvangen en in bezit genomen, maar daarentegen ook geheel zijn *passief* vermogen of zijne schulden voor hem betaald heeft, houdt hij juist zooveel over als de bezitting des Koopmans, met de gemaakte Winst vermeerderd, of door het geleden Verlies verminderd, bedraagt. De persoon *Balans*, geeft die som weder aan den Vertegenwoordiger des Koopmans, *Kapitaal*, over; deze dus gehouden wordende die som van den persoon *Balans* te ontvangen, wordt daarvoor gedebiteerd, en de Balans, als gever, gecrediteerd.

Na de verrichting van dit alles beantwoordt de Balans eerst volkomen aan de beteekenis van haar naam, dat is: EVENWICHT. Zij heeft toch de geheele actieve bezit-

ting van den Koopman in haar Debet opgenomen; in de Creditzijde vertoonen zich de schulden, of zijn passief vermogen; dit laatste van het eerste afgetrokken zijnde, is het saldo, het zuiver Kapitaal van den Handelaar. Dit verschijnt mede in het Credit der Balans, omdat, naar het zoo even beredeneerde, deze geacht wordt, die som aan de *Kapitaal-rekening* te hebben overgegeven, en alzoo kan het, uit den aard der zaak, niet anders, of het totaal der optelling van de Balans, door welker tusschenkomst nu het geheele Grootboek gesloten is, moet aan beide zijden het zuiverste evenwicht opleveren. Het totaal der genoemde optelling zal, dit spreekt van zelf, — met dat eener Proef-balans verschillen: op deze toch is *het volle bedrag* van al de rekeningen, — op de wezenlijke Balans zijn slechts de *saldo's* geplaatst; doch dit verhindert niet een evenwicht in de uitkomsten te verkrijgen, daar, volgens een rekenkundig axioma, gelijke sommen van gelijke afgetrokken zijnde, de uitkomsten weder gelijk staan.

Met nog een viertal aanmerkingen willen wij de behandeling van dit onderwerp besluiten.

Eerste Aanmerking. Al de hierboven beschrevene werkzaamheden, aan het opmaken eener Balans verbonden, worden voorloopig slechts op losse bladen verricht. Behalve de reeds genoemde Nota van Winsten en Verliezen, bezigt men een vel papier, om de optellingen, aftrekkingen en saldo's der verschillende rekeningen daarop te plaatsen; de saldo's der Winst- of Verliesgevende rekeningen worden op de gezegde nota gesteld, en die van iedere openstaande rekening op de wezenlijke Balans, waarom men de laatste Proef-Balans met dubbele kolommen voorziet, waarvan de beide achterste voor de genoemde wezenlijke Balans bestemd zijn. Wanneer alles op deze wijze volbracht, en de Balans na optelling in orde bevonden is, maakt men eerst van de Winsten, Verliezen en de Zuivere Winst, drie posten in het Memoriaal, welke daarna gejournaliseerd, en in het Grootboek overgedragen worden. Men zie daarvan de voorbeelden in het practisch gedeelte van dit Werk, op den 31 December. Verder moet nu ook de Balans in het Journaal geboekt en in het Grootboek overgedragen worden, waarna de rekeningen onderschrapt en opgeteld zijnde, het Grootboek geheel gesloten zijn zal. (18)

De Balans in het Journaal te boeken kan voor goed gehouden worden, wanneer zij van geen zeer grooten omvang is; bij groote uitgebreidheid wordt die gewoonlijk in een afzonderlijk Balansboek ingeschreven. — Bij Compagnieschappen is het de gewoonte dat ieder der deelgenooten deze Balans, ten blijk van goedkeuring onderteekene. Deze handelwijze is, ter afsnijding van geschillen in later tijd, zeer aan te raden.

Tweede Aanmerking. De orde, welke men in het opmaken der Balans houdt, is bij allen niet dezelfde. — Gelijk men in vele zaken het einddoel langs verschillende wegen bereiken kan, zoo ook hier. Sommigen houden deze orde, dat zij allereerst de saldo's der Personeele rekeningen, welke in geene vreemde munt gesteld zijn, regelen; daarna overgaan om die van buitenlandsche vrienden m/r in orde te brengen, en de afsluiting der Onpersoonlijke rekeningen voor het laatste te houden.

Derde Aanmerking. Wanneer er zich bij het afsluiten der boeken rekeningen voordoen, waarvan de zaken, daarin begrepen, nog niet afgeloopen zijn, zoo is het te verkiezen daarvan geen Saldo op te maken, maar het geheele Debet in het Credit der Balans, en de geheele Creditsom in haar Debet op te nemen; ten einde alzoo op de nieuwe rekening, in het volgende jaar, de zaken zich wederom in dezelfde gestalte als in het afgeloopen tijdvak voordoen.

Vierde Aanmerking. De rekeningen, welke nu *aan* en *per* Balans zijn afgesloten,

zijn, te dien opzichte, gelijk reeds vroeger gezegd is, slechts *Schijn*-Debiteuren en Crediteuren; de Balans heeft alleenlijk gediend om het Grootboek, voor zoover het afgeloopen jaar betreft, af te sluiten, maar desniettemin blijven de personen, wier rekeningen zoodanig afgesloten zijn, hun saldo nog schuldig, of hebben dit van ons te vorderen, terwijl ook de Gelden, Goederen, enz., op de Balans gebracht, allen nog aanwezig zijn. Wij voegden daarom, in onze voorgaande redeneering, met opzet daarbij, dat die sluiting *„slechts voor een oogenblik"* gold. Derhalve: evenals de rekeningen die te voren een saldo, Debet of Credit waren, op den 31 December, door tusschenkomst der Balans *gesloten* zijn, evenzoo moeten zij op primo Januari van het volgende jaar weder door middel derzelfde Hulp-rekening *geopend* worden; doch hoe? Wanneer men zich stipt aan den regel binden wilde, volgens welken men nimmer iets in het Grootboek vermag te brengen, dan hetgeen men in het Journaal geboekt vindt, zoude men verplicht zijn, de te voren geboekte Sluitbalans nu weder, maar in eene geheel omgekeerde orde, als Ingaande-balans in het Journaal te schrijven; doch een ieder ziet aanstonds, dat dit niet alleen een omslachtig, maar tevens een geheel overtollig werk zijn zoude. Men neme het dus liever tot eene gewoonte aan, om, wanneer men eene rekening *per* of *aan* Balans afgesloten, onderschrapt en opgeteld heeft, die dadelijk, onder de lijnen, door eene contraboeking weder op 1° Januari te openen. — Men vindt hiervan mede het voorbeeld in het hier achter voorkomende Grootboek.

B. EENIGE VOORBEREIDSELEN TOT HET OPMAKEN DER BALANS.

§ 76.

Over de begrooting der voorhanden voorwerpen.

Ingevolge ons opgegeven plan, § 73, moeten wij nu in de tweede plaats overgaan tot de overweging van eenige voorbereidselen, die het opmaken der Balans noodwendig dienen vooraf te gaan. Hetgeen wij in de allereerste plaats op het oog hebben, is *eene juiste schatting van de waarde der voorhanden voorwerpen.* Sommigen hebben het tot eene vaste gewoonte aangenomen, om de overblijvende Goederen, Effecten, vaste goederen enz., voor die waarde op de Balans te brengen, als zij hun bij den inkoop gekost hebben. Wij vermeenen deze handelwijze geheel te moeten verwerpen, om reden dat men, van dit beginsel uitgaande, niet dan hoogst zeldzaam een geheel zuiveren staat zijner bezitting kan opmaken. Hoe licht toch zoude het kunnen gebeuren — om slechts één voorbeeld bij te brengen — dat men eene partij Goederen of Effecten bezat, die bij inkoop *f* 20,000 gekost hebben, maar waarvoor men, door plaats gehad hebbende daling der prijzen, tijdens het afsluiten der Boeken nauwelijks *f* 16,000 zou kunnen bedingen, of — het geval omgekeerd zijnde — waarvoor men, door eene belangrijke rijzing, op het genoemde tijdstip *f* 22,000, of meer zou kunnen maken. In beide gevallen immers zal het Grootboek geenszins den waren staat van onze bezitting aanwijzen, indien men die Goederen tot den inkoopsprijs aan den denkbeeldigen persoon *Balans* overgeeft? Een Koopman moet nimmer de rechte gesteldheid zijner zaken voor zich zelven verbergen, en meer of minder willen schijnen, dan hij werkelijk is. Daarenboven staat eene Balans, gelijk wij vroeger gezien hebben, in het wezen der zaak gelijk met een Inventaris; deze nu be-

hoort steeds de wezenlijke waarde te vertoonen der voorwerpen, welke hij bevat, en wel gelijk die op den dag van de opmaking werkelijk is, want bij de wisselvalligheid, waaraan al het ondermaansche is onderworpen, kan hij, zelfs voor niet één dag langer, geldend beschouwd worden.

De voorwerpen, welke begroot of getaxeerd moeten worden, zijn van verschillenden aard. Sommigen, wat hunne waarde betreft, zijn door de omstandigheden *meer*, anderen *minder* aan verandering onderhevig. Tot de eerste soort behooren Goederen, Effecten, vreemde Wisselbrieven enz. In de begrooting der eersten kan men gewis niet beter doen dan de prijscourant zijner plaats volgen, waarbij men, van dezelfde Koopwaren verschillende qualiteiten bezittende, een middelprijs kan aannemen; — heeft men Goederen, die op het oogenblik geheel onverkoopbaar zijn, en waarvan geen prijs genoteerd wordt, zoo behoort men zich naar dien van andere markten te richten, en zich te wachten van die te hoog te stellen; voorts dient men de kosten, welke aan de Goederen reeds besteed zijn, aan het bedrag toe te voegen, maar ook daarentegen in aanmerking te nemen, in hoeverre zij door verlies aan gewicht, indroging, lekkage, of afneming in deugd, in waarde zouden kunnen verminderd zijn. — Effecten en vreemde Wisselbrieven worden het best op hunne reëele waarde geschat, wanneer men den prijs of koers daarvoor aanneemt, zoo als die op den dag der taxatie ter Beurze geweest is. — Tot de voorwerpen, welker waarde minder aan verandering is onderworpen, kan men onroerende Goederen, zoo als Huizen, Landerijen enz. betrekken, en doorgaans is, ten aanzien van hunne begrooting, het eene jaar aan het andere gelijk; bij een langdurig bezit is het intusschen raadzaam nu en dan, door deskundigen, eene hertaxatie te laten doen, om zich in hunne wezenlijke waarde niet te vergissen. Indien men tot verfraaiing dier voorwerpen soms aanzienlijke sommen mocht besteed hebben, wachte men zich wel, die sommen als eene vermeerderde waarde te beschouwen, want zelden is het, dat iets dergelijks de panden bij een Verkoop aanmerkelijk in waarde doet rijzen. Nog eene andere soort van voorwerpen zijn door het gebruik aan slijting en vermindering van waarde onderhevig, als: Meubelen, vooral Fabriek-, Pakhuis- of Winkelgereedschappen, (waaraan men — dit zij ter loops gezegd — des verkiezende, mede eene afzonderlijke rekening in het Grootboek geven kan). Men doet ten opzichte van deze het best, om van de daarvoor gestelde som jaarlijks eenige percenten af te schrijven.

C. EENIGE BIJZONDERHEDEN DIE TOT DE AFSLUITING VAN EENE EN ANDERE REKENING BETREKKING HEBBEN.

§ 77.

Over de afsluiting der Personeele rekeningen M/R.

Men weet, en kan door de nalezing van § 9 *d.* daarin bevestigd worden, dat in deze rekeningen de vreemde munt *hoofdzaak* is. Men doet derhalve bij de afsluiting allereerst onderzoek naar het Saldo, bepaaldelijk voor zoover de vreemde munt, in de binnenlijnen, aangaat; die door optelling en aftrekking ontdekt hebbende, brengt men dat Saldo in Nederlandsch geld over, tot den Wisselkoers van den dag der afsluiting, en plaatst de uitkomst daarvan, als Saldo, in de Debet- of Creditzijde der Balans. Dit verricht hebbende, neemt men de te voren gemaakte Proef-balans in handen, ziet daaruit de optelling van het Nederlandsche geld in de buitenlijnen dier rekening, en plaatst de som, op een blad papier, Debet en Credit naast elkander; voorts stelle men bij de mindere som, het zoo even in onze munt overgebrachte saldo, en telle het daarbij op. Men gevoelt nu, dat indien al de posten dier rekening tot één en denzelfden Wisselkoers waren berekend geworden, nu, na de bijvoeging van het saldo, de Debet- en Creditzijde volmaakt zouden moeten overeenstemmen, maar wanneer zich dan nog eenig verschil openbaart, is zulks eene Winst of Verlies voor *ons*, veroorzaakt door de afwisselende koersberekening, waarmede onze Buitenlandsche vriend niets te maken heeft. Overtreft de Debet- de Creditzijde, zoo is dit een Verlies, waarvoor de rekening van onzen vriend, in de buitenlijnen gecrediteerd, en de *Winst- en Verlies-rekening* moet gedebiteerd worden; het omgekeerde toont de Winst aan. Intusschen wordt zulks voorloopig slechts op de Nota der Winsten en Verliezen geplaatst, om eerst, na de uitkomst der Balans, daarvan een post in het Memoriaal en in het Journaal te maken. Dit weinige zij thans hieromtrent genoeg; in de beschrijving der Balans, die tot het hier achter geplaatste Grootboek betrekking heeft, zal dit nog nader aanschouwelijk gemaakt worden.

Daar men van de hier behandelde rekeningen geene uittreksels of Rekeningen-courant *aan* zijne vrienden *zendt*, maar die *van* hen *ontvangt*, zoo is het noodig — althans indien de opmaking der Balans dit uitstel lijden kan — met de afsluiting zoolang te toeven, tot dat die Rekeningen-courant ingekomen zijn: eensdeels, omdat daarin doorgaans nog Onkosten van Courtage, Briefporten en Zegels, ook nog wel Interesten, aan ons berekend worden, waarvoor men — zal men eene *zuivere* Balans kunnen opmaken — zijne vrienden nog op ultimo December behoort te crediteeren; anderdeels, om door vergelijking van het Grootboek met de ontvangen Rekening-couranten te kunnen onderzoeken, of men in alles met zijne vrienden overeenstemt, ten einde dus de rekening wederzijds met een éénsluidend Saldo af te sluiten, en op nieuw te openen. Nog ééne bijzonderheid, betrekkelijk de afsluiting der rekeningen van Particulieren m/r of o/r moeten wij hier bijvoegen. Het gebeurt niet zelden, gelijk gezegd is, bij het ontvangen der Rekeningen-courant van onze Buitenlandsche vrienden, dat zij ons daarin op Ult°. December nog debiteeren voor briefporten of andere onkosten. Op tweeërlei wijze worden dergelijke posten geboekt: sommigen, na de vreemde munt in Nederl. Courant berekend te hebben, stellen daarvoor een post, *Onkosten-rekening aan m/r voor etc.* en maken daarna het Wisselverschil op, in maniere als hierboven beschreven is. Anderen crediteeren die rekening (zonder daarvan een post naar de Italiaansche of dubbele methode te maken) enkel voor het vreemde geld in de binnenlijnen en schrijven in het Journaal:

„Crediteere N. N. m/r voor in Rek.C. berekende onkosten Fr. —"

zonder iets daarvoor in Ned. Ct. in te vullen; hierna het Wisselverschil opmakende zal dit natuurlijk zooveel meerder zijn, dan wanneer die onkosten te voren afzonderlijk uitgerekend en ingevuld waren. In zeer oude, bijna eene eeuw heugende Grootboeken van voorname kantoren ziet men deze laatste manier gevolgd, doch met eene kleine wijziging. Die Boekhouders namelijk wilden in het Journaliseeren den vorm der dubbele methode niet verlaten, maar boekten voor een post, die uitgerekend b. v. *f* 18.65 zoude bedragen hebben:

Onkosten-rekening aan N. N. m/r Fr. 40 . . . *f* — 1st,

waardoor dan bijgevolg het Wisselverschil 1 stuiver minder is dan bij de eerste manier. Een ieder volge in dezen zijne eigene verkiezing.

§ 78.

Over de afsluiting der Goederen-rekening.

Twee dingen behooren gewoonlijk de afsluiting vooraf te gaan:

1°. zij men bedacht, om de *Goederen-rekening* te debiteeren, en de *Onkosten-rekening* te crediteeren voor die Onkosten, welke nog te haren laste moeten komen, hetzij die reeds betaald, en op de *Onkosten-rekening* geboekt zijn, hetzij die nog betaald moeten worden, zoo als Courtage, Pakhuishuren, enz. Men bedient zich tot het regelen en samenstellen van dien post van het *In- en Verkoopboek*. (19) Dit verricht hebbende maakt men

2°. met behulp van het Pakhuisboek, den Inventaris op der voorhanden Goederen, welker waarde men begroot en uitrekent, in maniere als zulks reeds beschreven is; doch vergeet niet daarbij te voegen het beloop der nog niet ontvangen Goederen, waarvan de Facturen reeds geboekt zijn, en waarvoor dus de *Goederen-rekening* is gedebiteerd geworden. Dit aldus vereenigd bedrag van werkelijk voorhanden en nog niet aangekomen Goederen stelt men als een Debiteur op de Balans. Nu neemt men de vooraf gemaakte Proef-balans in handen; de daarop geplaatste optelling der *Goederen-rekening* stelt men op een blad papier, de Debet- en Creditzijde naast elkander, en voegt voorts het op de Balans gestelde beloop der overblijvende Goederen onder de som der Creditzijde, en telt dat daarbij op, waarna het verschil tusschen Debet en Credit de Winst of het Verlies zal aanwijzen: *de Winst*, voor zooveel de Creditzijde grooter dan de Debetzijde is; *het Verlies*, voor zooveel het tegendeel mocht plaats vinden, hetwelk dan op de Nota der Winsten en Verliezen geplaatst wordt.

§ 79.

Over de afsluiting der Goederen voor eigen rekening van buitenslands ontvangen.

Men herleze hier de uitvoerige beschrijving van de behandeling dezer soort van zaken, § 22, en men zal zich te binnen brengen, dat wanneer eene onderneming van dien aard geheel is afgeloopen, zulks daaraan kenbaar is, dat deze rekeningen voor het netto provenu der Goederen gecrediteerd zijn, ingevolge eene daarvan opgemaakte Verkoop-rekening. In dit geval begrijpt men lichtelijk, dat er omtrent de afsluiting niet anders te doen is, dan het verschil tusschen de Debet- en Creditzijde op te maken, en zulks als Winst of Schade op de Nota der Winsten en Verliezen te stellen. Men behoort intusschen bij het afsluiten der Boeken op velerlei bijzonderheden bedacht te zijn, en zich voor te stellen, dat van de Goederen, welke op zoodanige rekeningen geboekt zijn, tijdens de afsluiting, slechts een gedeelte kan verkocht zijn. Men herinnert zich uit de zoo even genoemde § 22, dat na de boeking van den Inkoop, tot aan die der Verkoop-rekening, alles wat er inmiddels met en omtrent die Goederen is voorgevallen, op Tusschen-rekeningen is geboekt geworden. Gesteld nu dat er, tijdens het opmaken der Balans, reeds een gedeelte van verkocht is, wat is er dan in de Boeking geschied? Het volgende: Te voren, bij de ontvangst der waren, is de *Onkosten-rekening* voor betaalde Vracht en Inkomende rechten gedebiteerd, en de algemeene *Goederen-rekening* provisioneel voor het beloop van het Verkochte gecrediteerd; men weet dat dit alles weder te recht komt, zoodra de Verkoop-rekening, na den afloop der geheele partij, opgemaakt en geboekt is; doch dit heeft nu nog geene plaats gehad, en derhalve is de vraag: Wat moet men, in dit geval, bij het afsluiten dezer rekeningen in acht nemen?

Antwoord: Men behoort van het verkochte gedeelte eene Verkoop-rekening op te maken, en daarin, *dan reeds* al de Onkosten, die er tot dusverre op de geheele partij gevallen zijn van het bruto provenu af te trekken; door het boeken van die Verkooprekening wordt van zelf alles van de genoemde Hulp-rekeningen afgenomen, wat er eigenlijk niet op behoorde, en men behoeft verder niets te doen, dan het overblijvende gedeelte te taxeeren, en op de Balans te brengen, om de Winst of het Verlies op het Verkochte te kunnen opmaken; daarbij berekent men in verhouding van het overblijvende tot het verkochte, welke som voor Onkosten ten laste der voorhanden Goederen moet komen, en voegt die bij het beloop van de getaxeerde waarde, om die aldus vergroot, als een Debiteur op de Balans te brengen; zoo doende geniet of lijdt de rekening de *zuivere* Winst of Schade voor zoover het oude jaar betreft, en komt alles in het volgende jaar in orde uit. „Maar", vraagt men misschien, „indien eens de te voren betaalde Onkosten van Vracht en inkomende rechten het beloop van het gedeeltelijk verkochte overtroffen? b. v.: De Onkosten bedroegen *ƒ* 500, en men had slechts een klein gedeelte der Goederen, ter somma van *ƒ* 300, verkocht?" Wel nu, dan kan er van dat gedeelte geene Verkoop-rekening opgemaakt worden, want de Onkosten, die *meerder* zijn, kunnen niet van de verkochte Goederen, die *minder* zijn, afgetrokken worden, en er kan dus geen netto provenu te voorschijn komen. Wat dan? In dit geval brengt men al de Onkosten in het Debet van zulk eene rekening, en crediteert er de *Onkosten-rekening* voor; de verkochte Goederen schrijft men in het Credit der *afzonderlijke Goederen-rekening* over, en debiteert er de algemeene *Goederen-rekening* voor, om dien post er van af te nemen; voorts doet men als hierboven beschreven is, en brengt het bedrag der overblijvende Goederen, met de evenredige Onkosten, te zamen als een Debiteur op de Balans, en zoo doende komt alles aan het slot weder op hetzelfde uit.

§ 80.

Over de afsluiting der Goederen voor eigen rekening naar buitenslands gezonden.

Wanneer zoodanig eene rekening, welke in § 23 beschreven is, geheel is afgeloopen, moet het verschil tusschen Debet en Credit de Winst of het Verlies aanwijzen, hetwelk dan op de nota der Winsten en Verliezen geplaatst wordt. — Heeft men nog geene Verkoop-rekening ontvangen, dan wordt het beloop der rekening, zoo als die staat, op de Balans gebracht. Het zoude echter kunnen gebeuren, dat de Goederen, aan onzen Buitenlandschen vriend geconsigneerd, langen tijd onverkoopbaar bleven, en niet dan met aanmerkelijke schade zouden af te zetten zijn. Om nu geene onjuiste Balans op te maken, doet men best, nog in het oude jaar in dit *eventuëele* Verlies te voorzien, door eenige percenten van het bedrag der Goederen, als verminderde waarde, af te schrijven, en wel door de Winst- en Verlies-rekening daarvoor te debiteeren en de genoemde Goederen-rekening te crediteeren, waarna het Saldo als een Debiteur op de Balans gebracht wordt.

§ 81.

Over de afsluiting der Goederen in Commissie van anderen.

Wanneer al de in Commissie ontvangen Goederen verkocht, en de Verkoop-reke-

ningen daarvan opgemaakt en geboekt zijn; zoo moet deze rekening, die uit haren aard, naar het beschrevene in § 24, niet meer dan eene Hulp- of Tusschen-rekening is, van zelve sluiten: ten ware men, om de eene of andere reden, mocht goedgevonden hebben in de Verkoop-rekeningen de prijzen lager te stellen, dan men die werkelijk bedongen heeft. In dit geval zoude er op de rekening een verschil gevonden worden, hetwelk als Winst op de Nota der Winsten en Verliezen dient te worden overgebracht. Indien er echter bij het opmaken der Balans een gedeelte dier Goederen verkocht is, hetwelk men nog niet door eene Verkoop-rekening verantwoord heeft, zoo zal men de rekening van *Goederen in Commissie* daarvoor Credit vinden staan, en deze behoort alsdan voor die som *aan Balans* gedebiteerd, en op Nieuwe rekening *per Balans* gecrediteerd te worden. — Nog iets, dat tot deze rekening betrekking heeft, schoon het niet tot de afsluiting behoort, zal men later vinden.

§ 82.

Over de afsluiting der Goederen in Compagnie.

Wanneer dergelijke zaken afgeloopen en de Verkoop-rekeningen daarvan geboekt zijn, zal de Tusschen-rekening *Goederen* in *Compagnie* van zelve sluiten, en de rekeningen *onzer aandeelen* zullen alleenlijk *aan* of *per Winst- en Verlies-rekening* behooren afgesloten te worden. Indien de zaken, welke deze rekeningen voorstellen, nog hangende zijn, doet men best alles, ook zelfs de *Onkosten-rekening*, voor de Onkosten waarvoor die provisioneel mocht gedebiteerd staan, — over en weder op de Balans te doen overloopen. Het zoude echter kunnen plaats hebben, dat van eene partij Goederen, die men in gemeenschap met anderen heeft, en die tijdens het opmaken der Balans nog niet is afgeloopen, een aanmerkelijk gedeelte met voordeel verkocht is. Indien men nu de Winst, die voor ons aandeel daarop gevallen is, nog in het oude jaar wil boeken, — daar anders zulks eerst in het volgende jaar, als de Verkooprekening zal geboekt worden, kan blijken, — zoo kan men voor zich nagenoeg berekenen, hoeveel Winst er op het verkochte gevallen is, en daarvan een post maken van dezen inhoud: *„Goederen in ½ met N. N. aan Winst en Verlies f —— voor zooveel als ik dit „jaar op deze rekening, voor mijn aandeel stel gewonnen te hebben ——.”* Het spreekt van zelf, dat onze mede-geïnteresseerde met een zoodanigen post niets te maken heeft, daar hij, of wij, eerst bij het overgeven der Verkoop-rekening deze zaak verantwoorden. Onze vriend, die aandeel in de zaak heeft, kan van zijn kant, des verkiezende, buiten ons weten, een dergelijken post in zijne boeken maken: alleenlijk houde men onder het oog, dat onze *rekening van Goederen in ½* aldus gedebiteerd zijnde voor ons aandeel in de *begroote Winst*, nu ook voor haar *geheele Debet per Balans* gecrediteerd, en op 1°. Januari des volgenden jaars weder op Nieuwe rekening *aan Balans* moet gedebiteerd worden. Men begrijpt toch, dat wanneer die rekening in het volgend jaar, voor ons aandeel in het netto provenu der Goederen zal gecrediteerd zijn, de Winst, die men alsdan daarop zal vinden, zooveel minder zal zijn als de som bedraagt, die men in het vorige jaar reeds als Winst genoten heeft, en waarvoor die rekening toen is gedebiteerd geworden.

§ 83.

Over de afsluiting der Wissel-rekening.

Men onderzoekt eerst welke Wisselbrieven nog in de Debetzijde voorkomen, en stemmen hun aantal en de sommen met de Wisselbrieven zelven in portefeuille overeen, dan brengt men het bedrag in het Debet der Balans. Nu neemt men van de Proef-Balans de optelling der *Wissel-rekening*, zoo Debet als Credit, op een blad papier over; voegt het beloop der overblijvende Wisselbrieven bij de som der Creditzijde, om, na de samentelling hiervan, door vergelijking van Debet en Credit, te ontdekken, hoeveel er op deze rekening gewonnen of verloren is, tot welker aanteekening de reeds genoemde Nota van Winsten en Verliezen bestemd is.

§ 84.

Over de afsluiting der Interest-rekening.

De winsten of voordeelen, welke de *Disconto-rekening*, *Beleening-rekening*, *Bodemerij-rekening*, *Hypotheek-brieven*, *Effecten en Huizen*, opleveren, kunnen, althans grootendeels, uit haar aard niet beschouwd worden als uit handel of Verkoop voort te spruiten, maar bepaaldelijk als *Interest*, die uit de genoemde rentegevende Panden en Papieren, of uit geldleeningen haar oorsprong hebben; van hier dan ook dat velen — gelijk wij vroeger hebben gezegd — die soort van winsten, dadelijk bij de ontvangst in het Credit der *Interest-rekening* brengen. — Men doet derhalve het best, dat men deze rekeningen, alvorens verder te gaan zuivere, door de interesten, die zij hebben opgeleverd, op te maken, en daarvan één post te stellen, waarin men die allen voor die Interesten debiteert, terwijl men de *Interest-rekening* daarvoor ineens crediteert. Is deze post gejournaliseerd, en in het Grootboek overgedragen, dan zullen de genoemde rekeningen, voor zoover zij nog Winst of schade mochten opleveren, deze enkel als een gevolg van Verkoop, of verminderde begrooting, aanwijzen; terwijl op de *Interest-rekening* alles geboekt zijnde, wat daarop behoort, het Saldo *aan* of *per Winst- en Verlies-rekening* afgesloten, of met andere woorden, op de Nota der Winsten en Verliezen kan overgebracht worden.

§ 85.

Over de afsluiting der Disconto-, Beleening- en Bodemerij-rekening.

Voor zoover er van de eerstgenoemde rekening nog onvervallen Wisselbrieven in portefeuille zijn, en de posten, op de beide laatste rekeningen geboekt, nog niet zijn afgeloopen, worden die op de Balans gebracht. De winsten, op deze rekeningen genoten, boekt men over op de *Interest-rekening*.

§ 86.

Over de afsluiting der Hypotheek-rekening.

De op deze rekening genoten en in haar Credit geboekte Interesten worden daarvan afgenomen, door haar daarvoor te debiteeren, en die in het Credit der *Interest-rekening* over te brengen. Het beloop der Hypotheekbrieven of restanten daarvan wordt op de Balans gebracht, en ingeval er, tijdens het afsluiten der Boeken, nog Interesten verschenen maar niet betaald zijn, worden die bij het bedrag der Hypotheek-brieven gevoegd, waarvoor te zamen deze rekening *per Balans* gecrediteerd, en met deze vereenigde som weder *aan Balans* gedebiteerd of geopend wordt: het verschil, hetwelk nu nog tusschen de Debet- en Creditzijde gevonden wordt, is het bedrag der ge-

noten en te goed hebbende Interesten, waarmede men handelt, gelijk hierboven gezegd is.

§ 87.

Over de afsluiting der Effecten-rekening.

Het allereerst behoort men deze rekening van de Interesten te zuiveren, door deze, met behulp van het uitvoerig geschreven Journaal, van iederen post op de *Effecten-rekening* geboekt, af te scheiden, en in Debet en Credit op een blad papier te stellen; langs dezen weg het Saldo der Interesten gevonden hebbende, debiteert men de *Effecten-rekening* aan *Interestrekening* en de bedoelde zuivering is tot stand gebracht.

Nu worden de overblijvende Effecten naar den koers van den dag der afsluiting getaxeerd, en op de Balans gebracht; voorts de daarvoor gestelde som bij de optelling der Credit-zijde gevoegd zijnde, zal het verschil, hetwelk er nu nog tusschen Debet en Credit bestaat, eene Winst of Schade zijn, uit Verkoop of veranderde begrooting der overblijvende Effecten gesproten, en die op de Nota der Winsten en Verliezen geplaatst wordt.

Bij het zuiveren der *Effecten-rekening* van de Interesten, waarvan hierboven gesproken is, moet men ook de Interesten, die er op de Effecten, tijdens het afsluiten der Boeken, verschenen zijn, in aanmerking nemen; zij maken een voordeel uit, dat het oude jaar nog behoort te genieten, schoon de betaaldag der Coupons nog niet is aangekondigd. De wijze, waarop hierin voorzien moet worden, is geheel dezelfde, als in § 86 omtrent de Hypotheekbrieven beschreven is; te weten: men voegt die verschenen Interesten bij die, welke reeds op de *Effecten-rekening* geboekt zijn, debiteert voor deze vereenigde som de *Effecten-rekening*, en crediteert de *Interest-rekening;* voorts voegt men het beloop der verschenen Interesten bij dat der overblijvende Effecten, voor welke tezamengevoegde som men de *Effecten-rekening* per Balans crediteert. In het Debet der nieuwe rekening, die aan Balans geopend wordt, verschijnt nu hetzelfde bedrag van overblijvende Effecten en verschenen Interesten, en wanneer dan in het volgende jaar de Interesten werkelijk ontvangen zijn, wordt, zoo als gewoonlijk, de Cassa daarvoor gedebiteerd, en de *Effecten-rekening* gecrediteerd; maar daar nu reeds, wat die Interesten betreft, in de Debet-zijde eene som geplaatst is, die daartegen opweegt, zoo maakt dit op de Winst van het nieuwe jaar niet den minsten invloed. (20) Wij willen zulks, ten overvloede, door een voorbeeld aanschouwelijk maken:

Debet. EFFECTEN-REKENING. *Credit.*

Debet		Credit	
1874.		1874.	
Jan. 1. Aan *Cassa* voor 10 stuks Werk Schuld, à *f* 1000 à 64 pCt	*f* 6400.00	Juli 10. Per *Cassa*, voor 6/m Interest	*f* 123,75
Dec. 31. Aan *Interest-rek.*, voor 1 jaar Interest	„ 247,50	Dec. 31. Per *Balans*: voor 10 st. Eff. *f* 6400,00 bij versch. Int. „ 123,75	„ 6523,75
	f 6647,50		*f* 6647,50
1875.		1875.	
Jan. 1. Aan *Balans*	*f* 6523,75	Jan. 15. Per *Cassa*, voor 6/m. Int. versch. 31 Dec. 1874. .	*f* 123,75

§ 88.

Over de afsluiting der rekening van Huizen en Onroerende Goederen.

Men trekt van de huur, welke in de Credit-zijde geboekt is, de betaalde grondlasten en reparatiekosten af, die in de Debet-zijde voorkomen, en het overschietende is eene Winst, die naar het beredeneerde in § 85, op de *Interest-rekening* moet worden overgebracht. — Indien men voorts de waarde van het Huis onveranderd heeft gelaten, wordt die som door den denkbeeldigen persoon, *Balans*, in zijn Debet overgenomen, en de rekening van het Huis, per deze afgesloten, en weder aan deze geopend; doch zoo men verkiezen mocht op het Huis, wegens verminderde waarde, iets af te schrijven, moet daarvoor de *Winst-* en *Verliesrekening* gedebiteerd en het Huis gecrediteerd worden; door deze afgeschreven som wordt de waarde van het Huis, of het Saldo, juist zoo veel kleiner, en dit wordt dan op de Balans overgebracht.

§ 89.

Over de afsluiting der Onkosten-rekening.

Alvorens men het Verlies op deze rekening opmaakt, behoort men in de eerste plaats na te gaan, welke Onkosten, die tot het afgeloopen jaar betrekking hebben, nog betaald moeten worden, zoo als Courtage-rekeningen, enz.; want met deze, wil men eene zuivere Balans opmaken, moet de *Onkosten-rekening* nog belast worden. Dit geschiedt door deze rekening voor de begroote som als een Crediteur op de Balans te stellen, bij de afsluiting *aan Balans* te debiteeren, en op 1 Januari *per Balans* te openen of te crediteeren. Men vindt in het hier achter geplaatste Memoriaal, op den 31 December een post, die hierop betrekking heeft, en welke aldus luidt:

„Bereken nog schuldig te zijn voor diverse Onkosten en Courtage, Kantoorbehoeften, enz. *f* 277,70.

En die gejournaliseerd is:

„ONKOSTEN-REKENING AAN BALANS OF OUDE AAN NIEUWE REKENING *f* 277,70.

„Voor zooveel ik bereken nog schuldig te zijn voor diverse Onkosten van „Courtage, Kantoorbehoeften, enz. . . . . *f* 277,70.

Dat de Onkosten-rekening voor die berekende en nog schuldige Onkosten behoort gedebiteerd te worden, zal ieder terstond begrijpen; maar voor velen zal het nog niet recht helder zijn, om wat reden de *Onkosten-rekening*, *Nieuwe rekening*, voor die som *per Oude rekening* of *Balans* moet *gecrediteerd* worden. Die duisterheid zal door de volgende redeneering geheel verdwijnen. Stel eens, dat men op den 31 December al de Courtage- en verdere Onkosten-rekeningen had ontvangen, en men die nog op denzelfden dag liet betalen, zoo zoude de boeking daarvan zijn: *Onkosten-rekening aan Cassa.* Nu is de betaling nog niet geschied; en evenwel wordt de *Onkosten-rekening* daarvoor gedebiteerd, maar in plaats van *Cassa* wordt nu dezelfde *Onkosten-rekening* op de nieuwe rekening daarvoor gecrediteerd, en waarom? Men verbeelde zich, dat die gecrediteerde *Onkosten-rekening* de plaats van al de personen, welke die som van ons te vorderen hebben, vervangt, of hen vertegenwoordigt. Is de zaak hierdoor reeds eenigszins duidelijk, zij wordt het volkomen, als men op den eindelijken afloop let. Wanneer toch in het aanstaande jaar die Onkosten betaald worden, zal men weder, gelijk gewoonlijk, boeken: *Onkosten-rekening aan Cassa;* maar dan brengt zulks niets toe tot het Verlies van dat nieuwe jaar, want nu vindt men in de Creditzijde eene

som geplaatst, die geheel daartegen opweegt. Doet men dit niet, zoo zoude de *Onkosten-rekening* van het afgeloopen jaar minder verliezen dan zij moest, en die van het volgend jaar zoude, bij de betaling der Onkosten, ten onrechte bezwaard worden met iets, dat ten laste van het vorige jaar had behooren te komen.

Nog in een ander opzicht behoort de *Onkosten-rekening* vóór de afsluiting gezuiverd te worden. Men weet, dat deze rekening vaak als Tusschen-rekening gebezigd wordt, zoo dat er posten in haar Debet gebracht worden, die er, eigenlijk gezegd, niet op behooren, maar waarvan die rekening weder ontlast wordt, zoodra de zaak zelve haar beslag gekregen heeft. Het bedoelde geval heeft plaats, wanneer men Goederen in Commissie van anderen ontvangt, voor welker betaalde Vracht en Rechten de *Onkosten-rekening* provisioneel gedebiteerd wordt; indien men nu in hetzelfde jaar de Verkoop-rekening dier Goederen boekt, zoo wordt bij die gelegenheid de *Onkosten-rekening* van die Voorschotten weder ontlast, en alles sluit te dien opzichte tegen elkander; doch zijn er, bij het opmaken der Balans, nog Goederen onverkocht of onverantwoord gebleven, waarvan dus eerst in het volgende jaar de Verkooprekening zal kunnen opgemaakt worden, zoo staat de *Onkosten-rekening* nog altijd voor die Voorschotten gedebiteerd. Men gevoelt nu lichtelijk, dat, zal nauwkeurig kunnen opgemaakt worden wat er op deze rekening verloren is, men hieromtrent de noodige voorzorg dient te gebruiken; deed men dit niet, maar liet men die Onkosten in het Debet der *Onkosten-rekening* staan, zoo zoude dit het nadeelig Saldo met zooveel vermeerderen, met andere woorden, zoude zulks louter Verlies zijn, en in het volgend jaar weder enkel Winst opleveren; vermits alsdan, bij het boeken der Verkoop-rekening, de Onkosten, daarin voorkomende, in het Credit der *Onkosten-rekening* kwamen, zonder dat men eene som in haar Debet zou vinden, die daarvoor tot tegenwicht verstrekt. Om nu de *Onkosten-rekening*, bij het opmaken der Balans, van dergelijke zaken te zuiveren, maakt men een post, gelijksoortig aan dien, welke men in het hier achter geplaatste Memoriaal, op den 31 December, aantreft, van dezen inhoud:

„Onkosten op eene partij Rogge, ten Verkoop in Commissie, uit Keulen ontvangen, „en op heden nog onverkocht, bedragende . . . . *ƒ* 127,40."

Welke post dus is gejournaliseerd:

ONKOSTEN-REKENING AAN BALANS OF NIEUWE AAN OUDE REKENING, *ƒ* 127,40.
Voor Onkosten op eene partij Rogge, ten Verkoop in Commissie, uit Keulen ontvangen en op heden nog onverkocht . . . . *ƒ* 127,40.

Wie zich met de termen *Nieuwe aan Oude*, en *Oude aan Nieuwe rekening* niet verkiest in te laten, stelt de *Onkosten-rekening* voor de sommen, welke nog in haar Debet of Credit moeten voorkomen, op de Balans; dan toch wordt *per* of *aan Balans* gecrediteerd of gedebiteerd, en op 1°. Januari weder *aan* en *per Balans* geopend, en alles komt op hetzelfde uit.

Nu plaatst men de optelling der *Onkosten-rekening*, zoo als de Proef-Balans die geeft, op een blad papier, de Debet- en Creditzijde naast elkander; onder de Debetzijde voegt men het bedrag der berekende, en nog niet betaalde Onkosten en onder de Creditzijde stelt men het bedrag der zoo even behandelde Voorschotten, waarvan de *Onkosten-rekening* moet ontlast worden. Na deze bijvoegingen worden Debet en Credit opgeteld, en het verschil zal het Verlies op de *Onkosten-rekening* aanwijzen, hetwelk op de Nota der Winsten en Verliezen geplaatst wordt. (21).

§ 90.

Over de afsluiting der Huishouding-rekening.

Om het Verlies dezer rekening zuiver op te maken, berekent men eerst de som, die men nog aan huisschulden moet betalen, en waaromtrent men de zoogenoemde Nieuwejaars-rekeningen nog te verwachten heeft: deze som brengt men, — even als bij de *Onkosten-rekening* geschied is — als een Crediteur op de Balans, en zoo komt die bij de afsluiting van zelve in het Debet der Oude rekening. — Eene andere bijzonderheid is deze: Het zoude kunnen plaats hebben, dat er, tijdens het opmaken der Balans, eene aanzienlijke hoeveelheid levensmiddelen of huishoudelijk proviand voorhanden was, waarvoor de rekening van Huishouding, toen men die gekocht en betaald heeft, gedebiteerd is geworden. De nauwkeurigheid nu zou vorderen dit in aanmerking te nemen, vooral wanneer de daarvoor berekende waarde van eenig belang is. In dit geval brengt men deze som als een Debiteur op de Balans, waardoor dan, bij de afsluiting, de Oude rekening van zelve daarvoor Credit komt. — Bij de optelling der *Huishouding-rekening*, zoo als de Proef-Balans die aanwijst, worden aan de beide genoemde sommen nog toegevoegd: de berekende huisschulden bij de Debet- en de gestelde som voor den voorraad bij de Creditzijde, en dan zal het verschil het zuiver Verlies doen kennen, hetwelk op de Nota der Winsten en Verliezen geplaatst wordt.

§ 91.

Over de afsluiting der Assurantie-rekening en Provisie-rekening.

De herlezing van de paragrafen, waar over deze rekeningen gehandeld is, zal op zich zelve reeds voldoende zijn, om te doen weten wat er bij de afsluiting daarvan behoort verricht te worden.

§ 92.

Over de afsluiting der Scheeps- en Reederij-rekeningen.

Ook bij de behandeling dezer rekeningen is reeds zooveel gezegd, waaruit het den leerling duidelijk kan worden wat er bij hare afsluiting behoort in acht genomen te worden, dat het overtollig zijn zoude dit hier te herhalen; alleenlijk zij nog omtrent de *Reederij-rekening* aangemerkt, dat ingeval zij, bij het opmaken der Balans, nog niet op de gewone wijze kan afgesloten worden, men best doet, haar over en weder op de Balans te brengen, zonder daarvan een Saldo uit te trekken.

§ 93.

Over de afsluiting der Winst-, Verlies- en Kapitaal-rekening.

Over deze rekeningen, die in het afsluiten der Boeken de voorname hoofdrol spelen, leze men §§ 19 en 47, maar bovenal §§ 74, 75 en ook § 78 oplettend na, en men zal aldaar alles aantreffen wat er, zoo omtrent hare geaardheid, als behandeling bij het opmaken der Balans, behoort gekend te worden.

§ 94.

Slot van het Vierde Hoofdstuk en overgang tot het Practisch gedeelte van dit werk.

Met het voorgaande is het *Algemeene Theoretisch* onderricht in het Italiaansch of dubbel Boekhouden ten einde gebracht. Het *Practisch* gedeelte, waaromtrent men uit § 7 onze bedoeling heeft leeren kennen, volgt dus nu terechter plaats. Behalve de aanwijzing bij iederen Memoriaalpost van de § § of Afdeelingen, alwaar men het noodige onderricht omtrent alles vinden kan, zijn er, tot beter verstand, bij sommige posten nog afzonderlijke aanmerkingen gevoegd, die men onmiddellijk achter het Grootboek zal aantreffen, en waarvan men de nommers der paragrafen, welke daarop betrekking hebben, in het Memoriaal zal vinden. Men zal echter wèl doen, het aldaar gestelde niet eerder in te zien, dan nadat men, door eigene overdenking, beproefd hebbe, om den Debiteur en Crediteur in iederen post *zelf* uit te vinden.

---

§ 95.

MEMORIAAL,

(TOT EIGEN OEFENING.)

AMSTERDAM, 1 OCTOBER 1874.

	Het Kapitaal, waarmede ik op heden mijn handel begin, bestaat uit het volgende:		
§ 14.	*Contanten*, in diverse speciën		f 13470.—
" 41.	*Vaste Goederen*, mijn Woonhuis alhier, op de Prinsengracht, getaxeerd op		" 15000.—
" 43.	*Scheepsaandeelen*, $^1/_8$ Aandeel in het kofschip *Johanna*, waarvan Boekhouder is W. Samber, liggende in het Westerdok en getaxeerd op	f 3000.—	
	$^1/_2$ Aandeel in het schip *Helena*, waarvan de wederhelft behoort aan A. de Goede, die daarvan Boekhouder is, liggende in het Oosterdok	" 13000.—	" 16000.—
" 40.	*Effecten*, 4 Cert. $2^1/_2$ % N. W. S. ieder van f 1000 Nom. à 62 f 2480.—		
	rente 3/m. " 25.—	f 2505.—	
	10 Cert. 5% Metall. van fl. 1000 à 65 f 7800.—		
	5/m. rente " 150.—	" 7950.—	
	6 Cert. 6% Amerika 1882 van 1000 doll. à 98 f 14700.—		
	5/m rente " 375.—	" 15075.—	" 25530.—
			" 70000.—
	3 d°.		
" 15.	P. Bert (D. C.) 1) Credit.		
" 9.	voor van hem à contant gekocht 30 balen Java-koffie, Maatschappij-conditiën, bedragende volgens Inkoopb. Fol. 1		" 1885.42
	5 d°.		
" 9.	J. Klein (D. D.) 2) Debet		
" 15.	voor aan hem à contant verkocht 20 balen Java-koffie, à contant, Maatschappij-conditiën bedr. volgens Verkoopb. Fol. 1		" 1387.43
	6 d°.		
" 9.	J. Klein (D. C.) Credit.		
" 15.	voor van hem gekocht à contant 4 vaten Drogerijën, bedr.		
" 23.	Inkoopb. Fol. 1	f 1865.50	
	Onkosten voor weegloon enz.	" 7.10	" 1872.60
	7 d°.		
" 40.	*Verkocht* per Makelaar B. Meijer 4 Cert. 6%		
" 14.	Amerika van 1000 Doll. f 10000 nom. à $99^1/_8$	f 9912.50	
	156 dagen rente à 6%	" 260.—	
		f 10172.50	
	af Courtage $^1/_8$ %	" 12.50	
	(*Per* Cassa *ontvangen*)		" 10160.—

1) Diverse Crediteuren. 2) Diverse Debiteuren.

	7 d°.		
§ 8.	J. Rae te *Londen*. Debet.		
„ 23.	voor aan hem gezonden Factuur over voor z/r gekocht en aan z/adres verzonden per *Batavier*, als volgt:		
„ 35.	4 vaten Drogerijen, bedragende volg. Factuurboek	ƒ 1865.50	
„ 33.	Onkosten (diversen)	„ 61.56	
		ƒ 1927.06	
	Provisie 2%	„ 38.54	ƒ 1965.60
	8 d°.		
„ 9.	D. Nemer (D. D.) Debet.		
„ 15.	voor aan hem verkocht 10 balen Java-koffie op promesse, bedragende volgens Verkoopboek Fol. 1	ƒ 671.22	
	Promessezegel	„ 0.69	„ 671.91
	8 d°.		
„ 14.	J. Klein (D. C.) Debet.		
„ 9.	voor aan hem betaald het bedrag der 4 vaten Drogerijen	ƒ 1872.60	
	per mijne quitantie van 20 balen Java-koffie	„ 1387.43	
	en het saldo in specie		„ 485.17
	8 d°.		
„ 8.	J. Rae te *Londen*. Credit.		
„ 18.	voor op hem getrokken een wissel O./J. Swart 2/m. dato groot £ St. 160 en daarvoor ontvangen à ƒ 11.85.		„ 1896.—
	8 d.		
„ 9.	P. Bert (D. C.) Debet.		
„ 14.	voor aan hem betaald		„ 1885.42
	9 d°.		
„ 8.	Kasvereeniging Debet.		
„ 14.	voor bij haar gedeponeerd		„ 5000.—
	9 d°.		
„ 44.	Scheepsaandeelen. Debet.		
„ 14.	voor aan W. Samber betaald mijn ¼ aandeel in de uitrusting van het schip *Johanna*, voor eene reis naar Bordeaux		„ 255.60
	10 d°.		
„ 9.	H. Alleman (D. C,) Credit.		
„ 15.	voor van hem gekocht 3 vaten Surin. Koffie bedragende volgens Inkoopboek Fol. 1		„ 975.75
	10 d°.		
„ 9.	D. Nemer (D. D.) Credit.		
„ 17.	voor van hem ontvangen z/promesse per 8 Jan. e. k.		„ 671.91

§ 14.	A. de Goede. Debet.			
„ 43.	voor van hem gekocht en hem contant betaald zijne helft in het schip *Helena*, waarop tot Kapitein is aangesteld J. Wolters.		ƒ 12500.—	
	Mijne helft van het schip, gesteld op eene gelijke som		„ 12500.—	„ 25000.—
	10 d°.			
„ 9.	J. Brouwer (D. C.) Credit.			
„ 22.	voor van hem gekocht 40 kisten Wijn, geladen in het schip *Helena*, bestemd naar *Suriname*, om aldaar door den Kapitein J. Wolters te worden verkocht, bedragende volgens Factuurboek F°. 2: 40 kisten Wijn		ƒ 10850.—	
	Onkosten tot a/b., Assurantie, enz.		„ 472.—	ƒ 11322.—
	10 d°.			
„ 40.	*Verkocht* door den Makelaar B. Meijer 6 Cert. 5% Oostenr. Metalliek, ieder groot fl. 1000 Nom. à 66¼		ƒ 4770.—	
	Rente 99 dagen		„ 99.—	
			ƒ 4869.—	
	af Courtage ⅛ pCt.		„ 9.—	„ 4860.—
	12 d°.			
„ 14.	*Betaald* voor handgelden en verschillende andere onkosten bij			
„ 44.	de uitrusting van het schip *Helena*.			„ 3873.—
	12 d°.			
„ 14.	*Betaald* voor Vracht enz. van 44 balen Ceylon-koffie, ontvangen			
„ 24.	van J. Rae te *Londen*, met het schip *Elize* Kapt. G. Hart, om voor z/r te verkoopen			„ 115.75
	15 d°.			
„ 9.	J. Brouwer (D. D.) Debet.			
„ 24.	voor aan hem verkocht 44 balen Ceylon-koffie, toebehoo-			
„ 35.	rende J. Rae te *Londen*, volg. Verkb. Fol. 2 de Koffie		ƒ 2623.80	
	½ Weegloon en zegel		„ 3.39	„ 2627.19
	17 d°.			
„ 8.	J. Rae, te *Londen*. Credit.			
„ 24.	voor aan hem gezonden Verkooprekening over de voor Z/r verkochte 44 balen Ceylon-koffie, bedragende volgens Commissieboek, Fol. 1 het bruto provenu		ƒ 2623.80	
„ 35.	Onkosten (diversen)	ƒ 275.10		
„ 38.	Commissie 2%	„ 52.48	„ 327.58	„ 2296.22

6

§ 8.	J. RAE, te *Londen.* Debet.		
„ 14.	voor aan hem geremitteerd een wissel op J. WARD te		
	Londen, groot £ 190 per 2/m dato, gekocht van B. MEIJER,		
	aan wien daarvoor betaald à *f* 11.80		*f* 2242.—
	——— 17 d°. ———		
„ 9.	F. WILTENS (D. D.) Debet.		
„ 20.	voor aan hem verkocht 3 vaten Surinaamsche koffie, bedra-		
	gende volgens Verkoopb. Fol. 2		„ 1050.70
	——— 17 d°. ———		
„ 8.	JOH. KLEIN (D. C.) Credit.		
„ 22.	voor van hem gekocht 4 vaten Meekrap, bedragende vol-		
	gens Inkoopb. Fol. 3:		
	de Meekrappen	*f* 1224.06	
„ 35.	Onkosten door den verkooper berekend	„ 16.—	
			f 1240.06
	——— 20 d°. ———		
„ 8.	PH. GRAUN, te *Leipzig.* Debet.		
	voor aan hem gezonden Factuur over 4 vaten Meekrap,		
	via *Hamburg*, bedragende volgens Factuurboek Fol. 3:		
„ 22.	4 vaten Meekrap	*f* 1224.06	
„ 35.	Onkosten	„ 47.50	
„ 38.		*f* 1271.56	
	Provisie $1\frac{1}{2}$ % van *f* 1271.56	„ 19.07	
			„ 1290.63
	——— 21 d°. ———		
„ 14.	*Betaald* aan Vracht en Inkomende rechten van 36 vaten Sak-		
„ 35.	sisch blauwsel, ontvangen van J. SÜDWEG te *Hamburg* per		
„ 23.	het schip *Cornelis*, Kapt. J. S. VAN DER MEY, om voor		
	z/r te verkoopen		„ 291.40
	——— 21 d°. ———		
„ 8.	J. SÜDWEG, te *Hamburg.* Debet.		
„ 16.	voor geaccepteerd zijne traite, dato 14 dezer per 2/m. o/J. SILLEM.		„ 2513.43
	——— 23 d°. ———		
„ 9.	J. VAN DER LINDEN (D. D.) Debet.		
„ 16.	voor aan hem verkocht à contant 36 vaten Saksisch Blauw-		
„ 23.	sel, toebehoorende J. SÜDWEG te *Hamburg*, bedragende vol-		
	gens Verkoopb. Fol. 4		„ 6633.50
	——— 23 d°. ———		
„ 8.	J. SÜDWEG, te *Hamburg.* Credit.		
„ 23.	voor het netto provenu van 36 vaten Saksisch Blauwsel,		
	voor z/r. verkocht, volgens Commissieboek Fol. 2:		
	Bruto provenu	*f* 6633.50	
„ 35.	Onkosten *f* 387.40		
„ 38.	Commissie 2 % „ 132.67	„ 520.07	
			„ 6113.43

§ 40.	*Verkocht* per Makelaar B. MEIJER, de volgende Effecten:		
	f 4000 = 4 Cert. $2\frac{1}{2}$ % N. W. S. à 64 *f* 2560.—		
	rente 111 dagen „ 30.83	*f* 2590.83	
	„ 4800 = 4 Cert. 5 % Metall. à 66 *f* 3168.—		
	rente 111 dagen „ 74.—	*f* 3242.—	
		f 5832.83	
	Courtage $\frac{1}{8}$ % van *f* 8800.—	„ 11.—	
			f 5821.83
	(Per Cassa ontvangen).		
	——— 23 d°. ———		
„ 8.	P. GRAUN, te *Leipzig.* Credit.		
„ 17.	voor zijne remise op de *Associatie-Cassa*, pr. 20 Dec.		„ 1200.—
	——— 23 d°. ———		
„ 8.	KASVEREENIGING. Debet.		
„ 17.	voor incasseering van mijne Assignatie op J. VAN DER LINDEN		„ 6633.50
	——— 23 d°. ———		
„ 8.	J. SÜDWEG, te *Hamburg.* Debet.		
„ 30.	voor advies ontvangen van J. BOWER te *Hull*, dat hij voor		
„ 35.	rekening van J. SÜDWEG te *Hamburg* op mij heeft getrok-		
„ 38.	ken £ St. 305. 1/8 d. à *f* 11.80 per 2/maanden, dato		
„ 39.	16 October, eigen order, welken wissel hij aan mij heeft		
	geremitteerd, om het netto provenu daarvan over te maken		
	aan TH. RÖNTE te *Londen*, hetwelk als volgt is gedaan:		
	£ 305. 1/8 d. à *f* 11.80 per 16 December is	*f* 3600.—	
	af 55 dagen Disconto à 5 pCt.	„ 27.50	
		f 3572.50	
	Waarvoor op heden aan Th. RÖNTE te *Londen* is geremitteerd:		
	£ 302. 7/3 d. in mijne eigene traite op J. RAE te *Londen*		
	voor m/r aan de order van Th. RÖNTE à *f* 11.80	*f* 3567.90	
	Courtage en Briefport	„ 4.60	
			„ 3572.50
	——— 23 d°. ———		
„ 8.	J. RAE, te *Londen.* Credit.		
„ 21.	voor factuur ontvangen over 180 balen Chili-salpeter voor		
	eigen rekening, bedragende £ 290 à *f* 11.80		„ 3422.—
	——— 23 d°. ———		
„ 6.	J. KLEIN (D. C.) Credit.		
„ 15.	voor gekocht 10 vaten Meekrap, bedr.	*f* 3542.60	
„ 35.	Onkosten voor afleveren	„ 36.40	
			„ 3579.—
„ 14.	——— 24 d°. ———		
„ 35.	*Betaald* voor vracht van 180 balen Chili-salpeter, van *Londen*		„ 303.40

§ 23. J. RAE, te *Londen*. Debet.
„ 8. voor aan hem geremitteerd voor m/r een wissel per 2/m, ten
„ 18. laste van T. HANKY, groot £ 290, gekocht van de *Twentsche Bank* en betaald à ƒ 11.80 per m/quitantie op de *Kasvereeniging* — ƒ 3422.—

— 24 d°. —

„ 40. *Ontvangen* volgens Testamentaire dispositie van wijlen mijn Oom P. RENTMAN een legaat, bestaande uit 20 Cert. 2 1/2 % N. W. S., ieder van ƒ 1000 à 60 — ƒ 12000.—
bij 113 dagen rente — „ 156.95
ƒ 12156.95
en aan contanten, later uit den boedel te ontvangen — „ 7843.05 — „ 20000.— 19999.01

— 24 d°. —

„ 33. W. GREVEN. Debet.
„ 14. voor aan hem betaald per mijne quitantie op de *Kasvereeniging* op Bodemerij van de *Vrouw Maria*, bestemd naar *Dantzig*, te betalen met 15 pCt. premie bij behouden aankomst, doch later betalende daarenboven 1/3 pCt. 's maands — „ 2500.—

— 24 d°. —

„ 9. F. BRANDER. Credit.
„ 15. voor van hem gekocht en hem betaald 6 vaten Brandewijn — „ 1035.—

— 24 d°. —

„ 9. F. LE BRUN, te *Bordeaux*. Debet.
voor 10 vaten Meekrap, volgens Factuurboek fol. 4:
„ 15. de Meekrap — ƒ 3542.60
„ 35. Onkosten (diversen) — ƒ 85.10
„ 17. Assurantie over ƒ 3750 à 1 1/4 pCt.
voor m/r genomen — „ 46.85
„ 131.95
ƒ 3674.55
„ 38. Provisie 2 pCt — „ 73.50 — „ 3748.05

— 24 d°. —

„ 40. *Verkocht* per Makelaar B. MEIJER, 10 Cert. 2 1/2 pCt. N. W. S.
„ 14. ieder à ƒ 1000 tot den koers van 60 3/8 — ƒ 6037.50
113 dagen rente — „ 78.47
ƒ 6115.97
af Courtage 1/8 pCt. — „ 12.50 — „ 6103.47

— 24 d°. —

KASVEREENIGING. Debet.
voor bij haar gedeponeerd — „ 5000.—

§ 8. P. LE BRUN, te *Bordeaux*. Credit.
„ 14. voor op hem getrokken aan de order van de *Kasvereeniging* een wissel groot fr. 8031.50 per 2/m. tot den koers ƒ 56 — ƒ 3748.05

— 26 d°. —

„ 9. *De Volgenden* Debent.
„ 23. voor aan hen verkocht 180 balen Salpeter, uit *Londen*
„ 15. ontvangen, bedragende volgens Verkoopb. Fol. 4 als volgt:
„ 35. aan J. DE JAGER (D. D.) 135 balen — ƒ 2863.75
1/2 Weegloon en zegel — „ 3.80 — „ 2867.55
aan J. BROUWER (D. D.) 45 balen — ƒ 951.20
1/2 Weegloon en zegel — „ 1.40 — „ 952.60
ƒ 3820.15

— 26 d°. —

„ 8. J. RAE, te *Londen*. Debet.
„ 17. voor aan hem geremitteerd voor m/rekening een wissel per 2/m. ten laste P. GOLDSMITH aldaar, groot £ 530.— getrokken door de *Kasvereeniging*, en haar betaald à ƒ 11.82 5 — „ 6267.25

— 26 d°. —

„ 23. *Verkooprekening*, opgemaakt over 180 balen Chili-Salpeter, van *Londen* ontvangen en voor eigen rekening verkocht, zijnde volgens Verkoopb. fol. 4:
het bruto provenu — ƒ 3814.95
„ 35. Onkosten — „ 325.20 — „ 3489.75

— 26 d°. —

„ 32. *Betaald* aan N. VALK per Makelaar DE JONGH ƒ 10000 als be-
„ 14. leening op onderpand van 20 Cert. Rusland n°. 301—320 bij HOPE & Co. beleend à 50 pCt. à 5 pCt. rente, als volgt:
per mijne quitantie *Kasvereeniging* — ƒ 4000.—
aan contanten — „ 6000.— — „ 10000.—

— 26 d°. —

„ 9. De *Volgenden* Debent.
„ 14. voor aan hen verkocht 6 stukken Brandewijn, bedragende volgens Verkoopboek Fol. 5:
aan J. HOEVENAAR 3 p^s. Brandewijn — ƒ 580.65
„ P. SCHREUDER 3 „ „ — „ 574.90 — „ 1155.55

— 27 d°. —

„ 9. De *Volgenden* Credunt.
„ 15. voor van hen gekocht en à contant aan hen betaald, als volgt:
van P. KOOLHAAS, 10 kisten Notemuskaat bedrag. — ƒ 1807.15
van D. NEMER, 500 stuks Edammer kazen — „ 1005.05
van T. DE VOS 40/4 Vat Boter — „ 738.45 — „ 3550.65

AMSTERDAM, 30 OCTOBER 1874.

§ 9.	J. VREEDE. Credit.	
„ 14.	voor van hem gekocht 6 p^s^. Jenever en hem contant betaald	*f* 1050.50
	——— 29 d°. ———	
„ 22.	*Gezonden* aan G. HILL te *Londen*, om voor m/r te verkoopen,	
	de volgende goederen:	
„ 15.	10 kisten Notemuskaat *f* 1807.15	
	500 stuks Edammer kazen „ 1005.05	
	40/4 balen Coton „ 738.45	
	f 3550.65	
„ 35.	Onkosten „ 35.45	„ 3586.10
	——— 30 d°. ———	
„ 8.	J. RAE, te *Londen*. Debet.	
„ 25.	voor aan hem gezonden 6 p^s^. Jenever, om door hem in ½	
	rekening met mij, te worden verkocht, bedragende als volgt:	
„ 14.	6 vaten Jenever *f* 1050.50	
„ 35.	Onkosten tot a/b „ 63.85	
	f 1114.35	
	is voor zijne ½	„ 557.17^5^
	——— 30 d°. ———	
„ 35.	B. MEIJER (D. C.) Credit.	
„ 9.	voor premie van assurantie over *f* 1200 op 6 p^s^. Jenever à	
	1 ¼ pCt. *f* 15.—	
	Polis „ 1.—	„ 16.—
	——— 30 d°. ———	
„ 14.	BOEDEL WIJLEN P. RENTMAN. Credit	
„ 9.	voor ontvangen het nog resteerende	„ 7843.25
	——— 31 d°. ———	
„ 35.	*Betaald* voor verschillende onkosten in deze maand, volgens	
„ 14.	Onkostboek	„ 820.27
	2° NOVEMBER.	
„ 14.	CASSA. Debet.	
„ 40.	voor 2 Coupons 6 pCt. Amerika van 1000 doll. te zamen	
	60 dollars à *f* 2.40	„ 144.—
	——— 3 d°. ———	
„ 9.	H. ALLEMAN (D. C.) Credit.	
„ 15.	voor van hem gekocht 40 balen Java-koffie, bedragende	
	volgens Inkoopboek Fol. 3	„ 2860.45
	——— 4 d°. ———	
„ 21.	G. HÄNDLER, te *Hamburg*. Credit.	
„ 8.	voor Factuur ontvangen over 30 vaten Maryland-Tabak, ver-	
	laden aan m/adres per *König Wilhelm*, Kapitein P. LÖPKEN,	
	bedragende Rm. 7824.20 à *f* 58	„ 4538.04

AMSTERDAM, 5 NOVEMBER 1874.

§ 22.	*Gezonden* aan J. RAE te *Londen* 40 balen Java-koffie, per	
	Diana, Kapitein G. LAND, om voor m/r te verkoopen, vol-	
	gens Consignatieboek Fol. 1	
	40 balen Java-koffie *f* 2860.45	
„ 35.	Onkosten (diversen) „ 85.60	*f* 2946.05
	——— 7 d°. ———	
„ 9.	G. HILL, te *Londen*. Debet.	
„ 27.	voor het netto provenu van diverse goederen, door hem voor	
	m/r verkocht, bedragende volgens ontvangen Verkooprekening	
	£ 359. 7/3 à *f* 11.80	„ 4240.50
	——— 7 d°. ———	
„ 35.	*Betaald* aan Vracht enz. over 30 vaten Maryland-tabak, van	
„ 14.	*Hamburg* ontvangen, volgens Nota enz.	„ 136.40
	——— 9 d°. ———	
„ 9.	G. HILL, te *Londen*. Credit.	
„ 30.	voor op hem getrokken, voor m/r een wissel, groot £ 350	
	per 2/m. dato o/P. BELDER, à *f* 11.80 en daarvoor ontvangen	„ 4130.—
	——— 9 d°. ———	
„ 31.	G. HILL, te *Londen*. Debet.	
„ 14.	voor geremitteerd volgens zijne order en voor z/r aan F.	
	FALSAN te *Parijs* een wissel op P. LEJEUNE aldaar, traite	
	van B. JANSEN, aan m/o. van heden, 2/m. dato fr. 3000	
	à *f* 56½ en het bedrag aan den trekker betaald	„ 1412.50
	——— 9 d°. ———	
„ 8.	G. HILL, te *Londen*. Credit.	
„ 18.	voor op hem getrokken voor z/r per 2 m. dato o/F. BALLINO,	
	een wissel groot £ 119.14/1 à *f* 11.80	„ 1412.50
	——— 10 d°. ———	
„ 31.	J. BAARS. Debet.	
„ 14.	voor aan hem gedisconteerd een wissel op P. RITMAN alhier,	
	vervallende 15 Dec. e. k. *f* 1600.—	
	af 39 dagen disconto „ 8.65	
	f 1591.35	
	per mijne quitantie op F. BALLINO voor als boven	
	sub 9 Nov. *f* 1412.50	
	per mijne quitantie op de *Kasvereeniging* „ 178.85	„ 1591.35
	——— 10 d°. ———	
„ 8.	J. RAE, te *Londen*. Credit.	
„ 18.	voor op hem getrokken voor m/r. heden 2/m. dato £ 200,	
	order G. LANSON, van wien ontvangen à *f* 11.80	„ 2360.—

AMSTERDAM, 10 NOVEMBER 1874.

§ 9.	G. Broekman (D. D.) Debet.		
„ 15.	voor aan hem verkocht 30 vaten Maryland-tabak, bedragende		
	volgens Verkoopboek Fol. 4	f 4823.40	
„ 35.	Promessezegel	„ 3.45	
			f 4826.85
	11 d°.		
„ 8.	J. Rae, te *Londen*. Debet.		
„ 28.	voor het netto provenu van 40 balen Java-koffie per *Diana*, door hem voor m/r verkocht, bedragende £ 270.6/9 d. à f 11.80		„ 3190.—
	11 d°.		
„ 8.	G. Händler, te *Hamburg*. Debet.		
„ 16.	voor geaccepteerd zijne traite op mij, dato 6 November, per 2/m. dato als volgt:		
	Rm. 7800 o/C. de Veer, tot den koers van f 58¼		„ 4543.50
	12 d°.		
„ 9.	G. Broekman (D. D.) Credit.		
„ 17.	voor ontvangen zijne promesse voor het bedrag van 30 vaten Maryland per 10 Febr. 1875, bedragende		„ 4826.85
	13 d°.		
„ 9.	J. Rae, te *Londen*. Credit.		
„ 30.	voor op hem getrokken voor m/r op heden 2/m. dato £ 270 order *Kasvereeniging*, aan wie daarvoor berekend à f 11.80		„ 3186.—
	16 d°.		
„ 30.	J. Rae, te *Londen*. Debet.		
„ 27.	voor verkooprekening, van hem ontvangen over 6 ps. Jenever, door hem in ½ rekening verkocht, bedragende	£ 114.11/4	
	is voor mijn ½	£ 57.5/8	
	zijnde à	f 11.80	
			„ 675.95
	18 d°.		
„ 9.	J. Hoevenaar (D. C.) Credit.		
„ 15.	voor van hem gekocht 8 vaten Schiedamsche Jenever, bedragende volgens Inkoopboek	f 1498.60	
„ 35.	Onkosten, door den verkooper berekend	„ 8.85	
			„ 1507.45
	20 d°.		
	N. de Wilde. Debet.		
„ 32.	voor aan hem in Prolongatie gegeven op onderpand van		
„ 14.	10 Cert. 5% Oostenr. Metall. van Fl 1000, met 25 pCt. surplus, aangenomen à 64, en hem betaald per mijne quitantie op de *Kasvereeniging*	f 5000.—	
	en per *Cassa*	„ 1144.—	
			„ 1644.—

AMSTERDAM, 23 NOVEMBER 1874.

§ 22.	*Geladen* in het schip *Ariadne*, Kapitein F. Sluis, bestemd		
„ 15.	naar *Havre*, om daar door hem te worden verkocht voor		
„ 35.	m/r. 8 vaten Schiedamsche Jenever, met order voor het netto provenu andere goederen in retour mede te brengen, als volgt:		
	8 vaten Schiedamsche jenever	f 1498.60	
	Onkosten tot aan boord	„ 53.25	
			f 1551.85
	26 d°.		
„ 14.	*Betaald* aan P. de Vries voor van hem gekocht een Wissel,		
„ 30.	groot fr. 6000, op Clauseau *fils*, te *Parijs* 2/m. dato à f 56		„ 2800.—
	27 d°.		
„ 31.	*Gedisconteerd* bij de Ned. Bank de promesse van G. Broekman		
„ 14.	per 10 Febr. 1875	f 4826.85	
	af 76 dagen disconto à 3 pCt.	„ 30.57	
	(Dit bedrag per Kas ontvangen)		„ 4796.28
	28 d°.		
„ 14.	*Betaald* aan premie van Assurantie en verschillende andere		
„ 44.	onkosten bij de uitrusting van het schip *Helena*, volgens gespecificeerde Nota		„ 3021.—
	30 d°.		
„ 35.	*Betaald* voor diverse onkosten in deze maand, volgens Onkostboek		„ 293.20
„ 14.			
	1° DECEMBER.		
9.	G. Hill, te *Londen*. Credit.		
„ 28.	voor factuur ontvangen over 8 balen Oomrawattee-katoen, om voor ½ rekening met hem te verkoopen, bedragende	£ 126.1/2	
	is voor mijn ½	£ 63.0/7	
	à f 11.82⁵		„ 745.25
	1 d°.		
„ 14.	*Gekocht* per Makelaar B. Meijer 10 Cert. 3 pCt. Portugal		
„ 40.	van £ 100 à 42¼	f 5070.—	
	5/m rente	„ 150.—	
		f 5220.—	
	bij ⅛ pCt. Courtage	„ 15.—	
			„ 5235.—
	4 d°.		
„ 35.	*Betaald* voor vracht enz. over 8 balen Oomrawattee-katoen		
„ 14.	per Kapitein John Head van *Londen*		„ 198.60

AMSTERDAM, 7 DECEMBER 1874.

§ 9.	J. Brouwer (D. C.) Credit.	
„ 25.	voor van hem gekocht 60 balen Java rijst, om voor gemeen-	
	schappelijke rekening met onderstaanden op te leggen, en	
	weder te verkoopen, waarvoor hen debiteere, als volgt:	
	P. Bert voor zijn 1/3 *f* 624.80	
	J. Klein voor zijn 1/3 „ 624.80	
	mijn 1/3 „ 624.80	
		f 1874.40
	— 7 d°. —	
„ 8.	J. Merchant, te *Londen*. Credit.	
„ 28.	voor Factuur, ontvangen over 150 vaten Tabak, door hem aan	
	mij afgezonden per *Alcyon*, Kapitein Sterne, om door mij te	
	worden verkocht in gemeenschappelijke rekening met hem en	
	G. Händler te *Hamburg*, ieder voor 1/3, bedrag. £ 3022.13/9	
	is voor mijn 1/3 £ 1007.11/3	
	à *f* 11.80	„ 11889.25
	— 7 d°. —	
„ 8.	J. Merchant, te *Londen*. Debet.	
„ 16.	voor advies ontvangen van zijne traites op mij, ter voldoening	
„ 28.	van 150 vaten Tabak, in gemeenschappelijke rekening met	
	hem en G. Händler te *Hamburg*, dato 1 dezer op zicht,	
	£ 1000 o/P. Harrison	
	„ 1000 o/L. Stein, en	
	„ 1022.13/9 o/J. Zeeman.	
	£ 3022.13/9 à *f* 11.80	„ 35667.75
	— 8 d°. —	
„ 14.	*Betaald* voor Vracht en Inkomende rechten van bovenge-	
„ 35.	melde 150 vaten Tabak van *Londen*	„ 1550.—
	— 8 d°. —	
„ 9.	J. de Jager (D. C.) Credit.	
„ 15.	voor van hem gekocht 6 vaten Surinaamsche koffie, be-	
	dragende volgens Inkoopboek	„ 1668.75
	— 8 d°. —	
„ 9.	J. Hoevenaar (D. D.) Debet.	
„ 28.	voor aan hem verkocht 12 balen Oomrawattee-katoen uit	
	Londen ontvangen voor 1/2 rek. met G. Hill te *Londen*,	
	volgens Verkoopboek.	
	de Katoen *f* 1894.45	
	1/2 Weegloon en Zegel „ 2.52	
		„ 1896.97

AMSTERDAM, 9 DECEMBER 1874.

§ 9.	J. Pozzelli. Debet.	
„ 30.	voor aan hem verkocht een wissel groot fr. 6000 op	
	Clauseau fils te *Parijs* à *f* 56 1/4	*f* 2812.50
	— 14 d°. —	
„ 14.	*Betaald* aan J. van der Linden de traite van J. Südweg	
„ 16.	te *Hamburg* dato 14 October pr. 2/m. o/J. Sillem	„ 2513.43
	— 14 d°. —	
„ 8.	G. Hill te *Londen*. Credit.	
„ 28.	voor Verkooprekening, opgemaakt over 12 balen Oomra-	
	wattee-katoen, in 1/2 rekening met hem, bedragende volgens	
	Compagnieboek het bruto provenu *f* 1894.45	
„ 35.	Onkosten „ 225.35	
	f 1669.10	
	is voor zijne 1/2	„ 834.55
	— 14 d°. —	
„ 9.	J. Klein (D. C.) Debet.	
„ 31.	voor aan hem in betaling gegeven een wissel op P. Ritman	
	alhier, vervallende 15 dezer *f* 1600.—	
	een wissel, zijnde de remise van P. Graun	
	op de *Associatie-Cassa* „ 1200.—	
		„ 2800.
	— 16 d°. —	
„ 9.	H. Karsten (D. D.) Debet.	
„ 28.	voor aan hem verkocht à contant 150 vaten Tabak in	
	gemeenschappelijke rekening met J. Merchant te *Londen*	
	en G. Händler te *Hamburg*, bedragende volgens Verkoop-	
	boek de Tabak *f* 41818.40	
	„ 225.20	
		„ 42043.60
	— 17 d°. —	
„ 9.	*Betaald* aan J. de Vogel per mijne quitantie op H. Karsten,	
„ 16.	de drie traites van J. Merchant te *Londen* te mijnen laste,	
	te zamen groot £ 3022.13/9 à *f* 11.80	„ 35667.75
	— 18 d°. —	
„ 9.	H. Karsten (D. D.) Credit.	
„ 14.	voor van hem tot saldo ontvangen	„ 6375.85
	— 20 d°. —	
„ 9.	L. de Vriend. Debet.	
„ 26.	voor aan hem verkocht à contant 60 balen Java-rijst,	
	zijnde de partij in gemeenschappelijke rekening met J.	
	Klein en P. Bert, bedragende volgens Verkoopboek	„ 2330.20

AMSTERDAM, 7 DECEMBER 1874.

§ 9. J. Brouwer (D. C.) Credit.
〃 25. voor van hem gekocht 60 balen Java rijst, om voor gemeenschappelijke rekening met onderstaanden op te leggen, en weder te verkoopen, waarvoor hen debiteere, als volgt:
P. Bert voor zijn $^1/_3$ *f* 624.80
J. Klein voor zijn $^1/_3$ 〃 624.80
mijn $^1/_3$ 〃 624.80
f 1874.40

— 7 d°. —

〃 8. J. Merchant, te *Londen*. Credit.
〃 28. voor Factuur, ontvangen over 150 vaten Tabak, door hem aan mij afgezonden per *Alcyon*, Kapitein Sterne, om door mij te worden verkocht in gemeenschappelijke rekening met hem en G. Händler te *Hamburg*, ieder voor $^1/_3$, bedrag. £ 3022.13/9
is voor mijn $^1/_3$ £ 1007.11/3
à *f* 11.80
〃 11889.25

— 7 d°. —

〃 8. J. Merchant, te *Londen*. Debet.
〃 16. voor advies ontvangen van zijne traites op mij, ter voldoening
〃 28. van 150 vaten Tabak, in gemeenschappelijke rekening met hem en G. Händler te *Hamburg*, dato 1 dezer op zicht,
£ 1000 o/P. Harrison
〃 1000 o/L. Stein, en
〃 1022.13/9 o/J. Zeeman.
£ 3022.13/9 à *f* 11.80
〃 35667.75

— 8 d°. —

〃 14. *Betaald* voor Vracht en Inkomende rechten van bovenge-
〃 35. melde 150 vaten Tabak van *Londen*
〃 1550.—

— 8 d°. —

〃 9. J. de Jager (D. C.) Credit.
〃 15. voor van hem gekocht 6 vaten Surinaamsche koffie, bedragende volgens Inkoopboek
〃 1668.75

— 8 d°. —

〃 9. J. Hoevenaar (D. D.) Debet.
〃 28. voor aan hem verkocht 12 balen Oomrawattee-katoen uit *Londen* ontvangen voor $^1/_2$ rek. met G. Hill te *Londen*, volgens Verkoopboek.
de Katoen *f* 1894.45
$^1/_2$ Weegloon en Zegel 〃 2.52
〃 1896.97

AMSTERDAM, 9 DECEMBER 1874.

§ 9. J. Pozzelli. Debet.
〃 30. voor aan hem verkocht een wissel groot fr. 6000 op Clauseau fils te *Parijs* à *f* 56$^1/_4$
f 2812.50

— 14 d°. —

〃 14. *Betaald* aan J. van der Linden de traite van J. Südweg
〃 16. te *Hamburg* dato 14 October pr. 2/m. o/J. Sillem
〃 2513.43

— 14 d°. —

〃 8. G. Hill te *Londen*. Credit.
〃 28. voor Verkooprekening, opgemaakt over 12 balen Oomrawattee-katoen, in $^1/_2$ rekening met hem, bedragende volgens Compagnieboek het bruto provenu *f* 1894.45
〃 35. Onkosten 〃 225.35
f 1669.10
is voor zijne $^1/_2$
〃 834.55

— 14 d°. —

〃 9. J. Klein (D. C.) Debet.
〃 31. voor aan hem in betaling gegeven een wissel op P. Ritman alhier, vervallende 15 dezer *f* 1600.—
een wissel, zijnde de remise van P. Graun op de *Associatie-Cassa* 〃 1200.—
〃 2800.

— 16 d°. —

〃 9. H. Karsten (D. D.) Debet.
〃 28. voor aan hem verkocht à contant 150 vaten Tabak in gemeenschappelijke rekening met J. Merchant te *Londen* en G. Händler te *Hamburg*, bedragende volgens Verkoopboek de Tabak *f* 41818.40
〃 225.20
〃 42043.60

— 17 d°. —

〃 9. *Betaald* aan J. de Vogel per mijne quitantie op H. Karsten,
〃 16. de drie traites van J. Merchant te *Londen* te mijnen laste, te zamen groot £ 3022.13/9 à *f* 11.80
〃 35667.75

— 18 d°. —

〃 9. H. Karsten (D. D.) Credit.
〃 14. voor van hem tot saldo ontvangen
〃 6375.85

— 20 d°. —

〃 9. L. de Vriend. Debet.
〃 26. voor aan hem verkocht à contant 60 balen Java-rijst, zijnde de partij in gemeenschappelijke rekening met J. Klein en P. Bert, bedragende volgens Verkoopboek
〃 2330.20

AMSTERDAM, 22 DECEMBER 1874.

§ 8. ″ 28. J. MERCHANT, te *Londen*. Credit.
voor Verkooprekening, opgemaakt over 150 vaten Tabak in gemeenschappelijke rekening met J. MERCHANT te *Londen* en G. HÄNDLER te *Hamburg*, bedragende volgens Verkoopboek de 150 vaten Tabak ƒ 41818.40

″ 35.	Onkosten	ƒ 1850.61		
″ 38.	Provisie 1 pCt.	″ 836.36	″ 2686.97	
			ƒ 39131.43	
	zijnde voor 1/3			ƒ 13043.81

— 23 d°. —

″ 9. ″ 26. ~~P. BERT (D. C.)~~ ? Credit.
voor Verkooprekening, opgemaakt over 60 balen Java-rijst in gemeenschappelijke rekening met P. BERT en J. KLEIN, als volgt:

	de 60 balen Java-rijst	ƒ 2330.20	
″ 35.	Onkosten	″ 50.50	
		ƒ 2279.70	
	is voor ieders 1/3		″ 759.90

— 24 d°. —

″ . KASVEREENIGING. Debet.
voor aan haar ter inkasseering gegeven mijne quitantie op L. DE VRIEND ″ 2330.20

— 24 d°. —

″ 9. ″ 32. N. VALK. CREDIT.
voor van hem ontvangen voor aflossing van de beleening op onderpand van 20 Certif. Rusland 1828/29 bij HOPE & Co. van ƒ 1000 à 50 pCt. ƒ 10000.—
bij 2/m. rente à 5 pCt. ″ 83.35 — ″ 10083.35

— 24 d°. —

″ 14. ″ 35. *Betaald* voor Vracht en Onkosten van eene partij Rogge, ontvangen van J. MEISNER te *Keulen*, om voor z/r te verkoopen ″ 120.—

— 28 d°. —

″ 40. ″ 14. *Gekocht* per Makelaar B. MEIJER 4 Cert. 6 pCt. *Amerika* 1882

van 1000 doll. à 98¼	ƒ 9825.—	
rente 57 dagen	″ 95.—	
	ƒ 9920.—	
Courtage 1/8	″ 12.50	″ 9932.50

— 29 d°. —

″ 18. ″ 35. J. DE NEUFVILLE, te *Bordeaux*. Credit.
voor door hem te mijner eer en rekening betaald een wissel, door mij getrokken op P. LE BRUN te *Bordeaux*. 24 Oct. 2/m. dato, en bij weigering van betaling door hem geintervenieërd,

AMSTERDAM, 29 DECEMBER 1874.

ten bedrage van	fr. 8029.55	
Protest en Interventie	″ 7.—	
½ pCt. Provisie	″ 40.15	
1/8 pCt. Courtage	″ 10.05	
Briefport en Zegels	″ 1.50	
	fr. 8088.25	

waarvoor DE NEUFVILLE zich op mij heeft gerembourseerd per 24 dezer in zijne traite per 2/m dato aan zijne order à 56½ ƒ 3808.22⁵
Briefporten ″ 1.— — ƒ 3809.22⁵

— 29 d°. —

§ 8. ″ 30. P. LE BRUN, te *Bordeaux*. Credit.
voor op hem getrokken aan m/o per 2/m dato fr. 8090.39, zijnde à ƒ 56½ ″ 3809.22⁵

— 31 d°. —

″ 14. ″ 41. ″ 89. *Betaald* aan de volgenden, voor reparatiën aan mijn Huis en Erve, gedurende dit jaar:

Grondlasten	ƒ 70.—	
Metselaar	″ 45.—	
Timmerman	″ 36.50	
Verver	″ 27.65	
Loodgieter	″ 18.—	
		″ 197.15

— 31 d°. —

″ 41. ″ 89. *Crediteere* Woonhuis en Erve voor een jaar huur van het Huis en Pakhuis, door mij zelven bewoond en gebruikt, als:

Woonhuis	ƒ 450.—	
Pakhuis	″ 200.—	
		″ 650.—

— 31 d°. —

″ 14. ″ 91. *Betaald* voor diversen, als volgt:
voor diverse Onkosten in deze maand volgens Onkostboek ƒ 443.99
Huishouding tot heden ″ 625.65 — ″ 1069.64

— 31 d°. —

″ 79. *De Goederenrekening* nog te belasten voor de volgende onkosten, opgemaakt uit het In- en het Verkoopboek, als volgt:

Courtage van In- en Verkoop van 30 balen Java-koffie	ƒ 9.43	
van 3 vaten Koffie	″ 21.—	
″ 6 p^s. Brandewijn	″ 9.—	
″ 30 vaten Maryland-Tabak	″ 24.12	
″ 6 vaten Surinaamsche Koffie	″ 21.—	
		″ 84.55

AMSTERDAM, 22 DECEMBER 1874.

§ 8. J. MERCHANT, te *Londen*. Credit.
„ 28. voor Verkooprekening, opgemaakt over 150 vaten Tabak in gemeenschappelijke rekening met J. MERCHANT te *Londen* en G. HÄNDLER te *Hamburg*, bedragende volgens Verkoopboek de 150 vaten Tabak ƒ 41818.40
„ 35. Onkosten ƒ 1850.61
„ 38. Provisie 1 pCt. „ 836.36
„ 2686.97
ƒ 39131.43
zijnde voor $^1/_3$ ƒ 13043.81

23 dº.

„ 9. ~~P. BEET (D. C.)~~ ? Credit.
„ 26. voor Verkooprekening, opgemaakt over 60 balen Java-rijst in gemeenschappelijke rekening met P. BEET en J. KLEIN, als volgt:
de 60 balen Java-rijst ƒ 2330.20
„ 35. Onkosten „ 50.50
ƒ 2279.70
is voor ieders $^1/_3$ „ 759.90

24 dº.

„ . KASVEREENIGING. Debet.
voor aan haar ter inkasseering gegeven mijne quitantie op L. DE VRIEND „ 2330.20

24 dº.

„ 9. N. VALK. CREDIT.
„ 32. voor van hem ontvangen voor aflossing van de beleening op onderpand van 20 Certif. Rusland 1828/29 bij HOPE & Co. van ƒ 1000 à 50 pCt. ƒ 10000.—
bij 2/m. rente à 5 pCt. „ 83.35
„ 10083.35

24 dº.

„ 14. *Betaald* voor Vracht en Onkosten van eene partij Rogge, ont-
„ 35. vangen van J. MEISNER te *Keulen*, om voor z/r te verkoopen „ 120.—

28 dº.

„ 40. *Gekocht* per Makelaar B. MEIJER 4 Cert. 6 pCt. *Amerika* 1882
„ 14. van 1000 doll. à 98$^1/_4$ ƒ 9825.—
rente 57 dagen „ 95.—
ƒ 9920.—
Courtage $^1/_8$ „ 12.50
„ 9932.50

29 dº.

„ 18. J. DE NEUFVILLE, te *Bordeaux*. Credit.
„ 35. voor door hem te mijner eer en rekening betaald een wissel, door mij getrokken op P. LE BRUN te *Bordeaux*. 24 Oct. 2/m. dato, en bij weigering van betaling door hem geintervenieërd,

AMSTERDAM, 29 DECEMBER 1874.

ten bedrage van fr. 8029.55
Protest en Interventie „ 7.—
$^1/_2$ pCt. Provisie „ 40.15
$^1/_8$ pCt. Courtage „ 10.05
Briefport en Zegels „ 1.50
fr. 8088.25
waarvoor DE NEUFVILLE zich op mij heeft geremboursseerd per 24 dezer in zijne traite per 2/m dato aan zijne order à 56$^1/_2$ ƒ 3808.22^5
Briefporten „ 1.—
ƒ 3809.22^5

29 dº.

§ 8. P. LE BRUN, te *Bordeaux*. Credit.
„ 30. voor op hem getrokken aan m/o per 2/m dato fr. 8090.39, zijnde à ƒ 56$^1/_2$ „ 3809.22^5

31 dº.

„ 14. *Betaald* aan de volgenden, voor reparatiën aan mijn Huis en
„ 41. Erve, gedurende dit jaar:
„ 89. Grondlasten ƒ 70.—
Metselaar „ 45.—
Timmerman „ 36.50
Verver „ 27.65
Loodgieter „ 18.—
„ 197.15

31 dº.

„ 41. *Crediteere* Woonhuis en Erve voor een jaar huur van het
„ 89. Huis en Pakhuis, door mij zelven bewoond en gebruikt, als:
Woonhuis ƒ 450.—
Pakhuis „ 200.—
„ 650.—

31 dº.

„ 14. *Betaald* voor diversen, als volgt:
„ 91. voor diverse Onkosten in deze maand volgens Onkostboek ƒ 443.99
Huishouding tot heden „ 625.65
„ 1069.64

31 dº.

„ 79. *De Goederenrekening* nog te belasten voor de volgende onkosten, opgemaakt uit het In- en het Verkoopboek, als volgt:
Courtage van In- en Verkoop van 30 balen Java-koffie ƒ 9.43
van 3 vaten Koffie „ 21.—
„ 6 pˢ. Brandewijn „ 9.—
„ 30 vaten Maryland-Tabak „ 24.12
„ 6 vaten Surinaamsche Koffie „ 21.—
„ 84.55

AMSTERDAM, 31 DECEMBER 1874

KASVEREENIGING. Credit.
voor saldo van rente in *Rekening-Courant* van heden | *f* 25.15

SLUITPOSTEN VOOR DE BALANS.

GOEDEREN.
6 vaten Surinaamsche koffie *f* 1668.75
Onkosten voor Courtage enz. 〃 21.—
〃 1689.75

EFFECTEN.
6 Cert. 6 pCt. *Amerika* voor 1000 doll. à 98 *f* 14700.—
2/m rente 〃 150.—
〃 14850.—

10 Cert. 2½ pCt. N. W. S. à 62 *f* 6200.—
6/m rente *f* 125.—
af 1 pCt. 〃 1.25
〃 123.75
〃 6323.75

10 Cert. 3 pCt. *Portugal* à 43 *f* 5160.—
6/m rente 〃 180.—
〃 5340.—
f 26513.75

ONKOSTEN (nog te betalen).
voor diverse Onkosten van Courtage, Kantoorbehoeften enz. 〃 277.40

ONKOSTEN (betaalde).
voor Vracht enz. van eene partij Rogge, toebehoorende J. MEISSNER te *Keulen* 〃 127.40

INTERESTREKENING. Credit.
voor berekend per Vaste Goederen *f* 452.85
Beleeningrekening 〃 83.35
Disconto 〃 〃 8.65
〃 544.85

AMSTERDAM, 2 JANUARI 1875.

Verkooprekening, ontvangen van F. SLUIS over 8 vaten Schiedamsche Jenever voor m/rekening verkocht, bedragende het netto provenu *f* 1860.50.
Voor welk bedrag hij heeft medegebracht in retour diverse goederen, bedragende volgens Factuur *f* 1752.60
En tot saldo in specie van hem ontvangen 〃 107.90
f 1860.50

4 dº.

Betaald voor Vracht en Inkomende rechten van diverse goederen, in retour ontvangen per Kapitein F. SLUIS *f* 98.75
Voor vracht enz. van 15 vaten Suiker, uit Londen ontvangen 〃 374.55
〃 473.30

4 dº.

J. KLEIN (D. D.) Debet.
voor aan hem verkocht diverse goederen, bedragende volgens Verkoopboek Fol. 3 〃 2050.25

5 dº.

J. KLEIN (D. C.) Debet.
voor aan hem betaald het hem komende bedrag van *f* 2778.96
in mijne quitantie van het aan mij verschuldigde 〃 2675.05
per kas betaald 〃 103.91

5 dº.

KASVEREENIGING. Debet.
voor aan haar ter incasseering gegeven mijne remise op D. NEMER 8 Januari 〃 671.91

6 dº.

J. MEISNER, te *Keulen*. Debet.
voor Nota van onkosten over 15 vaten Havanna-Suiker uit *Londen* ontvangen en aan hem geëxpediëerd per Rijnschip bedragende *f* 387.90
Provisie 〃 15.—
〃 402.90

7 dº.

Verkooprekening, opgemaakt over diverse goederen, in retour ontvangen per Kapitein F. SLUIS, bedragende volgens Verkooprekeningboek Fol. 5 als volgt:
de Goederen *f* 2050.25
Onkosten 〃 114.15
〃 1936.10

9 dº.

Betaald voor premie van Assurantie voor eene partij Koffie, geladen voor m/r per het schip *Helena* van Suriname *f* 12000.— à 2 pCt. en Polis. 〃 241.—

KASVEREENIGING. Credit.		
voor saldo van rente in *Rekening-Courant* van heden		f 25.15
SLUITPOSTEN VOOR DE BALANS.		
GOEDEREN.		
6 vaten Surinaamsche koffie	f 1668.75	
Onkosten voor Courtage enz.	" 21.—	
		" 1689.75
EFFECTEN.		
6 Cert. 6 pCt. *Amerika* voor 1000 doll. à 98	f 14700.—	
2/m rente	" 150.—	
		" 14850.—
10 Cert. 2½ pCt. N. W. S. à 62	f 6200.—	
6/m rente f 125.—		
af 1 pCt. " 1.25		
	" 123.75	
		" 6323.75
10 Cert. 3 pCt. *Portugal* à 43	f 5160.—	
6/m rente	" 180.—	
		" 5340.—
		f 26513.75
ONKOSTEN (nog te betalen).		
voor diverse Onkosten van Courtage, Kantoorbehoeften enz.		" 277.40
ONKOSTEN (betaalde).		
voor Vracht enz. van eene partij Rogge, toebehoorende J. MEISSNER te *Keulen*		" 127.40
INTERESTREKENING. Credit.		
voor berekend per Vaste Goederen	f 452.85	
Beleeningrekening	" 83.35	
Disconto "	" 8.65	
		" 544.85

Verkooprekening, ontvangen van F. SLUIS over 8 vaten Schiedamsche Jenever voor m/rekening verkocht, bedragende het netto provenu f 1860.50.		
Voor welk bedrag hij heeft medegebracht in retour diverse goederen, bedragende volgens Factuur	f 1752.60	
En tot saldo in specie van hem ontvangen	" 107.90	
		f 1860.50
4 d°.		
Betaald voor Vracht en Inkomende rechten van diverse goederen, in retour ontvangen per Kapitein F. SLUIS	f 98.75	
Voor vracht enz. van 15 vaten Suiker, uit Londen ontvangen	" 374.55	
		" 473.30
4 d°.		
J. KLEIN (D. D.) Debet.		
voor aan hem verkocht diverse goederen, bedragende volgens Verkoopboek Fol. 3		" 2050.25
5 d°.		
J. KLEIN (D. C.) Debet.		
voor aan hem betaald het hem komende bedrag van	f 2778.96	
in mijne quitantie van het aan mij verschuldigde	" 2675.05	
per kas betaald		" 103.91
5 d°.		
KASVEREENIGING. Debet.		
voor aan haar ter incasseering gegeven mijne remise op D. NEMER 8 Januari		" 671.91
6 d°.		
J. MEISNER, te *Keulen*. Debet.		
voor Nota van onkosten over 15 vaten Havanna-Suiker uit *Londen* ontvangen en aan hem geëxpediëerd per Rijnschip bedragende	f 387.90	
Provisie	" 15.—	
		" 402.90
7 d°.		
Verkooprekening, opgemaakt over diverse goederen, in retour ontvangen per Kapitein F. SLUIS, bedragende volgens Verkooprekeningboek Fol. 5 als volgt:		
de Goederen	f 2050.25	
Onkosten	" 114.15	
		" 1936.10
9 d°.		
Betaald voor premie van Assurantie voor eene partij Koffie, geladen voor m/r per het schip *Helena* van Suriname f 12000.— à 2 pCt. en Polis.		" 241.—

AMSTERDAM, 9 JANUARI 1875.

Met Protest van non-betaling terug ontvangen van L. FALSAN te *Parijs*, een wissel hem 5 November 1874 voor rekening van G. HILL te *Londen*, zonder berekening van guarantie geremitteerd, op P. LE JEUNE te *Parijs*, Traite van B. JANSEN, alhier, doch waarvan het rembours bij vertoon geweigerd is, omdat de trekker insolvent is verklaard, bedragende fr. 3050 à *f* 47½. — *f* 1448.75

——— 11 d°. ———

Betaald aan C. DE VEER de geaccept. traite van G. HÄNDLER, te *Hamburg* Rm. 7800 — „ 4543.50

——— 15 d°. ———

H. ALLEMAN (D. D.) Debet.
voor aan hem verkocht eene partij Rogge, toebehoorende aan J. MEISNER te *Keulen*, volgens Verkooprek.boek Fol. — „ 1801.80

——— 15 d°. ———

Ontvangen van B. MEIJER voor 10 Coup. N. W. S. *f* 123.75
en 10 d°. 3% Port. „ 177.—
— „ 300.75

——— 15 d°. ———

J. MEISNER, te *Keulen*. Credit.
voor Verkooprekening over eene partij Rogge, a. v.:
de Goederen *f* 1801.80
Onkosten (diversen) *f* 156.—
Provisie 2 pCt. „ 36.03
„ 192.03
— „ 1609.77

——— 15 d°. ———

Ontvangen voor aflossing van beleening op 10 Cert, 5 pCt. Metall. *f* 6144.—
2/m rente à 4% „ 61.44
— „ 6205.44

——— 23 d°. ———

J. MERCHANT, te *Londen*. Debet.
voor aan hem geremitteerd hetgeen ik hem voor z/r. schuldig ben *f* 1154.56
en voor rek. van G. HÄNDLER, te *Hamburg* „ 1154.56
en van G. HÄNDLER, *Hamburg* voor m/r. 24.20 „ 14.10
— „ 2323.22

in m/traite op J. RAE te *Londen* voor m/r 3 dagen zicht o/J. MERCHANT £ 134.13 à *f* 11.82⁵ *f* 1592.24
in een wissel op A. HOLMES te *Londen*, gekocht van A. WALKER alhier, 3/dagen zicht £ 74.0/8 à *f* 11.82⁵, en daarvoor betaald per m/quitantie
op P. SCHREUDER „ 574.90
per Cassa „ 156.08
— „ 2323.22

AMSTERDAM, 23 JANUARI 1875.

J. RAE, te *Londen*. Debet.
voor hem geremitteerd voor m/r het aan hem per z/r verschuldigde in een wissel groot £ 48.8/5 à *f* 11.82⁵ — *f* 572.55⁵

——— 26 d°. ———

P. BERT (D. C.) Debet.
voor aan hem betaald het hem verschuldigde *f* 759.90
in mijne quitantie op hem „ 624.80
en per Cassa — „ 135.10

——— 26 d°. ———

J. MEISNER, te *Keulen*. Debet.
voor zijne traite per 23 Maart O/C. SCHNEIDER — „ 1206.87

——— 29 d°. ———

P. GRAUN, te *Leipzig*. Credit.
voor ontvangen voor z/r van P. LINDNER — „ 90.63

——— 31 d°. ———

Betaald aan diverse onkosten volgens Onkostboek — „ 480.95

1 FEBRUARI.

Verkocht per Makelaar B. MEIJER 10 Cert. 2½ pCt. N. W. S.
van *f* 1000 à 60⅞ *f* 6087.50
1/m rente van *f* 10000 „ 20.84
f 6108.34
af Courtage ⅛ pCt. „ 12.50
— „ 6095.84

——— 3 d°. ———

De VOLGENDEN Debent.
voor betaald aan
J. BROUWER *f* 12724.40
J. DE JAGER „ 1668.75
f 14393.15

in mijne quitantiën
op J. BROUWER *f* 3579.79
„ J. DE JAGER „ 2867.55
„ F. WILTENS „ 1050.70
„ de KASVEREENIGING „ 2000.—
per Cassa „ 4895.11
— „ 14393.15

——— 8 d°. ———

H. ALLEMAN (D. D.) Debet.
voor aan hem verkocht 6 vaten Koffie, bedragende — „ 1679.65

——— 10 d°. ———

H. ALLEMAN (D. C.) Debet.
voor aan hem betaald per saldo van mijne rekening met hem — „ 354.65

AMSTERDAM, 9 JANUARI 1875.

Met Protest van non-betaling terug ontvangen van L. FALSAN te *Parijs*, een wissel hem 5 November 1874 voor rekening van G. HILL te *Londen*, zonder berekening van guarantie geremitteerd, op P. LE JEUNE te *Parijs*, Traite van B. JANSEN, alhier, doch waarvan het rembours bij vertoon geweigerd is, omdat de trekker insolvent is verklaard, bedragende fr. 3050 à ƒ 47½.		ƒ 1448.75
— 11 d°. —		
Betaald aan C. DE VEER de geaccept. traite van G. HÄNDLER, te *Hamburg* Rm. 7800		„ 4543.50
— 15 d°. —		
H. ALLEMAN (D. D.) Debet.		
voor aan hem verkocht eene partij Rogge, toebehoorende aan J. MEISNER te *Keulen*, volgens Verkooprek.boek Fol.		„ 1801.80
— 15 d°. —		
Ontvangen van B. MEIJER voor 10 Coup. N. W. S.	ƒ 123.75	
en 10 d°. 3% Port.	„ 177.—	„ 300.75
— 15 d°. —		
J. MEISNER, te *Keulen*. Credit.		
voor Verkooprekening over eene partij Rogge, a. v.:		
de Goederen	ƒ 1801.80	
Onkosten (diversen) ƒ 156.—		
Provisie 2 pCt. „ 36.03	„ 192.03	„ 1609.77
— 15 d°. —		
Ontvangen voor aflossing van beleening op 10 Cert, 5 pCt. Metall.	ƒ 6144.—	
2/m rente à 4%	„ 61.44	„ 6205.44
— 23 d°. —		
J. MERCHANT, te *Londen*. Debet.		
voor aan hem geremitteerd hetgeen ik hem voor z/r. schuldig ben	ƒ 1154.56	
en voor rek. van G. HÄNDLER, te *Hamburg*	„ 1154.56	
en van G. HÄNDLER, *Hamburg* voor m/r. 24.20	„ 14.10	„ 2323.22
in m/traite op J. RAE te *Londen* voor m/r 3 dagen zicht o/J. MERCHANT £ 134.13 à ƒ 11.82⁵	ƒ 1592.24	
in een wissel op A. HOLMES te *Londen*, gekocht van A. WALKER alhier, 3/dagen zicht £ 74.0/8 à ƒ 11.82⁵, en daarvoor betaald per m/quitantie op P. SCHREUDER	„ 574.90	
per Cassa	„ 156.08	„ 2323.22

AMSTERDAM, 23 JANUARI 1875.

J. RAE, te *Londen*. Debet.		
voor hem geremitteerd voor m/r het aan hem per z/r verschuldigde in een wissel groot £ 48.8/5	à ƒ 11.82⁵	ƒ 572.55⁵
— 26 d°. —		
P. BERT (D. C.) Debet.		
voor aan hem betaald het hem verschuldigde	ƒ 759.90	
in mijne quitantie op hem	„ 624.80	
en per Cassa		„ 135.10
— 26 d°. —		
J. MEISNER, te *Keulen*. Debet.		
voor zijne traite per 23 Maart O/C. SCHNEIDER		„ 1206.87
— 29 d°. —		
P. GRAUN, te *Leipzig*. Credit.		
voor ontvangen voor z/r van P. LINDNER		„ 90.63
— 31 d°. —		
Betaald aan diverse onkosten volgens Onkostboek		„ 480.95
1 FEBRUARI.		
Verkocht per Makelaar B. MEIJER 10 Cert. 2½ pCt. N. W. S. van ƒ 1000 à 60⅞	ƒ 6087.50	
1/m rente van ƒ 10000	„ 20.84	
	ƒ 6108.34	
af Courtage ⅛ pCt.	„ 12.50	„ 6095.84
— 3 d°. —		
De VOLGENDEN Debent.		
voor betaald aan		
J. BROUWER	ƒ 12724.40	
J. DE JAGER	„ 1668.75	
	ƒ 14393.15	
in mijne quitantiën		
op J. BROUWER	ƒ 3579.79	
„ J. DE JAGER	„ 2867.55	
„ F. WILTENS	„ 1050.70	
„ de KASVEREENIGING	„ 2000.—	
per Cassa	„ 4895.11	„ 14393.15
— 8 d°. —		
H. ALLEMAN (D. D.) Debet.		
voor aan hem verkocht 6 vaten Koffie, bedragende		„ 1679.65
— 10 d°. —		
H. ALLEMAN (D. C.) Debet.		
voor aan hem betaald per saldo van mijne rekening met hem		„ 354.65

Ontvangen uit de Faillite massa van B. JANSEN 50 pCt. van mijne pretentie		*f* 724.37[5]

13 d°.

Rekening ontvangen van Kapitein J. WOLTERS na zijne terugkomst uit *Suriname*, als volgt:		
voor proviand	*f* 236.—	
〃 reparatie van het schip	〃 187.—	
〃 kosten van het lossen der lading	〃 32.—	
〃 den aankoop van 200 balen Koffie	〃 11800.—	
〃 6 vaten Wijn op Crediet verkocht aan J. WIX te *Paramaribo*	〃 2130.—	
voor een wissel op J. HARTSINK alhier, ontvangen van J PLANTANUS te *Paramaribo*, voor het bedrag van aan hem à contant verkocht 6 vaten Wijn, vervallende 15 Maart	〃 2163.—	
voor in specie ontvangen	〃 837.—	
	f 17385.—	
waartegen hij mij crediteert		
voor vracht van diverse goederen	*f* 2340.—	
〃 overtocht van een passagier	〃 325.—	
〃 de opbrengst van 28 vaten Wijn	〃 14720.—	〃17385.—

15 d°.

J. WOLTERS. Debet.		
voor aan hem betaald het navolgende:		
onttakelen van het schip	*f* 89.—	
lossen en laden van 200 balen Surin. Koffie	〃 20.—	
gage aan het scheepsvolk	〃 920.—	
〃 〃 den kapitein en stuurlieden	〃 600.—	〃 1629.—

15 d°.

G. HILL, te *Londen*. Credit.		
voor vereffening van den wisselpost van B. JANSEN voor 50 pCt. ontvangen uit de Faillite massa	*f* 724.37[5]	
voor afschrijving van 50 pCt.	〃 724.37[5]	〃 1448.75

20 d°.

Betaald voor inkomende rechten van 200 balen Koffie, gelost uit het schip *Helena* van *Suriname*		〃 384.20

24 d°.

Betaald aan P. LE FEVRE voor de traite van J. DE NEUFVILLE te *Parijs* fr. 8088.25 à *f* 56½		〃 3808.22[5]

J. DAPPERS. Debet.		
voor aan hem vernegotieerd mijne traite op P. LE BRUN te *Bordeaux*, d.d. 29 December per 2/m eigen order fr. 8090.39 à *f* 47.50 per fr. 100 en het beloop van hem ontvangen		*f* 3842.92[5]

24 d°.

Berekend voor vracht van de uitgaande lading per *Helena*, kapitein J. WOLTERS, van hier naar *Suriname*	*f* 1000.—	
en d°. van 200 balen Koffie, van daar in retour medegebracht	〃 1275.—	〃 2275.—

26 d°.

Ontvangen van den Cargadoor DE VRIES voor door hem geincasseerde vrachtpenningen, voor goederen van *Suriname* per het schip *Helena*.		
per quitantie op de *Kasvereeniging*	*f* 6825.—	
aan specie	〃 6000.—	〃12825.—

27 d°.

W. SAMBER. Credit.		
voor van hem ontvangen mijn ¼ in de uitdeeling der gemaakte winsten op de vracht van de *Johanna*, van hier naar *Bordeaux* en terug		〃 470.—

27 d°.

J. HOEVENAAR. Debet.		
voor aan hem uit de hand verkocht mijn ¼ aandeel in de *Johanna*		〃 2850.—

28 d°.

Betaald aan diverse onkosten in deze maand, volgens Onkostboek		〃 110.—

1 MAART.

B. MEIJER.		
voor door hem voor m/r gekocht 16 Cert. 5 pCt. Metalliek Zilver, en contant betaald als volgt:		
f 19200 = 16 Cert. 5 pCt. Metalliek van fl. 1000.— à 64½	*f* 12384.—	
rente 2/m.	〃 160.—	
	f 12544.—	
Courtage ⅛ pCt.	〃 24.—	〃12568.—

H. KARSTEN (D. D.) Debet.

Voor aan hem verkocht à contant 200 balen Koffie, van *Suriname* ontvangen per *Helena*, bedragende volgens Verkoopboek, als volgt:

de Koffie	f 15032.08	
1/2 Weegloon en Zegel	" 7.75	f 15039.83

5 d°.

G. HILL, te *Londen*. Debet.

voor aan hem geremitteerd een wissel op J. NELSON te *Londen* 3 d. zicht, gekocht van A. BLOCK alhier, groot £ 185.4/5 en aan hem betaald à f 11.85 per mijne quitantie op H. KARSTEN, zijnde:

£ 131.11/1 d. voor z/r, en	
" 53.13/4 d. " m/r	
£ 185.4/5 d. à f 11.85	" 2194.87^5

6 d°.

DE VOLGENDEN Credunt.

voor van hen ontvangen tot saldo van m/r

van H. KARSTEN	f 12844.97^5	
" J. HOEVENAAR	" 3820.17	" 16665.14^5

8 d°.

B. MEIJER.

voor door hem gekocht 6 Cert. 6 pCt. Amerika van 1000 doll. als volgt:

f 15000 = 6 Cert. 6 pCt. Amerika à 95	f 14250.—	
rente 126 dagen	" 315.—	
	f 14565.—	
Courtage 1/8 pCt.	" 18.75	" 14583.75

9 d°.

J. WIX & C°., te *Paramaribo*. Credunt.

voor ontvangen hunne remises op J. VLIERHOUT te *Rotterdam*, per 24 dezer — " 2130.—

13 d°.

N. HARTMAN Credit.

voor ontvangen het bedrag van een wissel op J. HARTSINK alhier, vervallen den 15 dezer — " 2163.—

W. GREVEN Credit.

voor van hem ontvangen aflossing van de gelden op *Bodemerij* per *Maria* den 24 Oct. 1874 gepasseerd,

aan het Kapitaal	f 2500.—	
voor 15 pCt. rente	" 375.—	
en voor 1/m nabetaling van f 2875.— à 1/2 pCt. 's maands	f 14.37^5	f 2889.37

24 d°.

N. VAN COEVERDEN Debet.

voor aan hem betaald de traite van J. MEISNER te *Keulen* per 23 dezer o/C. SCHNEIDER — " 1206.87

24 d°.

KASVEREENIGING Debet.

voor aan haar ter incasseering gegeven mijn wissel op J. VLIERHOUT per heden — " 2130.—

29 d°.

Het schip *Helena* Debet.

voor berekenden interest van f 25000.— à 5 pCt. 's jaars 5/m. — " 520.83

30 d°.

Goederen te belasten voor courtage en arbeidsloon van 6 vaten Koffie — " 24.—

30 d°.

Het schip *Helena* Credit.

voor uit de hand verkocht aan A. HOOGENDIJK en à contant ontvangen — " 23750.—

31 d°.

Vaste Goederen Credit.

voor 3/m huur van mijne woning en pakhuis, als volgt:

Woonhuis	f 112.50	
Pakhuis	" 50.—	" 162.50

31 d°.

Onkosten Debet.

voor betaald in deze maand volgens onkostboek	f 247.50	
voor mijne huishouding gedisponeerd	" ~~587.50~~ 837.50	1085.— " ~~835.—~~

AMSTERDAM, 31 MAART 1875.

SLUITPOSTEN.

De volgende Rekeningen gedebiteerd voor interest daarop genoten		
Vaste Goederen voor huur	*f* 162.50	
Bodemerijrekening „ rente	„ 389.37[5]	
Beleeningrekening „ „	„ 61.44	
		f 613.31[5]
EFFECTENREKENING		
voor nog aanwezige Effecten		
12 Cert. 6 pCt. Amerika van 1000 Doll. à 97	*f* 29100.—	
150 dagen rente	„ 750.—	„ 29850.—
16 Cert. 5 pCt. Metalliek van 1000 fl. à 65	*f* 12480.—	
90 dagen rente	„ 240.—	„ 12720.—
10 Cert. 3 pCt. Portugal van £ St. 100 à 45	*f* 5400.—	
90 dagen rente	„ 90.—	„ 5490.—
		f 48060.—

§ 96.

JOURNAAL.

AMSTERDAM, 1 OCTOBER 1874

	DE VOLGENDEN AAN KAPITAAL.					
2.	Voor mijne bezitting op heden:					
	CASSA					
	voor in diverse speciën	f	13470	—		
3.	VASTE GOEDEREN					
	voor mijn Woonhuis alhier, getaxeerd op	〃	15000	—		
4.	SCHEEPSAANDEELEN					
	voor 1/8 aandeel in het kofschip *Johanna*, waarvan Boekhouder is W. SAMBER, getaxeerd op f 3000.—					
	voor 1/2 aandeel in het schip *Helena*, waarvan de andere helft behoort aan A. DE GOEDE, getaxeerd op 〃 13000.—	〃	16000	—		
5.	EFFECTEN					
1.	voor 4 Cert. 2 1/2 pCt. N. W. S. ieder groot f 1000 à 62 f 2480.—					
	3/m. rente 〃 25.— f 2505.—					
	10 Cert. 5 pCt. Metall. van fl. 1000 à 65 f 7800.—					
	3/m. rente 〃 150.— 〃 7950.—					
	6 Cert. 6 pCt. Amerika 1882 1000 doll. à 98 f 14700.—					
	5/m rente 〃 375.— 〃 15075.—	〃	25530	—	f	70000 —
	3 d°.					
6.	GOEDEREN AAN CREDITEUREN					
7.	voor van P. BERT gekocht à contant 30 balen Java-koffie, bedragende				〃	1885 42
	5 d°.					
8.	DEBITEUREN AAN GOEDEREN					
6.	voor aan J. KLEIN verkocht 20 balen Java-koffie				〃	1387 43
	6 d°.					
	DE VOLGENDEN AAN CREDITEUREN					
	voor van J. KLEIN gekocht 4 vaten Drogerijën, als volgt:					
6.	GOEDEREN					
	voor 4 vaten Drogerijen	〃	1865	50		
10.	ONKOSTEN					
7.	voor 1/2 weegloon enz.	〃	7	10	〃	1872 60
			Transporteere		f	75145 45

AMSTERDAM, 7 OCTOBER 1874.

	per Transport fol. 1			f 75145	45
. 2.	CASSA AAN EFFECTEN				
. 5.	voor verkocht door den makelaar B. MEIJER 4 Cert. 6 pCt. Amerika 1882 van 1000 doll. en daarvoor ontvangen à f 99 1/8	f 9912	50		
	156 dagen rente à 6 pCt.	" 260	—		
		f 10172	50		
	af courtage 1/8 pCt.	" 12	50	" 10160	—
	7 dº.				
9.	J. RAE TE LONDEN z/r AAN ONDERSTAANDEN				
	voor factuur gezonden over door z/r gekocht, als volgt:				
. 6.	AAN GOEDEREN				
	voor 4 vaten Drogerijen	f 1865	50		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	" 61	56		
. 11.	AAN PROVISIE				
	voor 2 pCt.	" 38	54	" 1965	60
	8 dº.				
. 8.	DEBITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor aan D. NEMER verkocht op 3/m 10 balen Java-Koffie als volgt:				
. 6.	AAN GOEDEREN				
	voor 10 balen Java-Koffie	f 671	22		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor promessezegel	" 0	69	" 671	91
	8 dº.				
. 7.	CREDITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor afrekening met J. KLEIN, a. v.				
. 8.	AAN DEBITEUREN				
	voor mijne quitantie ter voldoening van 20 balen Java-Koffie	f 1387	43		
. 2.	AAN CASSA				
	voor betaald	" 485	17	" 1872	60
	Transporteere			f 89815	56

AMSTERDAM, 8 OCTOBER 1874.

	per Transport fol. 2			f 89815	56
. 2.	CASSA AAN J. RAE TE LONDEN z/r				
. 9.	voor op hem getrokken een wissel aan de order J. SWART 2/m dato groot £ 160 à f 11.85			" 1896	—
	8 dº.				
. 7.	CREDITEUREN AAN CASSA				
. 2.	voor aan P. BERT betaald			" 1885	42
	8 dº.				
. 12.	KASVEREENIGING AAN CASSA				
. 3.	voor bij haar gestort à deposito			" 5000	—
	9 dº.				
. 4.	SCHEEPSAANDEELEN AAN CASSA				
. 2.	voor betaald aan W. SAMBER mijn 1/4 aandeel in de uitrusting der *Johanna* naar *Bordeaux*			" 255	60
	10 dº.				
. 6.	GOEDEREN AAN CREDITEUREN				
. 7.	voor van H. ALLEMAN gekocht 3 vaten Koffie, bedragende			" 975	65
	10 dº.				
. 13.	REMISES AAN DEBITEUREN				
. 8.	voor van D. NEMER ontvangen zijne promesse per 8 Januari 1875			" 671	91
	10 dº.				
. 14.	HET SCHIP HELENA AAN ONDERSTAANDEN				
	voor van A. DE GOEDE gekocht zijne helft in het schip *Helena* als volgt:				
. 2.	AAN CASSA				
	voor aan hem betaald	f 12500	—		
. 4.	AAN SCHEEPSAANDEELEN				
	voor mijne helft	" 12500	—	" 25000	—
	10 dº.				
. 15.	GOEDEREN NAAR SURINAME ONDER J. WOLTERS AAN ONDERSTAANDEN				
	voor van J. BROUWER gekocht 40 kisten Wijn, geladen in het schip *Helena*, be-				
	Transporteere			f 125500	14

AMSTERDAM, 10 OCTOBER 1874.

	per Transport fol. 3			f 125500	14
	stemd naar *Suriname* en gevoerd door J. WOLTERS, die met den verkoop van bovenstaande is belast, als volgt:				
7.	AAN CREDITEUREN				
	voor aan J. BROUWER	f 10850	—		
10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen tot a/b, assurantie enz.	" 472	—	" 11322	—
	10 d°.				
2. 3.	CASSA AAN EFFECTEN				
	voor door den makelaar B. MEIJER verkocht 6 Cert. 5 pCt. Oost. Metall. van fl 1000 à 66¼	f 4770	—		
	rente 99 dagen	" 99	—		
		f 4869	—		
	Courtage ⅛ pCt.	" 9	—	" 4860	—
	10 d°.				
16.	REEDERIJREKENING VAN HET SCHIP HELENA AAN ONDERSTAANDEN				
	voor betaald aan handgelden enz. bij de uitrusting van het schip				
2.	AAN CASSA				
	voor betaald	f 1873	—		
12.	AAN KASVEREENIGING				
	voor m/quitantie n°. 1	" 2000	—	" 3873	—
	12 d°.				
10. 2.	ONKOSTEN AAN CASSA				
	voor betaald aan Vracht en Inkomende rechten van 44 balen Ceylon-koffie, ontvangen van J. RAE te *Londen*, om voor z/r te verkoopen			" 115	75
	15 d°.				
8.	DEBITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor aan J. BROUWER verkocht 44 balen Ceylon-koffie, toebehoorende J. RAE te *Londen*, als volgt:				
17.	AAN GOEDEREN IN COMMISSIE				
	voor 44 balen Java-koffie	f 2623	80		
10.	AAN ONKOSTEN				
	voor ⅛ weegloon	" 3	39	" 2627	19
		Transporteere		f 148298	08

AMSTERDAM, 17 OCTOBER 1874.

	per Transport fol. 4			f 148298	08
17.	GOEDEREN IN COMMISSIE AAN ONDERSTAANDEN				
	voor aan J. RAE Verkoop-rekening gezonden over 44 balen Ceylon-koffie voor z/r verkocht				
9.	AAN J. RAE TE LONDEN, z/r				
	voor netto provenu	f 2296	22		
10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	" 275	10		
11.	AAN PROVISIE				
	voor 2 pCt.	" 52	48	" 2623	80
	17 d°.				
9. 2.	J. RAE TE LONDEN, z/r AAN CASSA				
	voor aan hem geremitteerd voor z/r een wissel groot £ 190 op J. WARD te *Londen* pr 2/m. dato en daarvoor betaald à f 11.80			" 2242	—
	17 d°.				
8. 6.	DEBITEUREN AAN GOEDEREN				
	voor aan F. WILTENS verkocht 3 vaten Koffie, bedragende			" 1050	70
	17 d°.				
	DE VOLGENDEN AAN CREDITEUREN				
	voor van J. KLEIN gekocht 4 vaten Meekrap, als volgt:				
6.	GOEDEREN				
	voor 4 vaten Meekrap	f 1224	06		
10.	ONKOSTEN				
7.	voor afleveren	" 16	—	" 1240	06
	20 d°.				
19.	P. GRAUN TE LEIPZIG, z/r AAN ONDERSTAANDEN				
	voor factuur over 4 vaten Meekrap voor z/r gekocht				
6.	AAN GOEDEREN				
	voor 4 vaten Meekrap	f 1224	06		
10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	" 47	50		
11.	AAN PROVISIE				
	voor 1½ pCt.	" 19	07	" 1290	63
		Transporteere		f 156745	27

AMSTERDAM, 21 OCTOBER 1874.

Fol.					
	per Transport fol. 5			*f* 156745	27
. 10. . 2.	ONKOSTEN AAN CASSA voor betaald aan Vracht en Inkomende rechten van 36 vaten Saksisch Blauwsel toebehoorende J. Sudweg te *Hamburg*			" 291	40
	—— 21 d°. ——				
. 18. . 20.	J. SUDWEG TE HAMBURG z/r AAN TRAITES voor geaccepteerd z/traite, dato 14 dezer pr 2/m o/J. Sillem			" 2513	43
	—— 22 d°. ——				
. 8. . 17.	DEBITEUREN AAN GOEDEREN IN COMMISSIE voor aan J. van der Linden verkocht 36 vaten Saksisch Blauwsel, toebehoorende J. Sudweg te *Hamburg*, bedragende			" 6633	50
	—— 22 d°. ——				
. 17.	GOEDEREN IN COMMISSIE AAN ONDERSTAANDEN voor Verkoop-rekening gezonden aan J. Sudweg te *Hamburg*, over 36 vaten Saksisch Blauwsel voor z/r verkocht, als volgt:				
. 18.	AAN J. SUDWEG TE HAMBURG z/r voor het netto provenu	*f* 6113	43		
. 10.	AAN ONKOSTEN voor diversen	" 387	40		
. 11.	AAN PROVISIE voor 2 pCt.	" 132	67	" 6633	50
	—— 22 d°. ——				
. 2. . 5.	CASSA AAN EFFECTEN voor verkocht, als volgt: *f* 4000 = 4 Cert. 2½ pCt. N. W. S. à 64 = *f* 2560.— rente 111 dagen " 30.83	*f* 2590	83		
	f 4800 = 4 Cert. 5 pCt. Metall. 66 = *f* 3168.— rente 111 dagen " 74.—	" 3242	—		
		f 5832	83		
	Courtage ⅛ pCt.	" 11	—	" 5821	83
	Transporteere			*f* 178638	93

AMSTERDAM, 23 OCTOBER 1874.

Fol.					
	per Transport fol. 6			*f* 178638	93
. 13. . 19.	REMISES AAN P. GRAUN, LEIPZIG z/r voor ontvangen z/remise op de Associatie-Cassa pr. 20 Dec.			" 1200	—
	—— 23 d°. ——				
. 12. . 8.	KASVEREENIGING AAN DEBITEUREN voor aan haar ter incasseering gegeven mijne quitantie op J. van der Linden			" 6633	50
	—— 23 d°. ——				
. 18.	J. SUDWEG TE HAMBURG z/r AAN ONDERSTAANDEN voor advies ontvangen van J. Bower te *Londen*, dat hij voor rekening van Südweg te *Hamburg* op mij heeft getrokken £ 305.1/8 à *f* 11.80, per 2/m, welken wissel door mij is gedisconteerd, en waarvan het netto provenu is geremitteerd aan Th. Rönte te *Londen* als volgt:				
. 21.	AAN J. RAE TE LONDEN m/r voor m/traite op hem, groot £ 302.7/3 d à *f* 11.80	*f* 3567	90		
. 22.	AAN INTEREST voor 55 dagen van *f* 3600 à 5 pCt.	" 27	50		
. 10.	AAN ONKOSTEN voor briefport enz.	" 4	60	" 3600	—
	—— 23 d°. ——				
. 23. . 21.	SALPETER VAN LONDEN AAN J. RAE TE LONDEN m/r voor factuur ontvangen over 180 balen Chili-salpeter, bedragende £ 290 à *f* 11.80			" 3422	—
	—— 23 d°. ——				
. 6.	DE VOLGENDEN AAN CREDITEUREN voor van J. Klein gekocht 10 vaten Meekrap, bedragende als volgt:				
. 10.	GOEDEREN voor 10 vaten Meekrap	*f* 3542	60		
. 7.	ONKOSTEN voor afleveren	" 36	40	" 3579	—
	Transporteere			*f* 197073	43

Fol.					
	per Transport fol. 7			*f* 197073	43
10. / 2.	ONKOSTEN AAN CASSA voor vracht en Ink. rechten over 180 balen Chili-salpeter uit *Londen* ontvangen			″ 303	40
	24 d°.				
21. / 12.	J. RAE TE LONDEN AAN KASVEREENIGING voor aan hem geremitteerd een wissel groot £ 290 per 2/m gekocht van de Twentsche Bank, en betaald per m/quitantie op de Kasvereeniging			″ 3422	—
	24 d°.				
	DE VOLGENDEN AAN KAPITAAL voor ontvangen volgens testamentaire beschikking van mijn oom P. RENTMAN, als volgt:				
5.	EFFECTEN 20 Cert. $2\frac{1}{2}$ pCt. N. W. S. van *f* 1000 à 60	*f* 12000	—		
	bij 113 dagen rente	″ 156	95		
		f 12156	95		
24. / 1.	BOEDEL VAN WIJLEN P. RENTMAN voor later te ontvangen	″ 7843	05	″ 20000	—
	24 d°.				
25. / 12.	BODEMERIJ-REKENING AAN KASVEREENIGING voor betaald aan W. GREVEN per mijne quitantie op de Kasvereeniging op Bodemerij van het schip *Maria*, met 15 pCt. premie bij behouden aankomst enz.			″ 2500	—
	24 d°.				
2. / 5.	CASSA AAN EFFECTEN voor verkocht als volgt: *f* 10000 = 10 Cert. $2\frac{1}{2}$ pCt. N. W. S. van *f* 1000 à $60\frac{3}{8}$	*f* 6037	50		
	rente 113 dagen	″ 78	47		
		f 6115	97		
	Courtage $\frac{1}{8}$ pCt.	″ 12	50	″ 6103	47
	24 d°.				
12. / 2.	KASVEREENIGING AAN CASSA voor bij haar gedeponeerd			″ 5000	—
	Transporteere			*f* 234402	30

Fol.					
	per Transport fol. 8			*f* 234402	30
6. / 2.	GOEDEREN AAN CASSA voor gekocht van F. BRANDER, à contant, 6 Stukken Brandewijn en daarvoor betaald			″ 1035	—
	24 d°.				
26. / 6.	F. LEBRUN TE BORDEAUX z/r AAN ONDERSTAANDEN voor factuur, gezonden over 10 vaten Meekrap, als volgt:				
10.	AAN GOEDEREN voor 10 vaten Meekrap	*f* 3542	60		
27.	AAN ONKOSTEN voor diversen	″ 85	10		
11.	AAN ASSURANTIE voor *f* 3750.— à $1\frac{1}{4}$ pCt. premie	″ 46	85		
	AAN PROVISIE voor 2 pCt.	″ 73	50	″ 3748	05
	26 d°.				
12. / 26.	KASVEREENIGING AAN F. LEBRUN TE BORDEAUX z/r voor op hem getrokken aan de order van de Kasvereeniging fr. 8031.50 pr. 2/m dato à *f* 56.—			″ 3748	05
	26 d°.				
8.	DEBITEUREN AAN ONDERSTAANDEN voor verkocht 180 balen Chili-Salpeter als volgt:				
	J. DE JAGER 135 balen	*f* 2867	55		
	J. BROUWER 45 ″	″ 952	60		
		f 3820	15		
6.	AAN GOEDEREN voor 180 balen Chili-Salpeter	*f* 3814	95		
10.	AAN ONKOSTEN voor afleveren	″ 5	20	″ 3820	15
	26 d°.				
21. / 12.	J. RAE TE LONDEN, m/r AAN DE KASVEREENIGING voor aan hem geremitteerd een wissel, groot £ 530, pr. 2/m dato op P. GOLDSMITH, gekocht van de Kasvereeniging à *f* 11.82^5			″ 6267	25
	Transporteere			*f* 253020	80

	per Transport fol. 9			*f* 253020	80
. 6.	GOEDEREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor verkooprekening, opgemaakt over 180 balen Chili-Salpeter van *Londen* ontvangen, als volgt:				
. 23.	AAN SALPETER VAN LONDEN				
	voor netto provenu	*f* 3489	75		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	〃 325	20	〃 3814	95
	——26 d°.——				
. 28.	BELEENING-REKENING U/G AAN ONDERSTAANDEN				
	voor per Makelaar DE JONGH aan N. N. in beleening gegeven op onderpand van 20 Cert. 5 pCt. Rusland, ieder van *f* 1000 nominaal à 5 pCt. rente tot den koers van 50 pCt.				
. 12.	AAN KASVEREENIGING				
	voor m/quitantie	*f* 4000	—		
. 2.	AAN CASSA				
	voor contanten	〃 6000	—	〃 10000	—
	——26 d°.——				
. 8. / . 6.	DEBITEUREN AAN GOEDEREN				
	voor verkocht 6 stukken Brandewijn als volgt:				
	J. HOEVENAAR 3 p^s	*f* 580	65		
	P. SCHREUDER 3 dito	〃 574	90	〃 1155	55
	——27 d°.——				
. 6. / . 2.	GOEDEREN AAN CASSA				
	voor gekocht als volgt: van				
	P. KOOLHAAS 10/k Notemuskaat bedragende	*f* 1807	15		
	D. NEMER, 500 stuks Edammer kazen	〃 1005	05		
	F. DE VOS 40/4 vat boter	〃 738	45	〃 3550	65
	——28 d°.——				
. 6. / . 2.	GOEDEREN AAN CASSA				
	voor gekocht van F. VREEDE 6 p^s Jenever			〃 1050	50
	Transporteere			*f* 272592	45

	per Transport fol. 10			*f* 272592	45
. 29.	GOEDEREN VAN AMSTERDAM n/LONDEN ONDER G. HILL AAN ONDERSTAANDEN				
	voor aan hem gezonden, om voor m/r te verkoopen, als volgt:				
. 6.	AAN GOEDEREN				
	voor 10 kisten Notemuskaat	*f* 1807	15		
	〃 500 Edammer kazen	〃 1005	05		
	〃 40/4 vat Boter	〃 738	45		
		f 3550	65		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	〃 35	45	〃 3586	10
	——30 d°.——				
	DE VOLGENDEN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor aan J. RAE te *Londen* gezonden 6 p^s Jenever, om voor gezamenlijke rekening te worden verkocht				
. 9.	J. RAE TE LONDEN z/r				
	voor zijne helft	*f* 557	17^5		
. 30.	JENEVER IN $^1/_2$ REK. MET J. RAE TE LONDEN				
	voor mijne helft	〃 557	17^5		
		f 1114	35		
. 6.	AAN GOEDEREN				
	voor 6 p^s Jenever	*f* 1050	50		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	〃 63	85	〃 1114	35
	——30 d°.——				
. 10. / . 2.	ONKOSTEN AAN CASSA				
	voor betaald aan B. MEIJER, premie van assurantie over *f* 1200 op 6 p^s Jenever à $1^1/_4$ pCt.	*f* 15	—		
	Polis	〃 1	—	〃 16	—
	——30 d°.——				
. 10. / . 2.	CASSA AAN BOEDEL VAN WIJLEN P. RENTMAN				
	voor per saldo ontvangen			〃 7843	25
	Transporteere			*f* 285152	15

AMSTERDAM, 31 OCTOBER 1874.

	per Transport fol. 11			*f* 285152	15
10. / 2.	ONKOSTEN AAN CASSA voor betaald in deze maand			〃 820	27
	2 NOVEMBER.				
2. / 5.	CASSA AAN EFFECTEN voor 2 Coupons 6 pCt. Amerika van 1000 dollars à *f* 2.40			〃 144	—
	3 dº.				
6. / 7.	GOEDEREN AAN CREDITEUREN voor van H. ALLEMAN gekocht 40 balen Java-Koffie			〃 2860	45
	4 dº.				
31. / 32.	GOEDEREN VAN HAMBURG AAN G. HANDLER TE HAMBURG m/r voor factuur, ontvangen over 30 vaten Maryland-Tabak, voor m/rekening gekocht, bedragende Rm. 7824.20 à *f* 58			〃 4538	04
	5 dº.				
33.	GOEDEREN VAN AMSTERDAM n/LONDEN ONDER J. RAE AAN ONDERSTAANDEN voor factuur, gezonden aan J. RAE over 40 balen Java-Koffie, om voor m/rek. te worden verkocht				
6.	AAN GOEDEREN voor 40 balen Java-Koffie	*f* 2860	45		
10.	AAN ONKOSTEN voor diversen	〃 85	60	〃 2946	05
	7 dº.				
34. / 29.	G. HILL TE LONDEN m/r AAN GOEDEREN VAN AMSTERDAM n/LONDEN ONDER HEM voor het netto provenu van diverse goederen, voor m/r verkocht £ 359.7/3 à *f* 11.80			〃 4240	50
	Transporteere			*f* 300701	46

AMSTERDAM, 8 NOVEMBER 1874.

	per Transport fol. 12			*f* 300701	46
10. / 2.	ONKOSTEN AAN CASSA voor betaald aan vracht enz. over 40 vaten Maryland-Tabak, van *Hamburg* ontvangen			〃 136	40
	7 dº.				
6.	GOEDEREN AAN ONDERSTAANDEN voor het navolgende				
31.	AAN GOEDEREN VAN HAMBURG voor 40 vaten Maryland-Tabak	*f* 4538	04		
10.	AAN ONKOSTEN voor vracht enz.	〃 136	40	〃 4674	44
	9 dº.				
2. / 34.	CASSA AAN G. HILL TE LONDEN m/r voor op hem getrokken een wissel, groot £ 350 pr 2/m dato o/T. BELDER à *f* 11.80			〃 4130	—
	9 dº.				
35. / 2.	G. HILL TE LONDEN z/r AAN CASSA voor geremitteerd voor z/r aan F. FALSAN te *Parijs* een wissel op P. LEJEUNE, traite van B. JANSEN groot fr. 3000 à *f* 56½			〃 1412	50
	9 dº.				
36. / 35.	WISSELS AAN G. HILL TE LONDEN z/r voor op hem getrokken een wissel o/T. BALLINO pr 2/m dato, groot £119.14/1d à *f* 11.80			〃 1412	50
	10 dº.				
37.	DISCONTO-REKENING AAN ONDERSTAANDEN voor gedisconteerd aan J. BAARS een wissel op P. RITMAN pr 15 December, groot *f* 1600, en daarvoor betaald na aftrek van 39 dagen disconto, als volgt:				
36.	AAN WISSELS voor m/quitantie op T. BALLINO	*f* 1412	50		
12.	AAN KASVEREENIGING voor m/quitantie	〃 178	85	〃 1591	35
	Transporteere			*f* 314058	65

AMSTERDAM, 10 NOVEMBER 1874.

	per Transport fol. 13		*f* 314058 65
2. / 21.	CASSA AAN J. RAE TE LONDEN m/r voor op hem getrokken een wissel, groot £ 200 per 2/m dato o/G. LANSON, van wien ontvangen à *f* 11.80		〃 2360 —
	——10 d°.——		
8.	DEBITEUREN AAN ONDERSTAANDEN voor aan G. BROEKMAN verkocht op promesse 40 vaten Maryland Tabak als volgt:		
6.	AAN GOEDEREN voor 40 vaten Mar.-Tabak	*f* 4823 40	
10.	AAN ONKOSTEN voor promessezegel	〃 3 45	〃 4826 85
	——11 d°.——		
21. / 33.	J. RAE TE LONDEN m/r AAN GOEDEREN VAN AMSTERDAM n/LONDEN ONDER HEM voor netto provenu van 40 balen Java-Koffie £ 270.6/9 à *f* 11.80		〃 3190 —
	——11 d°.——		
32. / 20.	G. HANDLER TE HAMBURG m/r AAN TRAITES voor geaccepteerd zijne traite voor m/r per 2/m dato o/C. DE VEER groot Rm. 7.800 à *f* 58¼		〃 4543 50
	——12 d°.——		
13. / 8.	REMISES AAN DEBITEUREN voor ontvangen van G. BROEKMAN zijne promesse pr 10 Feb. '75		〃 4826 85
	——13 d°.——		
12. / 21.	KASVEREENIGING AAN J. RAE TE LONDEN m/r voor m/traite op hem, groot £ 270 per 2/m dato à *f* 11.80		〃 3186 —
	——16 d°.——		
21. / 30.	J. RAE TE LONDEN m/r AAN JENEVER IN ½ REKENING MET HEM voor verkooprekening over 6 ps Jenever in ½ rek. met hem, bedragende het netto provenu £ 114.11/4 zijnde voor mijn ½ £ 57.5/8 à *f* 11.80		〃 675 95
	Transporteere		*f* 337667 80

AMSTERDAM, 18 NOVEMBER 1874.

	per Transport fol. 14		*f* 337667 80
	DE VOLGENDEN AAN CREDITEUREN voor van J. HOEVENAAR gekocht 8 vaten Schiedammer Jenever		
6.	GOEDEREN voor 8 vaten Jenever	*f* 1498 60	
10. / 7.	ONKOSTEN voor diversen	〃 8 85	〃 1507 45
	——20 d°.——		
28.	BELEENING-REKENING U/G AAN ONDERSTAANDEN voor op beleening gegeven aan N. DE WILDE op onderpand van 10 Cert. 5 pCt. Metalliek met 25 pCt. surplus, aangenomen à 64 als volgt:		
12.	AAN KASVEREENIGING voor mijne quitantie	*f* 5000 —	
2.	AAN CASSA voor betaald	〃 1144 —	〃 6144 —
	——23 d°.——		
38.	JENEVER NAAR HAVRE ONDER F. SLUIS AAN ONDERSTAANDEN voor 8 vaten Schiedammer Jenever, om door hem te worden verkocht:		
6.	AAN GOEDEREN voor 8 vaten Jenever	*f* 1498 60	
10.	AAN ONKOSTEN voor diversen	〃 53 25	〃 1551 85
	——26 d°.——		
36. / 2.	WISSELS AAN CASSA voor betaald aan P. DE VRIES voor van hem gekocht een wissel, groot fr. 6000 op CLAUSEAU, fils, te *Parijs* 2/m dato à 56		〃 2800 —
	——27 d.——		
	DE VOLGENDEN AAN REMISES voor verdisconteerd bij de Nederl. Bank de promesse van G. BROEKMAN pr 10 Febr. 1875		
	Transporteere		*f* 349671 10

AMSTERDAM, 27 NOVEMBER 1874.

	per Transport fol. 15			*f* 349671	10
. 2.	CASSA				
	voor ontvangen	*f* 4796	28		
. 22. / . 13.	INTEREST				
	voor 76 dagen à disconto 3 pCt.	〃 30	57	〃 4826	85
	30 dº.				
	DE VOLGENDEN AAN CASSA				
	voor betaald als volgt:				
. 10.	ONKOSTEN				
	voor diverse uitgaven. Zie Onkostboek	*f* 293	20		
. 16. / . 2.	REEDERIJREKENING				
	voor de uitrusting van de *Helena*, volgens specifieke nota	〃 3021	—	〃 3314	20
	1 DECEMBER.				
. 5. / . 2.	EFFECTEN AAN CASSA				
	voor gekocht 10 Cert. 3 pCt. Portugal à 42 1/4 met 5/m rente en 1/8 pCt. Courtage			〃 5235	—
	1 dº.				
. 29. / . 34.	KATOEN VOOR 1/2 REK. MET G. HILL AAN G. HILL TE LONDEN m/r				
	voor factuur ontvangen over 12 balen Oomrawattee-Katoen per *Diana* kapt. N.N. om voor 1/2 rek. met hem te verkoopen, bedragende £ 126.1/2 zijnde voor mijne helft £ 63.0/7 à *f* 11.82^5			〃 745	25
	4 dº.				
. 10. / . 2.	ONKOSTEN AAN CASSA				
	voor betaald aan vracht enz. van 12 balen Oomrawattee-Katoen van *Londen*			〃 198	60
	7 dº.				
	DE VOLGENDEN AAN CREDITEUREN				
	voor van J. Brouwer gekocht 60 balen Java-Rijst, om in gemeenschappelijke rekening met P. Bert en J. Klein te verkoopen:				
. 8.	DEBITEUREN				
	P. Bert voor zijn 1/3 *f* 624.80				
	J. Klein 〃 〃 1/3 〃 624.80	*f* 1249	60		
. 40. / . 7.	JAVA-RIJST IN 1/3 REKENING MET P. BERT EN J. KLEIN				
	voor mijn 1/3	〃 624	80	〃 1874	40
	Transporteere			*f* 365865	40

AMSTERDAM, 7 DECEMBER 1874.

	per Transport fol. 16			*f* 365865	40
. 41. / . 42.	TABAK IN 1/3 REKENING MET J. MERCHANT TE LONDEN EN G. HANDLER TE HAMBURG AAN J. MERCHANT TE LONDEN m/r				
	voor factuur ontvangen over 150 vaten Tabak per *Alcyon*, kapitein Steine, om in 1/3 rek. met bovenstaande te worden verkocht, bedragende £ 3022.13/9 d. is voor mijn 1/3 £ 1007.11/3 à *f* 11.80			〃 11889	25
	7 dº.				
	DE VOLGENDEN AAN TRAITES				
	voor advies ontvangen van J. Merchant te *Londen*, dat hij op mij getrokken heeft het geheele beloop der 150 vaten Tabak in 1/3 rek. in 3 wissels, groot £ 3022.13/9 d.				
. 42.	J. MERCHANT TE LONDEN m/r				
	voor mijn 1/3 £ 1007.11/3 d.	*f* 11889	25		
. 44.	G. HANDLER TE HAMBURG z/r				
	voor zijn 1/3	〃 11889	25		
. 43.	J. MERCHANT TE LONDEN z/r				
	voor zijn 1/3	〃 11889	25		
20.	8 dº.			〃 35667	75
. 10. / . 2.	ONKOSTEN AAN CASSA				
	voor betaald aan vracht enz. over 150 vaten Tabak, van *Londen* ontvangen			〃 1550	—
	8 dº.				
. 6. / . 7.	GOEDEREN AAN CREDITEUREN				
	voor gekocht van J. de Jager 6 vaten Surinaamsche Koffie			〃 1668	75
	8 dº.				
. 8.	DEBITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor verkocht aan J. Hoevenaar 12 balen Oomrawattee-Katoen in 1/2 rek. met G. Hill te *Londen*				
. 45.	AAN GOEDEREN IN COMPAGNIE				
	voor 12 balen Katoen	*f* 1894	45		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor 1/2 weegloon en zegel	〃 2	52	〃 1896	97
	Transporteere			*f* 418538	12

AMSTERDAM, 9 DECEMBER 1874.

	per Transport fol. 17			*f* 418538	12
2.	CASSA AAN WISSELS				
36.	voor aan J. Pozzelli verkocht een wissel op Clauseau, fils, te *Parijs* groot fr. 6000 à 56¹/₄			〃 2812	50
	—14 dº.—				
20.	TRAITES AAN CASSA				
2.	voor betaald aan J. van der Linden de traite van J. Sudweg dato 14 Oct. 2/m			〃 2513	43
	—14 dº.—				
45.	GOEDEREN IN COMPAGNIE AAN ONDERSTAANDEN				
	voor verkooprekening, opgemaakt over 12 balen Oomrawattee-Katoen in ¹/₂ rek. met G. Hill te *Londen*, als volgt:				
35.	AAN G. HILL TE LONDEN z/r				
	voor z/helft in het netto provenu	*f* 834	55		
29.	AAN KATOEN IN ¹/₂ REK. MET G. HILL TE LONDEN				
	voor mijne helft	〃 834	55		
10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	〃 225	35	〃 1894	45
	—14 dº.—				
7.	CREDITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor in betaling gegeven aan J. Klein als volgt:				
37.	AAN DISCONTOREKENING				
	een wissel op P. Ritman	*f* 1600	—		
13.	AAN REMISES				
	een wissel op de Associatie Cassa	〃 1200	—	〃 2800	—
	—16 dº.—				
3.	DEBITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor verkocht aan H. Karsten à contant 150 vaten Tabak in gemeenschappelijke rek. met J. Merchant en G. Handler				
45.	AAN GOEDEREN IN COMPAGNIE				
	voor 150 vaten Tabak	*f* 41818	40		
10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	〃 225	20	〃 42043	60
	Transporteere			*f* 470602	10

AMSTERDAM, 17 DECEMBER 1874.

	per Transport fol. 18			*f* 470602	10
	DE VOLGENDEN AAN DEBITEUREN				
	voor het navolgende				
20.	TRAITES				
	voor betaald aan J. de Vogel per mijne quitantie op H. Karsten de traites van J. Merchant te *Londen* o/L. Harrison £ 3022.13/9 d. à *f* 11.80	*f* 35667	75		
2.	CASSA				
8.	voor per saldo van H. Karsten ontvangen	〃 6375	85	〃 42043	60
	—21 dº.—				
8.	DEBITEUREN AAN GOEDEREN IN COMPAGNIE				
45.	voor verkocht aan L. de Vriend 60 balen Java-Koffie in gemeenschappelijke rekening met P. Bert en J. Klein			〃 2330	20
	—22 dº.—				
45.	GOEDEREN IN COMPAGNIE AAN ONDERSTAANDEN				
	voor verkooprekening, opgemaakt over 150 vaten Tabak in ¹/₃ rek. met J. Merchant en G. Handler als volgt:				
43.	AAN J. MERCHANT TE LONDEN z/r				
	voor ¹/₃ in het provenu	*f* 13043	81		
44.	AAN G. HANDLER TE HAMBURG z/r				
	voor ¹/₃ in het netto provenu	〃 13043	81		
41.	AAN TABAK IN ¹/₃ REK. MET J. MERCHANT EN G. HANDLER				
	voor ¹/₃ in het netto provenu	〃 13043	81		
10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	〃 1850	61		
11.	AAN PROVISIE				
	voor 2 pCt.	〃 836	36	〃 41818	40
	—23 dº.—				
45.	GOEDEREN IN COMPAGNIE AAN ONDERSTAANDEN				
	voor verkooprekening, opgemaakt over 60 balen Java-Koffie in ¹/₃ rek. met P. Bert en J. Klein				
	Transporteere			*f* 556794	30

	per Transport fol. 19			f 556794	30
. 7.	AAN CREDITEUREN				
	voor P. BERT zijn 1/3 f 759.90				
	" J. KLEIN " 1/3 " 759.90	f 1519	80		
. 40.	AAN JAVA-KOFFIE IN 1/3 REK. MET P. BERT EN J. KLEIN				
	voor mijn 1/3	" 759	90		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	" 50	50	" 2330	20
	———— 24 d°. ————				
. 12. / . 8.	KASVEREENIGING AAN DEBITEUREN				
	voor mijne quitantie op L. DE VRIEND over 60 balen Java-Rijst			" 2330	20
	———— 24 d°. ————				
. 2. / . 28.	CASSA AAN BELEENINGREKENING U/G				
	voor per makelaar B. MEIJER ontvangen aflossing der beleening op onderpand van 20 Cert. Rusland	f 10000	—		
	2/m rente à 5 pCt.	" 83	35	" 10083	35
	———— 24 d°. ————				
. 10. / . 2.	ONKOSTEN AAN CASSA				
	voor betaald aan vracht enz. over eene partij Rogge, ontvangen van J. MEISNER te *Keulen*, om voor z/r te verkoopen			" 120	—
	———— 28 d°. ————				
. 5. / . 2.	EFFECTEN AAN CASSA				
	voor gekocht 4 Cert. 6 pCt. Amerika 1882 van 1000 Doll. à 98 1/4	f 9825	—		
	rente 57 dagen	" 95	—		
		f 9920	—		
	Courtage 1/8 pCt.	" 12	50	" 9932	50
	Transporteere			f 581590	55

	per Transport fol. 20			f 581590	55
. 26.	P. LE BRUN TE PARIJS z/r AAN ONDERSTAANDEN				
	voor advies, ontvangen van J. DE NEUFVILLE te *Parijs* van zijn herwissel op mij voor zijne interventie van m/wissel op P. LEBRUN als volgt:				
. 20.	AAN TRAITES				
	voor z/traite op mij, groot fr. 8088,25 per 24 Februari 1875 à 56 1/2	f 3808	22^5		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor briefporten	" 1	—	" 3809	22^5
	———— 29 d°. ————				
. 36. / . 26.	WISSELS AAN P. LEBRUN TE PARIJS z/r				
	voor m/wissel op hem, getrokken aan m/order fr. 8090.39 pr 28 Februari à f 56 1/2			" 3809	22^5
	———— 31 d°. ————				
. 3. / . 2.	VASTE GOEDEREN AAN CASSA				
	voor betaald diverse onkosten aan mijn woonhuis			" 197	15
	———— 31 d°. ————				
. 3.	DE VOLGENDEN AAN VASTE GOEDEREN				
	voor berekend aan huur van mijne woning en pakhuis				
. 46.	PARTICULIERE REKENING				
	voor huur van mijn woonhuis	f 450	—		
. 3.	ONKOSTEN				
	voor d° van het pakhuis	" 200	—	" 650	—
	———— 31 d°. ————				
	DE VOLGENDEN AAN CASSA				
	voor betaald als volgt:				
. 46.	PARTICULIERE REKENING				
	voor diverse uitgaven in mijne huishouding	f 625	65		
. 10. / . 2.	ONKOSTEN				
	voor diversen	" 443	99	" 1069	64
	Transporteere			f 591125	79

AMSTERDAM, 31 DECEMBER 1874.

	per Transport fol. 21	*f* 591125	79
6. / 10.	GOEDEREN AAN ONKOSTEN voor diverse onkosten, nog te verrekenen in het volgende jaar	〃 84	55
	——31 d°.——		
22. / 12.	INTEREST AAN DE KASVEREENIGING voor saldo aan rente	〃 25	15
		f 591235	49

PROEFBALANS

Fol.	REKENINGEN.	Tellingen. Debet.	Tellingen. Credit.	Saldo's. Debet.	Saldo's. Credit.
1	KAPITAAL		*f* 90000.—		*f* 90000.—
2	CASSA	*f* 80856.53	〃 72047.58	*f* 8808.95	
3	VASTE GOEDEREN	〃 15197.15	〃 650.—	〃 14547.15	
4	SCHEEPSAANDEELEN	〃 16255.60	〃 12500.—	〃 3755.60	
5	EFFECTEN	〃 52854.25.	〃 27089.30	〃 25764.95	
6	GOEDEREN	〃 29731.12	〃 28495.61	〃 1235.51	
7	CREDITEUREN	〃 6558.02	〃 29833.58		〃 23275.56
8	DEBITEUREN	〃 69693.65	〃 57893.49	〃 11800.16	
9	J. RAE TE LONDEN z/r	〃 4764.77^{5}	〃 4192.22	〃 572.55^{5}	
10	ONKOSTEN	〃 4557.36	〃 4485.47	〃 71.89	
11	PROVISIE		〃 1152.62		〃 1152.62
12	KASVEREENIGING	〃 25897.75	〃 23393.25	〃 2504.50	
13	REMISES	〃 6698.76	〃 6026.85	〃 671.91	
14	SCHIP HELENA	〃 25000.—		〃 25000.—	
15	GOEDEREN NAAR SURINAME	〃 11322.—		〃 11322.—	
16	REEDERIJREKENING	〃 6894.—		〃 6894.—	
17	GOEDEREN IN COMMISSIE	〃 9257.30	〃 9257.30		
18	J. SUDWEG HAMBURG z/r	〃 6113.43	〃 6113.43		
19	PH. GRAUN LEIPZIG z/r	〃 1290.63	〃 1200.—	〃 90.63	
20	TRAITES	〃 38181.18	〃 46532.90^{5}		〃 8351.72^{5}
21	J. RAE LONDEN m/r	〃 13555.20	〃 12535.90	〃 1019.30	
22	INTEREST	〃 55.72	〃 27.50	〃 28.22	
23	SALPETER VAN LONDEN	〃 3422.—	〃 3489.75		〃 67.75
24	BOEDEL VAN P. RENTMAN	〃 7843.25	〃 7843.25		
25	BODEMERIJREKENING	〃 2500.—		〃 2500.—	
26	P. LE BRUN BORDEAUX z/r	〃 7557.27^{5}	〃 7557.27^{5}		
27	ASSURANTIE		〃 46.85		〃 46.85
28	BELEENINGREKENING U/G	〃 16144.—	〃 10083.35	〃 6060.65	
29	GOEDEREN VAN A. n/L. ONDER G. HILL	〃 3586.10	〃 4240.50		〃 654.40
30	JENEVER IN ½ REK. MET J. RAE	〃 557.17^{5}	〃 675.95		〃 118.77^{5}
31	GOEDEREN VAN HAMBURG	〃 4538.04	〃 4538.04		
32	G. HANDLER HAMBURG m/r	〃 4543.50	〃 4538.04	〃 5.46	
33	GOEDEREN VAN AMST. n LONDEN ONDER J. RAE	〃 2946.05	〃 3190.—		〃 243.95
34	G. HILL LONDEN z/r	〃 1412.50	〃 2247.05		〃 834.55
35	〃 〃 〃 m/r	〃 4240.50	〃 4875.25		〃 634.75
36	WISSELS	〃 8021.72^{5}	〃 4225.—	〃 3796.72^{5}	
37	DISCONTOREKENING	〃 1591.35	〃 1600.—		〃 8.65
38	JENEVER NAAR HAVRE ONDER F. SLUIS	〃 1551.85		〃 1551.85	
39	KATOEN IN ½ REK. MET G. HILL	〃 745.25	〃 834.55		〃 89.30
40	JAVA-RIJST IN ⅓ MET P. B. EN J. K.	〃 624.80	〃 759.90		〃 135.10
41	TABAK IN ⅓ REK. MET J. M. EN G. H.	〃 11889.25	〃 13043.81		〃 1154.56
	Transporteere	*f* 508449.04	*f* 507215.57	*f* 128002.01	*f* 126768.54

ULT^o. DECEMBER 1874.

Fol.	REKENINGEN.	Tellingen. Debet.	Tellingen. Credit.	Saldo's. Debet.	Saldo's. Credit.
	per Transport	f508449.04	f507215.57	f128002.01	f126768.54
42	J. MERCHANT LONDEN m/r	" 11889.25	" 11889.25		
43	" " " z/r	" 11889.25	" 13043.81		" 1154.56
44	G. HANDLER HAMBURG z/r	" 11889.25	" 13043.81		" 1154.56
45	GOEDEREN IN COMPAGNIE	" 46043.05	" 46043.05		
46	PARTICULIERE REKENING	" 1075.65		" 1075.65	
		f591235.49	f591235.49	f129077.66	f129077.66

NOTA VAN WINSTEN EN VERLIEZEN DEC. 1874.

fol.			fol.		
4	SCHEEPSAANDEELEN	f 500.—	5	EFFECTEN	f 748.80
10	ONKOSTEN	" 222.19	6	GOEDEREN	" 454.24
21	J. RAE LONDEN m/r	" 13.25	11	PROVISIE	" 1152.62
32	G.HANDLER HAMBURG m/r	" 19.56	22	INTEREST	" 516.63
46	PARTICULIERE REKENING	" 1075.65	23	SALPETER VAN LONDEN	" 67.75
	SALDO, of ZUIVERE WINST	" 3566.30^5	27	ASSURANTIE	" 46.85
			29	GOED. ONDER G. HILL	" 654.40
			30	JENEVER IN $^1/_2$ REK.	" 118.77^5
			33	GOED ONDER J. RAE	" 243.95
			34	G. HILL LONDEN m/r	" 1.48
			36	WISSELS	" 12.50
			39	KATOEN IN $^1/_2$ REKENING	" 89.30
			40	JAVA-RIJST IN $^1/_3$ "	" 135.10
			41	TABAK IN $^1/_3$ "	" 1154.56
		f 5396.95^5			f 5396.95^5

SLUITPOSTEN.

AMSTERDAM, 31 DECEMBER 1874.

DE VOLGENDEN AAN INTEREST voor overschrijving van rente						
VASTE GOEDEREN	f	452	85			
BELEENINGREKENING	"	83	35			
DISCONTOREKENING	"	8	65			
				f	544	85
——31 d^o.——						
VOLGENDEN AAN WINST EN VERLIES voor de navolgende Winsten:						
EFFECTEN	f	748	80			
GOEDEREN	"	454	24			
PROVISIE	"	1152	62			
INTEREST	"	516	63			
SALPETER VAN LONDEN	"	67	75			
ASSURANTIE	"	46	85			
GOEDEREN TE LONDEN ONDER G. HILL	"	654	40			
JENEVER IN $^1/_2$ REK. MET J. RAE	"	118	77^5			
GOEDEREN TE LONDEN ONDER J. RAE	"	243	95			
G. HILL TE LONDEN m/r	"	1	48			
WISSELS	"	12	50			
KATOEN IN $^1/_2$ REK. MET G. HILL TE LONDEN	"	89	30			
JAVA-RIJST IN $^1/_3$ REK. MET P. B. EN J. K.	"	135	10			
TABAK IN $^1/_3$ REK. MET M. TE L. EN H. TE H.	"	1154	56			
				"	5396	95^5
——31 d^o.——						
WINST EN VERLIES AAN ONDERSTAANDEN voor de navolgende Verliezen:						
AAN SCHEEPSAANDEELEN	f	500	—			
AAN ONKOSTEN	"	222	19			
AAN J. RAE TE LONDEN m/r	"	13	25			
AAN G. HANDLER TE HAMBURG m/r	"	19	56			
AAN PARTICULIERE REKENING	"	1075	65			
				"	1830	65

(Vervolg Sluitposten op bl. 132).

BALANS

Debet.

fol.					
2	AAN CASSA			*f* 8808	95
3	〃 VASTE GOEDEREN, voor Woonhuis en Erve			〃 15000	—
4	〃 SCHEEPSAANDEELEN, voor $^1/_8$ kofschip *Johanna*			〃 3255	60
5	〃 EFFECTEN				
	voor 6 Cert. 6 pCt. *Amerika*	*f* 14850	—		
	〃 10 〃 $2^1/_2$ pCt. N. W. S.	〃 6323	75		
	〃 10 〃 3 pCt. *Portugal*	〃 5340	—	〃 26513	75
6	〃 GOEDEREN, voor 6 vaten Suriname-koffie			〃 1689	75
8	〃 DEBITEUREN, voor J. Klein	*f* 624	80		
	〃 J. Brouwer	〃 3579	79		
	〃 F. Wiltens	〃 1050	70		
	〃 J. Hoevenaar	〃 2477	62		
	〃 P. Schreuder	〃 574	90		
	〃 J. de Jager	〃 2867	55		
	〃 P. Bert	〃 624	80	〃 11800	16
9	〃 J. RAE TE LONDEN z/r			〃 572	55^5
10	〃 ONKOSTEN			〃 127	40
11	〃 KASVEREENIGING			〃 2504	50
13	〃 REMISES			〃 671	91
14	〃 SCHIP HELENA			〃 25000	—
15	〃 GOEDEREN NAAR SURINAME ONDER J. WOLTERS			〃 11322	—
16	〃 REEDERIJREKENING			〃 6894	—
19	〃 P. GRAUN TE LEIPZIG z/r			〃 90	63
21	〃 J. RAE TE LONDEN m/r voor £ 82.5/2			〃 1006	05
25	〃 BODEMERIJREKENING			〃 2500	—
28	〃 BELEENINGREKENING U/g			〃 6144	—
36	〃 WISSELS VOOR fr. 8090.39			〃 3809	22^5
39	〃 JENEVER NAAR HAVRE ONDER F. SLUIS			〃 1551	85
				f 129262	33

DECEMBER 1874.

Credit.

fol.					
1	PER KAPITAAL			*f* 93566	30^5
7	〃 CREDITEUREN				
	voor J. Klein	*f* 2778	96		
	〃 P. Bert	〃 759	90		
	〃 H. Alleman	〃 3836	10		
	〃 J. Brouwer	〃 12724	40		
	〃 J. Hoevenaar	〃 1507	45		
	〃 J. de Jager	〃 1668	75	〃 23275	56
10	〃 ONKOSTEN			〃 277	70
10	〃 TRAITES				
	〃 fr. 8088.25	*f* 3808	22^5		
	〃 Rm. 7800	〃 4543	50	〃 8351	72^5
32	〃 G. HANDLER TE HAMBURG m/r Rm. 24.20			〃 14	10
34	〃 G. HILL LONDEN m/r £ 53.13/4			〃 633	27
35	〃 G. HILL LONDEN z/r			〃 834	55
43	〃 J. MERCHANT LONDEN z/r			〃 1154	56
44	〃 G. HANDLER HAMBURG z/r			〃 1154	56
				f 129262	33

AMSTERDAM, 31 DECEMBER 1874.

WINST EN VERLIES AAN KAPITAAL voor de zuivere winst			*f* 3566	30^5
BALANS AAN ONDERSTAANDEN voor het navolgende:				
AAN CASSA	*f* 8808	95		
〃 VASTE GOEDEREN	〃 15000			
〃 SCHEEPSAANDEELEN	〃 3255	60		
〃 EFFECTEN	〃 26513	75		
〃 GOEDEREN	〃 1689	75		
〃 DEBITEUREN	〃 11800	16		
〃 J. RAE TE LONDEN z/r	〃 572	55^5		
〃 ONKOSTEN	〃 127	40		
〃 KASVEREENIGING	〃 2504	50		
〃 REMISES	〃 671	91		
〃 SCHIP HELENA	〃 25000			
〃 GOEDEREN n/SURINAME J. W.	〃 11322			
〃 REDERIJREKENING	〃 6894			
〃 P. GRAUN TE LEIPZIG z/r	〃 90	63		
〃 J. RAE TE LONDEN m/r	〃 1006	05		
〃 BODEMERIJREKENING	〃 2500			
〃 BELEENINGREKENING U/g	〃 6144			
〃 WISSELS	〃 3809	22^5		
〃 JENEVER NAAR HAVRE ONDER F. S.	〃 1551	85		
			〃 129262	33
—— 31 d°. ——				
DE VOLGENDEN AAN BALANS voor het navolgende:				
KAPITAAL	*f* 93566	30^5		
CREDITEUREN	〃 23275	56		
ONKOSTEN	〃 277	70		
TRAITES	〃 8351	72^5		
G. HANDLER, HAMBURG m/r	〃 14	10		
G. HILL, LONDEN m/r	〃 633	27		
G. HILL, LONDEN z/r	〃 834	55		
J. MERCHANT, LONDEN z/r	〃 1154	56		
G. HANDLER, HAMBURG z/r	〃 1154	56		
			〃 129262	33

AMSTERDAM, 1 JANUARI 1875.

	DE VOLGENDEN AAN BALANS } voor BALANS AAN DE ONDERSTAANDEN } de saldo.			*f* 129262	33
	—— 2 d°. ——				
	DE VOLGENDEN AAN GOEDEREN NAAR HAVRE ONDER F. SLUIS voor het netto provenu van 8 vaten Schiedamsche Jenever, als volgt:				
47.	RETOUREN VAN HAVRE Pr F. SLUIS voor 4 kisten Luxe-artikelen, volgens factuur	*f* 1752	60		
2. / 38.	CASSA voor in specie ontvangen	〃 107	90	〃 1860	50
	—— 4 d°. ——				
10. / 2.	ONKOSTEN AAN CASSA voor betaald aan diverse onkosten, zie Onkostboek			〃 473	30
	—— 4 d°. ——				
8. / 6.	DEBITEUREN AAN GOEDEREN voor verkocht aan J. KLEIN 4 kisten Luxe-artikelen uit Havre ontvangen			〃 2050	25
	—— 5 d°. ——				
7.	CREDITEUREN AAN ONDERSTAANDEN voor afrekening met J. KLEIN				
8.	AAN DEBITEUREN voor m/quitantie aan J. KLEIN	*f* 2675	05		
2.	AAN CASSA voor betaald	〃 103	91	〃 2778	96
	—— 5 d°. ——				
12. / 13.	KASVEREENIGING AAN REMISES voor aan haar ter incasseering gegeven m/remise op D. NEMER 8 Januari			〃 671	91
	—— 5 d°. ——				
48.	J. MEISNER TE KEULEN z/r AAN ONDERSTAANDEN voor het bedrag mijner onkostrekening zie Memoriaal				
10.	AAN ONKOSTEN voor	*f* 387	90		
11.	AAN PROVISIE voor	〃 15	—	〃 402	90
		Transporteere		*f* 137500	15

	per Transport fol. 1			f 137500	15
6.	GOEDEREN AAN ONDERSTAANDEN voor het bruto provenu van 4 kisten Luxe-artikelen, als volgt:				
47.	AAN RETOUREN VAN HAVRE ONDER F. SLUIS voor het netto provenu	f 1936	10		
10.	AAN ONKOSTEN voor diversen	„ 114	15	„ 2050	25
	9 dº.				
10. / 12.	ONKOSTEN AAN KASVEREENIGING voor betaald per mijne quitantie op de Kasvereeniging voor premie van assurantie			„ 241	—
	9 dº.				
49. / 36.	DE FAILLITE MASSA VAN B. JANSEN AAN WISSELS voor rembours van den met protest van non-betaling terug ontvangen wissel op P. LE JEUNE te *Parijs* fr. 3050 à f 57.			„ 1448	75
	11 dº.				
20. / 2.	TRAITES AAN CASSA voor betaald aan C. DE VEER de geaccepteerde traite van G. HANDLER te *Hamburg* Rm. 7800			„ 4543	50
	15 dº.				
8. / 17.	DEBITEUREN AAN GOEDEREN IN COMMISSIE voor aan H. ALLEMAN verkocht eene partij rogge, toebehoorende J. MEISNER te *Keulen*			„ 1801	80
	15 dº.				
2. / 5.	CASSA AAN EFFECTEN voor van B. MEIJER, ontvangen voor 10 Coup. N. W. S. 2½ pCt.	f 123	75		
	10 dº. 3 pCt. *Portugal*	„ 177	—	„ 300	75
	15 dº.				
17.	GOEDEREN IN COMMISSIE AAN ONDERSTAANDEN voor het bruto provenu van eene partij Rogge				
	Transporteere			f 147886	20

	per Transport fol. 2.			f 147886	20
48.	AAN J. MEISNER TE KEULEN z/r voor het netto provenu	f 1609	77		
10.	AAN ONKOSTEN voor diversen	„ 156	—		
11.	AAN PROVISIE voor 2 pCt.	„ 36	03	„ 1801	80
	15 dº.				
2.	CASSA AAN BELEENINGREKEN. U/g voor aflossing van beleening op 10 Certif. 5 pCt. Metalliek	f 6144	—		
	aan 2/m rente à 4 pCt.	„ 61	44	„ 6205	44
	23 dº.				
	DE VOLGENDEN AAN ONDERSTAANDEN voor geremitteerd aan J. MERCHANT te *Londen* £ 196.9/4, als volgt:				
43.	J. MERCHANT TE LONDEN z/r voor het saldo hem komende	f 1154	56		
44.	G. HANDLER TE HAMBURG m/r voor idem	„ 1154	56		
32.	G. HANDLER TE HAMBURG m/r voor saldo Rm. 24.20	„ 14	10		
		f 2323	22		
21.	AAN J. RAE TE LONDEN m/r voor m/traite op hem £ 133.13/7 o/J. MERCHANT à f 11.82^5	f 1580	76		
8.	AAN DEBITEUREN voor m/quitantie op P. SCHREUDER in betaling gegeven aan W. WALKER op rek. van een wissel groot £ 62.15/9	„ 574	90		
2.	AAN CASSA voor saldo in bovenstaande	„ 167	56	„ 2323	22
	23 dº.				
21. / 9.	J. RAE TE LONDEN m/r AAN J. RAE LONDEN z/r voor saldo van rekening met hem van de eene rekening op de andere overgebracht £ 48.8/5 d à f 11.82^5			„ 572	55^5
	Transporteere			f 158789	21^5

AMSTERDAM, 26 JANUARI 1875.

	per Transport fol. 3			f 158789	21^5
7.	CREDITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor afrekening met P. Bert				
8.	AAN DEBITEUREN				
	voor m/quitantie op hem	f 624	80		
2.	AAN CASSA				
	voor betaald	" 135	10	" 759	90
	26 d°.				
48. / 20.	J. MEISNER TE KEULEN z/r AAN TRAITES				
	voor geaccepteerd zijne traite o/C. Schneider per Maart			" 1206	87
	29 d°.				
2. / 19.	CASSA AAN P. GRAUN LEIPZIG z/r				
	voor ontvangen voor z/r van P. Lindner			" 90	63
	31 d°.				
10. / 2.	ONKOSTEN AAN CASSA				
	voor in deze maand betaald			" 480	95
	1 FEBRUARI.				
2. / 5.	CASSA AAN EFFECTEN				
	voor verkocht per Makelaar B. Meijer 10 Cert. $2^1/_2$ pCt. N. W. S. van f 1000, volgens Memoriaal			" 6095	84
	3 d°.				
7.	CREDITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor afrekening met de volgenden				
	J. Brouwer	f 12724	40		
	J. de Jager	" 1668	75		
		f 14393	15		
8.	AAN DEBITEUREN				
	voor m/quitantie J. Brouwer f 3579.79				
	" " J. de Jager " 2867.55				
	" " F. Wiltens " 1050.70	f 7498	04		
12.	AAN KASVEREENIGING				
	voor m/quitantie	" 2000	—		
2.	AAN CASSA				
	voor	" 4895	11	" 14393	15
	Transporteere			f 181816	55^5

AMSTERDAM, 8 FEBRUARI 1875.

	per Transport fol. 4.			f 181816	55^5
8. / 6.	DEBITEUREN AAN GOEDEREN				
	voor aan H. Alleman verkocht 6 vaten Koffie bedragende			" 1679	65
	10 d°.				
7.	CREDITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor m/afrekening met H. Alleman,				
8.	AAN DEBITEUREN				
	voor m/quitantie op hem	f 1679	65		
	" idem	" 1801	80		
		f 3481	45		
2.	AAN CASSA				
	voor saldo	" 354	65	" 3836	10
	12 d°.				
2. / 49.	CASSA AAN DE FAILLITE MASSA VAN B. JANSEN				
	voor ontvangen 50 percent van mijne pretentie			" 724	37^5
	24 d°.				
20. / 2.	TRAITES AAN CASSA				
	voor betaald aan F. Lefèvre de traite van J. de Neufville te *Parijs* 24 Dec. 1874 pr 2/m. dato fr. 8088.25 à f $56^1/_2$			" 3808	22^5
	24 d°.				
	DE VOLGENDEN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor het navolgende volgens rekening en verantwoording van J. Wolters na zijn retour uit *Suriname*				
16.	REEDERIJ-REKENING VAN HET SCHIP HELENA				
	voor proviand en reparatie	f 423	—		
15.	GOEDEREN NAAR SURINAME ONDER J. WOLTERS				
	voor lossen der lading	" 32	—		
50.	KOFFIE VAN SURINAME				
	voor 200 balen	" 11800	—		
	Transporteere	f 12255	—	f 191864	90^5

	per Transport fol. 5	f 12255	—	f 191864	90^5
. 51.	J. WIX & Co. TE PARAMARIBO				
	voor 6 kisten Wijn	″ 2130	—		
. 13.	REMISES				
	voor een wissel op J. HARTSINCK alhier per 15 Maart	″ 2163	—		
. 2.	CASSA				
	voor saldo	″ 837	—		
		f 17385	—		
. 16.	AAN REEDERIJ-REKENING SCHIP HELENA				
	voor vracht en passagegelden	f 2665	—		
. 15.	AAN GOEDEREN NAAR SURINAME ONDER J. WOLTERS.				
	voor 40 vaten Wijn	″ 14720	—	″ 17385	—
	25 d°.				
	DE VOLGENDEN AAN CASSA				
	voor betaald aan Kapitein J. WOLTERS als volgt:				
. 16.	REEDERIJREKENING SCHIP HELENA				
	voor diversen	f 1609	—		
. 50.	ONKOSTEN				
	voor lossen van 200 balen Koffie	″ 20	—	″ 1629	—
	25 d°.				
. 36.	WISSELS AAN ONDERSTAANDEN				
	voor de ontvangen 50 pCt. uit de faillite massa van B. JANSEN, op rekening der traite op P. LEJEUNE te *Parijs*, als volgt:				
. 35.	AAN G. HILL TE LONDEN z/r				
	voor z/r ontvangen	f 724	37^5		
. 49.	AAN DE FAILLITE MASSA VAN B. JANSEN				
	voor afschrijving van 50 pCt.	″ 724	37^5	″ 1448	75
	25 d°.				
. 10. / . 2.	ONKOSTEN AAN CASSA				
	voor betaald aan inkomende rechten van 200 balen Koffie			″ 384	20
		Transporteere		f 212711	85^5

	per Transport fol. 6			f 212711	85^5
. 2. / . 36.	CASSA AAN WISSELS				
	voor aan J. DAPPERS vernegotieerd mijne traite op P. LEBRUN te *Bordeaux* fr. 8090.39 per 28 Feb. à f 47½ per 100 fr.			″ 3842	92^5
	25 d°.				
	DE VOLGENDEN AAN REEDERIJ-REKENING SCHIP HELENA				
	voor het onderstaande				
. 15.	GOEDEREN NAAR SURINAME ONDER J. WOLTERS				
	voor berekende vracht van 40 kisten Wijn	f 1000	—		
. 10. / . 16.	ONKOSTEN				
	voor berekende vracht van 200 balen Koffie in retour van *Suriname*	″ 1275	—	″ 2275	—
	26 d°.				
	DE VOLGENDEN AAN REEDERIJ-REKENING SCHIP HELENA				
	voor ontvangen van den Cargadoor DE VRIES voor vrachtpenningen				
. 2.	CASSA				
	voor	f 6000	—		
. 12. / . 16.	KASVEREENIGING				
	voor z/quitantie	″ 6825	—	″ 12825	—
	27 d°.				
. 2. / . 4.	CASSA AAN SCHEEPSAANDEELEN				
	voor mijn 1/4 aandeel in de gemaakte winsten van de *Johanna*			″ 470	—
	28 d°.				
. 8. / . 4.	DEBITEUREN AAN SCHEEPSAANDEELEN				
	voor aan J. HOEVENAAR verkocht mijn 1/4 aandeel in de *Johanna*.			″ 2850	—
	28 d°.				
. 10. / . 2.	ONKOSTEN AAN CASSA				
	voor in deze maand betaald			″ 110	—
		Transporteere		f 235084	78

AMSTERDAM, 1 MAART 1875.

	per Transport fol. 7.			*f* 235084	78
. 5.	EFFECTEN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor gekocht 16 Cert. 5 pCt. Metall. van fl. 1000 zilver à 64½ bedragende volgens Memoriaal met rente *f* 12568 en aan hem betaald als volgt:				
. 2.	AAN CASSA				
	voor	*f* 10000	—		
. 12.	AAN KASVEREENIGING				
	voor m/quitantie	" 2568	—	" 12568	—
	3 d°.				
. 8.	DEBITEUREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor aan H. Karsten verkocht à contant 200 balen Koffie van *Suriname* ontvangen				
. 6.	AAN GOEDEREN				
	voor 200 balen Koffie	*f* 15032	08		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor ½ Weegloon en Zegels	" 7	75	" 15039	83
	5 d°.				
	DE VOLGENDEN AAN DEBITEUREN				
	voor sluiting mijner rekening met G. Hill te *Londen* aan hem geremitteerd een wissel groot £ 185.4/5d 3 dagen zicht, betaald per mijne quitantie op H. Karsten				
. 34.	G. HILL TE LONDEN m/r				
	voor £ 53.13/4d a *f* 11.85	*f* 635	95		
. 35. / . 8.	G. HILL TE LONDEN z/r				
	voor saldo £ 131.11/1d	" 1558	92^{5}	" 2194	87^{5}
	6 d°.				
	DE VOLGENDEN AAN DEBITEUREN				
	voor sluiting van rekening met H. Karsten en J. Hoevenaar, als volgt:				
. 7.	CREDITEUREN				
	voor de quitantie van J. Hoevenaar	*f* 1507	45		
. 2.	CASSA				
	voor ontvangen	" 16665	12^{5}		
		f 18172	57^{5}		
. 8.	AAN DEBITEUREN				
	voor ontvangen van				
	H. Karsten	*f* 12844	95^{5}		
	J. Hoevenaar	" 5327	62	" 18172	57^{5}
	Transporteere			*f* 283060	06

AMSTERDAM, 6 MAART 1875.

	per Transport fol. 8			*f* 283060	06
. 5. / . 2.	EFFECTEN AAN CASSA				
	voor gekocht 6 Cert. 6 pCt. Amerika van 1000 doll. à 95 bedragende volgens Memoriaal			" 14583	75
	9 d°.				
. 13. / . 51.	REMISES AAN J. WIX & C°. TE PARAMARIBO z/r				
	voor ontvangen h/remise in een wissel op J. Vlierhout te *Rotterdam* pr 24 dezer			" 2130	—
	13 d°.				
. 2. / . 13.	CASSA AAN REMISES				
	voor ontvangen het bedrag van een wissel op J. Hartsinck alhier, vervallen 15 e. k.			" 2163	—
	15 d°.				
. 6.	GOEDEREN AAN ONDERSTAANDEN				
	voor verkooprekening opgemaakt over 200 balen Koffie van *Suriname*				
. 50.	AAN KOFFIE IN RETOUR VAN SURINAME				
	voor het netto provenu	*f* 12786	13		
. 10.	AAN ONKOSTEN				
	voor diversen	" 2245	95	" 15032	08
	16 d°.				
. 2.	CASSA AAN ONDERSTAANDEN				
	voor ontvangen van W. Greven aflossing der gelden op Bodemerij der *Maria*, als volgt:				
. 25.	AAN BODEMERIJ-REKENING				
	voor aflossing	*f* 2500	—		
. 22.	AAN INTEREST				
	voor rente	" 389	37^{5}	" 2889	37^{5}
	23 d°.				
. 20. / . 2.	TRAITES AAN CASSA				
	voor betaald aan N. van Coeverden de traite van J. Meisner te *Keulen*			" 1206	87
	Transporteere			*f* 321065	13^{5}

AMSTERDAM, 24 MAART 1875.

	per Transport fol. 9			*f* 321065	13^5
. 2.	CASSA AAN REMISES				
. 13.	voor ontvangen van J. VLIERHOUT			〃 2130	—
	——— 29 d°. ———				
. 14.	HET SCHIP HELENA AAN INTEREST				
. 22.	voor 5/m rente van *f* 25000 à 5 pCt.			〃 520	83
	——— 30 d°. ———				
. 6.	GOEDEREN AAN ONKOSTEN				
. 10.	voor courtage enz. aan 6 vaten Koffie			〃 24	—
	——— 31 d°. ———				
	DE VOLGENDEN AAN VASTE GOEDEREN				
	voor 3/m huis en pakhuishuur				
. 46.	PARTICULIERE REKENING				
	voor 3/m huur	*f* 112	50		
. 10.	ONKOSTEN				
. 4.	voor 3/m pakhuishuur	〃 50	—		
			—	〃 162	50
	——— 31 d°. ———				
. 2.	CASSA AAN SCHIP HELENA				
. 14.	voor verkoop van het schip *Helena* aan A. HOOGENDIJK, van wien daarvoor ontvangen			〃 23750	—
	——— 31 d°. ———				
	DE VOLGENDEN AAN CASSA				
	voor het onderstaande:				
. 10.	ONKOSTEN				
	voor in deze maand betaald	*f* 247	50		
. 46.	PARTICULIERE REKENING				
. 2.	voor de laatste 3/m gedisponeerd	〃 837	50		
			—	〃 1085	—
				f 348737	46^5

PROEFBALANS ULT°. MAART 1875.

Fol.	REKENINGEN.	TELLINGEN.		SALDO'S.	
		Debet.	Credit.	Debet.	Credit.
1	KAPITAAL		*f* 93566.30^5		*f* 93566.30^5
2	CASSA	*f* 81081.31	〃 43961.12^5	*f* 37120.18^5	
3	VASTE GOEDEREN	〃 15000.—	〃 162.50	〃 14837.50	
4	SCHEEPSAANDEELEN	〃 3255.60	〃 3320.—		〃 64.40
5	EFFECTEN	〃 53665.50	〃 6396.59	〃 47268.91	
6	GOEDEREN	〃 18796.08	〃 18761.98	〃 34.10	
7	CREDITEUREN	〃 23275.56	〃 23275.56		
8	DEBITEUREN	〃 35221.69	〃 35221.69		
9	J. RAE TE LONDEN z/r	〃 572.55^5	〃 572.55^5		
10	ONKOSTEN	〃 3409.35	〃 3213.45	〃 195.90	
11	PROVISIE		〃 51.03		〃 51.03
12	KASVEREENIGING	〃 10001.41	〃 4809.—	〃 5192.41	
13	REMISES	〃 4964.91	〃 4964.91		
14	SCHIP HELENA	〃 25520.83	〃 23750.—	〃 1770.83	
15	GOEDEREN NAAR SURINAME	〃 12354.—	〃 14720.—		〃 2366.—
16	REEDERIJ-REKENING	〃 8926.—	〃 17765.—		〃 8839.—
17	GOEDEREN IN COMMISSIE	〃 1801.80	〃 1801.80		
19	P. GRAUN, LEIPZIG z/r	〃 90.63	〃 90.63		
20	TRAITES	〃 9558.59^5	〃 9558.59^5		
21	J. RAE, LONDEN m/r	〃 1578.60^5	〃 1580.76		〃 2.15^5
22	INTEREST		〃 520.83		〃 520.83
25	BODEMERIJ-REKENING	〃 2500.—	〃 2889.37^5		〃 389.37^5
28	BELEENING-REKENING U/g	〃 6144.—	〃 6205.44		〃 61.44
32	G. HANDLER, HAMBURG m/r	〃 14.10	〃 14.10		
34	G. HILL, LONDEN m/r	〃 635.95	〃 633.27	〃 2.68	
35	〃 〃 〃 z/r	〃 1558.92^5	〃 1558.92^5		
36	WISSELS	〃 5257.97^5	〃 5291.67^5		〃 33.70
38	JENEVER NAAR HAVRE	〃 1551.85	〃 1860.50		〃 308.65
43	J. MERCHANT, LONDEN z/r	〃 1154.56	〃 1154.56		
44	G. HANDLER, HAMBURG z/r	〃 1154.56	〃 1154.56		
46	PARTICULIERE REKENING	〃 950.—		〃 950.—	
47	RETOUREN VAN HAVRE	〃 1752.60	〃 1936.10		〃 183.50
48	J. MEISNER TE KEULEN z/r	〃 1609.77	〃 1609.77		
49	FAILLITE MASSA B. JANSEN	〃 1448.75	〃 1448.75		
50	KOFFIE VAN SURINAME	〃 11800.—	〃 12786.13		〃 986.13
51	J. WIX TE PARAMARIBO z/r	〃 2130.—	〃 2130.—		
		f 348737.46^5	*f* 348737.46^5	*f* 107372.51^5	*f* 107372.51^5

SLUITPOSTEN.

1.	DE VOLGENDEN AAN WINST EN VERLIES voor op onderstaande rekeningen gewonnen				
4.	SCHEEPSAANDEELEN	f 64	40		
5.	EFFECTEN	„ 791	09		
11.	PROVISIE	„ 51	03		
14.	SCHIP HELENA	„ 7068	17		
15.	GOEDEREN NAAR SURINAME ONDER J. W.	„ 2366	—		
21.	J. RAE TE LONDEN m/r	„ 2	15^{5}		
22.	INTEREST	„ 1134	14^{5}		
36.	WISSELS	„ 33	70		
38.	JENEVER NAAR HAVRE ONDER F. S.	„ 308	65		
47.	RETOUREN VAN HAVRE	„ 183	50		
50.	KOFFIE IN RETOUR VAN SURINAME	„ 986	13	f 12988	97
	WINST EN VERLIES AAN ONDERSTAANDEN voor op onderstaande rekeningen verloren				
6.	AAN GOEDEREN	f 34	10		
10.	„ ONKOSTEN	„ 195	90		
34.	„ G. HILL TE LONDEN m/r	„ 2	68		
46.	„ PARTICULIERE REKENING	„ 950	—	„ 1182	68
	WINST EN VERLIES AAN KAPITAAL voor mijne zuivere winst			„ 11806	29
	BALANS AAN DE ONDERSTAANDEN voor het navolgende				
3.	AAN VASTE GOEDEREN, voor woonhuis	f 15000	—		
2.	„ CASSA	„ 37120	18^{5}		
5.	„ EFFECTEN voor 12 Cert. 6 % Amerika f 29850.— „ 16 „ 5 % Oost.Met. „ 12720.— „ 10 „ 3 % Portugal „ 5490.—	„ 48060	—		
12.	KASVEREENIGING	„ 5192	41	„ 105372	59^{5}
1.	KAPITAAL AAN BALANS voor mijne bezitting			„ 105372	59^{5}

NOTA VAN WINSTEN EN VERLIEZEN ULT°. MAART 1875.

fol.		
6	AAN GOEDEREN	f 34.10
10	„ ONKOSTEN	„ 195.90
34	„ G. HILL, LONDEN m/r	„ 2.68
46	„ PARTICULIERE REKENING	„ 950.—
	„ SALDO, OF ZUIVERE WINST	„ 11806.29
		f 12988.97

fol.		
4	PER SCHEEPSAANDEELEN	f 64.40
5	„ EFFECTEN	„ 791.09
11	„ PROVISIE	„ 51.03
14	„ SCHIP HELENA	„ 7068.17
15	„ GOEDEREN NAAR SURINAME	„ 2366.—
21	„ J. RAE, LONDEN m/r	„ 2.15^{5}
22	„ INTEREST	„ 1134.14^{5}
36	„ WISSELS	„ 33.70
38	„ JENEVER NAAR HAVRE ONDER F. SLUIS.	„ 308.65
47	„ RETOUREN VAN HAVRE	„ 183.50
50	„ KOFFIE IN RETOUR VAN SURINAME	„ 986.13
		f 12988.97

B A L A N S ULT°. MAART 1875.

Debet.

fol.					
2	AAN CASSA			f 37120	18^{5}
3	„ VASTE GOEDEREN			„ 15000	—
5	„ EFFECTEN				
	voor 12 Cert. 6 pCt. *Amerika*	f 29850	—		
	voor 16 Cert. 5 pCt. Metall.	„ 12720	—		
	10 Cert. 3 pCt. *Portugal*	„ 5490	—	„ 48060	—
12	„ KASVEREENIGING			„ 5192	41
				f 105372	59^{5}

Credit.

fol.			
1	PER KAPITAAL	f 105372	59^{5}
		f 105372	59^{5}

REGISTER OP HET GROOTBOEK.

§ 97.

GROOTBOEK.

1.

Debet. KAPITAAL.

1874.					
Dec.	31	AAN BALANS	voor mijne bezitting	*f* 93566	30^5
				f 93566	30^5
1875.					
Maart	31	AAN BALANS	voor mijne bezitting	*f* 105372	59^5
				f 105372	59^5

2.

Debet. CASSA.

1874.				
Oct.	1	AAN KAPITAAL	*f* 13470	—
〃	8	〃 EFFECTEN	〃 10160	—
〃	8	〃 J. RAE, LONDEN z/r	〃 1896	—
〃	10	〃 EFFECTEN	〃 4860	—
〃	22	〃 〃	〃 5821	83
〃	24	〃 〃	〃 6103	47
〃	30	〃 BOEDEL wijlen P. RENTMAN	〃 7843	25
Nov.	1	〃 EFFECTEN	〃 144	—
〃	9	〃 G. HILL TE LONDEN z/r	〃 4130	—
〃	10	〃 J. RAE TE LONDEN m/r	〃 2360	—
〃	28	〃 REMISES	〃 4796	28
Dec.	9	〃 WISSELS	〃 2812	50
〃	18	〃 DEBITEUREN	〃 6375	85
〃	24	〃 BELEENINGREK. U/g	〃 10083	35
			f 80856	53

1.

Credit.

1874.					
Oct.	1	PER DIVERSEN	voor mijne bezitting	*f* 70000	—
〃	24	〃 〃	〃 erfenis P. RENTMAN	〃 20000	—
Dec.	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 winst	〃 3566	30^5
				f 93566	30^5
1875.					
Jan.	1	PER BALANS		*f* 93566	30^5
Maart	31	〃 WINST EN VERLIES		〃 11806	29
				f 105372	59^5

2.

Credit.

1874.				
Oct.	8	PER CREDITEUREN	*f* 485	17
〃	9	〃 〃	〃 1885	42
〃	9	〃 KASVEREENIGING	〃 5000	—
〃	10	〃 SCHEEPSAANDEELEN	〃 255	60
〃	10	〃 SCHIP HELENA	〃 12500	—
〃	11	〃 REEDERIJREKENING	〃 1873	—
〃	12	〃 ONKOSTEN	〃 115	75
〃	17	〃 J. RAE LONDEN z/r	〃 2242	—
〃	21	〃 ONKOSTEN	〃 291	40
〃	24	〃 〃	〃 303	40
〃	24	〃 KASVEREENIGING	〃 5000	—
〃	24	〃 GOEDEREN	〃 1035	—
〃	26	〃 BELEENINGREK. U/g	〃 6000	—
〃	27	〃 GOEDEREN	〃 3550	65
〃	28	〃 〃	〃 1050	50
〃	30	〃 ONKOSTEN	〃 16	—
〃	31	〃 〃	〃 820	27
Nov.	7	〃 〃	〃 136	40
〃	9	〃 G. HILL TE LONDEN z/r	〃 1412	50
〃	20	〃 BELEENINGREK. U/g	〃 1144	—
〃	26	〃 WISSELS	〃 2800	—
〃	30	〃 ONKOSTEN	〃 293	20
〃	30	〃 REEDERIJREKENING	〃 3021	—
Dec.	1	〃 EFFECTEN	〃 5235	—
			f 56466	26

2.

Debet. CASSA.

1874.			per Transport		*f* 80856	53
					f 80856	53
1875.						
Jan.	1	AAN BALANS			*f* 8808	95
〃	2	〃 GOED. VAN HAVRE			〃 107	90
〃	15	〃 EFFECTEN			〃 300	75
〃	15	〃 BELEENINGREK. U/G			〃 6205	44
〃	29	〃 GRAUN, LEIPZ. z/r			〃 90	63
Feb.	1	〃 EFFECTEN			〃 6095	84
〃	18	〃 FAILL. M. B. JANSEN			〃 724	37⁵
〃	25	〃 DIVERSEN			〃 837	—
〃	25	〃 WISSELS			〃 3842	92⁵
〃	26	〃 REEDERIJREK.			〃 6000	—
〃	27	〃 SCHEEPSAANDEEL.			〃 470	—
Maart.	6	〃 DIVERSEN			〃 16665	12⁵
〃	13	〃 REMISES			〃 2163	—
〃	16	〃 DIVERSEN			〃 2889	37⁵
〃	24	〃 REMISES			〃 2130	—
〃	31	〃 SCHIP HELENA			〃 23750	—
					f 81081	31
April.	1	AAN BALANS			*f* 37120	18⁵

2.

Credit.

1874.			per Transport		*f* 56466	26
Dec.	4	PER ONKOSTEN			〃 198	60
〃	8	〃 〃			〃 1550	—
〃	14	〃 TRAITES			〃 2513	43
〃	28	〃 ONKOSTEN			〃 120	—
〃	28	〃 EFFECTEN			〃 9932	50
〃	31	〃 VASTE GOEDEREN			〃 197	15
〃	31	〃 DIVERSEN			〃 1069	64
〃	31	〃 BALANS			〃 8808	95
					f 80856	53
1875.						
Jan.	4	PER ONKOSTEN			*f* 473	30
〃	5	〃 CREDITEUREN			〃 103	91
〃	11	〃 TRAITES			〃 4543	50
〃	23	〃 DIVERSEN			〃 167	56
〃	26	〃 CREDITEUREN			〃 135	10
〃	31	〃 ONKOSTEN			〃 480	95
Feb.	3	〃 CREDITEUREN			〃 4895	11
〃	10	〃 〃			〃 354	65
〃	24	〃 TRAITES			〃 3808	22⁵
〃	25	〃 DIVERSEN			〃 1629	—
〃	25	〃 ONKOSTEN			〃 384	20
〃	28	〃 〃			〃 110	—
Maart	1	〃 EFFECTEN			〃 10000	—
〃	6	〃 〃			〃 14583	75
〃	23	〃 TRAITES			〃 1206	87
〃	31	〃 DIVERSEN			〃 1085	—
〃	31	〃 BALANS			〃 37120	18⁵
					f 81081	31

3.

Debent. VASTE GOEDEREN.

1874.					
Oct.	1	AAN KAPITAAL	voor Woonhuis en Erve	*f* 15000	—
Dec.	31	〃 CASSA	〃 reparatiën enz.	〃 197	15
〃	31	〃 INTEREST	〃 netto huur	〃 452	85
				f 15650	—
1875.					
Jan.	1	AAN BALANS	voor Woonhuis en Erve	*f* 15000	—
Maart	31	〃 INTEREST	〃 huur	〃 162	50
				f 15162	50
April	1	AAN BALANS	voor Woonhuis en Erve	*f* 15000	—

4.

Debent. SCHEEPSAANDEELEN.

1874.					
Oct.	1	AAN KAPITAAL	voor 1/8 kofschip *Johanna*	*f* 3000	—
〃	1	〃 KAPITAAL	〃 1/2 fregat *Helena*	〃 13000	—
〃		〃 CASSA	〃 uitrusting *Johanna*	〃 255	60
				f 16255	60
1875.					
Jan.	1	〃 BALANS	voor 1/8 kofschip *Johanna*	*f* 3255	60
Maart	31	〃 WINST & VERLIES	〃 winst	〃 64	40
				f 3320	—

5.

Debent. EFFECTEN.

1874.					
Oct.	1	AAN KAPITAAL	voor 4 Cert. 2½ % N. W. S.	*f* 2505	—
〃	1	〃 〃	〃 10 〃 5 % Metall.	〃 7950	—
〃	1	〃 〃	〃 6 〃 6 % Amerika	〃 15075	—
〃	24	〃 〃	〃 20 〃 2½ % N. W. S.	〃 12156	75
Dec.	1	〃 CASSA	〃 10 〃 3 % Portugal	〃 5235	—
〃	28	〃 〃	〃 4 〃 6 % Amerika	〃 9932	50
〃	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 winst	〃 748	80
				f 53603	05

3.

Credunt.

1874.					
Dec.	31	PER DIVERSEN	voor huur	*f* 650	—
〃	31	〃 BALANS	〃 Woonhuis en Erve	〃 15000	—
				f 15650	—
1875.					
Maart	31	PER DIVERSEN	voor huur 3/m.	*f* 162	50
〃	31	〃 BALANS	〃 Woonhuis en Erve	〃 15000	—
				f 15162	50

4.

Credunt.

1874.					
Oct.		PER SCHIP HELENA	voor mijne helft	*f* 12500	—
Dec.	31	〃 BALANS	〃 1/8 kofschip *Johanna*	〃 3255	60
〃	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 verlies	〃 500	—
				f 16255	60
1875.					
Febr.	27	PER CASSA	voor 1/4 uitdeeling *Johanna*	*f* 470	—
〃	28	〃 DEBITEUREN	〃 aandeel 〃	〃 2850	—
				f 3320	—

5.

Credunt.

Oct.	7	PER CASSA	voor 4 Cert. 6% Amerika	*f* 10160	—
〃	10	〃 〃	〃 6 〃 5% Oost. Met.	〃 4860	—
〃	22	〃 〃	〃 4 〃 2½ % N. W. S.	〃 2585	83
〃	22	〃 〃	〃 4 〃 5% Oost. Met.	〃 3236	—
〃	24	〃 〃	〃 10 〃 2½ % N. W. S.	〃 6103	47
Nov.	2	〃 〃	〃 2 Coup 6% Amerika	〃 144	—
Dec.	31	〃 BALANS	〃 6 Cert. 6% 〃	〃 14850	—
〃	31	〃 〃	〃 10 〃 2½ % N. W. S.	〃 6323	75
〃	31	〃 〃	〃 10 〃 3% Portugal	〃 5340	—
				f 53603	05

5.

Debet. EFFECTEN.

1875.					
Jan.	1	AAN BALANS	voor 6 Cert. 6 %/0 Amerika	f 14850	—
〃	1	〃 〃	〃 10 〃 2½ %/0 N. W. S.	〃 6323	75
〃	1	〃 〃	〃 10 〃 3 %/0 Portugal	〃 5340	—
Maart.	1	〃 DIVERSEN	〃 16 〃 5 %/0 Metall.	〃 12568	—
〃	6	〃 CASSA	〃 6 〃 6 %/0 Amerika	〃 14583	75
〃	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 winst	〃 791	09
				f 54456	59
April.	1	AAN BALANS	〃 12 Cert. 6 %/0 Amerika	f 29850	—
〃	1	〃 〃	〃 16 〃 5 %/0 Metalliek	〃 12720	—
〃	1	〃 〃	〃 10 〃 3 %/0 Portugal	〃 5490	—

6.

Debent. GOEDEREN.

1874.					
Oct.	3	AAN CREDITEUREN	30 balen Java-koffie	f 1885	42
〃	4	〃 DIVERSEN	4 vaten Drogerijen	〃 1865	50
〃	10	〃 CREDITEUREN	3 〃 Koffie	〃 975	65
〃	19	〃 〃	4 〃 Meekrap	〃 1224	06
〃	23	〃 〃	10 〃 〃	〃 3542	60
〃	24	〃 CASSA	6 stuk Brandewijn	〃 1035	—
〃	26	〃 DIVERSEN	180 balen Salpeter	〃 3814	95
〃	27	〃 CASSA	10 kisten Notemuskaat	〃 1807	15
〃	〃	〃 〃	500 stuks Edammer-kaas	〃 1005	05
〃	〃	〃 〃	20/4 vaten Boter	〃 738	45
〃	28	〃 〃	6 ps Jenever	〃 1050	50
Nov.	3	〃 CREDITEUREN	40 balen Java-koffie	〃 2860	45
〃	7	〃 DIVERSEN	30 vaten Maryl.-tabak	〃 4674	44
〃	18	〃 CREDITEUREN	8 〃 Schied. Jenever	〃 1498	60
Dec.	8	〃 〃	6 〃 Surin. Koffie	〃 1668	75
〃	31	〃 ONKOSTEN	diversen	〃 84	55
〃	31	〃 WINST EN VERLIES	winst	〃 454	24
				f 30185	36
1875.					
Jan.	1	AAN BALANS	6 vaten Surin. Koffie	f 1689	75
〃	6	〃 DIVERSEN	4 kisten Luxe-artikelen	〃 2050	25
Maart.	15	〃 〃	200 balen Surin. Koffie	〃 15032	08
〃	31	〃 ONKOSTEN	Courtage enz.	〃 24	—
				f 18796	08

5.

Credit.

1875.					
Jan.	15	PER CASSA	voor 10 Coup. N. W. S.	f 123	75
〃	15	〃 〃	〃 10 〃 3 %/0 Portugal	〃 177	—
Feb.	1	〃 〃	〃 10 Cert. 2½ %/0 N. W. S.	〃 6095	84
Maart.	31	〃 BALANS	〃 12 〃 6 %/0 Amerika	〃 29850	—
〃	31	〃 〃	〃 16 〃 5 %/0 Metall.	〃 12720	—
〃	31	〃 〃	〃 10 〃 3 %/0 Portugal	〃 5490	—
				f 54456	59

6.

Credunt.

1874.					
Oct.	3	PER DEBITEUREN	20 balen Java-koffie	f 1387	43
〃	7	〃 J. RAE, LONDEN z/r	4 vaten Drogerijen	〃 1865	50
〃	8	〃 DEBITEUREN	10 balen Java-koffie	〃 671	22
〃	19	〃 〃	3 vaten Koffie	〃 1050	70
〃	20	〃 GRAUN, LEIPZIG	4 〃 Meekrap	〃 1224	06
〃	24	〃 P. LEBRUN, Parijs z/r	10 〃 〃	〃 3542	60
〃	24	〃 DEBITEUREN	180 balen Salpeter	〃 3814	95
〃	26	〃 〃	6 ps Brandewijn	〃 1155	55
〃	29	〃 GOEDEREN G. HILL	10 kisten Notemuskaat	〃 1807	15
〃	29	〃 〃 〃	500 stuks Edamm. Kaas	〃 1005	05
〃	29	〃 〃 〃	20/4 vat Boter	〃 738	45
〃	30	〃 JENEVER ½ RAE	6 ps Jenever	〃 1050	50
Nov.	5	〃 GOED n/LONDEN	40 balen Java-koffie	〃 2860	45
〃	10	〃 DEBITEUREN	30 vat Maryl.-tabak	〃 4823	40
〃	23	〃 JENEVER, HAVRE	8 vaten Schied. Jenever	〃 1498	60
Dec.	31	〃 BALANS	6 vaten Surin. Koffie	〃 1689	75
				f 30185	36
1875.					
Jan.	4	PER DEBITEUREN	4 kisten Luxe-artikelen	f 2050	25
Febr.	8	〃 〃	6 vaten Koffie	〃 1679	65
Maart	3	〃 〃	200 balen Surin. Koffie	〃 15032	08
Maart	31	〃 WINST EN VERLIES	voor verlies	〃 34	10
				f 18796	08

7.

Debent. CREDITEUREN.

1874.						
Oct.	3	AAN DIVERSEN	J. Klein	f	1872	60
〃	8	〃 CASSA	P. Bert	〃	1885	42
Dec.	14	〃 DIVERSEN	J. Klein	〃	2800	—
〃	31	〃 BALANS	J. Klein	〃	2778	96
〃	31	〃 〃	P. Bert	〃	759	90
〃	31	〃 〃	H. Alleman	〃	3836	10
〃	31	〃 〃	J. Brouwer	〃	12724	40
〃	31	〃 〃	J. Hoevenaar	〃	1507	45
〃	31	〃 〃	J. de Jager	〃	1668	75
				f	29833	58
1875.						
Jan.	5	AAN DIVERSEN	J. Klein	f	2778	96
〃	26	〃 〃	P. Bert	〃	759	90
Febr.	3	〃 〃	J. Brouwer	〃	12724	40
〃	3	〃 〃	J. de Jager	〃	1668	75
〃	10	〃 〃	H. Alleman	〃	3836	10
Maart	6	〃 DEBITEUREN	J. Hoevenaar	〃	1507	45
				f	23275	56

8.

Debent. DEBITEUREN.

1874.						
Oct.	5	AAN GOEDEREN	J. Klein	f	1387	43
〃	8	〃 DIVERSEN	D. Nemer	〃	671	91
〃	10	〃 〃	J. Brouwer	〃	2627	19
〃	18	〃 GOEDEREN	T. Wiltens	〃	1050	70
〃	23	〃 GOED. IN COMM.	J. van der Linden	〃	6633	50
〃	26	〃 GOEDEREN	J. Hoevenaar	〃	580	65
〃	26	〃 〃	P. Schreuder	〃	574	90
〃	26	〃 〃	J. de Jager	〃	2867	55
〃	26	〃 〃	J. Brouwer	〃	952	60
Nov.	10	〃 DIVERSEN	G. Broekman	〃	4826	85
Dec.	5	〃 CREDITEUREN	P. Bert	〃	624	80
〃	5	〃 〃	J. Klein	〃	624	80
〃	8	〃 DIVERSEN	J. Hoevenaar	〃	1896	97
〃	16	〃 〃	H. Karsten	〃	42043	60
〃	19	〃 GOED. IN COMP.	L. de Vriend	〃	2330	20
				f	69693	65

7.

Credunt.

1874.						
Oct.	3	PER GOEDEREN	P. Bert	f	1885	42
〃	6	〃 DIVERSEN	J. Klein	〃	1872	60
〃	10	〃 GOEDEREN	H. Alleman	〃	975	65
〃	10	〃 GOED. SURINAME	J. Brouwer	〃	10850	—
〃	19	〃 DIVERSEN	J. Klein	〃	1240	06
〃	23	〃 〃	J. Klein	〃	3579	—
Nov.	3	〃 GOEDEREN	H. Alleman	〃	2860	45
〃	18	〃 〃	J. Hoevenaar	〃	1507	45
Decemb.	5	〃 DIVERSEN	J. Brouwer	〃	1874	40
〃	8	〃 GOEDEREN	J. de Jager	〃	1668	75
〃	23	〃 GOED. IN COMP.	P. Bert	〃	759	90
〃	23	〃 〃 〃 〃	J. Klein	〃	759	90
				f	29833	58
1875.						
Jan.	1	PER BALANS	J. Klein	f	2778	96
〃	1	〃 〃	P. Bert	〃	759	90
〃	1	〃 〃	H. Alleman	〃	3836	10
〃	1	〃 〃	J. Brouwer	〃	12724	40
〃	1	〃 〃	J. Hoevenaar	〃	1507	45
〃	1	〃 〃	J. de Jager	〃	1668	75
				f	23275	56

8.

Credunt.

1874.						
Oct.	5	PER CREDITEUREN	J. Klein	f	1387	43
〃	10	〃 REMISES	D. Nemer	〃	671	91
〃	23	〃 KASVEREENIGING	J. van der Linden	〃	6633	50
Nov.	12	〃 REMISES	G. Broekman	〃	4826	85
Dec.	17	〃 DIVERSEN	H. Karsten	〃	42043	60
〃	24	〃 KASVEREENIGING	L. de Vriend	〃	2330	20
〃	31	〃 BALANS	J. Klein	〃	624	80
〃	31	〃 〃	J. Brouwer	〃	3579	79
〃	31	〃 〃	F. Wiltens	〃	1050	70
〃	31	〃 〃	J. Hoevenaar	〃	2477	62
〃	31	〃 〃	P. Schreuder	〃	574	90
〃	31	〃 〃	J. de Jager	〃	2867	55
〃	31	〃 〃	P. Bert	〃	624	80
				f	69693	65

8.

Debent. DEBITEUREN.

1875.					
Jan.	1	AAN BALANS	J. Klein	*f* 624	80
〃	1	〃 〃	J. Brouwer	〃 3579	79
〃	1	〃 〃	T. Wiltens	〃 1050	70
〃	1	〃 〃	J. Hoevenaar	〃 2477	62
〃	1	〃 〃	P. Schreuder	〃 574	90
〃	1	〃 〃	J. de Jager	〃 2867	55
〃	1	〃 〃	P. Bert	〃 624	80
〃	4	〃 GOEDEREN	J. Klein	〃 2050	25
〃	15	〃 GOED. COMMISSIE	H. Alleman	〃 1801	80
Febr.	8	〃 GOEDEREN	H. Alleman	〃 1679	65
〃	28	〃 SCHEEPSAAND.	J. Hoevenaar	〃 2850	—
Maart	1	〃 DIVERSEN	H. Karsten	〃 15039	83
				f 35221	69

9.

Debet. J. RAE TE LONDEN z/r

1874.					
Oct.	7	AAN DIVERSEN	4 vaten Drogerijen	*f* 1965	60
〃	17	〃 CASSA	£ 190	〃 2242	—
〃	30	〃 DIVERSEN	½ in 6 p^s Jenever	〃 557	17⁵
				f 4764	77⁵
1875.					
Jan.	1	AAN BALANS	voor saldo	*f* 572	55⁵

8.

Credunt.

1875.					
Jan.	5	PER CREDITEUREN	J. Klein	*f* 2675	05
〃	23	〃 DIVERSEN	P. Schreuder	〃 574	90
〃	23	〃 CREDITEUREN	P. Bert	〃 624	80
Feb.	3	〃 〃	J. Brouwer	〃 3579	79
〃	3	〃 〃	J. de Jager	〃 2867	55
〃	3	〃 〃	F. Wiltens	〃 1050	70
〃	10	〃 〃	H. Alleman	〃 3481	45
Maart.	5	〃 DIVERSEN	H. Karsten	〃 2194	87⁵
〃	6	〃 〃	〃 〃	〃 12844	95⁵
〃	6	〃 〃	J. Hoevenaar	〃 5327	62
				f 35221	69

9.

Credit.

1874.					
Oct.	8	PER CASSA	wissel £ 160	*f* 1896	—
〃	15	〃 GOED. IN COMM.	44 balen Ceylon-koffie	〃 2296	22
Dec.	31	〃 BALANS	voor saldo	〃 572	55⁵
				f 4764	77⁵
1875.					
Jan.	23	PER J. RAE, LONDEN m/r		*f* 572	55⁵

10.

Debent.

ONKOSTEN.

1874.				
Oct.	6	AAN CREDITEUREN	f	7 10
"	10	" CASSA	"	115 75
"	18	" CREDITEUREN	"	16 —
"	21	" CASSA	"	291 40
"	23	" CREDITEUREN	"	36 40
"	24	" CASSA	"	303 40
"	30	" "	"	16 —
"	31	" "	"	820 27
Nov.	8	" "	"	136 40
"	20	" CREDITEUREN	"	8 85
"	30	" CASSA	"	293 20
Dec.	4	" "	"	198 60
"	8	" "	"	1550 —
"	27	" "	"	120 —
"	31	" VASTE GOEDEREN	"	200 —
"	31	" CASSA	"	443 99
"	31	" BALANS	"	277 70
			f	4835 06

10.

Credunt.

1874.				
Oct.	7	PER J. RAE LONDEN z/r	f	61 56
"	8	" DEBITEUREN	"	0 69
"	10	" GOED. SURINAME	"	472 —
"	15	" DEBITEUREN	"	3 39
"	17	" GOED. IN COMM.	"	275 10
"	20	" P. GRAUN LEIPZ.	"	47 50
"	23	" GOED. IN COMM.	"	387 40
"	23	" J. S. HAMBURG z/r	"	4 60
"	24	" F. LEBRUN BORDEAUX z/r	"	85 10
"	26	" DEBITEUREN	"	5 20
"	26	" GOEDEREN	"	325 20
"	29	" GOED. N. LONDEN ONDER G. HILL	"	35 45
"	30	" DIVERSEN	"	63 85
Nov.	5	" GOED. N. LONDEN ONDER J. RAE	"	85 60
"	7	" GOED. VAN HAMB.	"	136 40
"	10	" DEBITEUREN	"	3 45
"	23	" JENEVER ONDER F. SLUIJS	"	53 25
Dec.	8	" DEBITEUREN	"	2 52
"	14	" GOED. IN COMM.	"	225 35
"	16	" DEBITEUREN	"	225 20
"	22	" GOED. IN COMM.	"	1850 61
"	23	" " " "	"	50 50
"	29	" F. LEBRUN BORDEAUX z/r	"	1 —
"	31	" GOEDEREN	"	84 55
"	31	" BALANS	"	127 40
"	31	" WINST EN VERLIES	"	222 19
			f	4835 06

10.

Debent. ONKOSTEN.

1875.				
Jan.	1	AAN BALANS	f 127	40
"	4	" CASSA	" 473	30
"	9	" KASVEREENIGING	" 241	—
"	31	" CASSA	" 480	95
Febr.	25	" "	" 384	20
"	25	" REEDERIJ-REKENING SCHIP HELENA	" 1275	—
"	25	AAN CASSA	" 20	—
"	28	" "	" 110	—
Maart	31	" "	" 247	50
"	31	" VASTE GOEDEREN	" 50	—
			f 3409	35

11.

Debet. PROVISIE.

1874.				
Dec.	31	AAN WINST EN VERLIES voor winst	f 1152	62
1875.				
Maart	31	AAN WINST EN VERLIES	f 51	03
			f 51	03

10.

Credunt.

1875.				
Jan.	1	PER BALANS	f 277	70
"	5	" J. MEISNER TE KEULEN z/r	" 387	90
"	7	" GOEDEREN	" 114	15
"	15	" GOED. IN COMM.	" 156	—
Maart	3	" DEBITEUREN	" 7	75
"	15	" GOEDEREN	" 2245	95
"	30	" "	" 24	—
"	31	" WINST EN VERLIES	" 195	90
			f 3409	35

11.

Credit.

1874.				
Oct.	7	PER J. RAE LONDEN z/r	f 38	54
"	17	" GOED. IN COMM.	" 52	48
"	20	" P. GRAUN LEIPZIG z/r	" 19	07
"	23	" GOED. IN COMM.	" 132	67
"	24	" F. LEBRUN BORDEAUX z/r	" 73	50
Dec.	22	" GOED. IN COMP.	" 836	36
			f 1152	62
1875.				
Jan.	5	PER J. MEISNER KEULEN z/r	f 15	—
"	15	" GOED. IN COMM.	" 36	03
			f 51	03

12.
Debet. KASVEREENIGING.

1874.					
Oct.	8	AAN CASSA		f 5000	—
„	22	„ DEBITEUREN		„ 6633	50
„	24	„ F. LEBRUN, BORDEAUX z/r		„ 3748	05
„	24	„ CASSA		„ 5000	—
Nov.	13	„ J.RAE LONDEN m/r		„ 3186	—
Dec.	23	„ DEBITEUREN		„ 2330	20
				f 25897	75
1875.					
Jan.	1	AAN BALANS		f 2504	50
„	5	„ REMISES		„ 671	91
Febr.	26	„ REEDERIJ-REKENING SCHIP HELENA		„ 6825	—
				f 10001	41
Maart	31	AAN BALANS		f 5192	41

13.
Debent. REMISES.

1874.					
Oct.		AAN DEBITEUREN	van D. NEMER, pr 8 Jan.	f 671	91
„	23	„ P. GRAUN, LEIPZIG	„ Ass. Cassa pr 20 Dec.	„ 1200	—
Nov.	10	„ DEBITEUREN	„ G. BROEKMAN, 10 Febr.	„ 4826	85
				f 6698	76
1875.					
Jan.	1	AAN BALANS	„ D. NEMER, pr 8 Jan.	f 671	91
Febr.	24	„ DIVERSEN	„ J. HARTSINCK, 15 Mrt	„ 2163	—
Maart	6	„ J. WIX EN C°.	„ J. VLIERHOUT 24 „	„ 2130	—
				f 4964	91

12.
Credit.

1874.					
Oct.	11	PER REEDERIJREK.	voor m/quitantie n°. 1	f 2000	—
„	24	„ J. RAE, LONDEN m/r	„ „ n°. 2	„ 3422	—
„	24	„ BODEMERIJ	„ „ n°. 3	„ 2500	—
„	26	„ J. RAE, LONDEN m/r	„ „ n°. 4	„ 6267	25
„	26	„ BELEENINGREK.	„ „ n°. 5	„ 4000	—
Nov.	10	„ DISCONTOREK.	„ „ n°. 6	„ 178	85
„	20	„ PROLONGATIEREK.	„ „ n°. 7	„ 5000	—
Dec.	31	„ INTERESTREK.	„ m/saldo	„ 25	15
„	31	„ BALANS	„ „	„ 2504	50
				f 25897	75
1875.					
Jan.	9	PER ONKOSTEN	„ m/quitantie n°. 8	f 241	—
Feb.	3	„ CREDITEUREN	„ „ n°. 9	„ 2000	—
Maart	1	„ EFFECTEN	„ „ n°. 10	„ 2568	—
„	31	„ BALANS	„ saldo	„ 5192	41
				f 10001	41

13.
Credunt.

1874.					
Nov.	28	PER DIVERSEN	voor G. BROEKMAN 10 Feb.	f 4826	85
Dec.	14	„ CREDITEUREN	„ Ass. Cassa 20 Dec.	„ 1200	—
„	31	„ BALANS	„ D. NEMER pr. 8 Jan.	„ 671	91
				f 6698	76
1874.					
Jan.	5	PER KASVEREENIGING	„ D. NEMER 8 Jan.	f 671	91
Maart	13	„ CASSA	„ J. HARTSINK 15 Maart	„ 2163	—
„	24	„ „	„ J. VLIERHOUT 24 „	„ 2130	—
				f 4964	91

14.
Debet.

HET SCHIP HELENA.

1874. Oct.		AAN DIVERSEN		f 25000	—
1875. Jan.	1	AAN BALANS		f 25000	—
Maart	29	〃 INTEREST	voor 5/m rente	〃 520	83
〃	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 winst	〃 7068	17
				f 32589	—

15.
Debent.

GOEDEREN NAAR SURINAME

1874. Oct.		AAN DIVERSEN	voor 40 kisten Wijn	f 11322	—
1875. Jan.	1	AAN BALANS	〃 40 kisten Wijn	f 11322	—
Feb.	24	〃 DIVERSEN	〃 lossen	〃 32	—
〃	25	〃 REEDERIJREK.	〃 vracht	〃 1000	—
Maart	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 winst	〃 2366	—
				f 14720	—

16.
Debet.

REEDERIJ REKENING

1874. Oct.	10	AAN DIVERSEN		f 3873	—
Nov.	30	〃 〃		〃 3021	—
				f 6894	—
1875. Jan.	1	AAN BALANS	voor saldo	f 6894	—
Feb.	24	〃 DIVERSEN		〃 423	—
〃	25	〃 CASSA		〃 1609	—
Maart	31	〃 SCHIP HELENA	voor overschrijving	〃 8839	—
				f 17765	—

17.
Debent.

GOEDEREN IN COMMISSIE

1874. Oct.	15	AAN DIVERSEN	voor 44 balen Ceylon-koffie	f 2623	80
〃	23	〃 〃	〃 36 vaten Saks. Blauw	〃 6633	50
				f 9257	30
1875. Jan.	16	AAN DIVERSEN	voor eene partij Rogge	f 1801	80

14.
Credit.

1874. Dec.	31	PER BALANS		f 25000	—
1875. Maart	31	PER CASSA	voor het schip *Helena*	f 23750	—
〃	31	〃 REEDERIJ-REK.	〃 batig saldo	〃 8839	—
				f 32589	—

15.
Credunt.

ONDER J. WOLTERS.

1874. Dec.	31	PER BALANS		f 11322	—
1875. Febr.	24	PER DIVERSEN	voor 40 kisten Wijn	f 14720	—
				f 14720	—

16.
Credit.

VAN HET SCHIP HELENA

Dec.	31	PER BALANS		f 6894	—
				f 6894	—
1875. Febr.	24	PER DIVERSEN		f 2665	—
〃	25	〃 〃		〃 2275	—
〃	26	〃 〃		〃 12825	—
				f 17765	—

17.
Credunt.

1874. Oct.		PER DEBITEUREN	voor 44 balen Ceylon-koffie	f 2623	80
〃	23	〃 〃	〃 36 vaten Saks. Blauw	〃 6633	50
				f 9257	30
1875. Jan.	15	PER DEBITEUREN	voor eene partij Rogge	f 1801	80

18.
Debet.

J. SUDWEG, HAMBURG z/r.

Jaar	Dag				
1874. Oct.	21	AAN TRAITES	voor z/traite pr. 14 Dec.	f 2513	43
"	23	" DIVERSEN	" £ 305.1/8 d.	" 3600	—
				f 6113	43

19.
Debet.

P. GRAUN, LEIPZIG z/r.

Jaar	Dag				
1874. Oct.	20	AAN DIVERSEN	voor 4 vaten Meekrap	f 1290	63
				f 1290	63
1875. Jan.	1	AAN BALANS	" saldo	f 90	63

20.
Debent.

TRAITES.

Jaar	Dag				
1874. Dec.	14	AAN CASSA	voor J. SUDWEG	f 2513	43
"	17	" DEBITEUREN	" £ 3022.13/9	" 35667	75
"	31	" BALANS	" fr. 8C88.25	" 3808	22^5
"	31	" "	" Rm. 7800	" 4543	50
				f 46532	90^5
1875. Jan.	11	AAN CASSA	voor Rm. 7800	f 4543	50
Febr.	24	" "	" fr. 8088.25	" 3808	22^5
Maart.	23	" "	" traite J. MEISNER	" 1206	87
				f 9558	59^5

18.
Credit.

Jaar	Dag				
1874. Oct.	23	PER GOEDEREN IN	COMMISSIE	f 6113	43
				f 6113	43

19.
Credit.

Jaar	Dag				
1874. Oct.	24	PER REMISES	voor Ass. Cassa pr 20 Dec.	f 1200	—
Dec.	31	" BALANS	" saldo	" 90	63
				f 1290	63
1875. Jan.	26	PER CASSA	" ontvangen J. LINDNER	f 90	63

20.
Credunt.

Jaar	Dag				
1874. Oct.	21	PER J. SUDWEG HAM	BURG z/r per 24 December	f 2513	43
Dec.	6	" DIVERSEN	£ 3022.13/9	" 35667	75
"	29	" P. LEBRUN BOR	DEAUX z/r fr. 8088.25	" 3808	22^5
Nov.	11	" G. HANDLER HAM	BURG m/r Rm. 7800	" 4543	50
				f 46532	90^5
1875. Jan.	1	PER BALANS	voor fr. 8088.25	f 3808	22^5
"	1	" "	" Rm. 7800	" 4543	50
Febr.	26	" J. MEISNER KEU	LEN voor z/traite pr. 23 Mrt.	" 1206	87
				f 9558	59^5

21.

Debet. J. RAE LONDEN m/r.

1874.							
Oct.	24	AAN KASVEREENIGING	voor	£ 290	f	3422	—
〃	26	〃 〃	〃	〃 530	〃	6267	25
Nov.	11	〃 GOEDEREN A. N. L.	〃	〃 270.6/9d	〃	3190	—
〃	15	〃 JENEVER IN ½ REK.	〃	〃 57.5/8d	〃	675	95
				£ 1147.12/5	f	13555	20
1875.							
Jan.	1	AAN BALANS	voor	£ 85.5/2	f	1006	05
〃	23	〃 J. RAE, LONDEN z/r	〃	〃 48.8/5	〃	572	55^5
Maart	31	〃 WINST EN VERLIES			〃	2	15^5
				£ 133.13/7	f	1580	76

22.

Debet. INTEREST.

1874.						
Nov.	28	AAN REMISES	voor 76 dagen	f	30	57
Dec.	31	〃 KASVEREENIGING	〃 saldo	〃	25	15
〃	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 winst	〃	516	63
				f	572	35
1875.						
Maart	31	AAN WINST EN VERLIES		f	1134	14^5
				f	1134	14^5

23.

Debet. SALPETER VAN LONDEN.

1874.						
Oct.	23	AAN J. RAE, LONDEN z/r	voor 180 balen	f	3422	—
Dec.	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 winst	〃	67	75
				f	3489	75

21.

Credit.

1874.							
Oct.	23	PER J. SUDWEG HAMB.	m/r voor	£ 302.7/3	f	3567	90
〃	23	〃 SALPETER LOND.	〃	〃 290	〃	3422	—
Nov.	10	〃 CASSA	〃	〃 200	〃	2360	—
〃	15	〃 KASVEREENIGING	〃	〃 270	〃	3186	—
Dec.	31	〃 BALANS	〃	〃 85.5/2	〃	1006	05
〃	31	〃 WINST EN VERLIES	voor verlies		〃	13	25
				£ 1147.12/5	f	13555	20
1875.							
Jan.	23	PER DIVERSEN	voor	£ 133.13/7	f	1580	76
				£ 133.13/7	f	1580	76

22.

Credit.

1874.						
Oct.	23	PER J. SUDWEG HAMBURG z/r		f	27	50
Dec.	31	PER VASTE GOEDEREN		〃	452	85
〃	31	〃 BELEENINGREK.		〃	83	35
〃	31	〃 DISCONTO		〃	8	65
				f	572	35
1875.						
Maart	29	PER SCHIP HELENA	voor 5/m rente	f	520	83
〃	30	〃 BODEMERIJ	〃 rente	〃	389	37^5
〃	31	〃 VASTE GOEDEREN	〃 overschrijving	〃	162	50
〃	31	〃 BELEENING	〃 〃	〃	61	44
				f	1134	14^5

23.

Credit.

1874.						
Oct.	26	PER GOEDEREN	voor 180 balen	f	3489	75
				f	3489	75

24.
Debet. BOEDEL VAN WIJLEN P. RENTMAN.

1874.						
Oct.	24	AAN KAPITAAL	voor saldo		f 7843	25
25.						
Debet.			BODEMERIJREKENING.			
1874.						
Oct.	24	AAN KASVEREENIGING			f 2500	—
1875.						
Jan.	1	AAN BALANS			f 2500	—
Maart	31	〃 INTEREST	voor overschrijving.		〃 389	37^{5}
					f 2889	37^{5}
26.						
Debet.		P. LEBRUN	BORDEAUX z/r			
1874.						
Oct.	24	AAN DIVERSEN	voor 10 vaten Meekrap		f 3748	05
Dec.	29	〃 〃	〃 herwissel		〃 3809	22^{5}
					f 7557	27^{5}
27.						
Debet.			ASSURANTIE.			
1874.						
Dec.	31	AAN WINST EN VERLIES	voor winst		f 46	85
28.						
Debet.		BELEENING	REKENING U/G.			
1874.						
Oct.	26	AAN DIVERSEN	20 Cert. 5% Rusland		f 10000	—
Nov.	20	〃 〃	10 Cert. 5% Metalliek		〃 6144	—
Dec.	31	〃 INTEREST	rente		〃 83	35
					f 16227	35
1875.						
Jan.	1	AAN BALANS	voor saldo		f 6144	—
Maart	31	〃 INTEREST	〃 overschrijving		〃 61	44
					f 6205	44

24.
Credit.

1874.						
Oct.	2				f 7843	25
					25. Credit.	
1874.						
Dec.	31	PER BALANS	voor saldo		f 2500	—
1875.						
Maart	16	PER CASSA	voor aflossing		f 2889	37^{5}
					f 2880	37^{5}
					26. Credit.	
1874.						
Oct.	24	PER KASVEREENIGING	m/traite	fr. 8031.50	f 3748	05
Dec.	29	〃 WISSELS	〃	〃 8090.39	〃 3809	22^{5}
					f 7557	27^{5}
					27. Credit.	
1874.						
Oct.	24	PER P. LEBRUN, BOR	DEAUX z/r		f 46	85
					28. Credit.	
1874.						
Dec.	24	PER CASSA	voor afloss. 5 % Rusland		f 10083	35
6	31	〃 BALANS	voor saldo		〃 6144	—
					f 16227	35
1875.		PER CASSA	voor aflossing		f 6205	44
					f 6205	44

29.

Debent. GOEDEREN VAN AMSTERDAM NAAR

1874.						
Oct.	29	AAN DIVERSEN	voor diverse goederen		f 3586	10
Dec.	31	„ WINST EN VERLIES	„ winst		„ 654	40
					f 4240	50

30.

Debet. JENEVER IN ½ REKENING MET

1874.						
Oct.	30	AAN DIVERSEN	voor m/helft		f 557	17^5
Dec.	31	„ WINST EN VERLIES	„ winst		„ 118	77^5
					f 675	95

31.

Debent. GOEDEREN VAN HAMBURG.

1874.						
Nov.	4	AAN G. HANDLER HAMBURG m/r	30 v. Maryl. tab.		f 4538	04

32.

Debet. G. HANDLER HAMBURG m/r.

1874.						
Nov.	11	AAN TRAITES	voor pr	Rm. 7800	f 4543	50
Dec.	31	„ BALANS	„	„ 24.20	„ 14	10
				Rm. 7824.20	f 4557	60
1875.						
Jan.	23	AAN DIVERSEN	„ saldo	Rm. 24.20	f 14	10

33.

Debent. GOEDEREN VAN AMSTERDAM NAAR

1874.						
Nov.	5	AAN DIVERSEN	voor 40 balen Java-koffie		f 2946	05
Dec.	31	„ WINST EN VERLIES	„ winst		„ 243	95
					f. 3190	—

29.

LONDEN ONDER G. HILL. Credunt.

1874.						
Nov.	7	PER G. HILL LONDEN m/r	voor netto provenu		f 4240	50
					f 4240	50

30.

J. RAE TE LONDEN. Credit.

1874.						
Nov.	15	PER J. RAE LONDEN m/r	voor m/helft		f 675	95
					f 675	95

31.

Credunt.

1874.						
Nov.	8	PER GOEDEREN	30 vaten Mar. tabak		f 4538	04

32.

Credit.

1874.						
Nov.	8	PER GOEDEREN HAMB.		Rm. 7824.20	f 4538	04
Dec.	31	„ WINST EN VERLIES			„ 19	56
				Rm. 7824.20	f 4557	60
1875.						
Jan.	1	PER BALANS		Rm. 24.20	f 14	10

33.

LONDEN ONDER J. RAE. Credunt.

1874.						
Nov.	11	PER J. RAE LONDEN m/r	voor 40 balen Java-koffie		f 3190	—
					f 3190	—

34.

Debet. G. HILL LONDEN m/r.

1874.					
Nov.	7	AAN GOEDEREN ONDER	HEM £ 359.7/3	f 4240	50
Dec.	31	„ BALANS	„ 53.13/4	„ 633	27
„	31	„ WINST EN VERLIES		„ 1	48
			£ 413.0/7	f 4875	25
1875.					
Febr.	5	AAN DEBITEUREN	£ 53.13/4	f 635	95
			£ 53.13/4	f 635	95

35.

Debet. G. HILL LONDEN z/r

1874.					
Nov.	9	AAN CASSA	voor fr. 3000	f 1412	50
Dec.	31	„ BALANS	„ saldo	„ 834	55
				f 2247	05
1875.					
Febr.	5	AAN DEBITEUREN	voor	f 1558	92^5
				f 1558	92^5

36.

Debent. WISSELS.

1874.					
Nov.	9	AAN G. HILL LONDEN z/r	voor £ 119.14/1	f 1412	50
„	26	„ CASSA	„ fr. 6000	„ 2800	—
Dec.	29	„ P. LEBRUN BORDEAUX z/r	voor fr. 8090.39	„ 3809	22^5
„	31	„ WINST EN VERLIES	voor winst	„ 12	50
				f 8034	22^5
1875.					
Jan.	1	AAN BALANS	voor fr. 8090.39	f 3809	22^5
Febr.	25	„ DIVERSEN	„ „ 3050	„ 1448	75
Maart	31	„ WINST EN VERLIES	„ winst	„ 33	70
				f 5291	67^5

37.

Debet. DISCONTO-REKENING.

1874.					
Nov.	10	AAN DIVERSEN	voor f 1600 per 15 Dec.	f 1591	35
Dec.	31	„ INTEREST	„ overschrijving	„ 8	65
				f 1600	—

34.

Credit.

1874.						
Nov.	9	PER CASSA	voor	£ 350	f 4130	—
Dec.	1	„ KATOEN IN ½ REK.	„ m/helft	„ 63.0/7	„ 745	25
				£ 413.0/7	f 4875	25
1875.						
Jan.	1	PER BALANS		£ 53.13/4	f 633	27
Maart.	31	„ WINST EN VERLIES	voor verlies		„ 2	68
					f 635	95

35.

Credit.

1874.					
Nov.	9	PER WISSELS	voor £ 119.14/1	f 1412	50
Dec.	14	„ GOED. IN COMPAGN.		„ 834	55
				f 2247	05
1875.					
Jan.	1	PER BALANS		f 834	55
Febr.	25	„ WISSELS		„ 724	37^5
				f 1558	92^5

36.

Credunt.

1874.					
Nov.	10	PER DISCONTO-REK.	voor quit. op F. BALLINO	f 1412	50
Dec.	9	„ CASSA	„ fr. 6000	„ 2812	50
Dec.	31	„ BALANS	„ fr. 8090.39	„ 3809	22^5
				f 8034	22^5
1875.					
Jan.	9	PER FAILLITE MASSA	B. JANSEN voor fr. 3050	f 1448	75
Febr.	25	„ CASSA	voor fr. 8090.39	„ 3842	92^5
				f 5291	67^5

37.

Credit.

1874.					
Dec.	14	PER CREDITEUREN	voor P. RITMAN	f 1600	—
				f 1600	—

38.

Debet. JENEVER NAAR HAVRE ONDER F. SLUIS. Credit.

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Nov.	23	AAN DIVERSEN	voor 8 vaten Schied. Jenever	f	1551	85
1875.	Jan.	7	AAN BALANS	voor 8 vaten Schied. Jenever	f	1551	85
	Maart	31	" WINST EN VERLIES	" winst	"	308	65
					f	1860	50

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	31	PER BALANS	voor saldo	f	1551	85
	Jan.	2	PER DIVERSEN	voor netto provenu	f	1860	50
					f	1860	50

39.

Debet. KATOEN IN 1/2 REKEN. MET G. HILL TE LONDEN. Credit.

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	1	AAN G. HILL TE LONDEN	m/r m/helft 12 balen	f	745	25
	"	31	" WINST EN VERLIES	voor winst	"	89	30
					f	834	55

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	14	PER GOED. IN COMP.	m/helft	f	834	55
					f	834	55

40.

Debet. JAVA-RIJST IN 1/3 REKENING MET P. BERT EN J. KLEIN. Credit.

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	5	AAN CREDITEUREN	mijn 1/3 in 60 balen	f	624	80
	"	31	" WINST EN VERLIES	" winst	"	135	10
					f	759	90

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	23	PER GOED. IN COMP.	mijn 1/3 in 60 balen	f	759	90
					f	759	90

41.

Debet. TABAK IN 1/3 REKENING MET J. MERCHANT TE LONDEN EN G. HANDLER HAMBURG. Credit.

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	7	AAN J. MERCHANT LONDEN	m/r mijn 1/3 in 150 vat.	f	11889	25
	"	31	" WINST EN VERLIES	voor winst	"	1154	56
					f	13043	81

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	22	PER GOED. IN COMP.	mijn 1/3 netto provenu	f	13043	81
					f	13043	81

42.

Debet. J. MERCHANT LONDEN m/r. Credit.

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	7	AAN TRAITES	voor £ 1007.11/3	f	11889	25

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	7	PER TABAK IN 1/3 REK.	voor mijn 1/3 £ 1007.11/3	f	11889	25

43.

Debet. J. MERCHANT LONDEN z/r. Credit.

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	7	AAN TRAITES		f	11889	25
	"	31	" BALANS	voor saldo	"	1154	56
					f	13043	81
1875.	Jan.	23	AAN DIVERSEN	" "	f	1154	56

Jaar	Maand	Dag	Omschrijving			f	c
1874.	Dec.	22	PER GOED. IN COMP.	voor zijn 1/3	f	13043	81
					f	13043	81
1875.	Jan.	1	PER BALANS		f	1154	56

44.
Debet.

G. HANDLER HAMBURG z/r.

1874.					
Decemb.	7	AAN TRAITES		f 11889	25
〃	31	〃 BALANS	voor saldo	〃 1154	56
				f 13043	81
1875.					
Jan.	23	AAN DIVERSEN	〃 saldo	f 1154	56

45.
Debent.

GOEDEREN IN

1874.					
Dec.	14	AAN DIVERSEN	voor 12 balen Oomr-katoen	f 1894	45
〃	22	〃 〃	〃 150 vaten Tabak	〃 41818	40
〃	23	〃 〃	〃 60 balen Java-koffie	〃 2330	20
				f 46043	05

46.
Debet.

PARTICULIERE

1874.					
Dec.	31	AAN VASTE GOEDEREN	voor huishuur	f 450	—
〃	31	〃 CASSA	〃 gedisponeerd	〃 625	65
				f 1075	65
1875.					
Maart	31	AAN VASTE GOEDEREN	voor huishuur	f 112	50
〃	31	〃 CASSA	〃 gedisponeerd	〃 837	50
				f 950	—

47.
Debent.

RETOUREN VAN HAVRE

1875.					
Jan.	2	AAN GOEDEREN VAN	HAVRE 4 kistenLuxe-artik.	f 1752	60
Maart	31	〃 WINST EN VERLIES	voor winst	〃 183	50
				f 1936	10

48.
Debet.

J. MEISNER TE

1875.					
Jan.	5	AAN DIVERSEN		f 402	90
〃	26	〃 TRAITES		〃 1206	87
				f 1609	77

44.
Credit.

1874.					
Dec.	22	PER GOED. IN COMP.	voor zijn $^1/_3$	f 13043	81
1875.					
Jan.	1	PER BALANS		f 1154	56

COMPAGNIE.

45.
Credunt.

1874.					
Dec.	8	PER DEBITEUREN	voor 12 balen Oomr.-katoen	f 1894	45
〃	16	〃 〃	〃 150 vaten Tabak	〃 41818	40
〃	20	〃 〃	〃 60 balen Java-koffie	〃 2330	20
				f 46044	05

REKENING.

46.
Credit.

1874.					
Dec.	31	PER WINST EN VERLIES	voor verlies	f 1075	65
				f 1075	65
1875.					
Maart	31	PER WINST EN VERLIES	voor verlies	f 950	—
				f 950	—

PER F. SLUIJS.

47.
Credunt.

1875.					
Jan.	7	PER GOEDEREN	4 kisten Luxe-artikelen	f 1936	10
				f 1936	10

KEULEN z/r.

48.
Credit.

1875.					
Jan.		PER GOED. IN COMM.		f 1609	77
				f 1609	77

49.

Debet. FAILLIETE MASSA VAN

1875.					
Jan.	9	AAN WISSELS	voor fr. 3050	*f* 1448	75
				f 1448	75

50.

Debet. KOFFIE IN RETOUR

1875.					
Febr.	24	AAN DIVERSEN	voor 200 balen Koffie	*f* 11800	—
Maart	31	〃 WINST EN VERLIES	〃 winst	〃 986	13
				f 12786	13

51.

Debent. J. WIX & C°.

1875.					
Febr.	25	AAN DIVERSEN	voor 6 kisten Wijn	*f* 2130	—

49.

B. JANSEN. Credit.

1875.					
Feb.	18	PER CASSA	voor 50 pCt.	*f* 724	37^{5}
〃	25	〃 WISSELS	〃 overschrijving	〃 724	37^{5}
				f 1448	75

50.

VAN SURINAME. Credit.

1875.					
Maart.	15	PER GOEDEREN	voor 200 balen Koffie	*f* 12786	13
				f 12786	13

51.

TE PARAMARIBO z/r. Credunt.

1875.					
Maart	9	PER REMISES	voor wissel op J. VLIERHOUT	*f* 2130	—

OPHELDERINGEN

van bijzondere posten in het vorenstaande MEMORIAAL.

---

§ 98.

10 *October.*

Daar men reeds de helft van het Schip bezit, wordt men nu, door den aankoop der wederhelft, eigenaar van het geheel. Het Schip verkrijgt dus eene afzonderlijke rekening, die voor het volle beloop van *f* 25000 gedebiteerd wordt. De rekening van SCHEEPSAANDEELEN moet derhalve van de helft, die wij vroeger bezaten, ontlast worden, en is dus de Crediteur voor de tweede helft van dezen post.

§ 99.

23 *October.*

JOHN BOWER te *Hull* trekt op ons, voor rekening van J. SÜDWEG te *Hamburg* *f* 3600.— dato 16 October, op 2 maanden. Had men hiervan alleen advies ontvangen, dan zoude men eenvoudig journaliseeren: J. SÜDWEG te *Hamburg* z/r aan TRAITES en bij de betaling op den vervaltijd: TRAITES AAN CASSA; doch nu geschiedt er iets anders: de Traite zal niet door een houder aan ons vertoond worden, want JOHN BOWER, die haar voor rekening van SÜDWEG aan zijn eigen order op ons getrokken heeft, remitteert ons deze Traite, met het verzoek om het netto beloop, na aftrek van de ons toekomende Interest en Onkosten, aan zijn vriend THOMAS RÖNTE, te *Londen*, over te maken.

J. SÜDWEG te *Hamburg* z/r is en blijft in alle geval de Debiteur, en wat er met die Traite gebeurt, is buiten hem. — JOHN BOWER te *Hull* z/r zoude nu bij ons de natuurlijke Crediteur zijn, omdat hij die Traite aan ons remitteert, en dus als gever voorkomt; maar daar hij, door het voldoen aan zijn verzoek, op hetzelfde oogenblik dat hij Crediteur geworden is, weder als Debiteur verschijnt, en zijne rekening dus dadelijk sluiten zoude, gaat men hem voorbij, en zoo kan men — ofschoon er anders uit deze transactie twee posten ontstaan zouden — de geheele zaak,

mits met de noodige omschrijving in één post te zamen vatten. Wij moeten derhalve naar de Crediteuren in den post onderzoek doen.

Daar wij de genoemde Traite eerst op den 16 December behoeven te betalen, maar *nu reeds*, op verzoek van J. Bower, daarvoor eene Remise aan zijn vriend te *Londen* doen, zoo kunnen wij voor de 55 dagen, die er nog vóór den vervaltijd verloopen moeten, *disconto* aan hem berekenen, en die van het beloop der aan ons geremitteerde Traite aftrekken, om zooveel minder aan zijn vriend Rönte over te maken. Voor het afgetrokkene disconto, ten bedrage van *f* 27,50, is dus de *Interest-rekening*, of zoo men wil, de *Disconto-rekening* de Crediteur. Nog trekken wij af, voor Courtage van de Remise op *Londen*, en voor briefporten *f* 4,60; (welke courtage ons in elk geval billijk toekomt, ofschoon wij, door zelf op *Londen* te trekken, die niet behoeven te betalen). Voor deze *f* 4,60 is de *Onkosten-rekening* de eigenlijke Crediteur. Na de aftrekking van dit een en ander blijft er *f* 3567,90 overig, die wij aan Th. Rönte hebben over te maken; deze som brengen wij tot den Wisselkoers van *f* 11,80 in Engelsch geld over, en berekenen dat daaruit £ 302.7/3 voortkomen. Wij behoeven daarvoor geen Wissel op *Londen* te koopen, daar wij-zelven aldaar een correspondent hebben, op wien wij kunnen afgeven; wij trekken dus dit beloop op onzen vriend John Rae te *Londen*, aan de Order van Th. Rönte aldaar, wien wij dezen Wisselbrief voor rekening van John Bower te *Hull* remitteeren, en alzoo is voor het beloop dezer Traite John Rae m/r de Crediteur. Men vergelijke nu met deze beschrijving den post in het Journaal, en men zal bevinden, dat de genoemde drie Crediteuren: John Rae m/r, *Interest-rekening* en *Onkosten-rekening* te zamen juist zoo veel bedragen, als de Traite, waarvoor J. Südweg te *Hamburg* z/r gedebiteerd is.

§ 100.

30 *October*.

De hier betaalde premie van Assurantie op 6 p^s. Jenever is reeds in de Factuur, welke in den even voorgaanden post voorkomt, berekend; toen is de *Onkosten-rekening* daarvoor, benevens voor de overige Ongelden, gecrediteerd; bij gevolg moet nu, bij de betaling, dezelfde rekening daarvoor gedebiteerd worden.

§ 101.

5 *November*.

De Traite op G. Hill te *Londen* is getrokken aan de Order van F. Ballino, *waarde van dezen*. Men lette op dit bijvoegsel, waardoor het kennelijk wordt, dat gemelde F. Ballino hier slechts als Kooper van dien Wisselbrief voorkomt, en men met hem geene openstaande rekening heeft. Indien wij dus het geld dadelijk daarvoor ontvangen hadden, zoude de boeking geweest zijn: Cassa aan G. Hill te Londen z/r; maar nu wij de Quitantie voor dezen Wissel eerst een dag later in betaling geven, en toch op heden, den 5 November, den betrokkene moeten crediteeren, zoo kunnen wij niet anders dan de *Wissel-rekening* daarvoor tot provisioneelen Debiteur stellen, welke rekening dan ook, op den 6 November, bij het in betaling geven der

Quitantie, weder daarvan ontlast, of daarvoor gecrediteerd wordt. De *Wissel-rekening* wordt dus slechts als eene *Hulp-* of *Tusschen-rekening* gebezigd.

§ 102.

7 *December*.

Deze post, welke niet zoo lichtelijk bij de eerste lezing zal begrepen worden, om de Debiteuren, welke er in voorkomen, behoorlijk te onderscheiden, is bijzonder geschikt om den aard en de betrekking der verschillende personeele rekeningen: z/r en m/r juist te leeren kennen. Het is daarom de moeite waardig, die eens nauwkeurig te ontwikkelen, en daardoor bevattelijk te maken. De *Traite-rekening* is hier de Crediteur; dit valt terstond in het oog, maar wie zijn in dezen post de Debiteuren? Men ziet, dat J. Merchant te *Londen*, het geheele beloop der aan ons gezonden 150 vaten Tabak in drie Wisselbrieven op ons trekt, ofschoon hij slechts ⅓ daarvan van ons te vorderen heeft; voor dat ééne derde, en voor niets meer, is J. Merchant m/r, bij het boeken der Factuur, in den onmiddellijk voorafgaanden post, door ons gecrediteerd, en bijgevolg wordt nu hier J. Merchant m/r *debet*, omdat hij dat ⅓ op ons trekt, en daarmede is die rekening gesloten. Ziedaar reeds één Debiteur; maar wie zijn nu de anderen, daar J. Merchant nu, voor als nog, niets van ons te vorderen heeft? Men houde alleen maar onder de aandacht, dat, wanneer eenmaal de 150 vaten Tabak verkocht zullen zijn, en daarvan Verkoop-rekening aan J. Merchant zal gezonden worden, hij alsdan voor ⅓ in het netto provenu op zijne *rekening* zal gecrediteerd worden; datgene, wat J. Merchant alsdan eerst zou kunnen doen, namelijk, dat ⅓ in het netto provenu op ons trekken, waarvoor hij dan op z/r zou Debet worden, doet hij *nu reeds* bij voorraad, en derhalve komt voor het ander één derde J. Merchant z/r als Debiteur voor. Wie is nu de Debiteur voor het overige ⅓ gedeelte? Dit is nu uit het bovenstaande gemakkelijk op te maken: de post in het Memoriaal luidt, dat J. Merchant die Traites op ons voor *gemeenschappelijke rekening* getrokken heeft. Wie is er nu in deze zaak mede nog betrokken? immers G. Händler te *Hamburg*, en dus wordt deze mede daarvoor op z/r gedebiteerd. Wanneer men toch naderhand aan J. Merchant de Verkoop-rekening inzendt, zoo wordt tevens een duplicaat daarvan aan G. Händler gezonden, welke dan ook voor één derde in het netto provenu op z/r zal gecrediteerd worden, en dus sluit dan, buiten de Winst, die beide de deelgenooten later nog ontvangen, alles van zelf.

§ 103.

29 *December*.

Een ieder, die met de loopende Kantoorzaken gemeenzaam is, begrijpt dezen post ten volle; voor min ervarenen echter diene het volgende tot onderricht.

De Wissel op P. le Brun te *Parijs*, waarvan hier melding gemaakt wordt, is den 24 October op hem getrokken, op 2 maanden dato, maar terzelfder tijd alhier vernegotiëerd zijnde, is de waarde daarvan ontvangen, de Cassa gedebiteerd, en P. le Brun te *Parijs* z/r gecrediteerd geworden. — Toen deze Wissel, op den vervaltijd ter betaling aan voornoemden le Brun gepresenteerd is, werd de voldoening door hem geweigerd. Ten einde nu in zulke gevallen, te voorzien, dat de Traites, welke

men afgeeft, niet met protest terugkomen, — iets, hetwelk op ons Crediet altijd een min of meer nadeeligen invloed hebben kan, — zoo is men vooraf bezorgd, dat men, ingeval de betrokkene in gebreke mocht blijven, een ander soliden vriend of bankier op dezelfde plaats heeft, die alsdan onze Traite te onzer eer zal betalen; dit wordt, in den Koopmans-stijl *interverniëeren* genoemd. — Vanhier, dat men op zijne Traite al aanstonds van onderen plaatst: *in geval van nood bij N. N.*; of: *En cas de besoin chez N. N.* Wordt de Wissel nu door den betrokkene geweigerd, dan laat de houder Protest daarvan opmaken, en vervoegt zich met Wissel en Protest bij den Interveniant, welke dien dan ter onzer eere voldoet. Deze vriend, niet verplicht zijnde om voor ons in voorschot te zijn, trekt de betaalde som, benevens zijne onkosten weder op ons, en ons daarvan bericht gevende, zendt hij ons daarbij eene specifieke Nota, waarop de som van den Wissel, de Protest-kosten, Courtage, Provisie, enz., staat uitgedrukt; dit noemt men eene *Retour-rekening*, en dit alles brengt men weder in rekening aan hem, die onze Traite geweigerd heeft te voldoen.

Wat nu het journaliseeren van dezen post betreft: zoude men, des verkiezende, daarvan twee posten kunnen maken, een waarin J. DE NEUVILLE gecrediteerd wordt voor de genoemde Interventie, en een anderen, waarin hij als Debiteur verschijnt voor de Traite, die hij op ons afgeeft, doch men kan hem gevoegelijk ook geheel voorbijgaan, en de zaak in één post te zamen vatten. De Debiteur is natuurlijk P. LE BRUN z/r, voor *f* 3809,22[5], en de Crediteuren zijn mede niet moeielijk te vinden: daar J. DE NEUVILLE eene Traite op ons afgeeft voor het beloop zijner *Retour-rekening*, zoo wordt, als naar gewoonte, voor het beloop daarvan *f* 3808,22[5], de *Traite-rekening* gecrediteerd, en daar voorts aan P. LE BRUN nog *f* 1 in rekening gebracht wordt wegens verschoten briefport in deze zaak, zoo wordt daarvoor de *Onkosten-rekening* als Crediteur gesteld.

§ 104.

31 *December* 2[de] *post.*

Dat er hier, ten aanzien der Huur van het Woonhuis en Pakhuis eene schifting gemaakt wordt, zal men ordelijk vinden; immers het laatste is bepaaldelijk ten behoeve der Negotie, gebruikt, en hiervoor is dus de *Onkosten-rekening* de eigenlijke Debiteur. Voor het overige is het, ten opzichte van het Huis volstrekt hetzelfde, of men het aan een ander verhuurt, dan of men het zelf bewoont en in eigen gebruik heeft: in beide gevallen moet het Huis zijne revenuen genieten en daarvoor gecrediteerd worden.

§ 105.

9 *Januari.*

Wanneer de Koffie uit *Suriname* aangebracht en de inkooprekening door den kapitein gegeven is, moet daaruit eene rekening ontstaan: RETOUREN UIT SURINAME. Na de boeking van deze Inkooprekening tot aan die van de Verkooprekening, wordt alles op Tusschenrekeningen afgedaan. In die Verkooprekening moeten alle onkosten, dus ook de premie van Assurantie van het bruto provenu worden afgetrokken, en de *Onkosten-rekening* daarvoor gecrediteerd, zoodat die hier als provisioneele Debiteur moet voorkomen.

§ 106.

9 *Januari.*

Deze wissel is op den 5 November van B. JANSEN gekocht en aan hem betaald, en voorts op order in rekening van G. HILL TE LONDEN aan L. FALSAN te *Parijs* geremitteerd. Hieruit volgde de journaliseering: G. HILL TE LONDEN z/r AAN CASSA. In den daarop volgenden post is voor het beloop van dezen wissel op G. HILL getrokken, en daarmede de rekening gesloten. Op den vervaldag wordt de betaling van den wissel door den betrokkene geweigerd en daarvan door L. FALSAN protest opgemaakt met terugzending van den wissel. Het eerste wat hier te doen staat, is het vragen van Rembours aan B. Jansen, maar daar deze intusschen is gefailleerd, worden wij als houders van den wissel Crediteur in de faillite Massa van B. JANSEN, die zelf geene persoonlijkheid meer voorstelt en dus zelf niet als Debiteur kan optreden. Wie is nu de Crediteur? Volgens den post van 5 November is deze wissel verzonden zonder *„eenige guarantie”* en dus kan G. HILL de Crediteur niet zijn, omdat alles voor zijne risico is geschied. Wanneer men derhalve weet hoeveel pCt. er uit de Faillite Massa zal worden betaald kan dit het geval zijn, en daarom moet men eene Tusschen-rekening gebruiken, hetzij eene rekening onder den naam van GEPROTESTEERDE WISSELS of de gewone WISSEL-REKENING, die na afloop der zaak weder gedebiteerd zal worden.

§ 107.

25 *Februari.*

In dezen post is de afrekening van den vorigen. Op 15 Februari is 50 pCt. uit de Faillite Massa van B. JANSEN ontvangen, ingevolge het accoord door de Crediteuren geteekend. De rekening met G. HILL kan dus gesloten worden. De Wissel-rekening wordt derhalve gedebiteerd en G. HILL TE LONDEN z/r voor de ontvangen 50 pCt. De Faillite Massa, die voor het geheele bedrag van den wissel gedebiteerd is geworden, is reeds voor 50 pCt. gecrediteerd, maar daar er niets meer uit die Massa te verwachten is, moet de rekening tot sluiting worden gebracht, en zoo heeft men den tweeden Crediteur in dezen post.

§ 108.

25 *Februari*, 2[de] *post.*

Ofschoon de Goederen naar *Suriname* met een eigen schip zijn verzonden, moet daarvan toch vracht berekend en de Rekening dier goederen daarvoor worden gedebiteerd. Dit geschiedt evenwel eerst dan, als de Verkooprekening dier Goederen wordt opgemaakt, zoodat voor deze vracht de onkosten-rekening als provisioneele Debiteur beschouwd wordt.

Bijzonder Onderricht omtrent alles wat betrekking heeft tot de opmaking der Balans op het vorenstaande GROOTBOEK.

---

§ 109.

De Proefbalans, welker goede uitkomst, en nauwkeurige overeenstemming met de optelling van het Journaal, voldoende gebleken is, wordt in de samenstelling der Wezenlijke Balans tot gids genomen, en op den voet gevolgd.

KAPITAAL-REKENING. Fol. 1. Daar het Kapitaal met de gemaakte Winst vermeerderd, of bij geleden Verlies verminderd wordt, en men den Staat van Winst of Schade nog niet heeft opgemaakt, moet de invulling dezer rekening op de Wezenlijke Balans verschoven worden, tot dat de genoemde opmaking zal geschied zijn.

Alvorens verder te gaan, raadplege men den inhoud van § 40 en 43, en inzonderheid die van § 84—88. Na deze lezing herinnere men zich, dat er in het Grootboek verschillende Rekeningen voorkomen, van welke de Interest, die daarop geboekt is, op de *Interest-rekening* behoort overgebracht te worden. Het is noodig, deze Rekeningen *gelijkelijk* daarvan te zuiveren, ten einde verder ongehinderd te kunnen voortgaan, en de Winst of Schade van de *Interest-rekening*-zelve te kunnen opmaken. Zoo vindt men al aanstonds zoodanig eene rekening op Fol. 3, namelijk *Vaste Goederen;* voorts de *Beleening-rekening* op Fol. 28 en de *Disconto-rekening* op Fol. 37.

VASTE GOEDEREN. Fol. 3. Wanneer men het Grootboek opslaat, ziet men dat de waarde van dit Huis, bij den aanleg der Boeken, getaxeerd is op *f* 15000. Deze som alsnog daarvoor stellende, brengt men die op de Debet-zijde der Wezenlijke Balans. De *f* 197,15, welke nog in het Debet voorkomen, hebben gestrekt tot betaling der Grondlasten en Reparatiën, en zijn dus als Verlies aan te merken; deze van de genoten Huur op de Credit-zijde, bedragende *f* 650, afgetrokken zijnde, blijft er overig, *f* 452,85; dit is dus de zuivere Interest, welke dit Pand heeft opgeleverd, en op de Credit-zijde der *Interest-rekening* moet worden overgebracht; voorloopig echter stelt men dit op eene Nota, totdat de overige gelijksoortige posten zullen afgehandeld zijn.

BELEENING-REKENING. Fol. 28. Deze rekening is op 26 October gedebiteerd voor *f* 10000 en op 24 December bij de aflossing voor Kapitaal en Interest gecrediteerd voor *f* 10083.35. Het verschil *f* 83.35 is dus de genoten rente, die op bovengenoemde Nota wordt gesteld.

DISCONTO-REKENING. Fol. 37. Deze rekening is bij het disconteeren van den Wissel op 6 November gedebiteerd voor hetgeen wij daarvoor betaalden, namelijk *f* 1591.35.

Op 14 December, toen de Wissel vervallen was, ontvingen wij daarvoor *f* 1600 en de rekening werd daarvoor gecrediteerd. Het verschil *f* 8.65 is dus de Interest, dien wij genoten hebben, en die op de Nota van Interest wordt overgebracht.

Hierop telt men deze drie posten bij elkander, journaliseert die, en brengt de som *f* 544.85 op ultimo December op de Interest-rekening over,

SCHEEPSAANDEELEN. Fol. 4. De stand dezer rekening behoort in het Grootboek onderzocht te worden. Men ziet aldaar, dat alleen het ¼ *aandeel in het Schip* JOHANNA er op overig blijft; de waarde van dit aandeel, nog steeds op *f* 3000 geschat, moet in de Debet-zijde der Werkelijke Balans worden overgebracht; doch nu is er in het Debet der rekening nog een post, groot *f* 255,60, voor betaalde *Uitrustingkosten:* indien daarentegen in het Credit der rekening eene som geboekt ware voor ontvangen uitdeeling, zoo zoude het genoemde Debet van dat Credit moeten afgetrokken worden, of omgekeerd, en het Saldo daarvan zoude winst of schade zijn; maar nu heeft er nog geene uitdeeling plaats gehad, vermits het Schip nog op de reis is; de genoemde *f* 255,60 kunnen dus nog niet als Verlies aangemerkt worden, maar moeten in het Debet der rekening blijven staan, tot dat in het volgend jaar, na eene ontvangen uitdeeling, die zaak zal kunnen afgesloten worden. De gezegde som wordt dus bij het beloop van het Aandeel gevoegd, en, daarmede vereenigd, op de Balans gesteld. Men doe zulks ten bedrage van *f* 3255,60 en na dit verricht te hebben, vindt men:

in het Debet: *f* 16255,60, en in het Credit:	*f* 12500,00.
	〃 3255,60,
	f 15755,60,

zoodat er op deze rekening *f* 500 is verloren, die men op de Nota der Winsten en Verliezen plaatst.

EFFECTENREKENING. Fol. 5. Omtrent de afsluiting van deze rekening bestaat groot verschil. Eenigen beschouwen den interest, dien de Effecten ons opbrengen, als behoorende tot de Interestrekening, en berekenen dus voor het opmaken der Balans hoeveel die Interest bedraagt, om dien dan op de Nota van Interesten over te brengen. Anderen, en deze wijze is hier gevolgd, beschouwen dezen Interest eenvoudig als winsten, die zij door het koopen of het bezit der Effecten hebben verkregen, zonder die eerst op de Interestrekening te brengen. Intusschen is dit niet de eenige Winst, die de Effectenrekening ons geeft. Om de verdere winst te bepalen, ga men in het Grootboek na welke Effecten wij bij het opmaken der Balans nog bezitten. Wij vinden als zoodanig nog: 6 Cert. 6 % *Amerika* van 1000 doll.; 10 Cert. 2 ½ % N. W. S. van *f* 1000 en 10 Cert. 3 % *Portugal* van £ 100. Volgens den koers van den dag berekenen wij de reëele waarde van deze effecten met bijvoeging der verschenen rente, zooals op blz. 94 geschied is en maken dan een post in het Journaal:

BALANS AAN EFFECTEN
voor 6 Cert. 6 % *Amerika* enz. *f* 26513.75

en brengen in het Grootboek deze som in het Credit der Effectenrekening.

Men vindt dan door optelling:

in het Credit	*f* 53,603.05
〃 〃 Debet	〃 52,854.25
hetwelk een verschil geeft van	*f* 748.80.

Deze som van *f* 748.80 hebben de Effecten ons dus meer opgebracht, dan zij ons gekost hebben, wij hebben dus *f* 748.80 gewonnen, die de Effectenrekening aan de Nota van Winsten en Verliezen moet afstaan, en die dus in haar Debet gebracht moet worden.

GOEDEREN. Fol. 6. Men leze vooraf § 78 en men zal aanstonds weten wat hier te doen valt. — De rekening is door den post op 31 December:

BALANS AAN GOEDEREN,

voor 6 Vaten Surin. Koffie . . . . . *f* 1689.75,

wat de hoeveelheid der Goederen betreft, is Debet en Credit gelijk gemaakt, en dus in eene gesteldheid gebracht, dat de Winst of Schade op het verkochte dadelijk kan worden opgemaakt. Men heeft slechts, om dit te vinden, het mindere Debet van het meerdere Credit der sommen, op de Proefbalans gesteld, af te trekken:

De Credit-zijde bedraagt . . *f* 30.185.36 en

De Debet-zijde . , . . . „ 29,731.12

Bijgevolg is de Winst . . . *f* 454.24, welke men op de Nota der Winsten en Verliezen plaatst, terwijl nu voorts het bedrag der overblijvende Goederen, in het Debet der Werkelijke Balans wordt overgebracht.

CREDITEUREN. Fol. 7. Men maakt voor ieder der Crediteuren het saldo der rekening op, welke saldo's allen beschouwd worden alsof zij per Balans voldaan zijn. De Balans wordt dus Credit, als volgt:

Per J. Klein	*f*	2778.96
„ P. Bert	„	759.90
„ H. Alleman	„	3836.10
„ J. Brouwer	„	12,724.40
„ J. Hoevenaar	„	1507.45
„ J. de Jager	„	1668.75
te zamen	*f*	23275,56

waarna de rekening tot sluiting is gebracht en de Balansposten wederom in het Credit worden gesteld.

DEBITEUREN. Fol. 8. Evenals op de vorige rekening maakt men voor ieder der Debiteuren in het bijzonder het saldo op en doet deze saldo's aan Balans af, die daarvoor Debet wordt, b. v.:

J. Klein	*f*	624.80
J. Brouwer	„	3579.79
T. Wiltens	„	1050.70
J. Hoevenaar	„	2477.62
P. Schreuder	„	574.90
J. de Jager	„	2867.55
P. Bert	„	624.80
te zamen	*f*	11800,16

waarna deze rekening sluit en de Balansposten in het Debet der nieuwe Rekening worden gebracht.

J. RAE TE LONDEN z/r. Fol. 9. Deze rekening wordt afgesloten als die van de Debiteuren, en het saldo *f* 572.55^{5} op nieuwe rekening overgebracht.

ONKOSTEN-REKENING. Fol. 10. De nalezing van § 80, welke wij hier aanbevelen, maakt elk verder bijzonder onderricht ten eenemale overbodig; het zij genoeg te zeggen, dat door beide posten, welke op ultimo December gemaakt zijn, namelijk: *Onkosten aan* en *Onkosten per Balans* deze rekening in het Grootboek zich almede in een stand voordoet, dat het Saldo der sommen op de *Proefbalans* het Verlies daarop geleden ons al aanstonds doet kennen. Zij staat daar:

Debet . . . . *f* 4835.06 en

Credit . . . . „ 4612.87

Bijgevolg is op de *Onkosten-rekening* verloren *f* 222.19, hetwelk op de Nota der

Winsten en Verliezen geplaatst wordt, terwijl men voorts de posten, die in den daarop volgenden regel op de Balans voorkomen, in het Debet en Credit brengt der Werkelijke Balans.

PROVISIE-REKENING. Fol. 11. Het Credit dezer rekening, ten bedrage van *f* 1152.62, is zuivere Winst, die op de Nota der Winsten en Verliezen geplaatst wordt.

KASVEREENIGING. Fol. 12. Na optelling van het Debet en het Credit dezer rekening bevindt men, dat wij bij de Kasvereeniging gestort hebben *f* 25,897.75

en van haar hebben ontvangen . . . . „ 23,393.25

zoodat er per Balans een saldo is van . . . . *f* 2504.50

REMISES. Fol. 13. De remise van D. Nemer ontvangen, per 8 *Januari* betaalbaar, is nog in portefeuille en wordt per Balans overgebracht, waarna de rekening sluit.

HET SCHIP HELENA. Fol. 14. Dit Schip thans op de reis naar, of van *Suriname* herwaarts, zijnde, wordt het bedrag op de Werkelijke Balans overgebracht, zoodanig als het op de Proefbalans voorkomt.

GOEDEREN NAAR SURINAME. Fol. 15. Daar deze rekening eene onafgedane zaak bevat, brengt men het Debet *van* de Proefbalans *op* de Werkelijke over.

REEDERIJ-REKENING SCHIP HELENA. Fol. 16. Ook deze rekening handelt over eene nog onafgedane zaak, waarom het bedrag, dat op de Proefbalans voorkomt, op de werkelijke Balans wordt overgebracht.

GOEDEREN IN COMMISSIE. Fol. 17. Deze rekening, geheel sluitende, wordt gepasseerd.

J. SÜDWEG, TE HAMBURG Z/R. Fol. 18. Sluit, en wordt dus voorbijgegaan.

PH. GRAUN, LEIPZIG Z/R. Fol. 19. Het saldo *f* 90.63 wordt op de Balans overgebracht.

TRAITES. Fol. 20. De nog onvervallen Traites van J. de Neufville, groot *f* 3808.22^{5} en van G. HÄNDLER, groot Rm. 7800 = *f* 4543.50, welke het meerdere Credit dezer rekening uitmaken, worden op de Credit-zijde der Werkelijke Balans overgebracht.

J. RAE, TE LONDEN, M/R. Fol. 21. Het nalezen van § 77 zal hier alles in het helderste licht stellen. Ingevolge het aldaar gegeven onderricht, doet men allereerst onderzoek naar het saldo van het *vreemde geld* op deze rekening; dit zal men bevinden te bedragen: Debet £ 85.5/2, welke som men tot den ondersteld en Wisselkoers van *f* 11.80 uitrekent, en daarvoor *f* 1006.05 Nederlandsch bekomt. Dit bedrag plaatst men in het Debet der Balans, als het zuiver Saldo, op heden door J. Rae schuldig; dit verricht hebbende, zie men de Proefbalans in; daar staat deze rekening:

Debet *f* 13555.20 en Credit *f* 12535.90.

Nu brengt men het bovengenoemd Saldo, hetwelk J. Rae op dato wezenlijk Debet is, in de Credit-zijde der rekening, dus „ 1006.05. En dit met het bovenstaande optellende maakt te zamen . . . . *f* 13541.95.

Wij herhalen hier nog kortelijk het gezegde in § 77. Indien nu al het Engelsch geld op die rekening tot één en denzelfden koers ware berekend geworden, zoo zoude thans het Nederlandsche geld in het Debet en Credit gelijk moeten staan, vermits het meerdere Debet nu bij de Credit-zijde gevoegd is; doch zoo er, na die bijvoeging, tusschen de Debet- en Credit-zijde nog een verschil bestaat, zoo is zulks een Voordeel of Schade, veroorzaakt door de afwisselende koersberekening, waarmede

de buitenlandsche vriend, wien, op deze rekening, eeniglijk de vreemde munt aangaat, niets te maken heeft. Hoe is het nu hiermede gelegen? Zij staat hierboven

Debet . . . . f 13555.20 en
Credit . . . . „ 13541.95.
Bijgevolg meer Debet . . . . f 13.25; er is dus een verlies, uit bovengenoemde oorzaak ontsproten, dat op de Nota der Winsten en Verliezen geplaatst wordt.

INTEREST-REKENING. Fol. 22. Deze rekening heeft, na de opmaking der Proefbalans, eene verandering ondergaan. Er is nog één post in het Credit gebracht, gelijk men zich uit het breedvoerig beredeneerde bij Fol. 1 herinneren kan. Men sla derhalve het Grootboek op, en men zal bevinden, dat de *Interest-rekening* thans f 516.63 meer Credit dan Debet staat; dit nu maakt de zuivere Winst uit, die men op de bekende Nota plaatst.

SALPETER VAN LONDEN. Fol. 23. Van deze goederen is het netto provenu f 67.75 meer geweest, dan hetgeen zij ons gekost hebben; dit verschil is dus onze zuivere Winst, en wordt op de meergemelde Nota gesteld, waarna de rekening wordt afgesloten.

BOEDEL VAN WIJLEN P. RENTMAN. Fol. 24. Deze rekening sluit en kan dus worden gepasseerd.

BODEMERIJ-REKENING. Fol. 25. Het beloop wordt op de Balans als een Debiteur overgebracht, daar deze gelden eerst in het volgend jaar zullen inkomen, of vereffend worden.

P. LE BRUN, TE PARIJS. Z/R. Fol. 26. Sluit.

ASSURANTIE-REKENING. Fol. 27. Het Credit dezer rekening, voortspruitende uit eene genoten Premie voor gedane verzekering, moet, als eene Winst, op de Nota der Winsten en Verliezen gesteld worden.

BELEENING-REKENING. Fol. 28. Wanneer de ontvangen Interest, waarvoor deze rekening, te gelijk met de terug ontvangen hoofdsommen, is goedgeschreven, daarvan afgenomen, of in haar Debet gesteld is geworden, zoude deze rekening sluiten. Maar de tweede Beleeningspost is nog niet afgeloopen, en ofschoon ook van dezen post de Interest van 20 November tot ult°. December eigenlijk nog tot deze Nota van Interest behoort, omdat deze 40 dagen Interest nog in dit jaar gewonnen zijn, kan men de zaak even goed tot later uitstellen, als de post zal worden afgelost. Men heeft dus alleen de nog in Beleening gegeven f 6144 op de Werkelijke Balans over te brengen, en in het Credit der rekening te plaatsen, die daardoor zal sluiten. Ofschoon de eerstgenoemde handelwijze wetenschappelijk juist is, heeft zij echter voor de practijk weinig waarde, daar ten slotte toch alles even goed terechtkomt.

GOEDEREN ONDER GEORGE HILL, TE LONDEN. Fol. 29. }
JENEVER IN $^1/_2$ ONDER J. RAE, TE LONDEN. Fol. 30. } De zaken, op deze beide rekeningen geboekt, zijn geheel afgeloopen; het Saldo is dus enkel Winst, en wordt op de daarvoor bestemde Nota geplaatst.

GOEDEREN VAN HAMBURG. Fol. 31. Sluit.

G. HÄNDLER, TE HAMBURG M/R. Fol. 32. Het saldo in vreemd geld bedraagt Rm. 24.20, zijnde tot den koers van den dag f 14.10.

Het Debet is dus . . . . . . f 4557.60 en
het Credit . . . . „ 4538.04
zoodat hier een verlies is van . . . f 19.56, hetwelk op de meergemelde Nota wordt gesteld.

GOEDEREN ONDER J. RAE, TE LONDEN. Fol. 33. Het verschil tusschen Debet en Credit van deze rekening is onze Winst.

G. HILL, TE LONDEN M/R. Fol. 34. Hier komt het weder evenals bij J. RAE M/R op fol. 8, voornamelijk op het vreemde geld aan. Het Grootboek openslaande, bevindt men, dat de rekening per Saldo Credit is £ 53.13/4 welke, uitgerekend à f 11.80 bedragen f 633.27. Het Debet bedraagt dus f 4873.77 en het Credit f 4875.25 hetwelk een verschil oplevert van f 1.48, dat onze Winst is.

G. HILL, LONDEN Z/R. Fol. 35. Levert een Saldo op van f 734.55, dat op de Balans wordt overgebracht.

WISSELS. Fol. 36. Bij het nazien dezer rekening in het Grootboek ontdekt men dat de fr. 6000.—, op CLAUSEAU & FILS te *Parijs*, die tot f 56 genegotiëerd zijn, tot f 56.25 vernegotiëerd zijn geworden, en dus f 12.50 Winst hebben opgeleverd; dit brengt men op de bewuste Nota, terwijl voorts de in het Debet overblijvende Traite op P. LE BRUN, ten bedrage van f 3809.22^5, als nog in portefeuille zijnde, in het Debet der Balans wordt overgebracht.

DISCONTO-REKENING. Fol. 37. Deze rekening is na het overbrengen van den Interest tot sluiting gebracht.

JENEVER NAAR HAVRE, ONDER KAPT. F. SLUIS. Fol. 38. Daar deze Goederen nog onverantwoord zijn, wordt het beloop van de Proefbalans op de Balans overgebracht.

KATOEN VAN LONDEN VOOR $^1/_2$ REK. MET G. HILL *aldaar*. Fol. 39. }
JAVA-RIJST $^1/_3$ REKENING MET P. BERT EN J. KLEIN. Fol. 40. } Deze beide rekeningen zijn afgeloopen, daar de netto opbrengst dier Goederen, ingevolge daarvan opgemaakte Verkoop-rekeningen, in de Credit-zijde gebracht is; het verschil tusschen Debet en Credit op de Proefbalans is dus enkel Winst of Verlies, hetwelk op de zoo dikwijls reeds genoemde Nota gesteld wordt.

TABAK VOOR $^1/_3$ MET J. MERCHANT & G. HÄNDLER. Fol. 41. Hetgeen omtrent de beide voorgaande rekeningen gezegd is, geldt ook hier.

J. MERCHANT, TE LONDEN, M/R. Fol. 42. Sluit.

„ „ „ Z/R. Fol. 43. Het Credit-Saldo moet op de Balans overloopen.

G. HÄNDLER, TE HAMBURG Z/R. Fol. 44. Het Credit-Saldo dezer rekening wordt op de Balans overgebracht.

GOEDEREN IN COMPAGNIE. Fol. 45. Sluit.

PARTICULIERE REKENING. Fol. 46. Het Debet dezer rekening is zuiver Verlies, hetwelk op de Nota der Winsten en Verliezen geplaatst wordt.

Men is nu aan het einde der Proefbalans gekomen, en op de Nota der Winsten en Verliezen zijn alle Voordeelen en Schaden aangeteekend. Men is dus in staat gesteld om de zuivere Winst op te maken, door de gezegde Nota aan beide zijden op te tellen, waarbij men vindt:

Credit f 5396.95^5
Debet „ 1830.65
zoodat er f 3566.30^5 zuiver is gewonnen; dit beloop wordt nu bij het *Kapitaal* gevoegd, hetwelk volgens de Proefbalans, bedroeg . . . . f 90000.—
Bijgevoegde Winst . . . . „ 3566.30^5
zoodat het Kapitaal, met deze Winst vermeerderd, thans bedraagt f 93566.30^5

hetwelk men nu in het Credit der *Kapitaal-rekening*, welke op de Werkelijke Balans tot dus verre in *blanco* gestaan heeft, invult. Is dit geschied, dan telt men de Werkelijke Balans aan beide zijden op, en de volkomen gelijke uitkomst in Debet en Credit doet blijken, dat alles in orde volbracht is.

Wanneer men nu de 1e en 4e aanmerking, voorkomende aan het slot van § 76, inziet, zal men duidelijk ontwaren, wat er nu nog verder te doen valt. Men gaat thans over om de gevonden Winsten en Verliezen te boeken, en maakt daarvan die sluitposten, zooals men die in het Memoriaal en Journaal geboekt vindt, en, door deze in het Grootboek over te dragen, worden de rekeningen, op welke gewonnen is, voor de Winst Debet aan de *Winst- en Verliesrekening*, op welke *rekening* alle Winsten moeten overgebracht worden. Hetzelfde, doch omgekeerd, geschiedt met die rekeningen, waarop verloren is. Deze rekeningen worden daardoor tot sluiting gebracht, en nu wordt ook de *Winst- en Verliesrekening* zelve gesloten, door haar voor de zuivere Winst of het Saldo te debiteeren aan de *Kapitaal-rekening*, zoodat de Winst dáár komt, waar zij eigenlijk behoort, bij het *Kapitaal*, dat daardoor vermeerderd is.

Eindelijk boekt men nu ook de Werkelijke Balans in het Journaal, en sluit men, met behulp daarvan, de rekeningen in het Grootboek af, terwijl men die terstond daarna voor de overblijvende Saldo's op nieuw opent. Die rekeningen, welke uit zich zelven gesloten waren, en dus niet op de Balans voorkomen, worden mede, tot een duidelijker teeken van afsluiting, onderschrapt en opgeteld, en is dit alles verricht, dan is het Grootboek voor het oude Jaar geheel *gesloten* en voor het nieuwe Jaar weder behoorlijk *geopend*.

---

§ 110.

(T W E E D E)

MEMORIAAL.

Volgorde der Boeken voor het Rekening-Courant-Boek:

1. Factuurboek.
2. Remiseboek.
3. Buitenlandsch Verkoopboek.
4. Memoriaal.
5. Kasboek.

en voor het Journaal:

1. Memoriaal.
2. Inkoopboek.
3. Factuurboek.
4. Verkoopboek.
5. Buitenlandsch Verkoopboek.
6. Remise-rekeningboek.
7. Kassiersboek.
8. Net-Kasboek.

AMSTERDAM, 1 JULI 1874.

Staat mijner Bezittingen,				
heden opgemaakt als volgt:				
NB. Deze Staat wordt niet in het Memoriaal geplaatst, maar gewoonlijk op een afzonderlijk blad papier of in het Inventarisboek geschreven.				
HUIS EN ERVE.				
Voor een huis door mij bewoond		ƒ 20000,—		
EFFECTEN.				
Voor 10 Obligatiën 5 % Rusland bij Hope & Co., leening, 1798, No. 11 tot 20, à ƒ 10000		" 10000,—		
10 Certificaten 2½ % N. W. S. Amsterdam, Ketwich en Voomberg, 62 %		" 6200,—		
INTEREST.				
Voor 6 maanden van ƒ 10000 Rusl. 5 %		" 250,—		
MEUBELEN.				
Voor mijn mobilair getaxeerd op		" 2000,—		
DEBITEUREN.				
Voor door Uhlenkamp verschuldigd voor 40 balen Koffie		" 1600,—		
GOEDEREN.				
Voor 100 Ton Berger Levertraan à ƒ 34½	ƒ 3450,—			
af 1 %	" 34,50			
		" 3415,50		
CASSA.				
Voor het in kas zijnde		" 6534,50		
			ƒ 50000	—
15 do.				
J. D. W. MEIJER (D. D.) *)		Debet.		
Voor door hem verkocht: 5 Certificaten 2½ % N. W. S. à ƒ 1000, zijnde ƒ 5000 à 63		ƒ 3150,—		
bij Interest 14 dagen		" 4,86		
		ƒ 3154,86		
af Courtage ⅛ %		" 6,25		
			" 3148	61
31 do.				
DE ASSOCIATIE-CASSA.		Credit.		
Voor plaatsverlies van een Wissel op Rotterdam, ƒ 400 à ⅛ %			" 0	50

*) Diverse Debiteuren.

AMSTERDAM, 6 AUGUSTUS 1874.

Fol.				
	DE NEDERLANDSCHE BANK. (D. D.) DEBET.			
	Voor à 3 % verdisconteerde Wissels			
	Op A. S. v. RAALTE & ZOON, 1 Sept. *f* 4000,—			
	〃 HEYBROECK & C°., 30 Nov. 〃 2000,—			
	f 6000,—			
	af Disconto 〃 28,83	*f*	5971	17
	— 6 d°. —			
Fol. 1.	J. ADAMS. DEBET.			
	Voor Disconto zijner Remise op HEYBROECK & C°. *f* 2000 per 30 Nov. 117 dagen à 3 % netto provenu *f* 1980,50 per 6 Augustus	〃	19	50
	— 10 d°. —			
Fol. 19.	GEBRs. PETERS. CREDUNT.			
	Voor hunne Remise op Frankfort a/M vernegotiëerd aan GEBR. SICHEL.			
	Fl. 3000 zicht à 100 *f* 3000,—			
	af Wisselcourtage 1‰ 〃 3,—	〃	2997	—
	— 16 d°. —			
Fol. 19.	GEBRs. PETERS. DEBENT.			
	Voor wegens non-acceptatie geretourneerd hunne Remise op GEBR. SICHEL. *f* 500,—			
	Protestkosten 〃 5,40	〃	505	40
	— 21 d°. —			
	D. W. MEIJER (D. C.) *) CREDIT.			
	Voor Inkoop van			
	2 Obligatiën 5 % Rusland, leening 1828—29			
	f 2000 à 103 % *f* 2060,—			
	Interest 11 m. 20/d. 〃 97,22			
	Courtage 1/8 % 〃 2,50	〃	2159	72
	— 31 d°. —			
	DE ASSOCIATIE-CASSA. CREDIT.			
	Voor plaatsverlies op Rotterdam van *f* 300 à 1/8 %	〃	0	37[5]

*) Diverse Crediteuren.

AMSTERDAM, 5 SEPTEMBER 1874.

Fol.				
	KOFFIE VOOR 1/3 REKENING MET H. MENNE EN J. HOEKSTRA NAAR HAMBURG. DEBENT.			
	Voor het bedrag van 150 balen Koffie, per Stoomboot *Willem I*, Kapt. SAVERT, naar *Hamburg* aan GLEICHMAN & C°. ten verkoop gezonden.			
	Bruto 9000 K.G.			
	Tarra 3% 270 〃			
	Netto 8730 à *f* 0,50 per 1/2 K.G. *f* 8730,—			
	Registratie 1 % 〃 87,30	*f*	8817	30
	— 5 d°. —			
	INKOOP-REKENING VOOR H. MENNE EN J. HOEKSTRA.			
	Voor 1/3 rekening ten verkoop naar *Hamburg* gezonden 150 balen Koffie.			
	Bruto 9000 K.G.			
	Tarra 3 % 270 〃			
	Netto 8730 à *f* 0,50 pr 1/2 K.G. *f* 8730,—			
	Registratie 1 % 〃 87,30			
	f 8817,30			
	Onkosten (Diverse) 〃 182,70			
	f 9000,—			
	Debiteere H. MENNE voor 1/3 met *f* 3000,—			
	〃 J. HOEKSTRA 〃 〃 〃 〃 3000,—	〃	6000	—
	— 5 d°. —			
	KOFFIE VOOR 1/3 REK. NAAR HAMBURG. DEBET.			
	Voor mijn aandeel in de Onkosten	〃	60	90
	— 10 d°. —			
Fol. 13.	H. KELLER. DEBET.			
	Voor geaccepteerd zijne traite O/A. SCHAFFHAUSER per 6 November	〃	2500	—
	— 20 d°. —			
Fol. 14.	W. LAUFS. DEBET.			
	Voor Interest in Rekening-Courant tot heden *f* 4,84			
	Briefport en visa 〃 1,16	〃	6	—

AMSTERDAM, 21 SEPTEMBER 1874.

Fol. 25.	H. WEBER. CREDIT.					
	Voor van hem ontvangen en door J. D. W. MEIJER verkochte 12 Obligatiën 5 % Metalliek, als:					
	8 St. zijn *f* 9600 à $64^1/_2$		*f* 6192,—			
	4 〃 〃 〃 4800 à $64^1/_4$		〃 3084,—			
			f 9276,—			
	Rente 4 m. 20 d.		〃 280,—			
			f 9556,—			
	Courtage $^1/_8$ %	*f* 18,—				
	Commissie $^1/_3$ %	〃 31,85				
			〃 49,85	*f*	9506	15
	——23 d°.——					
Fol. 16.	J. MARTINET. DEBET.					
	Voor van SCHUURMAN & C°. ingekocht en aan hem gezonden Wissel op NEPHEW BROTHERS te *Londen*.					
	£ 200 per 23 Dec. à *f* 12,—		*f* 2400,—			
	Bij Wisselcourtage 1 ‰	*f* 2,40				
	Commissie $^1/_3$ %	〃 8,—				
			f 10,40	〃	2410	40
	——24 d°.——					
	DE NEDERLANDSCHE BANK. (D. D.) DEBET.					
	Voor tot 3 % verdisconteerde Wissels, als:					
	Op Rotterdam per 6 Nov.		*f* 1200,—			
	〃 PLEYTE & C°. per 10 Nov.		〃 1200,—			
	〃 NEPHEW & C°. 〃 10 〃		〃 460,—			
			f 2860,—			
	af Disconto	*f* 11,04				
	Plaatsverlies op Rotterdam	〃 1,50				
			〃 12,54	〃	2847	46
	——26 d°.——					
Fol. 16.	J. MARTINET. CREDIT.					
	Voor mijne Traite, Order MENNE & DE GROOT:					
	Fl. 2000 3/m. dato à $99^1/_2$ %		*f* 1990,—			
	af Wisselcourtage 1 ‰		〃 1,99	〃	1988	01
	——28 d°.——					
	DE NEDERLANDSCHE BANK. DEBET.					
	Voor tot 3 en $3^1/_2$ % verdiscont. Wissels en Promesses.					
	Een Wissel op J. ALBERDA per 20 Oct.		*f* 400,—			
	〃 〃 〃 MENNE & C°. 〃 15 Nov.		〃 500,—			
	〃 Promesse op VERCKEN 〃 6 Dec.		〃 1224,63			
	〃 〃 〃 J.F.MENNE 〃 6 〃		〃 1224,63			
	〃 〃 〃 C.A.PLEYTE 〃 6 〃		〃 1224,63			
	Transp.		*f* 4573,89			

AMSTERDAM, 28 SEPTEMBER 1874.

	DE NEDERL. BANK. DEBET. *Transp.*		*f* 4573,89			
	Op J. H. FEIJE per 15 Dec		〃 2269,50			
	〃 HELDEWIER & CLIGNET per 20 Dec.		〃 4520,50			
			f 11363,89			
	af disconto der Wissels	*f* 2,80				
	〃 〃 〃 Promesses	〃 78,78				
			〃 81,58	*f*	11282	31
	——30 d°.——					
	DE ASSOCIATIE-CASSA. CREDIT.					
	Voor terug ontvangen Wissel op PLEYTE & C°.			〃	1200	—
	——30 d°.——					
	DE ASSOCIATIE-CASSA. CREDIT.					
	Voor plaatsverlies op Rotterdam			〃	1	50
	5 OCTOBER.					
Fol. 25.	GEBRs. ZELLER. DEBENT.					
Fol. 15.	Voor van H. KELLER voor m/r. ontvangen			〃	170	—
	—— 7 d°. ——					
Fol. 14.	JACOB KORN. CREDIT.					
	Voor vergoeding op 25 Fusten ZZ. Traan			〃	50	—
	—— 9 d°. ——					
Fol. 16.	J. MARTINET. CREDIT.					
	Voor te veel berekende Onkosten op 10 vaten Suiker.			〃	6	08
	—— 9 d°. ——					
Fol. 12.	JONHSTON BROTHERS M/R.TE LONDEN. CREDUNT.					
	Voor m/Traite, Order BERKHOFF & C°.					
	£ 1000 à 2/m. dato à *f* 11,75			〃	11750	—
	——11 d°.——					
Fol. 22.	SCHMITZ & PETERS. CREDUNT.					
	Voor vergoeding van Commissie op 200 balen Koffie.			〃	25	—
	——14 d°.——					
	GLEICHMANN & C°. TE HAMBURG. DEBENT.					
	Voor het netto provenu van verkochte 150 balen Java-koffie.					
	Bruto	9270 K.G.				
	Tarra 3 %	278 〃				
	Netto 8992 K.G. à 110 Rm. per 50 KG.					
			Rm. 19782,40			
	Korting 1 %		〃 197,82			
			Rm. 19584,58			
	Af Onkosten	Rm. 167,25				
	Commissie 2 %	〃 391,69				
			〃 558,94			
			Rm. 19025,64			
			à *f* $58^1/_2$	〃	11130	—

AMSTERDAM, 14 OCTOBER 1874.

HELDEWIER & C°. (D. D.) DEBENT.

Voor vernegotiëerd mijne Tr. op GLEICHMAN & C°. te *Hamburg*, Rm. 19025.64 zicht à *f* 58½ — *f* 11130 —

——15 d°.——

VERKOOPREK. VOOR H. MENNE EN J. HOEKSTRA.

Over voor gemeenschappelijke rekening te *Hamburg* verkochte 150 balen Java-koffie
Netto provenu Rm. 19025.64

à *f* 58½	*f* 11130,—		
Af Wisselcourtage	〃 8,70		
	f 11121,30		
Crediteere H. MENNE voor ⅓	*f* 3707,10		
〃 J. HOEKSTRA voor ⅓	〃 3707,10	〃 7414	20

——30 d°.——

J. D. W. MEIJER. (D. D.) DEBET.

Voor met hem gesloten prolongatie op
10 Oblig. Rusl. 1798 à *f* 1000
1 〃 〃 1829 à 〃 1000

zijnde voor 1/m. à 3 %	*f* 10000,—		
af Provisie 1 ‰	〃 10,—	〃 9990	—

——31 d°.——

ASSOCIATIE-CASSA. CREDIT.

Voor plaatsverlies van een Wissel op Groningen — 〃 2 50

——31 d°.——

Fol. 9. **G. HEYMANS.** DEBET.

Voor z/Tr. O/A. SCHAFFHAUSER per heden ons door J. KORN geremitteerd — 〃 1000 —

AMSTERDAM, 1 NOVEMBER 1874.

IN- EN VERKOOP-REKENING VOOR H. KELLER.

Over voor z/r. per heden gecontracteerde

100 Hect. Raap-Olie ingekocht à *f* 38		*f* 3800,—		
af 1 %		〃 38,—		
		f 3762,—		
bij Courtage en Contract		〃 7,25		
		f 3769,25		
Commissie 1 %		〃 37,69		
		f 3806,94		
Verkocht 100 Hect. à *f* 36	*f* 3600,—			
af 1 %	〃 36,—			
	f 3564,—			
af Courtage en Contr. *f* 7,25				
Commissie 1 % 〃 35,64	〃 42,89			
		f 3521,11	*f* 285	83

—— 1 d°. ——

IN- EN VERKOOP-REKENING VOOR J. KORN.

Over voor z/r. per heden gecontracteerde

100 Hect. Raap-Olie, verkocht à *f* 37		*f* 3700,—		
af 1 %		〃 37,—		
		f 3663,—		
af Courtage en Contract *f* 7,25				
Commissie 1 % 〃 36,63		〃 43,88		
		f 3619,12		
Inkoop 100 Hect. à *f* 35	*f* 3500,—			
af 1 %	〃 35,—			
	f 3465,—			
Courtage en Contract	〃 7,25			
	f 3472,25			
Commissie 1 %	〃 34,72			
		f 3506,97	〃 112	15

AMSTERDAM, 1 NOVEMBER 1874.

Fol. 2. IN- EN VERKOOP-REKENING VOOR G. A. BIERMAN.

Over voor z/r. per heden gecontracteerde
100 Hect. Raap-Olie à *f* 36,— *f* 3600,—
af 1 % „ 36,—
f 3564,—
bij Courtage en Contract „ 7,25
f 3571.25
Commissie 1 % „ 35,71
f 3606,96
Verkoop 100 Vaten à *f* 36½ *f* 3650,—
af 1 % „ 36,50
f 3613,50
af Courtage en Contr. *f* 7,25
Commissie 1 % „ 36,14
„ 43,39
f 3570,11 | *f* 36 | 85

——— 1 d°. ———

Fol. 26. IN- EN VERKOOP-REK. VOOR G. ZOLLINGER.

Over voor z/r. per heden gecontracteerde
300 Hect. Raap-Olie à *f* 38,— *f* 11400,—
af 1 % „ 114,—
f 11286,—
bij Courtage en Contract „ 21,25
f 11307.25
bij Commissie 1 % „ 113,07
f 11420,32
Verkoop 300 Vaten à *f* 37,— *f* 11100,—
af 1 % „ 111,—
f 10989,—
af Courtage en Contr. *f* 21,25
Commissie 1 % „ 109,89
f 131,14
f 10857,86 | „ 562 | 46

Crediteere Menne & Zoon voor het verschil *f* 297,—

AMSTERDAM, 6 NOVEMBER 1874.

WINST EN VERLIES. CREDIT.

Voor uit den boedel van Jacob Hamm als executeur ontvangen:
1 Obligatie 5 % Rusl., leening van 1795, N°. 105600
f 1000, aangenomen à 100 % *f* 1000,—
bij Interest 10/m. en 5/d. „ 42,36 | *f* 1042 | 36

——— 10 d°. ———

Fol. 22. SCHMITZ EN PETERS. DEBET.

Voor door de Associatie-Cassa aan Haver & C°. te *Rotterdam* betaald | „ 400 | —

——— 20 d°. ———

Fol. 6. J. D. EPPINGA. CREDIT.

Voor z/r. op H. Sillem te *Hamburg*, gedisponeerd per m/Traite, O/Croockewit en C°.:
Rm. 24000, 1/m. dato à 58¾ *f* 14100,—
af Wisselcourtage 1 ‰ „ 14,10 | „ 14085 | 90

——— 25 d°. ———

J. D. W. MEIJER. (D. D.) DEBET.

Voor totale schade op 200 Ton Lijnzaad per het schip *Jacob*, Kapt. Berchwold, van *Riga* naar hier, verzekerd met *f* 3300 à 100 % *f* 3300,—
af ¼ Provisie van afmaking „ 8,25 | „ 3291 | 75

——— 25 d°. ———

Fol. 16. J. MARTINET. CREDIT.

Voor zijn aandeel in de schade op 100 Ton in bovenstaand bedrag | „ 1645 | 87^5

——— 30 d°. ———

J. D. W. MEIJER. (D. C.) CREDIT.

Voor 1/m. Interest der prolongatie, groot *f* 10000 à 3 % *f* 25,—
gecontinueerd 1/m. à 3% prolongatie à 1‰ „ 10,— | „ 35 | -

Fol. 14. JACOB KORN. DEBET.

Voor van de Associatie-Cassa terug ontvangen en met protest van non-betaling geretourneerden Wissel op *Rotterdam* ƒ 1000,—
af plaatsverlies 〃 1,25
ƒ 998,75
bij protestkosten 〃 6,25 → ƒ 1005 —

—— 5 dº. ——

Fol. 6. J. D. EPPINGA. DEBET.

Voor C. NEPVEU ingekochten en aan hem geremitteerden wissel op JOHNSTON BROTHERS te *Londen:*
£ 65 per 3 dagen zicht à ƒ 12,05 ƒ 783,25
Commissie 1/3 % 〃 2,61
ƒ 785,86
Wisselcourtage 1‰ 〃 0,78 → 〃 786 64

—— 15 dº. ——

J. D. W. MEIJER. (D. C.) CREDIT.

Voor Interest der heden afgeloste prolongatie ƒ 10000 à 1/2/m. à 3 % → 〃 12 50

—— 20 dº. ——

Fol. 6. J. D. EPPINGA. DEBET.

Voor het bedrag mijner Traite op *Hamburg* van H. SILLEM, dd. 20 Nov. l.l., wegens non-betaling door H. J. MERCK & Cº. voor m/r. geïntervenieërd
R.m. 24000.—
bij protest 〃 9.—
Commissie aldaar 1/3 % 〃 80.—
R.m. 24089.—
Gedisponeerd à ƒ 58 1/2 ƒ 14092,06
Briefport van *Hamburg* 〃 0,60 → 〃 14092 66

—— 26 dº. ——

DE NEDERLANDSCHE BANK. (D. D.) DEBET.

Voor tot 3% verdisconteerde Wissels, als:

op J. SWART	per	3	Januari	ƒ 1000,—
〃 FEYE & Cº.	〃	10	〃	〃 2000,—
〃 ALBERDA & Cº.	〃	20	〃	〃 4000,—
〃 PLEYTE & Cº.	〃	25	〃	〃 5000,—
〃 VERCKEN en Cº.	〃	30	〃	〃 5000,—

per Transp. ƒ 17000,—

DE NEDERL. BANK. DEBET. *Transp.* ƒ 17000,—
af Disconto 〃 41,58 → ƒ 16958 42

Crediteere J. D. EPPINGA voor z/rem. ƒ 14000,— met ƒ 13962,24 per 26 Dec.

—— 31 dº. ——

J. D. W. MEIJER. (D. D.) DEBET.

Voor aan hem op prolongatie gegeven voor 1/m. à 3 % Interest 's jaars op 22 Obligatiën, 5% Rusland, bij HOPE & Cº., leening 1798 à ƒ 1000 betaald per quitantie op de Associatie-Cassa, Nº. 21, 22, 23, 24 ieder ƒ 5000 → 〃 20000 —

—— 31 dº. ——

DE ASSOCIATIE-CASSA. CREDIT.

Voor Kassiersloon van ƒ 77842 à 1/16 % → 〃 48 65

—— 31 dº. ——

Fol. 12. JOHNSTON BROTHERS, M/R. DEBENT.

Voor van GEBRS. VAN WIJCK ingekochte en aan hen geremitteerd £ 1000 op BARING & Cº. zicht à ƒ $11,87^5$ → 〃 11875 -

—— 31 dº. ——

Fol 12. JOHNSTON BROTHERS, M/R. CREDUNT.

Voor Interest van £ 1000, 21/d. à 5% £ 2.18/4
Commissie 1/3 % 〃 3. 6/8
£ 6. 5/
à ƒ 12,— ƒ 75,—
bij Koersverlies 〃 125,— → 〃 200 —

—— 31 dº. ——

CREDIT.

J. DIJKMAN	voor	Courtage	ƒ 34,20
J. LINGEMAN	〃	〃	〃 4,86
H. DURFELD & BRUSSE	〃	〃	〃 21,98
C. DE WIT	〃	〃	〃 7,—
J. HENDRIKS	〃	〃	〃 0,98
G. JACOBS	〃	〃	〃 3,34
H. HEINTZ	〃	〃	〃 9,56
G. PETERS	〃	〃	〃 114,08
H. BLOM	〃	〃	〃 6,32
MENNE & Cº.	〃	〃	〃 42,—
J. BEIJERMAN & ZOON	〃	〃	〃 42,—
P. BUNTE	〃	〃	〃 24,—
			ƒ 310,32

AMSTERDAM, 31 DECEMBER 1874.

Transp.	*f* 310,32		
J. Hartmann voor Courtage	„ 12,—		
G. Dammers „ „	„ 45,—		
G. Brandts „ „	„ 33,95		
Entrepôtdok, Pakhuishuur	„ 120,20		
Handelsblad, 3/maanden	„ 7,50		
Jacob Krees, voor schuitloon	„ 60,—		
J. R. Ruitenberg, factorrekening	„ 48,—		
Alberdingh & Zoon, Kuipersrekening	„ 76,80	*f* 713	77
31 d°.			
G. ZOLLINGER. Debet.			
Voor Interest in Rekening-Courant		„ 4	60
31 d°.			
G. ZOLLINGER. Credit.			
Voor 50 % afschrijving mijner vordering, groot *f* 567,06	*f* 283,53		
Voor 50 % overschrijving op Dub. Debit,	„ 283,53	„ 567	06

§ 111.

INKOOPBOEK.

AMSTERDAM, 1 JULI 1874.

BOEKE & Co. CREDUNT. Per Makelaar DIJKMAN gekocht: 46 Pijpen Archangel-Traan. Inhoud 16095 Liter à *f* 30 per H.L. Netto	*f*	4780	46
— 3 d^o. —			
VAN BEEK & JURJANS. Per Makelaar IJSENDIJK: 10 Vaten Rijst. Netto 2204 K.G. à *f* 13,50 per 50 K.G. Netto	"	583	40
— 3 do. —			
J. LINGEMAN, z/r. Per hemzelven: 6 Balen Cheribon-koffie Netto 405 K.G. à *f* 0,40 per ½ K.G. Netto	"	324	—
— 3 d^o. —			
SPAKLER & Co. Per DURFELD & BRUSSE: 10 Vaten Lompen. Netto 10915 K.G. à *f* 41 ½ Netto	"	4394	74
— 10 d^o. —			
B. ALBERDING & ZN. Voor 2 Kwarteelen Lijnolie Inhoud 782 Kan à *f* 41 ½ Netto	"	319	35
— 20 d. —			
MULLER & Co. Per van hem 30 Balen geraspt Campêche-hout. Netto 4500 K.G. à *f* 6 ¼ per 50 K.G. Netto	"	537	25
— 25 d^o. —			
THIJM & ZN. Per N. E. DE WITT & ZN.: 10 Vaten Surinaamsche Suiker Netto 4370 K.G. à *f* 33 per 100 K.G. Netto	"	1399	38

AMSTERDAM, 6 AUGUSTUS 1874.

JACOBS & C°. Per HENDRIKS: 1 Pijp Jamaïca-rum. Inhoud 430 Liter à *f* 18 per 39 Liter. Netto	*f*	196	48
——— 8 d°. ———			
J. PETERS. Per JACOBS: 11 Vaatjes Amerikaansche Harst. Netto 2244 K.G. à *f* 15 per 50 K.G. Netto	*″*	667	20
——— 10 d°. ———			
DE NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ. In Veiling van heden gekocht: 90 Kranjangs O.-I. Suiker. Kav. 104, 30 Kr. Netto 5804 K.G. à *f* 42 per 100 K.G. *f* 2437,68 Kav. 108, 30 Kr. Netto 6166 K.G. à *f* 42³/₄ *″* 2635,96 Kav. 111, 30 Kr. Netto 5783 K.G. à *f* 42¹/₂ *″* 2457,77 *f* 7531,41 Registratie 1 °/₀ *″* 75,31 *f* 7606,72 Korting 1¹/₂ °/₀ van *f* 7531,41 *″* 112,97	*″*	7493	75
——— 12 d°. ———			
J. ALBERS. Per Makelaar HEINTZ gekocht: 25 Balen Java-koffie Netto 1529 K.G. à *f* 0,54 per ¹/₂ K.G.	*″*	1651	32
——— 15 d°. ———			
PEK & C°. CREDUNT. Van hen gekocht: 25 Ton N. R. Z. Lijnzaad. à *f* 19 per Ton met 1 °/₀ korting	*″*	470	25

AMSTERDAM, 20 AUGUSTUS 1874.

KARTHAUS & C°. Per GEBR. PETERS gekocht: 148 Fusten Z. Z. Traan. Netto 82492 Liter à *f* 30 per H.L. met 2°/₀ kort.	*f*	24252	65
——— 30 d°. ———			
J. KEMPER & C°. Van hen gekocht: 1 Vaatje Smirnasche Rozijnen. Netto 180 K.G. à *f* 15 per 50 K.G. met 2°/₀ kort.	*″*	52	92
3 SEPTEMBER.			
DE NEDERL. HANDEL-MAATSCHAPPIJ. Voor in Veiling van heden gekocht à contant: 500 Balen Java-koffie, N°. 5. Netto 29096 K.G. à *f* 0,50 per ¹/₂ K.G. Netto	*″*	28950	40
——— 3 d°. ———			
DE NEDERL. HANDEL-MAATSCHAPPIJ. Voor in Veiling van heden gekocht per 4¹/₂ maand: Kav. 21/25. 200 Balen Java-koffie, N°. 10. Netto 12125 K.G. à *f* 0,54 per ¹/₂ K.G. Netto	*″*	13225	95
——— 10 d°. ———			
A. TINHOLT & C°. CREDUNT. Per Makelaar PETERS: 30 Last Tarwe. à *f* 250 Netto Tarwe m/r.	*″*	7425	25
——— 15 d°. ———			
H. JANSENS. CREDIT. Per Makelaar BLOM: Kav. 38. 1 Koop Muskaatnoten, N°. 29. Netto 405¹/₂ K.G. à *f* 1,60 per ¹/₂ K.G. Netto	*″*	1265	35
——— 25 d°. ———			
J. LEMMÉ & C°., TE ANTWERPEN. Voor van hem gekocht en door hem aan D. GOETZ te *Keulen* verzonden per spoortrein: 100 Balen Braziel-koffie, N°. 101 à 200. Netto 5820 K.G. à *f* 0,40 per ¹/₂ K.G. met 1°/₀ korting *f* 4609,44 Onkosten *″* 30,56	*″*	4640	—

AMSTERDAM, 6 NOVEMBER 1874.

J. D. W. MEIJER.			
Voor diverse Premiën van Assurantie, van 1 Juli tot 20 September		f 90	—
———— 6 d°. ————			
DE NEDERL. HANDEL-MAATSCHAPPIJ.			
Voor in Veiling van heden gekocht:			
188 Kranjangs Suiker.			
Kav. 374. 40 Kr., N°. 5283. K.G. à f 38	f 2007,54		
〃 375. 103 〃 〃 17543. 〃 à 〃 40¼	〃 7061,06		
〃 376. 24 〃 〃 4712. 〃 à 〃 40	〃 1884,80		
〃 377. 21 〃 〃 5878. 〃 à 〃 39¼	〃 2307,11		
	f 13260,51		
Registratie 1 %	〃 132,61		
	f 13393,12		
Contant 1½ %	〃 198,91		
	f 13194,21		
bij Zegel	〃 0,25		
		〃 13194	46
———— 20 d°. ————			
PETER BUNGE, TE RIGA.			
Voor per het schip *Jacob*, Kapitein B.;			
200 Ton N. R. Z. Lijnzaad.			
à 8¼ Roebel	R. 1650.—		
Onkosten (Diverse)	〃 177.55		
	R. 1827.55		
Commissie 2 % en Wisselcourtage	〃 40.85		
à f 1.58	R. 1868.40	〃 2952	07
———— 26 d°. ————			
J. D. W. MEIJER.			
Voor Premie van Assurantie op 200 Ton Lijnzaad			
van *Riga* op hier, 4%	f 132,—		
Polis	〃 1,50		
		〃 133	50

§ 112.

FACTUURBOEK.

AMSTERDAM, 3 JULI 1874.

GEBRs. ZELLER, TE KEULEN.	DEBET.		
Per Schipper JANS:			
2 Kwart Lijnolie,			
inh. 782 Liter à *f* 41 ¼	*f* 322,57[5]		
af 1 %	" 3,22		
	f 319,35		
Onkosten (gespecificeerd)	" 12,50		
	f 331,85		
Commissie 1 ½ %	" 4,97		
per Contant		*f* 336	82
——— 4 d°. ———			
GEBRs. PETERS, TE KEULEN.			
Per Schipper JANS:			
10 Vaten Lompen.			
Netto 10915 K.G. à *f* 41 ½	*f* 4529,72[5]		
af 2 %	" 90,59[5]		
	f 4439,13		
Onkosten	" 60,87		
	f 4500,—		
Commissie 1 ½ %	" 67,50		
per 3/m.		" 4567	50
——— 4 d°. ———			
E. P. OTTO, TE STETTIN.			
Per *de Zeemeeuw*, Kapt. JAMES:			
46 Pijpen Astrakan-Traan.			
Ruim Netto 16095 Liter à *f* 30	*f* 4828,50		
af 2 %	" 96,57		
	f 4731,93		
Onkosten	" 68,07		
	f 4800,—		
Commissie 1 ½ %	" 72,—		
per Contant.		" 4872	—

J. ADAMS, TE BARMEN.	DEBET.		
Per Schipper G. KOENEN verzonden:			
100 Ton Levertraan.			
à *f* 34 ½ per Ton	*f* 3450,—		
af 1 %	〃 34,50		
	f 3415,50		
Onkosten	〃 20,19		
	f 3435,69		
Commissie 1 ½ %	〃 51,54		
per 3/m.		*f* 3487	23
——— 15 d°. ———			
D. DE RIJK, TE ELBERFELD.			
Per Schipper KRAMER:			
20 Balen Ger. Campêche-hout.			
Netto 3000 K.G. à *f* 6 ¼	*f* 375.—		
af 2 %	〃 7,50		
	f 367,50		
Onkosten	〃 11,30		
	f 378,80		
Commissie 1 ½ %	〃 5,68		
per 15 Oct.		〃 384	48
——— 20 d°. ———			
W. POLKE, TE SCHWELM.			
Per Schipper G. KOENEN:			
10 Balen Ger. Campêche-hout.			
Netto 1500 K.G. à *f* 6 ¼	*f* 187,50		
af 2 %	〃 3,75		
	f 183,75		
Onkosten	〃 5,67		
	f 189,42		
Commissie 1 ½ %	〃 2,84		
per 20 Oct.		〃 192	26

JACOB BRIEN, TE COBLENTZ.			
Per Schipper SCHÄFER:			
6 Balen Koffie.			
Bruto 417 K.G.			
Tarra 3 % 12 〃			
Netto 405 K.G. à *f* 0,40	*f* 324,—		
Onkosten	〃 2,—		
	f 326,—		
Commissie 1½ %	〃 4,89	*f* 330	89
per 20 Oct.			
6 AUGUSTUS.			
J. D. DAMING, TE KEULEN.			
Per Schipper JANSEN:			
1 Pijp Jamaïca-Rum.			
Netto	*f* 196,48		
Onkosten (Diverse)	〃 2,60		
	f 199,08		
Commissie 1½ %	〃 2,98	〃 202	06
per 3/m.			
——— 8 d°. ———			
G. D. BIERMANS, TE KEULEN.			
Per Schipper JANSEN:			
10 Vaatjes Harst.			
Bruto 2527 K.G.			
Tarra 12 % 303 〃			
Netto 2224 K.G. à *f* 15 per 50 K.G.	*f* 667,20		
Onkosten (Diverse)	〃 5,80		
	f 673,—		
Commissie 1½ %	〃 10,10	〃 683	10
per 3/m.			
——— 10 d°. ———			
J. D. EPPINGA, TE DANTZIG.			
Per Schip *Elisabeth*, Kapt. TIMMER:			
90 Kranjangs Java-Suiker.			
Netto (Zie Inkoopb. 10 Aug.)	*f* 7493,75		
Onkosten (Diverse)	〃 81,18		
	f 7574,93		
Commissie 1½ %	〃 113,62	〃 7688	55
per Contant.			

G. FRIEDERICHS, TE MAINTZ.			
Per Schipper WILLEMS;			
25 Balen Koffie.			
Netto (Zie Inkoopb. 12 Aug.)	f 1651,32		
Onkosten (Diverse)	„ 18,68		
	f 1670,—		
Commissie $1^1/_2$ %	„ 25,05	f 1695	05
per 3/m.			
20 d°.			
J. JAEGER, TE MANNHEIM.			
Per Schipper VISSCHER:			
1 Vaatje Smirna-rozijnen.			
Bedragende Netto.	f 56,45		
Onkosten (Diverse)	„ 1,55		
	f 58,—		
Commissie $1^1/_2$ %	„ 0,87	„ 58	87
per 3/m.			
25 d°.			
H. WEBER, TE LUBECK.			
Per Schip *Anna*, Kapt. BERG:			
50 Fusten Zuidzee-traan.			
Netto 29109 L. à f 30 per H.L. f 8732,70			
af 2 % „ 174,66	f 8558,04		
25 Ton N. R. Lijnzaad.			
à f 19 f 475,—			
af 1 % „ 4,75	„ 470,25		
	f 9028,29		
Onkosten (Div.) van Traan f 40,80			
van het Lijnzaad „ 10,71	„ 51,51		
	f 9079,80		
Commissie $1^1/_2$ %	„ 136,20	„ 9216	—
f 8558,04 per 25 Aug.			
„ 657,96 „ 25 Nov.			

D. GOETZ, TE KEULEN.			
Per Schipper JACOBS:			
50 Balen Koffie, N°. 5.			
Netto 2910 K.G. à f 0,50 per $^1/_2$ K.G.	f 2910,—		
Registratie 1 %	„ 29,10		
	f 2939,10		
af Contant $1^1/_2$ %	„ 43,65		
	f 2895,45		
Onkosten (Diverse)	„ 24,55		
	f 2920,—		
Commissie	„ 43,80		
per Contant.		f 2963	80
5 d°.			
G. HEYMANS, TE BONN.			
Per Schipper JANS:			
50 Balen Koffie, N°. 5.			
bedragende Netto	f 2939,10		
Onkosten (Diverse)	„ 24,55		
	f 2963,65		
Commissie $1^1/_2$ %	„ 44,45		
per 3/m.		„ 3008	10
5 d°.			
P. HELLERMAN, TE FRANKFORT A/M.			
Per Sleepboot N°. 8:			
50 Balen Koffie, N°. 10.			
Netto 2425 K.G. à f 0,54 per $^1/_2$ K.G.	f 2619,—		
Registratie 1 %	„ 26,19		
	f 2645,19		
af Contant $1^1/_2$ %	„ 39,28		
	f 2605,91		
Onkosten (Diverse)	„ 24,55		
	f 2630,46		
Commissie $1^1/_2$ %	„ 39,46		
per Contant.		„ 2669	92

JACOB KORN, TE DUISBURG.			
Per Schipper J. AVERA:			
25 Fusten Zuidzee-traan,			
inhoudende Netto 15000 K.G. à *f* 0,31	*f* 4650,—		
Onkosten (Diverse)	〃 30,—		
	f 4680,—		
Commissie 1½ %	〃 70,20		
per 3/m.		*f* 4750	20
—15 d°.—			
J. MARTINET, TE FRANKFORT.			
Per Sleepboot N°. 6:			
10 Vaten Surinaamsche Suiker.			
Netto 4370 K.G. à *f* 35 *f* 1529,50			
Korting 3 % 〃 45,88			
	f 1483,62		
Onkosten (Diverse)	〃 46,38		
	f 1530,—		
Commissie 1½ %	〃 22,95		
per 3/m.		〃 1552	95
—20 d°.—			
J. MARTENSEN, TE BONN.			
Voor bezorgde Assurantie op			
100 Ton Levertraan			
Per het Schip *Jacoba*, Kapt. HANS, van Bergen			
naar Rotterdam *f* 3000 à 2 %	*f* 60,—		
Polis	〃 1,50		
Commissie ⅓ %	〃 10,—		
		〃 71	50
—20 d°.—			
J. MARTENSEN, TE BONN.			
Per Sleepboot N°. 8:			
25 Balen Koffie, N°. 5.			
bedragende Netto	*f* 1206,44		
Onkosten	〃 13,56		
	f 1220,—		
Commissie 1½ %	〃 18,30		
per Contant.		〃 1238	30

SCHMITZ & PETERS, TE KONINGSBERGEN.			
Per Schip *Jacob*, Kapt. P. POST:			
50 Balen Koffie, N°. 5.			
bedragende Netto	*f* 2412,52		
50 Balen Koffie, N°. 10.			
bedragende Netto	〃 3174,23		
	f 5586,75		
Onkosten	〃 43.25		
	f 5630,—		
Commissie 1½ %	〃 84,45		
		f 5714	45
per Contant *f* 2412,52			
〃 20 Dec. 〃 3301,93			
—25 d°.—			
JACOB KORN, TE DUISBURG.			
Per Schipper J. A. GEERS:			
25 Last Poolsche Tarwe.			
à *f* 270 per Last	*f* 6750,—		
af 1 %	〃 67,50		
	f 6682,50		
Onkosten	〃 47,50		
	f 6730,—		
Commissie 1½ %	〃 100,95		
		〃 6830	95
per 25 Nov.			
—26 d°.—			
H. KELLER, TE KEULEN.			
Per Schipper ENGELEN:			
30 Last 130 K.G. Zeeuwsche Tarwe,			
à *f* 250	*f* 7500,—		
af 1 %	〃 75,—		
	f 7425,—		
Onkosten	〃 25,—		
	f 7450,—		
Commissie 1½ %	〃 111,75		
		〃 7561	75
per 26 Nov.			

H. D. TESME, TE STUTTGARDT.
Per Schipper Berg:
2 Vaten Notenmuskaat, N°. 1.

bedragende Netto	f 1306,51		
Onkosten	" 13,49		
	f 1320,—		
Commissie 1½ %	" 19,80		
per Contant.		f 1339	80

5 OCTOBER.

D. GOETZ, TE KEULEN.
Voor van J. Lemmé te *Antwerpen* gekocht en per spoortrein naar *Keulen* gezonden:
100 Balen Braziel-koffie.

Netto 5820 K.G. à 40 Cts.	f 4656,—		
af 1 %	" 46,56		
	f 4609,44		
Onkosten	" 30,56		
	f 4640,—		
Commissie 1½ %	" 69,60		
per Contant.		" 4709	60

5 d°.

P. HELLERMAN, TE FRANKFORT.
Per Schipper de Jong:
25 Balen Koffie, N°. 10.

bedragende Netto	f 3440,45		
Onkosten	" 13,55		
	f 1454,—		
Commissie 1½ %	" 21,81		
per Contant.		" 1475	81

8 d°.

H. WEBER, TE LUBECK,
Per het Schip *Antje*, Kapt. Berg:
38 Fusten Z. Z. Traan.

bedragende Netto	f 6657,—		
Onkosten (Diverse)	" 43,—		
	f 6700,—		
Commissie 1½ %	" 100,50		
per 9 Jan.		" 6800	50

J. D. EPPINGA, TE DANTZIG.
Per het Schip *Maria*, Kapt. Roos:
189 Kranjangs Suiker.

bedragende Netto	f 13194,46		
Onkosten	" 167,54		
	f 13362,—		
Commissie 1½ %	" 200,43		
per Contant.		f 13562	43

20 d°.

J. MARTINET TE FRANKFORT A/M.
Per het Schip *Jacob*, Kapt. Breckwold:
100 Ton N. R. Z. Lijnzaad,

à f 15 per Ton	f 1500,—		
Premie van Assurantie f 1650 à 4 % en Polis	" 66,70		
(Reserveerende verdere Onkosten).			
	f 1566,70		
Commissie 1½ %	" 23,50		
per Contant.		" 1590	20

§ 113.

VERKOOPBOEK.

D. SCHUURMAN.				
Per IJSENDIJK verkocht:				
10 Vaten Rijst.				
bedragende Netto		f	641	50
per Contant.				
5 AUGUSTUS.				
P. E. NEPVEU.				
Per A. BEETS verkocht:				
10 Last Poolsche Tarwe à f 290	f 2900,—			
af 1 %	〃 29,—			
Granen voor J. D. EPPINGA.		〃	2871	—
5 d°.				
G. A. CROOCKEWIT & C°.				
Per Idem verkocht:				
10 Last Poolsche Tarwe à f 290	f 2900,—			
af 1 %	〃 29,—	〃	2871	—
Granen voor J. D. EPPINGA.				
5 d°.				
J. ALBERDA.				
Per Idem:				
15 1/2 Last Poolsche Tarwe à f 287	f 4448,50			
af 1 %	〃 44,49			
Granen voor J. D. EPPINGA.		〃	4404	01
16 d°.				
P. C. LOOPUIT & C°.				
Per GEBR. PETERS:				
20 Fusten Z. Z. Traan.				
Netto 11643 Liter à f 32	f 3725,76			
af 2 %	〃 74,50	〃	3651	26
28 d°.				
GEBR. HOEKSTRA.				
Per GEBR. PETERS:				
5 Fusten Z. Z. Traan.				
bedragende Netto		〃	912	98

J. C. MENNE.				
Per Makelaar Poll:				
25 Balen Koffie, N°. 5.				
Netto 1212 ½ K.G. à ƒ 0,50	ƒ 1212,50			
Registratie 1 %	" 12,13	ƒ	1224	63
——— 5 d°. ———				
C. H. PLEYTE.				
Per Makelaar Poll:				
25 Balen Koffie, N°. 5.				
Weg. Netto 1212 ½ K.G. à ƒ 0,50	ƒ 1212,50			
Registratie 1 %	" 12,13	"	1224	63
——— 5 d°. ———				
P. H. VERCKEN.				
Per Makelaar Poll:				
25 Balen Koffie, N°. 5.				
Weg. Netto 1212 ½ K.G. à 0,50	ƒ 1212,50			
Registratie 1 %	" 12,13	"	1224	63
——— 10 d°. ———				
J. D. W. MEIJER.				
Per Makelaar Heinz:				
5 Balen Koffie.				
Weg. Netto 242 ½ K.G. à ƒ 0,52	ƒ 252,20			
af 1 %	" 2,52	"	249	68
——— 15 d°. ———				
P. FEIJE.				
Per Makelaar Brandt:				
45 Balen Koffie, N°. 5.				
Weg. Netto 2364 ½ K.G. à ƒ 0,48		"	2269	92
——— 20 d°. ———				
HELDEWIER en CLIGNET.				
Per IJsendijk:				
25 Balen Koffie, N°. 5.				
Netto 1212 ½ à ƒ 0,52	ƒ 1261,—			
50 Balen Koffie, N°. 10.				
Netto 2910 K.G. à ƒ 0,56.	" 3259,20	"	4520	20

MENNE & C°.				
Per Makelaar Bunte:				
20 Last R. Tarwe à ƒ 215	ƒ 4300,—			
af 1 %	" 43,—	ƒ	4257	—
Granen voor Goetz.				
——— 5 d°. ———				
G. A. CROOCKEWIT & C°.				
Per Makelaar Bunte:				
20 Last R. Tarwe à ƒ 215	ƒ 4300,—			
af 1 %	" 43,—	"	4257	—
Granen voor Goetz.				
——— 10 d°. ———				
P. C. LOOPUIT & C°.				
Per Makelaar Haakman:				
20 Last Wintergarst à ƒ]04	ƒ 2080,—			
af 1 %	" 20,80			
	ƒ 2059,20			
Contant ½ %	" 10,30	"	2048	90
Granen voor Schmitz & Peters.				
——— 14 d°. ———				
HOEKSTRA & C°, TE HARLINGEN.				
Per Makelaar Dammers:				
25 Last Voerhaver, bedragende Netto	ƒ 2239,87			
Contant ½ %	" 11,20	"	2228	67
Granen voor J. D. Eppinga.				
——— 20 d°. ———				
VERCKEN & C°.				
Per Makelaar Willems:				
25 Balen Koffie, bedragende Netto		"	1440	45
——— 20 d°. ———				
PLEYTE & C°.				
Per Makelaar Dijkman:				
40 Fusten Z. Z. Traan, bedragende Netto		"	2058	21
1 NOVEMBER.				
J. BEIJERMAN & ZOON.				
Per Saldo op gecontracteerde 300 Hect^r. Raap-olie		"	49	50

§ 114.

(BUITENLANDSCH)

VERKOOPBOEK.

VERKOOP-REKEN. VOOR J. D. EPPINGA, TE DANTZIG.

Over per het Schip *Antje*, Kapt. HAAS ontvangen en voor rek. van EPPINGA verkocht:

20 Last D. P. Tarwe, 130 K.G. à *f* 290		*f* 5800,—			
15 „ 15 H.L. „ 129 „ à „ 287		„ 4448,50			
		f 10248,50			
af 1%		„ 102,49			
		f 10146,01			
Onkosten	*f* 280,70				
Comm. en d. Cred.	„ 253,65				
		„ 534,35	*f*	9611	66
Netto provenu per 8 Oct.					

25 SEPTEMBER.

VERKOOP-REKEN. VOOR SCHMITZ & PETERS, TE KONINGSBERGEN.

Over per het Schip *het Grietje*, Kapt. BAKKER ontvangen en voor rek. van SCHMITZ & PETERS verkocht:

25 Last Tarwe, 130 K.G. à *f* 270		*f* 6750,—			
af 1 %		„ 67,50			
		f 6682,50			
Onkosten	*f* 273,26				
Comm. en d. Cred.	„ 167,06				
		„ 440,32	„	6242	18
Netto provenu per 25 Nov.					

12 OCTOBER.

VERKOOP-REKEN. VOOR D. GOETZ, TE KEULEN.

Over per Schipper SCHWARTZ ontvangen en verkocht:

40 Last R. Tarwe, 130 K.G. à *f* 215		*f* 8600,—			
af 1 %		„ 86,—			
		f 8514,—			
Onkosten	*f* 483,05				
Comm. en d. Cred.	„ 212,85				
		„ 695,90	*f*	7818	10
Netto provenu per 12 Dec.					

AMSTERDAM, 14 OCTOBER 1874.

VERKOOP-REKENING VOOR SCHMITZ & PETERS, TE KONINGSBERGEN.			
Voor van J. DE JONG te *Groningen* ontvangen en voor rek. van SCHMITZ en PETERS verkocht:			
20 Last V. R. Wintergarst, 120 K.G. à *f* 104 *f* 2080,—			
af 1 % 〃 20,80			
f 2059,20			
af Contant ½ % 〃 10,30			
f 2048,90			
Onkosten (Div.) *f* 100,—			
Comm. en d. Cred. 〃 51,22			
〃 151,22	〃	1897	68
Netto provenu per Contant.			
——— 14 d°. ———			
VERKOOP-REK. VOOR J. D. EPPINGA, TE DANTZIG.			
Voor van J. DE JONG te *Groningen* ontvangen en voor rek. van EPPINGA verkocht:			
25 Last V. Haver, 87 K.G. à *f* 90 ½ *f* 2262,50			
af 1 % 〃 22,63			
f 2239,87			
af Contant ½ % 〃 11,20			
f 2228,67			
Onkosten (Div.) *f* 160,05			
Comm. en d. Cred. 〃 55,71			
〃 215,76	〃	2012	91
per Contant.			

§ 115.

REMISEBOEK.

Juli	6	J. ADAMS op *Hope & C°.* per 10 Juli	*f*	1000	—
"	8	GEBR. ZELLER op *A. Sinkel* per 12 Juli	"	500	—
"	9	E. G. OTTO op *Luden & van Geuns* per 13 Juli	"	200	—
"	9	" " *S. van Raalte & Zoon* per 1 Sept.	"	4000	—
"	9	" " *Rotterdam* *f* 400,—			
		af plaatsverlies $^1/_8$ % " 0,50 per 20 Juli.	"	399	50
Aug.	5	J. BRIEN op *Hope & C°.* per 30 Aug.	"	300	—
"	7	J. ADAMS op *Heybroeck & C°.* per 30 Nov.	"	2000	—
"	7	" " *Rotterdam* *f* 300.—			
		af plaatsverlies " $0,37^5$ per 10 Aug.	"	299	62^5
"	7	GEBR. PETERS op *A. Sinkel* per 15 Aug.	"	500	—
"	20	D. DE RIJK op de *Assoc.-Cassa* per zicht	"	300	—
"	24	H. WEBER op *Bahlman* per 1 Sept.	"	500	—
Sept.	2	G. A. BIERMANS op *Schuurman* per 10 Sept.	"	200	—
"	2	" " *Nepveu & C°.* per 10 Nov.	"	460	—
"	6	C. FRIEDERICHS op *Menne & C°.* per 15 Nov.	"	500	—
"	6	" " *Alberda & C°.* per 20 Nov.	"	400	—
"	8	D. GOETZ op *Croockewit & C°.* per 10 Sept.	"	1000	—
"	8	" in een Bankbillet N°. 598 per 10 Aug. 1873.	"	300	—
"	8	" op *Rotterdam* *f* 1200,—			
		af plaatsverlies " 1,50 per 6 Nov.	"	1198	50
"	8	P. HELLERMAN op *Loopuit & C°.* per zicht	"	400	—
"	8	" " *Hoekstra & C°.* per 15 Sept.	"	500	—
"	8	" " *Pleyte & C°.* per 10 Sept.	"	600	—
"	8	" " " " 10 Sept.	"	1200	—
"	15	W. LAUFS op *Vercken & C°.* per 16 Sept.	"	600	—
"	15	" in 4 Coupons Rusland, N°. 10690 à 10693, per Jan. 1873	"	200	—
"	20	J. MARTINET op *Feije & C°.* per 20 Sept.	"	500	—
"	20	" " *Heldewier & C°.* per 1 Oct.	"	600	—
"	20	" " *Clignett* per 5 Oct.	"	500	—
"	22	W. MARTENSEN op *J. D. W. Meijer* per zicht	"	300	—
"	22	" " *Jansen & C°.* per 25 Sept.	"	800	—
"	22	" " *Rotterdam* *f* 200,—			
		Plaatsverlies " 0,25 per 25 Sept.	"	199	75
"	23	D. TESME op *Schröder & C°.* per 26 Sept.	"	500	—
"	23	" " *Jacobs & C°.* per 27 Sept.	"	200	—
"	23	" " *G. Hendriks* per 29 Sept.	"	100	—

AMSTERDAM, SEPTEMBER 1874.

Sept.	23	D. TESME op *Gerrits & Cº*. per 29 Sept.	*f*	200	—
〃	23	〃 〃 *Willems & Cº*. per 30 Sept.	〃	200	—
Oct.	3	H. KELLER op *Bunge & Cº*. per 23 Oct.	〃	600	—
〃	3	〃 〃 *H. Vermeer* per 25 Oct.	〃	400	—
〃	3	〃 〃 *Heymans* per 20 Oct.	〃	500	—
〃	10	GEBR. PETERS op *Alberda & Cº*. per zicht	〃	300	—
〃	10	〃 〃 *Heymans* per 20 Oct.	〃	500	—
〃	10	〃 〃 *Groningen* *f* 500,—			
		Plaatsverlies $\frac{1}{2}$ % 〃 2,50 per 28 Oct.	〃	497	50
〃	18	LOOPUIT & Cº., dd. op de *Assoc.-Cassa* per zicht	〃	2048	90
〃	18	HOEKSTRA & Cº., dd. aan *Pleyte & Cº*. per zicht	〃	500	—
〃	18	〃 op *Menne & Cº*. per zicht	〃	1000	—
〃	18	〃 in 1 Bankbillet, Nº. 71, 10 Oct. 1870	〃	300	—
〃	18	〃 〃 4 Coupons Rusland	〃	200	—
〃	18	〃 〃 10 〃 N. W. S. à *f* $12{,}37^5$	〃	123	75
〃	18	〃 op de *Assoc.-Cassa* per zicht	〃	104	10
〃	20	JACOB KORN op *mij zelven* per 30 Oct.	〃	1000	—
〃	20	H. KELLER op *Pleyte & Cº*. per 30 Nov.	〃	400	
Nov.	1	J. ADAMS op *Jacobs & Cº*. per zicht	〃	200	—
〃	1	J. H. DAMING op *Lange & Cº*. per 6 Nov.	〃	150	—
〃	1	〃 〃 *Bouwman & Cº*. per 6 Nov.	〃	53	50
〃	8	G. HEYMANS op *Barends & Cº*. per 10 Nov.	〃	450	—
〃	8	〃 〃 *H. Koopmans* per 15 Nov.	〃	500	—
〃	8	〃 〃 *Hope & Cº*. per 5 Dec.	〃	2000	—
〃	8	〃 〃 *J. Swart* per 5 Jan.	〃	1000	—
〃	14	J. JAEGER in 1 Coupon Rusland, Jan. 1873.	〃	50	—
〃	15	H. KELLER op *Blussé & Cº*. per zicht	〃	1000	—
〃	15	〃 〃 *J. Diedrichs* per 20 Nov.	〃	800	—
〃	15	〃 〃 *Loopuit & Cº*. per 21 Nov.	〃	700	—
〃	15	P. HELLERMAN op *Bahlmen & Cº*. per 30 Nov.	〃	300	—
〃	15	〃 〃 *Straatman* per 15 Nov.	〃	250	—
〃	15	〃 〃 *van Ingen* per 20 Nov.	〃	400	—
〃	15	〃 〃 *Pleyte & Cº*. per 25 Nov.	〃	300	—
〃	16	JACOB KORN op *H. Dresden* per 22 Nov.	〃	1000	—
〃	16	〃 〃 *van Putten* per 25 Nov.	〃	1200	—
〃	16	〃 〃 *Vercken en Cº*. per 26 Nov.	〃	1800	—
〃	20	H. WEBER op *Steenman en Cº*. per 30 Nov.	〃	1000	—
〃	20	〃 〃 *Pleyte en Cº*. per 10 Jan.	〃	2000	—
〃	26	H. KELLER op *H. Burman en Cº*. per zicht	〃	300	—
〃	26	〃 〃 *Heldewier en Cº*. per 28 Nov.	〃	600	—
〃	26	〃 〃 *Nepveu en Cº*. per 30 Nov.	〃	800	—

AMSTERDAM, NOVEMBER 1874.

Nov.	28	JAC. KORN 〃 *Menne en Cº*. per 10 Dec.	*f*	2500	—
〃	28	〃 〃 *Croockewit en Cº*. per 10 Dec.	〃	2500	—
〃	28	〃 〃 *Rotterdam* *f* 1000,—			
		af plaatsverlies 〃 1,25 per 30 Nov.	〃	998	75
〃	29	H. KELLER op *Blusse en Cº*. per 30 Nov.	〃	1000	—
〃	29	〃 〃 *J. D. W. Meijer* per 6 Dec.	〃	1500	—
〃	30	JACOB KORN op *Berg en Boom* per 10 Dec.	〃	600	—
〃	30	〃 〃 *Alberda en Cº*, per 5 Dec.	〃	500	—
Dec.	5	P. HELLERMAN op *Bronsberg* per 7 Dec.	〃	100	—
〃	5	〃 〃 *Hope en Cº*. per 3 Dec.	〃	100	—
〃	10	H. KELLER op *Davids en Cº*. per 15 Dec.	〃	600	—
〃	10	〃 〃 *J. H. Simons* per 20 Dec.	〃	300	—
〃	10	〃 〃 *G. H. Lewe* per 25 Dec.	〃	400	—
〃	10	〃 〃 *Brands en Cº*. per 5 Jan.	〃	200	—
〃	15	JACOB KORN op *de Haas en Cº*. per 20 Dec.	〃	500	—
〃	15	〃 〃 *Loopuit en Cº*. per 25 Dec.	〃	500	—
〃	15	〃 〃 *Stroebel en Cº*. per 30 Dec.	〃	300	—
〃	20	H. WEBER op *L. Gansen en Cº*. per 20 Dec.	〃	1000	—
〃	20	J. D. EPPINGA op *Alberda en Cº*. per 20 Jan. (verdisc.)	〃	4000	—
〃	20	〃 〃 *Pleyte en Cº*. per 25 Jan. 〃	〃	5000	—
〃	20	〃 〃 *Vercken en Cº*. per 30 Jan. 〃	〃	5000	—

§ 116.

REMISE-REKENINGBOEK.

1.

Debet. **REMISE-REKENING.**

Juli	31	Aan J. Adams op *Hope en C°.*	*f*	1000	—
"	31	" Gebr. Zeller op *A. Sinkel*	"	500	—
"	31	" E. G. Otto op *Luden en van Geuns*	"	200	—
"	31	" " " *S. van Raalte & Zoon*	"	4000	—
"	31	" " " *Rotterdam*	"	399	50
"	31	" Onkosten voor plaatsverlies	"	0	50
			f	6100	—
Aug.	31	Aan Saldo op *S. van Raalte & Zoon*	*f*	4000	—
"	31	" J. Brien op *Hope en C°.*	"	300	—
"	31	" J. Adams op *Heybroeck en C°.*	"	2000	—
"	31	" " " *Rotterdam*	"	299	62^{5}
"	31	" D. de Rijk op de *Assoc.-Cassa*	"	300	—
"	31	" H. Weber op *Bahlman en C°.*	"	500	—
"	31	" Gebr. Peters op *Gebr. Sichel.*	"	500	—
"	31	" Onkosten voor plaatsverlies	"	0	37^{5}
			f	7900	—
Sept.	1	Aan Saldo op *Bahlman en C°.*	*f*	500	—
"	2	" G. A. Biermans op *Schuurman*	"	200	—
"	3	" " " *Nepveu en C°.*	"	460	—
"	6	" C. Friedrichs op *Menne en C°.*	"	500	—
"	6	" " " *Alberda en C°.*	"	400	—
"	8	" D. Goetz op *Croockewit en C°.*	"	1000	—
"	8	" " in een Bankbillet, N°. 598.	"	300	—
"	8	" " op *Rotterdam*	"	1198	50
"	8	" P. Hellerman op *Loopuit en C°.*	"	400	—
"	8	" " " *Hoekstra en C°.*	"	500	—
"	8	" " " *Pleyte en C°.*	"	600	—
"	8	" " " "	"	1200	—
"	8	" W. Laufs op *Vercken en C°.*	"	600	—
"	8	" " in 4 Coupons, Rusland	"	200	—
"	20	" J. Martinet op *Feije en C°.*	"	500	—
"	20	" " " *Heldewier en C°.*	"	600	—
"	20	" " " *Clignett*	"	500	—
"	22	" W. Martensen op *J. D. W. Meijer*	"	300	—
"	22	" " " *Jansen en C°.*	"	800	—
"	22	" " " *Rotterdam.*	"	199	75
		Transp.	*f*	10958	25

1.

Anno 1874. **Credit.**

Juli	31	Per de Assoc.-Cassa op *Hope & C°.*	*f*	1000	—
"	31	" Remiserekening " *A. Sinkel*	"	500	—
"	31	" " " *Rotterdam*	"	400	—
"	31	" Cassa op *Luden* en *van Geuns*	"	200	—
"	31	" Saldo	"	4000	—
			f	6100	—
Aug.	31	Per de Assoc.-Cassa op *Rotterdam*	*f*	300	—
"	1	" " " " *Hope & C°.*	"	300	—
"	31	" Remiserekening op de *Assoc.-Cassa*	"	300	—
"	31	" de Ned. Bank op *S. van Raalte & Zoon*	"	4000	—
"	31	" " " " " *Heybroeck & C°.*	"	2000	—
"	31	" Gebr. Peters " *Gebr. Sichel*	"	500	—
"	31	" Saldo	"	500	—
			f	7900	—
Sept.	30	Per de Assoc.-Cassa op *Pleyte en C°.*	*f*	1200	—
"	30	" " " " *Hoekstra en C°.*	"	500	—
"	30	" " " " *Vercken en C°.*	"	600	—
"	30	" " " " *Bahlman en C°.*	"	500	—
"	30	" " " " *Rotterdam*	"	200	—
"	30	" " " " *Feije en C°.*	"	500	—
"	30	" " " " *Schröder en C°.*	"	500	—
"	30	" " " " *Gerrits en C°.*	"	300	—
"	30	" Cassa in een Bankbillet	"	300	—
"	30	" " op *Schuurman en C°.*	"	200	—
"	30	" " " *Croockewit en C°.*	"	1000	—
"	30	" " " *Loopuit en C°.*	"	400	—
"	30	" " " *Pleyte en C°.*	"	600	—
"	30	" " in 4 Coupons, Rusland	"	200	—
"	30	" " op *Jansen en C°.*	"	800	—
"	30	" " " *Jacobs en C°.*	"	200	—
"	30	" " " *G. Hendriks.*	"	100	—
"	30	" " " *Willems en C°.*	"	200	—
"	30	" de Ned. Bank	"	1200	—
"	30	" " " " *Pleyte en C°.*	"	1200	—
		Transp.	*f*	10700	—

2.

DEBET. REMISE-REKENING.

		Transp.	*f*	10958	25
Sept.	23	Aan H. D. TESME op *Schröder en C°.*	〃	500	—
〃	23	〃 〃 〃 *Jacobs en C°,*	〃	200	—
〃	23	〃 〃 〃 *G. Hendriks*	〃	100	—
〃	23	〃 〃 〃 *Gerrits en C°.*	〃	300	—
〃	23	〃 〃 〃 *Willems en C°.*	〃	200	—
〃	23	〃 Onkosten voor plaatsverlies	〃	1	75
〃	23	〃 de Assoc.-Cassa voor terug ontvangen Wissels	〃	1200	—
			f	13460	—
Oct.	3	Aan Saldo	*f*	1400	—
〃	3	〃 H. KELLER op *Heymans en C°.*	〃	500	—
〃	3	〃 〃 〃 *Bunge en C°.*	〃	600	—
〃	3	〃 〃 〃 *H. Vermeer*	〃	400	—
〃	10	〃 GEBR. PETERS op *Alberda en C°.*	〃	300	—
〃	10	〃 〃 op *Heymans en C°.*	〃	500	—
〃	10	〃 〃 op *Groningen*	〃	497	50
〃	12	〃 LOOPUIT & C°. op de *Assoc.-Cassa*	〃	2048	90
〃	18	〃 HOEKSTRA & C°. op *Pleyte en C°.*	〃	500	—
〃	18	〃 〃 op *Menne en C°.*	〃	1000	—
〃	18	〃 〃 in een Bankbillet	〃	300	—
〃	18	〃 〃 〃 4 Coupons, Rusland	〃	200	—
〃	18	〃 〃 〃 10 〃 à *f* 12,37[5]	〃	123	75
〃	18	〃 〃 〃 de *Assoc.-Cassa*	〃	104	10
〃	20	〃 J. KORN op *mijzelven*	〃	1000	—
〃	20	〃 H. KELLER op *Feije en C°.*	〃	400	—
〃	20	〃 Onkosten voor plaatsverlies	〃	2	50
			f	9876	75
Nov.	1	Aan J. ADAMS op *Jacobs en C°.*	*f*	200	—
〃	5	〃 J. D. DAMING & C°. op *Lang en C°.*	〃	150	—
〃	5	〃 〃 〃 *Bouman en C°.*	〃	53	50
〃	8	〃 G, HEYMANS op *Barends en C°.*	〃	450	—
〃	8	〃 〃 〃 *H. Koopmans*	〃	500	—
〃	8	〃 〃 〃 *Hope en C°.*	〃	2000	—
〃	8	〃 〃 〃 *J. Swart*	〃	1000	—
〃	12	〃 P. HELLERMAN op *Bahlman en C°.*	〃	300	—
〃	12	〃 〃 〃 *J. Straatman*	〃	250	—
		Transp.	*f*	4903	50

2.

ANNO 1874. CREDIT.

		Transp.	*f*	10700	—
Sept.	24	Per de Ned. Bank op *Nepveu en C°.*	〃	460	—
〃	28	〃 〃 〃 〃 〃 *Alberda en C°.*	〃	400	—
〃	28	〃 〃 〃 〃 〃 *Menne en C°.*	〃	500	—
〃	30	〃 Saldo	〃	1400	—
			f	13460	—
Oct.	20	Per de Assoc.-Cassa op *Heymans en C°.*	*f*	500	—
〃	20	〃 〃 〃 〃 *Bunge en C°.*	〃	600	—
〃	22	〃 〃 〃 〃 *Vermeer en C°.*	〃	400	—
〃	22	〃 〃 〃 〃 *Groningen.*	〃	500	—
〃	22	〃 〃 〃 〃 *Feije en C°.*	〃	400	—
〃	31	〃 〃 〃 〃 *Heldewier en C°.*	〃	600	—
〃	31	〃 〃 〃 〃 *Heymans en C°.*	〃	500	—
〃	5	〃 Cassa op *J. D. W. Meyer*	〃	300	—
〃	5	〃 〃 〃 *Clignet en C°.*	〃	500	—
〃	12	〃 〃 〃 *Alberda en C°.*	〃	300	—
〃	12	〃 〃 〃 *Assoc.-Cassa*	〃	2048	90
〃	18	〃 〃 in een Bankbillet	〃	300	—
〃	18	〃 〃 〃 4 Coupons, Rusland	〃	200	—
〃	18	〃 〃 〃 10 〃 N. W. S.	〃	123	75
〃	18	〃 〃 op de *Assoc.-Cassa*	〃	104	10
〃	18	〃 〃 〃 *Pleyte en C°.*	〃	500	—
〃	18	〃 〃 〃 *Menne en C°.*	〃	1000	—
〃	30	〃 G. HEYMANS op *mijzelven*	〃	1000	—
			f	9876	75
Nov.	6	Per de Assoc.-Cassa op *Bouman en C°.*	*f*	53	50
〃	14	〃 〃 〃 〃 *Blusse en C°.*	〃	1000	—
〃	14	〃 〃 〃 〃 *J. van Ingen en C°.*	〃	400	—
〃	25	〃 〃 〃 〃 *J. Diedriks*	〃	800	—
〃	25	〃 〃 〃 〃 *Loopuit en C°.*	〃	700	—
〃	25	〃 〃 〃 〃 *H. Dresden*	〃	1000	—
〃	25	〃 〃 〃 〃 *Pleyte en C°.*	〃	300	—
〃	26	〃 〃 〃 〃 *van Putten en C°.*	〃	1200	—
〃	26	〃 〃 〃 〃 *Vercken en C°.*	〃	1800	—
		Transp.	*f*	7253	50

3.

DEBET. REMISE-REKENING.

		Transp.		f	4903	50
Nov.	12	Aan P. HELLERMAN op *J. van Ingen en C°.*		〃	400	—
〃	12	〃 〃 〃 *Pleyte en C°.*		〃	300	—
〃	14	〃 J. JAEGER in een Coupon, Rusland		〃	50	—
〃	15	〃 H. KELLER op *Blussé en C°.*		〃	1000	—
〃	15	〃 〃 〃 *J. Diedriks*		〃	800	—
〃	15	〃 〃 〃 *Loopuit en C°.*		〃	700	—
〃	16	〃 J. KORN op *H. Dresden*		〃	1000	—
〃	16	〃 〃 〃 *van Putten en C°.*		〃	1200	—
〃	16	〃 〃 〃 *Vercken en C°.*		〃	1800	—
〃	20	〃 H. WEBER op *Steenman en C°.*		〃	1000	—
〃	20	〃 〃 〃 *Pleyte en C°.*		〃	2000	—
〃	26	〃 H. KELLER op *Burman en C°.*		〃	300	—
〃	26	〃 〃 〃 *Heldewier en C°.*		〃	600	—
〃	26	〃 〃 〃 *Nepveu en C°.*		〃	800	—
〃	28	〃 J. KORN op *Menne en C°.*		〃	2500	—
〃	28	〃 〃 〃 *Croockewit en C°.*		〃	2500	—
		〃 〃 〃 *Rotterdam*	f 1000,—			
〃	29	〃 〃 af plaatsverlies	〃 1,25	〃	998	75
〃	29	〃 H. KELLER op *Blusse en C°.*		〃	1000	—
〃	30	〃 〃 〃 *J. D. W. Meyer*		〃	1500	—
〃	30	〃 J. KORN op *Berg en Boom*		〃	600	—
〃	30	〃 〃 〃 *Alberda en C°.*		〃	500	—
		Onkosten voor plaatsverlies		〃	1	25
				f	26453	50
		Aan Saldo		f	11050	—
Dec.	5	〃 P. HELLERMAN op *Bronsberg en C°.*		〃	100	—
〃	5	〃 〃 〃 *Hope en C°.*		〃	100	—
〃	10	〃 H. KELLER op *Davids en C°.*		〃	600	—
〃	10	〃 〃 〃 *J. H. Simons*		〃	300	—
〃	10	〃 〃 〃 *G. H. Lewe*		〃	400	—
〃	10	〃 〃 〃 *Brands en C°.*		〃	200	—
〃	10	〃 J. KORN op *de Haas en C°.*		〃	500	—
〃	10	〃 〃 〃 *Loopuit en C°.*		〃	500	—
〃	10	〃 〃 〃 *Stroebel*		〃	300	—
〃	20	H. WEBER op *L. Gansen en C°.*		〃	1000	—
				f	15050	—

3.

ANNO 1874. CREDIT.

		Transp.	f	7253	50
Nov.	28	Per de Assoc.-Cassa op *Burman en C°.*	〃	300	—
〃	28	〃 〃 〃 〃 *Heldewier en C°.*	〃	600	—
〃	28	〃 〃 〃 〃 *Nepveu en C°.*	〃	800	—
〃	28	〃 〃 〃 〃 *Steenman en C°.*	〃	1000	—
〃	28	〃 〃 〃 〃 *Rotterdam*	〃	1000	—
〃	28	〃 〃 〃 〃 *Blusse en C°.*	〃	1000	—
〃	2	〃 Cassa op *Jacobs en C°.*	〃	200	—
〃	6	〃 〃 〃 *Lange en C°.*	〃	150	—
〃	6	〃 〃 〃 *Hope en C°.*	〃	2000	—
〃	13	〃 〃 〃 *Bahlman en C°.*	〃	300	—
〃	14	〃 〃 〃 1 Coupon Rusland.	〃	50	—
〃	15	〃 〃 〃 *H. Koopmans.*	〃	500	—
〃	15	〃 〃 〃 *J. Straatman.*	〃	250	—
〃	15	〃 Saldo.	〃	11050	—
			f	26453	50
Dec.	7.	Per de Assoc.-Cassa op *Bronsberg en C°.*	f	100	—
〃	20.	〃 〃 〃 〃 *Hope en C°.*	〃	100	—
〃	20.	〃 〃 〃 〃 *G. H. Lewe.*	〃	400	—
〃	20.	〃 〃 〃 〃 *Loopuit en C°.*	〃	500	—
〃	20.	〃 〃 〃 〃 *Stroebel.*	〃	300	—
〃	3.	〃 Cassa op *Berg en Boom.*	〃	600	—
〃	5.	〃 〃 〃 *Alberda en C°.*	〃	500	—
〃	6.	〃 〃 〃 *J. D. W. Meyer.*	〃	1500	—
〃	10.	〃 〃 〃 *Menne en C°.*	〃	2500	—
〃	10.	〃 〃 〃 *Croockewit en C°.*	〃	2500	—
〃	15.	〃 〃 〃 *Davids en C°.*	〃	600	—
〃	20.	〃 〃 〃 *J. H. Simons.*	〃	300	—
〃	20.	〃 〃 〃 *de Haas en C°.*	〃	500	—
〃	20.	〃 〃 〃 *L. Jansen en C°.*	〃	1000	—
〃	26.	〃 de Nederl. Bank op *J. Swart.*	〃	1000	—
〃	26.	〃 〃 〃 〃 〃 *Pleyte en C°.*	〃	2000	—
〃	26.	〃 Saldo.	〃	650	—
			f	15050	—

§ 117.

KASSIERSBOEK.

1.

Debet. DE ASSOCIATIE-CASSA.

Juli	2	Aan Cassa	*f*	4000	—
„	2	„ Debiteuren op *Uhlenkamp*	„	1600	—
„	8	„ Remise-rekening op *Hope en C°.*	„	1000	—
„	11	„ „ „ *A. Sinkel*	„	500	—
„	11	„ „ „ Rotterdam	„	400	—
Aug.	1	„ „ „ „	„	300	—
„	28	„ „ „ *Hope en C°.*	„	300	—
„	30	„ Debiteuren op *P. E. Nepveu*	„	2871	—
„	30	„ „ „ *G. A. Croockewit en C°.*	„	2871	—
„	30	„ „ „ *J. Alberda en C°.*	„	4404	01
Sept.	10	„ „ „ *J. D. W. Meyer*	„	249	68
„	12	„ Remise-rekening op *Pleyte en C°.*	„	1200	—
„	12	„ „ „ *Hoekstra en C°.*	„	500	—
„	16	„ „ „ *Vercken en C°.*	„	600	—
„	16	„ „ „ *Bahlman en C°.*	„	500	—
„	24	„ Debiteuren op de Ned. Bank	„	2847	46
„	24	„ Cassa	„	10000	—
„	24	„ Remise-rekening op Rotterdam	„	200	—
„	24	„ „ „ *Feije en C°.*	„	500	—
„	24	„ „ „ *Schröder en C°.*	„	500	—
„	24	„ „ „ *Gerrits en C°.*	„	300	—
Oct.	20	„ Debiteuren op *C. H. Pleyte*	„	2058	21
„	20	„ Remise-rekening op *Heymans en C°.*	„	500	—
„	20	„ „ „ *Bunge en C°.*	„	600	—
„	22	„ „ „ *Vermeer en C°.*	„	400	—
„	22	„ „ „ Groningen	„	500	—
„	22	„ „ „ *Feije en C°.*	„	400	—
„	31	„ „ „ *Heldewier en C°.*	„	600	—
„	31	„ „ „ *Heymans en C°.*	„	500	—
Nov.	6	„ „ „ *Bouman en C°.*	„	53	50
„	14	„ „ „ „	„	1000	—
„	14	„ „ „ *J. van Ingen en C°.*	„	400	—
„	20	„ Debiteuren op *Menne en C°.*	„	4257	—
„	20	„ „ „ *G. A. Croockewit*	„	4257	—
„	25	„ Remise-rekening op *Diedriks*	„	800	—
„	25	„ „ „ *Loopuit en C°.*	„	700	—
„	25	„ „ „ *H. Dresden en C°.*	„	1000	—
„	25	„ „ „ *Pleyte en C°.*	„	300	—
„	26	„ „ „ *van Putten en C°.*	„	1200	—
„	26	„ „ „ *Vercken en C°.*	„	1800	—
„	28	„ Debiteuren op *P. C. Loopuit en C°.*	„	3651	26
„	28	„ „ „ *Geb. Hoekstra*	„	912	98
		Transp.	*f*	61533	10

1.

Anno 1874. **Credit.**

Juli	10	Per mijne Quitantie N°. 1	*f*	3300	—
„	25	„ „ „ N°. 2	„	399	38
„	30	„ Onkosten voor Plaatsverlies	„	0	50
Aug.	28	„ mijne Quitantie N°. 3	„	1000	—
„	31	„ Onkosten voor Plaatsverlies	„	0	37⁵
Sept.	28	„ mijne Quitantie N°. 4	„	2000	—
„	28	„ „ „ N°. 5	„	2500	—
„	28	„ „ „ N°. 6	„	3000	—
„	28	„ „ „ N°. 7	„	3000	—
„	28	„ „ „ N°. 8	„	5000	—
„	30	„ Onkosten voor Plaatsverlies	„	1	50
„	30	„ terug ontvangen Wissel op *Pleyte en C°.*	„	1200	—
Oct.	1	„ mijne Quitantie N°. 9	„	2000	—
„	1	„ „ „ N°. 10	„	3000	—
„	31	„ Onkosten voor Plaatsverlies	„	2	50
Nov.	10	„ Schmitz & Peters aan *Haver en C°.*	„	400	—
„	25	„ mijne Quitantie N°. 11	„	667	20
„	25	„ „ „ N°. 12 en 13	„	10000	—
		Transp.	*f*	37471	45⁵

DEBET. DE ASSOCIATIE-CASSA.

		Transp.	*f* 61533	10
Nov.	28	Aan Debiteuren op *Vercken en C°.*	„ 1440	45
„	28	„ Remise-rekening op *Burman*	„ 300	—
„	28	„ „ „ *Heldewier en C°.*	„ 600	—
„	28	„ „ „ *Nepveu en C°.*	„ 800	—
„	28	„ „ „ *Steenman en C°.*	„ 1000	—
„	28	„ „ „ Rotterdam	„ 1000	—
„	28	„ „ „ *Blussé en C°.*	„ 1000	—
Dec.	7	„ „ „ *Bronsberg en C°.*	„ 100	—
„	20	„ „ „ *G. H. Lewe*	„ 400	—
„	20	„ „ „ *Loopuit en C°.*	„ 500	—
„	20	„ „ „ *Hope en C°.*	„ 100	—
„	20	„ „ „ *Stroebel*	„ 300	—
„	31	„ Debiteuren op de Ned. Bank	„ 16958	42
			f 86031	97

2.

ANNO 1874. **CREDIT.**

		Transp.	*f* 37471	45[5]
Dec.	1	Per m/Quitantie N°. 14	„ 4000	—
„	1	„ „ „ 15	„ 3000	—
„	1	„ „ „ 16	„ 1062	51
„	5	„ „ „ 17	„ 3000	—
„	5	„ „ „ 18	„ 3000	—
„	5	„ „ „ 19	„ 3012	50
„	20	„ „ „ 20	„ 4500	—
„	30	„ „ „ 21	„ 5000	—
„	30	„ „ „ 22	„ 5000	—
„	30	„ „ „ 23	„ 5000	—
„	30	„ „ „ 24	„ 5000	—
„	31	„ terug ontvangen Remise op *Rotterdam*	„ 1000	—
„	31	„ Provisie van *f* 77842 à $^{1}/_{16}$ %	„ 48	65
„	31	„ saldo	„ 5936	85[5]
			f 86031	97

§ 118.

K A S B O E K.

Debet. CASSA 1874.

Juli	1	Aan Kapitaal voor het in Kas zijnde		*f* 6534	50
		Bankbilletten	*f* 5000,—		
		6 Coupons, Rusland	„ 300,—		
		Assoc.-Cassa op *Hope en C°.*	„ 850,—		
		10 Coupons à *f* 12,37⁵	„ 123,75		
		Aan Contanten	„ 260,75		
„	10	Aan de Assoc.-Cassa m/Quitantie N°. 1		„ 3300	—
„	13	„ Remise-rekening op *Luden en van Geuns*		„ 200	—
		Bankbillet	*f* 200,-		
„	15	Aan de Assoc.-Cassa m/Quitantie N°. 2		„ 399	38
„	16	„ Debiteuren van *J. D. W. Meijer*		„ 3148	61
		Bankbillet	*f* 3000,—		
		Gebr. Everard	„ 148,61		
				f 13582	49
Aug.	1	Aan Saldo		*f* 3588	37
„	6	„ Debiteuren van de N. Bank		„ 5971	17
„	13	„ idem van *Gebr. Sichel*		„ 3000	—
„	20	„ W. Polcke van *Gebr. Jacobs*		„ 190	—
„	20	„ Remise Rekening op de Assoc.-Cassa		„ 300	—
„	28	De Assoc.-Cassa N°. 3		„ 1000	—
				f 14049	54
Sept.	1	Aan Saldo		*f* 1196	07
„	8	„ Remise-Rekening in een Bankbillet		„ 300	—
„	10	„ idem op *Schuurman en C°.*		„ 200	—
„	10	„ Debiteuren van *H. Menne*		„ 3000	—
„	10	„ idem van *J. Hoekstra*		„ 3000	—
„	10	„ Remise-Rekening op *Croockewit*		„ 1000	—
		Transp.		*f* 8696	07

1.

Credit.

Juli	2	Per Assoc.-Cassa		*f* 4000	—
		Bankbillet	*f* 3000,—		
		Assoc.-Cassa op *Hope & C°.*	„ 850,—		
		3 Coupons, Rusland	„ 150,—		
„	11	„ Crediteuren, *Spakler & C°.*		„ 4394	74
		Bankbillet	*f* 1000,—		
		Assoc.-Cassa	„ 3300,—		
		1 Coupon, Rusland	„ 50,—		
		2 Coupons à 12,37⁵	„ 24,75		
		Aan Contanten	„ 19,99		
„	25	„ Crediteuren, *Thijm en Zoon*		„ 1399	38
		Bankbillet	*f* 1000,—		
		Assoc.-Cassa N°. 2	„ 399,38		
„	31	„ Huishouding		„ 100	—
„	31	„ Onkosten		„ 100	—
„	31	„ Saldo		„ 3588	37
				f 13582	49
Aug.	5.	Per W. Laufs *z/traite o/. Friederichs*		*f* 850	—
„	11	„ De Nederl. Handel-Maatschappij		„ 7493	75
„	20	„ Crediteuren aan *J. D. W. Meijer*		„ 2159	72
„	28	„ J. D. Eppinga voor *z/Traite o/. F. R. Moen.*		„ 2000	—
„	31	„ Onkosten		„ 250	—
„	31	„ Huishouding		„ 100	—
„	31	„ Saldo		„ 1196	07
				f 14049	54
Sept.	15.	Per diverse Crediteuren aan *H. Janssens*		*f* 1265	35
„	24	„ Idem aan *Schuurman & C°.*		„ 2400	—
„	24	„ de Assoc.-Cassa		„ 10000	—
„	30	„ „ Nederl. Handel-Maatschappij		„ 28850	14
„	30	„ Onkosten		„ 450	—
„	30	„ Huishouding		„ 200	—
		Transp.		*f* 43165	49

2.

DEBET. KASSA 1874.

		Transp.	*f*	8696	07
Sept.	12	Aan Remises op *Loopuit & C°.*	„	400	—
„	16	„ Idem op *Pleyte & C°.*	„	600	—
„	16	„ Idem in 4 Coupons, *Rusland*	„	200	—
„	21	„ Debiteuren van *J. D. W. Meijer*	„	9538	—
„	21	„ Remises op *Jansen & C°.*	„	800	—
„	21	„ Idem op *Jacobs & C°.*	„	200	—
„	24	„ Idem op *J. Hendriks*	„	100	—
„	28	„ de Assoc.-Cassa N°. 4	„	2000	—
„	28	„ Idem Quitantie „ 5	„	2500	—
„	28	„ Idem „ „ 6	„	3000	—
„	28	„ Idem „ „ 7	„	3000	—
„	28	„ Idem „ „ 8	„	5000	—
„	28	„ Debiteuren van de *Ned. Bank.*	„	11282	31
„	28	„ Idem van *Menne & de Groot*	„	1990	—
„	30	„ Remises op *Willems & C°.*	„	200	—
			f	49506	38

Oct.	1	Aan Saldo.	*f*	6290	89
„	5	„ de Assoc.-Cassa m/Quitantie N°. 9.	„	2000	—
„	5	„ Interest voor 2 Coupons, *Rusland.*	„	100	—
„	5	„ Remises op *J. D. W. Meijer.*	„	300	—
„	5	„ „ „ *Clignet & C°.*	„	500	—
„	10	„ W. LAUFS voor van *Carp & C°.*	„	56	—
„	10	„ Debiteuren voor van *Berkhoff & C°.*	„	11750	—
„	10	„ G. FRIEDRICHS voor van *Menne & C°.*	„	700	—
„	12	„ Remises op *Alberda & C°.*	„	300	—
„	12	„ „ „ de *Assoc.-Cassa*	„	2048	90
„	15	„ Debiteuren van *Heldewier & C°.*	„	11130	—
„	18	„ Remises in 1 Bankbillet.	„	300	—
„	18	„ „ „ 4 Coupons, *Rusland.*	„	200	—
„	18	„ „ „ 10 Coupons $2^1/_2$ % W. S.	„	123	75
„	22	„ „ op de *Assoc.-Cassa.*	„	104	10
„	22	„ „ „ *Pleyte & C°.*	„	500	—
„	24	„ „ „ *Menne & C°.*	„	1000	—
„	30	„ de Assoc.-Cassa Quitantie N°. 10.	„	3000	—
„	31	„ Debiteuren van *J. D. W. Meijer*	„	9990	—
			f	50393	64

2.

CREDIT.

		Transp.	*f*	43165	49
Sept.	30	Per Winst en Verlies 3/m. salaris N. N.	„	50	—
„	30	„ Saldo	„	6290	89
			f	49506	38

Oct.	5	Per Crediteuren aan *Boeke en C°.*	*f*	4780	46
„	5	„ „ „ van *Beek en Jurjans*	„	583	40
„	5	„ SCHMITZ & PETERS v/h Traite o/. *Pool*	„	500	—
„	5	„ Crediteuren aan *J. Lingeman*	„	324	—
„	6	„ GEBR. ZELLER voor aan *Jansen en C°.*	„	160	—
„	6	„ Crediteuren aan *Alberding en Zoon*	„	319	35
„	10	„ Beleening-Rek. aan *J. D. W. Meijer* v. 1/m. à 3%	„	12000	—
„	16	„ Crediteuren aan *H. Menne*	„	3707	10
„	16	„ „ „ *J. Hoekstra*	„	3707	10
„	18	„ „ „ *J. Lemme en C°. te Antwerpen.*	„	4640	—
„	22	„ SCHMITZ & PETERS voor h/Tr. o/. *Pool*	„	1500	—
„	25	„ J. D. EPPINGA z/Tr. o/. *J. Rensing*	„	2000	—
„	30	„ Crediteuren aan *Tinholt en C°,*	„	7425	25
„	31	„ Onkosten	„	400	—
„	31	„ Huishouding	„	200	—
„	31	„ Saldo	„	8146	98
			f	50393	64

3.

DEBET CASSA 1874.

Nov.	1	Aan Saldo	*f*	8146	98
„	2	„ Debiteuren van *J. Beijerman en Zoon*	„	49	50
„	4	„ Remises op *Jacobs en C°.*	„	200	—
„	5	„ Debiteuren van *D. Schuurman*	„	641	50
„	6	„ Remises op *Lange en C°.*	„	150	—
„	6	„ idem op *Hope en C°.*	„	2000	—
„	10	„ GEBR. PETERS van *Pleyte en C°.*	„	275	—
„	10	„ Interest 1/maand van *f* 12000 à 3%	„	30	—
„	13	„ Remises op *Bahlman en C°.*	„	300	—
„	14	„ idem in 1 Coupon, Rusland	„	50	—
„	15	„ „ op *H. Koopmans*	„	500	—
„	15	„ „ op *J. Straalman*	„	250	—
„	15	„ de Assoc.-Cassa, Quitantie N°. 11	„	667	20
„	22	„ J. MARTINET van *Koning en C°.*	„	350	—
„	25	„ de Assoc.-Cassa, Quitantie N°. 12	„	5000	—
„	25	„ idem, Quitantie N°. 13	„	5000	—
„	26	„ Debiteuren van *Croockewit en C°.*	„	14100	—
„	30	„ idem van *J. D. W. Meijer*	„	3291	75
			f	41001	93
Dec.	1	Aan Saldo	*f*	7035	86
„	1	„ de Assoc.-Cassa Quitantie N°. 14	„	4000	—
„	1	„ „ „ „ „ 15	„	3000	—
„	1	„ „ „ „ „ 16	„	1062	51
„	3	„ Remises op *Berg en Boom*	„	600	—
„	5	„ idem op *Alberda en C°.*	„	500	—
„	6	„ idem op *J. D. W. Meijer*	„	1500	—
„	10	„ D. DE RIJK op *Brouwer en C°.*	„	80	—
„	10	„ Remises op *Menne C°.*	„	2500	—
„	10	„ idem op *Croockewit en C°.*	„	2500	—
„	10	„ idem op *Davids en C°.*	„	600	—
„	10	„ Beleening-Rekening aflossing van *J. D. W. Meijer*	„	12000	—
„	10	„ Interest 1/m à 3 % van idem	„	30	—
„	15	„ de Assoc.-Cassa, Quitantie N°. 17	„	3000	—
„	15	„ „ „ „ „ 18	„	3000	—
„	15	„ „ „ „ „ 19	„	3012	50
„	15	„ Remises op *de Haan en C°.*	„	500	—
„	20	„ idem op *J. H. Simon*	„	300	—
„	20	„ idem op *L. Gansen en C°.*	„	1000	—
„	20	„ de Assoc.-Cassa, Quitantie N°. 20	„	4500	—
„	20	„ H. WEBER van *Coster en C°.*	„	1000	—
„	31	„ Interest van 11 Coupons, Rusland	„	550	—
„	31	„ „ „ 5 „ 2½ % N. W. S.	„	61	87⁵
			f	52332	74⁵

3.

CREDIT.

Nov.	6	Per Traites voor Tr. van *H. Keller o/. A. Schaffhauser*	*f*	2500	—
„	6	„ Crediteuren aan *Muller en C°.*	„	537	25
„	6	„ idem aan *Jacobs en C°.*	„	196	48
„	6	„ „ „ *Menne en Zoon*	„	297	—
„	10	„ D. GOETZ voor zijne Traite o/. *Steyn*	„	1500	—
„	12	„ idem o/. *A. Schuijers*	„	1000	—
„	15	„ diverse Crediteuren aan *J. Peters*	„	667	20
„	25	„ idem aan *Karthaus en C°.*	„	24253	65
„	25	„ „ „ *J. Kemper en C°.*	„	52	92
„	25	„ „ „ *J. Albers*	„	1651	32
„	25	„ „ „ *Pek en C°.*	„	470	25
„	25	„ „ „ *J. D. W. Meijer*	„	90	—
„	30	„ Huishouding	„	300	—
„	30	„ Onkosten	„	450	—
„	30	„ Saldo	„	7035	86
			f	41001	93
Dec.	1	Per de Ned. Handel-Maatschappij	*f*	13194	46
„	6	„ Crediteuren aan *C. Nepveu*	„	783	25
„	15	„ Beleening-rekening aflossing aan *J. D. W. Meijer*	„	10000	—
„	15	„ Crediteuren aan *J. D. W. Meijer*	„	12	50
„	21	„ Traites v. Tr. v. *H. J. Merck & C°.* Rm 24089	„	14092	06
„	26	„ Crediteuren aan *J. D. W. Meijer*	„	35	—
„	26	„ „ „ *Idem*	„	133	50
„	31	„ „ „ *Gebr. van Wijck*	„	11875	—
„	31	„ Winst en Verlies. Voor salaris	„	100	—
„	31	„ Onkosten	„	370	—
„	31	„ Huishouding	„	300	—
„	31	„ Huis en Erve	„	183	75
„	31	„ Saldo.	„	1253	22⁵
			f	52332	74⁵

ALPHABETH VAN HET REKENING-COURANTBOEK [1]).

J. ADAMS, *Barmen*	Fol.	1.	J. KORN, *Duisburg* . . .	Fol.	13.
G. A. BIERMANS, *Keulen* . .	„	2.	W. LAUES, *Stuttgardt* . . .	„	14.
JACOB BRIEN, *Coblentz* . .	„	3.	J. MARTINET, *Frankfort* . .	„	15.
J. D. DAMING, *Keulen* . .	„	4.	J. MARTENSEN, *Bonn* . . .	„	16.
J. D. EPPINGA, *Dantzig* . .	„	5.	E. P. OTTO, *Stuttgardt* . .	„	17.
G. FRIEDRICHS, *Maintz* . .	„	6.	GEBRS. PETERS, *Keulen* . .	„	18.
D. GOETZ, *Keulen*	„	7.	W. POLKE, *Schwelm* . . .	„	19.
G. HEYMANS, *Bonn* . . .	„	8.	D. DE RIJK, *Elberfeld* . .	„	20.
P. HELLERMAN, *Frankfort* .	„	9.	SCHMITZ & PETERS, *Koningsberg*	„	21.
J. JAEGER, *Mannheim* . .	„	10.	H. D. TESME, *Stuttgardt* . .	„	22.
JOHNSTON BROTHERS, *Londen*.	„	11.	H. WEBER, *Lubeck* . . .	„	23.
H. KELLER, *Keulen* . . .	„	12.	GEBRS. ZELLER, *Keulen* . .	„	24.

---

1) Ter besparing van ruimte volgen de Folio's van het Rek.-Courantboek op dezelfde bladzijde onmiddellijk op elkander.

§ 119.

REKENING-COURANTBOEK.

Fol. 1.

Debet. J. ADAMS, *te Barmen.*

Juli	10	Aan 100 Ton Levertraan	Oct.	10	80	2790	*f*	3487	23
Dec.	31	„ briefport en visa	Dec.	31			„	4	36
„	31	„ Saldo interest-cijfers				2280			
„	31	„ „ Kapitaal en Interest					„	20	20^5
						5070	*f*	3511	79^5

Anno 1874. **Credit.**

Juli	6	Per z/Remise op *Hope en Co.*	Juli	10	170	1700	*f*	1000	—
Aug.	7	„ „ „ *Heybroeck en Co.*	Aug.	7	143	2833	„	1980	50
„	7	„ „ „ *Rotterdam*	„	10	140	419	„	299	62^5
Nov.	1	„ „ „ *Jacobs en Co.*	Nov.	1	59	118	„	200	—
Dec.	31	„ Interest 2280: 72.	Dec.	31			„	31	67
						5070	*f*	3511	79^5

Fol. 2.

G. A. BIERMANS, *te Keulen.*

Aug.	8	Aan 10 Vaatjes Harst	Nov.	8	52	355	*f*	683	10
Nov.	1	„ verlies op 100 Hect. Raapolie	„	1	59	22	„	36	85
Dec.	31	„ briefport en visa					„	2	06
„	31	„ Saldo nommers				73			
						450	*f*	722	01

Anno 1874.

Sept.	2	Per z/Remise op *Schuurman*	Sept.	10	110	220	*f*	200	—
„	2	„ „ „ *Nepveu*	Nov.	10	50	230	„	460	—
Dec.	31	„ Interest 73: 72					„	1	01
„	31	„ Saldo					„	61	—
						450	*f*	722	01

Fol. 3.

JACOB BRIEN, *te Coblentz.*

Juli	26	Aan 5 Balen Koffie	Oct.	26	64	212	*f*	330	89
Dec.	31	„ Saldo nommers	Dec.	31		148			
„	31	„ briefport en visa					„	1	17
						360	*f*	332	06

Anno 1874.

Aug.	5	Per z/Remise op *Hope en Co.*	Aug.	30	120	360	*f*	300	—
Dec.	31	„ Interest 148: 72	Dec.	31			„	2	06
„	31	„ Saldo	„	31			„	30	—
						360	*f*	332	06

Fol. 4.

J. D. DAMING, *te Keulen.*

Aug.	6	Aan 1 Pijp Jamaïca Rum	Nov.	6	54	109	*f*	202	06
Dec.	31	„ briefport en visa	Dec.	31			„	1	44
						109	*f*	203	50

Anno 1874.

Nov.	5	Per z/Remise op *Lange en Co.*	Nov.	6	54	81	*f*	150	—
„	5	„ „ op *Bouwman en Co.*	„	6	54	28	„	53	50
						109	*f*	203	50

Fol. 5.

DEBET. J. D. EPPINGA *te Dantzig*.

Aug.	10	Aan 94 Kranjangs Suiker	Aug.	10	140	10764	*f*	7688	55
,,	28	,, Traite o/. *F. R. Moen*	,,	28	122	2440	,,	2000	—
Oct.	25	,, ,, o/. *J. Rensing*	Oct.	25	65	1300	,,	2000	—
Nov.	6	,, 188 Kranjangs Suiker	Nov.	6	54	7324	,,	13562	38
Dec.	5	,, Wissel op *Londen*	Dec.	5	25	197	,,	786	64
,,	20	,, interv.door *H.J.Merck en C°.*	,,	20	10	1409	,,	14092	06
,,	31	,, Int. v. 23434 : 72 *f* 325,47							
,,	31	,, af 15643 : 90 ,, 173,81					,,	151	66
,,	31	,, briefport en visa					,,	8	50
						23434	*f*	40289	79

Fol. 6.

G. FRIEDRICHS *te Maintz.*

Aug.	16	Aan 25 Balen Java Koffie	Nov.	16	44	746	*f*	1695	05
,,	16	,, Saldo nommers				199	,,	2	16
,,	16	,, briefport en visa							
						945	*f*	1697	21

Fol. 7.

D. GOETZ *te Keulen.*

Sept.	5	Aan 50 Balen Java Koffie	Sept.	5	115	3408	*f*	2963	80
Oct.	5	,, 100 ,, Braziel Koffie	Oct.	5	85	4003	,,	4709	60
Nov.	10	,, z/Traite order *Steyn*	Nov.	10	50	750	,,	1500	—
,,	12	,, ,, ,, *A. Schuyer*	,,	12	48	480	,,	1000	—
Dec.	31	,, Intrest 5151 : 90					,,	57	23
,,	31	,, briefport en visa					,,	10	48
,,	31	,, Saldo Kapitaal en Intrest					,,	75	49
						8641	*f*	10316	60

Fol. 5.

ANNO 1874. CREDIT.

Aug.	8	Per Netto Prov. v. 35 1/2 Lt. Tarwe.	Oct.	8	82	7881	*f*	9611	66
Oct.	14	,, ,, ,, ,, 25 ,, Voerh.	,,	12	78	1570	,,	2012	93
Nov.	20	,, m/Traite op *H. Sillem*	Nov.	20	40	5634	,,	14085	90
Dec.	20	,, z/Remise op *Alberda en C°.*	Dec.	26	4				
,,	20	,, ,, ,, *Pleyte en C°.*	,,	26	4	558	,,	13962	24
,,	20	,, ,, ,, *Vercken en C°.*	,,	26	4				
,,	31	,, Saldo Kapitaal en Interest				7791	,,	617	06
						23434	*f*	40289	79

Fol. 6.

ANNO 1874.

Sept.	6	Per z/Remise op *Menne en C°.*	Nov.	15	45	225	*f*	500	—
,,	6	,, ,, ,, *Alberda en C°.*	,,	20	40	160	,,	400	—
Oct.	10	,, ontvangen van *Menne en C°.*	Oct.	10	80	560	,,	700	—
Dec.	31	,, Interest 199 : 90					,,	2	21
,,	31	,, Saldo					,,	95	—
						945	*f*	1697	21

Fol. 7.

ANNO 1874.

Sept.	8	Per z/Remise op *Croockewit en C°.*	Sept.	10	110	1100	*f*	1000	—
,,	8	,, ,, in 1 Bankb.	″	8	112	336	,,	300	—
,,	8	,, ,, op Rotterdam	Nov.	6	54	647	,,	1198	50
Oct.	12	,, Netto Prov. v. 40 Last Tarwe	Dec.	12	18	1407	,,	7818	10
Dec.	30	,, Saldo cijfers				5151			
						8641	*f*	10316	60

Fol. 8.

DEBET. G. HEYMANS, *te Bonn.*

Sept.	5	Aan 50 Balen Java Koffie	Sept.	5	115	3459	*f* 3008	10
Oct.	30	„ z/Traite o/*A. Schaffhauser*	Oct.	30	60	600	„ 1000	—
Dec.	31	„ roode cijfers in 't Credit				50		
„	31	„ Interest cijfers 3159 : 90					„ 35	10
„	31	„ Prov. v. Tr. *f* 1000 à 1/3%					„ 3	33
„	31	„ briefport en visa					„ 5	45
						4109	*f* 4051	98

Fol. 9.

P. HELLERMAN, *te Frankfort a/M.*

Sept.	5	Aan 50 Balen Koffie N°. 10	Sept.	5	115	3070	*f* 2669	92
Oct.	5	„ 25 „ „ N°. 10	Oct.	5	85	1254	„ 1475	81
Dec.	31	„ Interest 1581 : 90					„ 17	57
„	31	„ briefport en visa					„ 6	70
						4324	*f* 4170	—

Fol. 10.

J. JAEGER, *te Mannheim.*

Aug.	20	Aan 1 Vaatje Smyrna Rozijnen	Nov.	20	40	24	*f* 58	87
Dec.	31	„ briefport en visa					„ 1	13
						24	*f* 60	—

Fol. 11.

JOHNSTON BROTHERS, *te Londen.*

Dec.	31	Aan m/Remise op *Baring Br.*	Dec.	31		£1000	*f* 11875	—
„	31	„ Saldo				„ 6.5/	„ 75	—
						£1006.5/	*f* 11950	—

Fol. 8.

ANNO 1874. CREDIT.

Nov.	8	Per z/Remise op *Barends en C°.*	Nov.	10	50	225	*f* 450	—
„	8	„ „ „ *Koopmans en C°.*	„	15	45	225	„ 500	—
„	8	„ „ „ *Hope en C°.*	Dec.	5	25	500	„ 2000	—
„	8	„ „ „ *J. Swart*	Jan.	5	5	50	„ 1000	—
Dec.	31	„ Saldo cijfers				3159		
„	31	„ Saldo					„ 101	98
						4109	*f* 4051	98

Fol. 9.

ANNO 1874.

Sept.	8	Per z/Remise op *Loopuit en C°.*	Sept.	8	112	448	*f* 400	—
„	8	„ „ „ *Hoekstra en C°.*	„	15	105	525	„ 500	—
„	8	„ „ „ *Pleyte en C°.*	„	10	110	660	„ 600	—
„	8	„ „ „ „ „ „	Nov.	10	50	600	„ 1200	—
Nov.	12	„ „ „ *Bahlmann*	„	30	30	90	„ 300	—
„	12	„ „ „ *J. Straatman*	„	15	45	112	„ 250	—
„	12	„ „ „ *van Ingen*	„	20	40	160	„ 400	—
„	12	„ „ „ *Pleyte en C°.*	„	25	35	105	„ 300	—
Dec.	5	„ „ „ *Bronsberg en C°.*	Dec.	7	23	23	„ 100	—
„	5	„ „ „ *Hope en C°.*	„	10	20	20	„ 100	—
„	31	„ Saldo cijfers				1581		
„	31	„ Saldo					„ 20	—
						4324	*f* 4170	—

Fol. 10.

ANNO 1874.

Nov.	14	Per 1 Coupon Rusland	Nov.	14	46	23	*f* 50	—
Dec.	31	„ Saldo				1	„ 10	—
						24	*f* 60	—

Fol, 11.

ANNO 1874.

Oct.	9	Per m/Traite o/. *Berkhof*	Dec.	9	21	£ 1000	*f* 11750	—
Dec.	31	„ Interest van £ 1000 21 dag. 5 pCt.	„	31		„ 2.18/4	„ 35	—
„	31	„ Commissie van £ 1000 à 1/3 pCt.	„	31		„ 3. 6/8	„ 40	—
„	31	„ Koersverschil	„	31			„ 125	—
						£ 1006. 5	*f* 11950	—

Fol. 8.

DEBET. G. HEYMANS, *te Bonn.*

Sept.	5	Aan 50 Balen Java Koffie	Sept.	5	115	3459	*f* 3008	10
Oct.	30	„ z/Traite o/*A. Schaffhauser*	Oct.	30	60	600	„ 1000	—
Dec.	31	„ roode cijfers in 't Credit				50		
„	31	„ Interest cijfers 3159 : 90					„ 35	10
„	31	„ Prov. v. Tr. *f* 1000 à 1/3%					„ 3	33
„	31	„ briefport en visa					„ 5	45
						4109	*f* 4051	98

Fol. 9. P. HELLERMAN, *te Frankfort a/M.*

Sept.	5	Aan 50 Balen Koffie N°. 10	Sept.	5	115	3070	*f* 2669	92
Oct.	5	„ 25 „ „ N°. 10	Oct.	5	85	1254	„ 1475	81
Dec.	31	„ Interest 1581 : 90					„ 17	57
„	31	„ briefport en visa					„ 6	70
						4324	*f* 4170	—

Fol. 10. J. JAEGER, *te Mannheim.*

Aug.	20	Aan 1 Vaatje Smyrna Rozijnen	Nov.	20	40	24	*f* 58	87
Dec.	31	„ briefport en visa					„ 1	13
						24	*f* 60	—

Fol. 11. JOHNSTON BROTHERS, *te Londen.*

Dec.	31	Aan m/Remise op *Baring Br.*	Dec.	31		£1000	*f* 11875	—
„	31	„ Saldo				„ 6.5/	„ 75	—
						£1006.5/	*f* 11950	—

Fol. 8.

ANNO 1874. CREDIT.

Nov.	8	Per z/Remise op *Barends en C°.*	Nov.	10	50	225	*f* 450	—
„	8	„ „ „ *Koopmans en C°.*	„	15	45	225	„ 500	—
„	8	„ „ „ *Hope en C°.*	Dec.	5	25	500	„ 2000	—
„	8	„ „ „ *J. Swart*	Jan.	5	5	**50**	„ 1000	—
Dec.	31	„ Saldo cijfers				3159		
„	31	„ Saldo					„ 101	98
						4109	*f* 4051	98

Fol. 9. ANNO 1874.

Sept.	8	Per z/Remise op *Loopuit en C°.*	Sept.	8	112	448	*f* 400	—
„	8	„ „ „ *Hoekstra en C°.*	„	15	105	525	„ 500	—
„	8	„ „ „ *Pleyte en C°.*	„	10	110	660	„ 600	—
„	8	„ „ „ „ „ „ „	Nov.	10	50	600	„ 1200	—
Nov.	12	„ „ „ *Bahlmann*	„	30	30	90	„ 300	—
„	12	„ „ „ *J. Straatman*	„	15	45	112	„ 250	—
„	12	„ „ „ *van Ingen*	„	20	40	160	„ 400	—
„	12	„ „ „ *Pleyte en C°.*	„	25	35	105	„ 300	—
Dec.	5	„ „ „ *Bronsberg en C°.*	Dec.	7	23	23	„ 100	—
„	5	„ „ „ *Hope en C°.*	„	10	20	20	„ 100	—
„	31	„ Saldo cijfers				1581		
„	31	„ Saldo					„ 20	—
						4324	*f* 4170	—

Fol. 10. ANNO 1874.

Nov.	14	Per 1 Coupon Rusland	Nov.	14	46	23	*f* 50	—
Dec.	31	„ Saldo				1	„ 10	—
						24	*f* 60	—

Fol, 11. ANNO 1874.

Oct.	9	Per m/Traite o/. *Berkhof*	Dec.	9	21	£ 1000	*f* 11750	—
Dec.	31	„ Interest van £ 1000 21 dag. 5 pCt.	„	31		„ 2.18/4	„ 35	—
„	31	„ Commissie van £ 1000 à 1/3 pCt.	„	31		„ 3. 6/8	„ 40	—
„	31	„ Koersverschil	„	31			„ 125	—
						£ 1006. 5	*f* 11950	—

Fol. **12**.

DEBET. H. KELLER, *te Keulen*.

Sept.	26	Aan 30 Last Zeeuwsche Tarwe	Sept.	26	94	7108	*f* 7561	75
„	10	„ z/Tr. order *A. Schafhauser*	Nov.	6	54	1350	„ 2500	—
Nov.	1	„ verl. op 100 Hect. Raapolie	„	1	59	168	„ 285	83
Dec.	31	„ briefport en visa					„ 8	01
„	31	„ provisie van *f* 2500 à 1/3 %					„ 8	33
„	31	„ roode cijfers				10		
„	31	„ Interest cijfers 4983 : 90					„ 55	37
						8636	*f* 10419	29

Fol. **13**. J. KORN, *te Duisburg*.

Sept.	10	Aan 25 Fusten Z. Z. Traan	Dec.	10	20	950	*f* 4750	20
„	25	„ 25 Last W. B. Pool. Tarwe	Sept.	25	95	6489	„ 6830	95
Dec.	1	„ geretourneerden Wissel	Dec.	1	29	291	„ 1005	—
„	31	„ briefport en visa					„ 7	99
„	31	„ Interest cijfers 3990 : 90					„ 44	33
„	31	„ Saldo					„ 922	43
						7730	*f* 13560	90

Fol. **12**.

ANNO 1874. CREDIT.

Oct.	3	Per z/Remise op *Bunge en C°.*	Oct.	23	67	402	*f* 600	—
„	3	„ „ „ *H. Vermeer*	„	25	65	260	„ 400	—
„	3	„ „ „ *Hermans en C°.*	„	20	70	350	„ 500	—
„	20	„ „ „ *Pleyte en C°.*	Nov.	30	30	120	„ 400	—
„	5	„ aan *Gebr. Zeller* betaald	Oct.	5	85	144	„ 170	—
Nov.	15	„ z/Remise op *Blussé en C°.*	Nov.	15	45	450	„ 1000	—
„	15	„ „ „ *J. Diedrichs*	„	20	40	320	„ 800	—
„	15	„ „ „ *Loopuit en C°.*	„	21	39	273	„ 700	—
„	26	„ „ „ *H. Burman*	„	26	34	102	„ 300	—
„	26	„ „ „ *Heldewier en C°.*	„	28	32	192	„ 600	—
„	26	„ „ „ *Nepveu en C°.*	„	30	30	240	„ 800	—
„	29	„ „ „ *Blussé en C°.*	„	30	30	300	„ 1000	—
„	29	„ „ „ *J. D. W. Meijer*	Dec.	6	24	360	„ 1500	—
Dec.	10	„ „ „ *Davids en C°.*	„	15	15	90	„ 600	—
„	10	„ „ „ *Simons en C°.*	„	20	10	30	„ 300	—
„	10	„ „ „ *G. H. Lewe*	„	25	5	20	„ 400	—
„	10	„ „ „ *Brands en C°.*	Jan.	5	5	10	„ 200	—
„	31	„ Saldo cijfers				4983		
„	31	„ Saldo					„ 149	29
						8636	*f* 10419	29

Fol. **13**. ANNO 1874.

Oct.	20	Per Remise op mij zelven	Oct.	30	60	600	*f* 1000	—
„	7	„ vergoeding op 25 F. Traan	„	7	83	42	„ 50	—
Nov.	16	„ z/Remise op *H. Dresden*	Nov.	22	38	380	„ 1000	—
„	16	„ „ „ *v. Putten en C°.*	„	25	35	420	„ 1200	—
„	16	„ „ „ *Vercken en C°.*	„	26	34	612	„ 1800	—
„	28	„ „ „ *Menne en C°.*	Dec.	10	20	500	„ 2500	—
„	28	„ „ „ *Croockewit en C°.*	„	10	20	500	„ 2500	—
„	28	„ „ „ *Rotterdam*	Nov.	30	30	300	„ 998	75
„	30	„ „ „ *Berg en Boom*	Dec.	10	20	120	„ 600	—
„	30	„ „ „ *Alberda en C°.*	„	5	25	125	„ 500	—
„	1	„ winst op 100 Hect. Raapolie	Nov.	1	59	66	„ 112	15
Dec.	15	„ z/Remise op *de Haas en C°.*	Dec.	20	10	50	„ 500	—
„	15	„ „ „ *Loopuit en C°.*	„	25	5	25	„ 500	—
„	15	„ „ „ *Stroebel en C°.*	„	30	0	0	„ 300	—
„	31	„ Saldo cijfers				3990		
						7730	*f* 13560	90

Fol. **14**.

DEBET. W. LAUFS, *te Stuttgart*.

Aug.	5	Aan z/Traite Order *Friedrichs*	Aug.	5	45	383	*f*	850	—
Sept.	20	„ Interest cijfers 349 : 72					„	4	84
„	20	„ briefport en visa					„	1	16
						383	*f*	856	—

Fol. **15**.

J. MARTINET, *te Frankfort*.

Sept.	15	Aan 10 Vaten Suiker	Dec.	15	15	233	*f*	1552	95
Nov.	20	„ 100 Ton N. R. Z. Lijnzaad	Nov.	20	40	636	„	1590	20
Sept.	23	„ ingek. Wissel op *Londen*	Sept.	23	97	2338	„	2410	40
Dec.	31	„ briefport en visa					„	8	99^{5}
„	31	„ Saldo cijfers				835			
„	31	„ Saldo					„	39	02
						4042	*f*	5601	56

Fol. **16**.

J. MARTENSEN, *te Bonn*.

Sept.	20	Aan Assur. v. 100 Ton Levertraan	Sept.	20	100	72	*f*	71	50
„	20	„ 25 Balen Java Koffie	„	20	100	1238	„	1238	30
Dec.	31	„ briefport en visa					„	3	03
„	31	„ Interest cijfers 66 : 72					„	0	92
						1310	*f*	1313	75

Fol. **14**.

ANNO 1874. CREDIT.

Sept.	15	Per z/Remise op *Vercken en C°*.	Sept.	16	4	24	*f*	600	—
„	15	„ „ „ 4 C. *Rusl.* 1 Jan.	„	15	5	10	„	200	—
„	20	„ Saldo cijfers.				349			
Oct.	10	„ ontvangen van *Carp en C°*.					„	56	—
						383	*f*	856	—

Fol. **15**.

ANNO 1874.

Sept.	20	Per z/Remise op *Hope en C°*.	Sept.	20	100	500	*f*	500	—
„	20	„ „ „ *Heldewier en C°*.	Oct.	1	89	534	„	600	—
„	20	„ „ „ *Clignet en C°*.	„	5	85	425	„	500	—
„	26	„ m/Tr, *Menne en Croockewit*	Sept.	26	94	1869	„	1988	01
Oct.	9	„ te veel berekende Onkosten	Oct.	9	81	5	„	6	08
Nov.	22	„ van *Koning en C°*. ontvangen	Nov.	22	38	133	„	350	—
„	25	„ Schade op 100 Ton Lijnzaad	„	25	35	576	„	1645	87^{5}
Dec.	31	„ Interest cijfers 835 : 72					„	11	60
						4042	*f*	5601	56^{5}

Fol. **16**.

ANNO 1874.

Sept.	22	Per z/Remise op *J.D.W. Meijer*	Sept.	22	98	294	*f*	300	—
„	22	„ „ „ *Jansen en C°*.	„	25	95	760	„	800	—
„	22	„ „ „ *Rotterdam*	„	25	95	190	„	199	75
Dec.	31	„ Saldo				66	„	14	—
						1310	*f*	1313	75

Fol. **17**.

DEBET. E. P. OTTO, *te Stettin*.

Juli.	4	Aan 46 Pijpen Archang. Traan	Juli.	4	176	8575	*f* 4872	—
Dec.	31	„ Interest cijfers 2841 : 90					„ 31	57
„	31	„ briefport en visa					„ 5	93
						8575	*f* 4909	50

Fol. **18**.

W. POLKE, *te Schwelm*.

Juli.	20	Aan 10 Balen ger. Camp. Hout	Oct.	20	70	134	*f* 192	26
Dec.	31	„ briefport en visa					„ 0	99
„	31	„ Saldo cijfers				113		
						247	*f* 193	25

Fol. **19**.

GEBRS. PETERS, *te Keulen*.

Juli.	4	Aan 10 Vaten Lompen	Oct.	4	86	3928	*f* 4567	50
Aug.	15	„ geretourn. remise en protest	Aug.	15	135	682	„ 505	40
Dec.	31	„ briefport en visa					„ 6	66
„	31	„ Saldo cijfers				1297		
„	31	„ Saldo					„ 4	35
						5907	*f* 5083	91

FOL. **17**.

ANNO 1874. CREDIT.

Juli.	9	Per z/Remise op *Luden en v. Geuns*	Juli.	13	167	334	*f* 200	—
„	9	„ „ „ *A. S. van Raalte*	Sept.	1	119	4760	„ 4000	—
„	9	„ „ „ *Rotterdam*	Juli.	20	160	640	„ 399	50
Dec.	31	„ Saldo				2841	„ 310	—
						8575	*f* 4909	50

FOL. **18**.

ANNO 1874.

Aug.	20	Per van *Gebr. Jacobs* ontvangen	Aug.	20	130	247	*f* 190	—
Dec.	31	„ Interest cijfers 113 : 90					„ 1	25
„	31	„ Saldo					„ 2	—
						247	*f* 193	25

FOL. **19**.

ANNO 1874.

Aug.	10	Per z/Remise op *Frankfort a/M.*	Aug.	10	140	4196	*f* 2997	—
„	15	„ „ „ *A. Sinkel*	„	15	135	675	„ 500	—
Oct.	10	„ „ „ *Alberda en Co.*	Oct.	10	80	240	„ 300	—
„	10	„ „ „ *Heymans*	„	20	70	350	„ 500	—
„	10	„ „ „ *Groningen*	„	28	62	308	„ 497	50
„	10	„ „ „ *Pleyte en Co.*	Nov.	10	50	138	„ 275	—
Dec.	31	„ Interest cijfers 1297 : 90					„ 14	41
						5907	*f* 5083	91

Fol. **20**.

Debet. D. DE RIJK, *te Elberfeld.*

Juli.	15	Aan 20 Balen ger. Camp.Hout.	Oct.	15	75	288	f 384	48
Dec.	31	„ Saldo cijfers				118		
„	31	„ briefport en visa					„ 1	86
						406	f 386	34

Fol. **21**.

SCHMITZ & PETERS

Sept.	20	Aan 50 Balen Java Koffie	Sept.	20	100	2413	f 2412	52
„	20	„ 50 „ „	Dec.	20	10	330	„ 3301	93
Oct.	6	„ h/Traite o/. *Pool en C°.*	Oct.	6	84	420	„ 500	—
„	22	„ h/Traite Ord. *Pool en C°.*	„	22	68	1020	„ 1500	—
Nov.	10	„ *Haver en C°.* betaald	Nov.	10	50	200	„ 400	—
Dec.	31	„ briefport en visa					„ 3	23
„	31	„ Interest cijfers 736 : 90					„ 8	18
„	31	„ Saldo					„ 39	—
						4383	f 8164	86

Fol. **22**.

H. D. TESME *te Stuttgardt.*

Sept.	30	Aan 2 Vaten Muskaatnoten	Sept.	30	90	1206	f 1339	80
Dec.	30	„ briefport en visa					„ 4	20
						1206	f 1344	—

Fol. **20**.

Anno 1874. Credit.

Aug.	20	Per z/Remise op de *Assoc-Cassa*	Aug.	20	130	390	f 300	—
Dec.	10	„ voor van *Brave en C°.*	Dec.	10	20	16	„ 80	—
„	31	„ Interest cijfers 118 : 90					„ 1	31
„	31	„ Saldo					„ 5	03
						406	f 386	34

Fol. **21**.

te Koningsbergen, Anno 1874.

Sept.	25	Per Netto prov. 25 Last Tarwe	Nov.	25	35	2185	f 6242	18
Oct.	14	„ „ „ 20 „ Winterg.	Oct.	14	76	1442	„ 1897	68
„	11	„ vergoed. op 100 Bal. Koffie	„	11	79	20	„ 25	—
Dec,	31	„ Saldo cijfers				736		
						4383	f 8164	86

Fol. **22**.

Anno 1874.

Sept.	23	Per z/Remise op *Schröder en C°.*	Sept.	26	94	470	f 500	—
„	23	„ „ „ *Jacobs en C°.*	„	27	93	186	„ 200	—
„	23	„ „ „ *G. Hendriks*	„	29	91	91	„ 100	—
„	23	„ „ „ *Gerrits en C°.*	„	29	91	273	„ 300	—
„	23	„ „ „ *Willems en C°.*	„	30	90	180	„ 200	—
Dec.	31	„ Saldo				6	„ 44	—
						1206	f 1344	—

Fol. **23**.

DEBET. H. WEBER, *te Lubeck*.

Aug.	25	Aan 50 Fusten Z. Z. Traan	Aug.	25	125	10698	*f* 8558	04
„	25	„ 25 Ton N. R. Lijnzaad	Nov.	25	35	230	„ 657	96
Oct.	8	„ 38 Fusten Z. Z. Traan	Jan.	8	8	**544**	„ 6800	50
Dec.	31	„ briefport en visa					„ 10	56
„	31	„ roode cijfers in het Credit				200		
„	31	„ Saldo cijfers				22		
						11150	*f* 16027	06

Fol. **24**. GEBRS. ZELLER, *te Keulen*.

Juli	3	Aan 2 Kwart Lijnolie	Juli	3	177	596	*f* 336	82
Oct.	5	„ van *H. Keller* ontvangen	Oct.	5	85	145	„ 170	—
„	6	„ *Jansen en Co.* betaald	„	6	84	134	„ 160	—
„	6	„ briefport en visa					„ 1	09
„	6	„ Interest cijfers 35 : 72					„ 0	49
						875	*f* 668	40

Fol. **23**.

ANNO 1874. CREDIT.

Aug.	24	Per z/Remise op *Bahlman en Co.*	Sept.	1	119	595	*f* 500	—
Sept.	21	„ Netto prov. v. 12 Obligatiën	„	21	99	9411	„ 9506	15
Nov.	20	„ z/Remise op *Steenman en Co.*	Nov.	30	30	300	„ 1000	—
„	20	„ „ „ *Pleyte en Co.*	Jan.	10	10	**200**	„ 2000	—
Dec.	20	„ „ „ *L. Gansen en Co.*	Dec.	20	10	100	„ 1000	—
„	20	„ van *Coster en Jans* ontvangen	„	20	10	200	„ 2000	—
„	31	„ roode cijfers in 't Debet				544		
„	31	„ Saldo cijfers 22 : 72					„ 0	30
„	31	„ „					„ 20	61
						11150	*f* 16027	06

Fol. **24**. ANNO 1874.

Juli	8	Per z/Remise op *A. Sinkel*	Juli	12	168	840	*f* 500	—
„	8	„ Saldo				35	„ 168	40
						875	*f* 668	40

§ 120.

JOURNAAL.

Fo.	Omschrijving					
	DE VOLGENDEN AAN KAPITAAL:					
	Voor het bedrag mijner bezittingen volgens Memoriaal, F°. 1:					
1	HUIS EN ERVE.					
	Voor het huis door mij bewoond	*f*	20000	—		
1	EFFECTEN, als volgt:					
	10 Obl. 5 % *Rusland*, bij HOPE & C°., leening 1798, *f* 10000,00					
	10 Cert. 2½ % N. W. S. *Amsterdam*, KETWICH & VOOMB. „ 6200,—	„	16200	—		
2	INTEREST.					
	Voor 6 Maanden Rente van *f* 10000,00, *Rusland* 5 %.	„	250	—		
1	MEUBELEN-REKENING.					
	Voor mijn Mobilair getaxeerd op	„	2000	—		
3	DEBITEUREN.					
	Door UHLENKAMP verschuldigd	„	1600	—		
4	GOEDEREN.					
	Voor 100 Ton Berger Levertraan	„	3415	50		
5/1	CASSA.					
	Voor het in Kas zijnde	„	6534	50	*f* 50000	—
	———— 15 d°. ————					
3	DEBIT. AAN ONDERSTAANDEN.					
	Voor aan J. D. W. MEIJER verkocht 5 Cert. 2½ % N. W. S. à 63 %.					
1	AAN EFFECTEN.					
	Voor de Opbrengst der Effecten	*f*	3143	75		
2	AAN INTEREST.					
	Voor 14 dagen Rente van *f* 5000,— à 2½ %	„	4	86	„ 3148	61
	———— 31 d°. ————					
6/2	ONKOSTEN AAN ASS.-CASSA.					
	Voor Plaatsverlies van een Wissel op *Rotterdam* *f* 400,00, à ⅛ %				„ 0	50
	Transp.				*f* 53149	11

Fo.					
	Transp.			f 53149	11
4/7	GOEDEREN AAN CREDITEUREN.				
	Voor de navolgende Goederen van de Onderstaanden gekocht volgens Inkoop-Boek, F°. 1:				
	1. 46 Pijpen Arch. Traan van BOEKE & C°.	f 4780	46		
	3. 10 Vaten Rijst van VANBEEK & JURJANS	〃 583	40		
	3. 6 Bn. Cher. Koffie van J. LINGEMAN	〃 324	—		
	3. 10 Vaten Lompen van SPAKLER & C°.	〃 4394	74		
	10. 2 Kw. Lijnolie van ALBERDING & ZN.	〃 319	35		
	20. 30Bn.ger.Camp.Hout vanMULLER&C°.	〃 537	25		
	25. 10 Vn. Surin. Suiker van THIJM & ZN.	〃 1399	38	〃 12338	58
	——— dito. ———				
	DE VOLGENDEN AAN DE ONDERSTAANDEN.				
	Voor diverse Facturen volgens Factuurboek, F°. 1 en 2:				
8	GEBR. ZELLER TE KEULEN H/R.				
	3. Over 2 Kwart. Lijnolie	f 336	82		
8	GEBR. PETERS TE KEULEN H/R.				
	4. Over 10 Vaten Lompen	〃 4567	50		
8	E. P. OTTO TE STETTIN Z/R.				
	4. Over 46 Pijpen Astrakan Traan	〃 4872	—		
8	J. ADAMS TE BARMEN Z/R.				
	10. Over 100 Ton Levertraan	〃 3487	23		
9	D. DE RIJK TE ELBERFELD Z/R.				
	15. Over 20 Bn. geraspt Camp. Hout	〃 384	48		
9	W. POLKE TE SCHWELM Z/R.				
	20. Over 10 Bn. geraspt Camp. Hout	〃 192	26		
9	JACOB BRIEN TE COBLENTZ Z/R.				
	29. Over 6 Balen Cheribon Koffie	〃 330	89		
		f 14171	18		
4	AAN GOEDEREN, als volgt:				
	2 Kwart. Lijnolie f 319,35				
	10 Vaten Lompen 〃 4439,13				
	46 Pijpen Astrakan Traan 〃 4731,93				
	100 Ton Levertraan 〃 3415,50				
	30 Bn. geraspt Camp. Hout 〃 551,25				
	6 Balen Cheribon Koffie 〃 324,—				
		f 13781	16		
	Transp.	f 13781	16	f 65487	69

Fo.					
	Transp.	f 13781	16	f 65487	69
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor diverse Onkosten	〃 180	60		
10	AAN PROVISIE				
	Voor diverse Commissieloonen	〃 209	42	〃 14171	18
	——— dito. ———				
3/4	DEBITEUREN AAN GOEDEREN				
	28. Voor 10 Vaten Rijst aan D. SCHUURMAN verkocht			〃 641	50
	——— dito. ———				
5	REMISES AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de Remises van de Onderstaanden in 5 Wissels, volgens Rem.-Rek.boek, F°. 1:				
8	AAN J. ADAMS, TE BARMEN Z/R.				
	6. Zijne Remise op HOPE & C°.	f 1000	—		
8	AAN GEBR. ZELLER, TE KEULEN H/R.				
	8. Hunne Remise op A. SINKEL	〃 500	—		
8	AAN E. P. OTTO, TE STETTIN Z/R.				
	9. Zijne Remise in 3 Wissels	〃 4599	50		
6	AAN ONKOSTEN				
	9. Voor Plaatsverlies van een Wissel op Rotterdam f 400,— à 1/8 %	〃 0	50	〃 6100	—
	——— dito. ———				
2	ASSOCIATIE-CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor aan haar ter incasseering gegeven het Onderstaande, als:				
3	AAN DEBITEUREN				
	Op UHLENKAMP	f 1600	—		
5	AAN REMISES				
	Voor 3 Wissels	〃 1900	—	〃 3500	—
	——— dito. ———				
5	CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de navolgende Ontvangsten volgens Kasboek, F°. 1:				
3	AAN DEBITEUREN:				
	Van J. D. W. MEIJER	f 3148	61		
	Transp.	f 3148	61	f 89900	37

Fo.					
	Transp.	f 3148	61	f 89900	37
5	AAN REMISES				
	Voor een Wissel op LUDEN & VAN GEUNS	„ 200	—		
2	AAN ASSOCIATIE-CASSA				
	Voor mijne Quitantiën N°. 1 en 2	„ 3699	38	„ 7047	99
	——— dito. ———				
	DE VOLGENDEN AAN CASSA:				
	Voor de navolgende betalingen volgens Kasboek, F°. 1:				
2	ASSOCIATIE-CASSA				
	Voor aan haar in Bankpapier	f 4000	—		
7	CREDITEUREN, als volgt:				
	SPAKLER & C°. f 4394,74				
	THIJM & ZOON „ 1399,38	„ 5794	12		
10	HUISHOUDING				
	Voor diverse Uitgaven	„ 100	—		
6/5	ONKOSTEN				
	Voor diverse Onkosten	„ 100	—	„ 9994	12
	6 AUGUSTUS.				
	DE VOLGENDEN AAN REMISES:				
	Voor bij de Nederlandsche Bank verdisconteerd 2 Wissels:				
3	DEBITEUREN				
	De Nederl. Bank voor het Netto Provenu	f 5971	17		
2/5	INTEREST:				
	Voor Disconto	„ 28	83	„ 6000	—
	——— dito. ———				
8/2	J. ADAMS, TE BARMEN Z/R. AAN INTEREST:				
	Voor aan hem in rekening gebracht Disconto Remise op HEYBROCK&C°. f 2000,— 117 dagen à 3 %			„ 19	50
	Transp.			f 112961	98

Fo.					
	Transp.			f 112961	98
8	DEBITEUREN AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor aan GEBR. SICHEL vernegotiëerd de Remise van GEBR. PETERS, te *Keulen*, groot fl. 3000, op *Frankfort a/M*:				
8	AAN GEBR. PETERS TE KEULEN, H/R.				
	Voor het Netto Provenu	f 2997	—		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Wissel-Courtage	„ 3	—	„ 3000	—
	——— 16 d°. ———				
8	GEBR. PETERS TE KEULEN H/R., AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor aan hen geretourneerd wegens non-acceptatie hunne Remise op GEBR. SICHEL:				
5	AAN REMISES				
	Voor den geretourneerden Wissel	f 500	—		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor de Protestkosten	„ 5	40	„ 505	40
	——— 21 d°. ———				
	DE VOLGENDEN AAN CREDITEUREN:				
	Voor van J. D. W. MEIJER gekocht: 2 Obl. 5 % *Rusland*, leening 1828—29				
1	EFFECTEN				
	Voor den aankoop der Effecten	f 2062	50		
2/7	INTEREST				
	Voor 11 m. 20/d. Rente van f 2000,— à 5 %	„ 97	22	„ 2159	72
	——— 31 d°. ———				
6/2	ONKOSTEN AAN ASSOC.-CASSA:				
	Voor Plaatsverlies van een Wissel op *Rotterdam* f 300,— à $\frac{1}{8}$ %			„ 0	37^{5}
	——— dito. ———				
4	GOEDEREN AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de navolgende Goederen van de Onderstaanden gekocht, volgens Inkoopboek, Fol. 2 en 3				
10	AAN NED. HANDEL-MAATSCHAPPIJ				
	10. 90 Kranjangs O. I. Suiker	f 7493	75		
	Transp.	f 7493	75	f 118627	47^{5}

Fol.	Omschrijving	Bedrag	ct.	Totaal	ct.
	Transp.	f 7493	75	f 118627	47^5
7	AAN CREDITEUREN, als volgt:				
	6. 1 Pijp Jamaïca Rum				
	van JACOBS & Cº. f 196,48				
	8. 11 Vaatjes Amer. Harst				
	van J. PETERS „ 667,20				
	12. 25 Balen Java Koffie				
	van J. ALBERS „ 1651,32				
	15. 25 Ton N. R. Z. Lijnzaad				
	van PEK & Cº. „ 470,25				
	20. 148 Fusten Z. Z. Traan				
	van KARTHAUS & Cº. „ 24253,65				
	20. 1 Vaatje Smirna Rozijn				
	van J. KEMPER & Cº. „ 52,92	„ 27291	82	„ 34785	57
	——— dito. ———				
	DE VOLGENDEN AAN DE ONDERSTAANDEN:				
	Voor diverse facturen volgens Factuurboek, Fol. 3 en 4				
9	J. D. DAMING, TE KEULEN Z/R.				
	6. Over 1 Pijp Jamaïca Rum	f 202	06		
9	G. A. BIERMANS, TE KEULEN Z/R.				
	8. Over 10 Vaatjes Amerik. Harst	„ 683	10		
11	J. D. EPPINGA, TE DANTZIG Z/R.				
	10. Over 90 Kranjangs O. I. Suiker	„ 7688	55		
11	G. FRIEDRICHS, TE MAINTZ Z/R.				
	16. Over 25 Balen Koffie	„ 1695	05		
11	J. JAEGER, TE MANNHEIM Z/R.				
	20. Over 1 Vaatje Smirna Rozijn	„ 58	87		
11	H. WEBER, TE LUBECK Z/R.				
	25. Over 50 Fust. Traan en 25 Ton Lijnzaad	„ 9216	—		
		f 19543	63		
4	AAN GOEDEREN, als volgt:				
	1. Pijp Jamaïca Rum f 196,48				
	10 Vaatjes Amerik, Harst „ 667,20				
	90 Kranjangs O. I. Suiker „ 7493,75				
	25 Balen Java Koffie „ 1651,32				
	1 Vaatje Smirna Rozijn „ 56,45				
	50 Fusten Z. Z. Traan „ 8558,04				
	25 Ton N. R. Z. Lijnzaad „ 470,25	f 19093	49		
	Transp.	f 19093	49	f 153413	04^5

Fol.	Omschrijving	Bedrag	ct.	Totaal	ct.
	Transp.	f 19093	49	f 153413	04
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor diverse Onkosten	„ 161	32		
10	AAN PROVISIE				
	Voor diverse Commissieloonen	„ 288	82	„ 19543	63
	——— dito. ———				
3	DEBITEUREN AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de navolgende Goederen aan de Onderstaanden verkocht, volgens Verkoopboek, Fº. 1:				
	5. 10 Lt. Tarwe aan P. E. NEPVEU	f 2871	—		
	5. 10 „ „ „ G. A. CROOCKEWIT & Cº.	„ 2871	—		
	5. 15½ „ „ „ J. ALBERDA & Cº.	„ 4404	01		
	16. 20 F. Z.Z. Traan aan P.C. LOOPUIT & Cº.	„ 3651	26		
	28. 5 „ „ „ „ GEBR. HOEKSTRA	„ 912	98		
		f 14710	25		
12	AAN GRANEN VOOR J. D. EPPINGA				
	Voor 35½ Last Poolsche Tarwe	f 10146	01		
4	AAN GOEDEREN				
	Voor 25 Fusten Z.Z. Traan	„ 4564	24	„ 14710	25
	——— dito. ———				
12	GRANEN VOOR J. D. EPPINGA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor afrekening over 35½ Last Poolsche Tarwe voor J. D. EPPINGA verkocht, volgens Buitenlandsch Verkoopboek, Fº. 1:				
11	AAN J. D. EPPINGA, TE DANTZIG Z/R.				
	8. Voor het Netto provenu	f 9611	66		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor diverse Onkosten	„ 280	70		
10	AAN PROVISIE				
	Voor Commissie en Delcredere	„ 253	65	„ 10146	01
	——— dito. ———				
5	REMISES AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de Remises van de Onderstaanden in 6 Wissels volgens Remise-Rekeningboek, Fº. 1:				
9	AAN J. BRIEN, TE COBLENTZ Z/R.				
	5. Zijne Remise op HOPE & Cº.	f 300	—		
8	AAN J. ADAMS, TE BARMEN Z/R.				
	7. Zijne Remise in 2 Wissels	„ 2299	62^5		
	Transp.	f 2599	62^5	f 197812	93^5

		Transp.	*f* 2599	62^{5}	*f* 197812	93^{5}
.	8	AAN GEBR. PETERS TE KEULEN H/R.				
		7. Hunne Remise op GEBR. SICHEL	" 500	—		
.	9	AAN D. DE RIJK, TE ELBERFELD Z/R.				
		20. Zijne Remise op de Ass.-Cassa	" 300	—		
.	11	AAN H. WEBER, TE LUBECK Z/R.				
		24. Zijne Remise op BAHLMANN en C^{o}.	" 500	—		
.	6	AAN ONKOSTEN:				
		7. Voor Plaatsverlies van een Wissel op				
		Rotterdam *f* 300,— à $^{1}/_{8}$ %	" 0	37^{5}	" 3900	—
		———— dito. ————				
.	2	ASS.-CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
		Voor aan haar ter incasseering gegeven het Onderstaande, als:				
.	3	AAN DEBITEUREN, als volgt:				
		Op P. E. NEPVEU *f* 2871,—				
		" G. A. CROOCKEWIT & Co. " 2871,—				
		" J. ALBERDA & Co. " 4404,01	*f* 10146	01		
.	5	AAN REMISES				
		Voor 2 Wissels	" 600	—	" 10746	01
		———— dito. ————				
.	5	CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
		Voor de navolgende ontvangsten, volgens Kasboek, F^{o}. 1:				
.	9	AAN W. POLKE, TE SCHWELM Z/R.				
		Van GEBR. JACOBS ontvangen	*f* 190	—		
.	3	AAN DEBITEUREN, als volgt:				
		Van de Nederlandsche Bank *f* 5971,17				
		" GEBR. SICHEL " 3000,—	" 8971	17		
.	5	AAN REMISES				
		Voor een Wissel op de Associatie-Cassa	" 300	—		
.	2	AAN ASSOCIATIE-CASSA:				
		Voor mijne Quitantie N°. 3.	" 1000	—	" 10461	17
		———— dito. ————				
		DE VOLGENDEN AAN CASSA:				
		Voor de navolgende betalingen, volgens Kasboek, F^{o}. 1:				
		Transp.			*f* 222920	11^{5}

		Transp.			*f* 222920	11^{5}
.	13	W. LAUFS, TE STUTTGARDT Z/R.				
		Voor zijne traite o/. FRIEDRICHS	*f* 850	—		
.	11	J. D. EPPINGA, TE DANTZIG Z/R.				
		Voor zijne Traite o/. F. R. MOEN	" 2000	—		
.	10	NEDERL. HANDEL-MAATSCHAPPIJ				
		Voor aan haar	" 7493	75		
.	7	CREDITEUREN				
		Voor aan J. D. W. MEIJER	" 2159	72		
.	10	HUISHOUDING				
		Voor diverse Uitgaven	" 100	—		
.	6	ONKOSTEN				
.	5	Voor diverse Onkosten	" 250	—	" 12853	47
		5 SEPTEMBER.				
.	12	KOFFIE NAAR HAMBURG VOOR $^{1}/_{3}$ REKENING MET H. MENNE EN J. HOEKSTRA AAN GOEDEREN:				
.	4	Voor het bedrag van 150 Balen Koffie aan GLEICHMANN & Co. te *Hamburg* ten verkoop gezonden			" 8817	30
		———— dito. ————				
.	3	DEBITEUREN AAN DE VOLGENDEN:				
		Voor het Aandeel der onderstaanden in 150 Balen Koffie naar *Hamburg* ten verkoop gezonden				
		H. MENNE $^{1}/_{3}$	*f* 3000	—		
		J. HOEKSTRA $^{1}/_{3}$	" 3000	—		
			f 6000	—		
.	12	AAN KOFFIE NAAR HAMBURG VOOR $^{1}/_{3}$ REK. MET H. MENNE EN J. HOEKSTRA				
		Voor $^{2}/_{3}$ in 150 Balen Koffie	*f* 5878	20		
.	6	AAN ONKOSTEN				
		Voor $^{2}/_{3}$ in de Onkosten	" 121	80	" 6000	—
		———— dito. ————				
.	12	KOFFIE NAAR HAMBURG VOOR $^{1}/_{3}$ REK. MET H. MENNE EN J. HOEKSTRA AAN ONKOSTEN:				
.	6	Voor mijn $^{1}/_{3}$ Aandeel in de Onkosten			" 60	90
		Transp.			*f* 250651	78^{5}

Fo.		f	c.	f	c.
	Transp.			f 250651	78^{5}
13 / 14	H. KELLER, TE KEULEN Z/R. AAN TRAITES:				
	Voor geaccepteerd zijne traite o/. A. SCHAFFHAUSER per 6 Nov.			" 2500	—
	— 20 d°. —				
13	W. LAUFS TE STUTTGARDT Z/R. AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor aan hem in rekening gebracht het Onderstaande, als:				
2	AAN INTEREST				
	Voor Rente in Rekening-Courant	f 4	84		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor briefport en visa	" 1	16	" 6	—
	— 21 d°. —				
3	DEBITEUREN AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor van H. WEBER ontvangen, en door J. D. W. MEIJER verkochte 12 Obl. 5 % Met				
11	AAN H. WEBER TE LUBECK Z/R.				
	Voor netto provenu der Effecten	f 9506	15		
10	AAN PROVISIE				
	Voor mijne Commissie à 1/3 %	" 31	85	" 9538	—
	— 23 d°. —				
13	J. MARTINET TE FRANKFORT A/M. Z/R. AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor van SCHUURMAN & C°. ingekocht en aan hem gezonden Wissel op NEPVEU BROTHERS te *Londen* £ 200, per 23 Dec. à f 12				
7	AAN CREDITEUREN				
	SCHUURMAN & C°.	f 2400	—		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Wisselcourtage à 1 ‰	" 2	40		
10	AAN PROVISIE				
	Voor mijne Commissie à 1/3 %	" 8	—	" 2410	40
	— 24 d°. —				
	DE VOLGENDEN AAN REMISES				
	Voor bij de Nederl. Bank verdisconteerd 3 Wissels				
3	DEBITEUREN				
	De Nederl. Bank voor het Netto provenu	f 2847	46		
	Transp.	f 2847	46	f 265106	18^{5}

Fo.		f	c.	f	c.
	Transp.	f 2847	46	f 265106	18^{5}
2	INTEREST				
	Voor Disconto	" 11	04		
6 / 5	ONKOSTEN				
	Voor Plaatsverlies van f 1200,— op *Rotterdam.*	" 1	50	" 2860	—
	— 26 d°. —				
3	DEBITEUREN AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor aan MENNE & DE GROOT verkocht mijne traite op J. MARTINET fl. 2000,— à 99½ %				
13	AAN J. MARTINET TE FRANKFORT a/M. Z/R.				
	Voor het bedrag mijner traite na aftrek van Wisselcourtage	f 1988	01		
6	AAN ONKOSTEN:				
	Voor Wisselcourtage van f 1990,— à 1‰	" 1	99	" 1990	—
	— 28 d°. —				
	DE VOLGENDEN AAN DE ONDERSTAANDEN:				
	Voor bij de Nederl. Bank verdisconteerd diverse Wissels en Promessen volgens Memoriaal, F°. 4 en 5				
3	DEBITEUREN				
	De Nederl. Bank voor het Netto Provenu	f 11282	31		
2	INTEREST				
	Voor Disconto	" 81	58		
		f 11363	89		
5	AAN REMISES				
	Voor 2 Wissels	f 900	—		
3	AAN DEBITEUREN				
	Voor de Promessen der onderstaanden:				
	P. H. VERCKEN f 1224,63				
	J. C. MENNE " 1224,63				
	C. A. PLEYTE " 1224,63				
	P. FEYE " 2269,80				
	HELDEWIER & CLIGNET " 4520,30				
		" 10463	89	" 11363	89
	— 30 d°. —				
5 / 2	REMISES AAN ASSOC.-CASSA:				
	Voor van haar terug ontvangen Wissel op PLEYTE & C°.			" 1200	—
	Transp.			f 282520	07^{5}

	Transp.			f 282520	07⁵
6 / 2	ONKOSTEN AAN ASS.-CASSA Voor Plaatsverlies van een Wissel op *Rott.*			" 1	50
	——— dito. ———				
	DE VOLG. AAN DE ONDERSTAANDEN: Voor het onderstaande gekocht:				
4	GOEDEREN Voor de onderstaande Goederen	f 55476	39		
6	ONKOSTEN Door J. LEMMÉ & Co. te *Antw.* berekend	" 30	56		
		f 55506	95		
7	AAN CREDITEUREN, als volgt:				
	10. 30 Last Tarwe van A. TINHOLT & Co.	f 7425	25		
	15. 1 Koop Muskaatnoten van H. JANSSENS	" 1265	35		
	25. 100 Balen Braziel Koffie van J. LEMMÉ & Co.	" 4640	—		
		f 13330	60		
10	AAN NEDERL. HANDEL-MAATSCH. 3. 750 Balen Koffie	" 42176	35	" 55506	95
	——— dito. ———				
	DE VOLG. AAN DE ONDERSTAANDEN: Voor Facturen volgens Factuurboek. Fo. 5 à 8:				
15	D. GOETZ TE KEULEN Z/R. 5. Over 50 Balen Koffie	f 2963	80		
15	G. HEYMANS TE BONN Z/R. 5. Over 50 Balen Koffie	" 3008	10		
15	P. HELLERMAN TE FRANKF. a/M Z/R. 5. Over 50 Balen Koffie	" 2669	92		
16	JACOB KORN TE DUISBURG Z/R. 25. Voor diversen	" 11581	15		
13	J. MARTINET TE FRANKF. a/M. Z/R. 15. Over 10 Vaten Surinaamsche Suiker	" 1552	95		
13	J. MARTENSEN TE BONN Z/R. 20. Voor diversen	" 1309	80		
15	SCHMITZ & PETERS TE KONINGSBERGEN H/R. 20. Over 100 Balen Koffie	" 5714	45		
13	H. KELLER TE KEULEN Z/R. 26. Over 30 Last Tarwe	" 7561	75		
16	H. D. TESME TE STUTTGARDT Z/R. 30. Over 1 koop Muskaatnoten	" 1339	80		
	Transp.			f 338028	52⁵

	Transp.			f 338028	52⁵
4	AAN GOEDEREN, als volgt: 275 Balen Koffie f 15233,65 25 Fusten Z. Z. Traan " 4650,— 10 Vaten Surin. Suiker " 1483,62 30 Last Tarwe " 7425,— 1 koop Muskaatnoten " 1306,51	f 30098	78		
12	AAN GRANEN VOOR SCHMITZ & PETERS 25 Last Poolsche Tarwe	" 6682	50		
6	AAN ONKOSTEN Voor diverse Onkosten	" 354	33		
10	AAN PROVISIE Voor diverse Commissieloonen	" 566	11		
	——— dito. ———			" 37701	72
3 / 4	DEBITEUREN AAN GOEDEREN: Voor de navolgende Goederen aan de Onderstaanden verkocht, volgens Verkoopboek, Fol. 2:				
	5. 25 Bn. Koffie aan J. C. MENNE	f 1224	63		
	5. 25 " " " C. H. PLEYTE	" 1224	63		
	5. 25 " " " P. H. VERCKEN	" 1224	63		
	10. 5 " " " J. D. W. MEIJER	" 249	68		
	15. 45 " " " P. FEIJE	" 2269	80		
	20. 75 " " " HELDEW. & CLIGNET	" 4520	20		
	——— dito. ———			" 10713	57
12	GRANEN VOOR SCHMITZ & PETERS AAN DE VOLGENDEN: Voor afrekening over 25 Last Tarwe voor SCHMITZ & PETERS verkocht, volgens Buitenlandsch Verkoopboek, Fol. 1				
15	AAN SCHMITZ & PETERS TE KONINGSBERGEN H/R. 25. Voor het Netto Provenu	f 6242	18		
6	AAN ONKOSTEN Voor diverse Onkosten	" 273	26		
10	AAN PROVISIE Voor Commissie en Delcredere	" 167	06		
	——— dito. ———			" 6682	50
5	REMISES AAN DE VOLGENDEN: Voor de Remises van de Onderstaanden in 22 Wissels, etc., volgens Remise-Rekeningboek, Fol. 1 en 2:				
	Transp.			f 393126	31⁵

	Transp.			f 393126	31^{5}
9	AAN G.A. BIERMANS, TE KEULEN Z/R.				
	Zijne remise in 2 Wissels	f 660	—		
11	AAN G. FRIEDRICHS, TE MAINTZ Z/R.				
	Zijne remise in 2 Wissels	" 900	—		
15	AAN D. GOETZ, TE KEULEN Z/R.				
	Zijne remise in 2 Wissels, etc.	" 2498	50		
15	AAN P. HELLERMAN, TE FRANKFORT a/M. Z/R.				
	Zijne remise in 4 Wissels	" 2700	—		
13	AAN W. LAUFS, TE STUTTGARDT Z/R.				
	Zijne remise op Vercken & C°., etc.	" 800	—		
13	AAN J. MARTINET, TE FRANKFORT a/M. Z/R.				
	Zijne remise in 3 Wissels	" 1600	—		
13	AAN J. MARTENSEN, TE BONN Z/R.				
	Zijne remise in 3 Wissels	" 1299	75		
16	AAN H.D.TESME, TE STUTTGARDT Z/R.				
	Zijne remise in 5 Wissels	" 1300	—		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Plaatsverlies	" 1	75	" 11760	—
	——— dito. ———				
2	ASSOC.-CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor aan haar ter incasseering gegeven het Onderstaande, als:				
3	AAN DEBITEUREN, als volgt:				
	J. D. W. Meijer f 249,68				
	De Nederlandsche Bank " 2847,46	f 3097	14		
5	AAN REMISES				
	Voor 8 Wissels	" 4300	—	" 7397	14
	——— dito. ———				
5	CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de navolgende Ontvangsten, volgens Kasboek, Fol. 1 en 2:				
3	AAN DEBITEUREN, als volgt:				
	H. Menne f 3000,—				
	J. Hoekstra " 3000,—				
	J. D. W. Meijer " 9538,—				
	De Nederlandsche Bank " 11282,31				
	Menne & de Groot " 1990,—	f 28810	31		
	Transp.	f 28810	31	f 412283	45^{5}

	Transp.	f 28810	31	f 412283	45^{5}
5	AAN REMISES				
	Voor 8 Wissels, etc.	" 4000	—		
2	AAN ASSOCIATIE-CASSA:				
	Voor mijne Quitantiën N°. 4 à 8	" 15500	—	" 48310	31
	——— dito. ———				
	DE VOLGENDEN AAN CASSA:				
	Voor de navolgende betalingen volgens Kasboek, Fol. 1 en 2:				
10	NEDERL. HANDEL-MAATSCHAPPIJ				
	Voor aan haar	f 28850	14		
7	CREDITEUREN, als volgt:				
	H. Jansens f 1265,35				
	Schuurman & C°. " 2400,—	" 3665	35		
2	ASSOCIATIE-CASSA				
	Voor aan haar	" 10000	—		
10	HUISHOUDING				
	Voor diverse Uitgaven	" 200	—		
6	ONKOSTEN				
	Voor diverse Onkosten	" 450	—		
14/5	WINST EN VERLIES				
	Voor 3/m. Salaris	" 50	—	" 43215	49
	5 OCTOBER.				
8/13	GEBR. ZELLER TE KEULEN H/R. AAN H. KELLER TE KEULEN Z/R.				
	Voor door den laatste aan de eersten betaald			" 170	—
	——— 7 d°. ———				
4/16	GOEDEREN AAN JACOB KORN TE DUISBURG Z/R.				
	Voor Vergoeding op 25 Fusten Z. Z. Traan			" 50	—
	——— 9 d°. ———				
6/13	ONKOSTEN AAN J. MARTINET TE FRANKFORT a/M. Z/R.				
	Voor Vergoeding van te veel berekende Onkosten op 10 Vaten Suiker			" 6	08
	——— dito. ———				
3/17	DEBITEUREN AAN JOHNSTON BROTHERS TE LONDEN M/R.				
	Voor mijne traite o/. Berkhoff & C°. £ 1000,— op 2/m. à f 11,75			" 11750	—
	Transp.			f 515785	33^{5}

Fo.					
	Transp.			f 515785	33⁵
10/15	PROVISIE AAN SCHMITZ & PETERS TE KONINGSBERGEN H/R.				
	Voor Verg. van Comm. op 100 Bn. Koffie			〃 25	—
	——— 14 d°. ———				
17/12	GLEICHMAN & C°. TE HAMBURG M/R. AAN KOFFIE NAAR HAMBURG VOOR ⅓ REKENING MET H. MENNE EN J. HOEKSTRA:				
	Voor Rm. 19025,64, zijnde het netto provenu van 150 Balen Koffie			〃 11130	—
	——— dito. ———				
3/17	DEBITEUREN AAN GLEICHMAN & C°. TE HAMBURG M/R:				
	Voor aan HELDEWIER & C°. vernegotieerd m/Tr. Rm. 19025,64 — Zicht à f 58½			〃 11130	—
	——— 15 d°. ———				
12	KOFFIE NAAR HAMBURG VOOR ⅓ REKENING MET H. MENNE EN J. HOEKSTRA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor het aandeel der Onderst. in de opbr. van 150 Bn. Koffie in *Hamburg* verkocht,				
7	AAN CREDITEUREN, als volgt:				
	H. MENNE voor ⅓ f 3707,10				
	J. HOEKSTRA voor ⅓ 〃 3707,10	f 7414	20		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Courtage van mijne Tr. op *Hamburg*	〃 8	70	〃 7422	90
	——— 30 d°. ———				
	DE VOLGENDEN AAN BELEEN.-REK.				
	Voor met J. D. W. MEIJER gesl. prolong.				
3	DEBITEUREN				
	J. D. W. MEIJER	f 9990	—		
2/14	INTEREST				
	Voor Provisie à 1 ‰	〃 10	—	〃 10000	—
	——— 31 d°. ———				
6/2	ONKOSTEN AAN ASSOCIATIE-CASSA:				
	Voor Plaatsverl. v. een Wiss. op *Groningen*.			〃 2	50
	——— dito. ———				
15/5	G. HEYMANS TE BONN Z/R. AAN REMISES:				
	Voor z/traite o/. A. SCHAFFHAUSER per heden, ons door J. KORN geremitteerd			〃 1000	—
	Transp.			f 556495	73⁵

Fo.					
	Transp.			f 556495	73⁵
	DE VOLG. AAN DE ONDERSTAANDEN:				
	Voor Facturen, volgens Factuurboek, F°. 8:				
15	D. GOETZ TE KEULEN Z/R.				
	5. Over 100 Balen Braziel Koffie van *Antwerpen* geëxpediëerd	f 4709	60		
15	P. HELLERMAN TE FRANKF. a/M Z/R.				
	5. Over 25 Balen Koffie	〃 1475	81		
11	H. WEBER TE LUBECK Z/R.				
	8. Over 38 Fusten Z.Z. Traan	〃 6800	50		
		f 12985	91		
4	AAN GOEDEREN, als volgt;				
	100 Balen Braziel Koffie f 4609,44				
	25 〃 Koffie 〃 1440,45				
	38 Fusten Z.Z. Traan 〃 6657,—	f 12706	89		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor diverse Onkosten	〃 87	11		
10	AAN PROVISIE				
	Voor diverse Commissieloonen	〃 191	91	〃 12985	91
	——— dito. ———				
	DE VOLG. AAN DE ONDERSTAANDEN:				
	Voor aan de Onderst. verkochte Goederen:				
3	DEBITEUREN, als volgt:				
	5. 20 Last. R. Tarwe aan MENNE & C°.	f 4257	—		
	5. 20 〃 〃 〃 G. A. CROOCKEWIT	〃 4257	—		
	10. 20 Last Winterg. aan C. P. LOOPUIT & C°.	〃 2048	90		
	20. 25 Balen Koffie aan VERCKEN & C°.	〃 1440	45		
	20. 40 Fn. Z.Z. Traan aan PLEYTE & C°.	〃 2058	21		
		f 14061	56		
16	HOEKSTRA & C°. TE HARLINGEN:				
	14. Voor 25 Last Voerhaver	〃 2228	67		
		f 16290	23		
4	AAN GOEDEREN: als volgt:				
	25 Balen Koffie f 1440,45				
	10 Busten Z.Z. Traan 〃 2058,21	f 3498	66		
12	AAN GRANEN VOOR D. GOETZ				
	40 Last R. Tarwe	〃 8514	—		
12	AAN GRANEN VOOR SCHMITZ & PETERS				
	20 Last Wintergarst	〃 2048	90		
12	AAN GRANEN VOOR J. D. EPPINGA				
	25 Last Voerhaver	〃 2228	67	〃 16290	23
	Transp.			f 585771	87⁵

	Transp.			f 585771	87^{5}
	DE VOLGENDEN AAN DE ONDERSTAANDEN:				
	Voor diverse Verkoop-Rekeningen, volgens Buitenlandsch Verkoopboek, F°. 2:				
12	GRANEN VOOR D. GOETZ:				
	12. 40 Last R. Tarwe	f 8514	—		
12	GRANEN VOOR SCHMITZ & PETERS:				
	14. 20 Last Wintergarst	„ 2048	90		
12	GRANEN VOOR J. D. EPPINGA:				
	14. 25 Last Voerhaver	„ 2228	67		
		f 12791	57		
15	AAN D. GOETZ TE KEULEN Z/R.				
	Netto provenu van 40 Last Tarwe	f 7818	10		
15	AAN SCHMITZ & PETERS TE KONINGSBERGEN H/R.				
	Netto Provenu van 20 Last Wintergarst	„ 1897	68		
11	AAN J. D. EPPINGA TE DANTZIG Z/R.				
	Netto provenu van 25 Last Voerhaver	„ 2012	93		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor diverse Onkosten	„ 743	10		
10	AAN PROVISIE				
	Voor Commissie en Delcredere	„ 319	76		
				„ 12791	57
	—— dito. ——				
5	REMISES AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de Remises van de Onderstaanden in 12 Wissels, etc., volgens Remise-Rekeningboek, F°. 2:				
13	AAN H. KELLER TE KEULEN Z/R.				
	Zijne remise in 4 Wissels	f 1900	—		
8	AAN GEBR. PETERS TE KEULEN H/R.				
	Hunne remise in 3 Wissels	„ 1297	50		
16	AAN JACOB KORN TE DUISBURG Z/R.				
	Zijne remise op mij zelven	„ 1000	—		
16	AAN HOEKSTRA & C°. TE HARLINGEN:				
	Hunne remise in 3 Wissels, etc.	„ 2227	85		
3	AAN DEBITEUREN				
	Voor de remise van P. C. LOOPUIT & C°. in een Wissel op de Associatie-Cassa	„ 2048	90		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Plaatsverlies	„ 2	50		
				„ 8476	75
	Transp.			f 607040	19^{5}

	Transp.			f 607040	19^{5}
2	ASSOC.-CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor aan haar ter incasseering gegeven het Onderstaande, als:				
5	AAN REMISES				
	Voor 7 Wissels	f 3500	—		
3	AAN DEBITEUREN				
	Voor op PLEYTE & C°.	„ 2058	21	„ 5558	21
	—— dito. ——				
5	CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de navolgende Ontvangsten, volgens Kasboek, F°. 2:				
13	AAN W. LAUFS TE STUTTGARDT Z/R.				
	Voor van KARP & C°.	f 56	—		
11	AAN G. FRIEDRICHS TE MAINTZ Z/R.				
	Voor van MENNE & C°.	„ 700	—		
3	AAN DEBITEUREN, als volgt:				
	BERCKHOFF & C°. f 11750,—				
	HELDEWIER & C°. „ 11130,—				
	J. D. W. MEIJER „ 9990,—				
		„ 32870	—		
5	AAN REMISES				
	Voor 7 Wissels, etc.	„ 5376	75		
2	AAN INTEREST				
	Voor 2 Coupons, Rusland	„ 100	—		
2	AAN ASSOCIATIE-CASSA				
	Voor mijne Quitantiën N°. 9 en 10	„ 5000	—	„ 44102	75
	—— dito. ——				
	DE VOLGENDEN AAN CASSA:				
	Voor de navolgende betalingen, volgens Kasboek, F°. 2:				
15	SCHMITZ & PETERS TE KONINGSBERGEN H/R.				
	Voor hunne Traites	f 2000	—		
8	GEBR. ZELLER TE KEULEN H/R.				
	Voor aan JANSEN & C°.	„ 160	—		
11	J. D. EPPINGA TE DANTZIG Z/R.				
	Voor zijne Traite o/. J. RENTZING	„ 2000	—		
14	BELEENING-REKENING				
	Voor aan J. D. W. MEIJER op prolongatie	„ 12000	—		
10	HUISHOUDING-REKENING				
	Voor diverse Uitgaven	„ 200	—		
6	ONKOSTEN:				
	Voor diverse Onkosten	„ 400	—		
	Transp.	f 16760	—	f 656701	15^{5}

	Transp.	*f* 16760	—	*f* 656701	15^{5}
7	CREDITEUREN, als volgt:				
	BOEKE & C°. *f* 4780,46				
	VAN BEEK & JURJANS 〃 583,40				
	J. LINGEMAN 〃 324,—				
	ALBERDING & ZOON 〃 319,35				
	H. MENNE 〃 3707,10				
	J. HOEKSTRA 〃 3707,10				
5	J. LEMMÉ & C°. te *Antwerpen* 〃 4640,—				
	A. TINHOLT & C°. 〃 7435,25	〃 25486	66		
			—	〃 42246	66
	1 NOVEMBER.				
13	H. KELLER TE KEULEN Z/R. AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor z/r. per heden gecontracteerde 100 Hect. Raap-olie.				
4	AAN GOEDEREN				
	Voor verschil tusschen In- en Verkoop	*f* 198	—		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Courtage en Contracten	〃 14	50		
10	AAN PROVISIE				
	Voor commissie van In- en Verkoop	〃 73	33		
			—	〃 285	83
	——— dito. ———				
4	GOEDEREN AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor verschil tusschen In- en Verkoop over 100 Hect. Raap-olie, voor rekening van JACOB KORN, per heden gecontracteerd:				
16	AAN JACOB KORN TE DUISBURG Z/R.				
	Voor het Saldo hem komende	*f* 112	15		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Courtage en Contracten	〃 14	50		
10	AAN PROVISIE				
	Voor commissie van In- en Verkoop	〃 71	35		
	——— dito. ———		—	〃 198	—
	DE VOLG. AAN DE ONDERSTAANDEN:				
	Voor afrekening over 100 Hect. Raap-olie, voor rekening van G. A. BIERMAN, per heden gecontracteerd:				
4	GOEDEREN				
	Voor verschil tusschen In- en Verkoop	*f* 49	50		
	Transp.	*f* 49	50	*f* 699431	64^{5}

	Transp.	*f* 49	50	*f* 699431	64^{5}
9	G. A. BIERMAN TE KEULEN Z/R.				
	Voor saldo door hem mij verschuldigd	〃 36	85		
		f 86	35		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Courtage en Contracten	*f* 14	50		
10	AAN PROVISIE				
	Voor commissie van In- en Verkoop	〃 71	85		
	——— dito. ———		—	〃 86	35
16	G. ZOLLINGER TE NEUWIED Z/R. AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor z/r. per heden gecontracteerde 300 Hect. Raap-olie.				
7	AAN CREDITEUREN				
	MENNE & ZOON wegens het verschil tusschen In- en Verkoop	*f* 297	—		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Courtage en Contracten	〃 42	50		
10	AAN PROVISIE				
	Voor commissie van In- en Verkoop	〃 222	96		
	——— 6 d°. ———		—	〃 562	46
	DE VOLG. AAN WINST EN VERLIES:				
	Voor uit den boedel van JACOB HAMM als Executeur ontvangen:				
1	EFFECTEN				
	Voor 1 Oblig. Rusl. 5 %, leening 1795	*f* 1000	—		
2	INTEREST				
14	Voor 10/m. 5/d. van *f* 1000,— à 5 %	〃 42	36		
	——— 10 d°. ———		—	〃 1042	36
15	SCHMITZ & PETERS TE KONINGSBERGEN H/R. AAN ASSOCIATIE-CASSA:				
2	Voor rekening van de eersten door tusschenkomst van de laatste aan HAVER & C°. te *Rotterdam* betaald			〃 400	—
	——— 20 d°. ———				
3	DEBITEUREN AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor m/Traite voor rekening van J. D. EPPINGA Rm. 24000,— op H. SILLEM, o/. CROOCKEWIT & C°.				
11	AAN J. D. EPPINGA TE DANTZIG Z/R.				
	Voor den Wissel na aftrek van Courtage	*f* 14085	90		
	Transp.	*f* 14085	90	*f* 701522	81

	Transp.	*f* 14085	90	*f* 701522	81^{5}
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Wisselcourtage	" 14	10		
	25 dº.			" 14100	—
3 / 4	DEBITEUREN AAN GOEDEREN: Voor totale schade op 200 Ton Lijnzaad van *Riga* naar hier verzekerd door J. D. W. MEIJER			" 3291	75
	dito.				
4 / 13	GOEDEREN AAN J. MARTINET TE FRANKFORT a/M. Z/R. Voor zijn aandeel in de schade op 100 Ton Lijnzaad			" 1645	87^{5}
	30 dº.				
2 / 7	INTEREST AAN CREDITEUREN: Voor J. D. W. MEIJER komende voor 1 maand rente en provisie van prolong. *f* 10000,—.			" 35	—
	dito.				
4	GOEDEREN AAN DE VOLGENDEN: Voor het onderstaande, als:				
	Diverse Premiën van Assurantie	*f* 90	—		
	188 Kranjangs Java-suiker	" 13194	46		
	200 Ton Lijnzaad van *Riga* *f* 2952,07				
	Bij Assurantie " 133,50	" 3085	57		
		f 16370	03		
17	AAN PETER BUNGE TE RIGA M/R. 20. Voor de Factuur over 200 Ton Lijnzaad, ten bedrage van Z. R. 1549,92	*f* 2952	07		
10	AAN NEDERL. HANDEL-MAATSCH. 6. Voor 188 Kranjangs Java-suiker	" 13194	46		
7	AAN CREDITEUREN J. D. W. MEIJER voor Premie van met hem gesloten Assurantiën	" 223	50	" 16370	03
	dito.				
	DE VOLG. AAN DE ONDERSTAANDEN: Voor Facturen volg. Factuurboek, Fº. 9:				
11	J. D. EPPINGA TE DANTZIG Z/R. 6. Over 188 Kranjangs Java-suiker	*f* 13562	38		
13	J. MARTINET TE FRANKF. a/M. Z/R. 20. Over 100 Ton Lijnzaad	" 1590	20		
		f 15152	58		
	Transp.			*f* 736965	47

	Transp.	*f* 15152	58	*f* 736965	47
4	AAN GOEDEREN, als volgt:				
	188 Kranjangs Java-suiker *f* 13194,46				
	100 Ton Lijnzaad " 1566,70	*f* 14761	16		
6	AAN ONKOSTEN				
	Onkosten op 188 Kranjangs Java-suiker	" 167	49		
10	AAN PROVISIE				
	Voor diverse Commissieloonen	" 223	93	" 15152	58
	dito.				
3 / 4	DEBITEUREN AAN GOEDEREN: J. BEIJERMAN & ZOON voor per Saldo van in dato 1 dezer gecontr. 100 Hect. Raap-olie			" 49	50
	dito.				
5	REMISES AAN DE VOLGENDEN: Voor de Remises van de Onderstaanden in 29 Wissels, etc., volgens Remise-Rekeningboek, Fº. 2 en 3:				
8	AAN J. ADAMS TE BARMEN Z/R.				
	Zijne Remise op JACOBS & Cº.	*f* 200	—		
9	AAN J. D. DAMING TE KEULEN Z/R.				
	Zijne Remise in 2 Wissels	" 203	50		
15	AAN G. HEYMANS TE BONN Z/R.				
	Zijne Remise in 4 Wissels	" 3950	—		
11	AAN J. JAEGER TE MANNHEIM Z/R.				
	Zijne Remise in 1 Coupon Rusland	" 50	-		
13	AAN H. KELLER TE KEULEN Z/R.				
	Zijne Remise in 8 Wissels	" 6700	—		
15	AAN P. HELLERMAN TE FRANKF. a/M.				
	Zijne Remise in 4 Wissels	" 1250	—		
16	AAN JACOB KORN TE DUISBURG Z/R.				
	Zijne Remise in 8 Wissels	" 11098	75		
11	AAN H. WEBER TE LUBECK Z/R.				
	Zijne Remise in 2 Wissels	" 3000	—		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Plaatsverlies	" 1	25	" 26453	50
	dito.				
2	ASS.-CASSA AAN DE VOLGENDEN: Voor aan haar ter incasseering gegeven het Onderstaande, als:				
5	AAN REMISES				
	Voor 15 Wissels	*f* 11953	50		
	Transp.	*f* 11953	50	*f* 778621	05

Fo.			ƒ	ct.	ƒ	ct.
		Transp.	ƒ 11953	50	ƒ 778621	05
7	AAN DEBITEUREN, als volgt:					
	Menne & C°.	ƒ 4257,—				
	G. A. Croockewit	„ 4257,—				
	P. C. Loopuit & C°.	„ 3651,26				
	Gebr. Hoekstra	„ 912,98				
	Vercken & C°.	„ 1440,45	„ 14518	69	„ 26472	19
	——— dito. ———					
5	CASSA AAN DE VOLGENDEN:					
	Voor de navolg. Ontv., volg. Kasb., F°. 3:					
8	AAN GEBR. PETERS TE KEULEN H/R.					
	Voor van Pleyte & C°.		ƒ 275	—		
13	AAN J. MARTINET TE FRANKF a/M. Z/R.					
	Voor van Koning & C°.		„ 350	—		
3	AAN DEBITEUREN, als volgt:					
	J. Beijerman & Zoon	ƒ 49,50				
	D. Schuurman	„ 641,50				
	Croockewit & C°.	„ 14100,—				
	J. D. W. Meijer	„ 3291,75	„ 18082	75		
5	AAN REMISES					
	Voor 6 Wissels, etc.		„ 3450	—		
2	AAN INTEREST					
	Voor 1/m. Rente v. prol. ƒ 12000 à 3%		„ 30	—		
2	AAN ASSOCIATIE-CASSA					
	Voor mijne Quitantiën N°. 11 à 13		„ 10667	20	„ 32854	95
	——— dito. ———					
	DE VOLGENDEN AAN CASSA:					
	Voor de navolg. Betal., volgens Kasb., F°. 3.					
15	D. GOETZ TE KEULEN Z/R.					
	Voor zijne 2 Traites		ƒ 2500	—		
14	TRAITES					
	Voor de Traite van H. Keller o/ A. Schaffhauser per 6 Nov.		„ 2500	—		
7	CREDITEUREN, als volgt:					
	Muller & C°.	ƒ 537,25				
	Jacobs & C°.	„ 196,48				
	Menne & Zoon	„ 297,—				
	J. Peters	„ 667,20				
	Karthaus & C°.	„ 24253,65				
	J. Kemper & C°.	„ 52,92				
	J. Albers	„ 1651,32				
	Pek & C°.	„ 470,25				
	J. D. W. Meijer	„ 90,—	„ 28216	07		
		Transp.	ƒ 33216	07	ƒ 837948	19

Fo.		ƒ	ct.	ƒ	ct.
	Transp.	ƒ 33216	07	ƒ 837948	19
10	HUISHOUDING				
	Voor diverse Uitgaven	„ 300	—		
6	ONKOSTEN				
5	Voor diverse Onkosten	„ 450	—	„ 33966	07
	1 DECEMBER.				
16	JACOB KORN TE DUISBURG Z/R. AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor met protest van non-betaling geretourneerden Wissel op Rotterdam:				
2	AAN ASSOCIATIE-CASSA				
	Voor terug ontvangen Wissel op *Rotterdam*	ƒ 1000	—		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Protestkosten	„ 5	—	„ 1005	—
	——— 5 d°. ———				
11	J. D. EPPINGA TE DANTZIG Z/R. AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor van C. Nepveu gekochten, en aan hem geremitteerden Wissel £ 65 op Johnston Brothers te *Londen:*				
7	AAN CREDITEUREN				
	C. Nepveu	ƒ 783	25		
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Wisselcourtage	„ 0	78		
10	AAN PROVISIE				
	Voor mijne Commissie à 1/3 %	„ 2	61	„ 786	64
	——— 15 d°. ———				
2	INTEREST AAN CREDITEUREN:				
7	Voor J. D. W. Meijer komende voor 1/2 maand Rente der prolongatie ƒ 10000,—			„ 12	50
	——— 20 d°. ———				
11	J. D. EPPINGA TE DANTZIG Z/R. AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor mijne traite op *Hamburg* door H. J. Merk & C°. aldaar voor mijne rekening wegens non-betaling geïntervenieërd:				
14	AAN TRAITES				
	Voor de traite van H. J. Merk & C°. groot Rm.	ƒ 14092	06		
	Transp.	ƒ 14092	06	ƒ 873718	40

	Transp.	f 14092	06	f 873718	40
6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Briefport	" 0	60		
	——— 26 dº. ———		—	" 14092	66
	DE VOLG. AAN DE ONDERSTAANDEN:				
	Voor bij de Nederl. Bank verdisconteerde Wissels:				
3	DEBITEUREN				
	De Nederl. Bank voor het Netto provenu	f 16958	42		
2	INTEREST				
	Voor Disconto van 2 Wissels	" 3	82		
		f 16962	24		
5	AAN REMISES				
	Voor 2 Wissels	f 3000	—		
11	AAN J. D. EPPINGA TE DANTZIG Z/R.				
	Voor het Netto provenu van zijne Remise f 14000,— in 3 Wissels	" 13962	24		
	——— 31 dº. ———		—	" 16962	24
14/2	BELEENING-REK. AAN ASSOC.-CASSA:				
	Voor aan J. D. W. Meijer op prolongatie gegeven tegen onderpand van 22 Oblig. 5 % Rusland bij Hope & Cº., leening 1798, en betaald per quitantiën op de Associatie-Cassa Nº. 21 à 24			" 20000	—
	——— dito. ———				
6/2	ONKOSTEN AAN ASSOC.-CASSA:				
	Voor Kassiersloon van f 77842,— à 1/16 %			" 48	65
	——— dito. ———				
17/7	JOHNSTON BROTHERS TE LONDEN M/R. AAN CREDITEUREN:				
	Voor van Gebr. van Wijck ingekocht en aan hen geremitteerd £ 1000 op Baring & Cº. Zicht			" 11875	—
	——— dito. ———				
	DE VOLGENDEN AAN JOHNSTON BROTHERS TE LONDEN M/R.				
	Voor £ 6.5 door hen in rekening gebracht:				
2	INTEREST				
	Voor 21/d. Rente van £ 1000 à 5 %	f 35	—		
6	ONKOSTEN				
17	Voor 1/3 % Commissie over £ 1000	" 40	—		
				" 75	—
	Transp.			f 936771	95

	Transp.			f 936771	95
6/7	ONKOSTEN AAN CREDITEUREN:				
	Voor aan Diversen verschuldigd wegens Courtage, Pakhuishuur, etc. etc.			" 713	77
	——— dito. ———				
16/2	G. ZOLLINGER TE NEUWIED Z/R. AAN INTEREST:				
	Voor Interest in Rekening-Courant			" 4	60
	——— dito. ———				
	DE VOLGENDEN AAN G. ZOLLINGER TE NEUWIED Z/R.				
	Voor het Onderstaande, als:				
14	WINST EN VERLIES				
	Voor 50 % afschrijving mijner pretentie	f 283	53		
17/16	DUBIEUSE DEBITEUREN				
	Voor overschrijving der overige 50 %	" 283	53	" 567	06
	——— dito. ———				
5	REMISES AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de Remises van de Onderstaanden in 10 Wissels, volgens Rem. Rek.-boek, Fº. 3:				
15	AAN P. HELLERMAN TE FRANKFORT a/M. Z/R.				
	Zijne Remise in 2 Wissels	f 200	—		
13	AAN H. KELLER TE KEULEN Z/R.				
	Zijne Remise in 4 Wissels	" 1500	—		
16	AAN JACOB KORN TE DUISBURG Z/R.				
	Zijne Remise in 3 Wissels	" 1300	—		
11	AAN H. WEBER TE LUBECK Z/R.				
	Zijne Remise op la Grange	" 1000	—	" 4000	—
	——— dito. ———				
2	ASSOC.-CASSA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor aan haar ter incasseering gegeven het Onderstaande, als:				
5	AAN REMISES				
	Voor 5 Wissels	f 1400	—		
3	AAN DEBITEUREN				
	De Nederlandsche Bank	" 16958	42	" 18358	42
	——— dito. ———				
5	KASSA AAN DE VOLGENDEN:				
	Voor de navolgende Ontvangsten, volgens Kasboek, Fº. 3:				
	Transp.			f 960415	80

	Transp.			*f* 960415	80
. 9	AAN D. DE RIJK TE ELBERFELD Z/R.				
	Voor van BRAVE & C°.	*f* 80	—		
. 11	AAN H. WEBER TE LUBECK Z/R.				
	Voor van COSTER & JANS	〃 2000	—		
. 5	AAN REMISES				
	Voor 9 Wissels.	〃 10000	—		
. 14	AAN BELEENING-REKENING				
	Voor aflossing der Prolongatie van J. D. W. MEIJER	〃 12000	—		
. 2	AAN INTEREST, als volgt:				
	1/m. Rente à 3% v. *f* 12000,—. *f* 30,—				
	11 Coupons Rusl. à *f* 50,— 〃 550,—				
	5 〃 N.W.S. à *f* 12,37^{5} 〃 61,87^{5}	〃 641	87^{5}		
. 2	AAN ASSOCIATIE-CASSA				
	Voor mijne quitantiën N°. 14 à 20	〃 21575	01	〃 46296	88^{5}
	——— dito. ———				
	DE VOLGENDEN AAN KASSA:				
	Voor de navolgende Betalingen, volgens Kasboek, F°. 3:				
. 10	NEDERL. HANDEL-MAATSCHAPPIJ				
	Voor aan haar	*f* 13194	46		
. 7	CREDITEUREN, als volgt:				
	C. NEPVEU *f* 783.25				
	J. D. W. MEIJER 〃 12,50				
	dito 〃 35,—				
	dito 〃 133,50				
	GEBR. VAN WIJCK 〃 11875,—	〃 12839	25		
. 14	BELEENING-REKENING				
	Voor aflossing der Prolongatie aan J. D. W. MEIJER	〃 10000	—		
. 14	TRAITES				
	Voor de Traite van H. J. MERCK & C°.: Rm. op Zicht	〃 14092	06		
. 14	WINST EN VERLIES				
	Voor Salaris, etc.	〃 100	—		
. 6	ONKOSTEN				
	Voor diverse Onkosten	〃 370	—		
. 1	HUIS EN ERVE				
	Voor diverse Reparatiën	〃 183	75		
. 10/5	HUISHOUDING				
	Voor diverse Uitgaven	〃 300	—	〃 51079	52
	Transp.			*f* 1057792	20^{5}

	Transp.			*f* 1057792	20^{5}
	DE VOLGENDEN AAN DE ONDERSTAANDEN:				
	Voor aan de Navolgenden berekend voor Rente, Provisie, Briefport, Visa, etc.:				
. 8	GEBR. ZELLER TE KEULEN H/R.	*f* 1	58		
. 8	GEBR. PETERS TE KEULEN H/R.	〃 6	66		
. 8	E. P. OTTO TE STETTIN Z/R.	〃 37	50		
. 8	J. ADAMS TE BARMEN Z/R.	〃 4	36		
. 9	D. DE RIJK TE ELBERFELD Z/R.	〃 1	86		
. 9	W. POLKE TE SCHWELM Z/R.	〃 0	99		
. 9	JACOB BRIEN TE COBLENTZ Z/R.	〃 1	17		
. 9	J. D. DAMING TE KEULEN Z/R.	〃 1	44		
. 9	G. A. BIERMANS TE KEULEN Z/R.	〃 2	06		
. 11	J. D. EPPINGA TE DANTZIG Z/R.	〃 160	16		
. 11	G FRIEDRICHS TE MAINZ Z/R.	〃 2	16		
. 11	J. JAEGER TE MANNHEIM Z/R.	〃 1	13		
. 11	H. WEBER TE LUBECK Z/R.	〃 10	56		
. 13	H. KELLER TE KEULEN Z/R.	〃 71	71		
. 13	J. MARTINET TE FRANKFORT a/M. Z/R.	〃 8	99^{5}		
. 13	J. MARTENSEN TE BONN Z/R.	〃 3	95		
. 15	D. GOETZ TE KEULEN Z/R.	〃 67	71		
. 15	G. HEYMANS TE BONN Z/R.	〃 43	88		
. 15	P. HELLERMAN TE FRANKFORT a/M. Z/R.	〃 24	27		
. 15	SCHMITZ & PETERS TE KONINGSBERGEN H/R.	〃 11	41		
. 16	JACOB KORN TE DUISBURG Z/R.	〃 52	32		
. 16	H. D. TESME TE STUTTGARDT Z/R.	〃 4	20		
		f 520	07^{5}		
. 2	AAN INTEREST				
	Voor diverse Interesten	*f* 402	42		
. 10	AAN PROVISIE				
	Voor diverse Commissieloonen	〃 11	66		
. 6	AAN ONKOSTEN				
	Voor Briefport, Visa, etc.	〃 105	99^{5}	〃 520	07^{5}
	Transp.			*f* 1058312	28

30 AMSTERDAM, 31 DECEMBER 1874.

	Transp.				*f* 1058312	28
2 / —	INTEREST AAN DE VOLGENDEN:					
	Voor vergoeding van Rente aan de Onderstaanden, als:					
8	AAN GEBR. PETERS TE KEULEN H/R.	*f*	14	41		
8	" J. ADAMS TE BARMEN Z/R.	"	31	67		
9	" D. DE RIJK TE ELBERFELD Z/R.	"	1	31		
9	" W. POLKE TE SCHWELM Z/R.	"	1	25		
9	" JACOB BRIEN TE COBLENTZ Z/R.	"	2	06		
9	" G. A. BIERMANS TE KEULEN Z/R.	"	1	01		
11	" G. FRIEDRICHS TE MAINTZ Z/R.	"	2	21		
11	" H. WEBER TE LUBECK	"	0	30		
13	" J. MARTINET TE FRANKFORT a/M. Z/R.	"	11	60	" 65	82
	dito.					
10 / 1	HUISHOUDING AAN HUIS EN ERVE					
	Voor 6/m. huur van het huis door mij bewoond				" 600	—
	dito.					
1 / 2	HUIS EN ERVE AAN INTEREST					
	Voor de zuivere rente				" 416	25
					f 1059394	35

PROEF-BALANS.

F°.	REKENINGEN.	TELLINGEN.				SALDO'S.			
		DEBENT.		CREDUNT.		DEBENT.		CREDUNT.	
1	*Kapitaal*	*f*		*f* 50000	—	*f*		*f* 50000	—
»	*Huis en Erve*	» 20600	—	» 600	—	» 20000	—		
»	*Effecten*	» 19262	50	» 3143	75	» 16118	75		
»	*Meubelen*	» 2000	—			» 2000	—		
2	*Interest*	» 673	17	» 1624	34^5			» 951	17^5
»	*Associatie-Cassa*	» 86031	97	» 80095	11^5	» 5936	85^5		
3	*Debiteuren*	» 152774	10	» 152774	10				
4	*Goederen*	» 124329	44^5	» 122216	—	» 2113	44^5		
5	*Cassa*	» 195608	55^5	» 193355	33	» 2253	22^5		
»	*Remises*	» 61890	25	» 61240	25	» 650	—		
6	*Onkosten*	» 2865	43^5	» 2672	11	» 193	32^5		
7	*Crediteuren*	» 78161	17	» 78874	94			» 713	77
8	*Gebr. Zeller te* Keulen *h/r.*	» 668	40	» 500	—	» 168	40		
»	*Gebr. Peters te* Keulen *h/r.*	» 5079	56	» 5083	91			» 4	35
»	*E. P. Otto te* Stettin *z/r.*	» 4909	50	» 4599	50	» 310	—		
»	*J. Adams te* Barmen *z/r.*	» 3511	09	» 3531	29^5			» 20	20^5
9	*D. de Rijk te* Elberfeld *z/r.*	» 386	34	» 381	31	» 5	03		
»	*W. Polke te* Schwelm *z/r*	» 193	25	» 191	25	» 2	—		
»	*Jacob Brien te* Coblentz *z/r.*	» 332	06	» 302	06	» 30	—		
»	*J. D. Daming te* Keulen *z/r.*	» 203	50	» 203	50				
»	*G. A. Biermans te* Keulen *z/r.*	» 722	01	» 661	01	» 61	—		
10	*Provisie*	» 25	—	» 2714	27			» 2689	27
»	*Huishouding*	» 1800	—			» 1800	—		
»	*Nederl. Handel-Maatschappij*	» 49538	35	» 62864	56			» 13326	21
11	*J. D. Eppinga te* Dantzig *z/r.*	» 40290	39	» 39672	73	» 617	66		
»	*G. Friedrichs te* Maintz *z/r.*	» 1697	21	» 1602	21	» 95	—		
»	*J. Jaeger te* Mannheim *z/r.*	» 60	—	» 50	—	» 10	—		
»	*H. Weber te* Lubeck *z/r.*	» 16027	06	» 16006	45	» 20	61		
12	*Granen voor J. D. Eppinga*	» 12374	68	» 12374	68				
»	*Koffie naar* Hamburg *voor* 1/3 *rekening met H. Menne en J. Hoekstra*	» 16301	10	» 17008	20			» 707	10
»	*Granen voor Schmitz en Peters*	» 8731	40	» 8731	40				
»	*Granen voor D. Goetz*	» 8514	—	» 8514	—				
13	*W. Laufs te* Stuttgardt *z/r.*	» 856	—	» 856	—				
»	*H. Keller te* Keulen *z/r.*	» 10419	29	» 10270	—	» 149	29		
»	*J. Martinet te* Frankfort a/M. *z/r.*	» 5562	54^5	» 5601	56^5			» 39	02
»	*J. Martensen te* Bonn *z/r.*	» 1313	75	» 1299	75	» 14	—		
14	*Traites*	» 16592	06	» 16592	06				
»	*Beleening-Rekening*	» 42000	—	» 22000	—	» 20000	—		
»	*Winst- en Verlies-Rekening*	» 433	53	» 1042	36			» 608	83
15	*D. Goetz te* Keulen *z/r.*	» 10241	11	» 10316	60			» 75	49
»	*G. Heymans te* Bonn *z/r.*	» 4051	98	» 3950	—	» 101	98		
»	*P. Hellerman te* Frankfort a/M. *z/r.*	» 4170	—	» 4150	—	» 20	—		
»	*Schmitz en Peters te* Kôningsbergen *h/r.*	» 8125	86	» 8164	86			» 39	—
16	*Jacob Korn te* Duisburg *z/r.*	» 12638	47	» 13560	90			» 922	43
»	*H. D. Tesme te* Stuttgardt *z/r.*	» 1344	—	» 1300	—	» 44	—		
»	*Hoekstra & Co. te* Harlingen	» 2228	67	» 2227	85	» 0	82		
»	*G. Zollinger te* Neuwied *z/r.*	» 567	06	» 567	06				
17	*Johnston Brothers te* Londen *m/r.*	» 11875	—	» 11825	—	» 50	—		
»	*Gleichmann & Co. te* Hamburg *m/r.*	» 11130	—	» 11130	—				
»	*Peter Bunge te* Riga *m/r.*			» 2952	07			» 2952	07
»	*Dubieuse Debiteuren*	» 283	53			» 283	53		
		f 1059394	35	*f* 1059394	35	*f* 73048	92	*f* 73048	92

	SLUITPOSTEN.						
	DE VOLGENDEN AAN WINST EN VERLIES:						
	Voor Avans op onderstaande Rekeningen:						
1	EFFECTEN	f	371	25			
2	INTEREST	„	984	50^{5}			
4	GOEDEREN	„	2104	19^{5}			
10	PROVISIE	„	2689	27			
12/14	KOFFIE NAAR HAMBURG VOOR ½ REKENING MET H. MENNE EN J. HOEKSTRA	„	707	10	f	6856	32
	——— dito. ———						
14	WINST EN VERLIES AAN DE VOLGENDEN:						
	Voor Verlies op onderstaande Rekeningen:						
6	AAN ONKOSTEN	f	193	32^{5}			
10	„ HUISHOUDING	„	1800	—			
17	„ JOHNSTON BROTHERS TE LONDEN M/R.	„	125	—			
	„ MEUBELENREKENING	„	100	—	„	2218	32^{5}
	——— dito. ———						
14/1	WINST EN VERLIES AAN KAPITAALREKENING:						
	Voor mijn zuiver Avans tot heden				„	5246	82^{5}
	——— dito. ———						
18/.	BALANS AAN DIVERSEN:						
	Voor de overblijvende Debiteuren				„	73414	37
	——— dito. ———						
./18	DIVERSEN AAN BALANS:						
	Voor de overblijvende Crediteuren				„	18167	54^{5}
	——— dito. ———						
1/18	KAPITAAL AAN BALANS:						
	Voor mijne zuivere bezitting op heden				„	55246	82^{5}

§ 121.

GROOTBOEK.

ALPHABETH VAN HET GROOTBOEK.

1　　　　1

DEBENT. **KAPITAAL.** CREDUNT.

Datum		Debet	Omschrijving	Fol.	f	c
1874. Dec.	31	Aan Balans	Voor Saldo op Nieuwe Rekening	32	f 55246	82[5]
					f 55246	82[5]

Datum		Credit	Omschrijving	Fol.	f	c
1874. Juli.	1	Per Diversen	Voor mijne bezitting op heden	1	f 50000	—
Dec.	31	„ Winst en Verlies	„ zuivere Winst	32	„ 5246	82
					f 55246	82[5]

HUIS EN ERVE.

Datum		Debet	Omschrijving	Fol.	f	c
1874. Juli.	1	Aan Kapitaal	Voor een huis in de Doelenstraat		f 20000	—
Dec.	31	„ Cassa	„ diverse reparatiën en lasten		„ 183	75
„	31	„ Interest	„ de netto huur		„ 416	25
					f 20600	—

Datum		Credit	Omschrijving	Fol.	f	c
1874. Dec.	31	Per Huishouding	Voor 6/m. huur	31	f 600	—
„	31	„ Balans	„		„ 20000	—
					f 20600	—

EFFECTEN.

Datum		Debet	Omschrijving	Fol.	f	c
1874. Juli.	1	Aan Kapitaal	Voor 10 Obligatiën 5 % Rusland 1798	1	f 10000	—
„	1	„ idem	„ 10 Certificaten $2\frac{1}{2}$ % N. W. S.	1	„ 6200	—
Aug.	21	„ Crediteuren	„ 2 Obligatiën 5 % Rusland 1828—29	5	„ 2062	50
Nov.	6	„ Winst en Verlies	„ 1 Obligatie 5 % Rusland 1795	21	„ 1000	—
Dec.	31	„ idem	„ Winst	32	„ 371	25
					f 19633	75

Datum		Credit	Omschrijving	Fol.	f	c
1874. Juli.	15	Per Debiteuren	Voor 5 Certificaten $2\frac{1}{2}$ % N. W. S.	1	f 3143	75
Dec.	31	„ Balans	„ 11 Obligatiën 5 % Rusland 1795—98	32	„ 11247	50
„	31	„ idem	„ 2 „ „ „ 1828—29	32	„ 2017	50
„	31	„ idem	„ 5 Certificaten N. W. S. $2\frac{1}{2}$ %	32	„ 3225	—
					f 19633	75

MEUBELEN-REKENING.

Datum		Debet	Omschrijving	Fol.	f	c
1874. Juli.	1	Aan Kapitaal	Voor mijn Meubilair volgens taxatie	1	f 2000	
					f 2000	—

Datum		Credit	Omschrijving	Fol.	f	c
1874. Dec.	31	Per Balans	Voor mijn Meubilair volgens taxatie	32	f 1900	—
„	31	„ Winst en Verlies	„ Verlies		„ 100	—
					f 2000	—

2

Debent. **INTEREST.**

1874.						
Juli.	1	Aan Kapitaal	Voor 6/m. Rente van *f* 100000,— à 5 %	1	*f* 250	—
Aug.	6	„ Remises	„ Disconto van 2 Wissels	4	„ 28	83
„	21	„ Crediteuren	„ 11/m. 20/d. Rente van *f* 2000,— à 5 %	5	„ 97	22
Sept.	24	„ Remises	„ Disconto van 3 Wissels	11	„ 11	04
„	28	„ Diversen	„ „ „ Diversen	11	„ 81	58
Oct.	30	„ Beleening-Rek.	„ 1 ‰ provisie van prolongatie *f* 1000,—	16	„ 10	—
Nov.	6	„ Winst en Verlies	„ 10/m. 5/d. Rente van *f* 1000,— à 5 %	21	„ 42	36
„	30	„ Crediteuren	„ Rente en provisie v. prolong. *f* 10000,—	22	„ 35	—
Dec.	15	„ idem	„ 15/d. Rente van *f* 10000,— à 3 %	25	„ 12	50
„	26	„ Diversen	„ Disconto van 2 Wissels	26	„ 3	82
„	31	„ JohnstonBr.m/r.	„ 21/d. Rente van £ 1000 à 5 %	26	„ 35	—
„	31	„ Diversen	„ aan Diversen vergoed in Rekening-Courant	30	„ 65	82
„	31	„ Winst en Verlies	„ Winst	32	„ 984	50^5
					f 1657	67^5

ASSOCIATIE-CASSA.

1874.						
Juli.	31	Aan Diversen	Voor Diversen ter inkasseering	3	*f* 3500	—
„	31	„ Cassa	„ aan haar in Contanten	4	„ 4000	—
Aug.	31	„ Diversen	„ Diversen ter incasseering	8	„ 10746	01
Sept.	30	„ idem	„ „ „ „	14	„ 7397	14
„	30	„ Cassa	„ aan haar in Contanten	15	„ 10000	—
Oct.	31	„ Diversen	„ Diversen ter incasseering	19	„ 5558	21
Nov.	30	„ idem	„ „ „ „	23	„ 26472	19
Dec.	31	„ idem	„ „ „ „	27	„ 18358	42
					f 86031	97

2

Credunt.

1874.						
Juli.	15	Per Debiteuren	Voor 14/d. Rente van *f* 5000,— à 2½ %	1	*f* 4	86
Aug.	6	„ J. Adams z/r.	„ Disconto van 1 Wissel	4	„ 19	50
Sept.	20	„ W. Laufs z/r.	„ Rente aan W. Laufs berekend	10	„ 4	84
Oct.	31	„ Cassa	„ 2 Coupons Rusland	19	„ 100	—
Nov.	30	„ idem	„ 1/m. Rente van *f* 12000,— à 3 %	24	„ 30	—
Dec.	31	„ G. Zollinger z/r.	„ Rente aan G. Zollinger berekend	27	„ 4	60
„	31	„ Cassa	„ Diverse Renten	28	„ 641	87^5
„	31	„ Diversen	„ aan Diversen berekend in Rek.-Courant	29	„ 402	42
„	31	„ Woonhuis en Erve	„ zuivere Rente	99	„ 416	25
„	31	„ Balans	„ 4/m. Rente van *f* 2000,— à 5%	32	„ 33	33
					f 1657	67^5

1874.						
Juli.	31	Per Onkosten	Voor Plaatsverlies	1	*f* 0	50
„	31	„ Cassa	„ Quitantiën N°. 1 en 2	4	„ 3699	38
Aug.	31	„ Onkosten	„ Plaatsverlies	5	„ 0	37^5
„	31	„ Cassa	„ Quitantie N°. 3	8	„ 1000	—
Sept.	30	„ Remises	„ terug op Pleyte & C°.	11	„ 1200	—
„	30	„ Onkosten	„ Plaatsverlies	12	„ 1	50
„	30	„ Cassa	„ Quitantien N°. 4 à 8	15	„ 15500	—
Oct.	31	„ Onkosten	„ Plaatsverlies	16	„ 2	50
„	31	„ Cassa	„ Quitantiën N°. 9 en 10	19	„ 5000	—
Nov.	10	„ Schmitz&Petersh/r.	„ aan Haver & C°. betaald	21	„ 400	—
„	30	„ Cassa	„ Quitantiën N°. 11 à 13	24	„ 10667	20
Dec.	1	„ Jacob Korn z/r.	„ terug op Rotterdam	25	„ 1000	—
„	31	„ Beleening-Reken.	„ Quitantiën N°. 21 à 24	26	„ 20000	—
„	31	„ Onkosten	„ Kassiersloon	27	„ 48	65
„	31	„ Cassa	„ Quitantiën N°. 14 à 20	28	„ 21575	01
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 5936	85^5
					f 86031	97

3

Debent. DEBITEUREN.

1874.						
Juli.	1	Aan Kapitaal	Uhlenkamp	1	*f* 1600	—
„	15	„ Diversen	J. D. W. Meijer	1	„ 3148	61
„	31	„ Goederen	D. Schuurman	3	„ 641	50
Aug.	6	„ Remises	Nederlandsche Bank	4	„ 5971	17
„	10	„ Diversen	Gebr. Sichel	5	„ 3000	—
„	31	„ idem	P. E. Nepveu	7	„ 2871	—
„	31	„ idem	G. A. Croockewit & C°.	7	„ 2871	—
„	31	„ idem	J. Alberda	7	„ 4404	01
„	31	„ idem	P. C. Loopuit & C°.	7	„ 3651	26
„	31	„ idem	Gebr. Hoekstra	7	„ 912	98
Sept.	5	„ idem	H. Menne	9	„ 3000	—
„	5	„ idem	J. Hoekstra	9	„ 3000	—
„	21	„ idem	J. D. W. Meijer	10	„ 9538	—
„	24	„ Remises	Nederlandsche Bank	10	„ 2847	46
„	26	„ Diversen	Menne & de Groot	11	„ 1990	—
„	28	„ idem	Nederlandsche Bank	11	„ 11282	31
„	30	„ Goederen	J. C. Menne.	13	„ 1224	63
„	30	„ idem	C. H. Pleyte	13	„ 1224	63
„	30	„ idem	P. H. Vercken	13	„ 1224	63
„	30	„ idem	J. D. W. Meijer	13	„ 249	68
„	30	„ idem	P. Feye	13	„ 2269	80
„	30	„ idem	Heldewier & Clignett	13	„ 4520	20
Oct.	9	„ JohnstonBr. m/r.	Berckhoff & C°.	15	„ 11750	—
„	14	„ Gleichm.&C°.m/r.	Heldewier & C°.	16	„ 11130	—
„	31	„ Beleening-Rek.	J. D. W. Meijer	16	„ 9990	—
„	31	„ Diversen	Menne & C°.	17	„ 4257	—
„	31	„ idem	G. A. Croockewit	17	„ 4257	—
„	31	„ idem	P. C. Loopuit & C°.	17	„ 2048	90
„	31	„ idem	Vercken & C°.	17	„ 1440	45
„	31	„ idem	Pleyte & C°.	17	„ 2058	21
Nov.	20	„ idem	Croockewit & C°.	21	„ 14100	—
„	25	„ Goederen	J. D. W. Meijer	22	„ 3291	75
„	30	„ idem	J. Beijerman & Zoon	23	„ 49	50
Dec.	26	„ Diversen	Nederlandsche Bank	26	„ 16958	42
					*f*152774	10

3

Credunt.

1874.						
Juli.	31	Per Associatie-Cassa	Uhlenkamp	3	*f* 1600	—
„	31	„ Cassa	J. D. W. Meijer	3	„ 3148	61
Aug.	31	„ Associatie-Cassa	P. E. Nepveu	8	„ 2871	—
„	31	„ idem	G. A. Croockewit & C°.	8	„ 2871	—
„	31	„ idem	J. Alberda	8	„ 4404	01
„	31	„ Cassa	Nederlandsche Bank	8	„ 5971	17
„	31	„ idem	Gebr. Sichel.	8	„ 3000	—
Sept.	28	„ Diversen	P. H. Vercken	11	„ 1224	63
„	28	„ idem	J. C. Menne	11	„ 1224	63
„	28	„ idem	C. H. Pleyte.	11	„ 1224	63
„	28	„ idem	P. Feye	11	„ 2269	80
„	28	„ idem	Heldewier & Clignett.	11	„ 4520	20
„	30	„ Associatie-Cassa	J. D. W. Meijer	14	„ 249	68
„	30	„ idem	Nederlandsche Bank	14	„ 2847	46
„	30	„ Cassa	H. Menne	14	„ 3000	—
„	30	„ idem	J. Hoekstra	14	„ 3000	—
„	30	„ idem	J. D. W. Meijer	14	„ 9538	—
„	30	„ idem	Nederlandsche Bank	14	„ 11282	31
„	30	„ idem	Menne & de Groot	14	„ 1990	—
Oct.	31	„ Remises	P. C. Loopuit & C°.	18	„ 2048	90
„	31	„ Associatie-Cassa	Pleyte & C°.	19	„ 2058	21
„	31	„ Cassa	Berckhoff en C°.	19	„ 11750	—
„	31	„ idem	Heldewier & C°.	19	„ 11130	—
„	31	„ idem	J. D. W. Meijer	19	„ 9990	—
Nov.	30	„ Associatie-Cassa	Menne & C°.	24	„ 4257	—
„	30	„ idem	G. A. Croockewit	24	„ 4257	—
„	30	„ idem	P. C. Loopuit en C°.	24	„ 3651	26
„	30	„ idem	Gebr. Hoekstra	24	„ 912	98
„	30	„ idem	Vercken & C°.	24	„ 1440	45
„	30	„ Cassa	J. Beijerman & Zoon	24	„ 49	50
„	30	„ idem	D. Schuurman	24	„ 641	50
„	30	„ idem	Croockewit & C°.	24	„ 14100	—
„	30	„ idem	J. D. W. Meijer	24	„ 3291	75
Dec.	31	„ Associatie-Cassa	Nederlandsche Bank	27	„ 16958	42
					*f*152774	10

4

DEBENT. GOEDEREN.

1874.						
Juli.	1	Aan Kapitaal	Voor 100 Ton Levertraan	1	*f* 3415	50
„	31	„ Crediteuren	„ 46 Pijpen Archangel Traan	2	„ 4780	46
„	31	„ idem	„ 10 Vaten Rijst	2	„ 583	40
„	31	„ idem	„ 6 Balen Cheribon Koffie	2	„ 324	—
„	31	„ idem	„ 10 Vaten Lompen	2	„ 4394	74
„	31	„ idem	„ 2 Kwart. Lijnolie	2	„ 319	35
„	31	„ idem	„ 30 Balen ger. Camp. Hout	2	„ 537	25
„	31	„ idem	„ 10 Vaten Surin. Suiker	2	„ 1399	38
Aug.	31	„ N. H.-Maatsch.	„ 90 Kranj. O.-I. Suiker	5	„ 7493	75
„	31	„ Crediteuren	„ 1 Pijp Jamaïca Rum	6	„ 196	48
„	31	„ idem	„ 11 Vaten Amerik. Harst.	6	„ 667	20
„	31	„ idem	„ 25 Balen Koffie	6	„ 1651	32
„	31	„ idem	„ 25 Ton Lijnzaad	6	„ 470	25
„	31	„ idem	„ 148 Fusten Z. Z. Traan	6	„ 24253	65
„	31	„ idem	„ 1 Vaatje Smirna Rozijn	6	„ 52	92
Sept.	30	„ N. H.-Maatsch.	„ 750 Balen Java Koffie	12	„ 42176	35
„	30	„ Crediteuren	„ 30 Last Tarwe	12	„ 7425	25
„	30	„ idem	„ 1 Koop Muskaatnoten	12	„ 1265	35
„	30	„ idem	„ 100 Balen Braziel Koffie	12	„ 4609	44
Oct.	7	„ Jacob Korn z/r.	„ Vergoeding op 25 Fusten Traan	15	„ 50	—
Nov.	1	„ Diversen	„ Verlies op 100 Hect. Raapolie	20	„ 198	—
„	1	„ idem	„ „ „ 100 „ „	20	„ 49	50
„	25	„ J. Martinet z/r.	„ schade op ½ in 200 Ton Lijnzaad	22	„ 1645	87^{5}
„	30	„ Diversen	„ 188 Kranj. Java Suiker	22	„ 13194	46
„	30	„ idem	„ 200 Ton Lijnzaad	22	„ 3085	57
„	30	„ idem	„ Diverse Assurantie-Premiën	22	„ 90	—
Dec.	31	„ Winst en Verlies.	„ Winst	32	„ 2104	19^{5}
					*f*126433	64

4.

CREDUNT.

1874.						
Juli	31	Per Diversen	Voor 2 Kwart. Lijnolie	2	*f* 319	35
„	31	„ idem	„ 10 Vaten Lompen	2	„ 4439	13
„	31	„ idem	„ 46 Pijpen Archangel Traan	2	„ 4731	93
„	31	„ idem	„ 100 Ton Levertraan	2	„ 3415	50
„	31	„ idem	„ 30 Balen ger. Camp. Hout	2	„ 551	25
„	31	„ idem	„ 6 Balen Cheribon Koffie	2	„ 324	—
„	31	„ Debiteuren	„ 10 Vaten Rijst	3	„ 641	50
Aug.	31	„ Diversen	„ 1 Pijp Jamaïca Rum	6	„ 196	48
„	31	„ idem	„ 10 Vaten Amerikaansche Harst	6	„ 667	20
„	31	„ idem	„ 90 Kranjangs O.-I. Suiker	6	„ 7493	75
„	31	„ idem	„ 25 Balen Java Koffie	6	„ 1651	32
„	31	„ idem	„ 1 Vaatje Smirna Rozijn	6	„ 56	45
„	31	„ idem	„ 50 Fusten Z. Z. Traan	6	„ 8558	04
„	31	„ idem	„ 25 Ton Lijnzaad	6	„ 470	25
„	31	„ Debiteuren	„ 25 Fusten Z. Z. Traan.	7	„ 4564	24
Sept.	5	„ Koffie ⅓ rekening	„ 150 Balen Java Koffie	9	„ 8817	30
„	30	„ Diversen	„ 275 „ „ „	13	„ 15233	65
„	30	„ idem	„ 25 Fusten Z. Z. Traan	13	„ 4650	—
„	30	„ idem	„ 10 Vaten Surinaamsche Suiker	13	„ 1483	62
„	30	„ idem	„ 30 Last Tarwe	13	„ 7425	—
„	30	„ idem	„ 1 Koop Muskaatnoten	13	„ 1306	51
„	30	„ Debiteuren	„ 200 Balen Java Koffie	13	„ 10713	57
Oct.	31	„ Diversen	„ 100 „ Braziel „	17	„ 4609	44
„	31	„ idem	„ 25 „ Java „	17	„ 1440	45
„	31	„ idem	„ 38 Fusten Z. Z. Traan	17	„ 6657	—
„	31	„ idem	„ 25 Balen Java Koffie	17	„ 1440	45
„	31	„ idem	„ 10 Fusten Z. Z. Traan	17	„ 2058	21
Nov.	1	„ H. Keller z/r.	„ Avans op 100 Hect. Raapolie	20	„ 198	—
„	25	„ Debiteuren	„ Schade op 200 Ton Lijnzaad	22	„ 3291	75
„	30	„ Diversen	„ 188 Kranjangs Java Suiker	23	„ 13194	46
„	30	„ idem	„ ½ in 200 Ton Lijnzaad	23	„ 1566	70
„	30	„ Debiteuren	„ Avans op 100 Hect. Raapolie	23	„ 49	50
Dec.	31	„ Balans	„ 75 Balen Java Koffie	23	„ 4217	64
					*f*126433	64

DEBENT. KASSA.

1874.						
Juli	1	Aan Kapitaal	Voor Saldo in kas	1	*f* 6534	50
„	31	„ Diversen	„ Diverse Ontvangsten	3	„ 7047	99
Aug.	31	„ idem	„ „ „	8	„ 10461	17
Sept.	30	„ idem	„ „ „	14	„ 48310	31
Oct.	31	„ idem	„ „ „	19	„ 44102	75
Nov.	30	„ idem	„ „ „	24	„ 32854	95
Dec.	31	„ idem	„ „ „	27	„ 46296	88⁵
					f 195608	55⁵

REMISES.

1874.						
Juli	31	Aan Diversen	Voor Remise in 5 Wissels	3	*f* 6100	—
Aug.	31	„ idem	„ „ „ 6 „	7	„ 3900	—
Sept.	30	„ Associatie-Cassa	„ terug op Pleyte & C°.	11	„ 1200	—
„	30	„ Diversen	„ Remise in 22 Wissels, etc.	13	„ 11760	—
Oct.	31	„ idem	„ „ „ 12 „ „	18	„ 8476	75
Nov.	30	„ idem	„ „ „ 29 „ „	23	„ 26453	50
Dec.	31	„ idem	„ „ „ 10 „ „	27	„ 4000	—
					f 61890	25

CREDUNT.

1874.						
Juli.	31	Per Diversen	Voor Diverse Betalingen	4	*f* 9994	12
Aug.	31	„ „	„ „ „	9	„ 12853	47
Sept.	30	„ „	„ „ „	15	„ 43215	49
Oct.	31	„ „	„ „ „	20	„ 42246	66
Nov.	30	„ „	„ „ „	25	„ 33966	07
Dec.	31	„ „	„ „ „	28	„ 51079	52
„	31	„ Balans	„ Saldo in kas	32	„ 2253	22⁵
					f 195608	55⁵

1874.						
Juli.	31	Per Associatie-Cassa	Voor 3 Wissels geassigneerd	3	*f* 1900	—
„	31	„ Cassa	„ 1 „ geïnd	4	„ 200	—
Aug.	6	„ Debiteuren	„ 2 „ gedisconteerd	4	„ 6000	—
„	16	„ Gebr. Peters h/r.	„ 1 „ geretourneerd	5	„ 500	—
„	31	„ Associatie-Cassa	„ 2 „ geassigneerd	8	„ 600	—
„	31	„ Cassa	„ 1 „ geïnd	8	„ 300	—
Sept.	24	„ Diversen	„ 3 „ gedisconteerd	11	„ 2860	—
„	28	„ idem	„ 2 „ „	11	„ 900	—
„	30	„ Associatie-Cassa	„ 8 „ geassigneerd	14	„ 4300	—
„	30	„ Cassa	„ 8 „ geïnd	15	„ 4000	—
Oct.	31	„ G. Heymans z/r.	„ 1 „	16	„ 1000	—
„	31	„ Associatie-Cassa	„ 7 „ geassigneerd	19	„ 3500	—
„	31	„ Cassa	„ 7 „ geïnd	19	„ 5376	75
Nov.	30	„ Associatie-Cassa	„ 15 „ geassigneerd	23	„ 11953	50
„	30	„ Cassa	„ 6 „ geïnd	24	„ 3450	—
Dec.	26	„ Diversen	„ 2 „ gedisconteerd	26	„ 3000	—
„	31	„ Associatie-Cassa	„ 5 „ geassigneerd	27	„ 1400	—
„	31	„ Cassa	„ 9 „ geïnd	28	„ 10000	—
„	31	„ Balans	„ 2 „ in portefeuille	32	„ 650	—
					f 61890	25

6

DEBENT. ONKOSTEN.

1874.							
Juli.	31	Aan Associatie-Cassa	Voor Plaatsverlies	1	*f*	0	50
„	31	„ Cassa	„ Diverse Onkosten	4	„	100	—
Aug.	31	„ Associatie-Cassa	„ Plaatsverlies	5	„	0	37^5
„	31	„ Cassa	„ Diverse Onkosten	9	„	250	—
Sept.	24	„ Remises	„ Plaatsverlies	11	„	1	50
„	30	„ Associatie-Cassa	„ „	12	„	1	50
„	30	„ Diversen	„ Onkosten te Antwerpen op Koffie	12	„	30	56
„	30	„ Cassa	„ Diverse Onkosten	15	„	450	—
Oct.	9	„ J. Martinet z/r.	„ Restitutie van Onkosten	15	„	6	08
„	31	„ Associatie-Cassa	„ Plaatsverlies	16	„	2	50
„	31	„ Cassa	„ Diverse Onkosten	19	„	400	—
Nov.	30	„ idem	„ „ „	25	„	450	—
Dec.	31	„ Associatie-Cassa	„ Kassiersloon	26	„	48	65
„	31	„ Johnston Br. m/r.	„ Commissie van £ 1000 à $\frac{1}{3}$ %	26	„	40	—
„	31	„ Crediteuren	„ Diverse Onkosten	27	„	713	77
„	31	„ Cassa	„ „ „	28	„	370	—
					f	2865	43^5

6

CREDUNT.

1874.							
Juli.	31	Per Diversen	Voor Onkosten op Diverse Facturen	3	*f*	180	60
„	31	„ Remises	„ Plaatsverlies	3	„	0	50
Aug.	10	„ Debiteuren	„ Wissel-Courtage	5	„	3	—
„	16	„ Gebr. Peters h/r.	„ Protestkosten	5	„	5	40
„	31	„ Diversen	„ Onkosten op Diverse Facturen	7	„	161	32
„	31	„ Granen v. Eppinga	„ „ „ $35\frac{1}{2}$ Last Tarwe	7	„	280	70
„	31	„ Remises	„ Plaatsverlies	8	„	0	37^5
Sept.	5	„ Debiteuren	„ $\frac{2}{3}$ Onkosten op 150 Balen Koffie	9	„	121	80
„	5	„ Koffie $\frac{1}{3}$ rekening	„ $\frac{1}{3}$ „ „ 150 „ „	9	„	60	90
„	20	„ W. Laufs z/r.	„ Visa en Briefport	10	„	1	16
„	23	„ J. Martinet z/r.	„ Wissel-Courtage	10	„	2	40
„	26	„ Debiteuren	„ „	11	„	1	99
„	30	„ Diversen	„ Onkosten op Diverse Facturen	13	„	354	33
„	30	„ Gr. v. Schm. & Peters	„ „ „ 25 Last Tarwe	13	„	273	26
„	30	„ Remises	„ Plaatsverlies	14	„	1	75
Oct.	15	„ Koffie $\frac{1}{3}$ rekening	„ Wissel-Courtage	16	„	8	70
„	31	„ Diversen	„ Onkosten op Diverse Facturen	17	„	87	11
„	31	„ idem	„ „ „ Diversen	18	„	743	10
„	31	„ Remises	„ Plaatsverlies	18	„	2	50
Nov.	1	„ H. Keller z/r.	„ Courtage etc. van 100 Hect. Raapolie	20	„	14	50
„	1	„ Goederen	„ „ „ „ 100 „ „	20	„	14	50
„	1	„ Diversen	„ „ „ „ 100 „ „	21	„	14	50
„	1	„ G. Zollinger z/r.	„ „ „ „ 300 „ „	21	„	42	50
„	20	„ Debiteuren	„ Wissel-Courtage	22	„	14	10
„	30	„ Diversen	„ Onkosten op Diverse Facturen	23	„	167	49
„	30	„ Remises	„ Plaatsverlies	23	„	1	25
Dec.	1	„ Jacob Korn z/r.	„ Protestkosten	25	„	5	—
„	5	„ J. D. Eppinga z/r.	„ Wissel-Courtage	25	„	0	78
„	20	„ idem	„ Briefport	26	„	0	60
„	31	„ Diversen	„ Briefport en Visa	29	„	105	99^5
„	31	„ Winst en Verlies	„ Verlies	32	„	193	32^5
					f	2865	43^5

7

Debent. CREDITEUREN.

1874.						
Juli.	31	Aan Cassa	Spakler & C°.	4	*f* 4394	74
„	31	„ idem	Thijm en Zonen	4	„ 1399	38
Aug.	31	„ idem	J. D. W. Meijer	9	„ 2159	72
Sept.	30	„ idem	H. Janssens	15	„ 1265	35
„	30	„ idem	Schuurman & C°.	15	„ 2400	—
Oct.	31	„ idem	Boeke & C°.	20	„ 4780	46
„	31	„ idem	Van Beek & Jurjans	20	„ 583	40
„	31	„ idem	J. Lingeman	20	„ 324	—
„	31	„ idem	Alberdingk & Zoon	20	„ 319	35
„	31	„ idem	H. Menne	20	„ 3707	10
„	31	„ idem	J. Hoekstra	20	„ 3707	10
„	31	„ idem	J. Lemmé & C°. te Antwerpen	20	„ 4640	—
„	31	„ idem	A. Tinholt & C°.	20	„ 7425	25
Nov.	30	„ idem	Muller & C°.	24	„ 537	25
„	30	„ idem	Jacobs & C°.	24	„ 196	48
„	30	„ idem	Menne & Zoon	24	„ 297	—
„	30	„ idem	J. Peters	24	„ 667	20
„	30	„ idem	Karthaus & C°.	24	„ 24253	65
„	30	„ idem	J. Kemper & C°.	24	„ 52	92
„	30	„ idem	J. Albers	24	„ 1651	32
„	30	„ idem	Pek & C°.	24	„ 470	25
„	30	„ idem	J. D. W. Meijer	24	„ 90	—
Dec.	31	„ idem	„	28	„ 35	—
„	31	„ idem	„	28	„ 133	50
„	31	„ idem	C. Nepveu	28	„ 783	25
„	31	„ idem	J. D. W. Meijer	28	„ 12	50
„	31	„ idem	Gebr. van Wijck	28	„ 11875	—
„	31	„ Balans	Diversen voor Onkosten	32	„ 713	77
					f 78874	94

7.

Credunt.

1874.						
Juli	31	Per Goederen	Boeke & C°.	2	*f* 4780	46
„	31	„ idem	Van Beek & Jurjans	2	„ 583	40
„	31	„ idem	J. Lingeman	2	„ 324	—
„	31	„ idem	Spakler & C°.	2	„ 4394	74
„	31	„ idem	Alberdingk & Zoon	2	„ 319	35
„	31	„ idem	Muller & C°.	2	„ 537	25
„	31	„ idem	Thijm & Zonen	2	„ 1399	38
Aug.	21	„ Diversen	J. D. W. Meijer	5	„ 2159	72
„	31	„ Goederen	Jacobs & C°.	6	„ 196	48
„	31	„ idem	J. Peters	6	„ 667	20
„	31	„ idem	J. Albers	6	„ 1651	32
„	31	„ idem	Pek & C°.	6	„ 470	25
„	31	„ idem	Karthaus & C°.	6	„ 24253	65
„	31	„ idem	J. Kemper & C°.	6	„ 52	92
Sept.	23	„ J. Martinet z/r.	Schuurman & C°.	10	„ 2400	—
„	30	„ Diversen	A. Tinholt & C°.	12	„ 7425	25
„	30	„ idem	H. Janssens	12	„ 1265	35
„	30	„ idem	J. Lemmé & C°. te Antwerpen	12	„ 4640	—
Oct.	15	„ Koffie 1/3 rekening	H. Menne	16	„ 3707	10
„	15	„ idem	J. Hoekstra	16	„ 3707	10
Nov.	1	„ G. Zollinger z/r.	Menne & Zoon	21	„ 297	—
„	30	„ Intrest	J. D. W. Meijer	22	„ 35	—
„	30	„ Goederen	„	22	„ 223	50
Dec.	5	„ J. D. Eppinga z/r.	C. Nepveu	25	„ 783	25
„	15	„ Interest	J. D. W. Meijer	25	„ 12	50
„	31	„ Johnston Br. m/r.	Gebr. van Wijck	26	„ 11875	—
„	31	„ Onkosten	Diversen voor Onkosten	27	„ 713	77
					f 78874	94

8.

DEBENT. GEBR. ZELLER

1874.							
Juli	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 2 Kwart. Lijnolie	2	f	336	82
Oct.	5	„ H. Keller z/r.	„ door H. Keller aan hem betaald	15	„	170	—
„	31	„ Cassa	„ aan Jansen & C°. betaald	15	„	160	—
Dec.	31	„ Diversen	„ Briefport etc.	29	„	1	58
					f	668	40

GEBR. PETERS

1874.							
Juli	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 10 Vaten Lompen	2	f	4567	50
Aug.	16	„ idem	„ terug op Gebr. Sichel	5	„	505	40
Dec.	31	„ idem	„ Briefport etc.	29	„	6	66
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„	4	35
					f	5083	91

E. P. OTTO

1874.							
Juli	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 46 Pijpen Traan	2	f	4872	—
Dec.	31	„ idem	„ Briefport etc.	29	„	37	50
					f	4909	50

J. ADAMS

1874.							
Juli	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 100 Ton Levertraan	2	f	3487	23
Aug.	6	„ Interest	„ Disconto	4	„	19	50
Dec.	31	„ Diversen	„ Briefport etc.	29	„	4	36
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„	20	20^5
					f	3531	29^5

8

te Keulen H/R. CREDUNT.

1874.							
Juli.	31	Per Remises	Voor Remise op A. Sinkel	3	f	500	—
Dec.	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„	168	40
					f	668	40

te Keulen H/R.

1871.							
Aug.	10	Per Debiteuren	Voor Provenu van *fl.* 3000,—	5	f	2997	—
„	31	„ Remises	„ Remise op Gebr. Sichel	8	„	500	—
Oct.	31	„ idem	„ „ in 3 Wissels	18	„	1297	50
Nov.	30	„ Cassa	„ van Pleyte & C°. ontvangen	24	„	275	—
Dec.	31	„ Interest	„ vergoeding van Rente	30	„	14	41
					f	5083	91

te Stettin Z/R.

1874.							
Juli.	31	Per Remises	Voor Remise in 3 Wissels	3	f	4599	50
Dec.	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„	310	—
					f	4909	50

te Barmen Z/R.

1874.							
Juli.	31	Per Remises	Voor Remise op Hope & C°.	3	f	1000	—
Aug.	31	„ idem	„ „ in 2 Wissels	7	„	2299	62^5
Nov.	30	„ idem	„ „ op Jacobs & C°.	23	„	200	—
Dec.	31	„ Interest	„ „ vergoeding van Rente	30	„	31	67
					f	3531	29^5

9

DEBENT. D. DE RIJK

1874.							
Juli.	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 20 Balen ger. Camp. Hout	2	f	384	48
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„	1	86
					f	386	34

W. POLKE

1874.							
Juli.	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 10 Balen ger. Camp. Hout	2	f	192	26
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„	0	99
					f	193	25

JACOB BRIEN

1874.							
Juli.	31	Aan Diversen	Voor Factuur voor 6 Balen Koffie	2	f	330	89
Dec.	31	„ idem	„ Briefport	29	„	1	17
					f	332	06

J. D. DAMING

1874.							
Aug.	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 1 Pijp Jamaïca Rum	6	f	202	06
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„	1	44
					f	203	50

G. A. BIERMANS

1874.							
Aug.	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 10 Vaten Amerik. Harst	6	f	683	10
Nov.	1	„ idem	„ Saldo van 100 Hect. Raapolie	21	„	36	85
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„	2	06
					f	722	01

9

te Elberfeld Z/R. **CREDUNT.**

1874.							
Aug.	31	Per Remises	Voor Remise op de Associatie-Cassa	8	f	300	—
Dec.	31	„ Cassa	„ van Brave & C°. ontvangen	28	„	80	—
„	31	„ Interest	„ Vergoeding van Rente	30	„	1	31
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„	5	03
					f	386	34

te Schwelm Z/R.

1874.							
Aug.	31	Per Cassa	Voor van Gebr. Jacobs ontvangen	8	f	190	—
Dec.	31	„ Interest	„ Vergoeding van Rente	30	„	1	25
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„	2	—
					f	193	25

te Coblentz Z/R.

1874.							
Aug.	31	Per Remises	Voor Remise op Hope & Co.	7	f	300	—
Dec.	31	„ Interest	„ Vergoeding van Rente	30	„	2	06
„	31	„ Per Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„	30	—
					f	332	06

te Keulen Z/R.

1874.							
Nov.	30	Per Remises	Voor Remise in 2 Wissels	23	f	203	50

te Keulen Z/R.

1874.							
Sept.	30	Per Remises	Voor Remise in 2 Wissels	14	f	660	—
Dec.	31	„ Interest	„ Vergoeding van Rente	30	„	1	01
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„	61	—
					f	722	01

10

DEBENT. **PROVISIE.**

1870.						
Oct.	11	Aan Schmits & Petersh'r	Voor Vergoeding van Commissie	16	f 25	—
Dec.	31	„ Winst en Verlies	„ Avans	32	„ 2689	27
					f 2714	27

HUISHOUDING-REKENING.

1874.						
Juli.	31	Aan Cassa	Voor Diverse Uitgaven	4	f 100	—
Aug.	31	„ idem	„ „ „	9	„ 100	—
Sept.	30	„ idem	„ „ „	15	„ 200	—
Oct.	31	„ idem	„ „ „	19	„ 200	—
Nov.	30	„ idem	„ „ „	25	„ 300	—
Dec.	31	„ idem	„ „ „	28	„ 300	—
„	31	„ Huis en Erve	„ „ „		„ 600	—
					f 1800	—

NEDERL. HANDELMAATSCHAPPIJ.

1874.						
Aug.	31	Aan Cassa	Voor aan haar betaald	9	f 7493	75
Sept.	30	„ idem	„ „ „ „	15	„ 28850	14
Dec.	31	„ idem	„ „ „ „	28	„ 13194	46
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 13326	21
					f 62864	56

10

CRFDUNT.

1874.						
Juli.	31	Per Diversen	Voor Commissie van Diverse Facturen	3	f 209	42
Aug.	31	„ idem	„ „ „ „ „	7	„ 288	82
„	31	„ Granen v. Eppinga	„ „ en Delcr. van $35^1/_2$ Last Tarwe.	7	„ 253	65
Sept.	21	„ Debiteuren	„ „ van 12 Obligatiën Metalliek	10	„ 31	85
„	23	„ J. Martinet z/r.	„ „ „ £ 200.— op Londen	10	„ 8	—
„	30	„ Diversen	„ „ „ Diverse Facturen	13	„ 566	11
„	30	„ Gr. v. Schm. & Pet.	„ „ en Delcr. van 25 Last Tarwe	13	„ 167	06
Oct.	31	„ Diversen	„ „ van Diverse Facturen	17	„ 191	91
„	31	„ idem	„ „ en Delcredere van Diversen	18	„ 319	76
Nov.	1	„ H. Keller z/r.	„ „ van 100 Hect. Raapolie	20	„ 73	33
„	1	„ Goederen	„ „ „ 100 „ „	20	„ 71	35
„	1	„ Diversen	„ „ „ 100 „ „	21	„ 71	85
„	1	„ G. Zollinger z/r.	„ „ „ 300 „ „	21	„ 222	96
„	30	„ Diversen	„ „ „ Diverse Facturen	23	„ 223	93
Dec.	6	„ J.D. Eppinga z/r.	„ „ „ £ 65.— op Londen	25	„ 2	61
„	31	„ Diversen	„ „ „ Diversen	29	„ 11	66
					f 2714	27

1874.						
Dec.	31	Per Winst en Verlies	Voor Verlies	32	f 1800	—

1874.						
Aug.	31	Per Goederen	Voor 94 Kranjangs O.-I. Suiker	5	f 7493	75
Sept.	30	„ Diversen	„ 750 Balen Java Koffie	12	„ 42176	35
Nov.	30	„ Goederen	„ 188 Kranjangs Java Suiker	22	„ 13194	46
					f 62864	56

DEBENT.

J. D. EPPINGA

1874.						
Aug.	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 94 Kranj. O.-I. Suiker	6	f 7688	55
„	31	„ Cassa	„ z/traite o/. F. R. Moen	9	„ 2000	—
Oct.	31	„ idem	„ dito o/. J. Rentzing	19	„ 2000	—
Nov.	30	„ Diversen	„ Factuur van 188 Kranj. Java Suiker	22	„ 13562	38
Dec.	5	„ idem	„ m/Remise in £ 65.— op Londen	25	„ 786	64
„	20	„ idem	„ geprotesteerde Wissel	26	„ 14092	66
„	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„ 160	16
					f 40290	39

G. FRIEDRICHS

1874.						
Aug.	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 25 Balen Koffie	6	f 1695	05
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„ 2	16
					f 1697	21

J. JAEGER

1874.						
Aug.	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 1 Vaatje Smirna Rozijn	6	f 58	87
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„ 1	13
					f 60	—

H. WEBER

1874.						
Aug.	31	Aan Diversen	Voor Fact. v. 50 Fust. Traan en 25 Ton Lijnzaad	6	f 9216	—
Oct.	31	„ idem	„ „ „ 38 „ „	17	„ 6800	50
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„ 10	56
					f 16027	06

CREDUNT.

te Dantzig Z/R.

1874.						
Aug.	31	Per granen v. Eppinga	Voor Netto Provenu van $35^{1}/_{2}$ Last Tarwe	7	f 9611	66
Oct.	31	„ Diversen	„ „ „ „ 25 „ Voerhaver	18	„ 2012	93
Nov.	20	„ Debiteuren	„ m/traite op Hamburg	21	„ 14085	90
Dec.	26	„ Diversen	„ Netto Provenu van 3 Wissels	26	„ 13962	24
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 617	66
					f 40290	39

te Maintz Z/R.

1874.						
Sept.	30	Per Remises	Voor Remise in 2 Wissels	14	f 900	—
Oct.	31	„ Cassa	„ van Menne & C°, ontvangen	19	„ 700	—
Dec.	31	„ Interest	„ Vergoeding van Rente	30	„ 2	21
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 95	—
					f 1697	21

te Mannheim Z/R.

1874.						
Nov.	30	Per Remise-Rekening	Voor Remise in 1 Coupon Rusland	23	f 50	—
Dec.	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 10	—
					f 60	—

te Lubeck Z/R.

1874.						
Aug.	31	Per Remises	Voor Remise op Bahlman & C°.	8	f 500	—
Sept.	21	„ Debiteuren	„ Netto Prov. van 12 Obligatiën 5% Mei	10	„ 9506	15
Nov.	30	„ Remises	„ Remise in 2 Wissels	23	„ 3000	—
Dec.	31	„ idem	„ op La Grange	27	„ 1000	—
„	31	„ Cassa	„ van Coster & Jans ontvangen	28	„ 2000	—
„	31	„ Interest	„ vergoeding van Rente	30	„ 0	30
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 20	61
					f 16027	06

DEBENT.

GRANEN VOOR J. D. EPPINGA.

1874.						
Aug.	31	Aan Diversen	Voor 35½ Last Poolsche Tarwe	7	f 10146	01
Oct.	31	„ idem	„ 25 „ Voerhaver	19	„ 2228	67
					f 12374	68

KOFFIE NAAR *HAMBURG* VOOR ½ REK.

1874.						
Sept.	5	Aan Goederen	Voor 150 Balen Java Koffie	9	f 8817	30
„	5	„ Onkosten	„ mijn ½ aandeel in de Onkosten	9	„ 60	90
Oct.	15	„ Diversen	„ ⅔ in het Netto Provenu	16	„ 7422	90
Dec.	21	„ Winst en Verlies	„ Winst	32	„ 707	10
					f 17008	20

GRANEN VOOR SCHMITZ & PETERS.

1874.						
Sept.	30	Aan Diversen	Voor 25 Last Poolsche Tarwe	13	f 6682	50
Oct.	31	„ idem	„ 20 „ Wintergarst	18	„ 2048	90
					f 8731	40

GRANEN VOOR D. GOETZ.

1874.						
Oct.	31	Aan Diversen	Voor 40 Last Rijnsche Tarwe	18	f 8514	—

CREDUNT.

1874.						
Aug.	31	Per Debiteuren	Voor 35½ Last Poolsche Tarwe	7	f 10146	01
Oct.	31	„ Diversen	„ 25 „ Voerhaver	17	„ 2228	67
					f 12374	68

MET H. MENNE EN J. HOEKSTRA.

1874.						
Sept.	5	Per Debiteuren	Voor ⅔ in 150 Balen Java Koffie	9	f 5878	20
Oct.	14	„ Gleichman & C°. m/r.	„ Netto Provenu van 150 Bn. Java Koffie	16	„ 11130	—
					f 17008	20

1874.						
Sept.	30	Per Diversen	Voor 25 Last Poolsche Tarwe	13	f 6682	50
Oct.	31	„ idem	„ 20 „ Wintergarst	17	„ 2048	90
					f 8731	40

1874.						
Oct.	31	Per Diversen	Voor 40 Last Rijnsche Tarwe	17	f 8514	—

13

DEBENT. W. LAUFS

1874.						
Aug.	31	Aan Cassa	Voor z/Traite o/. Friedrichs	9	*f* 850	—
Sept.	20	„ Diversen	„ Rente en Onkosten	10	„ 6	—
					f 856	—

H. KELLER

1874.						
Sept.	10	Aan Traites	Voor z/Traite o./ A. Schaffhauser	10	*f* 2500	—
„	30	Aan Diversen	„ Factuur van 30 Last Tarwe	12	„ 7561	75
Nov.	1	„ idem	„ Saldo van 100 Hect. Raapolie	20	„ 285	83
Dec.	31	„ idem	„ Briefport etc.	29	„ 71	71
					f 10419	29

J. MARTINET

1874.						
Sept.	23	Aan Diversen	Voor m/Remise in £ 200 op Londen	10	*f* 2410	40
„	30	„ idem	„ Factuur van 10 Vaten Suiker	12	„ 1552	95
Nov.	30	„ idem	„ „ „ 100 Ton Lijnzaad	22	„ 1590	20
Dec.	31	„ idem	„ Briefport etc.	29	„ 8	99[5]
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 39	02
					f 5601	56[5]

J. MARTENSEN

1874.						
Sept.	30	Aan Diversen	Voor Diverse Facturen	12	*f* 1309	80
Dec.	31	„ idem	„ Briefport etc.	29	„ 3	95
					f 1313	75

13

te Stuttgardt Z/R. CREDUNT.

1874.						
Sept.	30	Per Remise-Rekening	Voor Remise in 1 Wissel, etc.	14	*f* 800	—
Oct.	31	„ Kassa	„ van Karp & Co. ontvangen	19	„ 56	—
					f 856	—

te Keulen Z/R.

1874.						
Oct.	5	Per Gebr. Zeller h/r.	Voor aan Gebr. Zeller betaald	15	*f* 170	—
„	31	„ Remise-Rekening	„ Remise in 4 Wissels	18	„ 1900	—
Nov.	30	„ idem	„ „ „ 8 „	23	„ 6700	—
Dec.	31	„ idem	„ „ „ 4 „	27	„ 1500	—
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 149	29
					f 10419	29

te Frankfort a/M Z/R.

1874.						
Sept.	26	Per Diverse Debiteuren	Voor m/Traite *fl.* 2000	11	*f* 1988	01
„	30	„ Remise-Rekening	„ Remise in 3 Wissels	14	„ 1600	—
Oct.	9	„ Onkost-Rekening	„ Restitutie van Onkosten	15	„ 6	08
Nov.	25	„ Koopmanschappen	„ Aandeel schade 100 Ton Lijnzaad	22	„ 1645	87[5]
„	30	„ Cassa	„ van Koning & C°. ontvangen.	24	„ 350	—
Dec.	31	„ Inter.-Rekening.	„ Vergoeding van Rente	30	„ 11	60
					f 5601	56[5]

te Bonn Z/R.

1874.						
Sept.	30	Per Remise-Rekening	Voor Remise in 3 Wissels	14	*f* 1299	75
Dec.	31	„ Per Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 14	—
					f 1313	75

Debent. — TRAITE-REKENING.

1874.						
Nov.	30	Aan Cassa	Voor Betaling-Traite van Keller	24	*f* 2500	—
Dec.	31	„ idem	„ „ „ H. J. Marck & Co.	28	„ 14092	06
					f 16592	06

BELEENING-REKENING.

1874.						
Oct.	31	Aan Cassa	Voor aan J. D. W. Meijer op Prolongatie	19	*f* 12000	—
Dec.	31	„ Associatie-Cassa	„ „ „ „ „	26	„ 20000	—
„	31	„ Cassa	„ Aflossing aan J. D. W. Meijer	28	„ 10000	—
					f 42000	—

WINST- EN VERLIES-REKENING.

1874.						
Sept.	30	Aan Cassa	Voor 3/m. Salaris	15	*f* 50	—
Dec.	31	„ G. Zollinger z/r.	„ Afschrijving van 50 %	27	„ 283	53
„	31	„ Cassa	„ 3/m. Salaris	28	„ 100	—
„	31	„ Meubelen			„ 100	—
„	31	„ Onkosten.	„ op deze Rekening verloren	32	„ 193	32^{5}
„	31	„ Huishoud.-Rek.	„ „ „ „ „	32	„ 1800	—
„	31	„ Johnston Br. m/r.	„ nadeelig Koersverschil	32	„ 125	—
„	31	„ Kapitaal-Rekening	„ zuiver Avans	32	„ 5246	82^{5}
					f 7898	68

Credunt.

1874.						
Sept.	10	Per H. Keller z/r.	Voor Tr. v. H. Keller o/. A. Schaffhauser p. 6 N.	10	*f* 2500	—
Dec.	20	„ J. D. Eppinga z/r.	„ „ v. H. J. Merck & C°. Rm.	25	„ 14092	06
					f 16592	06

1874.						
Oct.	30	Per Diversen	Voor op Prolongatie van J. D. W. Meijer	16	*f* 10000	—
Dec.	31	„ Cassa	„ Aflossing van J. D. W. Meijer	28	„ 12000	—
„	31	„ Balans	„ aan J. D. W. Meijer op Prolongatie	32	„ 20000	—
					f 42000	—

1874.						
Nov.	1	Per Diversen	Voor Legaat van Jacob Harm	21	*f* 1042	36
Dec.	31	„ Effecten	„ Avans op deze Rekening	32	„ 371	25
„	31	„ Interest	„ genoten Interesten	32	„ 984	50^{6}
„	31	„ Goederen	„ Avans op deze Rekening	32	„ 2104	19^{5}
„	31	„ Provisie	„ genoten Commissieloonen	32	„ 2689	27
„	31	„ Koffie voor $^{1}/_{3}$ rek.	„ Avans op deze Rekening	32	„ 707	10
					f 7898	68

Debent.

D. GOETZ

1874.						
Sept.	30	Aan Diversen	Voor Factuur van 50 Balen Java Koffie	12	*f* 2963	80
Oct.	31	„ idem	„ „ „ 100 „ Braziel Koffie	17	„ 4709	60
Nov.	30	„ Cassa	„ Betaling van 2 Traites	24	„ 2500	—
Dec.	31	„ Diversen	„ Briefport, etc.	29	„ 67	71
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 75	49
					f 10316	60

G. HEYMANS

1874.						
Sept.	30	Aan Diversen	Voor Factuur van 50 Balen Java Koffie	12	*f* 3008	10
Oct.	31	„ Remise-Reken.	„ z/Traite o/. A. Schaffhauser	16	„ 1000	—
Dec.	31	„ Diversen	„ Briefport, etc.	29	„ 43	88
					f 4051	98

P. HELLERMAN

1874.						
Sept.	30	Aan Diversen	Voor Factuur van 50 Balen Java Koffie	12	*f* 2669	92
Oct.	31	„ idem	„ „ „ 25 „ „	17	„ 1475	81
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„ 24	27
					f 4170	—

SCHMITZ & PETERS

1874.						
Sept.	30	Aan Diversen	Voor Factuur van 100 Balen Java Koffie	12	*f* 5714	45
Oct.	31	„ Cassa	„ hunne 2 Traites	19	„ 2000	—
Nov.	10	„ Associatie-Cassa	„ Betaling aan Haver & C°. te *Rotterdam*	21	„ 400	—
Dec.	31	„ Diversen	„ Briefport, etc.	29	„ 11	41
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 39	—
					f 8164	86

Credunt.

1874.						
Sept.	30	Per Remise-Rekening	Voor Remise in 2 Wissels etc.	14	*f* 2498	50
Oct.	31	„ Diversen	„ Netto Provenu van 40 Last Tarwe	18	„ 7818	10
					f 10316	60

te Bonn. Z/R.

1874.						
Nov.	30	Per Remise-Rekening	Voor Remise in 4 Wissels	23	*f* 3950	—
Dec.	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 101	98
					f 4051	98

te Frankfort a/M Z/R.

1874.						
Sept.	30	Per Remise-Rekening	Voor Remise in 4 Wissels	14	*f* 2700	—
Nov.	30	„ idem	„ „ „ 4 „	23	„ 1250	—
Dec.	31	„ idem	„ „ „ 2 „	27	„ 200	—
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 20	—
					f 4170	—

te Koningsbergen H/R.

1874.						
Sept.	30	Per Granen voor hen	Voor netto Provenu van 25 Last Tarwe	13	*f* 6242	18
Oct.	11	„ Remise-Rekening	„ Vergoeding van Commissie	16	„ 25	—
„	31	„ Diversen	„ Netto Provenu van 20 Last Wintergarst	18	„ 1897	68
					f 8164	86

16

DEBENT. JACOB. KORN

Jaar/Maand	Dag			Fol.	f	ct.
1874. Sept.	30	Aan Diversen	Voor Diverse Facturen	12	f 11581	15
Dec.	31	„ idem	„ geretourneerden Wissel	25	„ 1005	—
„	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„ 52	32
„	31	„ Balans	„ Saldo op Nieuwe Rekening	32	„ 922	43
					f 13560	90

H. D. TESME

Jaar/Maand	Dag			Fol.	f	ct.
1874. Sept.	30	Aan Diversen	Voor Factuur van 1 Koop Muskaatnoten	12	f 1339	80
Dec.	31	„ idem	„ Briefport, etc.	29	„ 4	20
					f 1344	—

HOEKSTRA & C°.

Jaar/Maand	Dag			Fol.	f	ct.
1874. Oct.	31	Aan Diversen	Voor Factuur van 25 Last Voerhaver	17	f 2228	67

G. ZOLLINGER.

Jaar/Maand	Dag			Fol.	f	ct.
1874. Nov.	1	Aan Diversen	Voor Saldo van 300 Hect. Raapolie	21	f 562	46
Dec.	31	„ Interest-Reken.	„ Rente	27	„ 4	60
					f 567	06

16

te Duisburg Z/R. CREDUNT.

Jaar/Maand	Dag			Fol.	f	ct.
1874. Oct.	7	Per Goederen	Voor Vergoeding op 25 Fusten Traan	15	f 50	—
„	31	„ Remises	„ Remise op mij zelven	18	„ 1000	—
Nov.	1	„ Goederen	„ Saldo van 100 Hect. Raapolie	20	„ 112	15
„	30	„ Remises	„ Remise in 8 Wissels	23	„ 11098	75
Dec.	31	„ idem	„ „ „ 3 „	27	„ 1300	—
					f 13560	90

te Stuttgardt Z/R.

Jaar/Maand	Dag			Fol.	f	ct.
1874. Sept.	30	Per Remises	Voor Remise in 5 Wissels	14	f 1300	—
Dec.	31	„ Balans	„ Saldo op nieuwe Rekening	32	„ 44	—
					f 1344	—

te Harlingen

Jaar/Maand	Dag			Fol.	f	ct.
1874. Oct.	31	Per Remises	Voor Remise in 3 Wissels	18	f 2227	85
Dec.	31	„ Balans	„ Saldo op nieuwe Rekening	32	„ 0	82
					f 2228	67

te Neuwied Z/R.

Jaar/Maand	Dag			Fol.	f	ct.
1874. Dec.	31	Per Diversen	Voor overschrijving	27	f 567	06

17

Debent. JOHNSTON BROTHERS

1874.									
Dec.	31	Aan Crediteuren	Voor m/Remise	£	1000	—	26	f 11875	—
„	31	„ Balans	„ Saldo op nieuwe Rek.	„	6	5/.	32	„ 75	—
				£	1006	5/.		f 11950	—

GLEICHMANN & Co.

1874.									
Oct.	14	Aan Koffie 1/3 reken.	V. NettoPr. v. 150B. Koffie	R. M.	19025	64	16	f 11130	—

PETER BUNGE

1874.									
Dec.	31	Aan Balans	Voor Saldo op nieuwe Rek.	Z. R.	1549	92	32	f 2952	07

DUBIEUSE DEBITEUREN.

1874.						
Dec.	31	Aan G. Zollinger z/r.	Voor 50 % van Pretentie op G. Zollinger	27	f 283	53

17

te Londen M/R. **Credunt.**

1874.									
Oct.	9	Per Debiteuren	Voor m/Traite	£	1000	—	15	f 11750	—
Dec.	31	„ Diversen	„ Rente en Commissie	„	6	5/.	26	„ 75	—
„	31	„ Winst en Verlies	„ Koersverschil				32	„ 125	—
				£	1006	5/.		f 11950	—

te Hamburg M/R.

1874.									
Oct.	14	Per Debiteuren	Voor m/Traite	R.M.	19025	64	16	f 11130	—

te Riga M/R.

1874.									
Nov.	30	Per Goederen	Voor 200 pond Lijnzaad	Z. R.	1549	92	22	f 2952	07

1874.						
Dec.	31	Per Balans	Voor pretentie op G. Zollinger	32	f 283	53

BALANS. ULTIMO

DEBITEUREN.

Folio	1	HUIS EN ERVE. Een huis in de Doelenstraat		f 20000	—
„	1	EFFECTEN, als volgt:			
		11 Obligatiën, Rusland, Hope & Co. 5% à $102\frac{1}{4}$%	f 11247,50		
		2 „ „ 5% à $100\frac{7}{8}$%	„ 2017,50		
		5 Certificaten N. W. S. $2\frac{1}{2}$% à $64\frac{1}{2}$%	„ 3225,—		
				„ 16490	—
„	1	MEUBELEN		„ 1900	—
„	2	INTEREST, 4/m. Rente van 2 Obligatiën, Rusland, 5%		„ 33	33
„	2	ASSOCIATIE-CASSA		„ 5936	85^5
„	4	GOEDEREN, 150 Balen Java Koffie		„ 4217	64
„	5	CASSA		„ 2253	22^5
„	5	REMISES, 2 Wissels		„ 650	—
„	8	GEBR. ZELLER, TE KEULEN H/R.		„ 168	40
„	8	E. P. OTTO, TE STETTIN Z/R.		„ 310	—
„	9	D. DE RIJK, TE ELBERFELD Z/R.		„ 5	03
„	9	W. POLKE, TE SCHWELM Z/R.		„ 2	—
„	9	JACOB BRIEN, TE COBLENTZ Z/R.		„ 30	—
„	9	G. A. BIERMANS, TE KEULEN Z/R.		„ 61	—
„	11	J. D. EPPINGA, TE DANTZIG Z/R.		„ 617	66
„	11	G. FRIEDRICHS, TE MAINTZ Z/R.		„ 95	—
„	11	J. JAEGER, TE MANNHEIM Z/R.		„ 10	—
„	11	H. WEBER, TE LUBECK Z/R		„ 20	61
„	13	H. KELLER, TE KEULEN Z/R.		„ 149	29
„	13	J. MARTENSEN, TE BONN Z/R.		„ 14	—
„	14	BELEENING-REKENING, Aan J. D. W. Meijer op Prolongatie		„ 20000	—
„	15	G. HEYMANS, TE BONN Z/R.		„ 101	98
„	15	P. HELLERMAN, TE FRANKFORT a/M. Z/R.		„ 20	—
„	16	H. D. TESME, TE STUTTGARDT Z/R.		„ 44	—
„	16	HOEKSTRA & Co., TE HARLINGEN		„ 0	82
„	17	DUBIEUSE DEBITEUREN, G. Zollinger te *Neuwied*.		„ 283	53
				f 73414	37

DECEMBER ANNO 1874.

CREDITEUREN.

Folio	1	KAPITAAL-REKENING, als volgt:			
		Kapitaal op 1 Juli	f 50000,—		
		Zuiver Avans tot 31 December	„ 5246,82^5		
				f 55246	82^5
„	7	CREDITEUREN, Diversen voor Onkosten		„ 713	77
„	8	GEBR. PETERS, TE KEULEN H/R.		„ 4	35
„	8	J. ADAMS, TE BARMEN Z/R.		„ 20	20^5
„	10	NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ		„ 13326	21
„	13	J. MARTINET, TE FRANKFORT a/M. Z/R.		„ 39	02
„	15	D. GOETZ, TE KEULEN Z/R.		„ 75	49
„	15	SCHMITZ & PETERS, TE KONINGSBERGEN H/R.		„ 39	—
„	16	JACOB KORN, TE DUISBURG Z/R.		„ 922	43
„	17	JOHNSTON BROTHERS, TE LONDEN M/R., £ 6.5/.		„ 75	—
„	17	PETER BUNGE, TE RIGA M/R., Z. R. 1549.92		„ 2952	07
				f 73414	37

VIJFDE HOOFDSTUK.

VERSCHEIDENHEDEN.

---

§ 122.

Beschouwing, uit verschillende oogpunten, van een tweetal voorvallen, in het eerste Memoriaal geboekt.

Het heeft, bij het leeren van het Boekhouden, zijne groote nuttigheid, dat men, een post wèl verstaande, zich zelven afvraagt: „Hoe zal nu *hij*, wien ik gedebiteerd of gecrediteerd heb, die zaak in *zijne* Boeken behandelen?" Hierdoor toch vertegenwoordigt men zich iederen post in eene geheel omgekeerde stelling, en verkrijgt dus een dieper doorzicht en eene hebbelijkheid in de wetenschap der Boekhouding. Meerdere voorbeelden aan eigene oefening overlatende, willen wij hier één voorbeeld op deze wijze uit verschillende oogpunten beschouwen.

Het betreft de 150 Vaten Tabak, welke J. MERCHANT te *Londen* ons gezonden heeft om voor derde rekening met hem, G. HÄNDLER te *Hamburg* en ons, te verkoopen. De posten, welke daartoe betrekking hebben, zijn te vinden op den 6en, 7en, 16en, 22en, 31en, December.

Wij vragen dus:

(*a*. Hoe zal J. MERCHANT te *Londen*
(*b*. Hoe zal G. HÄNDLER te *Hamburg* } deze zaak boeken?

§ 123.

Boeking van J. MERCHANT *te Londen.*

Twee korte opmerkingen laten wij hier voorafgaan.

1°. Men neemt aan, zoo wel hier als in het tweede voorval, dat de personen, welke tot ons in betrekking staan, ons den naam geven van J. HOLLANDER.

2°. Wat den eersten post in de boeking van J. MERCHANT betreft, onderstelt men, dat hij de 150 Vaten Tabak, uit zijn eigen voorraad genomen heeft.

Zijne boeking is dan als volgt:

(*Eerste post bij ons op* 6 *December.*)

De Volgenden aan Onderstaanden. Voor het beloop van 150 Vaten Maryland Tabak, gezonden aan J. HOLLANDER te *Amsterdam*, met het Schip *de Vlieger*, Kapitein P.

ZEEMAN, om door hem voor 1/3 rekening met mij, en 1/3 met G. HÄNDLER te *Hamburg*, te worden verkocht:

J. HOLLANDER te *Amsterdam* z/r, voor zijn 1/3 part	£ 1007.11/3
G. HÄNDLER te *Hamburg* z/r, . . voor idem	„ 1007.11/3
TABAK VOOR 1/3 REKENING MET J. HOLLANDER te AMSTERDAM en G. HÄNDLER te *Hamburg*, voor mijn 1/3 part	„ 1007.11/3
	£ 3022.13/9

AAN GOEDEREN, voor het beloop der Tabak.	£ 2938. 8/ 6	1)
„ ONKOSTEN, voor Ongelden tot aan boord, Assurantie enz.	„ 24. 6/ 3	
„ PROVISIE, voor mijne Provisie à 2 pCt.	„ 59.19 —	
	£ 3022.13/ 9	

(*Tweede post*, 6 *December*.)

Men onderstelt hier, dat J. J. MERCHANT de drie Traites dadelijk vernegocieerd en het beloop per Cassa ontvangen heeft. Zijne boeking is dan als volgt:

Cassa aan Onderstaanden. Voor zooveel ontvangen van P. HARRISON, voor mijne drie Traites op J. HOLLANDER te *Amsterdam*, ieder groot £ 1007.11/3, voor het beloop der aan hem geconsigneerde 150 vaten Tabak, in gemeenschappelijke rekening met hem en G. HÄNDLER te *Hamburg*.

Aan G. HÄNDLER te *Hamburg* z/r, voor zijn 1/3 in gemelde Traites, waarvan ik hem op heden advies geef	£ 1007.11/3
„ J. HOLLANDER te *Amsterdam* z/r, voor zooveel zijn 1/3 in gemelde Traite bedraagt	„ 1007.11/3
„ J. HOLLANDER te *Amsterdam* m/r, voor zooveel ik voor m/r bij anticipatie op hem gedisponeerd heb, *f* 11889,25, à *f* 11,80.	„ 1007.11/3
	£ 3022.13/9

De posten, die bij ons op den 7en en 16en December betrekkelijk deze zaak geboekt zijn, gaan ons alleen aan; J. MERCHANT is nu verder geheel lijdelijk, tot dat hij van ons de Verkooprekening ontvangt; deze wordt hem den 22en derzelfde maand gezonden, en hij boekt die aldus:

J. HOLLANDER te *Amsterdam* m/r, *aan Tabak voor* 1/3 *rekening met hem en* G. HÄNDLER te *Hamburg*, £ 1105.4/—. Voor mijn 1/3 in het netto Provenu van 150 Vaten Tabak, volgens ontvangen Verkooprekening van den Gedebiteerde, bedragende mijn 1/3 aandeel *f* 13043,81, die gesteld à £ 1105.4/—

(31 December.)

Tabak voor 1/3 *rekening met* J. HOLLANDER te *Amsterdam*, en G. HÄNDLER te *Hamburg aan Winst en Verlies*, £ 97.12/9, voor avans op deze rekening £ 97.12/9.

§ 124.

Boeking van G. HÄNDLER *te Hamburg.*

(6 December.)

Tabak voor 1/3 *rekening met* J. MERCHANT te *Londen* en J. HOLLANDER te *Amsterdam*,

1) Bij gemis eener specifieke Factuur, zoo als hier, laat men deze sommen maar in blanco; zij zijn hier slechts naar willekeur ingevuld.

aan J. MERCHANT te *Londen M/R.* Voor mijn 1/3 deel in het beloop van 150 Vaten Tabak, door den gecrediteerde gezonden aan J. HOLLANDER te *Amsterdam*, om voor gemeenschappelijke rekening te verkoopen, bedragende, volgens Factuur, mijn 1/3 gedeelte £ 1007.11/3, is à... Rm....

(6 *dito*.)

J. MERCHANT te *Londen M/R.* aan J. HOLLANDER te *Amsterdam M/R.* . . . Voor door den eersten voor m/r. op den laatsten getrokken, voor mijn 1/3 aandeel in 150 Vaten Tabak, aan voorn. J. HOLLANDER voor gemeenschappelijke rekening ten Verkoop gezonden, zijnde £ 1007.11/3, à *f* 11,80, *f* 11889,25, is à R.m.

(22 *dito*.)

J, HOLLANDER te *Amsterdam M/R. aan Tabak voor* 1/3 *rekening met* J. MERCHANT te *Londen* en J. HOLLANDER te *Amsterdam* . . . Voor mijn 1/3 aandeel in het netto Provenu van 150 Vaten Tabak, door laatstgen. voor gemeenschappelijke rekening verkocht, bedragende mijn 1/3 aandeel *f* 13043,81 à R.m.

(31 *dito*.)

Tabak voor 1/3 *rekening met* J. MERCHANT te *Londen en* J. HOLLANDER te *Amsterdam aan Winst en Verlies* . . . Voor avans op deze rekening R.m.

§ 125.

Nog een Voorstel ter Journaliseering.

J. Hollander koopt voor *derde* rekening met J. Anspach en B. Brenner eene partij Koffie van de Handelmaatschappij, ten bedrage van *f* 18000, en is met de directie van den Verkoop belast. — Naderhand geeft J. Anspach aan D. Demper voor een derde aandeel in zijn één derde in deze Koffie, terwijl aan F. Evers, door J. Anspach en J. Hollander, buiten weten en præjudice van Brenner en Demper, voor $^1/_6$ aandeel gegeven wordt in de geheele partij, van welk $^1/_6$ part de rekening door J. Hollander aan F. Evers wordt gegeven, die aan hem het montant daarvan betaalt. — J. Hollander verkoopt deze geheele partij Koffie à Contant aan H. Karsten voor *f* 19200, en heeft daarop *f* 300 aan onkosten voorgeschoten, terwijl door hem aan een ieder der geïnteresseerden Verkoop-rekening wordt gegeven. — De vraag is: hoedanig behoort een ieder der vijf deelhebbers deze transactie tot aan haren geheelen afloop te boeken.

---

§ 126.

Boeking van J. Hollander.

De Volgenden aan de Handelmaatschappij. Voor het beloop eener partij Koffie, gekocht, voor derde rekening met de onderstaanden, om door mij verkocht te worden.

J. Anspach, voor zijn $^1/_3$ in bovengemelden Inkoop	*f* 6000,—
B. Brenner, voor zijn $^1/_3$ in Idem	〃 6000,—
Koffie voor gemeenschappelijke rekening met diversen, voor mijn $^1/_3$	〃 6000,—
	f 18000,—

F. Evers *aan Onderstaanden.* Voor het beloop van $^1/_6$ aandeel in eene partij Koffie, ten bedrage van *f* 18000, door mij gekocht van de Handelmaatschappij, om voor gemeenschappelijke rekening met J. Anspach en B. Brenner, en onder mijne Directie te verkoopen, doch van welke partij thans aan den gedebiteerde het gemelde aandeel gegeven wordt, volgens overeenkomst met den mede-geïnteresseerden J. Anspach, doch buiten kennis en præjudice van B. Brenner, die mitsdien voor $^1/_3$ in de geheele partij geïnteresseerd blijft, wordende het voorn. $^1/_6$ aandeel, derhalve op de onderstaande rekeningen afgeschreven:

Aan J. Anspach, voor zijne helft in het genoemde $^1/_6$ aandeel, waarvoor hem, in mindering van het verschuldigde $^1/_3$ aandeel crediteere — *f* 1500,—

Aan Koffie voor gemeenschappelijke rekening, voor de helft als boven, of $^1/_{12}$ gedeelte, hetwelk van mijn aandeel in gemelde partij Koffie wordt afgeschreven — 〃 1500,—

f 3000,—

—

Cassa aan F. Evers. Voor van hem ontvangen, voor zijn $^1/_6$ aandeel in eene partij Koffie onder mij — *f* 3000,—

—

Cassa aan Goederen in Compagnie. Voor van H. Karsten ontvangen voor aan hem à Contant verkocht eene partij Koffie, bedragende volgens Verkoopboek F°. 1 — *f* 19200,—

—

Goederen in Compagnie aan Diversen. Voor het bruto provenu van eene partij Koffie, door mij voor gemeenschappelijke rekening met de onderstaanden verkocht, volgens opgemaakte en aan deelhebbers overgeleverde Verkoop-rekening, als:

Aan B. Brenner, voor zijn $^1/_3$ aandeel in het netto Provenu	*f* 6300,—
〃 F. Evers, 〃 〃 $^1/_6$ 〃 〃 〃 〃 〃	〃 3150,—
〃 J. Anspach, 〃 〃 $^1/_4$ 〃 〃 〃 〃 〃	〃 4725,—
〃 *Koffie voor gemeenschappelijke rekening*, voor mijn $^1/_4$ aandeel in het netto Provenu	〃 4725,—
〃 *Onkosten*, voor de Ongelden	〃 300,—
	f 19200,—

—

Koffie voor gemeenschappelijke rekening aan Winst en Verlies, *f* 225,—. Voor avans op deze rekening — *f* 225,—

—

Grootboek van J. Hollander.

Debet. KOFFIE VOOR GEMEENSCHAPPELIJKE REKENING. Credit.

Debet		Credit	
Aan de N.H.M. Voor $^1/_3$ in eene partij Koffie	*f* 6000 —	Per F. Evers. Voor $^1/_{12}$ overgedaan	*f* 1500 —
» Winst en verlies, voor avans	» 225 —	» Goed. in Co. voor $^1/_4$ part in 't n. pr.	» 4725 —
	f 6225 —		*f* 6225 —

§ 127.

Boeking van J. Anspach.

Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder J. Hollander *aan* J. Hollander. Voor mijn $^1/_3$ in den Inkoop van eene partij Koffie, voor gemeenschappelijke rekening met hem en B. Brenner, om onder directie van den eerstgenoemde verkocht te worden, bedragende volgens van hem ontvangen Inkoop-rekening *f* 18000; is voor mijn $^1/_3$ — *f* 6000,—

D. DEMPER *aan Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder* J. HOLLANDER. Voor aan hem voor een derde part aandeel gegeven in mijn $^1/_3$ in eene partij Koffie, voor gemeenschappelijke rekening met mij, B. BRENNER en J. HOLLANDER, en liggende onder berusting van den laatstgenoemde, waarvan mijn aandeel, voor $^1/_3$ verminderd wordende, hiermede ontlast wordt *f* 2000,—

—

J. HOLLANDER *aan Koffie onder gemeenschappelijke rekening onder hem.* Voor het bedrag van $^1/_6$ in eene partij Koffie onder hem, primitief ingekocht voor derde rekening met mij en B. BRENNER, doch waarvan, buiten weten en præjudice van B. BRENNER, en mijne nader mede-geïnteresseerden D. DEMPER, door J. HOLLANDER, met mijne toestemming, aan F. EVERS voor $^1/_6$ aandeel gegeven is, welke F. EVERS bij J. HOLLANDER daarvoor is gedebiteerd, en alzoo mij de helft daarvan aangaande, wordt hiermede gemelde J. HOLLANDER daarvoor gedebiteerd, en het voornoemde $^1/_{12}$ aandeel van mijn oorspronkelijk aandeel afgeschreven *f* 1500,—

—

J. HOLLANDER *aan Onderstaanden.* Voor mijn $^1/_4$ aandeel in het netto Provenu van eene partij Koffie, door hem voor gemeenschappelijke rekening met B. BRENNER, F. EVERS en mij verkocht, volgens van hem ontvangen Verkoop-rekening, en waarvan het volgende in het *Credit* der onderstaande rekeningen behoort:

Aan D. DEMPER, voor zijn $^1/_9$ aandeel in het netto Provenu (of $^1/_3$ in mijn $^1/_3$, aan hem afgestaan) volgens overgeleverde Nota *f* 2100,—

" *Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder* J. HOLLANDER, voor mijn restant aandeel in idem, of $^5/_{36}$ part " 2625,—

f 4725,—

—

Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder J. HOLLANDER, *aan Winst en Verlies*, *f* 125,—. Voor avans op deze rekening *f* 125,—

—

Grootboek van J. ANSPACH.

KOFFIE VOOR GEMEENSCHAPPELIJKE REKENING ONDER J. HOLLANDER.

DEBET.			CREDIT.		
Aan J. HOLLANDER. Voor $^1/_3$ in partij Koffie	*f* 6000	—	Per D. DEMPER. Voor mijn $^1/_9$ hem overged.	*f* 2000	—
» Winst en Verlies. » avans	» 125	—	» J. HOLLANDER. » $^1/_{12}$ aan F. EVERS	» 1500	—
			» idem. Voor mijn $^5/_{36}$ in netto prov.	» 2625	—
	f 6125	—		*f* 6125	—

§ 128.

Boeking van B. BRENNER.

Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder J. HOLLANDER *aan dezen.* Voor mijn $^1/_3$ in den Inkoop van eene partij Koffie, voor gemeenschappelijke rekening

met hem en J. ANSPACH, om onder directie van den eerstgenoemde verkocht te worden, bedragende volgens van hem ontvangen Inkoop-rekening *f* 18000; is voor mijn $^1/_3$ *f* 6000,—

—

J. HOLLANDER *aan Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder hem.* Voor mijn $^1/_3$ aandeel in het netto Provenu van eene partij Koffie, door hem voor gemeenschappelijke rekening met mij en J. ANSPACH verkocht, bedragende volgens van hem ontvangen Verkoop-rekening *f* 6300,—

—

Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder J. HOLLANDER *aan Winst en Verlies* *f* 300. Voor avans op die rekening *f* 300,—

—

Grootboek van B. BRENNER.

KOFFIE VOOR GEMEENSCHAPPELIJKE REKENING ONDER J. HOLLANDER.

DEBET.			CREDIT.		
Aan J. HOLLANDER. Voor $^1/_3$ in Koffie	*f* 6000	—	Per J. HOLLANDER. Voor mijn $^1/_3$ Koffie	*f* 6300	—
» Winst en Verlies. » avans	» 300	—			
	f 6300	—			—

§ 129.

Boeking van D. DEMPER.

Koffie voor gemeenschappelijke rekening met J. ANSPACH *aan* J. ANSPACH. Voor mijn $^1/_3$ aandeel in zijn een derde in eene partij Koffie, door hem gecombineerd met B. BRENNER en J. HOLLANDER gekocht, om door den laatste verkocht te worden, en voor welk $^1/_9$ aandeel voorn. J. ANSPACH aan mij heeft afgestaan voor *f* 2000,—

J. ANSPACH *aan Koffie voor gemeenschappelijke rekening met hem.* Voor mijn aandeel in het netto provenu eener partij Koffie, volgens van den gedebiteerde ontvangen Nota *f* 2100,—

—

Koffie voor gemeenschappelijke rekening met J. ANSPACH *aan Winst en Verlies.* Voor avans op deze rekening *f* 100.—

Grootboek van D. DEMPER.

KOFFIE VOOR GEMEENSCHAPPELIJKE REKENING MET J. ANSPACH.

DEBET.			CREDIT.		
Aan J. ANSPACH. Voor $^1/_3$ in zijn $^1/_3$ p. K.	*f* 2000	—	Per J. ANSPACH. Voor m/a in eene p. K.	*f* 2100	—
» Winst en Verlies. Voor avans	» 100	—			
	f 2100	—			—

—

§ 130.

Boeking van F. Evers.

Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder J. Hollander *aan* J. Hollander. Voor mijn 1/6 aandeel in eene partij Koffie onder den Crediteur ten Verkoop berustende, welk aandeel door hem en den mede-geïnteresseerden J. Anspach aan mij is afgestaan f 3000,—

—

J. Hollander *aan Cassa.* Voor aan hem betaald f 3000,—

—

J. Hollander *aan Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder hem.* Voor mijn 1/6 aandeel in het netto provenu van eene partij Koffie, volgens ontvangen Verkoop-rekening f 3150,—

—

Koffie voor gemeenschappelijke rekening onder J. Hollander *aan Winst en Verlies.* Voor op deze rekening gewonnen f 150,—

—

Grootboek van F. Evers.

KOFFIE VOOR GEMEENSCHAPPELIJKE REKENING ONDER J. HOLLANDER.

Debet.				Credit.		
Aan J. Hollander. Voor	1/6 in eene p. K.	f 3000	—	Per J. Hollander. Voor 1/6 in eene p. K.	f 3150	—
» Winst en Verlies, »	avans	» 150	—			
		f 3150	—			

Winst.

B. Brenner	1/3	f 300,—
F. Evers	1/6	» 150,—
D. Demper	1/9	» 100,—
J. Anspach	5/36	» 125,—
J. Hollander	1/4	» 225,—
	36/36	f 900,—

§ 131.

Het afschrijven van Kwade of Dubieuse Schulden.

Wanneer men eene zuivere Balans zal opmaken, moet men niet vergeten de kwade of twijfelachtige posten in aanmerking te nemen, anders toch zouden deze als goede vorderingen op de Balans verschijnen, en de *Kapitaalrekening* zou voor een gedeelte slechts eene ingebeelde, en niet de werkelijke bezitting aanwijzen. Er bestaan verschillende manieren, door welke hierin kan voorzien worden.

Eene der meest voldoende is deze: men laat alle posten van Debiteuren, zoo lang men niet verzekerd is, dat er volstrekt niets meer van terecht kan komen, *debet* staan, en brengt die als goede posten op de Balans over. Dit strekt zich zelfs uit tot zulke Debiteuren, welke na hun faillissement een accoord met hunne Crediteuren getroffen hebben; want ofschoon de geaccordeerde percenten mogen ontvangen zijn, is het toch de gewone term in ieder zoodanig accoord, dat de Debiteuren zich verbinden om, bijaldien zij in gunstiger omstandigheden mochten komen, hunne Schuld ten volle te betalen. Men houdt derhalve, in dit vooruitzicht, nog eene pretentie op hen, welke hoe zeldzaam dit ook moge plaats vinden, echter nog eenmaal geldend kan worden. Het spreekt intusschen van zelf, dat er nu op eene andere wijze in het stellig of vermoedelijk Verlies moet worden voorzien, ten einde geene onzuivere Balans op te maken. Men gaat hiermede op de volgende wijze te werk.

In het eerste jaar, dat er iets af te schrijven valt, maakt men uit het Grootboek eene lijst op van de personen bij wie, en van de sommen waarvoor zulks moet plaats hebben, en deze lijst opgeteld zijnde, wordt er een post geformeerd van dezen inhoud: Winst en Verlies aan Dubieuse Schulden of Debiteuren. *Voor zooveel ik dit jaar op de rekeningen van diversen als verloren reken, volgens daarvan opgemaakte lijst f* . . . . Op deze wijze is er voor de Boeking van het Verlies, hetzij dan stellig of ondersteld geleden, gezorgd; het Credit der rekening van *Dubieuse Schulden of Debiteuren* wordt nu, als of het een persoon gold, die iets van ons te vorderen heeft, als een Crediteur op de Balans gebracht, welke Onpersoonlijke Crediteur tot een tegenwicht verstrekt voor de kwade of twijfelachtige posten, welke, desniettegenstaande, nog steeds als goede vorderingen in het Debet der Balans gebracht worden. Het spreekt van zelf, dat wanneer er in het volgende jaar iets inkomt, daarvoor de rekeningen der personen zelven gecrediteerd worden, maar juist dit, en ook toekomstige nieuwe Verliezen, maken het noodzakelijk, dat men de hiervoor genoemde lijst zorgvuldig bewaart, ten einde men aan het slot van het volgend jaar tot eene nieuwe herziening van het Grootboek overgaande, met behulp daarvan, eene vergelijking zou kunnen maken, of en in hoeverre, de Debiteuren sedert verbeterd of verergerd zijn, om alzoo, op eene nieuwe lijst, de som voor de afschrijving van dat jaar te kunnen bepalen. — Het is te allen tijde raadzaam, immers wanneer de Winsten, die men gemaakt heeft, zulks eenigszins toelaten, dat men de rekening van *Dubieuse Debiteuren*, liever voor eene iets ruimere, dan te zeer beperkte

som, als eene Reserve tegen toekomstige Verliezen, Credit laat overloopen 1). Nog zij hier gezegd, dat, ingeval men naderhand volkomen verzekerd is, dat er niets meer van den een of anderen post kan terechtkomen, wegens overlijden van den Debiteur in armoedige omstandigheden, als anderszins, en men dus zijne rekening geheel kan afsluiten, zulks dan niet moet geschieden door de *Winst- en Verliesrekening* daarvoor te debiteeren; deze toch heeft dit Verlies reeds te voren geleden, toen die post, onder anderen, in het Credit der rekening: *Dubieuse Debiteuren* gebracht is; het is de laatstgenoemde rekening, welke dan daarvoor moet gedebiteerd worden.

---

§ 132.

De Boekhouding van een Handel in Compagnie.

In vroeger tijd was men gewoon, bij het onderwijs in het Boekhouden, de drie verschillende hoofdbedrijven in den Handel, namelijk *Negotie voor eigen rekening*, — *in Commissie*, *en in Compagnie* van een te scheiden, en elk dezer drie vakken, in uitvoerige Memorialen afzonderlijk te behandelen: het beste onder de oudere Werken, dat van wijlen den scherpzinnigen ABRAHAM DE GRAAF, strekt daarvan onder anderen ten bewijs. De genoemde wijze is intusschen geheel af te keuren, en wel eenvoudig, omdat zij met de practijk of ondervinding geheel strijdig is. Geen Koopman toch bepaalt zich zoo uitsluitend tot het doen van zaken voor eigene rekening, dat hij nimmer eenigen Vriend in Commissie zoude bedienen, of niet nu of dan eens eene onderneming in gemeenschap met anderen doen. Dit in aanmerking nemende, zal men, zonder verdere aanwijzing te behoeven, van zelf reeds kunnen opmaken, dat in de Boeking der zaken van eene Vennootschap, of van iemand, die alleen en voor eigen rekening handelt, in den grond geen verschil bestaan kan; het eenige onderscheid bepaalt zich slechts tot twee perioden, te weten: *bij het begin des Handels*, *en bij de afsluiting der Boeken*.

Bij het *begin* des Handels wordt in het Grootboek aan iederen Vennoot eene *Kapitaalrekening* gegeven, welke voor zijn Inleg gecrediteerd wordt. Behalve deze Kapitaalrekeningen wordt er voor elken Vennoot in het bijzonder nog eene andere rekening geopend, welke den naam draagt van N. N. REKENINGCOURANT, of wel N. N. PARTICULIERE REKENING; deze debiteert men voor de Gelden, welke ieder deelgenoot, van tijd tot tijd, voor zijn bijzonder gebruik uit de Kas neemt.

Bij de *afsluiting der Boeken* is het volgende in acht te nemen.

Wanneer de Kapitalen der verschillende Vennooten ongelijk aan elkander zijn, en er dientengevolge in het Contract van Vennootschap vastgesteld is, dat er, — daar voor het overige de Winsten en Schaden gelijkelijk verdeeld zullen worden, — eene

1) Men zou dus zeer gevoeglijk aan deze rekening den naam kunnen geven van FONDS, of KAPITAAL VAN RESERVE.

Interestberekening zal plaats hebben, zoo moeten de Particuliere Rekeningen of de Rekeningen-Courant der Vennooten voor de hun komende Interesten gecrediteerd worden, terwijl de *Interestrekening* daarvoor de natuurlijke Debiteur is. Het spreekt dus wel van zelf, dat deze berekening vóór de opmaking van de Winst- of Verliesrekening geschieden moet, omdat door de genoemde Interesten de Winst verminderd wordt. — Indien de eene Vennoot, boven den anderen, aanmerkelijke sommen tot bijzonder gebruik uit de Kas mocht genomen hebben, strekt zich deze Interestberekening, ten minste zoo men nauwkeurig wil te werk gaan, ook tot die posten uit, welke op ieders Rekening-Courant geboekt zijn. — Ingeval er in het Contract mocht bepaald zijn, dat de Winsten evenredig naar ieders oorspronkelijken Inleg zullen verdeeld worden, zoo komt er, althans ten aanzien der Kapitalen, geene Interestberekening te pas.

Wanneer de Interesten aldus geregeld zijn, wordt de Winst of het Verlies opgemaakt, en wanneer er gewonnen is debiteert men de *Winst- en Verliesrekening*, om te sluiten aan de Particuliere rekeningen of Rekening-Courant der Vennooten, ieder voor hun aandeel; of wel aan ieders *Kapitaalrekening*, hetwelk toch op hetzelfde nederkomt, terwijl nu ook eindelijk de genoemde Rekeningen-Courant afgesloten worden, door het Saldo op de *Kapitaalrekening* van ieder der Vennooten over te brengen, zoodat aan het einde het Saldo der *Kapitaalrekening* van iederen Vennoot het juiste deel aanwijst, dat hij in den Handel bezit.

Het bovenstaande is de meest gewone boekingswijze in Vennootschappen; algemeene en vaste regelen zijn intusschen hieromtrent niet op te geven, omdat alles hier afhangt van de onderlinge schikkingen der Vennooten, en van de bepalingen, welke dienaangaande in het Contract van Vennootschap zijn vastgesteld, waarmede de Boekhouder behoort bekend te zijn. Eenige bijzonderheden, die dikwijls plaats hebben, en welke van de hierboven beschrevene manier afwijken, laten wij, om der volledigheid wille, hier nog volgen.

I. In sommige Vennootschappen is bij Contract bepaald, dat men de Kapitaalrekeningen der verschillende Vennooten steeds onveranderd zal laten blijven, en dus immer aan Balans zoodanig zal laten overloopen als het bedrag bij den eersten Inleg geweest is; ingevolge hiervan worden de Rekeningen-Courant der deelhebbers, nadat zij alvorens voor de Interesten gecrediteerd zijn, en het aandeel in de Winst of het Verlies daarop gebracht is, nu niet aan of per de Kapitaalrekeningen der Vennooten, maar per Balans afgesloten: de reden hiervan is te zoeken in de overeenkomst, om alleen van de oorspronkelijk ingebrachte gelden Interesten te trekken, en geen Interest van Interest te berekenen, hetwelk plaats zoude hebben, indien men telken jare het Saldo der Rekeningen-Courant op de Kapitaalrekeningen overbracht.

II. Wanneer men mocht overeengekomen zijn, om de Kapitalen van twee Vennooten even groot te maken, en als zoodanig daarvan geen Interest te berekenen, zoo moet, wanneer desniettegenstaande de Inleg van den één grooter dan die van den anderen is, dit meerdere van de Kapitaalrekening afgetrokken, en daarvan eene afzonderlijke dépositorekening geformeerd worden, waarvan dan *alleen* de Interest te berekenen valt.

III. Het komt ook wel voor, dat sommigen van de onderscheidene Inlagen der Vennooten slechts ééne algemeene Kapitaalrekening (*compte commun*) in hun Boek hebben, even als bij den alleenhandel plaats heeft. Men doet dit om het geheele fonds, dat er in den Handel gelegd is, op ééne rekening aan te wijzen, terwijl het

dan ook steeds onveranderd blijft staan, daar al de Winsten of Verliezen op de Rekeningen-Courant der deelhebbers gebracht, en die dan ook steeds, even als alle andere personeele rekeningen, door middel der Balans, afgesloten worden. Deze algemeene Kapitaalrekening is haar ontstaan aan de volgende Boeking verschuldigd: zoodra het Contract van Vennootschap gepasseerd is, waarin bepaald wordt, welke som ieder Vennoot tot het Handelfonds zal bijdragen, wordt er dadelijk — schoon er eigenlijk nog niets heeft plaats gehad, — een post, ter opening van de Boeken, geformeerd, van dezen inhoud:

De Volgenden aan Kapitaal. — Voor den, volgens Contract bepaalden, Inleg in de Vennootschap, welke van heden af door A en B, tegen gelijke Winst zal gedreven worden, onder de Firma enz.

A *Rekening van Inleg*, voor zooveel deze moet fourneeren	*f* 50000,—
B *Rekening van Inleg*, voor idem	„ 50000,—
	f 100000,—

Wanneer nu door de Vennooten de som, welke zij zich verbonden hebben te fourneeren, hetzij in eens, of bij gedeelten wordt ingebracht, dan wordt hunne *Rekening van Inleg* daarvoor gecrediteerd, en na de geheele afbetaling gesloten. Voor deze handelwijze bestaat echter geene noodzakelijkheid. Niet van toekomstige, maar van gebeurde daadzaken moet er Boek gehouden worden en de rekeningen van Inleg kunnen derhalve geheel vermeden worden, als men ieder Vennoot op zijne Kapitaalrekening crediteert, zoodra hij zijne fondsen werkelijk in den Handel brengt. Verkiest men echter eene Algemeene Kapitaalrekening aan te leggen, zoo kan men die, na den Inleg, dus formeeren:

Cassa aan Kapitaal. — Voor hetgeen er op heden door de onderstaanden in Specie is gefourneerd en in het Fonds van Negotie, welke door hen in Compagnieschap gedreven zal worden, onder de Firma N N, volgens Contract, als: van A *f* 50000,—
„ B „ 50000,—
f 100000,—

Zijn er andere voorwerpen dan Geld ingebracht, zoo worden daarvoor andere rekeningen, welke die voorwerpen voorstellen, tot Debiteuren genomen.

IV. Het kan echter gebeuren, dat men eene *Algemeene Kapitaalrekening* in het Grootboek verlangt te hebben, omdat men er een geheim uit maken wil, hoeveel het aandeel van ieder deelgenoot, in het bijzonder, in het Fonds bedraagt. Indien dit plaats heeft, spreekt het van zelf, dat voor de Interesten van ieders aandeel in het Fonds, als ook voor hun aandeel in de Winsten, indien die naar de verhouding van hunnen Inleg verdeeld worden, de Rekeningen-Courant der Vennooten niet kunnen gecrediteerd worden, want dan toch zou men zich zelven verraden, en het al aanstonds kenbaar worden, hoeveel ieders aandeel in het algemeen Kapitaal bedraagt. Men behoort dit dus, *buiten de Boeken* onder elkander te regelen, en eene afzonderlijke Geheimboeking daarvan te houden. — In het Grootboek van het Kantoor wordt dan alles, evenals in een Alleenhandel, geboekt, en de *Algemeene Kapitaalrekening* is, zoowel voor de Interesten der onderscheidene Vennooten, als voor de geheele Winst, de éénige Crediteur. Stel, om dit met een voorbeeld op te helderen, dat er 3 Vennooten zijn, waarvan A *f* 10000, B *f* 15000 en C *f* 20000 heeft ingebracht; verder, dat de *Interestrekening* voor een jaar Interest van dat vereenigd

Kapitaal, tegen 5 pct., met *f* 2250 gedebiteerd is, en er, na overboeking van dit Verlies op de *Winst- en Verliesrekening*, nog blijkt *f* 2750 zuiver gewonnen te zijn, zoo zal de *Algemeene Kapitaalrekening* in het Grootboek zich aldus vertoonen:

DEBET. ALGEMEENE KAPITAALBEREKENING. CREDIT.

Aan *Balans*, Voor nevensstaand Saldo	*f* 50000	—	Per *Cassa* Voor de Inlagen	*f* 45000	—
			» *Int.rrek* v. 1 jaar Int. v. *f* 45 M. 5%	» 2250	—
			» *Winst en verlies.* Voor zuivere Winst	» 2750	—
				f 50000	—

In het *Particuliere Boek* worden daarentegen de volgende boekingen hieromtrent gemaakt: (Zie volgende bladzijde).

	Algemeen Kapitaal.		Kapitaal A.		Kapitaal B.		Kapitaal C.	
	Debet.	Credit.	Debet.	Credit.	Debet.	Credit.	Debet.	Credit.
Algemeene Kapitaalrekening aan Onderstaanden. Aan *Kapitaalrekening* A. f 10000. " " B. " 15000. " " C. " 20000.	f 45000			f 10000,—		f 15000,—		f 20000,—
Algemeene Kapitaalrekening aan Onderstaanden. Aan *Kapitaalrekening* A, voor Inter. van f 10/m. à 5 pCt. f 500. " *Kapitaalrekening* B, voor Inter. van f 15/m. à 5 pCt. " 750. " *Kapitaalrekening* C, voor Inter. van f 20/m. à 5 pCt. " 1000.	f 2250			f 500,—		f 750,—		f 1000,—
Algemeene Kapitaalrekening aan Onderstaanden. Aan *Kapitaalrekening* A, voor ²/₉ der zuivere Winst f 611,11. " *Kapitaalrekening* B, voor ³/₉ der zuivere Winst " 916,66. " *Kapitaalrekening* C, voor ⁴/₉ der zuivere Winst " 1222,23.	f 2750			f 611,11		f 916,66		f 1222,23
De Volgenden aan Algemeene Kapitaalrekening. *Voor afsluiting*: *Kapitaalrekening* A, Saldo f 11111,11. Idem B, " " 16666,66. Idem B, " " 22222,23.		f 50000	f 11111,11		f 16666,66		f 22222,23	
	f 50000	f 50000	f 11111,11	f 11111,11	f 16666,66	f 16666,66	f 22222,23	f 22222,23

Dat in deze Voorstelling de *Algemeene Kapitaalrekening* als Debiteur verschijnt, zal het best begrijpelijk worden, indien men zich die onder een persoon vertegenwoordigt, die van A, B en C de som van f 45000 ter verantwoording ontvangt, en die deze aan de handeldrijvende Firma *à déposito* overgeeft, welke hem derhalve in haar Boek daarvoor crediteert: het is, met andere woorden, eene Liquidatie of Tusschenrekening, noodig om het Particuliere Boek met dat van den Handel in onderling verband te brengen.

---

§ 133.

Over de Liquidatie eener Vennootschap.

Over dit onderwerp kan al weder niet anders dan in het algemeen gesproken worden, vermits de Boeking hieromtrent aan de deswege gemaakte overeenkomsten ondergeschikt is. In gewone gevallen moet het volgende geschieden.

I. Men maakt, als gewoonlijk, eene nauwkeurige Balans op, waarbij de overblijvende voorwerpen zoo juist mogelijk, en volgens onderlinge overeenkomst, begroot worden.

II. Is de Boekhouding der Vennootschap zoodanig ingericht, dat ieder Compagnon eene *Kapitaalrekening* in het Boek heeft, zoo wijzen die rekeningen, daar zij *Aan* Balans gesloten, en *Per* Balans weder geopend worden, reeds van zelven aan, welk aandeel ieder Vennoot, op den tijd der ontbinding, in de zaak heeft; indien echter in het Boek slechts eene *Algemeene Kapitaalrekening* bestaat, invoege als in de voorgaande § beschreven is, zoo moet er, alvorens de Balans geboekt wordt, een post gemaakt worden, waardoor die *Algemeene Kapitaalrekening* gesloten, en ieder voor zijn aandeel in het Fonds, op eigen naam, gecrediteerd wordt, dus:

Kapitaal aan Onderstaanden. Voor het Saldo dezer rekening, hetwelk om deze te sluiten, op de rekeningen der onderstaanden overgebracht is, als:

Aan A	f
" B	"
	f

Hierop worden de nu geformeerde rekeningen der Associé's, gelijk alle overige openstaande rekeningen, *aan* en *per Balans* afgesloten, en door middel van dezelfde Hulprekening, voor de Saldo's op nieuw geopend. Voor de terugbetaling van hunne Fondsen worden de rekeningen der voormalige Compagnons gedebiteerd, totdat zij, na de volkomene afdoening, geheel sluiten.

Indien een der Associé's, die met de Liquidatie der Compagnieschap belast is, de zaak voor zijne eigene rekening blijft voortzetten, kan hij zijne eigene zaken, *desverkiezende*, in de oude Boeken blijven beschrijven, mits, gelijk hiervoren gezegd is, al de openstaande rekeningen, en dus ook die der voormalige Compagnons, alvorens *aan* en *per* Balans gesloten en op nieuw geopend zijn. Daar echter de nog loopende zaken der ontbondene Associatie, vóór de finale afdoening, nog aan Verlies of Winst

zijn blootgesteld, hetzij door het faillissement van nog overblijvende Debiteuren, of door een verkoop van Goederen, tot hooger of lager prijs dan geïnventariseerd is, zoo moet die Winst of Schade nog door de Compagnons genoten of gedragen worden. Tot dat einde opent hij, die met de liquidatie belast is, eene rekening in het Boek, onder den titel: LIQUIDATIEREKENING DER VOORMALIGE FIRMA VAN N. N., welke hij voor alle Verliezen, uit die oude zaken spruitende, debiteert, en voor de Winsten crediteert, om die, na den eindelijken afloop, te sluiten, door het Saldo op de rekeningen der Compagnons, voor zooveel hun aandeel betreft, en zijn eigen aandeel op zijne *Winst- en Verliesrekening* over te brengen.

§ 134.

Over de Liquidatie eener Nalatenschap.

Ook omtrent dit onderwerp zijn niet wel bepaalde vaste regelen op te geven, daar de inhoud van de testamentaire dispositie des overledenen hierin ten richtsnoer moet verstrekken; overigens komt de Boeking van dergelijke zaken grootendeels met die van de liquidatie eener Vennootschap overeen.

Men begint dan, door het opmaken eener Balans zich met den juisten staat der nalatenschap bekend te maken; langs dezen weg het zuiver Kapitaal gevonden hebbende, debiteert men, ingeval er legaten moeten uitgekeerd worden, de *Kapitaalrekening* voor deze aan de gelegateerden. Na deze boeking vertoont zich het deelbaar Kapitaal, en nu wordt de *Kapitaalrekening*, tot sluiting, voor het saldo gedebiteerd, en ieder der erfgenamen voor zijn erfdeel gecrediteerd, welke erfgenamen telkens, als zij iets uit de nalatenschap ontvangen, gedebiteerd worden. Indien het Kapitaal, wegens verschillende nog loopende en onafgedane zaken, nog niet ten volle deelbaar is, kan men de erfgenamen voorloopig slechts voor het deelbare crediteeren, en eene Rekening openen: ONGEDEELDE NALATENSCHAP VAN N. N. genoemd, welke men zoo lang Credit laat staan, totdat eenmaal de deeling mogelijk geworden is. — Voor alle Winsten en Verliezen, die er intusschen uit de nog loopende zaken zouden kunnen voortvloeien, en die op de vermindering of vergrooting van de nog te verdeelen nalatenschap invloed kunnen hebben, opent men, evenals bij de liquidatie eener Vennootschap, eene LIQUIDATIEREKENING, welke men daarvoor debiteert of crediteert. Na den eindelijken afloop brengt men het saldo dier rekening over op de rekening: ONGEDEELDE NALATENSCHAP enz.; en sluit wederom deze af, door ieder erfgenaam voor zijn aandeel van het saldo te crediteeren.

§ 135.

Over de Boekhouding in eene Fabriek.

De Boekhouding in eene Fabriek moet noodwendig, wegens het meer samengestelde dezer soort van zaken, omslachtiger zijn, dan zulks bij een gewonen Handel

plaats vindt; niettemin is er geene manier, beter geschikt om de resultaten eener Fabriekzaak, niet slechts van het geheel maar ook van de bijzondere deelen, te leeren kennen, dan die der Italiaansche of dubbele Boekhouding. Het komt, in de eerste plaats, hier vooral aan op eene goede keuze en inrichting der Hulp- of Bijboeken, die men in de Fabriek zelve te houden heeft, en welke dienen moeten tot aanteekening van de verschillende ontvangen en verbruikte Materialen, Gefabriceerde en Afgeleverde artikelen, Arbeidsloonen, Voorschotten, Onkosten, enz. Het ligt, wegens de te groote uitvoerigheid, buiten ons bestek om voorschriften omtrent de inrichting dier Bijboeken te geven; genoeg is het dienaangaande aan te merken, dat de meeste daarvan het best en gemakkelijkst in een tabellarischen vorm kunnen gehouden worden, en dat het van belang is daarin accuraat te werk te gaan, omdat deze aanteekeningen de bouwstoffen uitmaken, waaruit de Hoofdboeken moeten worden samengesteld.

Voor hem, die zich uit het voorgaande van dit werk reeds in het Boekhouden geoefend heeft, zullen overigens eenige korte algemeene aanwijzingen voldoende kunnen gerekend worden, om hem met den meest gewonen gang der Boekhouding in eene Fabriek bekend te maken.

I. Voor ieder der verschillende ruwe stoffen of Materialen, die in de Fabriek benoodigd zijn, wordt eene rekening geopend, welke voor het bedrag van den inkoop dier voorwerpen gedebiteerd, en daarentegen gecrediteerd wordt voor zooveel daarvan telkens afgenomen wordt, met juiste aanteekening van de hoeveelheid of het gewicht. Men heeft met deze rekeningen geenszins ten doel om Winst of Verlies, te ontdekken, maar slechts om de hoeveelheid van het gebruikte, en den aanwezigen voorraad, tijdens het afsluiten der Boeken, te leeren kennen; waarom het Saldo, dat per Balans wordt overgebracht, met den Inventaris, zoo men tot eene opzettelijke weging wilde overgaan, nagenoeg behoort overeen te stemmen.

II. Eene tweede hoofdrekening is de *Fabriekrekening*. Deze wordt gedebiteerd voor al de ruwe stoffen en Materialen, die er ter verwerking zijn afgegeven, en waarvoor de zooeven genoemde rekeningen der Materialen de natuurlijke Crediteuren zijn; verder wordt zij gedebiteerd voor de Arbeidsloonen en Onkosten tot de Fabriek betrekkelijk. Zij wordt daarentegen gecrediteerd voor de bewerkte Goederen, welke berekend worden tot den prijs, dien zij gefabriceerd kosten, of nog wel verhoogd met eenige percenten als Fabriekwinst. — Indien men, tijdens het afsluiten der Boeken, nog met fabriceeren bezig is, wordt er van de in gebruik zijnde Materialen, of gedeeltelijk gereed zijnde Goederen, een Inventaris opgemaakt, en hunne waarde begroot, welke dan als een Debiteur op de Balans gesteld wordt. In enkele Fabrieken is het echter de gewoonte de Boeken af te sluiten op een tijdstip, dat alles afgewerkt is, en de Fabriek voor een zekeren tijd stil staat.

III. Eene hoofdrekening, die hierop volgt, en met de *Fabriekrekening* in een onmiddellijk verband staat, is die der *Gefabriceerde Goederen*, welke nu een voorwerp van handel geworden zijn. Deze rekening wordt gedebiteerd voor al de Goederen, welke zij uit de Fabriek ontvangt, en waarvoor de *Fabriekrekening* de Crediteur is; zij wordt voor den verkoop daarvan gecrediteerd, en voor het overige geheel als de rekening: *Goederen*, behandeld.

IV. Eene rekening van *Arbeidsloonen*, welke gedebiteerd wordt voor de betaalde arbeidsloonen der Werklieden, en welke rekening gesloten wordt, door haar Saldo in het Debet der *Fabriekrekening* over te brengen.

V. Eene rekening van *Voorschotten*. Het gebeurt veel, dat men aan eenige Werklieden, die met huisgezinnen bezwaard zijn, eenige gelden voorschiet, op rekening van hun te verdienen werkloon, en zulks naderhand bij gedeelten weder inhoudt. Het is goed daarvan afzonderlijke nota's te houden, bij wijze van Rekening-Courant; in het algemeen echter is deze rekening in het Boek bestemd, om haar voor die Voorschotten te debiteeren, en bij de teruggave weder daarvoor te crediteeren.

VI. *Gereedschapsrekening*, welke voor den aankoop, of de begrooting bij Inventaris, van alle Gereedschappen, Machines, Werktuigen, ook Wagens, Paarden enz., die in de Fabriek gebruikt worden, gedebiteerd wordt. — Bij het afsluiten der Boeken wordt deze rekening, voor de slijting of afgenomen waarde, met eenige percenten gecrediteerd, en daarna het Saldo op de Balans gebracht.

VII. Indien men buiten de Fabriek nog anderen Handel drijft, en de uitkomsten van de zaken der Fabriek geheel afgescheiden wil houden, zoo opent men nog eene afzonderlijke *Onkostenrekening der Fabriek;* deze wordt dan voor alle kleine uitgaven, de Fabriek rakende, gedebiteerd; ook voor het afgeschrevene op de waarde der gereedschappen; verder voor de geheele of gedeeltelijke salarissen der bedienden; voor kantoor- en schrijfbehoeften; voor Interest of huur van het Fabriekgebouw enz., en in plaats van bij het opmaken der Boeken alsdan die rekening per Winst en Verlies af te sluiten, brengt men haar nadeelig Saldo op de *Fabriekrekening* over.

§ 136.

Een paar opmerkingen over de Boekhouding eener Fabriek.

Ingeval de Fabriek op eene andere plaats gedreven wordt, dan die alwaar het Handelshuis of Kantoor gevestigd is, en zij alzoo aan het bestuur van een Directeur is toebetrouwd, zoo is er, alhoewel men de Hoofdboeken daarvan zelf wil houden, buiten hetgeen in de vorige Afdeeling behandeld is, nog het volgende op te merken.

I. Wordt er eene rekening geopend, die den persoon des Directeurs vertegenwoordigt, onder den titel: Cassa onder N. N. — Deze wordt gedebiteerd voor alle Gelden en Remises, die men tot het bestrijden van de Onkosten der Fabriek, of tot het doen van Inkoopen enz. aan den Directeur overmaakt; alsmede voor de gelden, die hij voor onze rekening ontvangt. Zij wordt gecrediteerd voor al de Remises, die men van hem ontvangt, en voor al zijne uitgaven de Fabriek betreffende, waarvan hij gehouden is iedere maand een behoorlijken staat of Kas-extract in te zenden, voor welke ontvangsten en uitgaven de verschillende rekeningen, welke daarop betrekking hebben, gedebiteerd of gecrediteerd worden.

II. Van al de Goederen, welke gereed uit de Fabriek komen, zendt de Directeur van tijd tot tijd opgaven, wordende daarvoor eene rekening, *Goederen onder N. N.* gedebiteerd, en de *Fabriekrekening* gecrediteerd. — Voor de gefabriceerde Goederen, welke door den Directeur aan ons afgezonden worden, opent men eene rekening, welke daarvoor, evenals bij ieder anderen Inkoop, gedebiteerd wordt, terwijl men de *Goederen onder N. N.* daarvoor crediteert; — heeft de Directenr eenige gefabriceerde Waren op onzen naam verkocht, dan zendt hij ons opgave van de namen der Koopers, en van het bedrag der geleverde Goederen, en wij debiteeren die Koopers

en crediteeren de *Goederen onder N. N.;* — bestaat er op de plaats der Fabriek een *Depôt* van gefabriceerde Goederen, welke door den Directeur op *zijn* naam verkocht worden, dan zendt hij ons daarvan maandelijks eene specifieke opgave, voor welker gezamenlijk bedrag wij éêne algemeene rekening debiteeren, die den naam voert: Uitstaande Schulden onder N. N., terwijl de Goederen onder N. N. daarvoor gecrediteerd worden. — Welk eene boeking de Directeur voor zich van het een en ander behoort te maken, zal uit het voorgaande wel genoegzaam kunnen worden afgeleid; gelijk het voor het overige geene opzettelijke vermelding behoeft, dat het tot zijn plicht behoort, om, behalve de maandelijksche staten van Ontvangst en Uitgaaf, benevens die van In- en Verkoop, ook bij het einde des jaars een volledigen Inventaris over te zenden, ten einde uit de van hem ontvangen documenten de Boeken volledig te kunnen opmaken en afsluiten.

§ 137.

Over de Boekhouding van den Handel in het klein of Winkel-Negotie.

Op tweeërlei wijze kan er een handel in het klein gedreven worden: in de eerste plaats als een toevoegsel op een grooteren Handel, zoo dat iemand, die als Grossier partijen Goederen in het groot in- en verkoopt, bovendien, als eene bijzaak, nog een Winkel houdt. In dit geval wordt in zijn Boek de Winkel even als een persoon behandeld, dien hij debiteert aan de *Goederen-Rekening* voor al de Goederen, die hij uit zijn Pakhuis aan hem ten verkoop in het klein overgeeft, en crediteert voor de Gelden, die hij uit den Winkel ontvangt. Bij de afsluiting der Boeken crediteert men de *Winkelrekening* per Balans voor het bedrag der overblijvende Goederen, benevens voor de uitstaande Winkelschulden, en sluit die rekening aan *Winst en Verlies* af.

De tweede wijze heeft plaats, wanneer men enkel kleinhandelaar of Winkelier is.

Vele Winkeliers, vooral zij die in het vak van kruidenierswaren handel drijven, hebben dikwijls een uitgebreid debiet aan Buitenlieden, Schippers, enz., aan welke zij op Crediet verkoopen. Deze posten worden alle in een afzonderlijk boek, *het kleine Schuldboek* geheeten, vereenigd, en wel op deze wijze: men bedient zich van een tamelijk dik boek, van *langet formaat*, en houdt dit in den vorm van een eenvoudig Verkoopboek, waarin al de Leverantiën, naar de volgorde der datums, specifiek te boek gesteld worden; de bladzijden worden opgeteld, en het bedrag op de volgende getransporteerd, zoodat men bij het einde van iedere maand het totale beloop van het in die maand verkochte zien kan, hetwelk alsdan afgesloten wordt. Van dit vereenigde bedrag wordt op den laatsten datum van iedere maand een post in het Memoriaal gesteld, dien men dus journaliseert:

Debiteuren volgens het Kleinboek aan Goederen.

Voor den Verkoop gedurende deze maand aan diversen f . . . Op een Alphabet, bij het voornoemde Kleinboek behoorende, plaatst men achter de namen der Koopers, het getalmerk van het Folio, waarop iedere Leverantie geboekt is. Dit Alphabet, zoodanig gehouden, maakt dit Boek dus eigenlijk tot een *Schuldboek*, want daar het niet in den vorm van een Grootboek, met Debet- en Credit-zijden gehouden wordt,

moet die bladwijzer alleen uitspraak doen, waar de Leverantiën aan iemand gedaan, hier en ginds in het Boek verspreid, te vinden zijn. — Alle ontvangsten van de in dit Boek voorkomende Debiteuren worden in een afzonderlijk *Kasboek* aangeteekend, en de geheele ontvangst van iedere maand wordt, in één regel, op het algemeene Kasboek overgebracht, waaruit in het Journaal, deze post te voorschijn komt: CASSA AAN DEBITEUREN VOLGENS HET KLEINBOEK. *Voor deze maand van Diversen ontvangen f...*

Op vastgestelde tijden draagt men de betalingen uit het Kasboek in het Schuldboek over, op deze wijze: met hulp van het genoemde Alphabet zoekt men in het Schuldboek den post op, welke betaald is geworden, plaatst aan den voet daarvan den datum der betaling, en schrapt den post daarna met eene schuinsche streep door. Wanneer er slechts *op rekening* betaald is, teekent men dit aan, en wacht met het doorschrappen, totdat hij geheel voldaan is.

Eens om de drie maanden maakt men eene proeve op dit klein Schuldboek, door eene lijst daaruit te formeeren van al de nog onbetaalde posten, welker vereenigd bedrag nauwkeurig behoort overeen te stemmen met het Saldo der rekening, welke in het Grootboek geopend is, onder den titel: DEBITEUREN VOLGENS HET KLEINBOEK, op welke rekening, gelijk een ieder uit de voorgaande beschrijving van zelf bevroeden kan, gedurende een geheel jaar slechts twaalf regels, in Debet en Credit voorkomen, namelijk: in de Debet-zijde het bedrag van den *maandelijkschen* Verkoop, en in de Credit-zijde dat van de *maandelijksche* ontvangst.

Aanmerkingen. 1°. Veelal is men gewoon ook die posten, welke *à Contant* verkocht worden, mede in het kleine Schuldboek te boeken, en de ontvangen Gelden daarentegen ook op het Kasboek aan te teekenen. Men doet zulks om het vereenigd bedrag van den *geheelen* Verkoop uit het kleine Schuldboek te kunnen opmaken. Het is niet te ontkennen, dat deze wijze van boeking het sehrijfwerk verbazend omslachtig maakt, en men handelt even goed als men de ontvangst van alle à Contant verkochte posten in een afzonderlijk boekje, *Contantboekje*, noteert, en het maandelijksch beloop daarvan in één regel op het algemeene Kasboek brengt, terwijl bij het Journaliseeren de *Cassa* daarvoor gedebiteerd, en de *Goederen* daarvoor gecrediteerd worden.

2°. Sommigen verkiezen ook het vereenigd beloop van de Onkosten, aan de Koopers berekend, eens per maand in het Credit der Onkostenrekening te brengen, en dns de Goederen alleen voor het bedrag daarvan te crediteeren. Men begrijpt, dat men, om dit doel te bereiken, zich een alleruitvoerigst schrijfwerk getroosten moet, en eene Contrôle op het kleine Schuldboek noodzakelijk is. Dit Contraboek is geheel tabelsgewijze ingericht, waarbij men in afzonderlijke kolommen de verschillende soorten van Goederen, de gewichten, het netto bedrag, dat der Onkosten, en eindelijk het totaal beloop invult, terwijl dan de optelling van het laatste met het kleine Schuldboek moet stemmen. Zekerlijk zal menigeen afgeschrikt worden om met deze bijzonderheden, langs zulk een omslachtigen weg, bekend te worden. Men kan dan ook — schoon het mede niet zonder uitvoerigheid geschieden kan, — het formaat van het *kleine Schuldboek* zoodanig inrichten, dat de genoemde rubrieken of kolommen (al ware het dan slechts een drietal, namelijk één voor het enkel beloop der Goederen, één voor de Onkosten en één voor het totaal) daarin voorkomen, terwijl dan de schifting en invulling der twee eerstgenoemden, tusschenbeiden, kan geschieden.

3°. Wanneer het *kleine Schuldboek* volgeschreven is, gaat men tot een nieuw Boek over, zonder Saldo's van het oude Boek in het nienwe over te dragen; de betalingen toch, welke men vervolgens voor posten, die nog in het oude Boek openstaan, ontvangt, worden in dat Boek zelf aangeteekend en doorgehaald, totdat er niet één post meer open is gebleven.

§ 138.

Tweede manier van dergelijke Boekhouding.

Eene andere wijze van Boekhouding over Winkelzaken, die door velen in beoefening gebracht wordt, is ontegenzeggelijk minder regelmatig dan de eerste manier; — maar beveelt zich door eene veel grootere kortheid aan, terwijl zij het eindelijke resultaat, *Winst en Verlies*, even goed als de voorgaande manier doet kennen.

In een Boek van *langetformaat*, geheel in denzelfden vorm, als waarvan zij, die de *eerste manier* volgen, zich bedienen, wordt aan iederen Kooper eene afzonderlijke rekening gegeven, niet met Debet- en Credit-zijden, maar enkel in *Debet* gehouden, waarop alle Leverantiën onder elkander geboekt worden. Wanneer de Debiteur een post, hetzij geheel of op rekening, betaalt, wordt dit op dezelfde rekening van zijn Debet afgetrokken. Het volgende voorbeeld van zoodanige rekening zal de inrichting aanschouwelijk genoeg maken.

N. N. TE A........ DEBET.

1874.					
Januari.	26	4 Balen Java Koffie.			
		Bt. 257½ K.G.			
		Tarra 3% 7½ 〃			
		Nt. 250 K.G. à 60 Ct. 't ½ K.G.	*f*	300	—
		Schepen en aanteekenen	〃	0	35
			f	300	35
		Ontvangen 10 *Maart* 1874	〃	250	—
		Saldo	*f*	50	35
Februari.	16	4/4 kisten zwarte Thee			
		Wegende Bt. 160 K.G.			
		Tarra à 10 K.G. 40 〃			
		Nt. 120 K.G. à 75 Ct. *f* 90,—			
		af 1 pCt. 〃 0,90	〃	89	10
Maart	3	1 vat Sm. Rozijnen.			
		Bt. 200 K.G.			
		Tarra 14% 28 〃			
		Nt. 172 K.G. à *f* 10 〃 34,40			
		50 K.G. Krenten à 〃 20 〃 20,—			
		25 K.G. Anijszaad à 〃 30 〃 15,—			
		f 69,40			
		af 1 pCt. 〃 0,69			
		f 68,71			
		2 zakk. 80 Ct. Schepen en aanteekenen 25 Ct. 〃 1,05	*f*	69	76
		te zamen	*f*	209	21
		Ontvangen 31 *Mei* 1874	〃	200	—
		blijft	*f*	9	21

De Winkelier, die deze manier volgt, houdt van al de betalingen zijner Debiteuren een afzonderlijk *Kasboek*, hetwelk hij wekelijks of maandelijks aan het *groote Kasboek* afsluit, beschouwende de ontvangene som als gedurende dien tijd voor à contant verkochte Goederen; hij gaat hiermede voort tot aan het einde des jaars, wanneer hij eene lijst opmaakt van de Saldo's zijner Debiteuren in het *Kleinboek*, en het gezamenlijk beloop bij den Inventaris der overblijvende Goederen voegt. — Op deze wijze vindt hij de Winst van al het verkochte op de *Goederen-Rekening*, terwijl deze, in een volgend jaar voor betalingen van oudere Leverantiën gecrediteerd wordende, daarop voor zooverre niets meer winnen kan, omdat, zooals gezegd is, het beloop van die *Oude Schulden*, met en benevens de werkelijk overblijvende waren, op de *Goederen* in het Debet der *Nieuwe* rekening (*aan Balans*) is overgebracht.

De Onkosten, welke men ten behoeve van den Winkel betaalt, zooals vaatjes, mandjes, knechtsloonen, briefporten enz., worden niet op *Onkosten-rekening* gebracht, maar bij de betaling wordt de kleine Kas daarvoor gecrediteerd, en daar aldus het Saldo van dit kleine Kasboek alleen op het groote Kasboek wordt overgebracht, zoo wordt door die mindere ontvangst het Credit der *Goederen*, of de Winst daarop, natuurlijk zooveel kleiner als de som dier Onkosten bedraagt. Bij tegenstelling spreekt het nu ook wel van zelf, dat van de Onkosten, die men aan de Koopers berekent, niets in het Credit der *Onkosten-rekening* komt, maar dat deze onder het bedrag der Goederen gerekend worden.

Toegestane rafactiën, kortingen bij de betalingen enz., worden enkel op de rekeningen der personen in het Kleinboek afgeschreven, zonder dat verder iets daarvan geboekt wordt; door die aftrekkingen toch wordt natuurlijk het beloop der overblijvende Saldo's zooveel kleiner, en ook de Winst op de *Goederen* even zooveel minder dan die anders zijn zoude.

Jaarlijks wordt er een nieuw Kleinboek aangelegd, zonder daarop de Saldo's des vorigen jaars over te brengen, daar de betalingen daarvoor op de oude Boeken worden afgeschreven.

---

§ 139.

Verklaring van het nevensstaande Journaal en Grootboek.

Ten einde hierbij niet te uitvoerig te worden, is het korte *Memoriaal*, hetwelk vooraan in het werk van A. B. Strabbe voorkomt, daartoe ten grondslag gelegd.

De som van iederen post wordt driemaal opgeteekend; 1°., in de journaalkolom; 2°., in het Debet der gedebiteerde rekening; 3°., in het Credit der gecrediteerde rekening. Hieruit volgt, dat het vereenigd bedrag der Journaalposten gelijk moet zijn aan het totaal beloop van al de kolommen, zoo in de Debet- als in de Credit-zijde. Journaal en Grootboek contrôleeren elkander alzoo wederzijds op het nauwkeurigst, zoowel ten aanzien van iederen post, als over het geheel.

Bij eene aandachtige beschouwing van deze Tabel zal men de ontwikkeling van het gansche stelsel der dubbele Boekhouding, van het begin tot het einde, onder één oogpunt vinden voorgesteld. Deze manier van handelen is van de Franschen ontleend,

REDUCTION

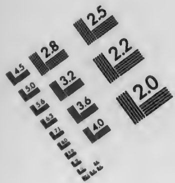
RATIO

14:1

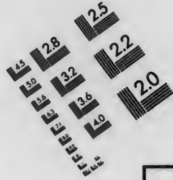
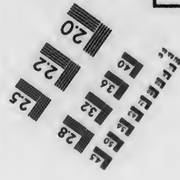
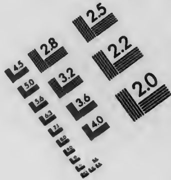
2.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890

2.0 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

1.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

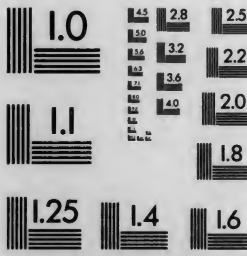

PM-MGP 13"x18"
METRIC GENERAL PURPOSE TARGET
PHOTOGRAPHIC

A3 200 mm

A4 150 mm

A5 100 mm

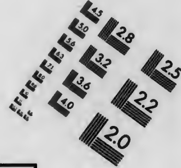

1.0 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

1.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

2.0 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890

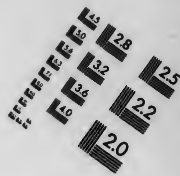
2.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890

PRECISION℠ RESOLUTION TARGETS

Century A&P
1303 Geneva Avenue
St. Paul, MN 55119

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
4.5 mm 1234567890

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
3.5 mm abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
3.0 mm abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

§ 139. *Tabelsgewijze voorstelling van een JOURNAAL en GROOTBOEK, in één Boek vereenigd.*

		JOURNAALPOSTEN.	JOURNAAL-POSTEN.	CASSA.		GOEDEREN.		WINST EN VERLIES.		PERSONEN-REKENING.		ONKOSTEN-REKENING.		KAPITAAL.		BALANS.	
			D. EN C.	D.	C.	D.	C.	D.	C.	D.	C.	D.	C.	D.	C.	D.	C.
Febr.	4	Cassa aan Kapitaal, *f* 5260,—. Voor zooveel op heden in Cassa	*f* 5260,—	*f* 5260,—											*f* 5260,—		
"	4	Goederen aan Kapitaal, *f* 11205,25. Voor diverse Goederen, volgens Inventaris	" 11205,25			*f* 11205,25									" 11205,25		
"	4	D. VISVLIET aan Kapitaal, *f* 1964,65. Voor zooveel hij mij schuldig is	" 1964,65							*f* 1964,65					" 1964,65		
"	4	Kapitaal aan B. DOK, *f* 5311,75. Voor zooveel ik aan hem tot slot van rekening schuldig ben	" 5311,75								*f* 5311,75			*f* 5311,75			
"	7	Goederen aan W. VAN LIS, *f* 1757,45. Voor 10 balen Caracas Cacao	" 1757,45			" 1757,45					" 1757,45						
"	23	D. MAAS aan Goederen, *f* 2170,67. Voor 10 balen Koffie	" 2170,67				*f* 2170,67			" 2170,67							
Maart	9	Cassa aan D. VISVLIET, *f* 1964,65. Voor zijne Assignatie op P. VLASVAT	" 1964,65	" 1964,65							" 1964,65						
"	12	Goederen aan F. VAN WILSUM, *f* 2191,47. Voor 10 balen Segovische Wol	" 2191.47			" 2191,47					" 2191,47						
"	17	G. KEMP aan Goederen, *f* 9260,21. Voor 4 vaten Indigo Guatemalo	" 9260,21				" 9260,21			" 9260,21							
"	23	W. VAN LIS aan D. MAAS, *f* 1757,45. Voor mijne assign. op den laatste, aan de order van den eerste	" 1757,45							" 1757,45	" 1757,45						
"	23	Cassa aan D. MAAS, *f* 413,22. Voor van hem in specie ontvangen	" 413,22	" 413,22							" 413,22						
April	4	Goederen aan H. TIMMER, *f* 2401,25. Voor 45 last Haver	" 2401,25			" 2401,25					" 2401,25						
"	4	Goederen aan Onkosten, *f* 109,27. Voor diverse Onkosten op bovengen. 45 last Haver	" 109,27			" 109,27							*f* 109,27				
"	12	B. DOK aan Cassa, *f* 5311,75. Voor aan hem tot slot van rekening betaald	" 5311,75		*f* 5311,75					" 5311,75							
"	12	Onkosten aan Cassa, *f* 417,45. Voor Onkosten op diverse Goederen betaald	" 417,45		" 417,45							*f* 417,45					
"	12	Goederen aan Onkosten, *f* 339,57. Voor Onkosten op diverse onverkochte Goederen	" 339,57			" 339.57							" 339,57				
			f 51836,06	*f* 7637,87	*f* 5729,20	*f* 18004,26	*f* 11430,88			*f* 20464,73	*f* 15797,24	*f* 417,45	*f* 448,84	*f* 5311,75	*f* 18429,90		
		AFSLUITING.															
"	12	Balans aan G. KEMP, *f* 9260,21. Voor hetgeen hij schuldig is	" 9260,21								" 9260,21					*f* 9260,21	
"	12	F. VAN WILLUM aan Balans, *f* 2191,97. Voor hetgeen ik hem schuldig ben	" 2191,47							" 2191,47							*f* 2191,47
"	12	H. TIMMER aan Balans, *f* 2401,25. Voor hetgeen ik hem schuldig ben	" 2401,25							" 2401,25							" 2401,25
"	12	Balans aan Cassa, *f* 1908,67. Voor specie in Cassa	" 1908,67		" 1908,67											" 1908,67	
"	12	Balans aan Goederen, *f* 6767,30. Voor overblijvende Goederen volgens Inventaris	" 6767,30				" 6767,30									" 6767,30	
"	12	Goederen aan Winst en Verlies, *f* 193,92. Voor avans op deze rekening	" 193,92			" 193,92			*f* 193,92								
"	12	Onkosten aan Winst en Verlies, *f* 31,39. Voor verschil	" 31,39						" 31,39			*f* 31,39					
"	12	Winst en Verlies aan Kapitaal, *f* 225,31. Voor de zuivere Winst tot heden	" 225,31					*f* 225,31							" 225,31		
"	12	Kapitaal aan Balans, *f* 13343,46. Voor het Saldo dezer rekening	" 13343,46											*f* 13343,46			*f* 13343,46
			" 88159,04	*f* 7637,87	*f* 7637.87	*f* 18198,18	*f* 18198,18	*f* 225,31	*f* 225,31	*f* 25057,45	*f* 25057,45	*f* 448,84	*f* 448,84	*f* 18655,21	*f* 18655.21	*f* 17936,18	*f* 17936,18

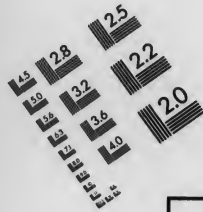
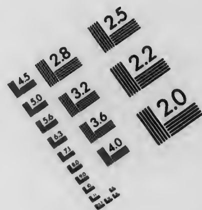
REDUCTION
RATIO
12:1

2.5 mm abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 1234567890

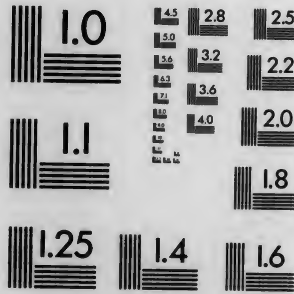
2.0 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

1.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

PM-MGP 13"x18"
METRIC GENERAL PURPOSE TARGET
PHOTOGRAPHIC

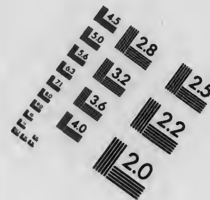
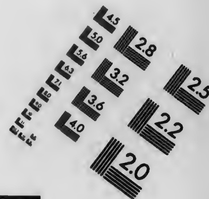

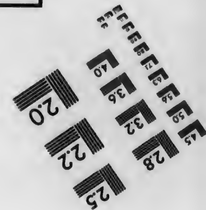
1.0 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

1.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

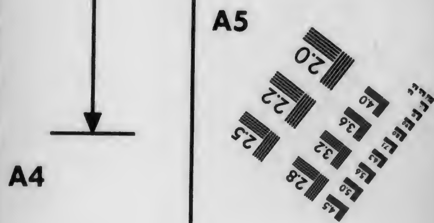
2.0 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 1234567890

2.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 1234567890

PRECISION℠ RESOLUTION TARGETS

1303 Geneva Avenue
St. Paul, MN 55119

4.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 1234567890

3.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

§ 140. *Schets van een MEMORIAAL naar de Engelsche manier van* Jones.

Debent.				Amsterdam, Februari 18		Debent & Credunt.		Credunt.	
		* 18						*	
		Febr.	4	Kapitaal *Credit*. Voor zooveel mijn Kapitaal bedraagt		f 13118	15	f 13118	15
f 5260	—	〃	4	Cassa *Debet*. Voor in diverse Speciën		〃 5260	—		
		〃	4	Goederen *Debet*. Voor 10 balen Koffie	f 2045,40				
				〃 4 vaten Indigo Guatemale	〃 9159,85				
〃 11205	25					〃 11205	25		
〃 1964	65	〃	4	D. Visvliet *Debet*. Voor zooveel hij mij schuldig is		〃 1964	65		
		〃	4	B. Dok *Credit*. Voor zooveel ik hem schuldig ben		〃 5311	75	〃 5311	75
		〃	7	W. van Lis *Credit*. Voor 10 balen Caracas-Cacao		〃 1757	45	〃 1757	45
〃 2170	67	〃	23	D. Maas *Debet*. Voor 10 balen Koffie		〃 2170	67		
		Maart	9	D. Visvliet *Credit*. Voor eene Assignatie op P. Vlasvat		〃 1964	65	〃 1964	65
〃 1964	65	〃	9	Cassa *Debet*. Voor bovengemelde ontvangst		〃 1964	65		
		〃	12	F. van Witsum *Credit*. Voor 10 balen Segovische Wol		〃 2191	47	〃 2191	47
〃 9260	21	〃	17	G. Kemp *Debet*. Voor 4 vaten Indigo Guatemala		〃 9260	21		
〃 1757	45	〃	23	W. van Lis *Debet*. Voor mijne Assignatie op D. Maas aan zijne Order		〃 1757	45		
		〃	23	D. Maas *Credit*. Voor mijne Assignatie op hem	f 1757,45				
				〃 in Specie van hem ontvangen	〃 413,22				
						〃 2170	67	〃 2170	67
〃 413	22	〃	23	Cassa *Debet*. Voor van D. Maas ontvangen		〃 413	22		
		April	4	H. Timmer *Credit*. Voor 45 lasten Haver		〃 2401	25	〃 2401	25
〃 5311	75	〃	12	B. Dok *Debet*. Voor aan hem betaald		〃 5311	75		
		〃	12	Cassa *Credit*. Voor bovengemelde betaling		〃 5311	75	〃 5311	75
		〃	12	Cassa *Credit*. Voor betaalde onkosten op Goederen		〃 417	45	〃 417	45
		〃	12	Goederen *Credit* Voor 't beloop der Goederen bij 't begin des Handels		〃 11205	25	〃 11205	25
〃 6767	30	〃	12	Goederen *Debet*. Voor de op heden overblijvende Goederen, volgen Inventaris		〃 6767	30		
f 46075	15					f 91924	99	f 45849	84
		〃	12	Kapitaal *Credit*. Voor de Winst waarmede het vermeerdert		〃 225	31	〃 225	31
f 46075	15					f 92150	30	f 46075	15
		〃	12	Goederen *Credit*. Voor het Saldo dezer rekening om te sluiten		f 6767	30	f 6767	30
		〃	12	Cassa *Credit*. Voor als boven.		〃 1908	67	〃 1908	67
		〃	12	G. Kemp *Credit*. Voor idem		〃 9260	21	〃 9260	21
f 2191	47	〃	12	F. van Wilsum *Debet*. Voor Saldo om te sluiten		〃 2191	47		
〃 2401	25	〃	12	H. Timmer *Debet*. Voor idem idem		〃 2401	25		
〃 13343	46	〃	12	Kapitaal *Debet*. Voor idem idem		〃 13343	46		
f 17936	18					f 35872	36	f 17936	18

Hierop volgen nu de bovenstaande 6 posten andermaal, doch in eene omgekeerde stelling, ten einde die rekeningen voor de Saldo's op nieuw te openen.

De beide lijnen; aan welker hoofd het * geplaatst is, dienen om de Folio's van het Grootboek daar tusschen te stellen.

van wien wij, Nederlanders, het werken in tabellen in velerlei vakken van bedrijf hebben nagevolgd. De uitvinder van een dergelijk Journaal en Grootboek is de kundige Schrijver EDMOND DEGRANGE, die daarover gehandeld heeft in een aanhangsel op zijn werk over het Boekhouden, onder den titel: *Nouvelle Méthode pour tenir les Livres en double partie, par le moyen d'un seul registre, dont tous les comptes balancent journellement entre-eux, et composent un seul tableau de l'état général de la situation des affaires d'un Négociant.* — Naderhand is deze manier nog tot meerdere volkomenheid gebracht door J. ISLER, in zijn werk, getiteld: *Nouvelle Méthode Suisse, pour tenir les Livres en partie double. Bruxelles* 1810.

Op de kolom van de Journaalposten volgen zes kolommen in Debet en Credit, die het Grootboek uitmaken. De Eerste heeft ten opschrift: *Cassa*, en is bestemd voor al de betalingen en ontvangsten welke plaats gehad hebben. De 2e kolom behelst in zich de *Goederen-rekening*, met al hare onderdeelen; de 3e is voor de *Winst- en Verliesrekening* bestemd, de 4e de *Personenrekening* voor onze Debiteuren en Crediteuren, de 5e voor *Onkostenrekening* en de 6e voor de *Kapitaalrekening* met al hare onderdeelen. In iedere kolom zijn de onderdeelen ter onderscheiding kenbaar gemaakt door een bepaald nommer, hetwelk die rekening aanwijst, te plaatsen vóór den post, tusschen twee nauwe lijnen, waarmede iedere kolom voorzien is. Hierop volgt eindelijk eene zevende kolom met het opschrift: *Balans*, welke tot verschillende einden gebruikt wordt, hetzij om de optelling der voorgaande kolommen te vereenigen, welk vereenigd beloop dan met de optelling der Journaalkolom moet overeenstemmen, en dus ten proeve van de goede boeking verstrekt, — hetzij om het Debet en Credit der verschillende Subdivisiën, die in iedere kolom begrepen, maar met een zeker nommer onderscheiden zijn, daarin bijeen te stellen, en dus de resultaten van ieder afzonderlijk te kennen, — hetzij eindelijk, om uit de algemeene kolom der personen het Saldo van een bepaald persoon, mede door een eigen nommer kenbaar, op te maken.

Moge echter de uitvinding der hierboven beschrevene Methode op zich zelve schoon zijn, bij een eenigzins uitgebreiden Handel, is zij bijna onuitvoerlijk. In plaats van eene gereede inlichting over ieder bijzonder gedeelte des Handels aan te bieden, loopt men veeleer gevaar in een doolhof van getallen verward te geraken, en zelfs bij een hoogst eenvoudigen en weinig uitgebreiden Handel kan men zich, van die tabellen niet met vrucht bedienen, zonder tevens een *Rekening-courantboek*, in den vorm van een gewoon *Grootboek* daarbij te houden.

---

§ 140.

Korte beschrijving en beoordeeling van de Engelsche manier van Boekhouden, uitgevonden door E. T. JONES.

De uitvinder der bovengenoemde manier heeft zich ten doel gesteld, om de wetenschap van het Boekhouden derwijze te vereenvoudigen, dat zij met weinig moeite door den minstkundige kan begrepen en beoefend worden; hij heeft er tevens voor

willen zorgen, dat men, naar *zijne* Methode, de uitkomst van Winst en Verlies op eene juiste en gemakkelijke wijze kan leeren kennen, en men tegen het begaan van abuizen volkomen kan gewaarborgd zijn. De Heer N. A. Vestieu te *Amsterdam* stelde voor eenige jaren deze Methode zeer duidelijk in het licht; en wij kunnen ons dus bepalen met eene zeer korte beschrijving daarvan te geven, en die te doen vergezeld gaan van eene uitgewerkte Schets van het hiervoor gebezigde kleine Memoriaal.

1. Men heeft, volgens deze manier, slechts twee *Hoofdboeken* noodig, namelijk een *Memoriaal* en *Grootboek*.

2. Alle onpersoonlijke rekeningen vallen hier geheel weg, behalve de *Kapitaal-rekening* en de *Cassa-rekening*, welke laatste bij iedere ontvangst gedebiteerd, en bij elke uitgaaf gecrediteerd wordt; ook bekomen al de deelen der bezitting eene rekening; voor het overige worden al de posten naar de wijze van het Eenvoudig Boekhouden te boek gesteld.

3. Bij het einde des jaars, wanneer men een Inventaris van de overblijvende Goederen gemaakt heeft, opent men alleen voor dezen post eene *Goederen-rekening*, die daarvoor gedebiteerd wordt; bij het opmaken der Balans in een volgend jaar wordt de *Goederen-rekening* van bovengenoemden post ontlast, of daarvoor gecrediteerd, en tevens op nieuw gedebiteerd voor het beloop der Goederen, welke alsdan aanwezig zijn.

4. Het *Memoriaal* is op eene bijzondere wijze ingericht. Men heeft aan het uiteinde der linkerzijde eene kolom voor de Debet-posten, aan het uiteinde van den rechterkant van het Folio is eene kolom voor de Credit-posten; en in het midden of vóór de lijn der Crediteuren, is eene derde kolom, waarin al de Debet- en Credit-posten, ondereen gemengd, voorkomen. Iedere bladzijde wordt opgeteld en getransporteerd, en nu moet het totaal van de Debet- en Credit-kolommen, te zamen vereenigd, even zoo veel bedragen als de genoemde derde algemeene kolom, welke juiste overeenkomst eene genoegzame proeve oplevert, dat alles zonder abuizen geboekt is. Het beloop van iedere maand wordt afgestreept, en eene volgende maand op nieuw begonnen, terwijl bij het einde des jaars eene verzameling of *Recapitulatie* der optellingen van al de maanden gemaakt wordt.

5. De hoofdeigenschap van deze Methode is, dat, wanneer het hierboven gencemde omtrent de overblijvende goederen is in acht genomen, alsdan de som, welke de optelling der Debet-zijde grooter is dan die der Credit-zijde, het beloop der zuivere *Winst* uitmaakt, hetwelk men dus al aanstonds, enkel uit het Memoriaal kan weten, komende het er slechts op aan, om eene proeve op het Grootboek te maken, door al de rekeningen in Debet en Credit op te tellen; alsdan moet de hoofdsom volmaakt met de optelling van het Memoriaal overeenstemmen, bij gebreke waarvan er noodwendig abuizen zijn ingeslopen. Dat het overwegende bedrag der Debet- boven die der Credit-kolom de juiste Winst aanwijst, willen wij nog met weinige woorden ontwikkelen, alhoewel zulks voor den nadenkende, door het inzien der navolgende Schets, van zelf in het oog moet vallen.

Wanneer iemand voor eenige gekochte Goederen Debet wordt, is natuurlijk onder de Som, waarvoor men hem boekt, en die in de Debet-kolom behoort, de Winst op die Goederen reeds begrepen; wel is waar wordt die Kooper, wanneer hij betaalt, weder gecrediteerd; die som, aldus in de Credit-kolom gebracht wordende, balanceert ten volle met het bedrag te voren in de Debet-kolom geboekt, en er bestaat in zooverre nu geen overwicht in het Debet meer, dat de Winst kan aanwijzen; maar nu volgt

juist alleen door het gebruik maken van de *Kas-rekening* de genoemde hoofdeigenschap: de *Kas-rekening* toch wordt voor de ontvangene gelden gedebiteerd: de som komt dus in de Debet-kolom, en daarmede tevens de Winst op het verkochte. Kan men aldus uit het meerdere beloop der Debet-zijde de gemaakte *Winst* ontdekken, het spreekt dan ook wel van zelf, dat de Credit-kolom eigenaardig geschikt is, om alles wat *Verlies* aanbrengt, op te nemen. Stel eens (om dit met een eenvoudig voorbeeld op te helderen) dat men eenige Onkosten betaalt, die als een Verlies kunnen aangemerkt worden; naar de Italiaansehe Methode zoude men alsdan dezen post maken. *Onkosten aan Cassa;* maar in de manier van Jones komt de Onpersoonlijke rekening, *Onkosten*, niet te pas: men boekt daar alleen: *Cassa* Credit, *voor betaalde Onkosten f* —.

Datgene nu, wat het totaal beloop der Credit-kolom vermeerdert, vermindert natuurlijk het Saldo der Debet-kolom, of, met andere woorden, de Winst. —

6. Het *Grootboek* is, volgens Jones, op eene bijzondere en zeer samengestelde wijze ingericht, waaromtrent men het voornoemde Werk van den Heer Vestieu kan raadplegen. Men kan echter zeer wel deze Methode van Boekhouden volgen, en zich daarbij van een Grootboek in den gewonen vorm bedienen: met dit geringe onderscheid, dat men het in *Debet* en *Credit* met drie kolommen voor Guldens en Cents laat linieeren. In de eerste dezer kolommen worden de posten geplaatst van Januari tot Maart ingesloten, waarna men die onderschrapt en optelt en het vereenigd beloop in de tweede kolom uitwerpt; even zoo doet men elke volgende maanden, zoodat men bij de afsluiting der Boeken, hoe vele posten er ook op eene rekening voorkomen, slechts vier sommen behoeft op te tellen. In de derde, of uiterste kolom wordt de geheele hoofdsom der rekening uitgetrokken. Elke drie maanden hetgeen hierboven vermeld is verricht hebbende, stelt men de optellingen van al de rekeningen in het Grootboek op een of meer vellen papier; moetende dan het totaal bedrag met de optelling van het Memoriaal geheel eensluidend zijn, en alzoo wordt er viermalen in een jaar eene proeve op het Grootboek gemaakt, hetwelk bij het einde des jaars tot groot gemak verstrekt, daar men, alsdan bevindende dat er abuizen gemaakt zijn, alleenlijk de drie laatste maanden van het jaar behoeft te pointeeren.

Dit weinige zal genoeg zijn, om een algemeen denkbeeld over deze Methode te verkrijgen. In het begin werd zij met veel ophef aangekondigd, en door haren Uitvinder met eene groote mate van eigenliefde, als het *non plus ultra* van alle methoden over de Boekhouding geroemd, terwijl hij de Italiaansche manier ten eenemale in minachting zocht te brengen. En werkelijk is zij met goed gevolg op sommige kantoren in practijk gebracht, maar een alleszins bevoegd beoordeelaar, de waardige W. Oudshoff, zegt daarvan in zijn vierden druk van dit werk, nadat hij deze manier sedert eenige jaren in de practijk beoefend had: „Zij kan in eene Winkelnegotie of eenvoudigen Grossiershandel met goed gevolg gebruikt worden, maar is voor een uitgebreiden Handel min geschikt, daar zij slechts het algemeene resultaat van *Winst* of *Verlies* doet kennen, en het verlangen om de uitkomsten van eene menigte bijzonderheden te weten, waarop een Koopman met reden prijs moet stellen, geheel onbevredigd laat. — Dat dus deze manier, alhoewel reeds lang bekend, weinig opgang gemaakt heeft, moet niet zoozeer aan de zucht voor het oude toegeschreven worden, als wel daaraan, dat de Italiaansche Methode, behoudens eenige wijzigingen, die haar vereenvoudigen en volmaken, op zulke beproefde en onwankelbare axioma's gebouwd is, dat geene nieuwe uitvinding haar kan verbeteren of geheel verdringen."

§ 141.

Over Geheimboeken.

Men vindt soms Kooplieden, die redenen meenen te hebben, om den waren staat hunner bezitting, en de Winsten, die zij met hunnen Handel maken, voor hunne bedienden, ja zelfs voor hunnen Boekhouder, te verbergen. Waar men dit doel heeft, moet men een afzonderlijk GEHEIM-JOURNAAL en GROOTBOEK houden; aan den eenen kant geheel afgescheiden van de gewone Kantoorboeken; maar toch, aan de andere zijde zoodanig daarmede verbonden, dat het Grootboek van het Kantoor, vereenigd met het Geheimboek, één geheel uitmaakt.

Ten einde men zich hiervan een geregeld denkbeeld zou kunnen vormen, brengen wij een voorbeeld uit het begin des Handels bij, en zullen voorts iets aanvoeren, hetwelk bij de afsluiting der Boeken behoort in acht genomen te worden. Vooraf echter het volgende:

1°. Het hoofdmiddel, waardoor de genoemde beide Boeken in aanraking met — of verband tot — elkander kunnen gebracht worden, is eene Tusschen-rekening, die men zich als een handelend persoon moet voorstellen, en die, b. v. in het Grootboek van het Kantoor den naam voert van GEHEIM-REKENING en in het Geheimboek die van NEGOTIE-REKENING draagt.

2°. Om de bedoelde geheimhouding te kunnen verkrijgen, moeten er van al de deelen der bezitting Rekeningen in het Geheimboek worden aangelegd, en schoon ook deze gedeeltelijk in het Grootboek van het Kantoor voorkomen, om de plaats gehad hebbende Negotie-zaken daarop te boeken, zoo als bij voorbeeld de *Goederen-rekening*, zoo geschiedt toch de eigenlijke afsluiting dier rekeningen enkel in het Geheimboek, gelijk straks zal worden aangetoond; de aanwezige voorraad der Goederen, volgens Inventaris, verschijnt dus alleen in het Geheimboek, ten einde daaruit, en niet uit het Kantoor-Grootboek, de Winst op die rekening te kunnen opmaken. — Ook de ***Winst- en Verliesrekening*** en hare onderdeelen moeten in het Geheimboek voorkomen, schoon die ook in het Kantoorboek eene plaats vinden.

3°. Wat de ***Kas-rekening*** betreft, deze kan niet anders dan in haar geheel in het Grootboek van het Kantoor voorkomen, vermits het Kasboek, dat iedere maand met het Saldo der aanwezige gelden afgesloten en op nieuw geopend wordt, den juisten staat der geldmiddelen behoort aan te wijzen, en met het Saldo der ***Cassa-rekening*** in het Kantoor-Grootboek dient overeen te stemmen.

Het tot dusver gestelde zal door de volgende ontwikkeling duidelijker worden.

Stelt men nu het geval, dat een Koopman zijne Boeken naar de dubbele Methode, met bijvoeging van een Geheimboek wil houden, en nemen wij aan, dat hij aan diverse Goederen, volgens door hem opgemaakten Inventaris, bezit *ƒ* 30000,—; voorts eene pretentie op P. TOL, uit vroegeren Handel spruitende, groot *ƒ* 5000,—; in diverse Speciën, hem in eigendom toebehoorende, *ƒ* 15000,—, en dat hij daarenboven van JOH. GANDERS eene som van *ƒ* 10000,— à déposito heeft opgenomen, à 5 percent Interest. — Hiervan zal hij, in zijn Geheim-Journaal den volgenden post maken:

VOLGENDEN AAN ONDERSTAANDEN. Voor het navolgende:
GOEDEREN. Voor diverse Goederen mij toebehoorende volgens daarvan opgemaakten Inventaris *ƒ* 30000,—
NEGOTIE-REKENING Voor het volgende:

Voor mijne pretentie op P. TOL, in de Kantoorboeken overgeschreven	*ƒ* 5000,—	
Voor in diverse Speciën, mij toebehoorende en in de Kantoor-Cassa gelegd	„ 15000,—	
Van J. GANDERS à déposito opgenomen, en mede in de Kantoor-Cassa gestort	„ 10000,—	
		„ 30000,—
		ƒ 60000,—

AAN J. GANDERS *Z/R* à DÉPOSITO. Voor van hem op heden à déposito opgenomen à 5 percent 's Jaars. *ƒ* 10000,—
AAN KAPITAAL. Voor zooveel mijn zuiver Kapitaal bedraagt „ 50000,—
ƒ 60000,—

Hiervan wordt nu in het Kantoor-Journaal deze post gemaakt:
DE VOLGENDEN AAN GEHEIMREKENING als:

P. TOL, voor zijn verschuldigde	*ƒ* 5000,—
CASSA, voor in diverse Speciën	„ 25000,—
	ƒ 30000,—

Wanneer nu in het vervolg gelden uit de Kantoor-Cassa genomen worden, om aan J. GANDERS een jaar Interest te voldoen, zoo ontstaat daaruit een post in het Kantoor-Journaal, van dezen inhoud:

GEHEIMREKENING AAN CASSA. Voor zooveel uit de Kas genomen *ƒ* 500,—
En in het Geheim-Journaal deze posten:
INTEREST AAN J. GANDERS, REKENING à DÉPOSITO.
Voor een jaar Interest van *ƒ* 10/m, à 5 percent *ƒ* 500.—
en voorts:
J. GANDERS AAN NEGOTIE-REKENING. Voor aan hem uit de Kantoor-Cassa betaald *ƒ* 500,—

of, des verkiezende, kan men met één post volstaan, door de rekening van J. GANDERS geheel voorbij te gaan en te boeken:

INTEREST AAN NEGOTIE-REKENING. Voor uit de Kantoor-Cassa betaald aan J. GANDERS, voor een jaar Interest van 10/m. à déposito, à 5 pCt., verschenen enz. *ƒ* 500,—

In den loop des Handels maakt men in de Kantoorboeken gebruik van al de Onpersoonlijke rekeningen, alsmede van de ***Winst- en Verlies-rekening*** met hare onderdeelen, even als of er geen Geheimboek bestond; maar hetgeen nu verder omtrent deze Geheimboeking moet verricht worden, komt bij de jaarlijksche afsluiting te pas. De Boekhouder maakt uit het Grootboek van het Kantoor eene Proefbalans; wanneer deze in orde bevonden is, trekt hij de Saldo's van al de Persoonlijke rekeningen, en brengt die op de Werkelijke Balans over. Met die rekeningen, welker afsluiting in het Geheimboek geschieden moet, kan hij op tweeërlei wijze te werk gaan. In

de eerste plaats kan hij die allen *aan*, of per *de Geheim-rekening* afsluiten en het Saldo dier rekening op zijne werkelijke Balans brengen, terwijl alsdan in het Geheimboek, op dezelfde rekeningen, welke ook in dat boek voorkomen, die Saldo's overgenomen worden, met behulp van de Tusschen-rekening, *Negotie-rekening*, zoodat men voor hetgeen, waarvoor de *Negotie-rekening* in het Geheimboek gedebiteerd wordt, de *Geheim-rekening* in het Kantoorboek crediteert, of omgekeerd, waardoor dus daarbij eene volmaakte Contraboeking plaats heeft. — Op deze wijze handelende, gaat men uit van den grondregel, dat geen post in het Grootboek mag geboekt worden, die niet alvorens in het Journaal gesteld is; anders kan men, volgens eene tweede manier, eenvoudig te werk gaan, door al de bedoelde rekeningen in het Kantoorboek aan beide zijden op te tellen, en vóór het totale beloop de woorden te plaatsen: „*Getransporteerd in het Geheimboek*, F°.," terwijl alsdan de Patroon die optellingen op de verschillende rekeningen in het Geheimboek transporteert, en het beloop der overblijvende Goederen, Effecten etc. daarop brengt, om de Winst of het Verlies op te maken, en in het generaal het Geheimboek op de gewone wijze — hierboven in het Vierde Hoofdstuk beschreven — af te sluiten. De Saldo's der rekeningen worden voorts door hem op de onvolledige Balans, hem door den Boekhouder ter hand gesteld, aangevuld, waardoor dan aan het slot eene volledige Balans te voorschijn komt; deze, goed uitkomende, zoo kan de Boekhouder de rekeningen in *zijn* Grootboek, *aan* of *per* Balans afsluiten en openen; terwijl in den verderen loop des Handels de *Goederen-rekening*, en alle overige, die in het Geheimboek mede eene plaats bekleeden, in het Kantoorboek weder als voren gebruikt, en zonder eenig voorafgaand Saldo begonnen worden.

Op de volledige Balans, — dit spreekt van zelf, — komen nu ook de Saldo's zoo wel van de *Geheim-rekening*, als van de *Negotie-rekening;* doch deze beide moeten, uit haren aard, als Tusschen-rekeningen, in Debet en Credit tegen elkander sluiten.

Wij laten tot meerdere volledigheid nog volgen:

§ 142.

Een voorbeeld eener Geheimboeking van een Compagniehandel.

Men onderstelle, dat er een Compagniehandel bestaat onder de Firma van Lenting en Bouwer. De Inleg van Lenting is *f* 20,000.—; die van Bouwer *f* 15,000.— Naar de verhouding der ingelegde gelden, heeft Lenting $^4/_7$ en Bouwer $^3/_7$ aandeel in de Winst. Volgens het Contract van Negotie zal er van deze ingelegde sommen, 5 pCt. Interest berekend worden; de deelhebbers hebben echter buitendien nog eene som van *f* 10,000.— à 4 pCt. à déposito van Harting opgenomen. Dit een en ander verlangt men, dat voor den Boekhouder geheim zal blijven; terwijl voor het overige de Winsten, die er gemaakt zullen worden, hem bekend mogen zijn. De Boeking zal dus als volgt plaats hebben:

A. *Boeking in het Kantoor-Journaal.*

CASSA AAN GEHEIM-REKENING. Voor den Inleg in diverse Speciën *f* 45000,—

B. *Boeking in het Geheim-Journaal.*

NEGOTIE-REKENING AAN DE VOLGENDEN, als:
AAN LENTING, KAPITAAL-REKENING. Voor zijn Inleg, à 5 pCt. *f* 20000,—
AAN BOUWER, KAPITAAL-REKENING. „ „ dito, à 5 pCt. „ 15000,—
AAN HARTING, REKENING à DÉPOSITO. Voor van hem opgenomen, à 4 pCt. „ 10000.—
f 45000,—

Hetgeen een ieder der geïnteresseerden in geld of geldswaarde, gedurende den loop des jaars, uit de Kas ontvangt, behoeft niet geheim gehouden te worden, en wordt dus op de *Rekening-courant* of *Particuliere Rekeningen* der Associé's geboekt; doch de Interesten mogen niet openlijk genoteerd worden, vermits daardoor het geheim zou ontdekt worden. Gesteld nu dat de beide Compagnons van hunne Kapitalen, en de Geldschieter Harting van de geleende som, na verloop van een half jaar, den interest ontvangen hadden, zoo wordt er geboekt:

A. *In het Kantoor-Journaal.*

WINST EN VERLIES AAN CASSA.
Voor betalingen volgens het Geheimboek *f* 1075,—

B. *In het Geheim-Journaal*

DE VOLGENDEN aan INTEREST, te weten:
LENTING, REKENING-COURANT. Voor ontvangen Interesten van *f* 20000, ½ jaar, à 5 pCt. *f* 500,—
BOUWER, REKENING-COURANT. Voor idem van *f* 15000, ½ jaar, à 5 pCt. „ 375,—
HARTING, REKENING à DÉPOSITO. Voor idem van 10/m., ½ jaar, à 4 pCt. „ 200,—
f 1075,—

Nu komt het tot afsluiting. Wij moeten dan, in de eerste plaats, in het Geheimboek een ieder voor het hem komende één jaar Interest crediteeren, en er wordt geboekt:

B. *In het Geheim-Journaal.*

INTEREST AAN ONDERSTAANDEN, te weten:
AAN LENTING, REKENING-COURANT. Voor een jaar Interest van 20/m. à 5 pCt. *f* 1000,—
AAN BOUWER, REKENING-COURANT. Voor een jaar Interest van 15/m. à 5 pCt. „ 750,—
AAN HARTING, REKENING à DÉPOSITO. Voor een jaar Interest 10/m. à 4 pCt. „ 400,—
f 2150,—

Maar vermits nu elk hunner de helft daarvan reeds ontvangen heeft, zoo blijft er bij de afsluiting nog slechts de helft der Interesten aan ieder te vergoeden overig. — In het Kantoor-Grootboek wordt, als naar gewoonte, de Balans opgemaakt; wij willen onderstellen, dat, volgens deze, de *Geheim-rekening* als Fonds der Negotie

eene Som van *f* 5000,— aanwijst; bij gevolg heeft zij, door middel der ***Winst- en Verlies-rekening***, een aanwas van *f* 5000,— verkregen. Deze Winst is echter nog niet de *zuivere* Winst, want nu moet nog de helft der jaarlijksche Interesten, ter somme van *f* 1075,—, aan de geïnteresseerden vergoed worden, en alzoo bedraagt de ware Winst slechts *f* 3925,—. Vermits nu, gelijk wij te voren gesteld hebben, LENTING 4/7 en BROUWER 3/7 bekomt, zoo spruit daaruit de volgende boeking voort:

A. *In het Kantoor-Journaal.*

WINST EN VERLIES AAN GEHEIM-REKENING. Voor overboeking der Winst	*f* 5000,—
GEHEIM-REKENING AAN BALANS. Voor het Saldo dezer rekening	*f* 50000,—

B. *In het Geheim-Journaal.*

NEGOTIE-REKENING AAN WINST EN VERLIES. Voor Winst volgens het Kantoor-Journaal		*f* 5000,—
BALANS AAN NEGOTIE-REKENING. Voor het Saldo dezer rekening		〃 50000,—
WINST EN VERLIES AAN DE VOLGENDEN, als:		
AAN INTEREST. Voor het Saldo dezer rekening	*f* 1075,14	
AAN LENTING, REKENING-COURANT. Voor 4/7 aandeel in de Winst van *f* 3925,—	〃 2242,86	
AAN BOUWER, REKENING-COURANT. Voor 3/7 aandeel in idem	〃 1682,—	
		f 5000,—
DE VOLGENDEN AAN BALANS. Voor zooveel de volgende rekeningen gedebiteerd worden, om te sluiten, en weder op nieuwe rekening over te brengen.		
LENTING, KAPITAAL-REKENING	*f* 20000,—	
IDEM, REKENING-COURANT	〃 2742,86	
BOUWER, KAPITAAL-REKENING	〃 15000,—	
IDEM, REKENING-COURANT	〃 2057,14	
HARTING, REKENING à DÉPOSITO	〃 10200,—	
		f 50000,—

De vermeerdering van ieders bezitting door de gemaakte Winst komt niet op de ***Kapitaal-rekeningen*** der Compagnons, maar op hunne ***Rekeningen-courant;*** vermits bij de voortzetting der zaken alleen van de oorspronkelijk ingelegde Gelden Interesten berekend worden, en niet van de Winsten, welke op de Rekeningen-Courant overgedragen zijn: ten minste wordt hier ondersteld, dat dit ingevolge de gemaakte overeenkomst aldus geschiedt.

Tot nadere opheldering van het hier medegedeelde voorbeeld zij nog met een enkel woord opgemerkt, dat, daar de Winst in de Kantoorboeken opgemaakt is, de ***Interest-rekening*** en ***Winst- en Verlies-rekening***, welke in het Geheimboek voorkomen, voor niets meer dan ***Tusschen-rekeningen*** te houden zijn, die alleenlijk dienen, om de posten volgens de dubbele Methode te boek te stellen, en die, na eindelijke Boeking, van zelve sluiten.

---

§ 143.

Over de Revisie der Boeken.

De revisie der Boeken, welke gewoonlijk bij faillissementen, of bij ontstane geschillen tusschen Compagnons, hetzij dan op rechterlijken last, of bij wege van arbitrage, geschiedt, is voorzeker het moeilijkste gedeelte der werkzaamheden van een Boekhouder: het is toch hier niet alleen te doen, om kennelijk verwarde Boeken in orde te brengen, maar om bij schijnbaar in orde gehouden Boeken te onderzoeken, of men zich in het een of ander opzicht op bedrog heeft toegelegd. Er behoort tot dit werk voorzeker een man, door langdurige ondervinding geoefend, en die zoodanig eene bedrevenheid (*routine*) in het Boekhouden verkregen heeft, dat voor zijn scherpzienden blik geene misstellingen of valsche posten kunnen verholen blijven. Het spreekt van zelf, dat over dit onderwerp geen vaste regelen kunnen opgegeven worden; de zoo zeer verschillende omstandigheden en uiteenloopende inrichtingen der Boeken, die tot dat einde kunnen te berde gebracht worden, maken dat men, bij eenige weinige algemeene middelen, daarin grootendeels naar eigen beleid en oordeel dient te werk te gaan. Wij geven slechts kortelijk hieromtrent eenige wenken, die deels tot de goede Boeking der posten, deels tot hunne deugdelijkheid betrekking hebben.

Wat het eerste betreft: Men vergelijkt het gehouden Journaal met het Memoriaal en de als bouwstoffen gebruikte Bijboeken, om te onderzoeken, of al de posten, zoo wat de Sommen, als de rechte Debiteuren en Crediteuren aangaat, daarin behoorlijk zijn te Boek gesteld; men onderzoekt mede of de optellingen der posten in het Journaal in orde zijn, en dit Boek voorts met het Grootboek gepointeerd hebbende, loopt men het laatstgenoemde Boek nog eens door, om te onderzoeken of alle posten wel aangestipt zijn; — de rekeningen, die reeds afgesloten zijn, telt men na om zich te overtuigen, dat zij werkelijk sluiten; de rekeningen, op andere bladzijden overgebracht, slaat men gade, of de Sommen wel goed opgeteld en getransporteerd zijn. — Voorts moet onderzocht worden, hoedanig er over de ontvangen Remises gedisponeerd is; met betrekking tot de Goederen moet worden nagegaan, waar de ingekochte Waren gebleven zijn, en of er soms niet een Inkoop geboekt is van Goederen, die nimmer ontvangen of in stilte verkocht zijn; is dit alles in goede orde bevonden, dan examineert men de gemaakte Balans, of maakt er zelf eene uit de Boeken op. Ingeval men grove abuizen aantreft, maakt men daarvan aanteekening, en is het, dat de Boeken te zeer in een verwarden staat bevonden worden, zoo doet men best om uit het Memoriaal een geheel nieuw Journaal, en daaruit weder een geheel nieuw Grootboek, aan te leggen.

Dit een en ander is echter op verre na niet genoeg. De Boeken kunnen in eene volmaakte orde gehouden, en desniettemin kan daarmede een aanmerkelijk bedrog gepleegd zijn; het is daarom, ter ontdekking hiervan, noodzakelijk tot de eerste bronnen, waaraan al de posten hun oorsprong ontleenden, terug te keeren. Er kan, — gelijk wij vroeger nog eenmaal hebben opgemerkt — geen post geboekt worden, waarbij niet het een of ander oorspronkelijk stuk, hetzij eene Inkooprekening, Factuur, Verkooprekening, Wisselbrief, Assignatie, Quitantie, of Brief enz., ten grondslag verstrekt heeft; deze moeten opgezocht en te voorschijn gebracht worden, om

de deugdelijkheid der geboekte posten daaraan te toetsen, en bij ontstanen twijfel of verdenking, of het daarmede wel in den haak is, is men veelal in de gelegenheid, om bij de personen wien het betreft, mondeling of door brieven, onderzoek te doen. — Door het in achtnemen van deze algemeene regelen, en de aanwending eener veelzijdige kennis door langdurige practijk verkregen, zal men zich op de beste wijze door de doolhoven der verwarring heenworstelen, en het gepleegd maar verholen bedrog veeltijds kunnen ontsluieren.

---

§ 144. *Inrichting van het Remise-, Traite- en Wisselboek.*

Ofschoon deze Boeken steeds allerwege in druk verkrijgbaar zijn, achten wij het toch niet ondienstig, hier eene uitgewerkte schets te leveren, vermits daarin eenige verscheidenheid plaats heeft, en men dus naar believen daarnaar zelf zoude kunnen laten drukken.

LINKERZIJDE. REMISEBOEK. RECHTERZIJDE.

Datums.	Nummers.	Bedrag.	Vervaltijd.	Betrokkenen.	Plaats.	Remittanten.	Woonplaats.	Voor Rekening van	met Brief van	Afgegeven.	Aan wien.

EENE ANDERE MANIER VAN HET REMISEBOEK.

Datum van Ontvangst.	Volg-nommer.	Trekkers en Woonplaats	Order van	Datum der Remise.	Termijn.	Vervaltijd.	Betrokkenen en Woonplaats.	Geremitteerd door	Bedrag.	Geëndosseerd aan

TRAITEBOEK.

Datums.	Bedrag.	Vervaltijd.	Betaalbaar bij	Trekkers.	Plaats.	Datums der Traite.	Termijn.	Order.	Voor Rekening van	Datum.	Advies-brief.	Datum der Acceptatie.	Betaald per

WISSELBOEK.

Datums.	Nummers.	Bedrag in vreemde Specie.	Koers.	Bedrag in Ned. Ct.	Verval. tijd.	Betrok-kenen.	Plaats.	Eigen Traites.	Genegotiëerd van	Termijn.	Order.	Voor Rekening van	Afgegeven.	Aan wien.

§ 145. *Schets van een VERVALBOEK van Traites en Remises, naar de beschrijving van* § 72.

TRAITES. Maand *Februari* 1874. | REMISES. Maand *Februari* 1874.

			TRAITES				REMISES
			24°.				
—	*f* 3808	$22\frac{1}{2}$	*Traite* J. DE NEUFVILLE te *Parijs*, Eigen order, 2 maanden dato van 24 December 1873, geaccepteerd den 29 dito, aan P. LE LEVRE, *fr.* 8088,25 à *f* $56\frac{1}{2}$.				
			Maand *Maart*.				Maand *Maart*.
			23°.				15°.
—	*f* 1206	87	*Traite* J. MEISNER te *Keulen*, Order CARL SCHNEIDER van 23 Jan. ll., 2 maanden dato, geäccepteerd den 26 dito, aan J. DE JAGER.	—	*f* 2163	—	*Remise* van Kapt. J. WOLTERS op J. HARTSINK.
							24°.
			24°.	—	″ 2130	—	*Remise* van JOH. WILLINK voor rekening van J. WIX & C°. te *Paramaribo* op N. VLIERHOUT te *Rotterdam*.
			25°.				

AANMERKING. Waar het getal der Wisselbrieven, die op ons getrokken worden, niet in verhouding staat met de *Remises*, die men ontvangt, doet men best voor *Traites* en *Remises* twee afzonderlijke boekjes te houden, ten einde niet te veel wit papier ongebruikt te laten verloren gaan.

AANTEEKENINGEN.

(1)

Bladz. 4. Met andere woorden: *Al wie ontvangt* / *Al wat ontvangt* } is Debet. *Al wie uitgeeft* / *Al wat uitgeeft* } is Credit.

Met dezen éénen algemeenen regel, die voor iederen post, van welken aard ook, van toepassing is, heeft men sinds ruim drie eeuwen zich tevreden gehouden, omdat men die, en terecht, als volkomen genoegzaam keurde. Eerst zeer onlangs heeft men willen beweren, dat er nog een tweede regel bijgevoegd kan worden, namelijk deze: „*Aan wien geremitteerd of geëndosseerd wordt is Debet; die remitteert of endosseert is Credit.*” Doch wie slechts eenigszins kan oordeelen, ziet terstond, dat *remitteeren* en *endosseeren* in het wezen der zaak niets anders is dan *ontvangen* en *uitgeven*, ofschoon onder eene andere benaming.

(2)

Bladz. 11. Daar het, in de ontwikkeling van alles wat er omtrent het gebruik eener Onpersoonlijke rekening te zeggen valt, dikwijls niet te vermijden is van eene andere rekening te gewagen, die daarmede in verband staat, ofschoon de behandeling dier rekening zelve nog volgen moet, zoo is het noodig, daar waar zulks plaats heeft, de § op te slaan, alwaar over die rekening opzettelijk gehandeld wordt. Dit zal te minder hinderen, als men het Werk niet beschouwt als een Leesboek, hetwelk achtereenvolgende moet afgelezen worden, maar als een Studieboek over de Wetenschap der Boekhouding, waarbij men het daarin behandelde onderling behoort te vergelijken.

(3)

Bladz. 12. Moet deze Boeking eerst na het werkelijk accepteeren der Traites, dan wel terstond bij het aanvangen van het advies, geschieden? Het laatste is te verkiezen; immers, indien men het voornemen heeft de Wisselbrieven te accepteeren; — en wel om deze reden: veronderstel het geval, dat men van verscheidene Traites advies ontvangt, aan de orde van diversen getrokken, en welke op verschillende tijden vertoond worden, zoo zoude men, indien men de boeking eerst na de acceptatie verrichten wilde, van iedere Traite telkens een afzonderlijken post moeten maken. Dezen omslag vermijdt men door de boeking dadelijk na het bekomen van het advies, *in éêns*, te doen plaats hebben. Alleenlijk stelle men het zich daarbij tot eene gewoonte, om telkens, na eene acceptatie, in het Memoriaal, voor de som welke aangenomen is, een teeken, bij voorbeeld A, te plaatsen, om te weten, welke wisselbrieven, *al*, dan nog *niet*, geaccepteerd zijn.

(4)

Bladz. 13. Ten einde te allen tijde den vervaltijd der Traites onder het oog te hebben, opdat men bij tijds voor de betaling zou kunnen zorgen, bedienen velen zich van een met wit papier doorschoten Kantoor-almanak, om de Traites daarin aan te teekenen; voor de Remises, die men

ontvangt, maakt men veelal gebruik van een Wisselbrieven-Copijboek, in het formaat van een Wisselbrief, waarin men ze letterlijk afschrijft; men kan zich echter ook van een tabelswijze ingericht Traite- en Remise-boek bedienen, waarvan men op bl. 391 een voorbeeld vindt.

(5)

Bladz. 14. Ten einde de wederlegde bedenking in den tekst, zoo dit noodig zijn mocht, nog meer te ontzenuwen, wijzen wij hier op eene andere Onpersoonlijke rekening, welke, in den thans veranderden loop des Handels, veelmalen te pas komt, en die in aard en strekking met de Traite-rekening veel overeenkomst heeft. Vele handelaren laten voor de op tijd verkochte Koloniale producten door den Kooper eene *Promesse* teekenen. De kooper dus de Inkoop-rekening ontvangende, debiteert de Goederen-rekening en crediteert den Verkooper; maar nu eene Promesse daarvoor afgevende, ontvangt hij daarvan eene quitantie, waaruit blijkt dat die post voldaan is. Kan of mag dit nu zonder boeking blijven? Immers neen. Uit kracht der voornoemde quitantie moet de Verkooper gedebiteerd worden, terwijl nu als Contra-Crediteur eene rekening gecreëerd wordt, onder de benaming PROMESSE-REKENING, welke bij de eindelijke betaling gedebiteerd, en dus tot sluiting gebracht wordt. Men moet terstond de noodzakelijkheid gevoelen van het gebruik maken dezer rekening in zoodanige gevallen, als men slechts in aanmerking neemt, dat er hier eene geheele verandering in het wezen der schuld gekomen is, daar zij van eene gewone boekschuld, uit hoofde van Inkoop van Goederen, in eene schriftelijke aanneming tot betaling is overgegaan.

(6)

Bladz. 21. Indien zulke betalingen op aanzienlijke partijen Goederen gedaan worden, en dus groote sommen bedragen, kan men wel den afzender der Goederen daarvoor terstond op zijne rekening debiteeren, en alsdan passeert men die som natuurlijk in de Verkooprekening; doch de reden, waarom men dit doen zoude, kan alleen daarin gelegen zijn, om hem voor dat voorschot, van den dag der betaling af, behoorlijk Interest te kunnen berekenen. Men kan echter dit oogmerk even goed langs den gewonen weg bereiken, door in de Verkoop-rekening onder den regel: „*Vracht en Inkomende Rechten*" er een te laten volgen: „*Interest op bovenstaande som f*—", waarvoor dan de Interest-rekening gecrediteerd wordt.

(7)

Bladz. 25. In sommige werken over het Boekhouden vindt men: „GOEDEREN IN COMPAGNIE „MET N. N. ONDER ONS *moeten gedebiteerd* niet *voor de helft, maar voor het geheele beloop, „omdat wij Debiteuren zijn van alle de Goederen aan Diverse Crediteuren.*" Dus met betrekking tot den post in den tekst behandeld, zouden GOEDEREN voor $1/_2$ REKENING MET J. BERT EN J. KLEIN voor het geheele beloop moeten gedebiteerd worden, omdat wij Debiteuren zijn van al de Goederen aan J. BROUWER! Intusschen wat gaat het J. BROUWER aan, wien wij voor de van hem gekochte Goederen tot Debiteur stellen? Indien hij maar gecrediteerd wordt, zal hij immers volkomen tevreden zijn.

(8)

Bladz. 24. Men late zich ook hier niet afschrikken door de reeds meermalen genoemde stelling: „*Eene rekening kan niet uitgeven of gecrediteerd worden, welke niets ontvangen heeft.*" Zij komt alleen als *Hulp-* of *Tusschenrekening* voor, en men leze dus hierna, wat ter bestrijding van die bedenking in § 18 gezegd is.

(9)

Bladz. 27. Sommigen verkiezen deze manier van boeking niet, *omdat alsdan de sommen der Wissels niet overeenkomen met die in het Grootboek.* Deze reden vervalt echter geheel, wanneer men, gelijk in den tekst beschreven is, de sommen der Wissels in de binnenlijnen der Discontorekening plaatst.

(9*)

Bladz. 34. *Boekhouder* van een Schip is iemand, die er gewoonlijk aandeel in heeft, met de uitrusting en het gansche beheer van het Schip belast is, en aan zijne mede-deelhebbers daarvan Rekening en verantwoording doen moet.

(10)

Bladz. 36. *Het doet er weinig of niets toe, of men de* KAPITAAL-REKENING *onder de* HOOFDREKENINGEN, *dan wel onder de* TOEVALLIGE REKENINGEN *verkiest te rangschikken.* Wij plaatsen de Kapitaal-rekening, in de volgorde der behandeling van dit werk, onder de laatstgenoemde soort, en deden zulks op vóórgang van meer dan een voornamen buitenlandschen Schrijver; intusschen zijn er anderen opgetreden, die deze wijze van plaatsing hebben afgekeurd, en de Kapitaal-rekening volstrekt als een ZESDE Hoofd-rekening willen gehouden hebben. Dit noopt ons thans om dit geschilpunt nader te beredeneeren. — In ons systeem hebben wij het getal der Hoofdrekeningen tot *vijf* bepaald, en wel daarom, vermits zij in het voeren der Boekhouding de eenige bedrijvige rekeningen zijn; zij zijn, om zinnebeeldig te spreken, de *Agenten*, die door den Chef des Handels aangesteld zijn, hem somtijds zelf vertegenwoordigen, en te allen tijde aan hem, als het Hoofd, verantwoording schuldig blijven. Terwijl aan deze *vijf* denkbeeldige Personen door den Chef hunne werkplaats is aangeduid, wacht hij bij het einde van het jaar af, welk een voor- of nadeeligen uitslag de bemoeiingen van elk dier *vijf Agenten* voor hem gehad hebben. Zal men dan nu de Kapitaal-rekening tot een *zesde* Hoofd-rekening maken? Zal men den koopman daardoor in den rang zijner vijf bedienden plaatsen? met hen gelijk stellen en hem daardoor vernederen? het onvoegelijke hiervan moet een ieder in het oog vallen. Het is ook hierom, dat de Heer J. ISLER, in zijn werk de Kapitaal-rekening niet onder de Hoofd-rekeningen stelt, maar die onder de rubriek der *Particuliere Persönen* brengt, en bij eenig nadenken is dit zeer eigenaardig; want of er voor den naam des koopmans, dan wel voor zijn Kapitaal eene rekening in het boek geopend wordt, dit komt op hetzelfde neder, daar de Kapitaal-rekening immers altijd den *persoon* des Handelaars representeert! — Dit geeft echter aanleiding om de twistende partijen over dit zoo weinig belangrijke onderwerp te bevredigen. — Wij willen er dan van afzien om de Kapitaal-rekening onder de toevallige Onpersoonlijke rekeningen te stellen, daar zulks als een minder gewichtig punt te beschouwen is. Maar wat dan nu? Men geve het Hoofd des Handels eene *afzonderlijke*, hem beter voegende plaats; dáár zij alleen *zijne* bezigheid het geheel te overzien; de werkzaamheden der, (om weder de beeldspraak te gebruiken) vijf Agenten te regelen, hunne bezigheid te besturen, en de uitvoering en het te boek stellen zijner zaken hun overlatende, hen als zijne bedienden op zijn *kantoor* te laten, en daaruit (om nu weder eigenlijk te spreken) zullen dan drie klassen van Onpersoonlijke rekeningen te voorschijn komen:

1o. Eene eerste en voorname Hoofd-rekening, KAPITAAL genoemd.

2o. Vijf Hoofdrekeningen, als personen, die in den Handel en de Boekhouding voor den koopman werkzaam zijn, als:

CASSA.
GOEDEREN-REKENING.
REMISE-REKENING.
TRAITE-REKENING.
WINST- EN VERLIES-REKENING.

3o. Toevallige onpersoonlijke rekeningen, welker getal niet te bepalen is, maar die allen als *Subdivisiën* of uitvloeisels der vijf Hoofd-rekeningen kunnen beschouwd worden.

Wij verwijzen verder nog naar het werk, getiteld: *Nouvelle Methode Suisse pour tenir les Livres en partie double, par* J. ISLER, *Bruxelles* 1810 en zullen den leerling gewis geen ondienst doen, hieraan een klein vertaald uittreksel uit bovengenoemd werk toe te voegen.

„Men onderstelle," — dus redeneert de genoemde Schrijver — „dat het Boekhouden naar de „Italiaansche of dubbele Methode nog onbekend is, en dat een zeker koopman, (dien wij J. HOL-„LANDER zullen noemen), op het denkbeeld dier Methode gekomen is, en die bij zich wil invoeren, „ten einde den gang en de uitkomst zijner ondernemingen beter te leeren kennen. Wat doet hij? — „Hij verdeelt de voorwerpen van zijn handel in vijf klassen, waarmede hij vijf zijner bedienden „belast. Den eersten, A, zijn de Ontvangsten en Betalingen opgedragen; B heeft het beheer ver-

„kregen over de Koopmanschappen, en de roerende en onroerende Goederen; aan C zijn de ontvangbare Wisselbrieven toevertrouwd; D is belast met de betaling der Traites, welke in omloop zijn, en E met het doen van rekening over de onkosten, verteringen, winsten en verliezen. Deze vijf personen zijn voor den Koopman werkzaam, en vertegenwoordigen dus zijn persoon; maar om hen te onderscheiden van personen, welke hem vreemd zijn, en van enkele Correspondenten, opent hij in zijn Boek voor ieder hunner eene rekening, onder de benaming van dat gedeelte des Handels, dat hem toevertrouwd is. De rekening van A draagt den naam *Cassa;* die van B heeft het opschrift *Goederen;* de rekening van C is genoemd *Remises;* die van D *Traites*, en de rekening van E *Winst en Verlies*. Onder deze benamingen stelle men zich de vijf denkbeeldige hulpbiedende personen voor, alsof zij inderdaad *Persoonlijke* rekeningen waren, alhoewel van eene andere natunr; want zij zijn, in betrekking tot den Koopman, hetzelfde wat de leden zijn in betrekking tot het menschelijke lichaam. De Koopman zelf wordt vertegenwoordigd door de rekening, *Kapitaal* genoemd. — J. HOLLANDER dan een begin makende met zijne nieuw nitgedachte Methode in werking te brengen, verdeelt zijne bezitting onder zijne vijf bedienden, ten einde hem daarvan rekening te doen, en daar de grondregel dezer Methode het vordert, dat hij, die *ontvangt*, *gedebiteerd*, en hij die *geeft*, *gecrediteerd* moet worden, debiteert hij ieder bediende onder zijn denkbeeldigen naam, voor hetgeen hij ontvangt, en hij crediteert er zichzelven voor, of de Kapitaal-rekening, omdat hij het hun geeft, en zij aan hem wegens het gebruik verantwoording verschuldigd zijn. Hij verkoopt Goederen op tijd aan een Koopman, O. geheeten, en deze ontvangt van den bediende B, (*of Goederen-rekening*). De Koopman J. HOLLANDER, of zijn Boekhouder, debiteert O, en crediteert de *Goederen-rekening*, omdat B die geleverd heeft, en er voor gedebiteerd is geworden, toen hij die ontving.

„Op den vervaltijd betaalt O het beloop der gekochte Goederen aan A, (*Cassa*), als belast met het honden der Kas; deze wordt hierdoor Debitenr van den Koopman J. HOLLANDRR in de plaats van O. De bediende A, of *Cassa*, wordt dns gedebiteerd aan O voor deze betaling, omdat de denkbeeldige persoon *Cassa* werkzaam is voor den Koopman HOLLANDER. — Al de andere werkzaamheden worden op denzelfden voet verricht, en de Koopman kan er zoo vele bedienden mede belasten als hem goeddunkt, of met andere woorden, hij kan voor al de voorwerpen van zijn Handel zoo vele *Onpersoonlijke* rekeningen scheppen, als hij verkiest."

(11)

Bladz. 39. De term, dien men in het werkje van DUSSEAU vindt, waarbij het aantal der Debiteuren of Crediteuren in het hoofd van den post wordt opgegeven, bij voorbeeld, *Cassa aan 2 Crediteuren; 6 Debiteuren aan Goederen*, is, zoowel aan de Hollandsche als Fransche en Engelsche manier geheel vreemd; zij is louter nagevolgd van de Duitschers.

(12)

Bladz. 43. Men ziet, bij eenig nadenken, terstond het kennelijk onderscheid in de beteekenis van het woord *Aan*, wanneer het in het Memoriaal of in het Jonrnaal gebezigd wordt. Wanneer men het in het eerstgenoemde Boek ontmoet, geeft het slechts het gebeurde te kennen, bij voorbeeld: *dat er betaald is aan N. N.*; in het Journaal is het geplaatst vóór den naam van een Crediteur, en beteekent, (zie regel 2) dat de vooraf genoemde Debitenr aan dezen Debet of schuldig is.

(13)

Bladz. 44. Het voorgeschrevene in de regelen No. 2, 3 en 6 behoort van ondsher zoo zeer tot het vormelijke van het Italiaansch Boekhouden, dat het schier als heiligschennis zou kunnen gerekend worden van deze eigenaardige bepaling te willen afwijken. Er is echter geen de minste zwarigheid in, om deze gebruiken bij het overdragen in het Grootboek, geheel achterwege te laten: er ligt toch, niet het minste nut in, en het nalaten er van bekort het schrijfwerk. — Men moge al, wanneer in een post slechts één Debitenr tegen een enkelen Crediteur overstaat, hierdoor de beide rekeningen spoediger kunnen naslaan en onderling vergelijken; indien er meerdere Debiteuren of Crediteuren in een post voorkomen, houdt de mogelijkheid daarvan op, vermits alsdan het

getalmerk der contra-Debiteuren en Crediteuren door een enkel streepje — vervangen wordt. Wie dan dit oude gebruik niet langer verkiest aan te houden, honde het Grootboek op dezelfde manier, als men zulks bij het eenvoudig Boekhouden doen zonde, bij voorbeeld:

Aan 5 balen Koffie	*f* 890,—
Per ontvangen	„ 890,—

en in plaats van in de lijn vóór de sommen de Folio's der tegenovergestelde Debiteuren of Creditenren te plaatsen, stelle men het Folio van het Jonrnaal er tusschen.

(14)

Bladz. 45. *Pointeeren* geschiedt door het Journaal met het Grootboek post voor post te vergelijken, en de Sommen juist geboekt vindende, in beide boeken een potloodstip te plaatsen; in het Jonrnaal vóór het Folio van den Debiteur of Crediteur, en in het Grootboek vóór de Sommen. Veeltijds wordt dit werk door twee personen verricht, waarvan een het Journaal opleest en aanstipt, terwijl de ander de posten in het Grootboek naziet.

(15)

Bladz. 46. Een opmerkzaam lezer vindt gewis in de onbetwistbare noodzakelijkheid der overeenstemming van het Memoriaal met het Jonrnaal eene reden te meer, om het doorgaande optellen van dit laatste boek aan te prijzen. Indien het Memoriaal nit vele verschillende Bijboeken is samengesteld, en men het Jonrnaal niet naar de volgorde der datums gehouden, maar alle gelijksoortige posten onder zekere hoofden vereenigd heeft, ziet een ieder lichtelijk, dat het een verbazend omslachtig en moeielijk werk zijn zoude, de bedoelde overeenstemming door middel van pointeeren te beproeven.

(16)

Bladz. 46. Het is waar: het eenige abuis, dat er dan toch nog zou knnnen ingeslopen zijn, zon hierin bestaan, dat men eene verkeerde rekening gedebiteerd of gecrediteerd had. Veellicht zullen daarom velen het *pointeeren* voor het eenige veilige middel honden, om zich van de juistheid der boeken te verzekeren. Wanneer men geen opgeteld Journaal en Memoriaal hondt, is het noodzakelijk, en is het nog een allerlaatst noodmiddel, om een abnis, wanneer het werkelijk heeft plaats gevonden, op te sporen. De abnizen toch, die er bij het gebruik maken der opgegevene proeven nog kunnen overblijven, zijn van dien aard, dat zij over het geheel niet lang knnnen verholen blijven. Voor het overige, schoon niemand zich als onfeilbaar kan achten, behoort men toch, bij eenige geoefendheid, eene zekere mate van zelfvertronwen te bezitten, waardoor men op de jnistheid zijner eigene werkzaamheden min of meer kunne afgaan.

(17)

Bladz. 58. De gestelde regel, *dat*, namelijk *de deugdelijkheid van iederen post door het produceeren van een origineel document, hetwelk tot grondslag der Boeking gestrekt heeft, moet kunnen aangetoond worden*, geeft aanleiding om, met betrekking tot het stellen der posten in het *Kasboek*, tegen eene verkeerdheid te waarschnwen, die niet zelden begaan wordt. Hetgeen derhalve hier volgen zal, kan gevoegelijk als eene *zevende* bijzonderheid, tot het wel houden van dit Boek, aangemerkt worden. Wij plaatsen hier als regel vooruit: *Men moet nimmer posten in het Kasboek splitsen of gedeeltelijk te Boek stellen.* Hetgeen wij met dit voorschrift bedoelen, willen wij nu nader uit één zetten. — Men betaalt aan iemand *f* 2000, en ontvangt daarvoor eene quitantie van gelijke som; deze nu is het bewijsstuk, hetwelk tot grondslag van een post *van dezelfde grootte*, moet dienen. Intusschen is de voldoening in dier voege geschied, dat men een in portefenille hebbenden Wisselbrief, of eene Assignatie op een zijner Debiteuren, of op zijn Kassier, ter waarde van *f* 1000, in betaling gegeven, en de overige *f* 1000 in Specie geteld heeft. De verkeerdheid nu, welke dikwijls begaan wordt, is, dat men, voor den in betaling gegeven Wisselbrief, enz. een afzonderlijken post in het Memoriaal of Annotatie-boek maakt, terwijl de *f* 1000 Specie alleen in het Kasboek gesteld worden, en alzoo wordt, door het maken van twee posten, eene Boeking gesplitst, welke *onverdeeld* had behooren te blijven. Om zulks te voorkomen moet men,

in zoodanig geval den in betaling gegeven wissel of de dispositie op den Kassier, enz. groot *f* 1000 eerst als *ontvangst* op de Kasboeken, en daarentegen de volle *f* 2000 als *uitgaaf* daarop brengen, omdat alsdan de geboekte post met den inhoud der daarvoor ontvangene quitantie geheel overeenstemt.

(18)

Bladz. 64. Een zeker schrijver zegt niet onaardig: De overdracht van het Saldo der Kapitaal-rekening op de Balans is de laatste steen aan het gebouw der Boekhouding; het spreekt van zelf, dat men dien niet eerder zal inzetten, dan nadat men vooraf onderzocht heeft, of hij ook past en bijgevolg moet men de afsluiting der Boeken, eerst in het ruwe ontwerpen, voor dat men daarvan iets in het net, of in het Journaal schrijft, en daaruit in het Grootboek overdraagt.

(19)

Bladz. 68. Ook bij de rekeningen over *bijzondere artikelen*, waarvan in § 21 gehandeld is, moet hetzelfde verricht worden, gelijk ook voor het overige de behandeling dier rekeningen, bij de afsluiting, volkomen met die der algemeene Goederen-rekening gelijk staat. Wat het debiteeren dezer rekeningen voor de daarop gevallene Onkosten aangaat, in geen geval kan bij zulk eene Boeking eene andere rekening als *Crediteur* gebezigd worden, dan de *Onkosten-rekening*. Het voorschrift derhalve, hetwelk deswege ergens gegeven wordt:

„Brenge alhier in uitgaaf voor onkosten op den ontvangst en verkoop van diverse partijen Gerst, tot heden per *Cassa* betaald *f*

en de daaruit voortgevloeide Journaalpost:

„*Gerst* aan *Cassa*, enz.”

is volstrekt te verwerpen; — want, daar die onkosten zeker *van tijd tot tijd* betaald zijn, moet men onderstellen, dat hij, die alzoo wil gehandeld hebben, gewoon is die onkosten voorloopig op losse Nota's aan te teekenen, zonder die dadelijk bij de betaling te boeken; eene manier, die ontegenzeggelijk geheel is af te keuren. *Alle uitgaven, hoe gering ook, moeten terstond geboekt worden.*

(20)

Bladz. 72. De verschenen Interesten als *Specie* aan te merken, daarvoor de *Cassa* te debiteeren, en de *Interest-rekening* te crediteeren, is zeer onregelmatig. Het is waar, dat men dikwijls Coupons in betaling ontvangt, die men als geld houdt, en op de Kas boekt, en, dat, wanneer men de verschenen Interesten ook aldus behandelt, alles goed uitkomt, maar het is even waar, dat zoodanig eene wijze van werken geenszins den geoefenden Boekhonder kenmerkt. Er bestaat geene de minste noodzakelijkheid, om tot zulke middelen de toevlucht te nemen, daar er een regelmatiger middel voor handen ligt. Zelfs wanneer men de gewoonte mocht hebben, om de Interesten niet op de *Effecten-rekening*, maar op de *Interest-rekening* te boeken, kan dit even goed in orde gebracht worden, zonder dat men zich naar de *Kasrekening* behoeft te wenden, welke, zoo lang de gelden niet werkelijk *ontvangen* zijn, toch eigenlijk niet te pas komt. Men crediteert de *Interest-rekening* voor de verschenen Interesten *per Balans*, en opent die aan *Balans*. Zij, die nog met Oude en Nieuwe rekening omgaan, zouden een post kunnen stellen: *Interest-rekening, Nieuwe aan Oude rekening f 128,75. Voor verschenen Interesten op Effecten.* Zoo doende komt alles in orde, en de zaak is in den juisten Boekhondersstijl behandeld.

(21)

Bladz. 74. Bij het debiteeren der Onkosten-rekening voor de nog niet betaalde Onkosten, verkiezen sommigen daarvoor eene nieuwe rekening als Crediteur te openen, onder den naam ONBETAALDE ONKOSTEN, of ook wel de *Winst-* en *Verlies-rekening* voor die calculatieve som Credit te laten staan, en die op de Balans te brengen. Het eerste is volstrekt onnoodig; het tweede onregelmatig. Volgens de door ons beschrevene manier wordt de zaak in haar geheel op de *eigene rekening* afgedaan, die er betrekking op heeft, en zeker, dat geen Boekhonder van ondervinding anders zal handelen.

ZESDE HOOFDSTUK.

HET EENVOUDIG BOEKHOUDEN.

§ 1.

Algemeene opmerking.

Na de uitvoerige behandeling der Hoofd- en Bijboeken, die eene nauwkeurige Boekhouding noodzakelijk maakt, in het hier voorafgaand Handboek voor het Italiaansch of Dubbel Boekhouden zal het wel niet noodig zijn bij deze korte schets van het Eenvoudig Boekhouden daaromtrent in bijzonderheden te treden. Het kenmerkend onderscheid tusschen de dubbele en eenvoudige methode is ook reeds voldoende aangetoond, en alleen tot meerdere duidelijkheid wordt hier nog herinnerd, dat het Eenvoudig Boekhouden alleen over *personen* gaat, terwijl het Dubbele zich over *personen* en *zaken* beiden uitstrekt.

Het doel van beide methoden is echter hetzelfde, zich een juist inzicht te verschaffen omtrent den gang en den staat zijner zaken, en ofschoon het niet te ontkennen is, dat dit in het algemeen beter en bepaalder verkregen kan worden door de dubbele methode, zoo als in § 2 van het Handboek gezegd is, kan toch het Eenvoudig Boekhouden in sommige gevallen de voorkeur verdienen.

§ 2.

Boeken bij het eenvoudig Boekhouden in gebruik.

De boeken tot het Eenvoudige Boekhouden vereischt, worden ook in Hoofd- en Bijboeken onderscheiden. Als Hoofdboeken beschouwt men:

Het Inventarisboek.
Het Memoriaal.
Het Kasboek.
Het Groot- of Rekening-Courantboek.

De bijboeken komen in aantal en inrichting overeen met die voor de dubbele boekhouding in gebruik, en daaromtrent zal ieder genoegzame inlichtingen vinden in het derde Hoofdstuk, waarom hier alleen met een enkel woord over de Hoofdboeken gesproken zal worden.

§ 3.

Het Inventarisboek.

Om bij de Eenvoudige Boekhouding tot het gewenschte overzicht onzer zaken te geraken, is het noodig ieder jaar een nauwkeurigen Inventaris van al onze bezittingen te maken, en dien met den Inventaris des vorigen jaars te vergelijken, wat de einduitkomsten betreft, om alzoo tot het besluit te komen, in hoeverre onze bezitting vermeerderd of verminderd is, of hoeveel onze winsten of verliezen bedragen. Hierbij verdeelt men zijne bezittingen in een aantal rubrieken, en houdt zich daartoe bij algemeene zaken, die het ons mogelijk maken de hoofdtrekken van ons bedrijf voor te stellen, en als zoodanig komen vooral in aanmerking: 1°. de *Kasrekening*, 2°. de *Vaste Goederenrekening*, 3°. de *Roerende Goederenrekening* of *Gereedschapsrekening*, 4°. de *Fabriekrekening*, *Winkelrekening* of *Goederenrekening*, 5°. de *Materialenrekening*, 6°. de *Schuldrekening* of *Diverse Debiteuren*. Deze 6 rubrieken maken een overzicht uit van alles, wat wij in ons bezit hebben, en vormen te zamen getrokken, dat gedeelte van ons vermogen, dat wij gewoon zijn te noemen ons Actief, of actieve bezitting. Eene zevende rubriek onder den titel *Diverse Crediteuren*, bevat de opgave van alle geldelijke vorderingen, die anderen nog te onzen laste hebben, of waarmede onze bezittingen bezwaard zijn, hetwelk alles te zamen het Passief of het passieve vermogen uitmaakt. Door nu het Actief met het Passief te verminderen, komt men tot het zuivere bedrag van zijn vermogen, en als men dit met dat van het vorige jaar vergelijkt, tot eene juiste schatting van zijne verkregen winsten of geleden schaden.

Omtrent de begrooting van de waarde der in ons bezit zijnde voorwerpen houde men in het oog alles, wat in § 75 van het Handboek gezegd is, daar het natuurlijk van het hoogste belang is de rechte gesteldheid zijner zaken te kennen.

§ 4.

Het Memoriaal.

Ofschoon het Memoriaal gevoegelijk op dezelfde wijze kan ingericht worden, als bij de dubbele methode, gaat men toch meermalen daarmede op eene afwijkende wijze te werk. In plaats van alle handelingen daarin naar volgorde der datums achtereenvolgens op te teekenen, zoo als in het vorenstaande Memoriaal is geschied, worden al die handelingen, welke rechtstreeks tot de Kas in betrekking staan, daarvan afgescheiden en in het Kasboek overgebracht, en bij gevolg bevat het Memoriaal alleen de veranderingen, die onze goederen betreffen, met bijvoeging van die bijzonderheden, welke tot eene behoorlijke onderscheiding van den post noodig zijn. Aan het hoofd van elken post stelt men den datum en daaronder den naam, en zoo noodig de woonplaats van den persoon, met wien de handeling heeft plaats gehad, terwijl men door bijvoeging van het woord *Debet* of *Credit* aanwijst, of deze iets van ons ontvangen, of iets aan ons gegeven, of geleverd heeft. Hierop volgt de omschrijving der handeling, die of geheel kan geschieden, wanneer men, zoo als in kleinere zaken wel meer geschiedt, niet al de Bijboeken houdt, of met verwijzing voor de specificatie naar deze. Bij den verkoop in het klein wordt benevens het Memoriaal

nog een zoogenaamd *Kladboek* gehouden, waarin alle posten vermeld worden, die of in zeer korten tijd, of oogenblikkelijk betaald worden.

§ 5.

Het Kasboek.

Het Kasboek wordt in Debet- en Creditzijde gehouden. Op de eerste of de linkerzijde vermeldt men naar volgorde der datums al de ontvangsten, en op de tweede of rechterzijde al de betalingen. De Debetposten vangt men aan met het woordje *Aan*, gevolgd door den naam van den persoon, of de zaak die debet is, en geeft daaronder eene enkele aanwijzing der handeling, waarnevens men in de daarvoor bestemde lijnen de sommen plaatst; de Credit-posten vangen aan met het woordje *Per*, en zijn verder op dezelfde wijze ingericht als de Debetposten.

§ 6.

Het Groot- of Rekening-Courantboek.

Dit boek is even als bij het Dubbel Boekhouden van een naamregister voorzien, om gemakkelijk iedere enkele rekening te kunnen opslaan. — Zoo als reeds in § 76 gezegd is, worden in dit boek alleen aan Personen rekeningen gegeven, en daarbij van geene tegenovergestelde Debiteuren en Crediteuren gewag gemaakt, maar de rekeningen even als in het Kasboek in eene Debet- en Credit-zijde gehouden. De posten uit het Memoriaal worden allen op die zijde van het Grootboek geplaatst, die het daarbij vermelde woordje *Debet* of *Credit* aanwijst, maar de posten uit het Kasboek komen steeds op de tegenovergestelde zijde, d. i. wat in het Kasboek onder Debet staat, komt in het Grootboek onder Credit, en omgekeerd. De reden hiervan is lichtelijk te begrijpen; de Kasrekening is eigenlijk niets anders dan eene tusschenrekening tusschen ons en alle overige rekeningen. Hebben wij dus iets betaald, dan heeft de Kas ons dit geld gegeven, en wordt Credit voor dit bedrag, hetwelk daarom in het Kasboek onder Credit geschreven is, met vermelding van de rekening, waarvan dit bedrag gevorderd moet worden. Deze rekening is alzoo voor de ontvangen som Debet geworden aan de Kasrekening, en de persoon, wien deze rekening aangaat, moet derhalve bij de overbrenging in het Grootboek daarvoor Debet worden. Wanneer daarentegen iemand ons iets betaalt, dan wordt de Kasrekening de Debiteur van den betalenden persoon, die dus op de Debetzijde van het Kasboek voorkomt, maar bij de overbrenging in het Grootboek moet, om gelijke redenen als hierboven, deze rekening wederom in het Credit komen te staan.

Op dezelfde wijze worden ook de woordjes *aan* en *per* in het Grootboek tegenovergesteld gebruikt als in het Kasboek; heeft men namelijk in het laatste: *Kasrekening debet aan* C. Losser, dan wordt dit in het Grootboek: C. Losser, *Credit per Kasrekening*, enz.

Even als in het dubbele boekhouden bij het overdragen der posten van het Journaal in het Grootboek, zij men ook hier zoo kort mogelijk, zoodat elke post niet meer dan een enkelen regel besla.

Verder is men nog gewoon tot opening van het Grootboek de grootste posten te kiezen, terwijl men in daarvoor ingerichte kolommen de folio's aangeeft, waar de geboekte posten in het Memoriaal of Kasboek vermeld zijn, even als men in deze boeken het folio van het Grootboek vermeldt.

Na deze opmerkingen, over den aard en de inrichting der Boeken, willen wij overgaan ons eene fabriekzaak van geringe uitgebreidheid voor te stellen, waarin de boeken volgens de Eenvoudige methode gehouden worden, en daarin eenige handelingen gedurende 2 maanden doen plaats hebben, om den gang en de inrichting der boeken te doen kennen, vertrouwende dat ieder met dit voorbeeld in staat zal zijn, zijne boeken naar de bijzonderheden van zijn bedrijf te wijzigen.

Wij veronderstellen dat door ons de volgende Inventaris van onze bezittingen is opgemaakt:

INVENTARIS. N°. .

Opgemaakt 1 Januari 1875.

A. ACTIVA.

I. *Kasrekening.*

Cassa voor in diverse speciën voorhanden	*f*	965	40

II. *Vaste Goederenrekening.*

Mijn Woonhuis en Erve, staande op de Leidschegracht, waarvan de taxatieve waarde op heden bedraagt	*f*	8400	—
Een Tuin met afzonderlijke Tuinmanswoning, liggende aan den Buitensingel, waarde als boven	"	1200	—
Een Huis en Erve, ingericht voor mijne Fabriek, staande als voren, waarde als boven	"	4500	—
	f	14100	—

III. *Roerende Goederenrekening.*

a) Meubelen van mijn Woonhuis, volgens specifieke nota getaxeerd op eene waarde van	*f*	3600	—
b) Mijne Bibliotheek volgens Catalogus	"	240	—
c) Huis- en Winkelgereedschappen	"	625	—
d) Tuingereedschappen, die verhuurd zijn volgens specifieke opgave	"	180	—
e) Machinerie en verschillende Toestellen in mijne Fabriek	"	3900	—
f) Gereedschappen, houten en metalen Vaatwerk volgens specificatie	"	840	—
	f	9385	—

IV. *Goederenrekening.*

Aan verkoopbare Fabricaten zijn aanwezig: (Hier volgt de opgave der diverse artikelen, berekend naar den prijs van de kosten der fabricage).	*f*	2800	—

V. *Materialenrekening.*

Aan ruwe Grondstoffen zijn voorhanden voor	*f*	1620	—
" halfbewerkte Grondstoffen voor (Van beide volgt opgave als boven.)	"	1024	—
	f	2644	—

VI. *Debiteuren.*		
G. VOGEL voor 6 maanden huur van mijn Tuin, volgens contract tot 1°. Mei 1875.	*f* 50	—
C. GEROLDS, alhier, voor 3 maanden kamerhuur, volgens contract.	" 60	—
J. D. BANKE, alhier, volgens rekening	" 154	20
B. F. MOORMAN, te *Leiden*	" 208	25
K. W. BRAND, te *Rotterdam*, volgens rekening	" 252	60
G. L. POST, in mijn dienst, aan voorschot	" 100	—
	f 825	05
Recapitulatie.		
I. Kasrekening	*f* 965	40
II. Vaste Goederenrekening	" 14100	—
III. Roerende Goederenrekening	" 9385	—
IV. Fabriekrekening	" 2800	—
V. Materialenrekening	" 2644	—
VI. Debiteuren	" 825	05
Bedrag der Activa	*f* 30719	45
B. PASSIVA.		
Crediteuren.		
D. TREKKER, alhier,		
voor een kapitaal met hypothecair verband op mijn woonhuis, volgens akte groot *f* 5000,—, waarvan ik interest betaal 4½ % in 6/m termijnen	*f* 5000	—
voor 3/m. interest van dit kapitaal à 4½ %	" 56	25
H. VAN DEN BERG, alhier,		
voor van hem in leen ontvangen tegen Obligatie à 5% 's jaars	" 1800	—
voor 3/m. interest van dit kapitaal à 5% van 1 October ll. tot 1 Januari 1875	" 22	50
G. VOGEL,		
voor zijn borgtocht, waarvan ik hem 4% interest betaal, inclusief 3/m. interest van 1 Oct. ll. tot 1 Jan. 1875	" 101	—
E. J. HANDEL, alhier, voor geleverde goederen	" 364	80
E. WILSON te *Londen*, voor geleverde goederen, volg. rekening. £ 14.10 à *f* 11.99	" 172	55
Bedrag der Passiva	*f* 7517	10
Mijne actieve bezitting bedraagt	*f* 30719	45
hiervan afgetrokken mijn passief	" 7517	10
blijft aldus	*f* 23202	35

Mijn zuiver vermogen bedraagt derhalve drie en twintig duizend twee honderd en twee gulden vijf en dertig cent.

Amsterdam, 1 Januari 1875.

N. N.

§ 8.

Opgaven voor de Eenvoudige Boekhouding.

Na op den 1sten Januari aldus den zuiveren staat van zijne bezitting opgemaakt te hebben, kan men aanvangen met de inrichting van het Memoriaal. In de eerste plaats worden daarin overgebracht de verschillende Debiteuren uit onzen Inventaris, terwijl daarna de Crediteuren volgen, zoo als in het hier achter geplaatste Memoriaal te zien is. Stellen wij nu, dat de volgende handelingen plaats grijpen:

Den 2den Januari betaalt C. GEROLDS ons 3 maanden huur met *f* 60,— en wij brengen deze ontvangst aldus in het Kasboek over:

KASREKENING.

DEBET.

Januari 2. Aan C. GEROLDS, alhier

voor van hem ontvangen 3/m huur *f* 60,—

9 Januari is Zaterdag, en wij betalen onze knechten, berekenen de wekelijksche uitgaven voor onze huishouding, en brengen deze posten aldus in het Credit van het Kasboek over:

CREDIT.

9 Januari. Per Fabriekrekening:

Arbeidsloon voor 4 Knechten *f* 45,20
Kleine uitgaven volg. Kl. Kasboek " 2,40 — *f* 47,60

Per Huishouding, volg. Bijboek „ 38,50

Verder tellen wij nog het in den loop der week in onzen winkel of aan de fabriek ontvangen geld voor *à contant* verkochte goederen, en brengen dit in het Kasboek over op deze wijze:

DEBET.

9 Januari. Aan Goederen.

Voor in deze week ontvangen in den winkel *f* 134,25

Verder maken wij het ons tot een regel elke week de in den loop daarvan voorkomende posten uit het Memoriaal en Kasboek in het Grootboek over te brengen, en om zooveel mogelijk het overzicht ook over onze fabriekgoederen te houden, moeten wij zorgen, dat de verkochte goederen allen met opgave der prijzen in het Goederen-Kladboek opgeteekend, of anders in het Verkoopboek vermeld worden.

Den 11den Januari daaraanvolgende sluiten wij eene zaak met F. DE LANGE alhier, ten bedrage van *f* 250,—, onder voorwaarde, dat hij contant zal betalen *f* 50,— en de overige *f* 200,— bij de levering.

Deze zaak brengen wij met alle nadere bijzonderheden in het Memoriaal, aldus:

11 JANUARI.

F. DE LANGE, alhier DEBET.

Voor besteld met vooruitbetaling van *f* 50,— om het saldo bij de levering te betalen het navolgende:

Specificatie der Goederen *f* 250.—

en in het Kasboek aan de Debetzijde:

Januari 11. Aan F. de Lange, alhier van hem op rekening ontvangen *f* 50,—

Den 12 Januari ontvangen wij per brief van J. Meijer te *Utrecht* eene bestelling van verschillende goederen, die ten deele nog vervaardigd moeten worden. Op rekening daarvan zendt hij ons daarbij een wissel, ten bedrage van *f* 160,— op P. Rigters, alhier, betaalbaar 14 dagen na zicht.

Wij noteeren deze bestelling in ons Commissieboek, en bezorgen de acceptatie van den wissel, maar P. Rigters weigert de acceptatie, van welke weigering wij protest kunnen laten opmaken, doch die wij ook om den betrokkene noodelooze onkosten te besparen, met het noodige naricht aan Meijer terugzenden, met verzoek om beter papier, of eene betaling in specie, en in afwachting daarvan wordt deze zaak niet in onze boeken gebracht.

Den 16 Januari (Zaterdag) betalen wij weder aan onze knechten *f* 45,20, verder aan kleine kosten *f* 2,15 en aan onze huishouding *f* 41,15; en tellen het bedrag der in die week à contant verkochte goederen, zijnde *f* 168,70, waarmede wij weder handelen als in de vorige week den 9 Januari geschied is.

Den 16 Januari koopen wij tegen contante betaling voor *f* 240 aan Materialen, en brengen deze som dus in het Credit van ons Kasboek over, *Per Materialen-rekening*, terwijl wij in het Kladboek voor onze Materialen, alle bijzonderheden betreffende het gewicht, de maat en den prijs van het gekochte vermelden.

Den 16 Januari wordt ons eene ruiling voorgesteld. C. van Gaag te *Kampen* biedt ons eenige goederen aan, die wij niet fabriceeren, maar die bij ons fabrikaat passen, en daarbij verkocht kunnen worden, onder voorwaarde, dat hij daartegen goederen uit onze fabriek in ruil zal nemen, en dat wij alleen het meerdere *contant* zullen betalen.

Daar deze handeling noch eene schuld, noch eene vordering doet ontstaan, zoude men het Memoriaal kunnen voorbijgaan, en alleen de betaling in geld in het Kasboek, en de geruilde goederen in het Goederen-Kladboek kunnen overbrengen, doch daar de goederen nog geleverd moeten worden, is het beter zulks aldus in het Memoriaal te noteeren:

16 JANUARI.

C. van Gaag, te *Kampen*, — Credit.

voor van hem gekocht, volgens verzegeld achtergelaten monster, om binnen 5 dagen te leveren, onder beding voor het bedrag te ontvangen de navolgende goederen, en het saldo in specie:

Specifieke opgave — *f* 352,60

Dezelfde. — Debet.

Voor van mij gekocht bij ruiling onder hiervoorstaande voorwaarde, het navolgende:

Specifieke opgave — *f* 285,30

Den 23 Januari (Zaterdag) handelen wij weder als in de vorige week.

Den 23 Januari levert van Gaag te *Kampen* de van hem in ruiling aangenomen goederen, en ontvangt daarentegen de onze, met eene betaling in specie van het saldo groot *f* 67,30, die wij dus in het Credit van ons Kasboek overbrengen, terwijl wij de vermeerdering van het eene, en de vermindering van het andere artikel in ons Goederen-Kladboek noteeren.

Den 25 Januari vernieuwt J. Meijer zijne bestelling ten bedrage van *f* 325, de goederen in 4 weken te leveren, en zendt ons een geaccepteerden wissel op D. Johnson te *Londen*, groot £ 14.10/, betaalbaar 1 Maart 1875, bedragende tot den koers van heden à *f* 11,90 de som van *f* 172,55.

Wij zenden dezen wissel aan E. Wilson te *Londen* in betaling, en geven hem daarbij eene nieuwe bestelling van materialen op, binnen 14 dagen te leveren. Ten gevolge van dit een en ander moeten wij nu J. Meijer in het Memoriaal voor den ontvangen wissel crediteeren, maar daarentegen E. Wilson voor het bedrag debiteeren, terwijl wij de boeking der gedane bestelling tot op de levering der goederen laten rusten.

Den 30 Januari hebben wij weder onze gewone wekelijksche onkosten en ontvangsten te boeken.

Denzelfden dag verkoopen wij aan P. Winter te *Gouda* op 1 maand verschillende goederen ten bedrage van *f* 245, die hij zelf in ontvangst neemt, zoodat wij geene bijzonderheden van maat, gewicht, pakken of prijs in het Memoriaal hebben te boeken, waar hij alleen voor de som gedebiteerd wordt.

Den 30 Januari zendt B. F. Moorman te *Leiden* ons op afrekening zijner schuld een wissel groot *f* 163,20, getrokken op J. B. Wijs, betaalbaar 15 Februari, welke wissel behoorlijk geaccepteerd wordt, en wij crediteeren derhalve Moorman voor de ontvangst, terwijl wij J. B. Wijs voor het bedrag des wissels debiteeren.

Den 30 Januari betaalt G. L. Post op het hem gedane voorschot *f* 10 af, hetwelk in het Kasboek genoteerd wordt, terwijl wij van K. W. Brand betaling ontvangen zijner rekening groot *f* 252,60, waarbij wij hem echter eene korting van *f* 2,60 moeten toestaan; wij kunnen derhalve maar *f* 250 in het Kasboek overbrengen, en de korting van *f* 2,60 plaatsen wij in het credit van ons Memoriaal.

Daar nu de maand geëindigd is, sluiten wij ons Kasboek af, dat is: wij tellen het Debet en het Credit ieder afzonderlijk bijeen, trekken het Credit van het Debet af, en het verschil zal ons juist aanwijzen hoeveel wij in kas moeten hebben. Wij tellen de kas na, en komt dit overeen, of stemt de kas, dan schrijven wij het bedrag onder den laatsten post op de rechterzijde als overbrenging van het saldo op nieuwe rekening, trekken dan eene dwarslijn en schrijven de beide gelijkluidende sommen daaronder. Komt het geld niet overeen, dan gaat men nauwkeurig post voor post na, tot men het abuis gevonden heeft.

Daarna opent men het Kasboek voor de volgende maand, op deze wijze:

Februari 1. Aan het bedrag van het saldo der vorige maand — *f* 1529,45

Den 2 Februari ontvangen wij factuur van E. Wilson te *Londen* van de hem gedane bestelling en deze factuur brengen wij in het Memoriaal over, want ofschoon wij de goederen nog niet ontvangen hebben, zijn wij toch door de lading daarvan aan ons adres, daarvoor debet geworden.

Den 3 Februari geven wij aan een onzer knechten, F. Schwarz, eene bestelling op, om in zijn huis af te werken, maar behalve de materialen geven wij hem nog eenig geld op zijn arbeidsloon in voorschot; wij moeten alzoo de materialen in het Goederen-Kladboek afschrijven, het bedrag daarvan in het Memoriaal en het voorschot in het Kasboek overbrengen, terwijl wij daarenboven voor F. Schwarz alles in een afzonderlijk notitieboekje opteekenen.

Den 6 Februari hebben wij weder onze gewone wekelijksche uitgaven en ontvangsten te boeken.

Den 8 Februari betaalt J. D. Banke, alhier, zijne schuld groot *f* 154,20, welk bedrag in het Kasboek overgebracht wordt.

Den 8 Februari ontvangen wij de Goederen uit *Londen*, maar vinden die niet overeenkomstig onze orders; wij schrijven daarover aan E. WILSON, en stellen de goederen te zijner beschikking, terwijl wij E. WILSON voor het bedrag der Goederen en onkosten van vracht enz. debiteeren.

Den 10 Februari verkoopen wij aan F. WERNER te *Alkmaar*, aan Goederen voor *f* 245,60 onder voorwaarde, dat wij de Goederen zullen leveren in twee gelijke partijen, de eerste helft den 19 Februari, de tweede den 27 Februari, terwijl hij de helft der Leverantie terstond, en de helft van de tweede levering bij de eerste, en de rest bij de tweede levering zal betalen.

Den 13 Februari brengen wij verder nog onze gewone wekelijksche zaken in onze boeken over.

Den 15 Februari ontvangen wij het bedrag des Wissels op J. B. WIJS, groot *f* 163,20, en daarenboven nog in Specie van B. T. MOORMAN te *Leiden* *f* 45,05, dat wij in ons Kasboek overbrengen.

Den 17 Februari hebben wij de Goederen gereed voor J. MEIJER te *Utrecht*; wij zenden hem die toe, en maken de factuur op, waarvan het bedrag is *f* 325,—. Hierop hebben wij ontvangen *f* 172,55 per Wissel op D. JOHNSON te *Londen*, en voor het saldo *f* 152,45, trekken wij aan de order van de Heeren E. J. HANDEL een Wissel, betaalbaar eene maand na dato.

Den 17 Februari ontvangen wij bericht van E. WILSON te *Londen*, waarin hij ons op de van hem ontvangen Goederen eene korting toestaat van 5 % zijnde £ 3.4/. Wij accepteeren nu de goederen, en crediteeren WILSON voor het bedrag van £ 60.18/ tot den koers van *f* 11.95 met *f* 727.75^5.

Wij moeten nu MEIJER voor de hem gezonden Goederen debiteeren, en vervolgens voor den getrokken Wissel crediteeren, en daarentegen de Heeren E. J. HANDEL voor den Wissel debiteeren.

Den 20 Februari hebben wij weder onze gewone wekelijksche uitgaven en ontvangsten te boeken.

Den 20 Februari leveren wij de helft der Goederen van F. WERNER af, waarvoor wij hem nu in ons Memoriaal debiteeren, terwijl wij daarbij de helft van het bedrag der tweede levering ontvangen, en in het Kasboek noteeren.

Den 22 Februari levert F. SCHWARZ het hem opgedragen werk, en ontvangt het bedrag van zijn arbeidsloon, na aftrek van hetgeen hij reeds ontvangen heeft; hij ontvangt op nieuw werk, en wij geven hem daarvoor aan materialen *f* 40,—. In onze boeken moeten wij hem dus voor de aflevering der Goederen tegen den bedongen fabrieksprijs, zijnde *f* 64.—, in het Memoriaal, en voor *f* 15,— aan arbeidsloon in het Kasboek crediteeren, en op nieuw voor de ontvangen materialen debiteeren.

Den 27 Februari boeken wij onze gewone wekelijksche uitgaven en ontvangsten.

Den 27 Februari zenden wij F. WERNER de tweede helft zijner bestelling, en ontvangen het resteerende van het gansche bedrag, hetwelk wij in ons Kasboek overbrengen.

Den 27 Februari accepteeren wij de traite van E. WILSON, op ons getrokken aan de order van de Twentsche Bankvereeniging, groot £ 60.18/ per 16 Maart e. k. tot den koers van *f* 11.95 = *f* 727.75^5 en brengen daarvan het noodige in onze boeken.

Den 27 Februari betaalt G. L. POST wederom *f* 10,— op zijn voorschot af, en wij ontvangen van P. WINTER te *Gouda* *f* 245,— voor geleverde Goederen, welk een en ander wij in het Kasboek overbrengen.

Aan het einde der maand sluiten wij weder ons Kasboek, en brengen daarna het Memoriaal en Kasboek op nieuw in het Grootboek over.

Stellen wij ons nu voor, dat wij op dezen tijd onze zaken willen sluiten, en onderzoeken of ons vermogen vermeerderd of verminderd is, dan moeten wij beginnen met het afsluiten der verschillende rekeningen van ons Grootboek, en zien daaruit hoeveel deze of gene ons nog moet betalen, en wat wij aan anderen nog schuldig zijn.

Omtrent het Grootboek zijn wij in geene bijzonderheden getreden, en hebben daarvan ook geen voorbeeld gegeven, omdat dit geheel is ingericht als het Rekening-Courantboek. Tot het afsluiten wordt niet anders vereischt, dan de posten aan Debet- en Creditzijde op te tellen, en bij de kleinste som *Aan* of *Per Saldo* zooveel te tellen, dat beide sommen gelijk zijn, waarna men aan de tegenovergestelde zijde van die, waarop dit saldo is bijgevoegd onder de afsluiting schrijft *Per* of *Aan Saldo* op nieuwe rekening; zijn de sommen gelijk, dan is er natuurlijk geen Saldo te vermelden.

Hierna gaat men over tot het opmaken van een nieuwen Inventaris. In de eerste plaats komt weder in aanmerking de Kas, die wij uit ons Kasboek hebben opgemaakt; in de tweede plaats onze Vaste Goederen, waarvan wij de waarde ongeveer ½ % lager kunnen rekenen, omdat er in den loop des jaars nog reparatiën zullen noodig zijn; in de derde plaats komen onze Roerende Goederen, waarbij wij hetzelfde in acht moeten nemen, alleen met eene grootere vermindering van de waarde, b. v., 2 %; in de vierde plaats komen in aanmerking onze Materialen, en hieromtrent, even als omtrent de Goederen in voorraad, gaan wij onze daartoe betrekking hebbende boeken na, die ons den juisten staat daarvan aanwijzen. Eindelijk maken wij de Diverse Debiteuren en Crediteuren uit ons Grootboek op; en na alzoo ons Actief en ons Passief vermogen te hebben leeren kennen, geeft de aftrekking ons wederom den zuiveren staat van ons vermogen op.

Wij geven hiervan alleen de Recapitulatie, daar eigen oefening gemakkelijk het Grootboek zal kunnen opmaken.

Recapitulatie.

I. CASSA, voor het Saldo	*f* 2714,43^5
II. VASTE GOEDERENREKENING	„ 14000,—
III. ROERENDE GOEDERENREKENING.	„ 9200,—
IV. GOEDEREN 1)	„ 2524,80
V. MATERIALENBEREKENING 1)	„ 2406,50
VI. DEBITEUREN 2)	„ 170,—
Het Actief bedraagt:	*f* 31015,63^5
Het Passief is:	
CREDITEUREN 3)	„ 7244,60
Het Zuiver Vermogen is dus op Ult° Februari 1875	*f* 23771,03^5
Op 1 Januari 1875 bedroeg dit	„ 23202,35
Alzoo eene WINST van	*f* 568,68^5

1) Het is licht te begrijpen, bij de gestadige afwisseling, die er plaats gehad heeft met onze Goederen en Materialen, door den verkoop van het eene en het gebruiken van het andere, en waaromtrent geene opgaven geschied zijn, dat deze getallen willekeurig gesteld zijn.

2) G. VOGEL *f* 50, POST *f* 80, SCHWARZ *f* 40.

3) D. TREKKER *f* 5093,75, H. VAN DEN BERG *f* 1837,50, G. VOGEL *f* 101, E J. HANDEL *f* 212,35

§ 9.

MEMORIAAL.

(Behoorende bij het Eenvoudig Boekhouden, 1 Januari—ult°. Februari 1875).

	JANUARI 1875.			
	——— 1 d°. ———			
Fol. 3.	G. Vogel, alhier. Debet.			
	Voor 6 maanden huur van mijn tuin, gelegen op den			
	Buitensingel, volgens contract, betaalbaar op 1 Mei 1875	f	50	—
	——— 1 d°. ———			
〃 4.	C. Gerolds, alhier. Debet.			
	Voor 3 maanden huur van het gedeelte van mijn huis, door			
	hem bewoond, betaalbaar in het begin van Januari 1875	〃	60	—
	——— 1 d°. ———			
〃 5.	J. D. Banke, alhier. Debet.			
	Voor aan hem in December gezonden Goederen volgens			
	rekening, betaalbaar 5 Februari e. k.	〃	154	20
	——— 1 d°. ———			
〃 6.	B. F. Moorman, te *Leiden*. Debet.			
	Voor aan hem den 15 December gezonden Goederen,			
	volgens rekening, betaalbaar 15 Februari e. k.	〃	208	25
	——— 1 d°. ———			
〃 7.	K. W. Brand, te *Rotterdam*. Debet.			
	Voor aan hem den 20 December ll. gezonden Goederen,			
	volgens rekening, betaalbaar 1°. Februari e. k.	〃	252	60
	——— 1 d°. ———			
〃 4.	G. L. Post, alhier. Debet.			
	Voor aan hem den 22 December ll. gedaan voorschot,			
	dat hij in maandelijksche termijnen van *f* 10 zal resti-			
	tueeren, aanvangende Ult°. Januari 1875	〃	100	—
	——— 1 d°. ———			
〃 1.	D. Trekker, alhier. Credit.			
	Voor een kapitaal met hypothecair verband op mijn			
	woonhuis van hem opgenomen den 1 October ll. tegen			
	$4^1/_2$ %, te betalen in 6/m. termijnen *f* 5000,—			
	Voor 3/m. Interest van 1 Oct. tot 1 Januari 〃 56,25	〃	5056	25
	——— 1 d°. ———			
〃 1.	H. van den Berg, alhier. Credit.			
	Voor van hem opgenomen tegen Obligatie op 1 October ll.			
	tegen 5 % Interest, betaalbaar in 6/m. termijnen, een			
	kapitaal groot *f* 1800,—			
	Voor 3/m. Interest à 5 % tot 1°. Januari 1875 〃 22,50	〃	1822	50
	——— 1 d°. ———			
〃 3.	G. Vogel, alhier. Credit.			
	Voor den van hem gestelden borgtocht, groot *f* 100 à 4 %			
	met 3/m. Interest van 1 Oct. ll. tot 1 Januari 1875	〃	101	—

Fol.	JANUARI 1875.			
	—— 1 d°. ——			
	E. J. HANDEL, alhier. CREDIT. Voor van hem den 12 December ll. ontvangen Goederen, volgens rekening, betaalbaar 4 Maart 1875	f	364	80
	—— 1 d°. ——			
〃	E. WILSON, te *Londen*. CREDIT. Voor van hem den 18 December ll. ontvangen Goederen, volgens rekening, betaalbaar 3/m. na dato. £ 14.10/ tot den koers van heden f 11,90	〃	172	55
	—— 11 d°. ——			
〃	F. DE LANGE, alhier. DEBET. Voor eene bestelling op heden gedaan, met vooruitbetaling van f 50, om het saldo bij de levering te betalen, en bestaande in: (Specificatie der Goederen).	〃	250	—
	—— 16 d°. ——			
〃	C. VAN GAAG, te *Kampen*. CREDIT. Voor van hem gekocht volgens verzegeld achtergelaten monster, om binnen 5 dagen te leveren, onder beding voor het bedrag in ruiling te ontvangen de volgende Goederen, en het saldo in specie. (Specificatie der Goederen).	〃	352	60
	—— 16 d°. ——			
〃	DEZELFDE. DEBET. Voor van mij gekocht bij ruiling onder hiervoor staande voorwaarde het navolgende: (Specifieke opgave).	〃	285	30
	—— 25 d°. ——			
〃	J. MEIJER, te *Utrecht*. CREDIT. Voor van hem ontvangen een geaccepteerden Wissel op D. JOHNSON te *Londen*, groot £ 14.10/, betaalbaar 1 Maart e. k., tot den koers van heden à f 11,90	〃	172	55
	—— 26 d°. ——			
〃	E. WILSON, te *Londen*. DEBET. Voor aan hem gezonden bovenstaanden Wissel op D. JOHNSON te *Londen*, £ 14.10/ dd. 1 Maart 1875	〃	172	55
	—— 30 d°. ——			
〃	T. WINTER, te *Gouda*. DEBET. Voor aan hem verkocht en aan hem persoonlijk afgeleverd, op 1 maand na dato te betalen het navolgende: (Opgave der Goederen)	〃	245	—

Fol.	JANUARI 1875.			
	—— 30 d°. ——			
	B. F. MOORMAN, te *Leiden*. CREDIT. Voor aan mij gezonden op rekening een Wissel op J. B. WIJS, betaalbaar 15 Februari e. k.	f	163	20
	—— 30 d°. ——			
〃	J. B. WIJS, alhier. DEBET. Voor den geaccepteerden Wissel van B. T. MOORMAN te *Leiden*, betaalbaar 15 Februari e. k.	〃	163	20
	—— 30 d°. ——			
〃	K. W. BRAND, te *Rotterdam*. CREDIT. Voor korting op zijne rekening van f 252,60, die hij betaald heeft met f 250,—	〃	2	60

Fol.	FEBRUARI 1875.			
	—— 2 d°. ——			
	E. WILSON, te *Londen*. CREDIT. Voor ontvangen factuur van de hem bestelde Goederen, verzonden per stoomboot, betaalbaar 2 maanden na dato; 2 Vaten gem. A en B N°. 12 en 13. Bto. Tarra. Netto à £ 63.10/ Voor 2 vaten 〃 —.12/ £ 64.2/ Tot den koers van heden à f 11,95	f	765	99^5
	—— 3 d°. ——			
〃	F. SCHWARZ, alhier. DEBET. Ontvangt op afrekening van aan hem opgedragen werk, te leveren den 22 dezer maand, de navolgende Materialen, als: (Specificatie)	〃	40	—
	—— 8 d°. ——			
〃	E. WILSON, te *Londen*. DEBET. Te zijner dispositie gesteld de volgens factuur van 2 dezer mij toegezonden Goederen, die niet volgens opgave zijn bevonden; 2 Vaten, bedragende à £ 64.2/ à f 11,95 f 765,99^5 Aan vracht en verdere onkosten 〃 12,76^5	〃	778	76

Fol.	FEBRUARI 1875.			
	17 d°.			
	E. WILSON, te *Londen*. CREDIT. Voor volgens het op heden ontvangen bericht, dat hij de op 8 dezer aan mij gefactureerde goederen aan mij overlaat met eene korting van £ 3.4/, hem voor het bedrag van £ 60.18/ gecrediteerd, tot den koers van *f* 11,95	*f*	727	75^5
	17 d°.			
〃	J. MEIJER, te *Utrecht*. DEBET. Voor aan hem gezonden per Rijnspoorweg, de door hem op 11 Januari bestelde Goederen, als: (Specificatie)	〃	325	—
	17 d°.			
〃	J. MEIJER, te *Utrecht*. CREDIT. Voor mijne traite groot *f* 152,45 aan de order E. J. HANDEL, betaalbaar 4 Maart e. k.	〃	152	45
	17 d°.			
〃	E. J. HANDEL, alhier. DEBET. Voor mijne traite op J. MEIJER te *Utrecht*, betaalbaar 4 Maart e. k.	〃	152	45
	20 d°.			
〃	F. WERNER, te *Alkmaar*. DEBET. Voor aan hem gezonden de eerste helft zijner bestelling van den 10den dezer, tegen ontvangst van de helft des bedrags der tweede helft groot *f* 61,40 (Specificatie der Goederen)	〃	122	80
	22 d°.			
〃	F. SCHWARZ, alhier. CREDIT. Voor de levering van het hem opgegeven werk volgens overeenkomst, zijnde: (Specificatie)	〃	64	—
	22 d.			
〃	F. SCHWARZ, alhier. DEBET. Ontvangt op nieuw aan materialen voor het hem opgegeven werk, te leveren 6 Maart e. k. het volgende: (Specificatie)	〃	40	—

Fol.	FEBRUARI 1875.			
	27 d°.			
	F. WERNER, te *Alkmaar*. DEBET. Voor aan hem gezonden de tweede helft zijner bestelling van den 10den dezer, tegen ontvangst van het Saldo, groot *f* 61,40, als: (Specificatie der Goederen)	*f*	122	80
	27 d°.			
〃	E. WILSON, te *Londen*. DEBET. Voor geaccepteerd zijne traite op mij, aan de order van de Twentsche Bankvereeniging, groot £ 60.18/ per 16 Maart à *f* 11,95.	〃	727	75^5

§ 10.

KASBOEK.

1	Aan kapitaal. Voor aan diverse Speciën volgens Inventaris	*f*	965	40
2	〃 C. GEROLDS alhier. Voor van hem ontvangen 3/m. huur	〃	60	—
9	〃 Goederen. Voor in deze week in den winkel ontvangen	〃	134	25
11	〃 F. DE LANGE, alhier. Voor van hem op rekening ontvangen	〃	50	—
16	〃 Goederen. Voor in deze week in den winkel ontvangen	〃	168	70
17	〃 F. DE LANGE, alhier. Voor van hem per saldo ontvangen	〃	200	—
23	〃 Goederen. Voor in deze week in den winkel ontvangen	〃	174	25
30	〃 Goederen. Voor in deze week in den winkel ontvangen	〃	192	60
30	〃 G. L. POST, alhier. Voor van hem op rekening ontvangen	〃	10	—
30	〃 K. W. BRAND, te *Rotterdam*. Voor van hem ontvangen	〃	250	—
		f	2205	20

FEBRUARI 1875.

1	Aan Saldo van de vorige maand voor in Cassa	*f*	1529	45
6	〃 Goederen. Voor in deze week in den winkel ontvangen	〃	184	20
8	〃 J. D. BANKE, alhier. Voor van hem ontvangen	〃	154	20
10	〃 F. WERNER, te *Alkmaar*. Voor van hem op reken. ontvangen	〃	122	80
13	〃 Goederen. Voor in den winkel ontvangen	〃	194	25
15	〃 J. B. WIJS. Voor het bedrag van zijn Wissel ontvangen	〃	163	20
15	〃 B. T. MOORMAN, te *Leiden*. Voor van hem ontvangen	〃	45	05
20	〃 Goederen. Voor in den winkel ontvangen	〃	205	81
20	〃 F. WERNER, te *Alkmaar*. Voor van hem op reken. ontvangen	〃	61	40
27	〃 Goederen. Voor in deze week in den winkel ontvangen	〃	174	23
27	〃 F. WERNER, te *Alkmaar*. Voor van hem ontvangen per Saldo	〃	61	40
27	〃 G. L. POST, alhier. Voor van hem ontvangen op rekening	〃	10	—
27	〃 P. WINTER, te *Gouda*. Voor van hem tegen Quit. ontvangen	〃	245	—
		f	3150	99

MAART 1875.

	Aan Saldo der vorige maand voor in Cassa	*f*	2714	33

9	Per Fabrieksrekening. Arbeidsloon voor 4 Knechten	*f* 45,20			
	Diverse Onkosten volgens Kl. Onkostenboek	„ 2,40	*f*	47	60
9	„ Huishouding, volgens Bijboek		〃	38	50
16	„ Fabrieksrekening. Arbeidsloon voor 4 Knechten	*f* 45,20			
	Diverse Onkosten volgens Kl. Onkostenboek	〃 2,15	〃	47	35
16	〃 Huishouding, volgens Bijboek		〃	41	15
16	〃 Materialenrekening. Gekocht à cont volg. Goed. Kl. F°. voor		〃	240	—
23	〃 Fabrieksrekening. Arbeidsloon voor 5 Knechten	*f* 53,60			
	Diverse Onkosten volgens Kl. Onkostenboek	〃 3,25	〃	56	85
23	〃 Huishouding, volgens Bijboek		〃	37	84
23	〃 Goederen. Betaald aan C. VAN GAAG te *Kampen*		〃	67	30
30	〃 Fabrieksrekening. Arbeidsloon voor 5 Knechten	*f* 53,60			
	Diverse Onkosten volgens Kl. Onkostenboek	〃 2,80	〃	56	40
30	〃 Huishouding, volgens Bijboek		〃	42	76
31	〃 Transport van het Saldo op nieuwe rekening		〃	1529	45
			f	2205	20

FEBRUARI 1875.

3	Per F. SCHWARZ. Aan Voorschot op het door hem te leveren werk		〃	10	—
3	〃 Huishouding. Volgens Bijboek		〃	40	85
6	〃 Fabrieksrekening. Arbeidsloon voor 5 Knechten	*f* 53,60			
	Diverse Onkosten volgens Kl. Onkostenboek	〃 3,12	*f*	56	72
8	〃 Fabrieksrekening. Aan Vracht enz. van *Londen*		〃	12	76^{5}
13	〃 idem. Arbeidsloon voor 5 Knechten	*f* 53,60			
13	〃 Kleine Onkosten volgens Kl. Onkostenboek	〃 3,05	〃	56	65
13	〃 Huishoudingrekening, volgens Bijboek		〃	52	10
20	„ Fabrieksrekening. Arbeidsloon voor 5 Knechten	*f* 53,60			
	Onkosten volgens Kl. Onkostenboek	〃 2,12	〃	55	72
20	〃 Huishoudingrekening, volgens Bijboek		〃	41	18
22	〃 F. SCHWARZ. Aan Arbeidsloon per Saldo		〃	14	—
27	〃 Fabrieksrekening. Arbeidsloon voor 5 Knechten	*f* 53,60			
	Onkosten volgens Kl. Onkostenboek	〃 2,90	〃	56	50
	〃 Huishoudingrekening, volgens Bijboek		〃	40	17
	〃 Transport van het Saldo op nieuwe rekening		〃	2714	33^{5}
			f	3150	99

ZEVENDE HOOFDSTUK.

OPGAVEN TOT EIGEN OEFENING.

Voor een ieder, die de hiervoor uitgewerkte Memorialen met de daarbij behoorende Bijboeken heeft doorgewerkt, blijft nu nog altijd de moeielijkheid over, hoe te handelen in gevallen, waarbij alles niet zoo bepaald voorgeschreven is. Wie in de werkelijkheid als Boekhouder wil optreden, moet daaromtrent in de eerste plaats voor zich zelven zekerheid hebben, ook zonder andere bewijzen dan die de practijk hem zal geven, namelijk goedsluitende Nota's van Winsten en Verliezen en Balansen. Het is daarom, dat hier nog een aantal posten volgen, die tot eigen oefening opgegeven worden; eerst een aantal bij elkander behoorende Memoriaalposten, en daarna eenige transactiën, die grootendeels zelf moeten worden uitgerekend, ten einde daarvan de op zich zelven staande Memoriaal- en Journaalposten, Grootboek, Sluitposten, Winst- en Verliesrekening en Balans op te maken. Bij elk voorstel zijn de uitkomsten, die men verkrijgen moet, ter vergelijking opgegeven.

I. 40 *Memoriaalposten van een Compagniehandel.*

1 JANUARI 1875.

Op heden is door J. HOLLANDER en A. BRAND eene Vennootschap aangegaan onder de firma J. HOLLANDER & C°. voor den tijd van 5 jaren, enz. (*hier volgen de bijzondere bepalingen waarop de Vennootschap is samengesteld).*				
Dientengevolge bevinden wij den staat onzer Vennootschap, als volgt:				
CASSA.				
Voor in contanten			*f* 47132	42
KASSIERSREKENING.				
Voor bij onze Kassiers C. DE VEER & ZOON te onzer dispositie			" 28950	—
EFFECTEN.				
30 stuks Ned. Werk. Schuld 2½ % van *f* 1000 nom. à 62	*f* 18600	—		
14 d°. Oost. Metall. 5 % fl. 1000 à 62½	" 10500	—	" 29100	—
GOEDEREN.				
50 Vaten Bordeaux Wijn à *f* 60	*f* 3000	—		
5 Ceroenen Bengaalsche Indigo	" 1406	50		
20 Vat. Schiedammer Jenever	" 1003	50		
300 Balen Aracan Rijst	" 2100	—		
50 d°. Trinidad Cacao	" 2900	—		
20 d°. Java Koffie	" 1280	40	" 11690	40
Transp.			*f* 116872	82

AMSTERDAM, 1 JANUARI 1875.

	REMISES. *Transp.*			*f* 116872	82
	Op W. VAN ECK, alhier, pr 12 Febr.	*f* 835	23		
	" A. BIERMAN, d°. " 15 "	" 715	60		
	" H. DE GEER, *Rotterdam*, 1 Maart	" 524	17		
	" J. DE BOER " 10 "	" 975	50		
	" C. VAN ESSEN, alhier, 17 Maart	" 1941	25		
	" F. C. KROESE " 1 April	" 1635	43		
	" J. W. KLEIN, *Rotterdam*, 10 April	" 1500	—	" 8127	18
				f 125000	—
	2 d°.				
1	H. DE VRIES. (D. C.) CREDIT. Voor van hem gekocht voor rekening van W. MULLER te *Berlijn*, 12 stuks N. W. S. à 4 % van *f* 1000, à 90	*f* 10800	—		
	Interest 3/m. 1 dag	" 121	33	*f* 10921	33
	4 d°.				
2	DEBITEUREN. DEBET. Voor aan hen verkocht per Makelaar E. DE JONG 18 balen Trinidad Cacao, bedragende volgens Verkoopboek:				
	A. DE MAN 12 balen per 6 weken	*f* 742	50		
	G. BUYS 6 " " " "	" 382	50	" 1125	—
	5 d°.				
3	In Prolongatie gegeven aan D. MEIJER, op onderpand van 20 Cert. 5 % Oostenr. Metalliek Zilver van fl. 1000, aangenomen à 64 tot 4 % rente eene som van			" 15000	—
	6 d°.				
4	H. NEUSTÄDTER, *Hamburg*. CREDIT. Voor van hem factuur ontvangen over onderstaande Goederen voor o/r. gekocht en verladen per *de Hoop*, Kapt. DE BOER, zie Factuurboek.				
	10 Lasten Poolsche Tarwe Rm. 8261.80	*f* 4812	50		
	50 Vat Dantziger Potasch " 7354.—	" 4283	75	" 9096	25
	7 d°.				
5	H. DE VRIES (D. C.) DEBET. Voor aan hem afgegeven onze quitantie N°. 1, op C. DE VEER & ZOON			" 10921	33
	9 d°.				
6	A. DE CHABROLLES, te *Parijs*. DEBET. Voor aan hem geëndosseerd voor o/r. een Wissel op B. DE CHÉVY te *Marseille*, groot fr. 10,000 per 21 dezer, welken Wissel wij heden hebben gekocht van W. VERHAMME, alhier, per Makelaar H. GERLING à *f* 46,50			" 4650	—

ZEVENDE HOOFDSTUK.

OPGAVEN TOT EIGEN OEFENING.

Voor een ieder, die de hiervoor uitgewerkte Memorialen met de daarbij behoorende Bijboeken heeft doorgewerkt, blijft nu nog altijd de moeielijkheid over, hoe te handelen in gevallen, waarbij alles niet zoo bepaald voorgeschreven is. Wie in de werkelijkheid als Boekhouder wil optreden, moet daaromtrent in de eerste plaats voor zich zelven zekerheid hebben, ook zonder andere bewijzen dan die de practijk hem zal geven, namelijk goedsluitende Nota's van Winsten en Verliezen en Balansen. Het is daarom, dat hier nog een aantal posten volgen, die tot eigen oefening opgegeven worden; eerst een aantal bij elkander behoorende Memoriaalposten, en daarna eenige transactiën, die grootendeels zelf moeten worden uitgerekend, ten einde daarvan de op zich zelven staande Memoriaal- en Journaalposten, Grootboek, Sluitposten, Winst- en Verliesrekening en Balans op te maken. Bij elk voorstel zijn de uitkomsten, die men verkrijgen moet, ter vergelijking opgegeven.

I. 40 *Memoriaalposten van een Compagniehandel.*

1 JANUARI 1875.

Op heden is door J. HOLLANDER en A. BRAND eene Vennootschap aangegaan onder de firma J. HOLLANDER & C°. voor den tijd van 5 jaren, enz. (*hier volgen de bijzondere bepalingen waarop de Vennootschap is samengesteld).*				
Dientengevolge bevinden wij den staat onzer Vennootschap, als volgt:				
CASSA.				
Voor in contanten			*f* 47132	42
KASSIERSREKENING.				
Voor bij onze Kassiers C. DE VEER & ZOON te onzer dispositie			〃 28950	—
EFFECTEN.				
30 stuks Ned. Werk. Schuld 2½% van *f* 1000 nom. à 62	*f* 18600	—		
14 d°. Oost. Metall. 5% fl. 1000 à 62½	〃 10500	—	〃 29100	—
GOEDEREN.				
50 Vaten Bordeaux Wijn à *f* 60	*f* 3000	—		
5 Ceroenen Bengaalsche Indigo	〃 1406	50		
20 Vat. Schiedammer Jenever	〃 1003	50		
300 Balen Aracan Rijst	〃 2100	—		
50 d°. Trinidad Cacao	〃 2900	—		
20 d°. Java Koffie	〃 1280	40	〃 11690	40
Transp.			*f* 116872	82

AMSTERDAM, 1 JANUARI 1875.

	REMISES. *Transp.*			*f* 116872	82
	Op W. VAN ECK, alhier, pr 12 Febr.	*f* 835	23		
	〃 A. BIERMAN, d°. 〃 15 〃	〃 715	60		
	〃 H. DE GEER, *Rotterdam*, 1 Maart	〃 524	17		
	〃 J. DE BOER 〃 10 〃	〃 975	50		
	〃 C. VAN ESSEN, alhier, 17 Maart	〃 1941	25		
	〃 F. C. KROESE 〃 1 April	〃 1635	43		
	〃 J. W. KLEIN, *Rotterdam*, 10 April	〃 1500	—	〃 8127	18
	2 d°.			*f* 125000	—
1	H. DE VRIES. (D. C.) CREDIT.				
	Voor van hem gekocht voor rekening van W. MULLER te *Berlijn*, 12 stuks N. W. S. à 4% van *f* 1000, à 90	*f* 10800	—		
	Interest 3/m. 1 dag	〃 121	33	*f* 10921	33
	4 d°.				
2	DEBITEUREN. DEBET.				
	Voor aan hen verkocht per Makelaar E. DE JONG 18 balen Trinidad Cacao, bedragende volgens Verkoopboek:				
	A. DE MAN 12 balen per 6 weken	*f* 742	50		
	G. BUYS 6 〃 〃 〃 〃	〃 382	50	〃 1125	—
	5 d°.				
3	In Prolongatie gegeven aan D. MEIJER, op onderpand van 20 Cert. 5% Oostenr. Metalliek Zilver van fl. 1000, aangenomen à 64 tot 4% rente eene som van			〃 15000	—
	6 d°.				
4	H. NEUSTÄDTER, *Hamburg*. CREDIT.				
	Voor van hem factuur ontvangen over onderstaande Goederen voor o/r. gekocht en verladen per *de Hoop*, Kapt. DE BOER, zie Factuurboek.				
	10 Lasten Poolsche Tarwe Rm. 8261.80	*f* 4812	50		
	50 Vat Dantziger Potasch 〃 7354.—	〃 4283	75	〃 9096	25
	7 d°.				
5	H. DE VRIES (D. C.) DEBET.				
	Voor aan hem afgegeven onze quitantie N°. 1, op C. DE VEER & ZOON			〃 10921	33
	9 d°.				
6	A. DE CHABROLLES, te *Parijs*. DEBET.				
	Voor aan hem geëndosseerd voor o/r. een Wissel op B. DE CHÉVY te *Marseille*, groot fr. 10,000 per 21 dezer, welken Wissel wij heden hebben gekocht van W. VERHAMME, alhier, per Makelaar H. GERLING à *f* 46,50			〃 4650	—

7	W. Muller, te *Berlijn*. Credit.				
	Voor van W. van Beers & C°., alhier, voor z/r. ontvangen			f 5000	—
	— 12 d°. —				
8	Gelost uit het schip de *Jonge Albert*, Kapt. Barends, komende van *Londen*, de onderstaande Goederen, aan ons adres verladen, om voor rekening van Ch. O'Brien te *Londen* te worden verkocht:				
	30 Vaten Ruwe Surinaamsche Suiker,				
	12 Balen Georgie Katoen,				
	5 Kassen Guatemala Indigo,				
	10 Vaten Zantische Krenten,				
	en daarvoor betaald aan Vracht en Rechten			„ 375	25
	— 14 d°. —				
9	A. de Chabrolles, te *Parijs* o/r. Credit.				
	Voor ontvangen 30 Stuks Fransch-Oostenrijksche Spoorwegen, à fr. 500, voor onze rekening gekocht en per Rijnspoorweg-Maatschappij aan ons gezonden, bedragende volgens nota à 840	fr. 25200	—		
	Commissieloon & Courtage ½%	„ 126	—		
		fr. 25326	—		
	Aanteekenen, Vracht	„ 74	—		
		fr. 25400	—		
	à f 46.50			„ 11811	—
	— 14 d°. —				
10	Gezonden in Consignatie aan C. de Mortagne te *Bordeaux*, om voor o/r. te verkoopen:				
	20 Vaten Schied. Jenever	f 1003	50		
	Onkosten tot aan boord	„ 42	65	„ 1046	15
	— 16 d°. —				
11	Debiteuren. Debent.				
	Voor aan hen verkocht, de navolgende Goederen, zie Verkoopboek fol.				
	W. van Diepen, 100 Balen Aracan Rijst	f 945	50		
	C. van Houten, 25 Vaten Bordeaux Wijn	„ 1840	80		
	H. de Zwaan, 30 Vat Sur. Suiker, toebeh. Ch. O'Brien, te *Londen*	„ 2350	20		
	W. Sanders, te *Rotterdam* 5 Kassen Guat. Indigo toebeh. als boven	„ 2927	50		
				„ 8064	—

12	W. van Zanten. Debet.				
	Voor met hem overeengekomen, voor gezamenlijke rekening, ieder voor ½, in te koopen en naar *Londen* te zenden, om daar te verkoopen 75 Vaten Bordeaux Wijn. In deze Compagnie brengen wij onze 25 Vaten Bordeaux Wijn, à	f 1659	25		
	Onkosten tot op heden	„ 140	50	f 1799	75
	— 20 d°. —				
13	W. Verhamme. (D. C.) Debet.				
	Voor aan hem betaald op zijne quitantie, het bedrag van zijn Wissel op *Parijs* fr. 10000 à 46½, als volgt:				
	Per Cassa	f 4000	—		
	„ o/quitantie N°. 2 op C. de Veer & Zoon	„ 650	—	„ 4650	—
	— 21 d°. —				
14	De Vos & Zonen. Credit.				
	Voor door hen gesloten assurantiën, als volgt: Op Goederen, geladen per het Schip *de Vriendschap*, bestemd naar *Bordeaux*, f 2090 à 2% premie en Polis	f 41	—		
	Op dito, die wij wachtende zijn van *Hamburg* per *de Hoop*, Kapt. de Boer f 10000 à 1½% en polis	„ 151	—	„ 192	—
	— 23 d°. —				
15	Ontvangen van W. van der Sluijs, alhier, voor rekening van onzen heer A. Brand, volgens specifieke Nota			„ 1237	45
	— 25 d°. —				
16	Crediteuren. Credunt.				
	Voor van hen gekocht 50 Vaten Bordeaux Wijn in gemeenschappelijke rekening met W. van Zanten, volgens Inkoopb.				
	J. Ruijs, 20 Vaten à contant	f 1403	50		
	C. Beckering 30 Vaten	„ 2153	75	„ 3557	25
	— 26 d°. —				
17	Gezonden aan D. Warmonds, te *St. Petersburg*, om voor o/r. te verkoopen:				
	5 Ceroenen Beng. Indigo	f 1406	50		
	32 Balen Trinidad Cacao	„ 1856	—		
		f 3262	50		
	Onkosten tot aan boord	„ 64	20	„ 3326	70

AMSTERDAM, 27 JANUARI 1875.

18	De Vos & Zonen : Credunt. Verzekerd op bovenstaande Goederen, bestemd naar St. Petersburg, en geladen per *Drie Gebroeders*, Kapt. Joosten *f* 3600 à 2 % en Polis			*f* 73	—
	— 28 d°. —				
19	Debiteuren. Debent. Voor aan hen verkocht 12 Balen Georgië Katoen en 10 Vaatjes Zantische Krenten, toebehoorende Ch. O'Brien, te *Londen*				
	A. Snijders 12 Balen Katoen	*f* 1625	40		
	J. Victor 10 Vaatjes Zant. Krenten	„ 507	20	„ 2132	60
	— 30 d°. —				
20	H. Keijzer (D. D.) Debet. Voor betaald, voor rek. van onzen heer A. Brand			„ 763	50
	— 30 d°. —				
21	Betaald aan W. van Klaveren volgens Nota (zie Onkostenboek fol. 3) voor het ontvangen en opslaan van 10 Last Tarwe en 50 Vat Potasch, van *Hamburg* per *de Hoop*			„ 315	90
	— 30 d . —				
22	C. Beckering (D. C.) Debet. Voor betaald aan Geb. Everard, op quitantie van C. Beckering, het bedrag der geleverde 30 Vaten Bordeaux Wijn			„ 2153	75
	— 31 d°. —				
22*	W. Müller, te *Berlijn*. Credit. Voor ontvangen zijne remise, groot Rm. 22400 op de Kasvereeniging 2/m. dato à 58½			„ 13104	—
	— 31 d°. —				
23	Betaald aan Onkosten in deze maand volg. Onkostb.			„ 194	80

1 FEBRUARI 1875.

24	Gezonden naar *Londen* in Consignatie van Ch. O'Brien 75 Vaten Bordeaux Wijn, in gemeenschappelijke rekening met W. van Zanten, om voor o/r. te verkoopen, geladen per *Elizabeth*, kapt. Stoop, bedragende	*f* 5357	—		
	Onkosten tot aan boord	„ 84	30		
	Assurantiekosten volgens nota van De Vos & Zonen *f* 5600 à 2 % en Polis	„ 113	—	„ 5554	30

AMSTERDAM, 2 FEBRUARI 1875.

25	C. de Mortagne, te *Bordeaux*. Debet. Voor Factuur gezonden over 20 Vaten Friesche Boter, op zijne order en voor z/r. gekocht van O. Gratama, te *Leeuwarden*, verzonden per het schip *L'Union*, kapt. E. de Monachon, volgens Factuurboek	*f* 1046	—		
	Onkosten tot aan boord	„ 21	60		
		f 1067	60		
	Provisie 2 %	„ 21	35	*f* 1088	95
	— 4 d°. —				
26	Geruild met J. Dyserinck, te *Haarlem*, onze 200 Balen Aracan Rijst, bedragende volgens Inkoopboek:	*f* 1500	—		
	Tegen 5 Vaten Sur. Suiker, bedragende volgens rekening *f* 562,50				
	en 30 Balen Java Koffie, volgens idem „ 1162,50	„ 1725	—		
	Zoodat wij meer ontvangen hebben, hem heden op zijne quitantie betaald			„ 225	—
	— 6 d°. —				
27	Crediteuren. Debent. Voor aan Onderstaanden betaald in onze quitantie op W. van Zanten, voor zijne helft in den aankoop van 75 Vaten Bordeaux Wijn				
	Aan J. Ruys	„ 1403	50		
	„ Cranenburg & Zonen, voor quit. van O. Gratama	„ 1046	—		
	Nog van W. van Zanten ontvangen	„ 327	65	„ 2777	15
	— 6 d°. —				
28	D. Meijer. Credit. Voor van hem ontvangen 1/m. rente van Prolongatie, over *f* 15000 à 4 %			„ 50	—
	— 8 d°. —				
29	H. Neustädter, te *Hamburg*. Debet. Voor advies ontvangen, dat hij op ons afgegeven heeft de volgende Wissels, dato 5 dezer, als:				

AMSTERDAM, 27 JANUARI 1875.

18	De Vos & Zonen: Credunt. Verzekerd op bovenstaande Goederen, bestemd naar St. Petersburg, en geladen per *Drie Gebroeders*, Kapt. Joosten *f* 3600 à 2 % en Polis			*f* 73	—
	— 28 d°. —				
19	Debiteuren. Debent. Voor aan hen verkocht 12 Balen Georgië Katoen en 10 Vaatjes Zantische Krenten, toebehoorende Ch. O'Brien, te *Londen*				
	A. Snijders 12 Balen Katoen	*f* 1625	40		
	J. Victor 10 Vaatjes Zant. Krenten	„ 507	20	„ 2132	60
	— 30 d°. —				
20	H. Keijzer (D. D.) Debet. Voor betaald, voor rek. van onzen heer A. Brand			„ 763	50
	— 30 d°. —				
21	Betaald aan W. van Klaveren volgens Nota (zie Onkostenboek fol. 3) voor het ontvangen en opslaan van 10 Last Tarwe en 50 Vat Potasch, van *Hamburg* per *de Hoop*			„ 315	90
	— 30 d. —				
22	C. Beckering (D. C.) Debet. Voor betaald aan Geb. Everard, op quitantie van C. Beckering, het bedrag der geleverde 30 Vaten Bordeaux Wijn			„ 2153	75
	— 31 d°. —				
22*	W. Müller, te *Berlijn*. Credit. Voor ontvangen zijne remise, groot Rm. 22400 op de Kasvereeniging 2/m. dato à 58½			„ 13104	—
	— 31 d°. —				
23	Betaald aan Onkosten in deze maand volg. Onkostb.			„ 194	80
	1 FEBRUARI 1875.				
24	Gezonden naar *Londen* in Consignatie van Ch. O'Brien 75 Vaten Bordeaux Wijn, in gemeenschappelijke rekening met W. van Zanten, om voor o/r. te verkoopen, geladen per *Elizabeth*, kapt. Stoop, bedragende	*f* 5357	—		
	Onkosten tot aan boord	„ 84	30		
	Assurantiekosten volgens nota van De Vos & Zonen *f* 5600 à 2 % en Polis	„ 113	—	„ 5554	30

AMSTERDAM, 2 FEBRUARI 1875.

25	C. de Mortagne, te *Bordeaux*. Debet. Voor Factuur gezonden over 20 Vaten Friesche Boter, op zijne order en voor z/r. gekocht van O. Gratama, te *Leeuwarden*, verzonden per het schip *L'Union*, kapt. E. de Monachon, volgens Factuurboek	*f* 1046	—		
	Onkosten tot aan boord	„ 21	60		
		f 1067	60		
	Provisie 2 %	„ 21	35	*f* 1088	95
	— 4 d°. —				
26	Geruild met J. Dyserinck, te *Haarlem*, onze 200 Balen Aracan Rijst, bedragende volgens Inkoopboek:	*f* 1500	—		
	Tegen 5 Vaten Sur. Suiker, bedragende volgens rekening *f* 562,50 en 30 Balen Java Koffie, volgens idem „ 1162,50	„ 1725	—		
	Zoodat wij meer ontvangen hebben, hem heden op zijne quitantie betaald			„ 225	—
	— 6 d°. —				
27	Crediteuren. Debent. Voor aan Onderstaanden betaald in onze quitantie op W. van Zanten, voor zijne helft in den aankoop van 75 Vaten Bordeaux Wijn				
	Aan J. Ruys	„ 1403	50		
	„ Cranenburg & Zonen, voor quit. van O. Gratama	„ 1046	—		
	Nog van W. van Zanten ontvangen	„ 327	65	„ 2777	15
	— 6 d°. —				
28	D. Meijer. Credit. Voor van hem ontvangen 1/m. rente van Prolongatie, over *f* 15000 à 4 %			„ 50	—
	— 8 d°. —				
29	H. Neustädter, te *Hamburg*. Debet. Voor advies ontvangen, dat hij op ons afgegeven heeft de volgende Wissels, dato 5 dezer, als:				

	f 1500 op zicht o/ J. Premsel				
	" 840 pr. 3 Maart o/ J. Meijer				
	" 1040 op 6/weken o. H. Hinse	*f* 3380	—		
	terwijl hij ons verzoekt een Wissel te honoreeren aan z/o. getrokken door W. Muller te Berlijn, die ons heden z/ traite adviseert d.d. 6 dezer o/ S. Elzbacher 1/m. dato	" 2815	40	*f* 6195	40
	— 10 d°. —				
30	C. de Veer & Zonen. Debent.				
	Voor aan hen afgegeven de volgende remises aan hen geëndosseerd				
	Op W. van Eck pr. 12 Feb.	*f* 835	23		
	" A. Bierman " 15 "	" 715	60		
		f 1550	83		
	en tevens ter incasseering gegeven onze quitantiën op				
	W. van Diepen	" 945	50		
	C. van houten	" 1840	80		
	H. de Zwaan	" 2350	20	" 6687	33
	— 13 d°. —				
31	Crediteuren. Credunt.				
	Voor van Onderstaanden ontvangen voor van hen op 3 Januari verkochte Goederen				
	A. de Man	*f* 742	50		
	G. Buijs	" 382	50	" 1125	—
	— 13 d°. —				
32	Ch. O'Brien, te *Londen*. Credit.				
	Verkooprekening gezonden aan Ch. O'Brien over diverse Goederen voor z/r. verkocht:				
	Bruto provenu volgens Verkoopboek	*f* 7410	30		
	Onkosten *f* 450,50				
	Assurantie *f* 8000 à 2 % en Polis, voor onze rekening genomen " 161,—				
	Provisie 2 % " 148,21	" 759	71	" 6650	59
	— 15 d°. —				
33	Betaald de traite van H. Neustädter te *Hamburg* dato 5 Februari, zicht o/B. Lans			" 1500	—

34	Ch. O'Brien, te *Londen*. Debet.				
	Voor Verkooprekening ontvangen over 75 Vaten Bordeaux Wijn, aan hem gezonden in gemeenschappelijke rekening met W. van Zanten, bedragende				
	de Wijn £ 556.12/6				
	Onkosten £ 45.10/				
	Provisie " 11. 1/6				
	" 56.12/6				
	£ 500.—				
	a *f* 11,92[5]			*f* 5962	50
	Voor welk bedrag hij aan onze order en voor o/r heeft verscheept per *Javaan*, Kapt. Teensma, als volgt:				
	15 Vaten Talk, volgens Buitenl. Inkoopboek	*f* 3948	75		
	25 vaten Potasch d°.	" 2013	75	" 5962	50
	— 20 d°. —				
35	H. Neustädter, te *Hamburg*. Debet.				
	Advies ontvangen van S. Henriques te *Kopenhagen*, dat hij voor rekening van Neustädter op ons getrokken heeft £ 246.17/7 d. dd. 18 dezer, op 3/m. dato, eigen order, welken Wissel hij ons heden remitteert, om het netto provene daarvan over te maken aan H. Philips, te *Londen*, als volgt:				
	£ 246.17/7 d. à *f* 11.75	*f* 2900	85		
	af 89 dagen disconto à 5 % *f* 35,85				
	Courtage, Briefporten " 9,30	" 45	15		
		f 2855	70		
	Voor welk bedrag wij H. Philips, te *Londen* heden hebben geremitteerd £ 243.0/9 d. á 11,75 in onze traite op Ch. O'Brien, te *Londen* o/R. aan de order van H. Philips			" 2855	70
	— 22 d°. —				
36	W. Müller, te *Berlijn*. Debet.				
	Voor aan hem gezonden, volgens zijne order				
	12 Cert. 4 % N. W. S. à 90½	*f* 10860	—		
	rente van 4/m. 22 dagen	" 189	33	" 11049	33
	10 Cert. 5 % Oost. Metall. à 64	*f* 7680	—		
	rente van 1/m. 22 dagen	" 86	67	" 7766	67
	Transp.			*f* 18816	—

	f 1500 op zicht o/ J. PREMSEL				
	„ 840 pr. 3 Maart o/ J. MEIJER				
	„ 1040 op 6/weken o. H. HINSE	*f* 3380	—		
	terwijl hij ons verzoekt een Wissel te honoreeren aan z/o. getrokken door W. MULLER te Berlijn, die ons heden z/ traite adviseert d.d. 6 dezer o/ S. ELZBACHER 1/m. dato	„ 2815	40	*f* 6195	40
	— 10 d°. —				
30	C. DE VEER & ZONEN. DEBENT.				
	Voor aan hen afgegeven de volgende remises aan hen geëndosseerd				
	Op W. VAN ECK pr. 12 Feb.	*f* 835	23		
	„ A. BIERMAN „ 15 „	„ 715	60		
		f 1550	83		
	en tevens ter incasseering gegeven onze quitantiën op				
	W. VAN DIEPEN	„ 945	50		
	C. VAN HOUTEN	„ 1840	80		
	H. DE ZWAAN	„ 2350	20	„ 6687	33
	— 13 d°. —				
31	CREDITEUREN. CREDUNT.				
	Voor van Onderstaanden ontvangen voor van hen op 3 Januari verkochte Goederen				
	A. DE MAN	*f* 742	50		
	G. BUIJS	„ 382	50	„ 1125	—
	— 13 d°. —				
32	CH. O'BRIEN, te *Londen*. CREDIT.				
	Verkooprekening gezonden aan CH. O'BRIEN over diverse Goederen voor z/r. verkocht:				
	Bruto provenu volgens Verkoopboek	*f* 7410	30		
	Onkosten *f* 450,50				
	Assurantie *f* 8000 à $2^0/_0$ en Polis, voor onze rekening genomen „ 161,—				
	Provisie $2^0/_0$ „ 148,21	„ 759	71	„ 6650	59
	— 15 d°. —				
33	Betaald de traite van H. NEUSTÄDTER te *Hamburg* dato 5 Februari, zicht o/B. LANS			„ 1500	—

34	CH. O'BRIEN, te *Londen*. DEBET.				
	Voor Verkooprekening ontvangen over 75 Vaten Bordeaux Wijn, aan hem gezonden in gemeenschappelijke rekening met W. VAN ZANTEN, bedragende				
	de Wijn £ 556.12/6				
	Onkosten £ 45.10/				
	Provisie „ 11. 1/6				
	„ 56.12/6				
	£ 500.—				
	a *f* $11,92^5$			*f* 5962	50
	Voor welk bedrag hij aan onze order en voor o/r heeft verscheept per *Javaan*, Kapt. TEENSMA, als volgt:				
	15 Vaten Talk, volgens Buitenl. Inkoopboek	*f* 3948	75		
	25 vaten Potasch d°.	„ 2013	75	„ 5962	50
	— 20 d°. —				
35	H. NEUSTÄDTER, te *Hamburg*. DEBET.				
	Advies ontvangen van S. HENRIQUES te *Kopenhagen*, dat hij voor rekening van NEUSTÄDTER op ons getrokken heeft £ 246.17/7 d. dd. 18 dezer, op 3/m. dato, eigen order, welken Wissel hij ons heden remitteert, om het netto provene daarvan over te maken aan H. PHILIPS, te *Londen*, als volgt:				
	£ 246.17/7 d. à *f* 11.75	*f* 2900	85		
	af 89 dagen disconto à $5\,^0/_0$ *f* 35,85				
	Courtage, Briefporten „ 9,30	„ 45	15		
		f 2855	70		
	Voor welk bedrag wij H. PHILIPS, te *Londen* heden hebben geremitteerd £ 243.0/9 d. á 11,75 in onze traite op CH. O'BRIEN, te *Londen* o/R. aan de order van H. PHILIPS			„ 2855	70
	— 22 d°. —				
36	W. MÜLLER, te *Berlijn*. DEBET.				
	Voor aan hem gezonden, volgens zijne order				
	12 Cert. $4\,^0/_0$ N. W. S. à $90^1/_2$	*f* 10860	—		
	rente van 4/m. 22 dagen	„ 189	33	„ 11049	33
	10 Cert. $5\,^0/_0$ Oost. Metall. à 64	*f* 7680	—		
	rente van 1/m. 22 dagen	„ 86	67	„ 7766	67
	Transp.			*f* 18816	—

AMSTERDAM, 22 FEBRUARI 1875.

	Transp.			f 18816	—
	15 Cert. 2½ % N. W. S. à 62½	f 9375	—		
	rente van 1/m. 22 dagen	" 54	17		
				" 9429	17
				f 28245	17
	Courtage ⅛ %	f 48	75		
	Commissie ¼ %	" 70	61		
				" 119	36
				f 28364	53
	— 23 d°. —				
37	C. DE VEER & ZONEN. DEBENT.				
	Voor aan hen afgegeven, onze quitantiën op				
	A. SNIJDERS } voor geleverde Goederen	f 1625	40		
	J. VIËTOR }	" 507	20		
				f 2132	60
	— 24 d°. —				
38	CH. O'BRIEN, te *Londen*. DEBET.				
	Voor advies van hem ontvangen, dat hij voor onze rekening getrokken heeft op W. MÜLLER te Berlijn £ 800, te verdeelen als volgt:				
	£ 240 voor hetgeen wij hem schuldig zijn op o/r. en				
	" 560 à f 11,99¼ = f 6715.80 voor z/r.				
	£ 800 per 2/m. tot den koers van Rm. 20,5 = Rm. 16400 à 58½			" 9594	
	— 26 d°. —				
39	A. DE CHABROLLES, te *Parijs*. DEBET.				
	Voor Factuur ontvangen van SUERMONDT & C°. te *Rotterdam* over 100 Vaten Surinaamsche Suiker, op onze order aangekocht voor rekening van A. DE CHABROLLES en van *Rotterdam* naar *Parijs* geëxpediëerd, bedr. volg. Factuurb.	f 8468	75		
	Waartegen wij hem heden remitteeren:				
	Een Wissel op H. DE GEER te *Rotterdam* per 1 Maart	" 524	17		
	Id. op J. DE BOER	" 975	50		
	onze quitantie op W. SANDERS te *Rotterdam*	" 2927	50		
	In Bankbilletten	" 4000	—		
				" 8427	17
	— 28 d°. —				
40	Betaald aan DE VOS & ZONEN voor premiën van assurantie	f 378	—		
	en d°. aan diverse Onkosten in deze maand	" 295	60		
				" 673	60

Ten einde van een en ander de Balans en de Sluitposten te kunnen opmaken, en daarna de verkregen uitkomsten te kunnen toetsen, volgen hier nog:

a). DE BEREKENINGEN VOOR DE BALANS.

Wij vinden nog op de volgende rekeningen:

EFFECTEN.			
30 stuks Fransch-Oost.-Spoorw. à f 412,— =		f 12360	—
15 " 2½ % N. W. S. f 1000 à 61 =	f 9150,—		
2/m. rente à 2½ %	" 62,50		
		" 9212	50
4 stuks Oost Metall. Zilver van fl. 1000			
f 4800 à 64	f 3072,—		
2/m. rente à 5%	" 40,—		
		" 3112	—
		f 24684	50
GOEDEREN:			
5 Vaten Surinaamsche Suiker	f 562,50		
50 Balen Java Koffie	" 2250,—		
15 Vaten Russ. Talk	" 4000,—		
75 " Danz. Potasch	" 6400,—		
10 Last Tarwe	" 5200,—		
		f 18412	50
A. DE CHABROLLES, te *Parijs* o/r. Saldo fr. 15400 à f 46,75		f 7199	50
CH. O'BRIEN, te *Londen* o/r. Saldo £ 3.0./9 à f 12,—.		f 36	45

AMSTERDAM, 22 FEBRUARI 1875.

	Transp.			f 18816	—
	15 Cert. 2½ % N. W. S. à 62½	f 9375	—		
	rente van 1/m. 22 dagen	" 54	17	" 9429	17
				f 28245	17
	Courtage ⅛ %	f 48	75		
	Commissie ¼ %	" 70	61	" 119	36
				f 28364	53
	23 d°.				
37	C. de Veer & Zonen. Debent.				
	Voor aan hen afgegeven, onze quitantiën op				
	A. Snijders } voor geleverde Goederen	f 1625	40		
	J. Viëtor }	" 507	20	f 2132	60
	24 d°.				
38	Ch. O'Brien, te *Londen*. Debet.				
	Voor advies van hem ontvangen, dat hij voor onze rekening getrokken heeft op W. Müller te Berlijn £ 800, te verdeelen als volgt:				
	£ 240 voor hetgeen wij hem schuldig zijn op o/r. en				
	" 560 à f 11,99¼ = f 6715.80 voor z/r.				
	£ 800 per 2/m. tot den koers van Rm. 20,5 = Rm. 16400 à 58½			" 9594	
	26 d°.				
39	A. de Chabrolles, te *Parijs*. Debet.				
	Voor Factuur ontvangen van Suermondt & C°. te *Rotterdam* over 100 Vaten Surinaamsche Suiker, op onze order aangekocht voor rekening van A. de Chabrolles en van *Rotterdam* naar *Parijs* geëxpediëerd, bedr. volg. Factuurb.	f 8468	75		
	Waartegen wij hem heden remitteeren:				
	Een Wissel op H. de Geer te *Rotterdam* per 1 Maart	" 524	17		
	Id. op J. de Boer	" 975	50		
	onze quitantie op W. Sanders te *Rotterdam*	" 2927	50		
	In Bankbilletten	" 4000	—	" 8427	17
	28 d°.				
40	Betaald aan de Vos & Zonen voor premiën van assurantie	f 378	—		
	en d°. aan diverse Onkosten in deze maand	" 295	60	" 673	60

Ten einde van een en ander de Balans en de Sluitposten te kunnen opmaken, en daarna de verkregen uitkomsten te kunnen toetsen, volgen hier nog:

a). DE BEREKENINGEN VOOR DE BALANS.

Wij vinden nog op de volgende rekeningen:

EFFECTEN.			
30 stuks Fransch-Oost.-Spoorw. à f 412,— =		f 12360	—
15 " 2½ % N. W. S. f 1000 à 61 =	f 9150,—		
2/m. rente à 2½ %	" 62,50	" 9212	50
4 stuks Oost Metall. Zilver van fl. 1000			
f 4800 à 64	f 3072,—		
2/m. rente à 5%	" 40,—	" 3112	—
		f 24684	50
GOEDEREN:			
5 Vaten Surinaamsche Suiker	f 562,50		
50 Balen Java Koffie	" 2250,—		
15 Vaten Russ. Talk	" 4000,—		
75 " Danz. Potasch	" 6400,—		
10 Last Tarwe	" 5200,—	f 18412	50
A. de Chabrolles, te *Parijs* o/r. Saldo fr. 15400 à f 46,75		f 7199	50
Ch. O'Brien, te *Londen* o/r. Saldo £ 3.0./9 à f 12,—.		f 36	45

b). NOTA VAN WINSTEN EN VERLIEZEN.

Debet.			Credit.		
AAN A. DE CHABROLLES, TE PARIJS o/r.	*f* 38	50	PER EFFECTEN	*f* 1097	34
" ONKOSTEN	" 3	85	" GOEDEREN	" 808	—
" Ch. O'BRIEN, TE LONDEN o/r.	" 58	95	" WIJN IN ½ REK. W. vZ.	" 204	10
" Saldo	" 2495	16	" INTEREST	" 85	85
			" PROVISIE	" 240	17
			" ASSURANTIE	" 161	
	f 2596	46		*f* 2596	46

c). BALANS, ULTIMO FEBRUARI 1875.

Debet.			Credit.		
AAN CASSA	*f* 25670	72	PER KAPITAAL	*f* 127495	16
" EFFECTEN	" 24684	50	" CHABR. te PARIJS o/r.	" 7199	50
" KASSIERSREKENING	" 26198	60	" W. VAN ZANTEN	" 2981	25
" GOEDEREN	" 18412	50	" A. BRAND	" 473	95
" REMISES	" 18180	68	" TRAITES	" 4695	40
" A. DE CHABROLLES, te PARIJS z/r.	" 8468	75	" Ch. O'BRIEN, LOND. o/r.	" 36	45
" W. MULLER, te BERLIJN z/r.	" 666	53	" SUERMONDT, te ROTT.	" 41	58
" GOEDEREN N/ BORDEAUX	" 1087	15			
" " N/ PETERSBURG	" 3399	70			
" C. DE MORTAGNE, te BORDEAUX	" 1088	95			
" PROLONGATIE	" 15000	—			
" Ch. O'BRIEN, te LONDEN z/r.	" 65	21			
	f 142923	29		*f* 142923	29

II. *Boeking van eene zaak in ½ rekening met* J. HAMILTON, *te Londen.*

Op 1 April stort A te Amsterdam in zijne kas *f* 30000,—

Op 10 April koopt hij in veiling van de N. H. M. 400 kranjangs Java-suiker, wegende bruto 92826 KG. à *f* 31¼ per 100 KG. (Maatschappij-conditiën, à contant, Tarra 8 %; bij Registratie 1 %, korting voor contant 1½ %).

Op 18 April zendt hij daarvan 300 kranjangs, wegende bruto 69214 KG. à *f* 31¼ per 100 KG. (Maatschappij-conditiën, à contant) aan J. HAMILTON & C°. te *Londen*, om voor gemeenschappelijke rekening te worden verkocht, en berekent daarbij aan Onkosten *f* 136.40 en Commissie 1 %.

Op 24 April trekt hij op J. HAMILTON & C°. te *Londen* £ 800 k. z. aan de order van N. DE VRIES, van wien hij het bedrag ontvangt tot den koers van *f* 11.95.

Op 28 April betaalt hij de N. H. M. het bedrag der Suiker.

Op 30 April betaalt hij aan Onkosten *f* 86.60.

Op 15 Mei ontvangt hij verkooprekening van J. HAMILTON & C°. te *Londen*, als volgt:

300 kr. Java-suiker, wegende bruto ctw. 1358.2.12 ℔; goed gew. 1 ℔ per kr.; tarra 30 ℔ per dito à 30/6 d. per ctw., met 1 % korting. *Onkosten:* Vracht, lossen, opslaan enz. £ 48.11/5. Commissie 1 %, waarvan A zijn aandeel boekt tot den koers van *f* 11.90. 1 Ctw. = 4 quarter à 28 ℔.

Op 22 Mei trekt A op HAMILTON & C°. te *Londen* een wissel groot £ 900 k. z. aan de order van G. MEIJER, van wien hij het bedrag ontvangt tot den koers van *f* 11.92½.

Op 31 Mei betaalt hij nog aan Onkosten *f* 57.90.

Berekeningen voor de Balansposten:

100 kranjangs Java-suiker, wegende bruto 23584 KG. à *f* 30¾ per 100 KG. (Maatschappij-conditiën à contant).

Koers op *Londen* voor het saldo van HAMILTON & C°. m/r. *f* 12.—.

BALANS 31 MEI 1875.

Debet.			Credit.		
Aan Casa	*f* 23593	94	Per Kapitaal	*f* 30000	—
» Goederen 100 kr. Java-suiker	» 6638	47	» Saldo Winst	» 1086	67
» HAMILTON & Co. Londen h/r	» 507	66			
» » » » » m/r	» 346	60			
	f 31086	67		*f* 31086	67

WINST EN VERLIESREKENING 31 MEI 1875.

Debet.			Credit.		
Aan Goederen	*f* 116	02	Per Java-suiker in ½ rek.	*f* 986	05
» Onkosten	» 8	10	» Commissie	» 199	35
» Kapitaal voor Winst	» 1086	67	» HAMILTON Londen m r	» 25	39
	f 1210	79		*f* 1210	79

b). NOTA VAN WINSTEN EN VERLIEZEN.

DEBET.			CREDIT.		
AAN A. DE CHABROLLES, TE PARIJS o/r.	f 38	50	PER EFFECTEN	f 1097	34
„ ONKOSTEN	„ 3	85	„ GOEDEREN	„ 808	—
„ CH. O'BRIEN, TE LONDEN o/r.	„ 58	95	„ WIJN IN 1/2 REK. W. vZ.	„ 204	10
„ Saldo	„ 2495	16	„ INTEREST	„ 85	85
			„ PROVISIE	„ 240	17
			„ ASSURANTIE	„ 161	
	f 2596	46		f 2596	46

c). BALANS, ULTIMO FEBRUARI 1875.

DEBET.			CREDIT.		
AAN CASSA	f 25670	72	PER KAPITAAL	f 127495	16
„ EFFECTEN	„ 24684	50	„ CHABR. te PARIJS o/r.	„ 7199	50
„ KASSIERSREKENING	„ 26198	60	„ W. VAN ZANTEN	„ 2981	25
„ GOEDEREN	„ 18412	50	„ A. BRAND	„ 473	95
„ REMISES	„ 18180	68	„ TRAITES	„ 4695	40
„ A. DE CHABROLLES, te PARIJS z/r.	„ 8468	75	„ CH. O'BRIEN, LOND. o/r.	„ 36	45
„ W. MULLER, te BERLIJN z/r.	„ 666	53	„ SUERMONDT, te ROTT.	„ 41	58
„ GOEDEREN N/ BORDEAUX	„ 1087	15			
„ „ N/ PETERSBURG	„ 3399	70			
„ C. DE MORTAGNE, te BORDEAUX	„ 1088	95			
„ PROLONGATIE	„ 15000	—			
„ CH. O'BRIEN, te LONDEN z/r.	„ 65	21			
	f 142923	29		f 142923	29

II. *Boeking van eene zaak in 1/2 rekening met* J. HAMILTON, *te Londen.*

Op 1 April stort A te Amsterdam in zijne kas f 30000,—

Op 10 April koopt hij in veiling van de N. H. M. 400 kranjangs Java-suiker, wegende bruto 92826 KG. à f 31 1/4 per 100 KG. (Maatschappij-condities, à contant, Tarra 8 %; bij Registratie 1 %, korting voor contant 1 1/2 %).

Op 18 April zendt hij daarvan 300 kranjangs, wegende bruto 69214 KG. à f 31 1/4 per 100 KG. (Maatschappij-condities, à contant) aan J. HAMILTON & C°. te *Londen*, om voor gemeenschappelijke rekening te worden verkocht, en berekent daarbij aan Onkosten f 136.40 en Commissie 1 %.

Op 24 April trekt hij op J. HAMILTON & C°. te *Londen* £ 800 k. z. aan de order van N. DE VRIES, van wien hij het bedrag ontvangt tot den koers van f 11.95.

Op 28 April betaalt hij de N. H. M. het bedrag der Suiker.

Op 30 April betaalt hij aan Onkosten f 86.60.

Op 15 Mei ontvangt hij verkooprekening van J. HAMILTON & C°. te *Londen*, als volgt:

300 kr. Java-suiker, wegende bruto ctw. 1358.2.12 ℔; goed gew. 1 ℔ per kr.; tarra 30 ℔ per dito à 30/6 d. per ctw., met 1 % korting. *Onkosten:* Vracht, lossen, opslaan enz. £ 48.11/5. Commissie 1 %, waarvan A zijn aandeel boekt tot den koers van f 11.90. 1 Ctw. = 4 quarter à 28 ℔.

Op 22 Mei trekt A op HAMILTON & C°. te *Londen* een wissel groot £ 900 k. z. aan de order van G. MEIJER, van wien hij het bedrag ontvangt tot den koers van f 11.92 1/2.

Op 31 Mei betaalt hij nog aan Onkosten f 57.90.

Berekeningen voor de Balansposten:

100 kranjangs Java-suiker, wegende bruto 23584 KG. à f 30 3/4 per 100 KG. (Maatschappij-condities à contant).

Koers op *Londen* voor het saldo van HAMILTON & C°. m/r. f 12.—.

BALANS 31 MEI 1875.

DEBET.			CREDIT.		
Aan Casa	f 23593	94	Per Kapitaal	f 30000	—
» Goederen 100 kr. Java-suiker	» 6638	47	» Saldo Winst	» 1086	67
» HAMILTON & Co. Londen h/r	» 507	66			
» » » » » m/r	» 346	60			
	f 31086	67		f 31086	67

WINST EN VERLIESREKENING 31 MEI 1875.

DEBET.			CREDIT.		
Aan Goederen	f 116	02	Per Java-suiker in 1/2 rek.	f 986	05
» Onkosten	» 8	10	» Commissie	» 199	35
» Kapitaal voor Winst	» 1086	67	» HAMILTON Londen m r	» 25	39
	f 1210	79		f 1210	79

III. *Boeking van eene transactie over 500 balen Java-koffie, gedeeltelijk in $^1/_2$ rekening met* J. NEUHAUS & SOHN *te Hamburg.*

1. Op 1 Januari 1875 storten J. HOLLANDER & C°. te *Amsterdam* in hunne kas *f* 60000.—

2. Op 4 Januari koopen zij 500 balen Java-koffie, wegende bruto 31204 KG., tarra 3 % à 54^5 cent per $^1/_2$ KG., Maatschappij-conditiën à contant, (Registratie 1 % en $1^1/_2$ % korting voor contant).

3. Op 8 Januari zenden zij naar *Hamburg* aan J. NEUHAUS & SOHN 300 balen Java-koffie, bruto 18154 KG. à 54^5 cents, Maatschappij-conditiën, contant, om aldaar in $^1/_2$ rekening met hen te worden verkocht; zij berekenen daarbij aan diverse Onkosten *f* 134.05 en Commissie 1 %.

4. Op 10 Januari trekken zij op J. NEUHAUS & SOHN, op rekening van het $^1/_2$ bedrag in bovenstaande factuur een wissel, groot Rm. 15000 per 2/m. order N. DE GROOT, van wien zij het bedrag ontvangen à *f* 58.60 per 100 Rm.

5. Op 15 Januari verkoopen zij aan L. MEIJER 100 balen Java-koffie, bruto 6204 KG. à 57^5 cent per $^1/_2$ KG., Maatschappij-conditiën, op 3/m. promesse, met *f* 4.25 voor Promesse-zegel.

6. Op 16 Januari betalen zij de Ned. Handel-maatschappij het bedrag der koffie.

7. Op 17 Januari ontvangen zij de promesse van L. MEIJER.

8. Op 24 Januari ontvangen zij verkooprekening van J. NEUHAUS & SOHN, die hun berekenen: 300 balen Java-koffie, bruto 18218 KG., tarra 3 % à Rm. 1.10 per $^1/_2$ KG., benevens diverse Onkosten Rm. 875.40, Commissie 1 %. Koers op *Hamburg* *f* 58.40 per 100 Rm.

9. Op 27 Januari trekken zij op J. NEUHAUS & SOHN, op rekening van het hun komende $^1/_2$ netto-provenu Rm. 18000 k. z. order J. VISSER, van wien zij het bedrag ontvangen à *f* 58.70 per 100 Rm.

10. Op 28 Januari disconteeren zij de promesse van L. MEIJER per 15 April à 3% en ontvangen het bedrag.

11. Op 31 Januari betalen zij aan diverse Onkosten *f* 164.20.

Berekening voor de Balans:
Koers op *Hamburg* *f* 59.—.
100 balen Java-koffie getaxeerd *f* 6200.—.

NOTA VAN WINST EN VERLIES. ULT°. JANUARI 1875.

DEBET.			CREDIT.		
Aan Goederen	*f* 539	41	Per Commissie	*f* 192	32
» Interest	» 46	04	» Suiker in $^1/_2$ rek.	» 1270	62
» Onkosten	» 25	90	» J. NEUHAUS o/r.	» 58	83
» Saldo	» 910	42			
	f 1521	77		*f* 1521	77

BALANS. ULT°. JANUARI 1875.

DEBET.			CREDIT.		
Aan Goederen	*f* 6200	—	Per Kapitaal	*f* 60000	—
» Cassa	» 53312	76	» Winst	» 910	42
» J. NEUHAUS, Hamburg h/r	» 922	11			
» » » » o/r	» 475	55			
	f 60910	42		*f* 60910	42

IV. *Boeking eener transactie in $^1/_2$ rekening met* T. HEYLIGERS & C°. *te Antwerpen.*

1. Op 1 Februari stort J. HOLLANDER in zijne kas eene som van *f* 50000.—.

2. Op 4 Februari koopt hij van P. DE VRIES 512 pakken Javatabak, wegende bruto 41205 KG., tarra 2 KG. per pak à 36 Cts per $^1/_2$ KG. met 1 % korting en 1 % voor contant.

3. Op 10 Februari zendt hij die Tabak aan T. HEYLIGERS & C°. te *Antwerpen*, om aldaar voor gemeenschappelijke rekening te worden verkocht, en berekent daarbij op de factuur de volgende Onkosten: Ontvangen, wegen enz. *f* 36.40; Scheepbrengen, connossementen enz. *f* 28.70, Courtage $^1/_2$ %, Assurantie over *f* 32000.— à $^5/_8$ % en *f* 1.— voor Polis; Kleine Onkosten *f* 4.20, Commissie 1 %.

4. Op 12 Februari betaalt hij P. DE VRIES.

5. Op 14 Februari trekt hij op rekening van het $^1/_2$ factuurbedrag op T. HEYLIGERS & C°. een wissel, groot fr. 30000 per 31 Maart aan de order van B. DE GROOT, van wien hij het bedrag ontvangt tot den 2/m. koers van *f* 47.50 met 3 % disconto.

6. Op 16 Februari ontvangt hij van T. HEYLIGERS & C°. te *Antwerpen*, factuur over 100 vaten Palmolie, wegende bruto 43612 KG. Goed gewicht 1 %, tarra 14 % à fr. $58^1/_2$ per 50 KG. met 2 % korting. Onkosten: ontvangen, wegen enz. fr. 103.50, Scheepbrengen enz. fr. 121.80, Courtage $^1/_2$ %, Assurantie over fr. 48.000 à $^1/_2$ % en fr. 2 voor Polis; 100 vaten à fr. 3 per stuk; Kleine Onkosten fr. 10.30, en van het gezamenlijk bedrag Commissie 1 % welk een en ander door HOLLANDER berekend wordt à *f* 47.50.

7. Op 20 Februari ontvangt J. HOLLANDER de 100 vaten Palmolie en betaalt daarbij aan diverse Onkosten voor vracht, opslaan enz. *f* 204.60.

8. Op 21 Februari accepteert hij een wissel, getrokken door T. HEYLIGERS & C°. te *Antwerpen* op rekening van het halve factuurbedrag der Palmolie groot *f* 10000 ult. April aan de order van de Twentsche Bank, welken wissel HEYLIGERS & C°. hem berekenen tot den kortzicht koers van fr. 212.50 met 3% disconto.

9. Op 2 Maart zenden HEYLIGERS & C°. verkooprekening der Java-tabak, gewogen te *Antwerpen*, netto 40104 KG. à fr. 87 per 50 KG., en waarbij in rekening gebracht worden fr. 1648.21 aan diverse Onkosten en 1 % Commissie, berekend door HOLLANDER à *f* 47.50.

10. Op 8 Maart verkoopt J. HOLLANDER aan D. MEIJER 100 vaten Palmolie, wegende bruto 43378 KG. goed gewicht 1 %, tarra 16 %, à *f* $31^3/_4$ per 50 KG. met 2 % korting, te betalen de helft contant met 1 % korting en de helft op 3/m. promesse met *f* 8.21 voor promesse-zegel.

11. Op 12 Maart trekt hij op T. HEYLIGERS & C°. te *Antwerpen* op rekening van zijne helft in het netto provenu der partij Tabak een wissel groot fr. 33600 k. z. aan de order der Kasvereeniging, van wie hij het bedrag ontvangt tot den k. z. koers van fr. 47.80.

12. Op 14 Maart betaalt D. MEIJER het halve bedrag der Palmolie, en geeft aan J. HOLLANDER zijne promesse per 8 Juni e. k.

13. Op 16 Maart zendt J. HOLLANDER verkooprekening over 100 vaten Palmolie, en berekent daarbij aan diverse Onkosten *f* 847.81 en Commissie 1 %.

14. Op 20 Maart remitteert hij aan T. HEYLIGERS & C°. op rekening van hunne helft in het verkoopprovenu der Palmolie een wissel groot £ 900 k. z. dien hij gekocht heeft tot den k. z. koers van *f* 11.90 met $^3/_4$ ‰ courtage.

15. Op 24 Maart disconteert hij de promesse van D. MEIJER bij de Nederlandsche Bank à 4 % en ontvangt het netto provenu.

16. Op 26 Maart voldoet hij den wissel van T. HEYLIGERS & C°. aan de order van de Twentsche Bank, groot *f* 10000 per ult. April met 4 % disconto.

17. Op 30 Maart betaalt hij aan diverse Onkosten *f* 1015.40.

18. Op 31 Maart maakt hij de Balans en de Winst- en Verliesrekening op van deze transactie met berekening van fr. 100 tot den koers van *f* 48, als volgt:

NOTA VAN WINST EN VERLIES. ULT°. MAART 1875.

DEBET.			CREDIT.		
Aan Interest	*f* 54	95	Per Tabak in ½ rek. met H.	*f* 1487	68
» Saldo	» 2308	70	» Onkosten	» 49	97
			» Commissie	» 511	04
			» Palmolie in ½ rek.	» 181	26
			» T. HEYLIGERS m/r	» 133	70
	f 2363	65		*f* 2363	65

BALANS. ULT°. MAART 1876.

DEBET.			CREDIT.		
Aan Cassa	*f* 52324	04	Per Kapitaal	*f* 50000	—
» T. HEYLIGERS h/r	» 347	11	» Zuivere Winst	» 2308	70
			» T. HEYLIGERS m/r	» 362	45
	f 52671	15		*f* 52671	15

V. *Boeking van eene gemeenschappelijke zaak tusschen* HOLLANDER & C°. *te Amsterdam en* CAMBRIDGE & C°. *te Londen.*

1. Op 1 Maart storten J. HOLLANDER & C°. te *Amsterdam* in hunne kas *f* 50000.—

2. Op 6 Maart koopen zij van J. MULLER & C°. 400 kr. Java-suiker wegende bruto 101925 KG., tarra 8 % à *f* 31⅛ per 100 KG. Maatschappij-conditiën (1 % Registratie en 1½ % Contant).

3. Op 10 Maart zenden zij deze Suiker aan CAMBRIDGE & C°. te *Londen*, om daar voor gezamenlijke rekening met hen te worden verkocht, ieder voor de ½, en berekenen daarbij aan Onkosten *f* 127.40 en Provisie 1 %.

4. Op 15 Maart trekken zij op CAMBRIDGE & C°. te *Londen* op rekening van het door hen verschuldigde een wissel, groot £ 1200 pr 8 dagen zicht o/J. DE VRIES van wien zij het bedrag ontvangen tot den koers k. z. van *f* 12.04.

5. Op 18 Maart betalen zij aan J. MULLER & C°. het bedrag der Suiker.

6. Op 20 Maart ontvangen zij van J. NEUHAUS & SOHN te *Hamburg* factuur over 500 rollen Portorico-tabak, wegende bruto 38110 KG., tarra 2 %, goed gewicht 1½ %, ingekocht à 0.51 Rm. per ½ KG. met 1½ % korting en diverse Onkosten Rm. 355.70, geladen aan hun adres per *Neptun*, kapitein J. BRAUN, met order die voor rekening van NEUHAUS & SOHN te verkoopen.

7. Op 25 Maart accepteeren zij op rekening van het netto provenu van bovengenoemde consignatie eene traite van J. NEUHAUS & SOHN te *Hamburg*, groot *f* 12000, order Kasvereeniging per 1/m. dato.

8. Op 28 Maart ontvangen zij de Portorico-tabak en betalen aan diverse Onkosten voor vracht, opslaan enz. *f* 480.75.

9. Op 1 April verkoopen zij aan W. VAN DER MEER 250 rollen Portorico-tabak van de partij, toebehoorende aan J. NEUHAUS & SOHN, wegende bruto 19205 KG. Goed gew. 2 %, tarra 2 KG. per rol à 33½ cts pr ½ KG. met 1 % korting en 1 % voor contant.

10. Op 5 April koopen zij van L. DE GROOT op promesse 300 balen Java-rijst wegende bruto 31924 KG. Goed gew. 2 %, tarra 3 KG. per baal à *f* 8⅞ per 50 KG. met 2 % korting en *f* 3.79 voor promessezegel.

11. Op 8 April ontvangen zij verkooprekening van CAMBRIDGE & C°. te *Londen* over 400 kranjangs Java-suiker, als volgt:

Bruto Ctw. 2016.3 qu.
Goed gew. 1 ℔ pr kr.
Tarra 30 ℔ pr kr.

Netto Ctw.	à 30/3 d. pr. Ctw.	£
	korting 1 %	"
Diverse Onkosten	£ 100.12/9 d.	£
Commissie 1 %		"
		£

waarbij zij hunne ½ berekenen à *f* 12.02 per £.

12. Op 9 April ontvangen zij van W. VAN DER MEER het bedrag der 250 rollen Portorico-tabak.

13. Op 10 April geven zij hunne promesse aan L. DE GROOT, per 5 Juli e. k.

14. Op 12 April verkoopen zij aan G. DE VRIES 250 rollen Portorico-tabak, van de partij van J. NEUHAUS & SOHN, te *Hamburg*, als volgt: Bruto 18764 KG. Goed gew. 2 %, tarra 2 KG. per rol à 34½ cts met 1 % korting en *f* 4.65 voor promessezegel.

15. Op 13 April trekken zij op CAMBRIDGE & C°. te *Londen* op rekening van het netto provenu der Java-suiker £ 1350 per 8 dagen zicht, order N. SIMONS, van wien zij het bedrag ontvangen à *f* 12.05.

16. Op 15 April ontvangen zij de promesse van G. DE VRIES per 12 Juli.

17. Op 18 April maken zij verkooprekening op voor J. NEUHAUS & SOHN, te *Hamburg*, als volgt:

250 Pakken Portorico-tabak		*f*
250 " "		"
		f
Onkosten (diverse)	*f* 645.90	
Commissie 2 %		"
	Netto provenu	*f*

18. Op 21 April remitteeren zij aan J. NEUHAUS & SOHN, te *Hamburg* op rekening van het hun komende saldo van het netto provenu der Portorico-tabak

Rm. 18000 per 3/dagen zicht à *f* 59.10 per 100 Rm. met 1 ‰ Courtage, order B. Simon, van wien zij het bedrag ontvangen.

19. Op 25 April betalen zij de traite van J. Neuhaus & Sohn, *Hamburg*, aan de Kasvereeniging.

20. Op 26 April disconteeren zij de remise van G. de Vries, per 12 Juli à 4 % en ontvangen het netto provenu.

21. Op 30 April betalen zij aan Onkosten nog *f* 375.40.

Men vraagt de Nota van Winst en Verlies en de Balans op ult°. April, als aangenomen wordt: £ 1 = *f* 12.02 en de waarde der rijst *f* $8^3/_8$ per 50 KG. van het vroegere netto gewicht, met 2 % korting.

NOTA VAN WINST EN VERLIES. ULT°. APRIL 1875.

Debet.			Credit.		
Aan Goederen	*f* 133	08	Per Java-suiker in ½ rek.	*f* 1647	57
» Onkosten	» 78	20	» Cambridge & Co. Londen m/r	» 40	50
» Interest	» 108	63	» Commissie	» 776	69
» Saldo	» 2144	85			
	f 2464	76		*f* 2464	76

BALANS. ULT°. APRIL 1875.

Debet.			Credit.		
Aan Cassa	*f* 52317	22	Per Kapitaal	*f* 50000	—
» Goederen	» 5156	35	» Winst	» 2144	85
» Cambridge & Co. Londen m/r	» 150	25	» J. Neuhaus & Co. Hamburg h/r	» 471	22
» Cambridge & Co. Londen h/r	» 281	68	» Traites	» 5289	43
	f 57905	50		*f* 57905	50

VI. *Boeking van een gemeenschappelijken handel tusschen* J. Hollander & C°. *te Amsterdam*, B. Hamilton & C°. *te Londen en* C. Schmitz & Peters *te Hamburg*.

1. Op 1 April storten J. Hollander & C°. in hunne kas *f* 100000.—.

2. Op 4 April koopen zij in de veiling van de Nederl. Handelmaatschappij 1000 balen Java-koffie, wegende bruto 62148 KG., tarra 3 % à 51^5 cts pr ½ KG., Maatschappij-conditiën à contant.

3. Op 6 April ontvangen zij van Hamilton & C°. te *Londen*, factuur over 300 balen Oomrawattee-katoen, ingekocht te *Bombay*, geladen per *Magnet*, kapitein Oldslay, liggende te *Cowes* voor orders, als volgt: Bruto Ctw. 1090.0.20 ℔, tarra 15 ℔ per baal en 1 ℔ per dito gewichtsverlies à 250 Ropijen per kandy van 7 Eng. Ctw. Korting 1½ %.

Onkosten te Bombay: Ontvangen, zakken, touwen, persen en scheepbrengen Rs 3.8 anna's per baal. Uitvoerrecht 3 ann. per baal; Brandassurantie ⅛ %; Briefporten, Zegels enz. Rs. 48.4. Telegrammen Rs 28.8. Commissie 5 %. Wisselcourtage ⅛ %. Koers op *Londen* 2/ per 6/m. zicht.

Onkosten te Londen: Wisselprovisie en Courtage ½ %; Assurantie over £ 4200 à 1¾ % premie en 2/6 d. voor Polis. Briefporten en telegrammen 15/7 d. Commissie 1 %.

Hollander & C°. zullen deze katoen in gemeenschappelijke rekening verkoopen en berekenen daarbij hun ⅓ deel à *f* 12.02.

4. Op 8 April zenden Hollander & C°. aan Schmitz & Peters te *Hamburg*, factuur over 600 balen Java-koffie, wegende: Bruto 37104 KG., tarra 3 %, berekend à 51^5 cts per ½ KG. à contant, om aldaar in gemeenschappelijke rekening met hen en Hamilton & C°. te *Londen* te worden verkocht; zij berekenen daarbij aan diverse onkosten tot aan boord *f* 123.40 en Commissie 1 %.

5. Op 10 April accepteeren zij de traites, getrokken door Hamilton & C°. te *Londen* en uitmakende het bedrag der 300 balen Katoen van *Bombay*, als volgt:

£ 1000 order Baring Brothers
" 1000 " " "
» 1000 " " "
" 1137.19/9 order eigen
£ 4137.19/9 per 2/m. dato à *f* 11.95.

6. Op 11 April betalen zij aan de Ned. Handelm. op rekening der koffie *f* 61000.

7. Op 13 April verkoopen zij aan J. van Dalen, op 3/m. promesse, 150 balen Java-koffie, bruto 9348 KG., tarra 3 % à 53¼ cts per ½ KG. met 1 % Registratie en *f* 6.55 voor promessezegel.

8. Op 14 April trekken zij op Hamilton & C°. te *Londen*, op rekening van het ⅓ in 600 balen Java-koffie naar *Hamburg* een wissel groot £ 1000 per 8 dagen zicht, aan de order van de Twentsche Bank, van wie zij het bedrag ontvangen tot den k. z. koers van *f* 12.05, en op Schmitz & Peters te *Hamburg* op rekening van idem, Rm. 21000 per 1/m. dato, eigen order à *f* 58.70.

Op denzelfden datum ontvangen zij de promesse van J. van Dalen, over 150 balen Java-koffie per 13 Juli e. k.

9. Op 15 April betalen zij aan vracht, expeditie enz. van 300 balen Katoen van *Bombay* 50/ per 4 balen à *f* 12; Opslaan enz. *f* 225.40.

10. Op 18 April ontvangen zij factuur van Hamilton & C°. te *Londen*, over 740 balen Ceylon-koffie wegende bruto Ctw. 913.2.20 ℔ tarra 3 %; Goed gewicht 1 %, ingekocht à 70/6 d. per Ctw. met 1 % korting en gezonden per *Victoria*. kapitein Stanley, aan Schmitz & Peters te *Hamburg*, om door deze in ⅓ rekening te worden verkocht. Daarbij zijn berekend:

Onkosten te Londen: Courtage ½ %; Scheepbrengen £ 13.5/8 d.; Connossement en zegels 15/6 d.; Wisselcourtage en zegels £ 4.17/2 d.; Assurantie over £ 3500 à 5/3 d. % en Polis 7/. Commissie 1 %, waarbij zij hun ⅓ deel berekenen à *f* 12.

11. Op 22 April zenden zij aan J. Hartman & C°. te *Antwerpen*, factuur en connossement over 200 balen Java-koffie, geladen per *Amicitia*, kapitein Lanson, bedragende 12241 KG., tarra 3 % en berekend à *f* 0.53^5 met 1 % registratie, benevens *f* 83.40 aan diverse Onkosten, met order die voor hunne rekening te verkoopen.

12. Op 25 April ontvangen zij bericht van Schmitz & Peters te *Hamburg*, dat deze geaccepteerd hebben de traites van Hamilton & C°. te *Londen*, op rekening van het geheele factuurbedrag der Ceylon-koffie eene som van £ 3000 tot den koers van Rm. 20.8 in hunne 2/m. traites tot een bedrag van Rm. 62400, waarvan zij hun ⅓ deel berekenen à *f* 58.40.

13. Op 28 April verkoopen zij aan B. Meinders 180 balen Oomrawattee-katoen, wegende bruto 33472 KG., tarra 6 % a $59\frac{1}{2}$ cts per $\frac{1}{2}$ KG. met 1 % korting voor contant.

14. Op 30 April geven zij af een wissel op J. Hartman & C°. te *Antwerpen*, op rekening van het verkoopsprovenu van 200 balen Java-koffie, per *Amicitia*, groot fr. 20000 per 2/m dato, order Twentsche Bankvereeniging, van wie zij het bedrag ontvangen à *f* 47.50.

15. Op 1 Mei ontvangen zij van B. Meinders het bedrag van 180 balen katoen.

16. Op 3 Mei verkoopen zij den wissel op Schmitz & Peters te *Hamburg* tot den 1/m. koers van *f* 58.75 met 3 % disconto.

17. Op 10 Mei ontvangen zij verkooprekening van Schmitz & Peters te Hamburg, over 600 balen Java-koffie, gewogen te *Hamburg*, bruto 37064 KG., tarra 3 %, en verkocht à Rm. 1.05 pr $\frac{1}{2}$ KG., waarbij berekend is aan Onkosten Rm. 2842.49 en aan Commissie 1 %, en waarvan Hollander & C°. het hun komende $\frac{1}{3}$ deel boeken à *f* 58.70.

18. Op 15 Mei verkoopen zij aan W. Velders 120 balen Oomrawattee-katoen, wegende bruto 20896 KG., tarra 6 % à 60 cts per $\frac{1}{2}$ KG., op 3/m. promesse met *f* 8.97 aan promessezegel.

19. Op 18 Mei ontvangen zij de promesse van W. Velders per 15 Augustus e. k.

20. Op 22 Mei ontvangen zij verkooprekening van J. Hartman & C°. te *Antwerpen*, over 200 balen Java-koffie, gewogen aldaar, bruto 12205 KG., tarra 3 %, verkocht à fr. 2.25 per KG., waarbij deze aan Onkosten berekenen fr. 634.50 en 2 % Commissie, tot den koers van *f* $47\frac{1}{4}$.

21. Op 28 Mei zenden zij verkooprekening over 300 balen Oomrawattee-katoen, waarbij zij berekenen aan diverse onkosten *f* 3349.76 en Commissie 1 %.

22. Op 31 Mei betalen zij aan Onkosten *f* 1075.60.

23. Op 5 Juni ontvangen zij verkooprekening van Schmitz & Peters, over 740 balen Ceylon-koffie, wegende bruto 45624 KG., tarra 3 %, verkocht à $87\frac{1}{2}$ Rm. per 50 KG. Onkosten (diverse) Rm. 3105.40; Commissie 1 %, waarvan zij hun $\frac{1}{3}$ deel berekenen à *f* 58.40.

24. Op 10 Juni betalen zij de wissels, getrokken door Hamilton & C°. te *Londen*.

25. Op 15 Juni disconteeren zij bij de Nederl. Bank de promesse van J. van Dalen, groot *f* 9761.55 per 13 Juli à 4 % en ontvangen het netto bedrag.

26. Op 18 Juni trekken zij op J. Hartman & C°. te *Antwerpen*, op rekening van het hun nog komende saldo der 200 balen Java-koffie, een wissel, groot fr. 5470.50 per 3 dagen zicht, order G. Dubois, van wien zij het bedrag ontvangen à *f* 47.80.

27. Op 29 Juni ontvangen zij van Schmitz & Peters te *Hamburg*, op rekening van het netto provenu der Ceylon-koffie een bedrag van Rm. 24000 in wissels, getrokken tot den koers van Rm. 168.50, als volgt:

f 7000.— op G. Bronsveld & C°., 3 dagen zicht, en
„ 7243.22 op de Koning & C°., per 15 Augustus
f 14243.22 te zamen.

28. Op 24 Juni incasseeren zij den wissel op Bronsveld, en disconteeren zij den wissel op de Koning & C°. per 15 Augustus à 4 % en ontvangen het netto provenu.

29. Op 30 Juni betalen zij aan onkosten nog *f* 235.75.

NB. Bij de berekeningen dienen de volgende gegevens:

Eng. gewicht: 1 Ctw. = 4 quarter à 28 ℔. Geld te Bombay: 1 Ropy = 16 annas à 12 pice en 1 Ropy = 2/ Eng. geld.

NOTA VAN WINSTEN EN VERLIEZEN. ULT°. JUNI 1875.

Debet.			Credit.		
Aan Interest	*f* 44	84	Per Goederen	*f* 854	28
» Onkosten	» 214	67	» Commissie	» 976	46
» Hamilton & Co. Londen m/r	» 50	75	» Oomrawattee-katoen in $\frac{1}{3}$ rek.	» 2314	46
» Java-koffie te Antwerpen	» 626	11	» Ceylon-koffie in $\frac{1}{3}$ rek.	» 1773	22
» Hartman & Co. Antwerpen m/r	» 174	62	» Schmitz & Peters, Hamburg m/r	» 159	11
» Saldo, Winst	» 6575	69	» Java-koffie in $\frac{1}{3}$ rek.	» 1609	15
	f 7686	68		*f* 7686	68

BALANS. ULT°. JUNI 1875.

Debet. Fol.			Credit. Fol.		
Aan Cassa	*f* 83282	94	Per Kapitaal	*f* 100000	—
» Goederen 50 bal. Java-Koffie	» 3164	74	» Winst en Verlies	» 6575	69
» Remises	» 23579	37	» Hamilton, Londen m/r	» 547	80
» Schmitz & Peters m/r	» 2158	28	» Schmitz & Peters, Hamb. h/r	» 2278	39
			» Handelmaatschappij	» 782	06
			» Hamilton, Londen h/r	» 2001	39
	f 112185	33		*f* 112185	33

NB. Bij de berekeningen voor de Balans is aangenomen: 50 balen Java-koffie, Bruto 3184 KG. à $51\frac{1}{2}$ cts per $\frac{1}{2}$ KG. netto; Wissel op *Londen* *f* 12; d°. op *Hamburg* *f* $58\frac{1}{2}$.

VII. *Transactie voor gemeenschappelijke rekening tusschen* J. Braun & C°., *te Hamburg*, G. Hill, *te Londen en* J. Hollander, *te Amsterdam*, *ieder voor* $\frac{1}{3}$.

1. Op 1 Maart 1875 stort J. Hollander te *Amsterdam* in zijne kas eene som van *f* 50000.—.

2. Op 3 Maart koopt hij in veiling van de Ned. Handel-maatschappij 500 balen Java-koffie à contant, bedragende: bruto 31245 K.G. (tarra 3 %) à $57\frac{1}{2}$ cts, het $\frac{1}{2}$ K.G. (Registratie 1 %, Contant $1\frac{1}{2}$ %).

3. Op 8 Maart zendt hij deze Koffie in consignatie naar *Hamburg* aan het adres van J. Braun & C°. aldaar, om te worden verkocht in gemeenschappelijke rekening met hen en G. Hill te *Londen*, ieder voor $\frac{1}{3}$, en berekent daarbij aan Onkosten *f* 152,50 en Commissie 1 %.

4. Op 9 Maart koopt hij onderstaande Goederen, die onmiddellijk worden geladen in *de Triton*, Kapitein de Boer, en in consignatie gezonden aan G. Hill te *Londen*, om aldaar in gemeenschappelijke rekening met dezen en J. Braun & C°. te *Hamburg*, ieder voor $\frac{1}{3}$, te worden verkocht, als volgt:

Van J. Brouwer, alhier, 40 vaten Bordeaux-wijn, volgens ontvangen nota *f* 3215.30, en van A. van Diepen, te *Schiedam*, 50 vaten Jenever, volgens nota

f 2841.80; hij berekent daarbij aan Onkosten tot aan boord *f* 383.40, benevens 1 $^0/_0$ Commissie.

5. Op 10 Maart trekt hij op rekening van het aan hem verschuldigde in 500 balen Java-koffie, als volgt:

£ 1000 op G. HILL, te *Londen*, 2/m. dato, order G. DE JONG, van wien hij het bedrag ontvangt à *f* 11.90.

Rm. 20000 op J. BRAUN & C°., te *Hamburg*, 2/m dato, order N. DE VEER, van wien hij het bedrag ontvangt à *f* 58$^1/_4$.

6. Op 18 Maart betaalt hij aan de Nederl. Handelmaatschappij het bedrag der Koffie, alsmede de Nota's van J. BROUWER en A. VAN DIEPEN.

7. Op 24 Maart ontvangt hij van J. BRAUN & C°., te *Hamburg*, eene remise, groot *f* 2250, op de Twentsche Bankvereeniging, per 3 April.

8. Op 26 Maart trekt hij op G. HILL te *Londen* een wissel, groot £ 190 pr 1/m. dato, order L. VAN WELSUM, van wien hij het bedrag ontvangt à *f* 11.90.

9. Op 30 Maart ontvangt hij factuur van J. BRAUN & C°. te *Hamburg*, over de navolgende goederen, om in $^1/_3$ rekening met hen en G. HILL te *Londen*, als volgt te worden verkocht:

Per *Barend Willem*, kapitein J. DE VRIES, in consignatie aan J. HOLLANDER, te *Amsterdam:*

40 kisten Havanna-suiker, bedragende inclusief Onkosten en Commissie Rm. 13290 à *f* 58$^1/_4$.

Per *Gesina*, kapitein ED. POTT, in consignatie aan G. HILL, te *Londen*:

640 Mosc. Juchten, bedr. incl. Kosten en Commissie Rm. 10092 à *f* 58$^1/_4$.

Hierop verzekert hij door de makelaars DE VOS & ZOON, *f* 4800 op de Havanna-suiker en *f* 6600 op de Moscovische Juchten à 1$^1/_8$ premie.

10. Op 3 April ontvangt hij van de Twentsche Bankvereeniging het bedrag der remise van J. BRAUN & C°., te *Hamburg*.

11. Op 12 April accepteert hij eene traite van J. BRAUN & C°., te *Hamburg*, dato 9 dezer, op rekening van het geheele factuurbedrag van 30 Maart, voor $^1/_3$ rekening met hen, G. HILL, te *Londen* en hem zelf, o/GOLDSCHMIDT, Rm. 22500 per 3/m. à *f* 58.

Op 30 April betaalt hij aan verschillende Onkosten *f* 683.70.

12. Op 3 Mei ontvangt hij factuur van G. HILL, te *Londen*, over 4 baren Goud, gekocht in gemeenschappelijke rekening met hen en J. BRAUN & C°., en per stoomboot *Willem III*, aan hem verzonden, als volgt:

2 baren bruto 14 pd. 0 Oz. 18 dwts. W. 0.3		
2 " " 13 " 7 " 7 " M. 0.3		
	zijnde à 77/9 d. per Ons Standaard	£
	Provisie en Onkosten	" 8.3/
		£
	à *f* 11.90	*f*

waarop hij heeft doen verzekeren per de makelaars DE VOS & ZOON, eene som van *f* 15600 à $^5/_8$ $^0/_0$ premie.

13. Op 20 Mei verkoopt hij aan onderstaanden, als volgt:

G. VAN DER VOORT, 2 baren Goud, bruto 5.2528 KG. à $^{885}/_{1000}$

D. BAKKER, 2 " " " 5.08 " à $^{948}/_{1000}$

tot den prijs van *f* 1632.50 per KG. fijn.

14. Op 25 Mei maakt hij verkooprekening op van de 4 baren Goud en berekent daarbij aan diverse Onkosten *f* 154.81 en Commissie $^1/_2$ $^0/_0$.

15. Op 26 Mei ontvangt hij de bedragen van G. VAN DER VOORT en van D. BAKKER.

16. Op 28 Mei accepteert hij eene traite van G. HILL, te *Londen*, dato 24 Mei per 2/m. op rekening van het factuurbedrag der 4 baren Goud in $^1/_3$ rekening met G. HILL en J. BRAUN & C°., groot £ 1320, order J. v. D. LINDEN, à *f* 11.90.

17. Op 3 Juni verkoopt hij aan de onderstaanden 40 kisten Havannah-suiker, in gemeenschappelijke rekening, als volgt:

K. BEKKER,	20 vaten, volgens Verkoopboek	*f* 4482.60	
D. BARENDS,	10 " " "	" 2305.80	
W. VAN VEEN,	10 " " "	" 2305.80	
			f 9094.20.

18. Op 8 Juni zendt hij verkooprekening aan zijne mede-geïnteresseerden in de compagnieschap over 40 kisten Havannah-suiker, en berekent daarbij aan diverse Onkosten *f* 312.71 en aan Commissie 1 $^0/_0$.

19. Op 9 Juni betaalt hij de geaccepteerde traite van J. BRAUN & C°. te *Hamburg*, groot Rm. 22500 à *f* 58.

20. Op 12 Juni ontvangt hij het bedrag van K. BEKKER en van D. BARENDS, terwijl W. VAN VEEN hem betaalt met eene 3/m. promesse, waarvoor hij hem in rekening brengt 1 $^0/_0$ van het bedrag en *f* 4.55 voor promessezegel.

21. Op 16 Juni ontvangt hij verkooprekening van J. BRAUN & C°. te *Hamburg*, over 500 balen Java-koffie, verkocht in $^1/_3$ rekening met hen en G. HILL te *Londen*, zijnde het geheele netto provenu Rm. 73347.48, waarvan hij zijn $^1/_3$ boekt tot den koers van *f* 58.

22. Op 24 Juni trekt hij een wissel op J. BRAUN & C°. te *Hamburg*, k. z. groot Rm. 24400, order D. BLEEKER, van wien hij het bedrag ontvangt tot den koers van *f* 58$^1/_4$.

23. Op 28 Juni ontvangt hij verkooprekening van G. HILL, te *Londen*, over 640 Mosk. Juchten in gemeenschappelijke rekening bedragende het netto provenu £ 586.10/6 d., waarvan hij zijn $^1/_3$ deel boekt à *f* 11.90.

25. Op 4 Juli ontvangt hij verkooprekening van G. HILL, te *Londen*. over 40 vaten Bordeaux-wijn en 50 vaten Schiedammer Jenever in $^1/_3$ rekening, zijnde het netto provenu £ 602.19, waarvan hij zijn $^1/_3$ gedeelte berekent à *f* 11.90.

26. Op 10 Juli trekt hij op G. HILL te *Londen* een wissel, groot £ 396 per 2/m. dato, order G. SANDERS, van wien hij het bedrag daarvoor ontvangt à *f* 11.85.

27. Op 24 Juli betaalt hij aan P. BROUWER de geaccepteerde traite van G. HILL te *Londen*], groot £ 1320, dato 24 Mei per 2/m. order J. VAN DER LINDEN, à *f* 11.90.

28. Op 31 Juli betaalt hij aan A. DE VOS & ZOON, het bedrag der assurantiepremiën.

29. Op 31 Juli betaalt hij aan diverse Onkosten *f* 312.80.

30. Op 31 Juli zendt hij Rekening-Courant aan J. BRAUN & C°. te *Hamburg* en G. HILL te *Londen*, over deze gemeenschappelijke transactiën, met berekening van 5 $^0/_0$ interest, terwijl hij evenzoo van beide vrienden zijne Rekening-Courant ontvangt. Volgens deze rekeningen debiteert hij J. BRAUN & C°. te *Hamburg* h/r voor *f* 41.60 aan Interest en vindt hij een Debet-Saldo van *f* 2772.23; daarentegen sluit

de rekening van J. Braun te *Hamburg* af met een Credit-saldo van Interest van Rm. 56.65 en een saldo van Kapitaal en Interest groot Rm. 7198.51; zijnde à $f\,58^1/_4 = f\,33.01$ aan Interest en *f* 4193.13 aan saldo. Zijne rekening van G. Hill te *Londen* sluit met een Credit-saldo van Interest in het Credit van *f* 31.40 en een saldo van Kapitaal en Interest evenzoo in het Credit van *f* 1343.77, terwijl die van G. Hill te *Londen* een Interest-saldo heeft in het Credit van £ 1.1/6 d., en een saldo van Kapitaal van £ 6.8/1 d., zijnde à *f* 12 een Interestbedrag van *f* 12.90 en een saldo van *f* 76.85.

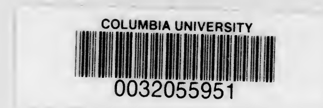
NB. Het goudgewicht in *Londen* is uitgedrukt in ponden Troysch, zijnde 1 pond = 12 Ounce à 20 pennyweight (dwt), zijnde 1 pond Troysch = 373.24 gram. Het gehalte wordt uitgedrukt in karaten (Carats), en wel in vergelijking van het muntgoud dat van 22 karaten is; 1 karaat is gelijk 4 grein, en fijn goud is van 24 karaten, zoodat standaard- of muntgoud is $^{11}/_{12}$ fijn. Als het goud beter is dan standaardgoud, dan duidt men dit aan door B (better) of M (more) met aanwijzing van het aantal karaten en greinen, dat het meerdere bedraagt; minder dan standaardgoud duidt men op dezelfde wijze aan door W (worse) of L (less). Heeft men dus de noteering W 0.3 dan is dit 0 karaat 3 grein minder dan standaardgoud, dat is $22 - ^3/_4 = 21^1/_4$ karaat, en die van M 0.3 is $22 + ^3/_4 = 22^3/_4$ karaat. De prijs van het goud wordt in Engeland aangegeven per ounce standaardgoud.

NOTA VAN WINST EN VERLIES. ULT°. JULI 1875.

Debet.			Credit.		
Aan Interest	*f* 12	65	Per Moscov. Juchten	*f* 342	27
» G. Hill, te Londen m/r	» 19	05	» Braun, te Hamb. m/r	» 98	63
» Goud in ⅓ rek.	» 79	90	» Havanna-suiker in ⅓	» 316	38
» Onkosten	» 180	52	» Goederen te Londen ⅓	» 223	40
» Saldo, Winst	» 3723	06	» Commissie	» 580	91
			» Koffie in ⅓ rek.	» 2453	59
	f 4015	18		*f* 4015	18

BALANS. ULT°. JULI 1875.

Debet.			Credit.		
Aan Cassa	*f* 48548	13	Per Kapitaal en Winst	*f* 53723	06
» G. Hill te Londen z/r	» 1343	77	» J. Braun te Hamburg z/r	» 2772	23
» J. Braun te Hamburg m/r	» 4193	13			
» Remises	» 2333	41			
» G. Hill te Londen m/r.	» 76	85			
	f 56495	29		*f* 56495	29

COLUMBIA UNIVERSITY
0032055951

END OF TITLE